HE 22/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, luottolaitostoiminnasta annettua lakia, sijoituspalvelulakia, liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annettua lakia, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettua lakia, säästöpankkilakia, sijoitusrahastolakia, Suomen Pankin virkamiehistä annettua lakia, sakon täytäntöönpanosta annettua lakia sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia.

Esityksen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi sekä täydentää aiempien muutosdirektiivien täytäntöönpanoa. Lisäksi ehdotuksilla pantaisiin täytäntöön keskusvastapuolia koskeva muutosdirektiivi sekä annettaisiin keskusvastapuolia koskevaa muutosasetusta täydentävät säännökset. Suomen Pankin virkamiehiä koskeva ehdotus perustuu kansalliseen harkintaan.

Esityksen mukaan muutokset koskevat Finanssivalvonnan oikeutta perua luottolaitoksen toimilupa, tietojenvaihtoa Finanssivalvonnan ja verohallinnon välillä, kryptovaroihin liittyviä uusia säännöksiä, omistusyhteisöjen velvollisuutta hakea lupaa toiminnalleen, tiettyjen suurten sijoituspalveluyritysten velvollisuutta hakea toimilupaa luottolaitostoimintaan, kestävyyteen liittyviä uusia säännöksiä, Finanssivalvonnan valvontavaltuuksia, Finanssivalvonnan määräämiä hallinnollisia seuraamuksia ja uhkasakkoja, kolmansista maista tulevia sivuliikkeitä, lisäpääomavaatimuksia, luottolaitoksen johdon ja avainhenkilöiden luotettavuuden ja pätevyyden valvontaa, merkittävän omistusosuuden hankkimista luottolaitoksesta sekä yritysjärjestelyiden, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen ja toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvontaa. Lisäksi muutokset koskevat Finanssivalvonnan riippumattomuutta ja Suomen Pankin riippumattomuutta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ 1
PERUSTELUT 7
1 Asian tausta ja valmistelu 7
1.1 Tausta 7
1.2 Valmistelu 8
1.2.1 EU-säädöksen valmistelu 8
1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu 9
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö 10
2.1 Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi 10
2.1.1 Yleistä 10
2.1.2 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa 10
2.1.3 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta 10
2.1.4 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta 11
2.1.5 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä 11
2.1.6 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset 11
2.1.7 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus 12
2.1.8 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa 12
2.1.9 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset 13
2.1.10 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset 14
2.1.11 Luottolaitosten valvonta 15
2.1.12 Lisäpääomavaatimukset 17
2.1.13 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko 17
2.1.14 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet 19
2.1.15 Karenssi 20
2.1.16 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus 21
2.1.17 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus 21
2.1.18 Eturistiriitailmoitus 21
2.1.19 Kaupankäynnin rajoitukset 22
2.2 EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetukseen sisältyvät jäsenvaltio-optiot 22
2.3 EMIR 23
3 Nykytila ja sen arviointi 23
3.1 Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi 23
3.1.1 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa 23
3.1.2 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta 24
3.1.3 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta 25
3.1.4 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä 25
3.1.5 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset 26
3.1.6 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus 26
3.1.7 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa 27
3.1.8 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset 28

3.1.9 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset....28
3.1.10 Luottolaitosten valvonta....29
3.1.11 Lisäpääomavaatimukset....31
3.1.12 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko....32
3.1.13 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet....36
3.1.14 Karenssi....37
3.1.15 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus....39
3.1.16 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus....43
3.1.17 Eturistiriitailmoitus....43
3.1.18 Kaupankäynnin rajoitukset....44
3.2 EMIR....44
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset....45
4.1 Keskeiset ehdotukset....45
4.1.1 Yhteenveto kansallisen liikkumavaran käyttämisestä....45
4.1.2 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa....46
4.1.3 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta....46
4.1.4 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta....46
4.1.5 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä....47
4.1.6 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset....47
4.1.7 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus....47
4.1.8 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa....48
4.1.9 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset....48
4.1.10 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset....49
4.1.11 Luottolaitosten valvonta....50
4.1.12 Lisäpääomavaatimukset....52
4.1.13 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko....52
4.1.14 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet....54
4.1.15 Karenssi....55
4.1.16 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus....59
4.1.17 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus....59
4.1.18 Eturistiriitailmoitus....60
4.1.19 Kaupankäynnin rajoitukset....61
4.1.20 EU:n vakavaraisuusasetukseen perustuvan kansallisen liikkumavaran käyttäminen....62
4.1.21 EMIR....62
4.1.22 Muut tekniset muutokset....62
4.2 Pääasialliset vaikutukset....63
4.2.1 Yhteenveto vaikutuksista....63
4.2.2 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa....66
4.2.3 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta....66
4.2.4 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta....66

4.2.5 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä .67
4.2.6 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset 67
4.2.7 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus.....68
4.2.8 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa 68
4.2.9 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset.....69
4.2.10 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset.....69
4.2.11 Luottolaitosten valvonta 70
4.2.12 Lisäpääomavaatimukset.....71
4.2.13 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko.....71
4.2.14 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet 71
4.2.15 Karenssi 71
4.2.16 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus 75
4.2.17 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus 75
4.2.18 Eturistiriitailmoitus 75
4.2.19 Kaupankäynnin rajoitukset 76
4.2.20 EU:n vakavaraisuusasetukseen perustuva kansallinen liikkumavara 77
4.2.21 EMIR 80
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot.....80
5.1 Yleistä toteuttamisvaihtoehdoista.....80
5.2 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset 80
5.2.1 Yritysjärjestelyjen, merkittävän omistusosuuden hankkimisen sekä merkittävien varojen ja velkojen luovutuksen valvonta 80
5.2.2 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset.....80
5.2.3 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset.....81
5.2.4 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko.....81
5.2.5 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet 83
5.2.6 Karenssi 83
5.2.7 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus 85
5.2.8 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus 86
5.2.9 Eturistiriitailmoitus 87
5.2.10 Kaupankäynnin rajoitukset 87
5.2.11 EU:n vakavaraisuusasetukseen perustuvan kansallisen liikkumavaran käyttäminen 87
5.3 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot 88
6 Lausuntopalaute.....90
6.1 Yleistä 90
6.2 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa 91
6.3 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta.....91
6.4 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta 91
6.5 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä 92
6.6 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset 93
6.7 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus.....93
6.8 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa 93

6.9 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset....94
6.10 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset....95
6.11 Luottolaitosten valvonta....96
6.12 Lisäpääomavaatimukset....97
6.13 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko....97
6.14 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet....99
6.15 Karenssi....99
6.15.1 Finanssivalvonta....99
6.15.2 Suomen Pankki....101
6.16 Valvontaviranomaisen toiminnallinen ja hallintoelimen jäsenten riippumattomuus....102
6.17 Eturistiriitailmoitus....103
6.18 Sisäpiiri-ilmoitus....104
6.19 Kaupankäynnin rajoitukset....104
6.20 EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetukseen sisältyvät jäsenvaltio-optiot....105
6.21 EMIR....107
6.22 Muut....108
6.23 Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto....108
7 Säännöskohtaiset perustelut....109
7.1 Laki Finanssivalvonnasta....109
7.2 Laki luottolaitostoiminnasta....141
7.3 Sijoituspalvelulaki....192
7.4 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista....196
7.5 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista....197
7.6 Säästöpankkilaki....197
7.7 Sijoitusrahastolaki....197
7.8 Laki Suomen Pankin virkamiehistä....198
7.9 Laki sakon täytäntöönpanosta....202
7.10 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta....203
8 Lakia alemman asteinen sääntely....203
9 Voimaantulo....205
10 Toimeenpano ja seuranta....206
10.1 Luottolaitosdirektiivi....206
10.1.1 Toimeenpanoon liittyvät täytäntöönpano- ja sääntelystandardit sekä ohjeistukset....206
10.1.2 Uudelleentarkastelulausekkeet ja kertomukset....206
11 Suhde muihin esityksiin....207
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys....208
12.1 Lailla säätämisen vaatimus (PL 80 §)....208
12.2 Oikeusturva (PL 21 §)....210
12.3 Elinkeinon harjoittamisen vapaus (18 §)....220
12.4 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja (10 §)....226
12.5 Omaisuuden suoja (PL 15 §)....234
12.6 Viranomaisen harkintavalta ja säädösvallan delegointi (PL 80 §)....239
12.7 Yhteenveto....241
LAKIEHDOTUKSET....243

1. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta 243
2. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta 263
3. Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta 310
4. Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta 315
5. Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta 316
6. Laki säästöpankkilain muuttamisesta 317
7. Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta 318
8. Laki Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain muuttamisesta 319
9. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta 321
10. Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 e §:n muuttamisesta 322
LIITTEET 324
RINNAKKAISTEKSTIT 324
1. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta 324
2. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta 365
3. Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta 456
4. Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta 464
5. Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta 466
6. Laki säästöpankkilain muuttamisesta 468
7. Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta 470
8. Laki Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain muuttamisesta 473
9. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta 476
10. Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 e §:n muuttamisesta 477
ASETUSLUONNOS 478
Valtiovarainministeriön asetus luottolaitostoimintaan liittyvien yritysjärjestelyiden, merkittävien omistusosuuksien hankinnan sekä merkittävien varojen ja velkojen luovutuksen valvonnasta 478

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Kotimainen ja eurooppalainen pankkilainsäädäntö on pohjautunut 1980-luvun lopulta alkaen laajalti Kansainvälisen järjestelypankin yhteydessä toimivan Baselin pankkivalvontakomitean lanseeraamiin Baselin standardeihin. Standardien tarkoituksena on maanosien ja valtioiden pankkilainsäädäntöjen lähentäminen globaalien rahoitusvakausuhkien hillitsemiseksi ja erityisesti kansainvälisillä markkinoilla toimivien pankkien keskinäisen vertailukelpoisuuden edistämiseksi. Baselin standardit eivät ole valtiosopimuksia, eivätkä ne ole sellaisenaan valtioita velvoittavia. Ne kuitenkin annetaan G20-maiden myötävaikutuksella, ja niiden noudattamista ja täytäntöönpanoa seurataan. Standardit ovat luonteeltaan minimivaatimuksia, joiden soveltamiseen komitean jäsenet ovat sitoutuneet annetussa määräajassa.

Voimassa oleva Baselin standardi on nimeltään Basel III, johon tähtäävä uudistustyö aloitettiin heti vuoden 2008 globaalin finanssikriisin jälkeen. Basel III -uudistus valmistui vaiheittain vuosina 2010–2017. Basel III -standardit ovat toimenpidekokonaisuus, jonka Baselin pankkivalvontakomitea on kehittänyt vastauksena finanssikriisin myötä ilmenneisiin ongelmiin. Toimenpiteillä pyritään vahvistamaan pankkien sääntelyä, valvontaa ja riskienhallintaa. Voimassa olevan luottolaitoslainsäädännön pohjan EU:ssa muodostavat keskeisiltä osin vuonna 2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013 luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, joilla toteutettiin erityisesti Basel III -uudistuksen ensimmäisiä vaiheita sekä muita rahoitusvakautta globaalin finanssikriisin jälkeen parantavia muutoksia. Basel III -uudistuksen vuonna 2017 valmistunut viimeinen vaihe on saatettu EU:ssa voimaan luottolaitosdirektiivin ja vakavaraisuusasetuksen muutoksilla.

Esityksen valmistelun taustalla on kansallista täytäntöönpanoa edellyttävä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1619 direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta valvontavaltuuksien, seuraamusten, kolmannen maan sivuliikkeiden sekä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien riskien osalta, jäljempänä *luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi* tai *luottolaitosdirektiivi*. Kyseinen direktiivi sisältää Basel III -standardien täytäntöönpanon lisäksi ESG-riskien hallintaan ja luottolaitosten valvontaan liittyviä uusia säännöksiä, joiden taustalla on tunnistettu tarve ESG-riskien asianmukaiselle hallinnalle ja luottolaitosten valvonnan tehostamiselle. Muutosdirektiivin lisäksi annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1623 asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta luottoriskiä, vastuun arvonoikaisuriskiä, operatiivista riskiä, markkinariskiä ja kokonaisriskipainolattiaa koskevien vaatimusten osalta, jäljempänä *EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetus*. Osa muutosasetuksen artikloista sisältää kansallista harkintavaltaa mahdollistavia säännöksiä, joiden käyttöön ottamista esityksessä myös arvioidaan.

Lisäksi esityksen taustalla on myös kansallista täytäntöönpanoa edellyttävä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/2994 direktiivien 2009/65/EY, 2013/36/EU ja (EU) 2019/2034 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse keskusvastapuoliin liittyvän keskittymäriskin ja keskitetysti määritettyihin johdannaistransaktioihin liittyvän vastapuoliriskin käsittelystä, jäljempänä *EMIR-direktiivi*. Tämän esityksen myötä pantaisiin

täytäntöön kyseisen direktiivin muutokset luottolaitosdirektiiviin ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusdirektiiviin eli sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/2034. Tässä esityksessä annetaan myös asetusten (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 575/2013 ja (EU) 2017/1131 muuttamisesta, siltä osin kuin on kyse toimenpiteistä, joilla lievennetään kolmansien maiden keskusvastapuoliin liittyviä liiallisia vastuita ja parannetaan unionin määritysmarkkinoiden tehokkuutta, annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/2987, jäljempänä *EMIR-muutosasetus*, täydentävää kansallista sääntelyä. EMIR-direktiivillä ja EMIR-muutosasetuksella pyritään siihen, että EU:lla on turvalliset, kriisinsietokykyiset ja kilpailulliset keskusvastapuolimääritysmarkkinat, mikä edistää pääomamarkkinaunionia ja vahvistaa EU:n strategista autonomiaa.

Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivin sekä EMIR-direktiivin ja -asetuksen täytäntöönpanon lisäksi on tunnistettu eräitä kansallisia teknisluonteisempia muutostarpeita luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2024), jäljempänä *luottolaitoslaki*, sekä Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008).

1.2 Valmistelu

1.2.1 EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio julkaisi 27.10.2021 lainsäädäntöehdotuksensa uudeksi pankkipaketiksi. Lainsäädäntöehdotus sisälsi ehdotuksen luottolaitosdirektiivin (2013/36/EU) muuttamisesta, ehdotuksen EU:n vakavaraisuusasetuksen (asetus (EU) N:o 575/2013) muuttamisesta ja erillisen lainsäädäntöehdotuksen vakavaraisuusasetuksen muuttamisesta kriisinratkaisun osalta. Lainsäädäntöehdotukseen sisältyy laaja komission toimesta laadittu vaikutusarvio. Lisäksi muun muassa Euroopan pankkiviranomainen, Euroopan keskuspankki, jäljempänä *EKP*, ja Finanssivalvonta ovat tehneet vaikutusarvioitaan, jotka ovat liittyneet Basel III -standardien voimaansaattamiseen ja komission lainsäädäntöehdotukseen sisältyvään kokonaisuuteen. Arvioita päivitettiin neuvotteluiden edetessä. Lainsäädäntöehdotusta käsiteltiin neuvoston rahoituspalvelutyöryhmässä.

Komission direktiivi- ja asetusehdotukset sekä luonnos valtioneuvoston kirjelmäksi eduskunnalle komission ehdotuksista olivat lausuntokierroksella EU-asioiden komitean alaisessa rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet -jaostossa (valmistelujaosto EU-10). Lausuntoja saatiin yhteensä 14. Myös jatkokirjeet olivat lausuntokierroksella valmistelujaostossa. Lisäksi valtiovarainministeriö järjesti sidosryhmätilaisuuden lainsäädäntöpaketin etenemisestä maaliskuussa 2023.

Komission lainsäädäntöehdotus annettiin eduskunnalle tiedoksi valtioneuvoston selvityksellä E 125/2021 vp ja samansisältöisellä valtioneuvoston kirjelmällä U 72/2021 vp. Näissä kuvattiin lainsäädäntöehdotuksen keskeinen sisältö ja valtioneuvoston kanta. Eduskunnan talousvaliokunta antoi lausuntonsa (TaVL 55/2021 vp) suurelle valiokunnalle. Suuri valiokunta otti tässä vaiheessa kantaa (SuVL 6/2021 vp) käsittelyjärjestyksen kannalta kiireellisimpään kriisinratkaisulainsäädännön tarkistukseen ja totesi ottavansa kantaa pääasiallisiin ehdotuksiin valtioneuvoston jatkokirjelmän jälkeen.

Valtioneuvosto antoi eduskunnalle jatkokirjelmän UJ 3/2022 vp, jossa se täsmensi valtioneuvoston kantaa ja esitti lisäselvitystä komission lainsäädäntöehdotuksen vaikutuksista. Suurelle valiokunnalle lausunnot antoivat valtiovarainvaliokunta (VaVL 6/2022 vp) ja talousvaliokunta (TaVL 18/2022 vp). Suuri valiokunta otti kantaa lausunnossaan SuVL 7/2022

vp lainsäädäntöehdotuksen pääosaan.

Valtioneuvosto informoi eduskuntaa jatkokirjelmällä UJ 25/2022 vp neuvottelutilanteesta, neuvoteltavana olevasta kompromissinäkemyksestä ja päivitetyistä kansallisista vaikutusarvioista. Valtiovarainvaliokunta (VaVL 16/2022 vp) ja talousvaliokunta (TaVL 47/2022 vp) antoivat lausunnot suurelle valiokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä. Suuri valiokunta otti kantaa valtioneuvoston kirjelmään valiokunnan hyväksymässä kannassa SuVEK 133/2022 vp.

Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetus annettiin 31.5.2024. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 10 päivänä tammikuuta 2026.

Euroopan komissio julkaisi 7.12.2022 lainsäädäntöehdotuksensa EMIR-direktiivin ja EMIR-muutosasetuksen osalta. Komission direktiivi- ja asetusehdotukset sekä luonnos valtioneuvoston kirjelmäksi eduskunnalle komission ehdotuksista olivat lausuntokierroksella EU-asioiden komitean alaisessa rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet -jaostossa (valmistelujaosto EU-10). Komission lainsäädäntöehdotus annettiin eduskunnalle tiedoksi valtioneuvoston kirjelmällä U 121/2022 vp. Eduskunnan talousvaliokunta antoi lausuntonsa (TaVL 9/2023 vp) suurelle valiokunnalle. Suuri valiokunta otti kantaa valtioneuvoston kirjelmään valiokunnan hyväksymässä kannassa SuVEK 39/2023 vp. EMIR-direktiivi ja EMIR-muutosasetus annettiin 27.11.2024. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 25 päivänä kesäkuuta 2026.

1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu

Valtiovarainministeriö asetti 22.8.2024 työryhmän valmistelemaan EU-tasoisen luottolaitoslainsäädännön muutosten edellyttämiä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Lisäksi työryhmän tehtävänä on laatia ehdotukset muiden havaittujen luottolaitoslainsäädännön muutostarpeiden huomioimiseksi kansallisessa lainsäädännössä. Työryhmään nimettiin jäsenet valtiovarainministeriöstä, Suomen Pankista, Rahoitusvakausvirastosta, Finanssivalvonnasta sekä Finanssiala ry:stä. Työryhmän puheenjohtaja ja sihteeri nimettiin valtiovarainministeriöstä. Työryhmän toimikaudeksi asetettiin 1.9.2024–31.12.2025. Työryhmä otti nimekseen luottolaitoslainsäädäntötyöryhmä. Työryhmän toimeksiannon ulkopuolelle jätettiin Finanssivalvonnan organisatorisia kysymyksiä ja virkamiesoikeudellisia seikkoja käsittelevät luottolaitosdirektiiviin pohjautuvat lainsäädäntömuutokset, jotka on valmisteltu valtiovarainministeriössä erikseen virkatyönä.

Hallituksen esitysluonnoksen muotoon laadittu työryhmän ensimmäinen mietintö EU-tasoisen luottolaitoslainsäädännön muutosten edellyttämistä muutoksista luovutettiin valtiovarainministeriölle 24.5.2025 (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:24). Mietintöön on liitetty Finanssiala ry:n eriävä mielipide.

Työryhmän mietintö sekä virkatyönä valmisteltu luonnos hallituksen esityksestä olivat lausuntokierroksella 26.5.–16.7.2025. Lausuntoja pyydettiin yhteensä 39 viranomaiselta ja yhteisöltä. Lausuntopalautetta selostetaan jäljempänä esityksen luvussa 6.

Luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanotyön tukemiseksi Euroopan komissio järjesti täytäntöönpanokokouksia, joihin osallistui asiantuntijoita EU- ja EFTA-maiden viranomaisista. Kokoukset pidettiin lokakuussa 2024 ja helmikuussa 2025. Lisäksi valmistelussa tehtiin yhteistyötä muiden Pohjoismaiden kanssa. Virkatyönä valmisteltujen kysymysten osalta

tarjottiin erikseen Finanssivalvonnalle, Suomen Pankille sekä Suomen Pankin henkilöstöyhdistykselle mahdollisuudet kommentoida luonnosta lausuntokierroksen lisäksi.

Hankkeen asiakirjat ovat saatavissa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella VM188:00/2024.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi

2.1.1 Yleistä

Luottolaitosdirektiiviin ja vakavaraisuusasetukseen tehtyjen muutosten keskeisinä tavoitteina ovat rahoitusvakauden edistäminen ja rahoitustoiminnan tukeminen koronapandemiaan liittyvän taloudellisen kriisin jälkeisessä elpymisessä. Muutoksilla on pantu täytäntöön Basel III -standardien viimeinen vaihe, joilla on tavoiteltu luottolaitosten häiriönsietokyvyn vahvistamista ilman pääomavaatimusten merkittävää kasvua. Muutosdirektiivin luottolaitosten valvontaa koskevilla muutoksilla on tavoiteltu valvonnan keinojen ja toimivaltuuksia harmonisointia eri jäsenmaissa. Kestävyyteen liittyvillä uusilla direktiivin säännöksillä on tavoiteltu puolestaan kestävyyteen liittyvien riskien parempaa huomioon ottamista riskien tunnistamisessa, seurannassa sekä hallinnassa.

Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi tulee panna täytäntöön viimeistään 10.1.2026, ja sen täytäntöönpanemiseksi annettavia säännöksiä on alettava soveltaa 11.1.2026. Osaa kolmansien maiden sivuliikkeitä koskevista muutoksista on sovellettava vasta 11.1.2027 lähtien. Osaa rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten lisäpääomavaatimusta koskevista säännöksistä ja Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävää lisäpääomavaatimusta koskevia säännöksiä on sovellettava jo 29.7.2024 lähtien.

2.1.2 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa

Luottolaitosdirektiivin 18 artiklaan on lisätty uusi g alakohta sen selventämiseksi, että toimivaltaisella valvontaviranomaisella on valtuudet perua luottolaitoksen toimilupa, jos toimivaltainen valvontaviranomainen tai kriisinratkaisuviranomainen on todennut luottolaitoksen olevan lähellä kaatumista tai todennäköisesti kaatuvan. Muutoksella varmistettaisiin, että toimilupa on mahdollista perua silloin, kun luottolaitos täyttäisi muut kriisihallintoon asettamiselle säädetyt edellytykset paitsi yleisen edun vaatimuksen eli pankkia ei asetettaisi kriisihallintoon. Kansallisessa lainsäädännössä kaatumisen sijaan käytetään ilmaisua kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa. Luottolaitosdirektiivin säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä.

2.1.3 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta

Luottolaitokseen kohdistuvan merkittävän omistusosuuden hankkimista koskevia luottolaitosdirektiivin 22 ja 23 artikloja on muutettu. Luottolaitosdirektiivin säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä. Direktiivin 22 artiklaa on täsmennetty siten, että omistukseen liittyvän hankintailmoituksen vastaanottavan viranomaisen toimesta lähetettävän vastaanottokuittauksen määräaikaa pidennetään kahdesta työpäivästä kymmeneen työpäivään. Direktiivin 23 artiklassa säädettyjä hankinnan arviointikriteerejä on muutettu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen

riskin arvioinnin osalta. Toimivaltaisella pankkivalvontaviranomaisella on direktiivin muutoksen myötä muun muassa nimenomainen toimivaltuus vastustaa luottolaitoksen omistusosuuden hankkimista, jos hankintailmoituksen tekijä sijaitsee rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kannalta korkeariskisessä valtiossa. Direktiivin 23 artiklan uudessa 6 kohdassa säädetään, että tarkemmista omistusosuuden hankintailmoitukseen sisällytettävistä tiedoista ja selvityksistä säädetään Euroopan pankkiviranomaisen esityksestä annettavilla Euroopan komission vahvistamilla teknisillä standardeilla.

2.1.4 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta

Luottolaitosdirektiivin uusissa 27 a–27 e artikloissa säädetään ilmoitus- ja valvontamenettelystä luottolaitoksen tai luvanvaraisen omistusyhteisön hankkiessa merkittävän omistusosuuden toisesta yrityksestä. Artiklat sisältävät säännökset ilmoitusvelvollisuudesta, ilmoitusmenettelystä, merkittävyyden kynnysarvoista, arviointikriteereistä, viranomaisyhteistyöstä, omistusosuuden hankinnan vastustamisperusteista ja ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksista. Direktiivin 27 d artiklassa säädetään merkittävän omistusosuuden luopumista koskevasta ilmoitusmenettelystä.

Luottolaitosdirektiivin uudessa 27 f artiklassa säädetään merkittävien omaisuuserien tai velvoitteiden luovutusta koskevasta ilmoitusmenettelystä, kun hankkijana on luottolaitos tai luvanvarainen omistusyhteisö. Ilmoitusmenettelyä sovelletaan mainitussa artiklassa tarkemmin säädettyjen kynnysarvojen täyttyessä riippuen siitä, onko kyse konsernin sisäisestä toimesta. Ilmoitusmenettelystä vapautettuja ovat järjestämättömien saatavien luovutukset, luottojen sisällyttäminen katettujen joukkolainojen katepooliin, arvopaperistamisliitännäiset luovutukset sekä kriisinratkaisumenettelyihin liittyvät järjestelyt. Direktiivin uusi 27 g artikla edellyttää jäsenvaltioiden säätävän valvontaviranomaisen käytössä olevista tarpeellisista toimenpiteistä laiminlyötäessä ilmoitusvelvollisuus.

Luottolaitosdirektiivin uusissa 27 h–27 l artikloissa säädetään sulautumisiin ja jakautumisiin liittyvästä ilmoitus- ja valvontamenettelystä, kun järjestelyn osallisena on luottolaitos tai luvanvarainen omistusyhteisö. Säännöksiä sovelletaan kaikkiin direktiivin 27 h artiklassa tarkemmin määriteltyihin sulautumisiin ja jakautumisiin riippumatta niiden taloudellisesta arvosta. Artiklat sisältävät säännökset ilmoitusvelvollisuudesta, ilmoitusmenettelystä, arviointikriteereistä, viranomaisyhteistyöstä, järjestelyn vastustamisperusteista ja ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksista.

Edellä mainitut luottolaitosdirektiivin säännökset ovat vähimmäisvaatimuksia.

2.1.5 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä

Luottolaitosdirektiivin 53 artiklassa säädetään valvontaviranomaisen salassapitovelvollisuudesta. Artiklaa on muutettu siten, että rikosasioiden lisäksi myöskään verolainsäädännön alaan kuuluvissa tapauksissa salassapitovaatimus ei rajoita enää tapausten käsittelyä toisessa viranomaisessa. Lisäksi luottolaitosdirektiivin 56 artiklaa tietojenvaihdosta on täydennetty uudella kohdalla, jossa todetaan, että 53 artiklan 1 kohta ja 54 artikla eivät estä toimivaltaisten viranomaisten ja veroviranomaisten välistä tietojenvaihtoa samassa jäsenvaltiossa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Uuden kohdan mukaan kuitenkin toisen jäsenvaltion viranomaiselta on saatava suostumus tietojen luovuttamiseen, jos tiedot ovat peräisin toisesta jäsenvaltiosta. Täytäntöönpanoa koskevien EU-kokousten perusteella muutosten tarkoituksena on, että salassapitovelvollisuutta ei voi enää pitää perusteena sille, että tietoa ei voisi jakaa veroviranomaisen kanssa. Luottolaitosdirektiivin säännökset ovat

luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä.

2.1.6 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset

Kryptovaran määritelmä lisättiin luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan 70 alakohdaksi. Kryptovaran määritelmä vastaa kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1114, jäljempänä *EU:n kryptovaramarkkina-asetus* tai *MiCA-asetus*, 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa määriteltyä kryptovaraa, joka ei ole digitaalista keskuspankkirahaa.

Luotto- ja vastapuoliriskiä koskevaa 79 artiklaa on muutettu lisäämällä kryptovaroja koskeva vaatimus. Uuden säännöksen mukaan laitoksien tulee tehdä ennakkoarviointi kaikista kryptovaroihin liittyvistä vastuistaan, jotka ne aikovat ottaa, sekä siitä, ovatko olemassa olevat prosessit ja menettelyt riittäviä vastapuoliriskin hallitsemiseksi. Lisäksi laitosten tulee raportoida arvioinneista toimivaltaiselle viranomaiselle. Luottolaitosdirektiivin 83 artiklaa markkinariskistä on myös muutettu vastaavanlaisella vaatimuksella, että laitosten on tehtävä etukäteinen arviointi kryptovaroihin liittyvistä vastuista.

Luottolaitosdirektiivin 81 artiklaa keskittymäriskistä on muutettu. Artiklaan lisättiin säännös siitä, että sellaisten kryptovarojen osalta, joilla ei ole tunnistettavissa olevaa liikkeeseenlaskijaa, keskittymäriski on katsottava samanlaiset piirteet omaaviin kryptovaroihin liittyvien vastuiden suhteen.

Lisäksi luottolaitosdirektiivin 85 artiklaa operatiivisesta riskistä on muutettu lisäämällä nimenomainen maininta suorista ja välillisistä kryptovaroihin ja kryptovarapalvelujen tarjoajiin liittyvistä vastuista aiheutuneista riskeistä, jotka pitäisi arvioida ja hallita osana operatiivista riskiä.

Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä.

2.1.7 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus

Rahoitusalan holding- ja sekaholdingyhtiöiden (omistusyhteisöt) on tietyin poikkeuksin luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan mukaan haettava toiminnalleen viranomaishyväksyntää. Artiklaa on muutettu siten, että vaatimuksen piiriin lisättiin myös sellaiset omistusyhteisöt, jotka on nimetty vastaamaan sen varmistamisesta, että ryhmä noudattaa vakavaraisuusvaatimuksia konsolidoidulla tasolla direktiivissä tarkoitetun mukaisesti.

Toimivaltaiselle viranomaiselle lisättiin myös prosessiin liittyviä uusia velvoitteita. Viranomaisella on velvollisuus tarkastella, onko omistusyhteisön kriteerit täyttäneet yritykset tunnistettu asianmukaisesti. Lisäksi viranomaisen tulee pitää julkista luetteloa hyväksynnän saaneista. Viranomaiselle annettiin myös mahdollisuus sulkea tapauskohtaisesti omistusyhteisön luvasta vapautettuja konsolidoinnin ulkopuolelle. Lisäksi artiklaan lisättiin säännöksiä liittyen samanaikaisten prosessien yhteensovittamiseen ja viranomaisyhteistyöhön.

Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä.

2.1.8 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa

Luottolaitosdirektiivin 8 a artikla asettaa isoille yrityksille, joiden kokonaisvarojen määrä on vähintään 30 miljardia euroa ja joilla on rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU, jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi*, mukainen sijoituspalveluyrityksen toimilupa kaupankäyntiin omaan lukuun tai liikkeeseenlaskun takaamiseen, velvoitteen hakea toimilupaa luottolaitostoimintaan. Artiklan soveltamisalaa on laajennettu siten, että 30 miljardin kynnysarvon laskennassa huomioidaan kolmannessa maassa olevat tytäryritykset ja sivuliikkeet sekä yrityskohtaisessa että ryhmäkohtaisessa laskentatavassa. Muutoksella korjataan soveltamiskäytännössä havaittua kynnysarvon määrittelyn epäjohdonmukaisuutta, jossa osa yrityksistä on jäänyt soveltamisalan ulkopuolelle. Epäjohdonmukaisuus on johtanut siihen, että yrityksen sivuliikkeitä tai tytäryrityksiä kolmannessa maassa ei ole huomioitu laskennassa kaikissa tapauksissa. Toimilupavelvoitteen suhteellistamiseksi 8 a artiklaan on sisällytetty toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle uusi valtuus myöntää kokonaisvaltaiseen arvioon perustuva poikkeus luottolaitostoimilupaa koskevasta edellytyksestä.

Lisäksi luottolaitosdirektiivin uudessa 110 a artiklassa säädetään, että luottolaitosdirektiivin 3 lukua sovelletaan sellaiseen sijoituspalveluyritysryhmään, jossa on vähintään yksi sijoituspalveluyritys, joka soveltaa EU:n vakavaraisuusasetusta sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta annetun Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetuksen (EU) 2019/2033 1 artiklan 2 kohdan tai 5 kohdan nojalla.

Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä.

2.1.9 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset

Luottolaitosdirektiivin 3 artiklaan sisältyviin määritelmiin on lisätty uusia luottolaitoksen johtamiseen ja organisaatioon liittyviä määritelmiä. Mainitun artiklan 1 kohdan uuteen 8 a alakohtaan sisältyy hallintotoimintoa hoitavan hallintoelimen (*management body in its management function*) määritelmä, uuteen 9 a alakohtaan avainhenkilön määritelmä, uuteen 9 b alakohtaan sisäisten valvontatoimintojen määritelmä, uuteen 9 c alakohtaan sisäisistä valvontatoiminnoista vastaavan määritelmä ja uuteen 9 d alakohtaan talousjohtajan määritelmä. Lisäksi mainitun direktiivikohdan 9 kohdan mukaista toimivan johdon (*senior management*) määritelmää on muutettu siten, että toimivaan johtoon katsotaan kuuluvaksi sellaiset luottolaitoksen päivittäisestä johtamisesta vastaavat henkilöt, jotka eivät kuulu ylimpään hallintoelimeen.

Luottolaitoksen johdon luotettavuuden ja pätevyyden (*fit and proper*) arviointia koskevaa direktiivin 91 artikla on kokonaan uudistettu. Mainittu artikla koskee ylimpään hallintoelimeen kuuluvien henkilöiden luotettavuuden ja pätevyyden arviointia. Artiklaa on muutettu soveltamisalaltaan siten, että jatkossa se koskee luottolaitosten ohella luvanvaraisia omistusyhteisöjä. Arviointiprosessia on muutosdirektiivillä täsmennetty muun muassa arvion toimittamisen ajankohdan osalta. Lisäksi direktiivissä tarkemmin määriteltyjen keskeisten luottolaitosten on jatkossa toimitettava pankkivalvontaviranomaiselle hakemus luotettavuus- ja sopivuusarvion tekemiseksi 30 päivää ennen tietyissä keskeisissä tehtävissä, kuten hallituksen puheenjohtajana tai toimitusjohtajana, aloittamista. Direktiivin 91 artiklan 1 a kohdan toiseen alakohtaan sisältyy jäsenvaltio-optio. jonka mukaan jäsenvaltiot voivat sallia luottolaitoksen tekevän kelpoisuusarvion monijäsenisen hallintoelimen jäsenistä sellaisissa tilanteissa, kun

hallintoelimen enemmistö vaihtuu kerralla ja kelpoisuusarvio olisi muutoin tehtävä hallintoelimen jäsenyyden jättävien henkilöiden toimesta. Direktiivi ei aseta luotettavuudesta ja pätevyydestä tehtävää pankkivalvontaviranomaisen arviota edellytykseksi tehtävässä aloittamiselle, vaan luottolaitoksen on tehtävä arvio itse. Direktiivi ei toisaalta kiellä jäsenvaltioita säätämästä viranomaisarviota edellytykseksi ennen tehtävässä aloittamista (niin sanottu ex ante -arviointiprosessi).

Luottolaitosdirektiivin uudessa 91 a artiklassa säädetään luottolaitoksen avainhenkilöiden luotettavuuden ja pätevyyden arvioinnista. Mainittu artikla on asiasisällöltään uusi, sillä tähän saakka luottolaitoksen johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset ovat koskeneet direktiivin mukaista ylintä hallintoelintä. Luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksia koskevassa tulkintakäytännössä vaatimuksia on kuitenkin sovellettu lakisääteisiin toimielimiin kuuluvien ohella eräisiin muihin keskeisiin johtotehtäviin.

Palkitsemisjärjestelmille asetettuja yleisiä vaatimuksia koskevan 92 artiklan 2 kohdan e ja f alakohtia sekä 3 kohdan b alakohtaa on täsmennetty siten, että tietyt vaatimukset koskevat kaikissa sisäisissä valvontatoiminnoissa (eli riskienvalvonta, compliance ja sisäinen tarkastus) työskenteleviä tai näistä toiminnoista vastaavia.

Edellä mainitut säännökset ovat minimiharmonisaatiota, poikkeuksena edellä mainittu direktiivin 91 artiklan 1 a kohdan toiseen alakohtaan sisältyvä jäsenvaltio-optio. Luottolaitosten johtoa koskevat säännökset ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, jotka on yhteensovitettava kansallisiin yhtiöoikeudellisiin rakenteisiin.

2.1.10 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset

Määritelmä. Luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan 68 alakohdaksi on lisätty ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvän riskin määritelmä. Määritelmän lyhennetty versio on ESG-riski. Määritelmässä viitataan vakavaraisuusasetukseen, jonka mukaan määritelmällä tarkoitetaan laitokseen kohdistuvien kielteisten taloudellisten vaikutusten riskiä, joka johtuu ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvien tekijöiden (ESG-tekijöiden) nykyisistä tai tulevista vaikutuksista kyseisen laitoksen vastapuoliin tai sijoitettuihin varoihin. Määritelmässä todetaan, että ESG-riskit toteutuvat perinteisten taloudellisten riskiluokkien kautta. Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia.

Sisäisen pääoman riittävyyden arviointi. Luottolaitosdirektiivin 73 artiklassa säädetään sisäisestä pääomasta. Artiklan ensimmäistä kohtaa täydennettiin lisäyksellä, jonka mukaan ESG-riskit olisivat osa asetuksessa yksilöityjä taloudellisia riskejä, jotka on otettava huomioon, kun laitokset arvioivat sisäisen pääoman määrää. ESG-riskien kattaminen on otettava huomioon lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä. Luottolaitosdirektiivin 74 artiklassa säädetään hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevista yleisistä vaatimuksista. Artiklan 1 kohdan b alakohtaa on muutettu siten, että hallinto- ja ohjausjärjestelmiin luetaan myös sellaiset tehokkaat prosessit, joilla tunnistetaan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan ESG-riskejä. Riskienhallintajärjestelmiä, jotka ovat osa hallinto- ja ohjausjärjestelmää, on siis kehitettävä ottamaa huomioon myös ESG-riskit. Muutetun artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan myös finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2554, jäljempänä *DORA-asetus*, mukaiset verkko- ja tietojärjestelmät on oltava osana hallinto- ja ohjausjärjestelmiä. Edellä kuvatut säännökset ovat

luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia.

Riskienhallinnan järjestäminen. Riskienhallinnan järjestämistä koskevaa luottolaitosdirektiivin 76 artiklaa on muutettu. Muutettu artikla edellyttää luottolaitoksen hallitukselta riskienhallintajärjestelmien säännöllistä arviointia nimenomaisesti vähintään joka toinen vuosi. Muutettu 76 artiklan 1 kohta sisältää kansallista liikkumavaraa tarjoavan erityissäännöksen eli jäsenvaltio-option siitä, että arviointitiheys voidaan asettaa pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille vain joka toinen vuosi tapahtuvaksi ilman vähintään-kriteeriä. Lisäksi artiklaa on täsmennetty sisällyttämällä mukaan strategioihin ja menettelytapoihin myös riskit, jotka johtuvat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden nykyisistä, lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksista. Artiklan mukaan laitosten tulee laatia erityisiä suunnitelmia käsitelläkseen kestävyyteen liittyvien tekijöiden aiheuttamia taloudellisia riskejä. Direktiivi vaatii suunnitelmia koskevien vaatimusten oikeasuhtaista soveltamista pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten luottolaitosten osalta, mikä toteutettaisiin osoittamalla yksinkertaistettua menettelyä tai poikkeuksia pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille. Pois lukien jäsenvaltio-option edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia.

ESG-riskit uutena riskiluokkana. Luottolaitosdirektiiviin uudessa 87 a artiklassa säädetään ESG-riskeistä. Artiklan mukaan toimivaltaisen valvontaviranomaisen on varmistettava, että luottolaitoksella on riskienhallintakehys, vankat strategiat, toimintatavat, prosessit ja järjestelmät ESG-riskien tunnistamiseen, mittaamiseen, hallintaan ja seurantaan sekä lyhyellä ja keskipitkällä että pitkällä aikavälillä. Luottolaitoksen strategioiden, toimintatapojen, prosessien ja järjestelmien on oltava oikeassa suhteessa laitoksen liiketoimintamalliin ja sen toiminnan laajuuteen kohdistuvien ESG-riskien mittaluokkaan, luonteeseen ja monimutkaisuuteen. Valvontaviranomaisten on varmistettava, että luottolaitokset mittaavat niiden kykyä sopeutua kestävyyteen liittyvistä tekijöistä aiheutuviin negatiivisiin vaikutuksiin, vähintäänkin ilmastonmuutoksesta aiheutuviin vaikutuksiin, perusskenaariolla ja epäsuotuisilla skenaarioilla. Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia.

Palkitseminen. Luottolaitosdirektiivin 74 artiklassa säädetään yleisten hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevien vaatimusten ohella palkitsemisjärjestelmää koskevista yleisistä vaatimuksista. Artiklan 1 kohdassa ei aiemmin ole ollut erillisiä alakohtia, mutta teksti on nyt järjestetty uudelleen alakohdiksi ja 1 kohdan e alakohtaan on palkitsemisen osalta lisätty, että palkitsemisjärjestelmissä on huomioitava myös ESG-riskien riskinottohalukkuus. Palkitsemista koskevaa direktiivin 94 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on myös muutettu siten, että muuttuvan suoritusperusteisen palkkionosan määräytymisessä on arvioitava nimenomaisesti myös kaikkien olennaisten riskien käsittely. Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia.

2.1.11 Luottolaitosten valvonta

Valvojan arviointiprosessi. Vakavaraisuuden arvioinnista säätävän luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4 kohdan toinen alakohta on uudistettu. Artiklakohtaan lisättiin edellytyksiä, joiden täyttymistä valvontaviranomainen voi tarkastella vakavaraisuuden arvioinnin suorittamiseksi suhteellisuusperiaatteen toteuttamiseksi.

Luottolaitosdirektiivin 98 artiklassa säädetään vakavaraisuuden arviointia koskevista teknisistä vaatimuksista. Artiklan 98 1 kohtaa on muutettu lisäämällä k alakohta, jonka mukaan valvojan suorittaman vakavaraisuuden arviointiin on olemassa olevien vaatimusten lisäksi myös vähintään sisällytettävä tieto siitä, missä määrin laitokset ovat ottaneet käyttöön asianmukaiset toimintaperiaatteet ja operatiiviset toimet, jotka liittyvät 76 artiklan 2 kohdan mukaisesti

laadittavissa suunnitelmissa asetettuihin määrällisiin tavoitteisiin ja välitavoitteisiin.

Luottolaitosdirektiivin 98 artiklan uuden 9 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten edellytetään arvioivan laitosten hallinto- ja riskinhallintaprosesseja, joilla ne käsittelevät ESG-riskejä, sekä laitosten altistumista ESG-riskeille. ESG-vastuiden sekä prosessien asianmukaisuutta arvioidessaan viranomaisen on otettava huomioon laitosten liiketoimintamallit. Arvioinnissa tulee myös arvioida luottolaitokseen kohdistuvia ESG-riskejä laitoksen laatiman luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan mukaisen suunnitelman perusteella. Laitoksen hallinto- ja riskienhallintaprosessit, joilla käsitellään ESG-riskejä, on mukautettava suunnitelmissa asetettuihin tavoitteisiin.

Lisäksi 98 artiklan 9 kohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan mukaisesti laadittavia suunnitelmia sekä edistymistä sellaisten ESG-riskien käsittelemisessä, joita aiheutuu mukautumisesta ilmastoneutraaliutta koskevaan tavoitteeseen sekä muihin asiaankuuluviin unionin sääntelytavoitteisiin, jotka liittyvät ESG-tekijöihin.

Kryptovaroihin liittyen 98 artiklaan on lisätty 10 kohta, jonka mukaan valvojan arvioinnissa on arvioitava laitosten hallinto- ja riskinhallintaprosesseja kryptovaroihin liittyvien vastuiden ja kryptovarapalvelujen tarjoamisen osalta. Tarkastelun tulee sisältää toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen tarkastelu sekä markkinariskin ja vastapuoliriskin osalta toteutettavan ennakollisen arvioinnin tulosten riittävyyttä koskeva tarkastelu.

Stressitestit. Toimivaltaisen viranomaisen suorittamien stressitestien osalta on muutettu luottolaitosdirektiivin 100 artiklaa. Artiklaan lisättiin säännös varmistamaan, ettei luottolaitosten ja niille konsultointipalveluja tarjoavien kolmansien osapuolten toiminta haittaa stressitestiä. Säännös esimerkiksi vaatii pidättäytymistä tietojen optimoinnista sekä yhteistä käyttäytymistä koskevien sopimusten tekemisestä. Lisäksi 100 artiklan uudessa 4 kohdassa annetaan Euroopan valvontaviranomaisille toimivaltuus ohjeistuksen antamiseen, joka koskee ESG-riskien stressitestaamista.

ESG-riskeihin liittyvien käytäntöjen valvonta. Luottolaitosdirektiivin 87 a artiklan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava ja seurattava laitosten ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvien strategioiden sekä riskinhallintaan liittyvien käytäntöjen kehitystä, kuten laitoksen laatimia suunnitelmia tavoitteistaan seurata ja käsitellä ESG-riskejä.

Sisäisten menetelmien käyttö. Sisäisten menetelmien käyttöä koskevan luvan tarkastelua koskevaan 101 artiklaan on tehty täsmennyksiä. Voimassa olevan artiklan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on peruttava markkinariskin osalta lupa sisäisten mallien käyttöön tai toteutettava toimenpiteitä mallin parantamisen varmistamiseksi, jos todetaan, että malli ei ole tai ei ole enää riittävän tarkka. Uudistetun muotoilun mukaan viranomaisen on tietyissä tilanteissa tarkasteltava edellytyksiä, joilla voidaan sallia sisäisen mallin käyttäminen, tai määrättävä toimenpiteitä mallin parantamisen varmistamiseksi. Suora velvoite luvan perumiseen on siis vaihdettu luvan edellytyksen tarkastelemiseen.

Luottolaitosdirektiivin 78 artiklaa menetelmien vertailusta on muutettu lisäämällä 1 kohtaan tilanteita, jolloin on ilmoitettava valvontaviranomaiselle käyttämiensä menetelmien tulokset. Aiemmin ilmoitusvelvollisuus koski ainoastaan sisäisiä menetelmiä, mutta muutosten myötä myös tietyissä tilanteissa standardimenetelmien käyttämisestä on ilmoitettava. Lisäksi kohtiin 3, 5 ja 6 on tehty teknisiä täsmennyksiä. Myös artiklan 8 kohtaan Euroopan pankkiviranomaisen luonnostelemista teknisistä sääntelystandardeista on tehty täydennyksiä.

Valvontavaltuudet. Luottolaitosdirektiivin 104 artiklaan, jossa säädetään toimivaltaisen viranomaisen valvontavaltuuksista, lisättiin 1 kohdan muutoksella viittaukset ESG-riskiin sekä kryptovaroihin liittyviin riskeihin. Viittauksen myötä olemassa olevat valtuudet ulottuvat myös nyt näihin riskeihin. Lisäksi artiklan valtuuksiin lisättiin viranomaiselle valtuus vaatia luottolaitoksia vähentämään ESG-tekijöistä aiheutuvia lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin riskejä liiketoimintastrategioita, hallintoa ja riskienhallintaa muuttamalla tai toimeenpanemalla suunnitelmiin sisältyviä tavoitteita, toimenpiteitä ja toimia. Toimivaltaiselle viranomaiselle lisättiin myös valtuus vaatia laitoksia toteuttamaan stressitestauksia ja skenaarioanalyysejä kryptovaroihin ja kryptovarapalvelujen tarjoamiseen liittyen.

Lisäksi luottolaitosdirektiivin 106 artiklaa erityisistä julkistamisvaatimuksista on muutettu lisäämällä valtuuksia liittyen uuteen Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustoon, jossa julkaistaan keskitetysti julkistamisvaatimuksen alaiset tiedot.

Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus. Luottolaitosdirektiivin 104 a artiklaan omien varojen lisävaatimuksesta on tehty useita muutoksia. Artiklan 3 kohdan toista alakohtaa on tehty tekninen täsmennys. Lisäksi artiklaan on lisätty 6 kohta, jossa säädetään lisävaatimuksen määrästä siinä tilanteessa, kun EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetty kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi. Artiklakohdan säännöksen mukaan lisävaatimuksen määrä ei saa kasvaa pelkästään sen seurauksena, että kokonaisriskipainolattia on tullut luottolaitosta sitovaksi. Näissä tilanteissa artiklakohta velvoittaa valvojaa tekemään arvion ja poistamaan lisävaatimuksesta ne osat, jotka on huomioitu kokonaisriskipainolattian myötä kahteen kertaan. Kun valvoja on tehnyt tarkastelun, lisävaatimuksen määrä voi kasvaa kokonaisriskipainolattian seurauksena. Lisäksi 104 a artiklan 8 kohdassa säädetään, että omien varojen vaatimusta ei saa asettaa, jos kokonaisriskipainolattian myötä riskit tulisivat otettua huomioon kahteen kertaan. Kansallisesti omien varojen lisävaatimuksesta käytetään käsitettä harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus. Täydentäviä omia varoja koskevien ohjeiden osalta luottolaitosdirektiivin 104 b artiklan uudessa 4 a kohdassa säädetään, että toimivaltainen viranomainen voi tarkistaa kyseiselle laitokselle ilmoittamiaan täydentäviä omia varoja koskevia ohjeita, jotta varmistetaan, että sen mitoitus on edelleen asianmukainen, jos luottolaitos tulee sidotuksi kokonaisriskipainolattiaan.

Sisäisten menetelmien käyttöön kannustaminen. Sisäisiä menetelmiä koskevaa luottolaitosdirektiivin 77 artiklaa on muutettu. Muutoksilla on tarkennettu sitä, että laitoksia tulisi kannustaa kehittämään sisäisten markkinariskien arviointikykyä sekä käyttämään sisäisiä malleja omien varojen vaatimusten laskemiseksi nimenomaan kaupankäyntivaraston positioiden salkkujen osalta. Aiemmin artiklassa ei viitattu suoraan markkinariskeihin vaan erityisriskeihin.

Omien varojan kartuttamissuunnitelma. Luottolaitosdirektiivin 142 artiklaan omien varojen kartuttamissuunnitelmasta on tehty tarkennuksia, jotka varmistavat, että suunnitelmalta edellytettävät vaatimukset koskevat myös vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimusta. Lisäksi artiklaan on tehty tarkennus valvontavaltuuksien käyttämisestä. Tilanteessa, jossa toimivaltainen viranomainen ei hyväksy pääoman ylläpitämissuunnitelmaa, on käytettävä varojenjaon rajoittamisen osalta tiukempia valtuuksia kuin, mitä säädetään 141 ja 141 b artikloissa.

Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä

2.1.12 Lisäpääomavaatimukset

Rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten lisäpääomavaatimusta koskevaa luottolaitosdirektiivin 131 artiklaa ja niin sanottua järjestelmäriskipuskurivaatimusta koskevaa direktiivin 133 artiklaa on täsmennetty vaatimusten asettamiseen liittyvän menettelyn osalta. Mainittuihin artikloihin on lisätty menettely, jolla EU:n vakavaraisuusasetukseen sisältyvän kokonaisriskipainolattiaa koskevan vaatimuksen voimaantulo huomioitaisiin lisäpääomavaatimusten uudelleentarkastelussa. Järjestelmäriskipuskurivaatimusta koskevaa säännöstä on täsmennetty siten, että ilmastonmuutoksesta johtuvat riskit voivat olla tämän lisäpääomavaatimuksen määräämisen perusteena olevia järjestelmäriskejä. Direktiivin muutoksen myötä kaikkien jäsenvaltioiden tulee sisällyttää järjestelmäriskipuskurin asettamismahdollisuus lainsäädäntöönsä, kun se on ollut tähän saakka jäsenvaltio-optio. Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä.

2.1.13 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko

Uhkasakko. Valvontaviranomaisen oikeutta määrätä hallinnollisia seuraamuksia koskeva luottolaitosdirektiivin 65 artikla on uudistettu. Artiklan mukaan luottolaitokselle ja artiklassa tarkoitetuille luonnollisille henkilöille voitaisiin muiden hallinnollisten seuraamusten ja hallinnollisten toimenpiteiden lisäksi määrätä artiklan mukaisia kumulatiivisia uhkasakkoja direktiivin täytäntöönpanemiseksi annettuun kansalliseen lakiin, EU:n vakavaraisuusasetukseen tai niiden nojalla annettuun viranomaisen päätökseen perustuvien velvoitteiden noudattamisen tehostamiseksi.

Luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan ja 67 artiklan 2 kohdan luetteloon valvojan toimivaltuuksista on lisätty maininta uhkasakosta ja säännös uhkasakon enimmäismäärästä. Uhkasakko voisi olla enintään 5 prosenttia luottolaitoksen, tai jos luottolaitos kuuluu konserniin konsernin, keskimääräisestä päivittäisestä nettoliikevaihdosta ja enintään 50 000 euroa luonnollisen henkilön osalta. Uhkasakko voidaan määrätä maksettavaksi jokaiselta rikkomispäivältä enintään 6 kuukauden ajaksi. Direktiivin 66 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa ja 67 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään kansallista liikkumavaraa tarjoavasta jäsenvaltio-optiosta, joka mahdollistaa uhkasakon korkeamman enimmäismäärän. Samojen kohtien kolmannessa alakohdassa säädetään myös kansallisesta liikkumavarasta, jonka myötä uhkasakkoja voi soveltaa viikko- tai kuukausikohtaisesti edellyttäen, että option käyttäminen ei johda suurempaan enimmäismäärään kuin päiväkohtaisesti laskettuna. Uhkasakon käyttöönoton tarkoituksena on kannustaa luottolaitoksia oikaisemaan toiminnassaan havaitut virheet ja puutteet mahdollisimman pian sekä antaa valvontaviranomaiselle keinot puuttua lain vastaiseen menettelyyn.

Seuraamusten soveltamisalan täsmentäminen. Direktiivin 65 artiklan 2 kohtaa on muutettu siten, että viranomaiset voivat säännöksien rikkomisesta soveltaa hallinnollisia seuraamuksia, uhkasakkoja ja muita hallinnollisia toimenpiteitä ylimmän hallintoelimen jäseniin, toimivaan johtoon, avainhenkilöihin, direktiivin 92 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin muihin henkilöstön jäseniin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus laitoksen riskiprofiiliin, sekä muihin luonnollisiin henkilöihin, edellyttäen, että he ovat vastuussa rikkomisesta kansallisen lainsäädännön nojalla. Aiemmin säännös koski ainoastaan ylimmän hallintoelimen jäseniä ja muita rikkomisesta vastuussa olevia henkilöitä. Lisäksi artiklaan on tehty joitakin teknisiä täsmennyksiä tietojensaantia koskeviin säännöksiin.

Luottolaitosdirektiivin 66 ja 67 artiklan muutoksilla myös laajennetaan sitä, minkälaisen säännöksen tai päätöksen rikkomisesta hallinnollinen seuraamus, uhkasakko tai muu

hallinnollinen toimenpide voidaan määrätä. Artiklan 65 muutoksen ja 67 artiklan 1 kohdan uuden s alakohdan myötä toimivaltaisen viranomaisen päätöksen, joka on annettu luottolaitosdirektiivin täytäntöön panneen kansallisen lain tai EU:n vakavaraisuusasetuksen perusteella, rikkomisesta voidaan määrätä edellä mainittu seuraamus.

Luottolaitosdirektiivin 66 artikla toimilupavaatimusten ja määräosuuksien hankkimista koskevien vaatimusten rikkomisesta koituvista hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä on myös uudistettu. Artiklan 1 kohdan luetteloon säännöksistä, joiden laiminlyönnistä seuraamus tai uhkasakko voidaan määrätä, on lisätty ilmoitusvelvollisuussäännökset olennaisen omistusosuuden hankkimisen ja luopumisen, varojen ja velkojen olennaisten siirtojen sekä sulautumisen ja jakautumisen osalta. Lisäksi kohtaan on tehty täsmennyksiä. Artiklan 2 kohtaan, jossa luetellaan seuraamukset ja toimenpiteet, on lisätty toimenpiteeksi väliaikainen kielto, jolla ylimmän hallintoelimen jäsentä tai muuta luonnollista henkilöä, jonka katsotaan olevan vastuussa rikkomisesta, kielletään hoitamasta tehtäviä luottolaitoksissa.

Lisäksi luottolaitosdirektiivin 67 artiklaan on lisätty tiettyjä tekoja ja laiminlyöntejä, jotka voivat olla hallinnollisten seuraamusten määräämisen perusteena.

Liikevaihdon määritelmän päivittäminen. Luottolaitosdirektiivin 66 ja 67 artikloiden 3 kohdan määritelmiä liikevaihdosta on päivitetty.

Hallinnollisten seuraamusten soveltaminen. Luottolaitosdirektiivin 70 artikla säätää seuraamusten enimmäismäärän arvioinnissa huomioon otettavista tekijöistä. Artiklaan on lisätty säännökset myös eri viranomaisten välisestä yhteistyötä, tietojensaannista rikosoikeudelliseen menettelyyn liittyen sekä kaksoisrangaistavuudesta.

Edellä kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä. Poikkeuksena ovat uhkasakon osalta edellä esitetyt jäsenvaltio-optiot.

2.1.14 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet

Luottolaitosdirektiivin VI osasto kolmansien maiden sivuliikkeitä koskevien vaatimusten osalta on uudistettu ja siihen on lisätty lukuja, jaksoja sekä uusia artikloita. Ensimmäisen luvun uudistetussa 47 artiklassa säädetään soveltamisalasta. Sijoituspalveluyrityksen tarjoamat tietyt toiminnot ja palvelut ovat soveltamisalan ulkopuolella. Tässä luvussa kuvatut säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä. Luottolaitosdirektiivin 48 a artikla tarjoaa kuitenkin kansallista liikkumavaraa jäsenvaltio-optiolla, joka mahdollistaa sen, että direktiivin säännösten sijasta jäsenvaltiossa voidaan päättää soveltaa kolmannen maan sivuliikkeisiin täysin samoja vaatimuksia kuin sovelletaan toimiluvan saaneisiin luottolaitoksiin.

Luottolaitosdirektiiviin lisättiin uusi 21 c artikla, jonka mukaan kolmansien maiden luottolaitosten, joiden tarkoituksena on harjoittaa talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottamista, luotonantoa taikka takauksien ja sitoumuksien antamista tulee toimiakseen missä tahansa EU:n jäsenvaltiossa perustaa sivuliike ja hakea toimilupaa. Myös muiden sellaisten kolmannen maan yritysten on haettava edellä mainitusti toimilupa ja perustettava sivuliike, jos kyseinen yritys EU:iin perustettuna katsottaisiin EU:n lainsäädännön mukaisesti luottolaitokseksi taikka suureksi sijoituspalveluyritykseksi, jolla on velvollisuus hakea luottolaitoslupaa.

Velvoite sivuliikkeestä ja toimiluvasta ei kuitenkaan koskisi niitä tilanteita, joissa asiakas on luottolaitos taikka kolmanteen maahan sijoittautuneen yrityksen kanssa samaan ryhmään kuuluva yritys. Velvoite ei myöskään koske tilannetta, jossa kolmannen maan luottolaitos tai muu yritys ei aktiivisesti tarjoa palveluitaan Euroopan unionin alueella, vaan tarjoaa palveluitaan ainoastaan EU:ssa sijaitsevien asiakkaiden omasta aloitteesta (*reverse solicitation*). Velvoite ei koskisi myöskään tarjottaessa sellaisia palveluja, toimintaa tai tuotteita, jotka ovat tarpeellisia tai jotka liittyvät läheisesti asiakkaan tai vastapuolen alun perin pyytämän palvelun, toiminnan tai tuotteen tarjoamiseen.

Luottolaitosdirektiivin 48 c artiklassa säädetään tarkat vähimmäisedellytykset toimiluvan myöntämiselle ja 48 d artiklassa säädetään tarkat edellytykset toimiluvan epäämiselle sekä perumiselle. Säännökset ovat osittain samoja kuin, mitä sovelletaan luottolaitosdirektiivin mukaisesti EU:ssa perustettuihin luottolaitoksiin.

Luottolaitosdirektiivin 48 a ja 48 b artiklan mukaisesti sivuliikkeet luokitellaan kahteen eri luokkaan sekä vaatimukset täyttäviin (*qualifying third-country branches*) sivuliikkeisiin. Artiklan 48 a mukaisesti sivuliikkeet luokitellaan kahteen eri luokkaan sen mukaan, kuinka merkittävä sivuliike on taloudelliselta luonteeltaan. Taloudelliset kynnysrajat ylittävät sivuliikkeet luokitellaan 1 luokkaan. Artiklassa 48 b mukaisesti arvioidaan, onko sivuliike vaatimukset täyttävä eli vastaako sivuliikkeen pääyrityksen kolmannen maan lainsäädäntö EU:ssa sovellettavaa lainsäädäntöä. Komissio antaa päätöksiä kolmansien maiden lainsäädännön vastaavuudesta. Ne sivuliikkeet, joita ei pidetä vaatimukset täyttävinä, luokitellaan 1 luokkaan. Luokkaan 1 sovelletaan tiukempia aineellisia vaatimuksia esimerkiksi pääomavaatimuksen ja likviditeettivaatimuksen osalta.

Uudistetussa 48 artiklassa säädetään syrjinnän kiellosta, jonka mukaan kolmannen maan sivuliikkeisiin ei saa soveltaa edullisempaa kohtelua kuin ETA-luottolaitoksen sivuliikkeeseen.

Luottolaitosdirektiivin artikloissa 48 e–48 h säädetään kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeelle vähimmäisvaatimuksia. Artiklassa 48 e säädetään pääomavaatimuksesta sekä siitä, millaisilla varoilla vaatimus on täytettävä. Artiklassa 48 f säädetään maksuvalmiusvaatimuksesta. Varat, joilla sivuliike täyttää pääomavaatimuksen sekä maksuvalmiusvaatimuksen, on talletettava luottolaitokseen, joka sijaitsee samassa jäsenvaltiossa kuin, missä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike on saanut oman toimilupansa. Artiklassa 48 g säädetään sisäiseen hallintoon ja riskienhallintaan liittyvistä vaatimuksista. Artiklassa 48 h puolestaan säädetään varoihin ja velkoihin liittyvistä kirjaamisvaatimuksista. Näiden lisäksi luottolaitosdirektiivin 48 k artikla säätää raportointivaatimuksista. Raportointia varten artiklassa 48 l säädetään vakiolomakkeista ja -malleista sekä raportointitiheydestä.

Luottolaitosdirektiivin 48 i artiklassa säädetään valvontaviranomaisen toimivallasta vaatia sivuliikkeen toiminnan muuttamista tytäryhtiörakenteeksi tietyin edellytyksin. Tytäryhtiöittämistä voidaan vaatia, jos sivuliikkeen toiminta arvioidaan rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväksi tai jos sivuliikkeen Euroopan unionissa olevien varojen kokonaismäärä on vähintään 40 miljoonaa taikka varojen määrä sivuliikkeen sijoittautumisvaltiossa on vähintään 10 miljoonaa. Rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväksi luokiteltavan sivuliikkeen tytäryhtiöittämisen sijasta kyseeseen voivat tulla myös rakennejärjestelyt, joilla merkittävyys rahoitusjärjestelmän kannalta puretaan, tai harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen (niin sanottu pilari 2 -vaatimus) asettaminen.

Valvonnasta sekä valvontaviranomaisten yhteistyöstä säädetään luottolaitosdirektiivin artikloissa 48 m–49 r. Luottolaitosdirektiivin 48 artiklassa säädetään valvontaviranomaisen

valtuuksista esimerkiksi vaatia sivuliikettä ylittämään pääomavaatimuksen vähimmäismäärän, rajoittamaan liiketoimintaansa taikka vaatia lisäraportointia. Valvontaviranomaisten yhteistyötä koskevat säännökset varmistavat toimi yhteistyön eri jäsenmaiden valvontaviranomaisten kesken.

2.1.15 Karenssi

Luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohta sisältää karenssisäännöksen, jonka mukaan valvontaviranomaisen henkilöstöltä ja ylimmän hallintoelimen jäseneltä on kielletty tiettynä aikana siirtyminen sellaisen valvottavan palvelukseen, jonka valvontatehtäviin tai päätöksentekoon virkamies on suoraan osallistunut. Tällaisen yhteisön emoyritykselle, tytäryritykselle tai sidosyritykselle siirtyminen kuuluisi myös karenssin piiriin. Karenssisäännös koskee myös tilanteita, jossa valvontaviranomaisen henkilöstön tai ylimmän hallintoelimen jäsen siirtyisi sellaiseen yhteisöön, joka tarjoaa palveluita edellä mainituille suoraan valvotulle yhteisölle. Lisäksi karenssi koskee siirtymistä edunvalvontayhteisölle, joka kohdistaa eturyhmä- tai edunvalvontatoimintaa valvontaviranomaiseen asioissa, joista henkilöstön jäsen tai toimivaltaisen viranomaisen hallintoelimen jäsen oli vastuussa. Direktiivin säännökset ovat vähimmäisharmonisointia eli näissä edellä mainituissa tilanteissa karenssia olisi pakollista soveltaa, ja harkintavaltaa olisi ainoastaan karenssin pituuden osalta. Näillä karenssisäännöksillä pyritään eturistiriitojen ehkäisemiseen ja pyöröovi-ilmiön rajoittamiseen.

Artiklassa säädetään lisäksi liikkumavarasta kahden jäsenvaltio-option muodossa. Ensimmäisen jäsenvaltio-option mukaan 3 kuukauden karenssiaikaa voidaan soveltaa myös suoraan valvotun kilpailijalle siirtyessä.

Karenssin kesto on direktiivin mukaan hallintoelimen jäsenen osalta vähintään 12 kuukautta ja muun henkilöstön jäsenen osalta vähintään 6 kuukautta. Edunvalvontaa tekevien yhteisöjen osalta sovelletaan kuitenkin 3 kuukauden vähimmäisaikaa. Kilpailijalle siirryttäessä sovelletaan 6 kuukauden vähimmäisaikaa myös hallintoelimen jäsenen osalta. Toinen jäsenvaltio-optio mahdollistaa kuitenkin lyhyemmän karenssiajan soveltamisen, jos karenssiaika rajoittaa liiallisesti uusien työntekijöiden palkkaamista työmarkkinoiden rajatun koon vuoksi taikka jos karenssiaika olisi ristiriidassa jäsenvaltion perustuslaissa tunnustettua perusoikeutta, Euroopan unionin perusoikeuskirjaa tai kansallisessa työlainsäädännössä vahvistettuja asiaankuuluvia työntekijöiden oikeuksia kohtaan.

Lisäksi direktiivin mukaan karenssiajalta on maksettava asianmukainen korvaus.

2.1.16 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus

Luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 2 kohdassa säädetään toimivaltaisen viranomaisen institutionaalisesta riippumattomuudesta. Artiklakohdan mukaan jäsenvaltioiden tulee toteuttaa tarvittavat järjestelyt toimivaltaisten viranomaisten riippumattomuuden varmistamiseksi siten, että ne voivat käyttää valvontavaltuuksiaan riippumattomasti ja puolueettomasti pyytämättä tai ottamatta ohjeita valvottavilta, Euroopan unionin elimeltä, minkään jäsenvaltion hallitukselta taikka muulta julkiselta tai yksityiseltä elimeltä. Artiklakohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen hallintoelimen tulee olla toiminnallisesti riippumaton muista julkisista tai yksityisistä elimistä. Artiklakohdassa kuitenkin todetaan, että tällaiset järjestelyt eivät saa rajoittaa kansallisen lainsäädännön mukaista viranomaisilta edellytettävää julkista ja demokraattista vastuuvelvollisuutta.

Lisäksi 4 a artiklassa vaaditaan, että jäsenvaltiot varmistavat, että toimivaltaiset viranomaiset

julkistavat tavoitteensa ja ovat vastuussa kyseisiin tavoitteisiin liittyvien tehtäviensä hoitamisesta. Valvontaviranomaisiin on myös sovellettava varojen käytön valvontaa tavalla, joka ei vaikuta niiden riippumattomuuteen.

2.1.17 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus

Luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään ylimmän hallintoelimen jäsenten riippumattomuudesta. Kohdan mukaan hallintoelimen jäsenenä toimiminen rajoitetaan 14 vuoteen. Kohdassa säädetään myös siitä, että jäsenet on nimettävä objektiivisin sekä julkistetuin perustein. Lisäksi kohdan mukaan hallintoelimen jäsenen erottaminen täytyy olla mahdollista, jos jäsen ei enää täytä nimittämisperusteita tai tulee tuomituksi vakavasta rikoksesta. Erottamistilanteessa syyt erottamiselle on julkistettava, jos erotettu jäsen ei julkistamista vastusta. Uuden 4 a artiklan 1 kohdan määritelmän mukaisesti nämä uudet säännökset koskevat valvontaviranomaisen ylimmän kollektiivisen päätöksentekoelimen jäseniä eli kansallisessa järjestelmässä Finanssivalvonnan johtokunnan jäseniä.

2.1.18 Eturistiriitailmoitus

Luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 7 kohdassa säädetään eturistiriitoja koskevasta ilmoituksesta, jonka virkamiehen sekä ylimmän hallintoelimen jäsenen on tehtävä. Ilmoituksessa on oltava tiedot osakkeiden, joukkovelkakirjojen, keskinäisten rahastojen, sijoitusrahastojen, yhdistelmärahastojen, hedgerahastojen ja pörssilistattujen rahastojen muodossa olevista omistusosuuksista, jotka voivat aiheuttaa eturistiriitoja. Luottolaitosdirektiivin säännökset ovat luonteeltaan vähimmäisvaatimuksia, eivätkä ne sisällä kansallista liikkumavaraa tarjoavia erityissäännöksiä.

2.1.19 Kaupankäynnin rajoitukset

Luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa säädetään kiellosta, jonka mukaan valvontaviranomaisen henkilökunnan kaupankäynti valvottavien rahoitusvälineillä on kielletty. Poikkeuksena kieltoon ovat kuitenkin kaupankäynti kolmansien osapuolten hallinnoimilla välineillä sekä sijoittaminen yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin. Artiklan 8 kohdassa säädetään lisäksi valvontaviranomaisen valtuuksista vaatia ja sallia tapauskohtaisesti omistusten myyntiä tai luovutusta.

2.2 EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetukseen sisältyvät jäsenvaltio-optiot

EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitosten taloudelliselle asemalle ja riskienhallinnalle asetetuista vaatimuksista. Koska asetus on jäsenvaltioissa sellaisenaan suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, tässä osiossa käsitellään lainsäädäntökokonaisuuteen liittyvää muutosasetusta ainoastaan sikäli kuin se sisältää kansallista liikkumavaraa tai edellyttää jäsenvaltiokohtaisia toimenpiteitä.

Yksi keskeisistä EU:n vakavaraisuusasetukseen liittyvistä muutoksista on kokonaisriskipainolattian (*output floor*) käyttöönotto, josta on säädetty asetuksen 92 artiklassa. Kyse on laskentasäännöstä, jonka mukaan sisäisiä riskimalleja käyttävän luottolaitoksen riskipainotettujen erien on oltava sisäisten riskimallien (*internal risk based models*, IRB) mukaisesti laskettuna vähintään 72,5 prosenttia standardimenetelmällä lasketuista riskipainotetuista eristä. Kokonaisriskipainolattia on yksi Basel III -uudistuksen keskeisistä elementeistä ja sen tavoitteena on rajoittaa sisäisten mallien tuottamien omien varojen vaatimusten perusteetonta vaihtelua ja pääoman liiallista vähentämistä, jonka sisäisiä malleja

käyttävä laitos voi saada verrattuna laitokseen, joka käyttää standardimenetelmiä.

Kokonaisriskipainolattia tulee asteittain voimaan vuosien 2025–2030 aikana siten, että lattia nousee portaittain alkaen 50 prosentista vuoden 2025 alusta lukien saavuttaen täysimääräisen tasonsa 72,5 prosenttia vuoden 2030 alusta lukien. Ulkoisen luottoluokittajan toimesta luottoluokittelemattomien, mutta korkean sisäisen luottopisteytyksen omaavien yritysluottojen osalta sovelletaan asetuksen 465 artiklan 3 kohdan mukaan siirtymäaikaa vuoden 2032 loppuun saakka.

Kokonaisriskipainolattiaan liittyvä kansallinen liikkumavara sisältyy asetuksen 92 artiklan muutettuun 3 kohdan b alakohtaan ja 465 artiklan 5 kohtaan. Liikkumavara liittyy kokonaisriskipainolattian soveltamistasoon ja mahdollisuuteen soveltaa määräaikaisesti matalampaa lattiatasoa asuntoluotoille.

Asetuksen 92 artiklan muutetun 3 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat päättää kokonaisriskipainolattian soveltamisesta ainoastaan konsolidoidulla tasolla kyseiseen valtioon sijoittautuneiden luottolaitosten osalta sen sijasta, että lattiaa sovelletaan myös yksittäisten luottolaitosten tasolla. Optio olisi luonteeltaan pysyvä järjestely. Tämän jäsenvaltio-option käyttäminen on valmisteltu erikseen. Option käyttöönottoa on käsitelty hallituksen esityksessä 155/2024 vp, eikä optiota siten käsitellä nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä enemmälti.

Asetuksen 465 artiklan 5 kohdassa säädetään jäsenvaltio-optiosta soveltaa kokonaisriskipainolattiaa koskevaa erillissiirtymäaikaa asuntoluotoille. Optio mahdollistaa kokonaisriskipainolattian laskennassa käytettävän matalamman lattiatason matalan luottotappiohistorian omaavilla asuntoluottosalkuilla vuoden 2032 loppuun saakka. Option käyttäminen merkitsisi lievennystä pääomavaatimuksiin tämän määräajan siten, että pääomavaatimuksia nostava vaatimus lykkääntyy. Mainitun artiklan 11 ja 12 kohtien mukaan Euroopan komissio voi Euroopan pankkiviranomaisen antaman raportin pohjalta antaa lainsäädäntöehdotuksen siirtymäaikojen jatkamiseksi enintään neljällä vuodella.

2.3 EMIR

EMIR-muutosasetus muuttaa muun muassa EMIR-asetuksen II osastoa OTC-johdannaisten määrityksestä, ilmoittamisesta ja riskien pienentämisestä. EMIR-asetuksen 12 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on vahvistettava kyseisen osaston sääntöjen rikkomisesta määrättäviä seuraamuksia koskevat säännöt ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön, joten muutokset II osastoon edellyttävät muutoksia hallinnollisiin seuraamuksiin.

EMIR-muutosdirektiivi muuttaa siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/65/EY, jäljempänä *sijoitusrahastodirektiivi*, luottolaitosdirektiiviä ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusdirektiiviä. Sijoitusrahastodirektiivissä asetetaan vastapuoliriskiä koskevia rajoituksia, jotka muutosten myötä määräytyisivät sen mukaan, onko johdannainen määritetty keskitetysti OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012, jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetuksen*, mukaisesti toimiluvan saaneessa tai tunnustetussa keskusvastapuolessa. Luottolaitosdirektiivin ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusdirektiivin muutosten myötä näiltä edellytetään toimenpiteitä, joilla edistetään keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuvan keskittymäriskin tunnistamista, hallintaa ja seurantaa, huomioiden myös niille markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa asetettu

velvoite perustaa aktiivinen tili toimiluvan saaneessa keskusvastapuolessa ja määritettävä vähintään edustava lukumäärä kauppoja kyseisellä tilillä. Myös valvontaa tehostettaisiin keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuvan liiallisen keskittymäriskin osalta.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi

3.1.1 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa

Toimiluvan perumisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä. Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan Finanssivalvonta voi perua toimiluvan tai esittää EKP:lle sen perumista, jos valvottava on asetettu selvitystilaan. Pykälän 5 momentin mukaan Finanssivalvonnan on peruttava toimilupa tai esitettävä toimiluvan perumista, kun valvottava on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä taikka selvitysmiehien annettua selvitystilaa koskevan lopputilityksen. Toimiluvan peruminen 5 momentin perusteella koskee siis vain tilanteita, joissa luottolaitos on jo asetettu konkurssiin, mikä tarkoittaa, että mahdollisuutta toimiluvan perumiselle ei ole vielä konkurssihakemuksen ollessa vireillä. Toimiluvan peruminen konkurssihakemuksen ollessa vireillä voisi kuitenkin olla mahdollista muun muassa 26 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella, jos luottolaitos ei enää täytä toimiluvan olennaisia edellytyksiä.

Liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 23 a §:n 2 momentissa, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 33 §:n 2 momentissa, säästöpankkilain (1502/2001) 120 a §:n 3 momentissa sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 19 luvun 1 a §:ssä säädetään, että Rahoitusvakausviraston on määrättävä luottolaitos selvitystilaan tai haettava tuomioistuimessa sen asettamista konkurssiin, jos edellytykset laitoksen asettamiseen kriisihallintoon muutoin täyttyisivät, mutta kriisinratkaisutoimi ei olisi tarpeen yleisen edun turvaamiseksi. Kansallisesti ei ole voimassa nimenomaista säännöstä mahdollisuudesta perua toimilupa niissä tilanteissa, kun Rahoitusvakausvirasto on määrännyt luottolaitoksen selvitystilaan tai hakenut luottolaitoksen asettamista konkurssiin. Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 5 momentti koskee edellä mainituin tavoin vain rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä tehtyä selvitystilaan määräämistä. Rahoitusvakausviraston päätöksellä selvitystilaan määrätyn toimilupa voitaisiin perua 26 §:n 2 momentin 2 kohdan perusteella. Konkurssin osalta toimiluvan peruminen on 26 §:n 5 momentin mukaan mahdollista vasta, kun luottolaitos on asetettu konkurssiin. Voimassa oleva lainsäädäntö käytännössä mahdollistaa toimiluvan perumisen, kun luottolaitos täyttäisi muut kriisihallintoon asettamiselle säädetyt edellytykset paitsi yleisen edun vaatimuksen. Säännös perumisesta näissä tilanteissa ei kuitenkaan ole selkeä ja nimenomainen. Lisäksi toimiluvan perumisesta konkurssihakemuksen vireillä ollessa ei ole nimenomaista säännöstä, vaan tilanteeseen sovellettaisiin muita yleisiä lainkohtia.

Finanssivalvonnasta annetun lain 26 § on rakenteeltaan melko pitkä ja monimutkainen. Kyseisen pykälän rakennetta olisi hyvä tarkastella tarkemmin tulevien muutosten yhteydessä.

3.1.2 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta

Luottolaitokseen kohdistuvan merkittävän omistusosuuden hankintamenettelyyn ja valvontaan liittyvät säännökset sisältyvät luottolaitoslakiin ja Finanssivalvonnasta annettuun lakiin. Säännöksillä on pantu täytäntöön luottolaitosdirektiivin 22 ja 23 artiklat.

Luottolaitoslain 3 luvussa säädetään merkittävien omistusosuuksien hankinnasta ja hankintamenettelystä. Luottolaitoslain 3 luvun 1 §:ään sisältyvän asetuksenantovaltuuden perusteella tarkempia säännöksiä hankintailmoituksiin liittyvistä tiedoista annetaan valtioneuvoston asetuksella. Voimassa olevassa omistusosuuden hankkimista ja luovuttamista luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, erityisessä säilytysyhteisössä, vakuutusyhtiössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä ja vaihtoehtorahastojen hoitajassa koskevasta ilmoituksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (208/2014) säädetään omistusosuuden hankkimista koskevista tarkemmista seikoista paitsi luottolaitosten, myös eräiden muiden finanssisektorin toimiluvallisten yhteisöjen osalta.

Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään omistusosuuden hankinnan kieltämisen perusteista sekä viranomaistoimivaltuuksista. Lain 32 a §:ssä säädetään omistusosuuden hankinnan kieltämistä koskevista perusteista. Lain 32 b §:ssä säädetään puolestaan merkittävän omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen viranomaiskäsittelyn määräajasta ja muusta menettelystä. Lain 32 c §:ssä säädetään osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittamisesta omistusosuuksien hankintaan kytkeytyvissä tilanteissa. Mainituissa säännöksissä säädetään omistusosuuksien hankinnan valvonnasta ja valvonnallisista toimivaltuuksista yhdenmukaisesti kaikkien finanssisektorin toimiluvallisten toimijoiden osalta.

Finanssivalvonnasta annetun lain säännökset luottolaitokseen kohdistuvan merkittävän omistusosuuden hankkimisesta ovat yleisluontoisemmat ja siten direktiivin edellyttämää jonkin verran laajemmat. Lähtökohtaisesti luottolaitosdirektiivin 23 artiklaan liittyvät muutokset ovat luonteeltaan täsmentäviä. Direktiivistä poiketen Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a § ei kuitenkaan sanamuotonsa mukaan mahdollista omistusosuuden hankinnan kieltämistä, jos omistusosuuden hankinnasta seuraisi rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskin kohoaminen. Pykälässä ei myöskään säädetä muutosdirektiivin edellyttämällä tavalla, että Finanssivalvonnalla on nimenomainen velvollisuus kuulla rahanpesun estämistä valvovaa viranomaista luottolaitoksiin kohdistuvien merkittävien omistusosuuksien valvontaan liittyen. Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:ään sisältyvä määräaika siitä, että ilmoitukseen liittyvä vastaanottokuittaus on lähetettävä viimeistään toisena arkipäivänä ilmoituksen vastaanottamisesta, on voimassa olevan direktiivin mukainen ja siten muutosdirektiiviä pidemmälle menevä. Siten se täyttää jo nykyisessä muodossaan muutosdirektiivin asettaman vaatimuksen.

Luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013, jäljempänä *YVM-asetus*, 15 artiklan mukaan luottolaitosten merkittävien omistusosuuksien hankinnan hyväksyntämenettely kuuluu yhteiseen valvontamekanismiin kuuluvien jäsenmaiden osalta EKP:n toimivaltaan myös siltä osin kuin kyse ei ole EKP:n suorassa valvonnassa olevista luottolaitoksista. Mainitun artiklan mukaan kansallisen toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on arvioida ehdotettua hankintaa sekä toimittaa EKP:lle päätösehdotus EKP:n päätettäväksi. Näitä vastaavat toimivaltasäännökset sisältyvät kansallisessa lainsäädännössä luottolaitoslain 3 luvun 2 §:ään ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a–32 c §:iin. Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivin yhteydessä ei ole muutettu pankkivalvonnallista tehtävänjakoa EKP:n ja kansallisen pankkivalvontaviranomaisen välillä.

3.1.3 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta

Voimassa olevassa luottolaitoslainsäädännössä ei ole säädetty luottolaitosdirektiivin uusien 27

a–27 g artiklojen mukaisesta valvonta- ja ilmoitusmenettelystä, jos luottolaitos tai omistusyhteisö hankkii merkittävän omistusosuuden toisesta yrityksestä tai jos luottolaitos luovuttaa merkittäviä omaisuuseriä tai velvoitteita. Voimassa olevat liikepankki-, osuuspankki- ja säästöpankkilakeihin sisältyvät säännökset kuitenkin edellyttävät ilmoitusta kaikista liiketoiminnan luovutuksiksi katsottavista järjestelyistä. Tähän liittyy myös Finanssivalvonnalla oleva toimivaltuus vastustaa järjestelyä. Direktiivin täytäntöönpano edellyttää tältä osin uusia säännöksiä pankkivalvonnallisten toimivaltuuksien laajentamiseksi.

Luottolaitosten sulautumisiin, jakautumisiin ja liiketoiminnan luovutuksiin liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta on säädetty liikepankkilain, osuuspankkilain ja säästöpankkilain säännöksissä, mutta nämä säännökset eivät sisällöltään kaikilta osin vastaa luottolaitosdirektiivin 27 h–27 l artikloissa säädettyjä tarkempia edellytyksiä. Liiketoiminnan luovutusta koskevat pankkivalvonnalliset toimivaltuudet järjestelyn vastustamisesta ovat direktiivin edellyttämää vähimmäistasoa laajemmat. Samoin liiketoiminnan luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus on kansallisten säännösten perusteella sikäli direktiivin edellyttämää vähimmäistasoa laajempi, että nämä säännökset edellyttävät ilmoitusta Finanssivalvonnalle kaikissa liiketoiminnan luovutuksissa, kun taas luottolaitosdirektiivissä on asetettu merkittävien varojen tai velkojen luovutukseen liittyvälle ilmoitusvelvollisuudelle kynnysarvo.

3.1.4 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentissa säädetään Finanssivalvonnan kannalta olennaisista salassapidon perusteista. Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ssä kuitenkin säädetään poikkeuksesta luovuttaa tietoa toiselle viranomaiselle salassapitovelvollisuuden estämättä eli laissa säädetään poikkeuksesta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin, joka on yleislaki. Verohallinnon osalta poikkeus koskee kuitenkin vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, joilla on merkitystä Verohallinnon valvoessa verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 a–17 d §:ssä säädettyjä velvoitteita. Verotusmenettelystä annetussa laissa on myös yleinen tietojenantoa koskeva säännös 18 ja 20 §:ssä, mutta Finanssivalvonnasta annetun lain 71 § tulee sovellettavaksi verolainsäädännön tietojenluovutusta koskevien säännösten sijaan (HE 32/2012 vp, s. 272). Näin ollen voimassa oleva laki ei vastaa luottolaitosdirektiivin muutettuja 53 ja 56 artikloita, vaan poikkeusta salassapidosta tulisi laajentaa. Voimassa oleva laki kuitenkin täyttää muutetun 56 artiklan 4 kohdan jäsenvaltion viranomaisen suostumuksesta, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 5 momentissa säädetään velvollisuudesta pyytää nimenomainen suostumus toisen valtion viranomaiselta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n säännökset vastaavat lähtökohdiltaan kumotun Rahoitustarkastuslain 19 §:ää, jolla aikanaan pantiin täytäntöön ensimmäisen luottolaitosten liiketoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 77/780/ETY 12 artikla (muutettuna direktiivillä 89/646/ETY). Myös vakuutusalan ja sijoituspalvelualan direktiiveihin tuli vastaavia säännöksiä tietojenvaihdosta 2000-luvun vaihteessa. Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n säännösmuotoilu vastaa perusratkaisultaan vuonna 2002 rahoitustarkastuslain 19 §:ään tehtyä muutosta (HE 165/2001 vp). Vuosien aikana 71 §:ää on täydennetty kansallisten tarpeiden sekä EU-säädösten perusteella, mikä on tehnyt pykälästä pitkän ja perusteiltaan hyvin monitahoisen. Kyseinen pykälä ei kuitenkaan ole täysin tyhjentävä säännös siitä, miten Finanssivalvonta voi luovuttaa tietoa, sillä nykyisin myös osaan suoraan sovellettavista EU-asetuksista on otettu vastaavia tietojenvaihtoa koskevia säännöksiä. Lain 71 § on kestänyt rakenteeltaan aikaa ja useita muutoksia melko hyvin. Pykälässä on kuitenkin sellaisia piirteitä ja kohtia, jotka heikentävät selkeyttä ja oikeusvarmuutta. Lisäksi pykälän säännösmuotoilut

eivät ole enää ole täysin yhdenmukaisia perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkintakäytännön kanssa siitä, miten tiedonluovutussäännösten tulisi olla sidottuja tarpeellisuus- tai välttämättömyyskriteeriin. Tämä on aiheuttanut viime vuosina haasteita kyseistä pykälää muutettaessa.

3.1.5 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset

Kansallisesti ei ole säädetty erikseen kryptovarojen tai niihin liittyvien vastuiden aiheuttamista riskeistä luottolaitoslaissa. Ainoastaan luottolaitoslain 5 luvun 1 §:ssä on säädetty informatiivinen viittaussäännös talletuspankin oikeudesta tarjota kryptovarapalveluja EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaisesti. Voimassa olevaan lakiin tulee siis tehdä useita muutoksia luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Luottolaitoslain 9 luvun 10 §:ää luotto- ja vastapuoliriskistä tulisi muuttaa luottolaitosdirektiivin 79 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Luottolaitosdirektiivin 81 ja 83 artiklan panemiseksi täytäntöön tulisi muuttaa luottolaitoslain 9 luvun 12 §:ää keskittymäriskistä sekä 14 §:ää markkinariskistä. Lisäksi luottolaitoslain 9 luvun 16 §:ää tulisi muuttaa operatiivisen riskin osalta. Luottolaitosdirektiivin 3 artiklan uusi määritelmä kryptovaroista tulisi myös lisätä luottolaitoslain 1 luvun määritelmien joukkoon.

3.1.6 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus

Kansallisesti luottolaitosdirektiivin tarkoittamasta hyväksynnästä käytetään termiä omistusyhteisön lupa ja siitä säädetään luottolaitoslain 2 a luvussa. Vuonna 2021 tuli voimaan luottolaislain muutokset, joissa pantiin täytäntöön luottolaitosdirektiivissä säädetty vaatimus kriteerit täyttävien omistusyhteisöjen luvasta sekä luottolaitoslakiin ja EU:n vakavaraisuusasetukseen sisältyvän sääntelyn konsolidoitujen vaatimusten soveltamisesta omistusyhteisöihin. Voimassa oleva lainsäädäntö ei sisällä luottolaitosdirektiivin 21 a artiklaan lisättyjä säännöksiä vastaavia säännöksiä viranomaisten velvollisuuksista ja menettelyistä taikka luvasta vapautettujen sulkemisesta konsolidoinnin ulkopuolelle, joten luottolaitoslakia on muutettava 21 a artiklan uusien säännösten täytäntöönpanemiseksi.

Luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan muutos ei vaadi kansallista täytäntöönpanoa, sillä voimassa olevan luottolaitoslain 2 a luvun 1 §:n 1 momentin sanamuoto omistusyhteisöistä, joiden on haettava lupaa, on laajempi ja siihen sisältyy jo nyt direktiivin artiklaan lisätyt toimijat.

Luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 2 kohdan b alakohdan täsmennys ei vaadi muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön, sillä kyseessä on luonteeltaan tekninen viittausmuutos. Voimassa olevasta kansallisesta laista artiklan alakohdan mukainen säännös löytyy eräisiin luottolaitostoimintaa koskeviin lupahakemuksiin liitettävistä selvityksistä annetusta valtiovarainministeriön asetuksesta (871/2023), jossa puolestaan on viittaus tämän asian osalta Komission delegoituun asetukseen (EU) 2022/2580 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla, joissa määritetään luottolaitosten toimilupahakemuksissa toimitettavat tiedot ja seikat, jotka voivat estää toimivaltaisten viranomaisten valvontatehtävien tehokkaan hoitamisen.

Luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 3 kohdan c alakohdan täsmennys ei vaadi täytäntöönpanoa, sillä kyseessä on tekninen muutos ja voimassa oleva luottolaitoslain 2 a luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohta kattaa nykyisellään teknisen muutoksen.

Luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 4 kohdan ensimmäisen kohdan muutos vapautuksesta ei vaadi täytäntöönpanoa, sillä vastaava sisältyy luottolaitoslain 2 a luvun 1 §:n 2 momentin

ensimmäiseen lauseeseen. Kansallisesti käytetään kuitenkin termiä vahvistus eikä vapautus.

Luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 8 kohdan toinen alakohta yhteisen päätöksen soveltamisesta ei vaadi kansallista täytäntöönpanoa, sillä asiaan sovelletaan hallintolakia (434/2003), jossa säädetään hallintopäätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta. Viranomaisten yhdessä tekemää päätöstä voidaan soveltaa suoraan esimerkiksi yhteisymmärryspöytäkirjassa sovitun nojalla tai Finanssivalvonta voi vahvistaa päätöksen, jonka jälkeen sitä sovelletaan kansallisesti.

3.1.7 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa

Vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa sekä luottolaitosdirektiivin 8 a artiklan 1 kohdassa määritellään yrityskohtainen kynnysarvo, jonka mukaan luottolaitostoiminnan toimilupaa on haettava, jos sijoituspalveluyrityksen konsolidoitujen varojen kokonaisarvo on 30 miljardia tai enemmän. Yrityskohtainen kynnysarvo ei huomioi, jos yrityksellä on kolmannessa maassa sijaitsevia tytäryrityksiä ja sivuliikkeitä. Samoissa artiklakohdissa määritellään myös ryhmäkohtainen kynnysarvo, joka soveltuu vain tilanteisiin, jossa ryhmään kuuluvien yksittäisten sijoituspalveluyritysten yksilöllinen kokonaisvarojen keskiarvo on alle 30 miljardia euroa, mutta ryhmän konsolidoitujen kokonaisvarojen keskiarvo on 30 miljardia euroa tai enemmän. Näin ollen artiklaa sovellettaessa on huomattu, että soveltamisen ulkopuolelle ovat siis tarkoituksettomasti jääneet tilanteet, joissa ryhmä sisältää yrityksiä, joiden yksilöllinen kokonaisarvojen määrä on 30 miljardia euroa tai enemmän. Tällaisten soveltamisen ulkopuolelle jääneiden sijoituspalveluyritysten ei tarvitse hakea luottolaitostoiminnan toimilupaa. Pankkipaketin yhteydessä lisättiin tästä syystä täsmennys, että kynnysarvojen laskentaan otetaan mukaan yrityksen kolmannessa maassa sijaitsevat sivuliikkeet ja tytäryritykset. Lisäksi oikeasuhtaisuuden varmistamiseksi 8 a artiklaan sisällytettiin toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle valtuus olla vaatimatta luottolaitoslupaa harkintaperusteisesti, vaikka edellytykset täyttyisivät.

Voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö ei kuitenkaan vastaa luottolaitosdirektiivin muutettua 8 a artiklaa kaikilta osin, minkä vuoksi sijoituspalvelulakiin (747/2012) on tehtävä muutoksia.

Kansallisesti ei ole tarvetta erikseen panna täytäntöön luottolaitosdirektiivin 8 a artiklan 1 kohtaan tehtyjä muutoksia, koska sijoituspalvelulain 3 luvun 1 a §:ssä viitataan vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohtaan, johon on tehty luottolaitosdirektiivin 8 a muutoksia vastaavat muutokset. Oikeustila muuttuu kuitenkin vakavaraisuusasetuksen muutoksen myötä siten, että 30 miljardin kynnysarvon laskennassa huomioidaan kolmannessa maassa olevat tytäryritykset ja sivuliikkeet sekä yrityskohtaisessa että ryhmäkohtaisessa laskentatavassa.

Sijoituspalvelulain 6 luvun 2 b §:ssä säädetään kansallisesti siitä, että luottolaitoslain sekä Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksiä sovelletaan sellaiseen sijoituspalveluyritykseen, joka täyttää EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 1 artiklan 2 tai 5 kohdassa säädetyt edellytykset. Kansallisesti ei ole kuitenkaan säädetty siitä, että myös sijoituspalveluyritysryhmiin sovellettaisiin konsolidoitua valvontaa koskevia säännöksiä. Sijoituspalvelulakia tulisi siis täydentää tältä osin luottolaitosdirektiivin 110 a artiklan täytäntöön panemiseksi.

3.1.8 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset

Vaatimukset. Luottolaitoksen johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksista on säädetty luottolaitoslain 7 luvun 4 §:ssä. Vaatimusten piiriin kuuluvat mainitun pykälän mukaan

luottolaitoksen hallitus ja toimiva johto. Soveltamisalaltaan voimassa oleva säännös on laaja ja siten pääosin kattaa direktiivin muutetun 91 artiklan ja uuden 91 a artiklan mukaiset vastuuhenkilöt. Säännöstä on kuitenkin tarpeen täsmentää siten, että siinä huomioidaan tarkemmin luottolaitoksen johtoa ja avainhenkilöitä koskevat täsmennetyt vaatimukset uusine määritelmineen.

Luottolaitosdirektiivin muutettu 91 artikla ja uusi 91 a artikla sisältävät johdon kelpoisuusvaatimusten arviointiin ja vaatimusten viranomaisvalvontaan liittyviä uusia ja tarkempia menettelyllisiä vaatimuksia. Säännösten täytäntöönpano edellyttää tältä osin voimassa olevaa sääntelyä tarkempia säännöksiä sekä luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin että Finanssivalvonnasta annettuun lakiin.

Luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 3–5 ja 13 kohdissa säädetyt luottolaitoksen johdon ajankäyttöä koskevat säännökset pääosin vastaavat voimassa olevaa direktiiviä. Säännöksiä on kuitenkin täsmennettävä siten, että niissä tarkemmin huomioidaan luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan 8 a alakohdassa tarkoitettu hallintotehtävää hoitava ylin hallintoelin niissä tapauksissa, kun luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluu toimitusjohtajan ohella muita henkilöitä.

Ei vaadi täytäntöönpanoa. Luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 14 kohdassa tarkoitettuja järjestelyitä ei tunneta Suomen lainsäädännössä, mistä johtuen kyseinen artiklakohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia. Luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 8 kohdassa säädetty velvoite monimuotoisuustavoitteelle sisältyy voimassa olevan luottolaitoslain 7 luvun 2 §:n 2 momenttiin. Luottolaitosdirektiivin 161 artiklan muutokset eivät vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kyseisessä artiklassa säädetään komissiota ja Euroopan pankkiviranomaista velvoittavista uudelleentarkastelusta ja kertomuksista.

3.1.9 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset

Määritelmä. Kansallinen lainsäädäntö ei sisällä ESG-riskin määritelmään lainkaan, joten luottolaitoslakia tulisi täydentää ESG-riskin määritelmällä.

Sisäisen pääoman riittävyyden arviointi. Luottolaitoslain 9 luvun 1 §:ssä säädetään sisäisen pääoman riittävyyden arvioinnista. Säännös sisältää luottolaitoksen yleisen velvollisuuden huolehtia sisäisen pääoman riittävyydestä ja jakautumisesta oikein luottolaitokseen ja sen toimintaan kohdistuvien riskien kesken. Säännöksen mukaan omilla varoilla katetaan riskit siten kuin tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään. Kansallisesti ei ole voimassa nimenomaista säännöstä ESG-riskien arvioinnista taikka niiden asianmukaista kattamisesta. Luottolaitoslain 9 luvun säännöksiä tulee muuttaa direktiivin 73 artiklan täytäntöönpanemiseksi siten, että luottolaitoksien tulee arvioida myös ESG-riskit ja niiden kattaminen omilla varoilla.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä. Riskienhallintajärjestelmät muodostavat osan luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmien kokonaisuudesta. Hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevat säännökset sisältyvät luottolaitoslain 7 lukuun, mutta luottolaitosdirektiivin 74 artikla on kansallisesti täytäntöön pantu lain 9 luvussa, jossa ovat muut riskienhallintaa koskevat säännökset. Kansallisesti siis riskienhallinnan hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevasta yleissäännöksestä säädetään lain 9 luvun 2 §:ssä. Voimassa olevaan lainsäädäntöön ei sisälly nimenomaisia velvoitteita ESG-riskien huomioimisesta osana hallinto- ja ohjausjärjestelmiä. Direktiivin 74 artiklan muutetun 1 kohdan täytäntöönpanemiseksi nämä kriteerit on sisällytettävä luottolaitoslain 9 luvun säännöksiin.

Palkitseminen. Voimassa olevassa laissa ei ole muutosdirektiiviä vastaavia säännöksiä

kestävyyteen liittyvien riskien huomioon ottamisesta palkitsemisen yhteydessä. Palkitsemisjärjestelmiä koskevat vaatimukset sisältyvät luottolaitoslain 8 lukuun. Direktiivin 74 artiklan muutosten täytäntöönpanemiseksi mainitun luvun säännöksiä on täsmennettävä siten, että palkitsemisjärjestelmissä on huomioitava myös ESG-riskeihin liittyvä riskinottohalukkuus. Riskinottohalukkuus on kuitenkin luottolaitoksen liiketoiminnallinen päätös. Muuttuvia palkkioita koskevista vaatimuksista säädetään 8 luvun 9 §:ssä. Pykälää olisi myös täydennettävä siten, että muuttuvan palkkionosan määräytymisessä on arvioitava nimenomaisesti kaikkien olennaisten riskien käsittely luottolaitosdirektiivin 94 artiklan 1 kohdan a alakohdan täytäntöönpanemiseksi.

Riskienhallinnan järjestäminen. Luottolaitosdirektiivin muutettu 76 artikla edellyttää, että luottolaitoslain 9 lukuun sisältyviä säännöksiä riskienhallinnan järjestämisen yleisistä puitteista tarkennetaan siten, että näissä on huomioitava myös riskit, jotka johtuvat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden nykyisistä, lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksista. Voimassa olevassa lainsäädännössä näitä seikkoja ei ole nimenomaisesti mainittuna huomioitavina riskitekijöinä, mutta niitä ei ole myöskään poissuljettu. Lisäksi voimassa oleva lainsäädäntö ei vaadi erityisten suunnitelmien tekemistä taloudellisten riskien seuraamiseksi ja käsittelemiseksi. Direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon edistämiseksi katsotaan, että nimenomaiset maininnat näihin edellä mainittuihin riskeihin on tarpeellista sisällyttää lainsäädäntöön. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole vähentää muiden riskitekijöiden painoarvoa riskienhallinnassa.

ESG-riskit uutena riskiluokkana. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole nimenomaisia säännöksiä ESG-riskien tunnistamisesta, hallinnasta tai seurannasta. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei myöskään ole säännöksiä kestävyyteen liittyvän häiriönsietokyvyn testauksesta. Luottolaitosdirektiivin uusi 87 a artikla edellyttää, että luottolaitoslain 9 lukuun lisätään säännöksiä ESG-riskien riskienhallinnasta.

Ei vaadi täytäntöönpanoa. Luottolaitosdirektiivin 87 a artiklan 5 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kyseisessä kohdassa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen antamasta ohjeistuksesta.

3.1.10 Luottolaitosten valvonta

Valvojan arviointiprosessi. Finanssivalvonnan suorittamasta arvioinnista säädetään luottolaitoslain 11 luvun 2 §:ssä. Pykälän 3 momentti sisältää säännökset valvojan arviossa sovellettavista menettelyistä ja periaatteista. Momentin mukaan arvion laajuudessa ja arviointitiheydessä on otettava huomioon luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimutkaisuus sekä merkittävyys rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta. Voimassa olevassa laissa ei kuitenkaan ole erikseen määritelty edellytyksiä, joita voisi tarkemmin arvioida suhteellisuusperiaatteen toteuttamiseksi, joten luottolaitosdirektiivin 97 artiklan täytäntöönpanemiseksi artiklan edellytykset tulisi lisätä pykälään.

Valvojan arviota koskevassa voimassa olevassa 2 §:ssä ei myöskään ole säännöksiä ESG-riskien tai kryptovaroihin liittyvien vastuiden arvioinnista. Luottolaitosdirektiivin 98 artiklan täytäntöönpanemiseksi ESG-riskejä ja kryptovaroja koskevat säännökset tulisi lisätä lakiin.

Stressitestit. Luottolaitoslain 11 luvun 4 §:ssä säädetään kuormituskokeista. Voimassa oleva laki ei sisällä luottolaitosdirektiivin 100 artiklan uuden 3 kohdan mukaisia vaatimuksia luottolaitoksille ja niille konsultointipalveluja tarjoaville kolmansille osapuolille pidättäytyä tietyistä toimista, jotka voisivat haitata stressitestiä. Luottolaitosdirektiivin 100 artiklan täytäntöönpanemiseksi luottolaitoslakiin tulisi lisätä vaatimus tietyistä toimista

pidättäytymisestä. Luottolaitoslaissa käytetty termi kuormituskokeet olisi hyvä korvata nykyisin vakiintuneemmalla ja käytetymmällä stressitesti-käsitteellä. Luottolaitosdirektiivin 100 artiklan 4 kohta ei vaadi muutoksia kansallisesti, sillä kyseisessä kohdassa annetaan Euroopan valvontaviranomaisille toimivaltuus ohjeistuksen antamiseen, joka koskee ESG-riskien stressitestaamista.

ESG-riskeihin liittyvien käytäntöjen valvonta. Kansallisesti ei ole voimassa säännöksiä ESG-riskeihin liittyvien käytäntöjen valvonnasta, joten luottolaitosdirektiivin 87 a artiklan 4 kohdan täytäntöönpanemiseksi tulisi tehdä lisäyksiä voimassa olevaan luottolaitoslakiin.

Sisäisten menetelmien käyttö. Sisäisten menetelmien käytön valvonnasta säädetään kansallisesti luottolaitoslain 11 luvun 5 §:ssä. Voimassa olevan muotoilun mukaan Finanssivalvonta voi vaatia tietyissä tilanteissa luottolaitosta tekemään muutoksia menetelmiin tai perua sisäisten mallien käyttöä koskevan luvan. Luottolaitosdirektiivin säännös puolestaan vaatii valvojaa joko vaatimaan tarvittavia muutoksia menetelmiin tai tarkastelemaan luvan edellytyksiä. Luottolaitoslain 11 luvun 5 §:n muotoilua tulisi muuttaa mahdollistavasta pakottavaksi luottolaitosdirektiivin 101 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Voimassa olevassa 5 §:ssä on myös havaittu puutteita aiemmassa luottolaitosdirektiivin 78 ja 101 artikloiden täytäntöönpanossa.

Luottolaitoslain 9 luvun 23 §:n ja 11 luvun 5 §:n säännöksillä on pantu täytäntöön 78 artikla menetelmien vertailusta. Luottolaitoslain 9 luvun 23 §:ssä säädetään ilmoitusvelvollisuus ainoastaan luottolaitoksille, jotka käyttävät sisäisiä malleja riskipainotettujen erien tai omien varojen vaatimusten laskennassa. Voimassa olevaa lakia tulisi täydentää, jotta se sisältäisi myös luottolaitosdirektiivin 78 artiklaan lisätyt uudet kohdat.

Luottolaitosdirektiivin 78 artiklan 6 kohdan muutokset eivät vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohta koskee Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksia. Myöskään 78 artiklan 8 kohdan muutokset eivät vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohta koskee Euroopan pankkiviranomaisen luonnostelemia teknisiä sääntelystandardeja.

Valvontavaltuudet. Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista eri tilanteissa säädetään luottolaitoslain 11 luvun 6, 6 d ja 8–10 §:ssä sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa. Voimassa olevan lain 10 §:n nykyisiä valvontavaltuuksia voitaisiin soveltaa ESG-riskeihin ja kryptovaroihin liittyen, mutta ainoastaan, jos 1 momentin johtolauseessa oleva edellytys täyttyy siitä, että valtuuksia käytetään vain, jos luottolaitoksen omien varojen tai maksuvalmiuden riittävyyttä suhteessa kokonaisriskiin ei voida muulla tarkoituksenmukaisella tavalla varmistaa. Tällainen edellytys ei vastaa luottolaitosdirektiivin säännöksiä siitä, milloin valvontavaltuuksia pitäisi pystyä hyödyntämään. Luottolaitoslakia tulisi muuttaa valvontavaltuuksien osalta siten, että valvontavaltuuden käyttäminen vastaisi luottolaitosdirektiivin 104 artiklassa säädettyjä tilanteita. Nykyisen lain asiasisältöä ei ole tarvetta muutoin muuttaa toimivaltuuksien yleisten käyttöedellytysten osalta, mikä tarkoittaa, että edelleenkin toimivaltuuksia koskevat yleiset hallinto-oikeudelliset periaatteet, erityisesti hallinnon yleinen suhteellisuusperiaate, joka edellyttää muun muassa, että viranomaisen on mitoitettava toimintansa alimmalle sellaiselle tasolle, jolla saadaan aikaan tarvittava vaikutus. Kansallisesti ei ole myöskään voimassa luottolaitosdirektiivin 104 artiklan mukaisia uusia valvontavaltuuksia ESG-riskeihin ja kryptovaroihin liittyen, joten uudet valvontavaltuudet tulisi lisätä luottolaitoslain 11 luvun 10 §:ään. Luottolaitosdirektiivin 106 artiklan 1 kohdan muutokset pitäisi myös lisätä 10 §:ään. Luottolaitosdirektiivin 104 artiklan 4 kohta ei vaadi muutoksia kansallisesti, sillä kohta koskee Euroopan pankkiviranomaista ja sen antamaa ohjeistusta.

Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus. Kansallisesti harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta säädetään 11 luvun 6 ja 6 a–6 c §:ssä. Voimassa olevat pykälät eivät

sisällä vielä säännöksiä tilanteesta, jossa luottolaitosta, jolle on asetettu lisäpääomavaatimus, sitoisi EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetty kokonaisriskipainolattia. Lakia tulisi täydentää luottolaitosdirektiivin 104 a ja 104 b artikloita vastaavilla säännöksillä tällaisesta tilanteesta. Luottolaitosdirektiivin 104 a artiklan 7 kohta ei vaadi muutoksia kansallisesti, sillä kyseisessä kohdassa annetaan Euroopan valvontaviranomaisille toimivaltuus ohjeistuksen antamiseen tilanteesta, jossa luottolaitosta sitoo harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus sekä kokonaisriskipainolattia.

Sisäisten menetelmien käyttöön kannustaminen. Sisäisten arviointimenetelmien käyttämisestä luottoriskin ja vastapuoliriskin arvioimisen osalta säädetään luottolaitoslain 9 luvun 9 §:n 2 momentissa. Momentin mukaan merkittävien luottolaitosten olisi pyrittävä käyttämään sisäisen luottoluokituksen menetelmiä omien varojen vaatimuksen laskemisessa ja tiettyjen olennaisen suurten luottoriskien arvioimiseen sekä tiettyjen kaupankäyntivarastossa oleviin velkarahoitusvälineisiin liittyvän olennaisen suuren vastapuoliriskin arvioimiseen. Voimassa olevassa laissa ei ole säädetty täysin direktiivin säännöstä vastaavaa vaatimusta nimenomaan markkinariskien osalta, joten luottolaitoslain 9 luvun 9 §:ää pitäisi tarkentaa tältä osin luottolaitosdirektiivin 77 artiklan täytäntöönpanemiseksi.

Luottolaitosdirektiivin 77 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan muutos ei vaadi kansallisia toimia, sillä kyseisessä kohdassa säädetään teknisten sääntelystandardien luonnoksista, jotka Euroopan pankkiviranomainen tuottaa.

Omien varojen kartuttamissuunnitelma. Luottolaitoslain 10 luvun 10 b §:llä on täytäntöön pantu luottolaitosdirektiivin 142 artikla omien varojen kartuttamissuunnitelmasta. Voimassa oleva 10 b § vastaa luottolaitosdirektiivin 142 artiklaan tehtyjä tarkennuksia, sillä kansallisesti vaatimukset kartuttamissuunnitelmaan sisällytettävistä asioista soveltuvat myös vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimukseen. Pykälän 4 momentissa säädetään siitä, milloin Finanssivalvonnan on käytettävä 11 luvun 10 §:n 14 kohdan mukaista valvontavaltuuttaan luottolaitoksen varojenjaon rajoittamiseen tilanteessa, jossa Finanssivalvonta ei hyväksy omien varojen kartuttamissuunnitelmaa. Säännöksessä tai sen perusteluissa ei selkeästi tuoda ilmi, että varojenjaon rajoittaminen on oltava tiukempaa kuin 10 luvun 10 ja 10 a §:ssä säädetty rajoittaminen. Säännöksen selkeyttämiseksi 10 b §:ään olisi hyvä lisätä nimenomainen maininta varojenjaon 10 ja 10 a §:ssä säädettyjä rajoituksia tiukemmasta rajoittamisesta.

3.1.11 Lisäpääomavaatimukset

Lisäpääomavaatimuksista on säädetty nykyisellään luottolaitoslain 10 luvussa. Luottolaitosdirektiiviin tehdyt muutokset rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten lisäpääomavaatimukseen ja niin sanottuun järjestelmäriskipuskurivaatimukseen (ts. rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus) liittyen ovat luonteeltaan nykyistä sääntelyä täsmentäviä tai tarkentavia. Nämä edellyttävät vähäisiä muutoksia luottolaitoslain 10 luvussa säädettyihin lisäpääomavaatimuksia koskeviin säännöksiin.

Luottolaitosdirektiivin 133 artiklan 1 kohtaan tehty nimenomainen täsmennys siitä, että järjestelmäriskipuskurivaatimus voidaan määrätä myös ilmastonmuutoksesta aiheutuvien riskien perusteella, ei Finanssivalvonnan toimivaltuuden näkökulmasta edellytä muutoksia luottolaitoslakiin. Luottolaitosdirektiivin säännöksessä on kyseessä ei-tyhjentävä selvennys direktiiviin. Voimassa olevan luottolaitoslain 10 luvun 4 b §:n 2 momentin mukaiset järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamisen edellytykset ovat sikäli laajat, että ne jo sellaisenaan kattavat järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamisen ilmastonmuutoksesta

aiheutuvien järjestelmäriskien hallitsemiseksi. Nimenomainen säännös direktiiviä vastaavasti on kuitenkin katsottu selkeyttä luovaksi ja siten oikeusvarmuutta lisääväksi. Luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta annetussa valtiovarainministeriön asetuksessa (409/2021) ei ole huomioitu mahdollisuutta asettaa järjestelmäriskipuskurivaatimus ilmastonmuutoksesta aiheutuvien järjestelmäriskien perusteella, koska asetuksen mukaan lisäpääomavaatimus voidaan asettaa vain asetuksessa nimenomaisesti säädettyjen järjestelmäriskejä kuvaavien mittareiden perusteella tai muiden vastaavien mittareiden perusteella. Koska ilmastonmuutoksesta aiheutuvien riskien arviointi poikkeaa luonteeltaan makrotalouden tilan analyysista, on järjestelmäriskipuskurin asettamista koskevaa valtiovarainministeriön asetusta muutettava tavalla, joka mahdollistaa järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamisen myös ilmastonmuutoksesta aiheutuvien riskien perusteella.

3.1.12 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko

Uhkasakko. Uhkasakosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun 33 a §:ssä, luottolaitoslain 22 luvun 2 §:ssä sekä sijoituspalvelulain 16 a luvun 2 §:ssä. Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a § on yleissäännös suhteessa sektorilainsäädännön säännöksiin. Voimassa olevat sijoituspalvelulain 16 a luvun 2 § sekä luottolaitoslain 22 luvun 2 § eivät kuitenkaan täytä kaikilta osin luottolaitosdirektiivin 65–67 artiklan säännöksiä uhkasakosta, sillä lakien pykälissä säädetään ainoastaan kansallisen lain perusteella annetun kielto- tai oikaisupäätöksen noudattamisen tehostamiseksi annetusta uhkasakosta. Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n säännökset puolestaan sinänsä täyttävät direktiivin säännökset, sillä uhkasakko voidaan asettaa pykälän nojalla myös EU:n vakavaraisuusasetuksen säännöksien sekä Finanssivalvonnan määräysten sekä päätösten perusteella. Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n on soveltamisalaltaan luottolaitosdirektiivin säännöksiä huomattavasti laajempi, sillä pykälä on kaikkia Finanssivalvonnan valvottavia ja muita finanssimarkkinoilla toimivia koskeva yleissäännös.

Uhkasakon määräämisestä sekä muusta siihen liittyvästä menettelystä säädetään uhkasakkolaissa (1990/1113). Finanssivalvonnasta annetussa laissa, luottolaitoslaissa sekä sijoituspalvelulaissa todetaan, että uhkasakon osalta sovelletaan uhkasakkolakia. Uhkasakkoja on kyseisen lain mukaan kahta eri tyyppiä: kertauhkasakko ja ajan kulumisen mukaan kasvava juokseva uhkasakko. Juokseva uhkasakko vastaa luonteeltaan luottolaitosdirektiivin säännöksiä, sillä uhkasakon voi määrätä tietyksi ajanjaksoksi, joka voi perustua päiviin, viikkoihin tai kuukausiin. Kansallisesti ei kuitenkaan säädetä tiettyä enimmäisajan pituutta uhkasakolle taikka uhkasakon enimmäismäärää. Luottolaitosdirektiivin 65–67 artikloiden täytäntöönpanemiseksi uhkasakon enimmäispituudesta ja enimmäismäärästä pitäisi säätää kansallisesti.

Seuraamusten soveltamisalan laajentaminen. Hallinnollisista seuraamuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa. Seuraamusmaksun soveltamisalaan kuuluvat teot ja laiminlyönnit on kuitenkin lueteltu sektorilaeissa erikseen, jotta kustakin laista ilmenisi mahdollisimman selkeästi seuraamuksen soveltuminen kyseisiin säännöksiin. Luottolaitosdirektiivin 66 ja 67 artikloihin tehtyjen lisäysten myötä pitäisi tehdä myös vastaavat lisäykset luottolaitoslain 20 lukuun.

Luottolaitosdirektiivin 65 artiklan muutokset sen henkilöpiirin täsmentämisestä, johon seuraamuksia voidaan kohdistaa, sisältyvät osittain kansallisesti voimassa olevaan lakiin. Uhkasakon osalta henkilöpiiri on voimassa olevassa Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:ssä luottolaitosdirektiivissä säädettyä henkilöpiiriä laajempi. Hallinnollisten toimenpiteiden osalta

vastaava henkilöpiiri täyttyy myös Finanssivalvonnasta annetun lain 32 c ja 33 §:n sekä luottolaitoslain 22 luvun 1 §:n ja sijoituspalvelulain 16 a luvun 1 §:n säännöksillä. Julkinen varoitus voidaan kuitenkin määrätä Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §:n mukaan ainoastaan valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle, joten julkista varoitusta ei voida antaa suoraan tietylle luottolaitoksessa toimivalle luonnolliselle henkilölle. Myös Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:ssä säädetty toiminnan rajoittaminen soveltuu ainoastaan johtotehtävien osalta eli henkilöpiiri ei ole yhtä laaja kuin luottolaitosdirektiivissä on säädetty.

Seuraamusmaksun osalta henkilöpiiristä on voimassa Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 4 momentti, luottolaitoslain 20 luvun 1 §:n 3 momentti sekä sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 4 momentti. Näiden lainkohtien mukaan seuraamusmaksu voidaan määrätä vain sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka kuuluu yhtiön johtoon. Johdon henkilöpiiri ei voimassa olevien määritelmien mukaan ulotu kattamaan kaikkia luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 2 kohdassa lueteltuja henkilöitä luottolaitoksissa taikka omistusyhteisöissä. Voimassa olevia säännöksiä tulisi muuttaa, jotta seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös avainhenkilöille ja niille, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus laitoksen riskiprofiiliin, sekä muille henkilöille, jos he ovat olleet vastuussa rikkomisesta.

Luottolaitoslain 20 luvussa säännökset rajoittuvat ainoastaan säädösten rikkomiseen, joten Finanssivalvonnan päätöksen rikkomisesta ei tällä hetkellä voi määrätä seuraamusmaksua, julkista varoitusta tai muita hallinnollisia toimenpiteitä. Hallinnollisen seuraamuksen, uhkasakon tai muun hallinnollisen toimenpiteen voi kuitenkin luottolaitosdirektiivin mukaan määrätä, jos luottolaitos laiminlyö luottolaitosdirektiivin täytäntöön panneen kansallisen lain tai EU:n vakavaraisuusasetuksen perusteella annettua Finanssivalvonnan määräystä tai kieltoa. Luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi luottolaitoslakia ja Finanssivalvonnasta annettua lakia pitäisi tältä osin täydentää sisällyttämällä mukaan soveltamisalaan myös luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 2 kohdassa ja 67 artiklan 1 kohdan s alakohdassa viitatut Finanssivalvonnan päätökset.

Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusvaltuuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa. Lain säännökset vastaavat uudistetun luottolaitosdirektiivin 65 artiklan säännöksiä, joten kansallinen lainsäädäntö ei tältä osin vaadi muutoksia.

Liikevaihdon määritelmän päivittäminen. Liikevaihdon määritelmästä säädetään seuraamusmaksun osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 41 sekä 41 a §:ssä. Voimassa olevat määritelmät eivät vastaa täysin luottolaitosdirektiivissä säädettyä uutta määritelmää, joten määritelmät pitäisi päivittää Finanssivalvonnasta annettuun lakiin.

Kaksoisrangaistavuus. Finanssivalvonnasta annetun lain 42 §:n 3 momentissa säädetään, että rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Säännös on lisätty lakiin vuonna 2012 (HE 32/2012 vp). Tarkoituksena on ollut, että säännös vastaa niin sanotun ne bis in idem -periaatteen (kielto syyttää ja tuomita kahdesti samasta asiasta) mukaisesti annettua kahta korkeimman oikeuden ratkaisua (KKO:2010:45, KKO:2010:46), joissa arvioitiin jälkiverotusta koskevan päätöksen lainvoimaiseksi tuloa ennen törkeää veropetosta koskevan syytteen nostamista. Korkein oikeus katsoi tapauksissaan, että syytteen nostaminen rikosasiassa jälkiverotusta koskevan päätöksen lainvoimaisuuden jälkeen on ollut ne bis in idem -periaatteen vastainen.

Lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 3 momentin mukaan seuraamusmaksua ei voida määrätä luonnolliselle henkilölle teosta tai laiminlyönnistä, joka on laissa säädetty

rangaistavaksi. Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä seuraamusmaksun ja jättää asian ilmoittamatta esitutkintaviranomaiselle, jos teko tai laiminlyönti on sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvioiden vähäinen. Säännöksen tarkoitus on antaa Finanssivalvonnalle oikeus määrätä vähäisten tekojen ja laiminlyöntien osalta seuraamusmaksu esitutkintaviranomaiselle tehtävän ilmoituksen sijasta. Kyseisessä tilanteessa seuraamusmaksua voitaisiin pitää riittävänä seuraamuksena. Säännöksen tarkoituksena on välttää tuomioistuinmenettelyn aloittaminen asioissa, jotka voidaan ratkaista kustannustehokkaammin hallinnollisessa prosessissa loukkaamatta kuitenkaan seuraamuksen kohteen oikeussuojaa. Kyseessä on siis valvontaviranomaiselle säädetty poikkeusmahdollisuus.

Lain 40 §:n 3 momenttia on vuonna 2014 pyritty selkeyttämään soveltamisalaltaan lisäämällä momentin alkuun säännös, jonka mukaan seuraamusmaksua ei yleisesti voisi määrätä luonnolliselle henkilölle sellaisten tekojen ja laiminlyöntien osalta, jotka on laissa säädetty rangaistavaksi. Säännös on osittain päällekkäinen 42 §:n 3 momentin säännöksen kanssa. Lainvalmisteluasiakirjat jättävät avoimeksi sen, mikä on 42 §:n 3 momentin ja 40 §:n 3 momentin suhde toisiinsa.

Finanssivalvonnasta annetun lain säännökset kaksoisrangaistavuuden kieltoon liittyen ovat Suomen vakiintunutta lainsäädäntökäytäntöä vastaavat. Suomen lainsäädäntökäytäntö perustuu ratkaisulle, jossa kategorisesti estetään hallinnollinen seuraamus sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jota vastaan samasta teosta nostettu syyte on tuomioistuimessa lainvoimaisesti ratkaistu. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja Euroopan oikeuskäytäntö on kuitenkin kehittynyt siten, että kaksoisrangaistavuuden kiellon ei katsota kategorisesti estävän tilanteita, joissa sama taho saa samasta teosta sekä hallinnollisen seuraamuksen että rikosseuraamuksen.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (EIT) on ratkaisukäytännössään (esimerkiksi A and B v. Norway 2016) hyväksynyt tietyissä olosuhteissa sen, että samasta teosta voidaan määrätä sekä hallinnollinen että rikosoikeudellinen seuraamus, ilman että tämä rikkoisi ne bis in idem -periaatetta. Edellytyksiä poikkeukselle ovat esimerkiksi menettelyjen yhteys toisiinsa ja seuraamusten oikeasuhtaisuus. Euroopan unionin tuomioistuin (EUT) on puolestaan käsitellyt tapauksissa C-524/15, C-596/16 ja C-597/16 ne bis in idem -periaatteen soveltamista tilanteissa, joissa samalle henkilölle määrätään sekä hallinnollinen että rikosseuraamus samoista teoista. EUT katsoi, että ne bis in idem -periaate ei estä jäsenvaltioita määräämään samalle henkilölle sekä hallinnollista että rikosoikeudellista seuraamusta samoista teoista, kunhan tietyt edellytykset täyttyvät yleiseen etuun, viranomaisten yhteistyöhön sekä seuraamusten oikeasuhtaisuuteen liittyen.

Luottolaitosdirektiivin 70 artiklassa tunnistetaan ne bis in idem -periaate kehittyneen oikeuskäytännön mukaisesti. Artiklassa nimenomaisesti säädetään valvontaviranomaisten mahdollisuudesta määrätä seuraamusmaksu tilanteissa, jossa samasta teosta on samalle henkilölle määrätty rikosoikeudellinen seuraamus. Seuraamusmaksun voi määrätä kuitenkin ainoastaan tiettyjen edellytysten täyttyessä. Finanssivalvonnasta annetun lain voimassa olevien säännösten perustuessa kategoriseen kaksoisrangaistavuuden kieltoon kansallinen laki ei tunnista tällaista tilannetta mahdolliseksi. Etukäteisesti ei myöskään voida tyhjentävästi poissulkea sellaisen poikkeusedellytykset täyttävän tilanteen mahdollisuutta, jossa henkilön teko täyttäisi kansallisesti säädetyn seuraamusmaksun perusteen sekä jonkin rikoksen tunnusmerkistön. Näin ollen Finanssivalvonnasta annetun lain säännökseen tulisi lisätä poikkeus luottolaitoslain 20 luvun 1 §:ssä säädettyjen seuraamusmaksujen osalta. Poikkeus mahdollistaisi hallinnollisen seuraamuksen ja rikosoikeudellisen seuraamuksen luottolaitosdirektiivin mukaisesti tiettyjen edellytysten täyttyessä.

Kansalliset korjaustarpeet. Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa hallinnollisista seuraamuksista on myös havaittu kansallisesti korjaustarvetta lakitekniikan osalta. Luvun säännökset ovat useiden vuosien aikana tehtyjen muutosten myötä muuttuneet osin vaikeaselkoisiksi, mikä on heikentänyt sääntelyn oikeusvarmuutta. Alun perin lakitekniseltä ratkaisultaan luvussa on lähdetty siitä, että hallinnollisia seuraamuksia koskevat yleiset säännökset löytyvät Finanssivalvonnasta annetusta laista. Pääosin ne säännökset, joiden rikkomisesta seuraamusmaksu voidaan määrätä, on puolestaan viety rahoitusmarkkinoiden eri sektoreita koskeviin sektorilakeihin. Tämä on toteutettu sellaisella viittaustekniselllä ratkaisulla, että Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä on lueteltu edellä mainittujen sektorilakien lainkohdat.

Useiden vuosien aikana on kuitenkin pantu täytäntöön lukuisia EU-säädöksiä. EU-säädökset ovat saattaneet erota Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksistä esimerkiksi seuraamusmaksun määräämisen enimmäismäärän taikka määräämisen yhteydessä huomioon otettavien seikkojen suhteen. Osa seuraamusmaksuista perustuu nykyisin myös suoraan EU-asetukseen. Osasta EU-asetuksiin perustuvista seuraamusmaksuista on säädetty suoraan Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Syy tällaiselle ratkaisulle joidenkin osalta on ollut, ettei kansallisesta lainsäädännöstä ole löytynyt sopivaa sektorilakia ja on ollut tarve säätää vain seuraamuksista, koska muilta osin EU-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta.

Eri EU-säädöksiin perustuvat säännökset, kuten säännökset seuraamusmaksun enimmäismäärästä, eroavat myös toisistaan. Tämä on johtanut kansallisten säännösten monimutkaisuuden lisääntymiseen. Esimerkiksi luvun pykälissä on epäjohdonmukaisesti menettelysäännöksiä sekä säännöksiä, joiden perusteella seuraamus voidaan määrätä. Luvun pykälät sisältävät useita viittauksia sekä sektorilakeihin että luvun sisäisesti, mikä vaatii tarkkuutta lakia luettaessa sekä lainvalmistelua tehdessä. Viittaustekniikaltaan ja rakenteeltaan haastavin on lain 41 a §:ssä, jossa säädetään seuraamusmaksun enimmäismäärästä tietyissä tilanteissa. Kyseisessä pykälässä on yli 20 momenttia ja se sisältää viittauksia sektorilakeihin, luvun muihin pykäliin ja pykälän sisäisiä viittauksia.

Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun vaikeaselkoisuus ja epäjohdonmukaisuus on noussut esille sekä lainvalmistelun yhteydessä että eduskunnassa. Talousvaliokunta on saanut asiantuntijalausuntoja lain säännösten vaikealukuisuudesta. Talousvaliokunta on myös todennut mietinnössään, että pitää huomautusta aiheellisena ja katsoo, että Finanssivalvonnasta annetun lain säännökset ovat osin niin vaikealukuisia ja epäjohdonmukaisia, että virheellisten tulkintojen riski on todellinen. Valiokunta pitää yritysten oikeusturvan näkökulmasta välttämättömänä, että Finanssivalvonnasta annetun lain hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset muokataan huolellisesti selkeäksi ja johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi, ja niitä koskeva esitys tuodaan eduskunnan käsiteltäväksi. Valiokunta on katsonut, että erityisesti seuraamusmaksun enimmäismäärää eräissä tapauksissa koskeva lain 41 a § on vaikeaselkoinen. (TaVM 8/2024 vp s. 11).

Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun osalta on siis havaittu sellaisia ongelmia, joiden uudistaminen olisi tarpeen oikeusvarmuuden, lain ymmärrettävyyden, lainvalmistelun sekä lain soveltamisen parantamiseksi. Finanssivalvonnasta annettu laki sisältää myös muiden lukujen osalta joitakin muutostarpeita lain vaikeaselkoisuuden tai epäjohdonmukaisen lakitekniikan vuoksi. Kiireellisesti muutosta vaatii Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:n viittaustekniikka.

Ei vaadi täytäntöönpanoa. Luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 3 kohta ei vaadi kansallisia muutoksia, sillä kansallinen uhkasakkosääntely rakentuu sille periaatteelle, että uhkasakon määrääminen ei estä hallinnollisten sanktioiden, kuten seuraamusmaksujen, määräämistä.

Kansallisesti määriteltynä uhkasakossa ei ole kyse rangaistusluonteisesta seuraamuksesta, johon pätee kaksoisrangaistavuuden kielto. Uhkasakossa on kyse välillisen hallintopakon keinosta, jonka tavoitteena on varmistaa päävelvoitteen noudattaminen ja siten lainmukaisen oikeustilan aikaansaaminen.

Luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 4 kohta ei vaadi muutoksia kansallisesti, sillä direktiivin säännökset vastaavat jo voimassa olevia Finanssivalvonnasta annetun lain 18, 19, 22, 24 ja 64 §. Luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 5 kohta ei vaadi kansallisia toimia, sillä kyseinen kohta koskee jäsenvaltioita, joissa oikeusjärjestelmässä ei säädetä hallinnollisista seuraamuksista. Luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan d alakohdan muutos ei vaadi kansallisia toimia, sillä kyseinen kohta on asianmukaisesti pantu täytäntöön voimassa olevalla luottolaitoslain 20 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdalla, jossa viitataan palkitsemisjärjestelmää koskeviin säännöksiin. Luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan uusi t alakohta ei vaadi kansallisia toimia, sillä kyseinen kohta on asianmukaisesti pantu täytäntöön voimassa olevalla luottolaitoslain 20 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdalla, jossa viitataan palkitsemisjärjestelmää koskeviin säännöksiin. Luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan c alakohdan ii alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan c alakohdan ii alakohta eivät vaadi kansallisia muutoksia, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:n yleissäännös, luottolaitoslain 22 luvun 1 § sekä sijoituspalvelulain 16 a luvun 1 § vastaavat luottolaitosdirektiivin säännöksiä. Luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 2 kohdan c alakohdan iii alakohta ei vaadi kansallisia muutoksia, sillä kyseinen säännös on jo pantu täytäntöön Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:llä sekä tämän tässä esityksessä ehdotetuilla muutoksilla kyseisen pykälän osalta. Luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan c alakohta alakohdan iii ei vaadi kansallisia muutoksia, sillä kyseinen säännös on jo pantu täytäntöön Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:llä. Luottolaitosdirektiivin 70 artiklan 5 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kyseisessä kohdassa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen antamasta kertomuksesta.

3.1.13 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet

Sivuliikkeen perustaminen. Luottolaitoslain 17 luvussa säädetään kolmannen maan luottolaitoksen toiminnasta. Luvussa säädetään, että kolmannen maan luottolaitoksen on perustettava sivuliike Suomeen ja haettava toimilupaa sivuliikkeelle. Poikkeuksena kolmannen maan luottolaitos voi kuitenkin tarjota tiettyjä sijoituspalveluja ilman sivuliikkeen perustamista Suomeen. Lähtökohdiltaan voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö vastaa luottolaitosdirektiivin uutta velvoitetta sivuliikkeen perustamisesta ja toimiluvan hakemisesta. Säännökset sivuliikkeen perustamiseen sekä toimiluvan myöntämiseen ja perumiseen olisi kuitenkin uudistettava, jotta säännökset vastaisivat täysin luottolaitosdirektiivin uusia säännöksiä. Voimassa oleva laki ei myöskään sisällä sivuliikkeiden jaottelu eri luokkiin taikka sivuliikkeiden merkittävyyden arviointia. Luottolaitoslain 17 lukua tulisi siis täydentää myös tältä osin.

Sivuliikettä koskevat vaatimukset. Luottolaitoslain 18 luvussa säädetään kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä koskevista erityissäännöksistä. Sivuliikkeille on asetettu riskienhallintaan, maksuvalmiuteen, asiakastietojärjestelmään, poikkeusoloihin, markkinointiin ja menettelytapoihin, vaitiolovelvollisuuteen, asiakkaiden tuntemiseen, henkilötietojen käsittelyyn, tilinpäätökseen ja raportointiin, sivuliikkeen johtoon liittyviä sekä eräitä muita vaatimuksia. Luottolaitosdirektiivin uusissa säännöksissä on kuitenkin voimassa olevaa lakia tarkempia vaatimuksia, kuten tarkat pääomavaatimukset ja maksuvalmiusvaatimukset. Lisäksi luottolaitosdirektiivin uudet säännökset sisältävät erityisiä valvontavaltuuksia, joita voimassa oleva laki ei sisällä. Luottolaitoslain 18 lukua olisi täydennettävä tarkemmilla säännöksillä vähimmäispääomavaatimuksesta, maksuvalmiusvaatimuksesta, raportointivaatimuksista, sisäisestä hallinnosta ja kirjapidosta. Lisäksi lukua tulisi täydentää uusilla säännöksillä

valvontaviranomaisten toimivaltuuksia sekä valvontaviranomaisten yhteistyön osalta.

Ei vaadi täytäntöönpanoa. Luottolaitosdirektiivin 48 b artiklan 2–4 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kyseisissä kohdissa säädetään komission täytäntöönpanosäädöksistä ja Euroopan pankkiviranomaisen ylläpitämästä rekisteristä. Luottolaitosdirektiivin 48 c artiklan 7 ja 8 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kyseisissä kohdissa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen kertomuksesta ja ohjeistuksista. Luottolaitosdirektiivin 48 e artiklan 4 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohdassa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksista. Luottolaitosdirektiivin 48 g artiklan 9 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohdassa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksista. Luottolaitosdirektiivin 48 h artiklan 4 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohdassa säädetään teknisistä sääntelystandardeista. Luottolaitosdirektiivin 48 j artiklan 5 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohdassa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen raportista. Luottolaitosdirektiivin 48 l artiklan 1 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohdassa säädetään teknisistä täytäntöönpanostandardeista. Luottolaitosdirektiivin 48 n artiklan 6 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohdassa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksista. Luottolaitosdirektiivin 48 p artiklan 6 ja 7 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohdissa säädetään teknisistä sääntelystandardeista sekä Euroopan pankkiviranomaisen velvollisuudesta edistää ja seurata valvontakollegioiden toimintaa. Luottolaitosdirektiivin 48 r artikla ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohdassa säädetään Euroopan unionin mahdollisuudesta tehdä sopimuksia kolmannen maan kanssa.

3.1.14 Karenssi

Finanssivalvonta

Virkamiehen vaitiolovelvollisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999, jäljempänä *julkisuuslaki*) ja muussa laissa säädetään. Virkamiehen vaitiolovelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen hyväksikäyttökielto ulottuu osin myös virkasuhteen jälkeiselle ajalle. Vaitiolovelvollisuuden ajallisesta ulottuvuudesta säädetään julkisuuslain 23 §:n 1 momentissa. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta viranomaisessa tai tehtävän hoitaminen viranomaisen lukuun on päättynyt. Hallituksen esityksen perusteluissa julkisuuslaiksi (HE 30/1998 vp) täsmennetään asiaa toteamalla, että vaitiolovelvollisuus jatkuu senkin jälkeen, kun palvelussuhde, luottamustehtävän hoito, toimeksiantotehtävän suorittaminen tai viranomaisessa toimiminen on päättynyt. Tietojen hyväksikäyttökiellosta säädetään julkisuuslain 23 §:n 3 momentissa. Vaitiolovelvollinen ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Näiden lisäksi virkamiehen esteellisyysperusteista säädetään hallintolain 5 luvun 28 §:ssä.

Lisäksi rikoslain (39/1889) 16, 30, 40 ja 51 luvuissa säädetään lahjontaa, elinkeinorikoksia, yritysvakoilua ja virkarikoksia sekä sisäpiiritiedon hyväksikäyttöä koskien. Rikoslain 40 luvun 5 §:ssä esimerkiksi säädetään virkasalaisuuden rikkomisesta ja tuottamuksellisesta virkasalaisuuden rikkomisesta palvelussuhteen aikana ja sen päätyttyä. Virkamies on tuomittava virkasalaisuuden rikkomisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Virkamies voidaan tuomita myös viralta pantavaksi, jos rikos osoittaa hänet ilmeisen sopimattomaksi tehtäväänsä. Tuottamuksellisesta virkasalaisuuden rikkomisesta virkamies voidaan tuomita sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Virkasuhteessa voidaan joutua myös tilanteisiin, joita koskee rikoslain 30 luvun 5 §:ssä säädetty rangaistus yrityssalaisuuden rikkomisesta. Sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) 4 §:ssä säädetään myös liikesalaisuuden oikeudettomasta hankkimisesta ja näin saadun tiedon

hyväksikäytön ja ilmaisemisen kiellosta.

Olemassa olevia vaitiolovelvollisuutta koskevia säännöksiä ja salassa pidettävien tietojen hyväksikäyttökieltoa ei ole pidetty kaikissa tilanteissa riittävinä ennalta estämään tilanteita, joissa virkamiehenä saatuja salassa pidettäviä tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamia tietoja voitaisiin käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Vuonna 2016 säädettiin kansallisesti virkamiehiä koskevasta karenssista valtion virkamieslain (750/1994) 44 a §:ssä. Valtion virkamieslain mukaan viranomainen voi tehdä nimitettäväksi esitettävän henkilön kanssa ennen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä tai virkamiehen kanssa virkasuhteen aikana ennen uuteen tehtävään siirtymistä kirjallisen sopimuksen, jolla voidaan tietyissä tilanteissa rajoittaa määräajaksi virkamiehen oikeutta siirtyä toisen työnantajan palvelukseen taikka aloittaa elinkeinon- tai ammatinharjoittaminen tai muun vastaava toiminta. Palkkaavalla viranomaisella on siis harkintavalta siinä, tekeekö se karenssisopimuksen palkattavan henkilön kanssa. Rahoitusmarkkinaviranomaisista esimerkiksi Rahoitusvakausvirasto on tehnyt karenssisopimukset kaikkien asiantuntijatyötä virastossa tekevien kanssa.

Karenssin tavoitteena on estää tilanteita, joissa virkamiehenä saatuja salassa pidettäviä tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamia tietoja voitaisiin käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Karenssin säätämisen yhteydessä katsottiin, että pelkästään vaitiolovelvoitteella ja salassa pidettävien tietojen hyväksikäyttökiellolla ei voida tehokkaasti ennalta ehkäistä edellä mainittuja tilanteita. Näin ollen karenssin rajoitusaika pyrkii siihen, että virkamiehen aloittaessa rajoitusajan jälkeen muissa tehtävissä, hänen tiedossaan oleva salassa pidettävä tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaama tieto on menettänyt sellaisen merkityksen, että sitä voitaisiin olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Valtion virkamieslain karenssisopimusta vastaavasta kilpailukieltosopimuksesta säädetään yksityisen puolen toimijoiden osalta työsopimuslain (55/2001) 3 luvun 5 §:ssä. Valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karenssista on hallituksen esitys 90/2024 vp käsiteltävänä eduskunnassa.

Edellä mainittua valtion virkamieslakia ei sovelleta Finanssivalvontaan. Suomen Pankin virkamiesten lisäksi Finanssivalvonnan virkamiehiin sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 2 §:n mukaisesti soveltuvin osin Suomen Pankin virkamiehistä annettua lakia. Suomen Pankin virkamiehistä annettu laki sisältää vastaavia säännöksiä kuin valtion virkamieslaki. Suomen Pankin virkamiehistä annettu laki ei kuitenkaan säädä palvelussuhteen jälkeisestä ajasta. Finanssivalvonnan virkamiehien osalta ei ole siis säädetty karenssista. Voimassa oleva laki ei näin ollen täytä luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan mukaisia säännöksiä valvontaviranomaisen henkilöstöön sovellettavasta karenssista. Lisäksi sellaisen sääntelyn puuttuminen, joka estää tehokkaasti tiedon vääränlaista hyödyntämistä palvelussuhteen jälkeisenä aikana, voidaan nähdä puutteena yleisen edun ja virkatoiminnan puolueettomuuden suojaamisessa ja mahdollisen korruption estämisessä virkamiesten siirtyessä yksityiselle sektorille. Näin ollen Finanssivalvontaa koskevat karenssisäännökset tulisi lisätä kansalliseen lainsäädäntöön.

Suomen Pankki

Luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä tarkasteltiin Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin hallinnollisen kytköksen myötä myös Suomen Pankin virkamiehiä koskevan karenssisäännöksen tarvetta, vaikka luottolaitosdirektiivi ei koske Suomen Pankkia. Voimassa oleva Suomen Pankin virkamiehiä koskeva laki ei sisällä säännöksiä, joiden mukaan Suomen

Pankki voisi rajoittaa virkamiehen elinkeinovapautta rajoittamalla virkamiehen oikeutta siirtyä toisiin tehtäviin palvelussuhteen päätyttyä ilman laissa säädettyä perustaa. Tarkastelun myötä havaittiin tarvetta päivittää Suomen Pankkia koskevia säännöksiä.

Keskuspankin palveluksessa olevan henkilöstön salassapitovelvollisuudesta säädetään unionin oikeuden tasolla perussäännössä. Perussäännön 37 artiklan mukaan EKP:n tai kansallisen keskuspankin päätöksentekoelimen jäsen tai sen henkilöstöön kuuluva ei saa, tehtävänsä päätyttyäkään, ilmaista salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Suomen Pankin virkamiehiin sovelletaan myös edellä mainittuja julkisuuslain ja rikoslain säännöksiä.

Hoitaessaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä Suomen Pankki toimii Euroopan keskuspankin suuntaviivojen ja ohjeiden mukaisesti. EKP on tunnistanut omaan ja sen euroalueen keskuspankkeihin kohdistuvan tarpeen sille, että eurojärjestelmän keskuspankeilla olisi käytössään mekanismi sellaisten mahdollisten eturistiriitojen arvioimiseksi ja välttämiseksi, jotka johtuvat niiden työntekijöiden ja niiden elinten jäsenten tehtävien päättymisen jälkeisistä työtehtävistä, mukaan lukien asianmukaiset ilmoitusvaatimukset ja karenssiajat.

EKP:n ylintä johtoa koskevat kulloinkin voimassa olevat EKP:n ylimmän johdon jäsenten menettelytapaohjeet (2019/C 89/03). Menettelytapaohjeita sovelletaan EKP:n neuvoston ja valvontaelimen jäseniin sekä varajäseniin. Menettelytapaohjeiden 17 artikla koskee palvelussuhteen päättymisen jälkeen sovellettavia sääntöjä. Menettelytapaohjeet velvoittavat ilmoittamaan aikomuksesta harjoittaa ansiotoimintaa tietyissä yhteisöissä sekä rajoittavat jäsenen siirtymistä toisiin tehtäviin kuudesta kuukaudesta vuoteen riippuen siitä, millaiseen yhteisöön jäsen siirtyisi. Varajäsenelle asetetut rajoitusajat vaihtelevat kolmesta kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Lisäksi EKP:n tiettyihin virkamiehiin voidaan soveltaa jopa kahden vuoden pituista karenssiaikaa. Suomen Pankin johtokunnan jäseniin sovelletaan EKP:n ylimmän johdon jäsenten menettelytapaohjeiden mukaisia karenssiaikoja.

Suomen Pankissa on muillakin kuin johtokunnan jäsenillä tehtäviä, joissa käsitellään merkitykseltään tärkeää salassa pidettävää tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoa esimerkiksi rahapoliittiseen päätöksentekoon ja rahapolitiikan toteuttamiseen liittyvien tehtävien osalta taikka rahahuollon ja rahoitusmarkkinoiden makrovakauden osalta. Tällaista tietoa voitaisiin olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Kuten aikanaan valtion virkamieslain osalta sekä edellä kuvatusti Finanssivalvonnan osalta myös Suomen Pankin kohdalla sellaisen sääntelyn puuttuminen, joka estää tehokkaasti tiedon vääränlaista hyödyntämistä palvelussuhteen jälkeisenä aikana, voidaan nähdä puutteena yleisen edun ja virkatoiminnan puolueettomuuden suojaamisessa ja mahdollisen korruption estämisessä virkamiesten siirtyessä yksityiselle sektorille. Kun otetaan huomioon Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin hallinnollinen yhteys, olisi myös epäjohdonmukaista ja yhdenvertaisuuden vaarantavaa, jos vain toiseen viranomaiseen sovellettaisiin karenssisäännöksiä. Tässä luvussa esitettyjen seikkojen näkökulmasta karenssista olisi tarpeellista säätää laissa myös Suomen Pankin virkamiesten osalta.

3.1.15 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus

Hallinnollinen kytkös. Kansallisella valvontaviranomaisella ja kansallisella keskuspankilla on hallinnollinen kytkös. Suomen toimivaltainen valvontaviranomainen eli Finanssivalvonta on oikeudellisesti osa Suomen Pankkia. Finanssivalvonta on myös hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä toimiva, mutta se toimii valvontaa koskevan päätöksenteon osalta itsenäisenä viranomaisena. Finanssivalvonnasta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Hallintomallin on katsottu Finanssivalvontaa perustaessa tukevan kansainvälisesti hyväksyttyjen valvontaperiaatteiden edellyttämää valvonnan riippumattomuutta, koska EU:n perustamissopimus edellyttää keskuspankin taloudellista ja poliittista riippumattomuutta. Tämän perusratkaisun lisäksi riippumattomuutta luodaan Finanssivalvonnan hallintoa ja päätöksentekojärjestelmää koskevilla säännöksillä, kuten Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §:n ja 15 §:n riippumattomuutta koskevilla säännöksillä.

Finanssivalvontaa perustettaessa (HE 66/2008 vp) hallintomallin katsottiin helpottavan valvontaviranomaisen henkilöstön palvelussuhteen ehtojen asettamista sellaiselle tasolle, että valvonnan korkea taso voidaan varmistaa. Valvontaviranomaisen katsottiin hyötyvän päätöksenteossaan siitä ajantasaisesta tiedosta, jota keskuspankilla asemansa vuoksi on rahamarkkinoiden tilasta ja likviditeetistä. Nopea ja joustava tiedonkulku katsottiin tärkeäksi erityisesti kriisinhallintavalmiuden kannalta. Lisäksi keskuspankin ja rahoitusvalvonnan läheinen yhteistyö katsottiin luontevaksi erityisesti keskittyneillä markkinoilla, joilla harvalukuisilla yksittäisillä toimijoilla on koko järjestelmän vakauden kannalta olennainen merkitys. Tällaisilla markkinoilla rahoitusvalvojalle kuuluva valvottavakohtainen valvontanäkökulma on vaikeasti erotettavissa koko järjestelmän vakauden valvonnasta, mitä pidetään yhtenä keskuspankin keskeisistä tehtävistä. Valvontatyössä saatujen tietojen rahoitusmarkkinoiden tilasta ja riskeistä katsottiin hyödyttävän toisaalta keskuspankkia sen valvoessa rahoitus- ja maksujärjestelmän vakautta kokonaisuutena ja parantaneet myös keskuspankin edellytyksiä toimia mahdollisissa kriisitilanteissa. Nykyisin tietojenvaihto viranomaisten välillä perustuu voimassa olevien lakien nimenomaisiin säännöksiin.

Hallinnollisella kytköksellä ei siis ole vaikutusta Finanssivalvonnan toiminnalliseen riippumattomuuteen tai vaikutusta valvontavaltuuksien käyttämiseen. Monissa Euroopan unionin jäsenmaissa pankkivalvoja on osa keskuspankkia. Osalla Finanssivalvonnan toimielimistä on kuitenkin oma kytköksensä toiseen julkiseen elimeen, minkä vuoksi näiden elinten asemaa on arvioitava riippumattomuuden näkökulmasta. Tätä on arvioitu seuraavissa kappaleissa.

Johtokunnan riippumattomuus. Valvontavaltuuksien osalta Finanssivalvonnassa päätösvaltaa käyttävät johtaja sekä johtokunta. Johtokunta asettaa tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle, päättää sen toimintalinjoista sekä ohjaa ja valvoo näiden toteutumista ja noudattamista. Johtokunta tekee päätöksen tiettyjen valvontavaltuuksien käyttämisestä Finanssivalvonnasta annetun lain 10 §:n mukaan. Lisäksi pykälässä säädetään johtokunnalle toimivalta ratkaista ne laajakantoiset ja periaatteellisesti merkittävät asiat, jotka johtaja saattaa sen käsiteltäviksi. Johtokunta määrää myös hallinnolliset seuraamukset Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun mukaan. Luottolaitosdirektiivi edellyttää nimenomaisesti valvontavaltuuksien riippumatonta ja puolueetonta käyttämistä.

Finanssivalvonnan johtokunnalla, josta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 8 §:ssä, on kytkös sekä valtiovarainministeriöön, sosiaali- ja terveysministeriöön että Suomen Pankkiin. Johtokunnan jäsenistä kolme nimitetään muiden finanssimarkkinaviranomaisten eli valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdotuksesta. Käytännössä ehdotetut johtokunnan jäsenet ovat olleet ministeriöiden ja Suomen Pankin virkamiehiä, sillä ehdotettavien henkilöiden piiriä ei ole rajattu. Johtokunnan muilla jäsenillä voi myös olla kytkös johonkin yksityiseen tai julkiseen elimeen esimerkiksi työ- tai virkasuhteen myötä. Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §:ssä säädetään riippumattomuussäännöksestä, jonka mukaan johtokunnan jäsen ja varajäsen eivät saa kuulua valvottavan, ulkomaisen valvottavan eikä eläkelaitoksen hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla niiden palveluksessa. Johtokunnan jäseniin soveltuvat lisäksi hallintolain 6 §:ssä säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet, jotka vahvistavat johtokunnan jäsenen

riippumatonta asemaa, sillä puolueettomuusperiaate edellyttää viranomaistoiminnan objektiivisuutta ja riippumattomuutta. Hallintolain esteellisyyssäännöksiä sovelletaan myös johtokunnan jäseniin.

Johtokunnan nykyinen kokoonpano lisää valvontaviranomaisen päätöksenteon laaja-alaisuutta ja monipuolisuutta sekä varmistaa kaikkien rahoitusmarkkinaviranomaisten käytössä olevan rahoitusmarkkinoita koskevan asiantuntemuksen kanavoimisen päätöksentekoon. Ministeriön virkamiehet vastaavat johtokunnassa toimiessaan johtokunnan päätösten laillisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta ainoastaan valvontaviranomaista koskevien säännösten puitteissa. Ministeriön virkamiehet toimivat siis johtokunnan jäsenen tehtävässä itsenäisesti eivätkä poliittisen ohjauksen alaisena. Näin ollen päätöksenteko ei ole kansainvälisissä rahoitusvalvontaa koskevissa suosituksissa asetetun riippumattomuustavoitteen mukaisesti miltään osin valtioneuvoston alaisuudessa, vaan johtokunnan jäsenten työskentely perustuu ainoastaan heidän henkilökohtaiseen varsinaisessa toimessaan saamaansa asiantuntemukseen. Ministeriöiden virkamiesten toimiminen johtokunnan jäseninä ei siten ole ongelmallinen riippumattomuuden näkökulmasta.

Luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §:n riippumattomuussäännöstä olisi hyvä selkeyttää nimenomaisella säännöksellä siitä, että johtokunnan jäsenen on oltava tehtävässään riippumaton eikä johtokunnan jäsen saa pyytää tai vastaanottaa ohjeita tai määräyksiä miltään julkiselta tai yksityiseltä elimeltä tai toimijalta. Luottolaitosdirektiivin uusien säännöksien tulkintaan liittyy jonkinasteista epävarmuutta siitä, kuinka vahvaa ja kategorista riippumattomuutta johtokunnan jäseniltä edellytetään muista julkisista ja yksityisistä elimistä. Kansallista lakia tulisi täydentää tulevaisuudessa, jos EU-oikeuden tulkinta edellyttäisi vieläkin vahvempaa riippumattomuutta.

Selkeyttämisen tarvetta perustelee myös asiaa koskeva Kansainvälisen valuuttarahaston suositus. Kansainvälinen valuuttarahasto, jäljempänä IMF, toteutti FSAP-arvion vuonna 2023 Suomen rahoitusmarkkinajärjestelmästä, jonka osana arvioitiin myös valvontaviranomaiseen liittyvää lainsäädäntöä. IMF:n toisen suosituksen mukaan tulisi myös varmistaa, että johtokunnan jäsenet eivät ole ministeriön virkamiehiä. Suosituksen mukaan on myös varmistettava, että johtokunnan jäsenillä on monimuotoinen tausta ja kokemus. IMF toteaa suosituksiin liittyen, että ministeriön virkamiesten sisällyttäminen johtokuntaan ei ole johdonmukaista kansainvälisten standardien kanssa ja se voi altistaa valvontaviranomaisen syytöksille riippumattomuudesta sekä eturistiriidoille Finanssivalvonnan ja ministeriöiden välillä. IMF on aiemmassa FSAP-arviossaan tuonut saman huomion esille.

IMF toteaa, että ministeriöiden virkamiesten poistaminen johtokunnasta vaikuttaisi makrovakauspolitiikan hallintoon. IMF toteaa myös, että nykyinen hallintorakenne on toiminut hyvin ja se on linjassa parhaiden käytäntöjen kanssa. Valtiovarainministeriön rooli on keskeinen, kun ottaa huomioon lainsäädäntötoimien tarpeen makrovakauden työkalupakin tai sääntelykehyksen muuttamiseksi. IMF toteaa, että virkamiesten erottaminen johtokunnasta olisi ristiriidassa niiden roolin kanssa olla makrovakauspolitiikan viranomaisina. IMF ehdottaa ratkaisuksi erillistä hallintoneuvostoa makrovakauden valvonnasta tai Finanssivalvonnan ulkopuolista rahoitusvakausneuvostoa, jolla olisi voimassa olevat valtuudet.

Johtajan riippumattomuus. Voimassa olevassa laissa ei säädetä nimenomaisesti johtajan riippumattomuudesta Finanssivalvonnan tehtävän osalta. Finanssivalvonnasta annetun lain 11 §:n 5 momentissa säädetään kuitenkin johtajan riippumattomuudesta hänen hoitaessaan Euroopan valvontaviranomaisen hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsenen tehtäviä. Lisäksi johtajan osalta sovelletaan hallintolaissa säädettyjä hallinnon oikeusperiaatteita sekä esteellisyyssäännöksiä. Näin ollen voimassa oleva laki täyttää jo nyt luottolaitosdirektiivin

yleiset vaatimukset valvontavaltuuksien riippumattomasta käyttämisestä.

Finanssivalvonnan virkamiehen riippumattomuus. Finanssivalvonnasta annetun lain 15 §:n mukaan virkamiehen on tehtävässään oltava valvottavasta, ulkomaisesta valvottavasta, jolla on Suomessa sivuliike, ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta riippumaton eikä hän saa kuulua valvottavan tai edellä tarkoitetun ulkomaisen valvottavan eikä muun finanssimarkkinoilla toimivan hallintoneuvostoon, hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla valvottavan, ulkomaisen valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa. Lisäksi virkamiesten osalta sovelletaan hallintolaissa säädettyjä hallinnon oikeusperiaatteita sekä esteellisyyssäännöksiä. Luottolaitosdirektiivi ei edellytä erityisiä riippumattomuusvaatimuksia henkilöstön osalta, joten voimassa oleva laki täyttää jo nyt siis luottolaitosdirektiivin yleiset vaatimukset riippumattomuudesta.

Pankkivaltuuston rooli. Pankkivaltuustosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 8 §:ssä. Pankkivaltuusto on tarkemmin määritelty Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 10 §:ssä, sillä pankkivaltuusto on myös Suomen Pankin toimielin. Pankkivaltuustoon kuuluu yhdeksän eduskunnan valitsemaa pankkivaltuutettua. Käytännössä pankkivaltuutetut ovat kansanedustajia.

Finanssivalvonnasta annetun lain 8 §:n mukaan pankkivaltuusto, eli eduskunnan valitsemat pankkivaltuutettuina toimivat kansanedustajat, valvoo Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Vaikka eduskunta valitsee pankkivaltuuston, se on Suomen Pankin toimielin. Välineinä valvontatehtävän toteuttamisessa ovat Finanssivalvonnasta annetun lain 10 §:ssä säädetyt pankkivaltuustolle annettavat kertomukset. Suorittamansa valvonnan perusteella pankkivaltuusto antaa vuosittain kertomuksen, jossa käsitellään Finanssivalvonnan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista kertomusvuonna sekä arviota valvonnan muutoksista ja niiden vaikutuksesta valvontamaksuihin. Pankkivaltuuston kertomus käsitellään vuosittain eduskunnan talousvaliokunnassa, minkä yhteydessä on mahdollista seurata Finanssivalvonnan valvontamaksujen ja kustannusten kehitystä. Pankkivaltuuston kertomus mahdollistaa myös valtioneuvostolle seurata Finanssivalvonnan maksujen kehitystä.

Pankkivaltuuston rooli valvojana vastaa luottolaitosdirektiivin 4 artiklassa tarkoitettua kansalliseen lainsäädäntöön perustuvaa järjestelyä, joka edellyttää toimivaltaisilta viranomaisilta julkista ja demokraattista vastuuvelvollisuutta.

Varojen käytön valvonta. Finanssivalvonnan toimintaa ja taloutta seuraa Finanssivalvonnan johtokunta. Finanssivalvonnasta annetun lain 10 §:n mukaan Finanssivalvonnan talousarvion käsittelee Finanssivalvonnan johtokunta, joka tämän jälkeen alistaa päätöksensä Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi. Finanssivalvonnan valvontamaksuista säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetussa laissa (1209/2023), jonka mukaan Finanssivalvonta voi kerätä valvontamaksuja ainoastaan laissa säädetyn enimmäismäärän mukaisesti.

Finanssivalvonnasta annetun lain 10 §:n mukaan Finanssivalvonnan johtokunnan tulee antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa, pankkivaltuustolle kertomus Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta mukaan lukien arvio valvonnassa odotettavista muutoksista, niiden vaikutuksesta valvontamaksukertymään sekä odotettavissa olevien muutosten edellyttämistä toimenpiteistä. Lisäksi pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankin johtokunnan esityksestä pankin tilinpäätöksen perusteet ja päättää tilintarkastajien lausunnon perusteella pankin tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta.

Edellä mainittu yhdessä pankkivaltuuston suorittaman valvonnan kanssa voidaan katsoa

vastaavan luottolaitosdirektiivin 4 a artiklassa tarkoitettua varojen käytön valvonnan vaatimusta. Voimassa olevaa lakia ei näiltä osin ole tarpeellista täydentää tai muuttaa.

3.1.16 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus

Finanssivalvonnan ylimmästä kollektiivisesta hallintoelimestä eli johtokunnasta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §:ssä. Laissa ei kuitenkaan säädetä rajoituksia sille, kuinka pitkään johtokunnan jäsen voi toimia tehtävässä. Voimassa oleva laki ei tältä osin vastaa luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 2 kohdan toisen alakohdan rajoitusta, joten lakia tulisi täydentää luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi säännöksellä enimmäisajasta, jonka johtokunnan jäsen voi olla tehtävässä. Samassa yhteydessä olisi myös tarpeellista säätää Finanssivalvonnan johtajalle vastaavanlainen enimmäisaika.

Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §:n 2 momentissa säädetään johtokunnan jäsentä koskevasta pätevyysvaatimuksesta, jonka mukaan johtokunnan jäsenellä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan. Laissa ei säädetä nimenomaisesta vaatimuksesta, että nimitysperusteiden tulee olla objektiivisia sekä julkisia. Finanssivalvonnan toimintaan sovelletaan hallinnon yleislakeja, kuten hallintolakia, julkisuuslakia, yhdenvertaisuuslakia (1325/2014) ja lakia naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986), joilla turvataan mm. johtokunnan jäsenen tehtävään nimittämisen julkisuus ja puolueettomuus. Tältä osin kansalliseen lainsäädäntöön ei tarvitse tehdä muutoksia. Kansallisesti ei kuitenkaan säädetä siitä, että Finanssivalvonnan pitää julkaista johtokunnan jäsenen nimittämisen perusteet esimerkiksi verkkosivuillaan. Tältä osin pitäisi lakiin viedä säännös sitä, että perusteet on lähtökohtaisesti julkaistava yleisölle nähtäviksi.

Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §:n 6 momentissa säädetään johtokunnan jäsenen tehtävästä pidättämisestä rikossyytteen tai tutkimusten ajaksi. Tehtävästä pidättämistä koskevan päätöksen tekee lain 8 §:n mukaisesti pankkivaltuusto. Kyseinen säännös kattaa muutkin rikokset kuin virkarikokset. Kansallisessa laissa ei kuitenkaan erikseen säädetä mahdollisuudesta erottaa johtokunnan jäsen pysyvästi, jos hän ei enää täytä pätevyysvaatimusta tai jos hänet on tuomittu vakavasta rikoksesta. Näin ollen Finanssivalvonnasta annettuun lakiin olisi lisättävä säännös johtokunnan jäsenen erottamisen mahdollisuudesta. Erottamista koskevan päätöksen julkisuuteen sovelletaan hallintolakia sekä hallintopäätöksiä koskevaa julkisuuslakia, joten erillistä muutosta kansalliseen lakiin ei näiden perusteiden julkisuudesta vaadita. Kansallisesti ei kuitenkaan tällä hetkellä säädetä siitä, että Finanssivalvonnan pitää julkaista johtokunnan jäsenen erottamisen perusteet esimerkiksi verkkosovuillaan. Tältä osin pitäisi lakiin viedä säännös sitä, että perusteet on lähtökohtaisesti julkaistava yleisölle nähtäviksi.

Luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 2 kohdan toinen alakohdan vaatimus, jonka mukaan jäsenet on nimitettävä puolueettomin perustein, ei vaadi täytäntöönpanoa. Suomen perustuslain 6 §:n 2 momentissa säädetään, että ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Suomen Pankin pankkivaltuuston toimintaan sovelletaan hallintolakia, jonka 6 §:ssä säädetään, että viranomaisen toimien on oltava puolueettomia. Lisäksi nimityspäätöstä tehdessä soveltuvat myös yhdenvertaisuuslaki sekä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettu laki. Voimassa olevat säännökset varmistavat jo nykyisinkin, että nimityspäätös on tehty puolueettomin perustein.

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 9 kohta ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kohdassa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksesta.

3.1.17 Eturistiriitailmoitus

Finanssivalvonnasta annetun lain 16 §:n mukaan Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, johtajan, johtokunnan nimittämän virkamiehen sekä pankkivaltuuston määrittelemän virkamiehen on ilmoitettava elinkeinotoiminnastaan; omistuksestaan yrityksissä ja merkittävästä muusta varallisuudestaan; veloistaan, takauksistaan ja muista vastuusitoumuksistaan; Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista sivutoimistaan; muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa virkaan kuuluvia tehtäviä; saamastaan luotosta taikka valvottavan tai ulkomaisen valvottavan hänen puolestaan myöntämästä takauksesta tai muusta vastuusitoumuksesta. Lisäksi on ilmoitettava 16 a §:n mukaisesti omistuksistaan säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevissa osakkeissa ja sellaisissa rahoitusvälineissä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Kansallinen voimassa oleva ilmoitusvelvollisuus on joiltain osin laajempi ja joltain osin kapeampi kuin luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 7 kohdan vaatimus. Ilmoitusvelvollisuutta tulisi uudistaa siten, että ilmoittamisvelvollisuuden henkilöpiiriä laajennettaisiin luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 7 kohdan panemiseksi täytäntöön. Lisäksi voimassa olevia säännöksiä tulisi kaventaa siltä osin, kun tietojen kerääminen on todettu tarpeettomaksi säännöksiä soveltaessa. Finanssivalvonnasta annetun lain 16 a § sisäpiiri-ilmoituksesta ja 16 § ilmoitusvelvollisuudesta on sidottu toisiinsa lain selkeyttä heikentävällä tavalla. Tästä syystä myös lain 16 § ja 16 a §:n suhdetta toisiinsa tulisi selkeyttää.

3.1.18 Kaupankäynnin rajoitukset

Voimassa oleva kansallinen laki ei sisällä kaupankäynnin rajoittamista koskevia säännöksiä. Finanssivalvonnassa on kuitenkin sovellettu osittain luottolaitosdirektiiviä vastaavia kaupankäynnin rajoittamista koskevia säännöksiä viranomaisen sisäiseen ohjeistukseen perustuen.

Ohjeistuksen säännöksiin sisältyy hankintakielto Finanssivalvonnan valvottavan tai eurojärjestelmässä säänneltyjen yhteisöjen liikkeeseen laskemia oman pääoman ehtoisen tai vieraan pääoman ehtoisien rahoitusvälineiden taikka niihin liittyvien johdannaisten osalta. Ohjeistuksen mukaan rahoitusvälineiden ostoon tai myyntiin on pyydettävä lupa Finanssivalvonnalta. Lisäksi ohjeistuksen mukaan Finanssivalvonnan henkilöstön tulee kaupankäynnissään ja vakuutussijoittamisessaan noudattaa EKP:n suuntaviivojen mukaisia yleisiä periaatteita.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin olisi täydennettävä kaupankäyntiä koskevat säännökset luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 3 ensimmäisen alakohdan a alakohdan ja toisen alakohdan sekä 8 kohdan panemiseksi täytäntöön.

3.2 EMIR

EMIR-asetuksen hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset on toimeenpantu Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Näitä seuraamussäännöksiä on tarkasteltava uudelleen erityisesti EMIR-muutossäännöksen valossa.

EMIR-muutosdirektiivi muuttaa sijoitusrahastodirektiiviä, luottolaitosdirektiiviä ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusdirektiiviä, edellyttäen vastapuoliriskin hallitsemisen ja valvonnan kehittämisen osalta muutoksia kansalliseen sijoitusrahastolakiin, luottolaitoslakiin,

ja sijoituspalvelulakiin.

EMIR-direktiivin 2 artiklan muutos luottolaitosdirektiivin 100 artiklaan ei vaadi kansallisia toimenpiteitä, sillä kyseinen muutos koskee Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksia.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Yhteenveto kansallisen liikkumavaran käyttämisestä

Liikkumavaraa käytettäisiin karenssin, luottolaitoksen johtoa koskevien pätevyys- ja luotettavuusvaatimusten ja uhkasakon osalta hyödyntämällä luottolaitosdirektiivissä tarjottuja jäsenvaltio-optioita.

Karenssiin liittyen otettaisiin käyttöön kaksi luottolaitosdirektiivin tarjoamaa jäsenvaltio-optiota. Toisen jäsenvaltio-option perusteella karenssin soveltamisalaa laajennetaan myös tilanteintiin, kun henkilö siirtyy valvotun yrityksen kilpailijalle. Toisen jäsenvaltio-option mukaan karenssin pituus voi olla 6 kuukautta lyhyempi henkilöstön osalta. Lisäksi karenssin osalta käytettäisiin liikkumavaraa siten, että kansallisesti säädettäisiin vähimmäisvaatimuksia pidemmälle menevästä sääntelystä, jotta sääntely vastaisi pitkälti valtion virkamieslain mukaista karenssia ja perustuslakivaliokunnan linjauksia. Karenssista voi lukea lisää luvusta 4.1.15.

Luottolaitoksia koskevan uhkasakon osalta otettaisiin käyttöön luottolaitosdirektiivin tarjoama jäsenvaltio-optio siitä, että uhkasakko voidaan määrätä viikko- tai kuukausikohtaisesti. Uhkasakosta voi lukea lisää luvusta 4.1.13.

Luottolaitoksen johdon vaatimusten osalta otettaisiin käyttöön jäsenvaltio-optio, joka mahdollistaa sen, että henkilöt arvioidaan jälkikäteisesti, jos luottolaitoksen ylimmän hallintoelimen jäsenten enemmistö on korvattava samanaikaisesti ja tilanne johtaisi siihen, että tehtävänsä jättävät jäsenet suorittaisivat uusien jäsenten soveltuvuusarvioinnin. Johdon vaatimuksista voi lukea lisää luvusta 4.1.9.

Luottolaitosdirektiivi tarjoaa lisäksi kaksi muuta jäsenvaltio-optiota, joita ei otettaisi käyttöön. Toinen näistä mahdollistaisi sen, että luottolaitoksen strategioiden ja menettelytapojen arviointitiheys voidaan asettaa pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille vain joka toinen vuosi tapahtuvaksi ilman vähintään-kriteeriä. Optiota ei oteta käyttöön, sillä optio on vähämerkityksellinen eikä sille nähty tarvetta. Toisen option mukaan luottolaitosdirektiivin säännösten sijasta jäsenvaltiossa voidaan päättää soveltaa kolmannen maan sivuliikkeisiin täysin samoja vaatimuksia kuin sovelletaan toimiluvan saaneisiin luottolaitoksiin. Optiota ei oteta käyttöön, sillä optio johtaisi vaikeisiin tulkintatilanteisiin, koska sivuliike ei ole itsenäinen oikeushenkilö. Käyttöönotto myös lisäisi sääntelytaakkaa merkittävästi tällaisille kolmannen maan sivuliikkeille.

Kansallista liikkumavaraa käytettäisiin joiltain osin myös siten, että kansallisesti säädettäisiin luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimuksia pidemmälle menevästä sääntelystä. Tällaista liikkumavaraa käytettäisiin eturistiriitailmoituksen ja kaupankäynnin rajoitusten osalta. Eturistiriitailmoituksen laajuus olisi kansallisesti laajempi kuin, mitä luottolaitosdirektiivi vaatii. Ilmoitusvelvollisuuden laajuus pohjautuu pitkälti jo voimassa olevaan sääntelyyn, jonka kaventamiselle ei ole nähty perusteita valmistelussa. Eturistiriitailmoituksesta voi lukea lisää luvusta 4.1.18. Kansallinen lainsäädäntömme sisältää myös sääntelyä Finanssivalvonnan

henkilöstön sisäpiiritietoon liittyen. Tällaista sisäpiiritietoon liittyvää säännöksiä ei ole luottolaitosdirektiivissä. Kaupankäynnin rajoituksien osalta kansallista liikkumavaraa on käytetty soveltamisalan laajentamiseen, jotta on ulotettu kielto koskemaan kaikkia sellaisia rahoitusvälineitä, jotka ovat olennaisia Finanssivalvonnan riippumattomuuden näkökulmasta. Kaupankäynnin rajoituksista voi lukea lisää luvusta 4.1.19.

4.1.2 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa

Luottalaitosdirektiivin 18 artiklan uuden g alakohdan täytäntöönpanemiseksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ää ehdotetaan lisättäväksi nimenomaista säännöstä siitä, että Finanssivalvonta voisi perua toimiluvan niissä tilanteissa, joissa luottolaitoksen toiminta ajetaan alas asianmukaisesti kansallisen maksukyvyttömyyslainsäädännön mukaisesti, kun edellytykset laitoksen asettamiseen kriisihallintoon muutoin täyttyisivät, mutta kriisinratkaisutoimi ei olisi yleisen edun mukainen. Nimenomainen säännös selkeyttäisi toimiluvan perumista konkurssin ja selvitystilan osalta. Säännös vastaisi luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimuksia.

Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n voimassa olevia säännöksiä jäsenneltäisiin joiltain osin uudestaan pykälän selkeyttämiseksi, mutta aineellisesti pykälä pysyisi pääosin voimassa olevaa vastaavana.

4.1.3 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ää ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a–32 b §:ää ehdotetaan täsmennettäväksi luottolaitosdirektiivin 22 ja 23 artiklojen muutosten myötä. Täsmennykset vastaavat luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimuksia. Voimassa oleva luottolaitoslain 3 luvun 1 § on kuitenkin soveltamisalaltaan laajempi eli kansallista liikkumavaraa on käytetty, kun pykälä on aikanaan säädetty. Soveltamisalaan ei ehdoteta tässä esityksessä muutoksia. Muutosten myötä Finanssivalvonta antaisi vahvistuksen omistusosuuden hankintailmoituksen vastaanottamisesta 10 päivän kuluessa aiemman 2 päivän sijasta. Lisäksi lisättäisiin säännös, jonka mukaan Finanssivalvonnan on kuultava toimivaltaista valvontaviranomaista, joka vastaa kyseisen luottolaitoksen osalta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta. Käytännössä kuulemisvelvollisuus toteutuu Finanssivalvonnan sisäisillä järjestelyillä silloin, kun Finanssivalvonta vastaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta.

Luottolaitosdirektiivin 23 artiklan uuden 6 kohdan mukaan tarkemmista luottolaitoksen merkittävän omistusosuuden hankintaa koskevaan ilmoitukseen liitettävistä tiedoista ja selvityksistä annettaisiin Euroopan komission vahvistamilla teknisillä standardeilla. Euroopan pankkiviranomaiselle säädetty määräaika standardiluonnosten valmistelulle on 10.1.2026. Voimassa olevan omistusosuuden hankkimista ja luovuttamista luottolaitoksessa, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, erityisessä säilytysyhteisössä, vakuutusyhtiössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä ja vaihtoehtorahastojen hoitajassa koskevasta ilmoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (208/2014) muutostarpeita on tarkoituksenmukaista arvioida myöhemmin erikseen vasta teknisten standardien lopullisen sisällön pohjalta.

4.1.4 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta

Luottolaitosdirektiivin 27 a–27 l artiklojen täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan säädettäväksi luottolaitoslakiin uusi 3 a luku, joka sisältäisi säännökset yritysjärjestelyitä, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksia sekä merkittävien omistusosuuksien hankintaa koskevat säännökset, jotka liittyvät luottolaitoksen ilmoitusvelvollisuuteen sekä hankintojen pankkivalvonnalliseen arviointiin. Yritysjärjestelyllä tarkoitettaisiin ehdotetun luvun säännöksissä sulautumista ja jakautumista. Siltä osin kuin kyse on seuraamuksista, säännökset ehdotetaan pantavaksi täytäntöön Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Luottolaitosdirektiivin 27 e, 27 g ja 27 l artikloiden täytäntöönpano ei edellytä kuitenkaan uusia seuraamussäännöksiä, sillä luottolaitoslain 20 luvun 1 §:n, 22 luvun 1 ja 2 §:n sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a–c §:n säännöksiä seuraamuksista voidaan soveltaa.

Osa edellä mainittujen artiklojen säännöksistä ehdotetaan pantavaksi täytäntöön valtiovarainministeriön asetuksella. Tätä on selostettu tarkemmin luvussa 8.

Ehdotettavat säännökset vastaisivat direktiivin vähimmäisvaatimuksia. Siltä osin kuin ilmoitusvelvollisuus ja Finanssivalvonnalla oleva toimivaltuus näiden järjestelyiden vastustamisesta on direktiivin edellyttämää laajempi voimassa olevien liikepankki-, osuuspankki- ja säästöpankkilakien perusteella, kansalliset säännökset jäisivät edelleen voimaan. Hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä on kuitenkin tunnistettu tarve arvioida luottolaitosten yritysjärjestelyitä koskevia säännöksiä kokonaisuutena, huomioiden myös direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävät velkojiensuojamenettelyt. Tätä kokonaisuutta ei ole direktiivin täytäntöönpanon puitteissa ollut aikataulullisesti mahdollista arvioida.

4.1.5 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä

Luottolaitosdirektiivin 53 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan täytäntöönpanemiseksi Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 1 momentin 16 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonnan oikeutta luovuttaa tietoja Verohallinnolle laajennetaan muutosdirektiivin mahdollistavalla tavalla koskemaan myös verotuksen toimittamisen kannalta välttämättömiä tietoja. Välttämättömyyskriteeri katsotaan erityissäännökseksi suhteessa Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan Finanssivalvonnan luovuttamien tietojen tulee olla tarpeellisia Verohallinnon tehtävien suorittamiseksi. Näin ollen tietojen luovuttaminen vaatii välttämättömyyskriteerin täyttämistä, joten pelkän 2 momentin tarpeellisuuskriteerin täyttämistä ei katsota riittäväksi. Kyseinen säännös koskisi ainoastaan luottolaitosdirektiivin ja vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja. Tietosisältö luovutuksessa sisältää myös EU:n vakavaraisuusasetuksen valvonnassa havaitut tiedot, sillä Finanssivalvonnan valvontadata perustuu pääosin asetuksessa säädettyihin säännöksiin. Uusi 16 kohtaan ehdotettu säännös vastaisi luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimusta.

Luottolaitosdirektiivin 56 artiklan uuden 4 kohdan toisen jäsenvaltion viranomaisen suostumuksesta vaatii vain kielellisen muutoksen, koska Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 5 momentissa säädetään velvollisuudesta pyytää nimenomainen suostumus toisen valtion viranomaiselta, kun tietoja luovutetaan edelleen. Kielellisellä muutoksella varmistetaan, että EU:n viranomaiset sisältyvät olemassa olevan säännöksen piiriin. Tyypillisimmin kyseessä voisi olla EKP:ltä tai ESA-viranomaisilta saadut tiedot.

4.1.6 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset

Luottolaitosdirektiivin 79, 81, 83 ja 85 artikloiden panemiseksi täytäntöön ehdotetaan muutoksia luottolaitoslain 9 luvun 10, 12, 14 sekä 16 §:ään, joiden myötä luottolaitoksilta vaaditaan riskienhallintaperiaatteita, -prosesseja ja käytäntöjä kryptovaroihin liittyvien vastuiden aiheuttamien riskien asianmukaista hallintaa varten. Lisäksi kryptovaran määritelmä lisättäisiin luottolaitoslain 1 lukuun. Säännökset vastaisivat luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimuksia.

4.1.7 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus

Luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan panemiseksi täytäntöön ehdotetaan muutoksia luottolaitoslain 1 luvun 15 §:ään sekä 2 a lukuun useiden pykälien osalta. Viranomaisen velvollisuus omistusyhteisön tunnistamiseen lisättäisiin 1 luvun 15 §:ään, kun taas omistusyhteisöjä koskevat uudet prosessiin liittyvät säännökset lisättäisiin lain 2 a luvun 1–5 §:ään. Säännökset vastaisivat luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimuksia.

4.1.8 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa

Luottolaitosdirektiivin muutetun 8 a artiklan täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan sijoituspalvelulain 3 luvun 1 a §:n täydentämistä lisäämällä uudet säännökset, joilla laajennetaan toimiluvan soveltamisalaa sekä mahdollistetaan Finanssivalvonnalle myöntää kokonaisharkintaan perustuva poikkeus luottolaitoksen toimiluvasta. Uudet säännökset vastaisivat direktiivin vähimmäisvaatimuksia.

Sijoituspalvelulain 6 luvun 2 b §:ään lisättäisiin säännös sijoituspalveluryhmiin sovellettavista luottolaitoslain ja Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksistä. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 110 a artikla. Uusi säännös vastaisi direktiivin vähimmäisvaatimuksia.

4.1.9 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset

Esityksessä ehdotetaan, että luottolaitoslain 1 luvun 20 §:ään sisältyviä johdon määritelmiä ja 7 lukuun sisältyviä johdon kelpoisuusvaatimuksia tarkistetaan direktiivin vähimmäistason edellyttämällä tavalla.

Ylimmällä hallintoelimellä (*management body*) tarkoitetaan direktiivin 3 artiklan 1 kohdan 7 alakohdan mukaan kansallisen oikeuden mukaisesti nimettyjä toimielimiä, joilla on toimivalta vahvistaa luottolaitoksen strategia, tavoitteet ja yleinen johtaminen ja joka tai jotka valvovat ja seuraavat johdon päätöksentekoa ja johon tai joihin kuuluu luottolaitoksen toimintaa tosiasiallisesti johtavia henkilöitä. Ylimmän hallintoelimen valvontatehtävällä (*management body in its supervisory function*) tarkoitetaan direktiivin 3 artiklan 1 kohdan 8 alakohdan mukaan ylimmän hallintoelimen tehtävää sen valvoessa ja seuratessa johdon päätöksentekoa. Muutosdirektiiviin sisältyvän uuden määritelmän (3 artiklan 1 kohdan 8 a alakohta) mukaan hallintotoimintoa hoitavalla ylimmällä hallintoelimellä (*management body in its management function*) tarkoitetaan ylintä hallintoelintä, joka johtaa laitosta, mukaan lukien laitoksen liiketoimintaa tosiasiallisesti johtavat henkilöt.

Direktiivin tarkoituksena on siten erottaa keskeiset liikkeenjohdolliset tehtävät ja liikkeenjohdon valvonta toiminnallisesti toisistaan. Direktiivin tarkoituksena soveltaa keskeisiä ylintä hallintoelintä koskevia vaatimuksia koko siihen henkilöpiiriin, jotka tosiasiallisesti vastaavat luottolaitoksen johtamisesta ja liikkeenjohdon valvonnasta riippumatta siitä, mihin

muodolliseen yhtiöoikeudelliseen toimielimeen nämä kuuluvat.

Kansallisen yhtiölainsäädännön mukaan yhtiön liiketoiminnasta vastaavalle johdolle, joka on yhtiön palveluksessa, ei ole asetettava monijäsenistä toimielintä, vaan yhtiön liikkeenjohdosta vastaa toimitusjohtaja, jonka on vakiintuneesti katsottu olevan yksijäseninen toimielin. Kansallisen yhtiölainsäädännön mukainen ratkaisu on siten suppeampi kuin direktiivin mukainen määritelmä hallintotehtävää hoitavasta ylimmästä toimielimestä, johon on luettava mukaan luottolaitoksen liiketoiminnan johtamisesta tosiasiallisesti vastaavat henkilöt. Direktiivi ei kuitenkaan edellytä uuden, hallituksen kaltaisen kollegiaalisen toimielimen perustamista toimivalle johdolle.

Esitystä valmisteltaessa on tullut esille, että ylimmän hallintoelimen käsitettä on saatettu tulkita eri asiayhteyksissä eri tavoin. Esimerkiksi Euroopan pankkiviranomaisen ohjeissa EBA/GL/2021/05 ja EBA/GL/2021/06 on todettu, että johtoryhmätyyppiset tehtävät voivat sisältyä hallintotehtävää hoitavan ylimmän hallintoelimen määritelmän piiriin riippumatta siitä, mikä on niiden yhtiöoikeudellinen asema organisaatiossa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitoslain 1 luvun 20 §:ään sisältyviä määritelmiä ja 7 luvun säännöksiä siten, että luottolaitoksen hallintotoimintoa hoitavana ylimpänä hallintoelimenä pidetään kansallisessa lainsäädännössä liiketoiminnasta vastaavaa johtoa, eli lähtökohtaisesti toimitusjohtajaa. Toimitusjohtajan lisäksi liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluisivat ne luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmässä määritellyt toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivat henkilöt, jotka tosiasiallisesti johtavat luottolaitoksen toimintaa toimitusjohtajan ohella. Vaikka toimitusjohtaja vastaakin yhtiöoikeudellisessa merkityksessä luottolaitoksen operatiivisesta johtamisesta, erityisesti kooltaan suuremmissa luottolaitoksissa saatetaan delegoida merkittäviä vastuita ja johtamistehtäviä toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa oleville tietyille henkilöille. Liiketoiminnasta vastaavan johdon käsitteen on tarkoitus kattaa myös tällaiset henkilöt. Ainoastaan sitä, että henkilö on organisaatiohierarkkisesti toimitusjohtajan suorassa alaisuudessa, ei kuitenkaan merkitsisi sitä, että hänet olisi luettava liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvaksi. Ratkaisevaa on tehtävän tosiasiallinen sisältö, kuten delegoitu päätösvalta, ja tehtävään kuuluvien päätösten merkitys luottolaitoksen kannalta.

Esitystä valmisteltaessa on myös arvioitu, millaisia seurannaisvaikutuksia esitetty ratkaisu liiketoiminnasta vastaavan johdon määritelmästä merkitsisi esimerkiksi yhteisöoikeudellisiin valta- ja vastuusuhteisiin sekä yhteisöoikeudelliseen vahingonkorvausjärjestelmään. Esityksessä ei ehdoteta muutettavaksi tämän kaltaisia yhteisöoikeudellisia säännöksiä miltään osin, vaan yhtiöoikeudellisesta näkökulmasta valta- ja vastuusuhteet sekä vahingonkorvausvelvollisuus määrittyisivät jatkossakin osakeyhtiölaissa, osuuskuntalaissa, säästöpankkilaissa ja hypoteekkiyhdistyksistä annetussa laissa säädetyin tavoin. Liiketoiminnasta vastaavan johdon määritelmässä huomioidaan se, että luottolaitoksen liikkeenjohdolliset toiminnot on mahdollista järjestää monin eri tavoin, kuitenkaan vähentämättä toimitusjohtajan yhtiöoikeudellista vastuuasemaa. Yhteisöoikeudelliset säännökset eivät esimerkiksi määrittele tyhjentävästi, millä tavalla yhtiön ylin liikkeenjohto on konkreettisesti järjestettävä toimitusjohtajan ja muun johdon välillä ja millä tavalla päätösvalta jäsentyy hallituksen ja operatiivisen johdon välillä. Nämä jäävät kunkin yhtiön määriteltäviksi yksittäistapauksissa.

Luottolaitoslain 1 luvun 20 §:ään sisältyviä määritelmiä ja 7 lukua ehdotetaan lisäksi tarkistettavaksi siten, että säännökset vastaavat tarkentuneita luottolaitosdirektiivin 91 ja 91 a artiklojen mukaisia kelpoisuusvaatimuksia. Tarkennukset eivät johda olennaisiin muutoksiin kelpoisuusvaatimuksissa. Esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön direktiivin 91 artiklan 1

a kohdan toisen alakohdan mukainen jäsenvaltio-optio mahdollisuudesta toteuttaa hallituksen jäsenen kelpoisuusvaatimusten arviointi vasta jälkikäteen, jos hallituksen jäsenten enemmistö vaihtuu kerralla.

4.1.10 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset

Määritelmä. Luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan 68 alakohdan täytäntöönpanemiseksi lisättäisiin luottolaitoslain 9 lukuun uusi 17 a §:ssä, jossa ESG-riski määriteltäisiin. Säännös vastaisi direktiivin vähimmäisvaatimusta.

Sisäisen pääoman riittävyyden arviointi. Luottolaitosdirektiivin 73 artiklan ensimmäisen kohdan täytäntöönpanemiseksi täydennettäisiin luottolaitoslain 9 luvun 1 §:n 1 momenttia säännöksellä, jonka mukaan sisäisen pääoman riittävyyden arvioinnissa tulisi ottaa huomioon ESG-riskit lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Säännös vastaisi direktiivin vähimmäisvaatimusta.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä. Luottolaitosdirektiivin 74 artiklan 1 kohdan b alakohdan täytäntöönpanemiseksi säädettäisiin 9 luvun uudessa 17 a §:ssä, että ESG-riskit on otettava huomioon riskienhallintaprosesseissa. Lisäksi 9 luvun 2 §:ää täydennettäisiin 74 artiklan aiemman täytäntöönpanon täydentämiseksi. Säännös vastaisi direktiivin vähimmäisvaatimusta.

Palkitseminen. Luottolaitosdirektiivin 74 artiklan 1 kohdan e alakohdan täytäntöönpanemiseksi täydennettäisiin luottolaitoslain 8 luvun 3 §:ää säännöksellä, jonka mukaan laitosten ja sen konsolidointiryhmän riskiottohalukkuus ESG-riskien osalta on otettava huomioon. Luottolaitosdirektiivin 94 artiklan 1 kohdan a alakohdan panemiseksi täytäntöön muutettaisiin luottolaitoslain 8 luvun 9 §:ää. Säännös vastaisi direktiivin vähimmäisvaatimusta.

Riskienhallinnan järjestäminen. Luottolaitosdirektiivin 76 artiklan muutosten täytäntöönpanemiseksi muutettaisiin 9 luvun 3 §:ää siten, että luottolaitosten strategioita ja menettelytapoja tulisi arvioida vähintään joka toinen vuosi. Luottolaitokset määrittelisivät itse arvioinnin säännöllisen syklin vähimmäisvaatimuksen rajoissa. Vähintään-kriteeri tarkoittaisi, että arviointi tulisi suorittaa luottolaitoksen toteuttaman syklin lisäksi myös silloin, kun laitoksen liiketoiminnassa tai liiketoimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia. Lisäksi pykälään otettaisiin toteamus, että riskeihin kuuluvat myös luottolaitoksen makrotaloudellisesta toimintaympäristöstä johtuvat riskit sekä riskit, jotka johtuvat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden nykyisistä, lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksista. Artiklan 1 kohdan jäsenvaltio-option mahdollistamaa liikkumavaraa pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten laitosten joka toinen vuosi tapahtuvasta uudelleenarvioinnista ei sisällytettäisi lakiin, sillä liikkumavara olisi käytännössä hyvin vähämerkityksellinen. Muilta osin säännös vastaisi direktiivin vähimmäisvaatimusta.

Luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan lisättäväksi luottolaitoslain 9 lukuun uusi 3 a §, jossa säädettäisiin suunnitelmista, joita luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä seuratakseen ja käsitelläkseen taloudellisia riskejä, jotka aiheutuvat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvistä tekijöistä. Säännökset vastaisivat direktiivin vähimmäisvaatimuksia.

ESG-riskit uutena riskiluokkana. Luottolaitosdirektiivin 87 a artiklan täytäntöönpanemiseksi lisättäisiin luottolaitoslain 9 lukuun uusi pykälä, jossa säädettäisiin ESG-riskin määritelmästä, ESG-riskejä koskevista hallintajärjestelmän vaatimuksista sekä ESG-riskeihin liittyvästä oikeasuhtaisuudesta. Lisäksi pykälässä säädettäisiin kestävyyteen liittyvän häiriönsietokyvyn

testauksesta. Säännökset vastaisivat direktiivin vähimmäisvaatimuksia.

4.1.11 Luottolaitosten valvonta

Valvojan arviointiprosessi. Luottolaitoslain 11 luvun 2 §:ää ehdotetaan uudistettavaksi luottolaitosdirektiivin 97 artiklan sekä 98 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Voimassa olevan lain 2 § jaettaisiin kolmeksi pykäläksi lain selkeyttämiseksi. Voimassa olevaan lakiin nähden uusia pykäliä olisivat 2 a § valvojan arvion oikeasuhtaisuudesta sekä 2 b § valvojan arvioon perustuvista toimenpiteistä. Teknisesti säädettäisiin uusi 11 luvun 2 §, mutta se vastaisi sisällöltään voimassa olevan lain 2 §:n sisältöä, mutta lisättynä luottolaitosdirektiivin 98 artiklan uusien vaatimusten täytäntöönpanolla. Uuteen 2 a §:ään siirrettäisiin voimassa olevan lain 2 §:n 3 momentin sisältö ja siihen lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaiset edellytykset, joiden täyttymistä valvoja voi tarkastella vakavaraisuuden arvioinnin suhteellisuusperiaatetta toteuttaen. Lisäksi uuden 2 a §:n 1 momentin 3 kohtaan lisättäisiin kansallisena lisäyksenä, että myös se pitäisi ottaa huomioon, jos luottolaitos kuuluu talletuspankkien yhteenliittymään. Kyseinen säännös varmistaa, että Suomen markkinoilla tyypillinen piirre otetaan huomioon suhteellisuusperiaatteen toteuttamisessa. Uuteen 2 b §:ään siirrettäisiin voimassa olevan lain 2 §:n 4–6 momentin sisältö.

Stressitestit. Luottolaitoslain 11 luvun 4 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännös koskien stressitestiä mahdollisesti haittaavista toimista, joista luottolaitoksen ja sille konsultointipalveluja tarjoavan kolmannen osapuolen on pidättäydyttävä. Lisäyksellä täytäntöön pantaisiin luottolaitosdirektiivin 100 artiklan 3 kohta. Luottolaitoslain 9 luvun 19 ja 20 §:ään sekä 11 luvun 2–4, ja 5 a §:ään tehtäisiin kielelliset muutokset kuormituskokeen ja kuormitustilanteen korvaamiseksi stressitestillä ja stressitilanteella.

ESG-riskeihin liittyvien käytäntöjen valvonta. Luottolaitoslain 11 lukuun ehdotetaan lisättäväksi 4 a §, jossa säädettäisiin ESG-riskeihin liittyvien käytäntöjen valvonnasta ja seurannasta. Säännöksen mukaan Finanssivalvonnan tulisi seurata luottolaitosten ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvien strategioiden sekä riskinhallintaan liittyvien käytäntöjen kehitystä. Lisäksi Finanssivalvonta valvoisi luottolaitosten 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuja suunnitelmia kestävyyteen liittyvistä taloudellisista riskeistä.

Sisäisten menetelmien käyttö. Luottolaitoslain 11 luvun 5 §:ään ehdotetaan luottolaitosdirektiivin 101 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanemiseksi muutosta, jonka myötä Finanssivalvonnan olisi vaadittava luottolaitosta tekemään markkinariskin osalta sisäisiin menetelmiin tarvittavat muutokset tai tarkasteltava myöntämänsä luvan edellytyksiä, jos luottolaitos ei ole Finanssivalvonnan asettamassa määräajassa tehnyt menetelmiin tarvittavia muutoksia. Lisäksi 5 §:ään tehtäisiin lisäyksiä, joilla täytäntöön pantaisiin 78 artiklan 3 ja 5 kohdan täsmennyksiä sekä täydennettäisiin aiempaa luottolaitosdirektiivin 78 ja 101 artiklan täytäntöönpanoa.

Luottolaitoslain 9 luvun 23 §:ään ehdotetaan muutettavaksi siten, että luottolaitosdirektiivin 78 artiklan 1 kohtaan lisättyjä uusia kohtia vastaavat kohdat lisättäisiin pykälään.

Valvontavaltuudet. Luottolaitoslain 11 luvun 10 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että kansallisesti säädetty lisäedellytys valvontavaltuuksien käyttämisestä poistettaisiin. Pykälän 1 momentin johdantokappale kirjoitettaisiin puolestaan auki ne luottolaitosdirektiivin 104 artiklaa vastaavat tilanteet, joiden perusteella Finanssivalvonta voi käyttää valvontavaltuuksia. Kyseiseen 10 §:ään lisättäisiin myös uudet valvontavaltuudet ESG-riskeihin ja kryptovaroihin liittyen. Myös luottolaitosdirektiivin 106 artiklan 1 kohdan uudet valtuudet lisättäisiin 10 §:ään. Lisäksi olemassa olevaa listausta valvontavaltuuksista täydennettäisiin direktiivin aiemman

täytäntöönpanon täsmentämiseksi siltä osin, kun 10 § sisältää puutteita luottolaitosdirektiivin 104 artiklan täytäntöönpanossa.

Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus. Luottolaitosdirektiivin 104 a artiklan 6 kohdan täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan lisäystä luottolaitoslain 11 luvun 6 c §:ään. Lisäyksellä säädettäisiin siitä, että lisäpääomavaatimuksen määrä ei saisi kasvaa pelkästään sen seurauksena, että kokonaisriskipainolattia on tullut luottolaitosta sitovaksi. Finanssivalvontaa myös velvoitettaisiin tekemään arvio ja poistamaan lisäpääomavaatimuksesta ne osat, jotka on huomioitu kokonaisriskipainolattian myötä kahteen kertaan. Lisäksi luottolaitosdirektiivin 104 artiklan 8 kohdan täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan luottolaitoslain 6 a §:ään säännöstä, jonka mukaan lisäpääomavaatimusta ei saa asettaa, jos riskit tulisivat katetuksi kahteen kertaan sen vuoksi, että luottolaitosta sitoo kokonaisriskipainolattia. Ohjeellisen lisäpääoman osalta puolestaan ehdotetaan lisäystä luottolaitoslain 6 d §:ään siitä, että luottolaitosdirektiivin 104 b artiklan 4 a kohdan mukaisesti Finanssivalvonta voisi tarkistaa ohjeellisen lisäpääoman tason ja varmistaa, että sen mitoitus on edelleen asianmukainen, jos EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdassa säädettyyn kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi.

Sisäisten menetelmien käyttöön kannustaminen. Luottolaitosdirektiivin 77 artiklan muutosten täytäntöönpanemiseksi luottolaitoslain 9 luvun 9 §:ään ehdotetaan lisättäväksi tarkennus, että luottolaitosten olisi pyrittävä kehittämään sisäisiä arviointimenetelmiään markkinariskien osalta sekä käyttämään sisäisen luokituksen menetelmiä omien varojen vaatimuksen laskemiseen kaupankäyntivarastoon kuuluvien erien osalta. Voimassa olevan 9 §:n mukaan säännös koskee vain kaupankäyntivarastossa olevien velkarahoitusvälineisiin liittyvien olennaisen suurten vastapuoliriskien arvioimista, jos vastapuoliriski kohdistuu suureen määrään eri vastapuolia.

Omien varojan kartuttamissuunnitelma. Luottolaitoslain 10 luvun 10 b §:ään ehdotetaan lisäystä, jossa tarkennetaan, että jos Finanssivalvonta ei hyväksy omien varojen kartuttamissuunnitelmaa ja se käyttää varojenjaon rajoittamista, on rajoittamisen oltava tiukempaa kuin, mitä on säädetty 10 luvun 10 ja 10 a §:ssä. Tarkennuksella täytäntöön pantaisiin luottolaitosdirektiivin 142 artiklan 4 kohtaan tehty muutos.

Edellä kuvatut ehdotetut säännökset vastaisivat luottolaitosdirektiivien vähimmäisvaatimuksia.

4.1.12 Lisäpääomavaatimukset

Luottolaitoslain 10 luvun 4 b §:n 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi luottolaitosdirektiivin muutettua 133 artiklan 1 kohtaa vastaavasti siten, että myös ilmastonmuutoksesta aiheutuvat järjestelmäriskit voivat olla rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen (eli järjestelmäriskipuskurin) asettamisen perusteena. Lisäksi ehdotetaan, että luottolaitoslain 10 lukuun sisältyviin lisäpääomavaatimuksia koskeviin säännöksiin tehdään luottolaitosdirektiivin aiempien versioiden täytäntöönpanon täsmennyksiä. Nämä koskevat lisäpääomavaatimusten enimmäismääriä ja lisäpääomavaatimusten asettamista koskevia menettelyitä. Esityksessä ehdotetaan muun muassa, että voimassa olevasta viiden prosentin ylärajasta järjestelmäriskipuskuria koskien luovutaan luottolaitosdirektiivin vastaisena. Ehdotetut säännökset vastaisivat luottolaitosdirektiivien vähimmäisvaatimuksia.

Ehdotettujen muutosten jälkeenkin lisäpääomavaatimusten asettamisesta vastaisi Finanssivalvonta, eikä ehdotetuilla säännöksillä olisi suoranaista vaikutusta luottolaitosten omien varojen vaatimuksiin. Esityksessä ehdotetaan sen selkeyttämistä, että järjestelmäriskipuskuria voidaan tarvittaessa asettaa myös ilmastonmuutoksesta aiheutuvien järjestelmäriskien kattamiseen. Muutos on tätä osin täsmentävä ja sääntelyä selkeyttävä, sillä jo

voimassa oleva sääntely ei ole poissulkenut järjestelmäriskipuskurin asettamista tällaisten riskien perusteella.

4.1.13 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko

Uhkasakko. Luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan ja 67 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan muutettavaksi luottolaitoslain 22 luvun 2 §:ää sekä sijoituspalvelulain 16 a luvun 2 §:ää, jotka koskevat uhkasakkoa. Muutetuissa pykälissä säädettäisiin poikkeuksesta Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n yleissäännöksestä eräissä tilanteissa eli Finanssivalvonnan tulisi määrätä uhkasakko luottolaitoslain 22 luvun 2 §:n sekä sijoituspalvelulain 16 a luvun 2 §:n mukaisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n sijaan. Näissä muutetuissa pykälissä säädettäisiin uhkasakon soveltamisesta tiettyihin henkilöihin ja tekoihin, uhkasakon enimmäismäärästä sekä enimmäispituudesta. Lisäksi 66 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa mahdollistettu liikkumavara siitä, että uhkasakkoa voidaan soveltaa viikko- tai kuukausikohtaisesti, ehdotetaan otettavaksi käyttöön. Näin ollen uhkasakkolain juokseva uhkasakko täyttäisi direktiivin vaatimukset käytännössä eikä erillisiä menettelysääntöjä olisi tarpeen säätää. Muutokset muuttaisivat oikeustilaa siten, että Finanssivalvonta voisi asettaa uhkasakon voimassa olevaa sääntelyä rajatummin. Lisäksi uhkasakko voitaisiin asettaa rajatumpana tietyistä teoista kuin, mitä uhkasakko voidaan asettaa muille valvottaville tai muille finanssimarkkinoilla toimiville Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n laajemman yleissäännöksen perusteella.

Luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 2 kohdassa tarkkaan määriteltyä henkilöpiiriä vastaavasta soveltamisalasta säädettäisiin muutetuissa luottolaitoslain 22 luvun 2 §:ssä ja sijoituspalvelulain 16 a luvun 2 §:ssä. Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n voimassa oleva soveltamisala on henkilöpiiriltään luottolaitosdirektiivin vaatimuksia laajempi, sillä pykälän mukaan uhkasakko voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa. Muutoksien myötä säädetty tarkempi henkilöpiiri tarkoittaisi, että uhkasakko voitaisiin asettaa voimassa olevaa sääntelyä rajatummin.

Kansallisen lisäsääntelyn välttämiseksi 66 ja 67 artiklojen 2 kohdan toisessa alakohdassa säädettyä kansallista liikkumavaraa asettaa uhkasakon enimmäismäärä direktiivin mukaista enimmäismäärää korkeampana ei ehdoteta otettavaksi käyttöön.

Seuraamusten soveltamisalan laajentaminen. Luottolaitosdirektiivin 65 artiklan edellyttämät muutokset sen henkilöpiirin täsmentämisestä, johon seuraamuksia voidaan kohdistaa, tehtäisiin osittain Finanssivalvonnasta annetun lakiin. Luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan c alakohdan i alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan c alakohta i alakohdan panemiseksi täytäntöön ehdotetaan muutosta julkista varoitusta koskevaan 39 §:ään. Luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan c alakohdan iv alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan c alakohta iv alakohdan panemiseksi täytäntöön ehdotetaan muutosta johdon toiminnan rajoittamista koskevaan 28 §:ään.

Henkilöpiiristä seuraamusmaksun osalta lisättäisiin uudet säännökset luottolaitoslain 20 luvun 1 §:ään ja sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ään. Muutosten myötä seuraamusmaksu voidaan määrätä myös laajemmalle henkilöpiirille luonnollisten henkilöiden osalta.

Luottolaitosdirektiivin 66 ja 67 artikloiden 1 kohdan alakohtien muutoksen ja uusien alakohtien myötä muutettaisiin luottolaitoslain 20 luvun 1 §:ää. Muutokset tarkoittavat, että seuraamusmaksun soveltamisala laajenisi, kun seuraamusmaksun piiriin tuodaan lisää säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomuksesta voi saada seuraamusmaksun. Luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan j alakohdan muutos pantaisiin täytäntöön lisäämällä

luottolaitoslain 20 luvun 1 §:n 4 momentin listaukseen uusi kohta pysyvän varainhankinnan vaatimuksista. Muutos tarkoittaisi, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös EU:n vakavaraisuusasetuksen 413 ja 428 b artiklan pysyvän varainhankinnan säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Muutettujen ja lisättyjen kohtien lisäksi luottolaitosdirektiivin laajentaa seuraamusmaksuja myös koskemaan Finanssivalvonnan päätösten rikkomista tai laiminlyöntiä. Luottolaitoslain 20 luvun 1 §:ää ja sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ää muutettaisiin lisäämällä säännökset Finanssivalvonnan päätöksestä, jonka rikkomisesta voisi määrätä seuraamusmaksun, antaa julkisen varoituksen tai määrätä muita hallinnollisia toimenpiteitä.

Liikevaihdon määritelmän päivittäminen. Luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 3 kohdan ja 67 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan, että Finanssivalvonnasta annetun lain 41 ja 41 a §:ssä säädetyt liikevaihdon määritelmät päivitetään siirtämällä ne omaan uuteen pykälään.

Kaksoisrangaistavuus. Luottolaitosdirektiivin 70 artiklan panemiseksi täytäntöön ehdotetaan lisättäväksi kaksoisrangaistavuuden kieltoon poikkeussäännös Finanssivalvonnasta annetun lain 42 §:ään. Poikkeussäännös mahdollistaisi tilanteen, jossa hallinnollinen seuraamus voidaan määrätä samasta teosta, josta sama henkilö on saanut tai voi saada rikosseuraamuksen. Tarkoituksena on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti tunnistaa tällaisen poikkeustilanteen mahdollisuus kansallisessa laissa.

Perustuen perusoikeusmyönteiseen tulkintaan poikkeussäännös rajattaisiin koskemaan ainoastaan luottolaitosdirektiivin 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen säännösten rikkomista ja laiminlyöntiä. Muiden rahoitusmarkkinatoimijoiden osalta poikkeussäännöstä kaksoisrangaistavuuden kieltoon ei siis sovellettaisi.

Lisäksi ehdotetaan uutta 44 §:ää, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan yhteistyöstä poliisin, syyttäjän sekä tuomioistuimen kanssa. Säännöksellä varmistettaisiin asianmukainen tietojenvaihto ja koordinointi hallinnollisiin seuraamuksiin ja rikosoikeudellisiin seuraamuksiin liittyen.

Kansalliset korjaustarpeet. Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a § ehdotetaan jaettavaksi kolmeen eri pykälään siten, että vaikealukuinen viittaustekniikka purettaisiin. Uudistetussa 41 a §:ssä säädettäisiin seuraamusmaksun enimmäismäärästä niissä tilanteissa, kun vaihtoehtoinen enimmäismäärä voi olla enintään kaksinkertainen suhteessa teolla tai laiminlyönnillä saadun hyödyn määrään. Uudistetussa 41 b §:ssä säädettäisiin seuraamusmaksun enimmäismäärästä niissä tilanteissa, kun vaihtoehtoinen enimmäismäärä voi olla enintään kolminkertainen suhteessa teolla tai laiminlyönnillä saadun hyödyn määrään. Lakitekniikaltaan pykälät muotoiltaisiin siten, että niiden täydentäminen uusilla kohdilla ei aiheuta vaikealukuisuutta. EU-säädöksiin perustuvat seuraamusmaksujen enimmäismäärät jakautuvat pääosin 41 a ja 41 b §:ään. Uudistetussa 41 c §:ssä säädettäisiin seuraamusmaksun enimmäismäärästä eräissä muissa tilanteissa.

Lisäksi ehdotetaan täsmennettäväksi voimassa olevan lain tulkinnanvaraisiasäännöksiä siitä, että seuraamusmaksun enimmäismäärää koskevat säännökset soveltuvat myös lakia alemman asteisten säännösten, kuten määräysten tai komission asetusten, rikkomiseen tai laiminlyöntiin. Ehdotetulla ratkaisulla selkeytettäisiin tulkintaa. Valittu sääntelytekninen ratkaisu jättää kuitenkin päällekkäisyyttä rahoitusmarkkinoiden sektorilain yksittäisten säännösten kanssa, mikä olisi hyvä poistaa, kun lakia tai seuraamussääntelyä uudistetaan laajemmin.

4.1.14 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet

Luottolaitosdirektiivin 21 c, 47, 48 ja 48 a–48 d artikloiden täytäntöönpanemiseksi luottolaitoslain 17 luku uudistettaisiin. Luvun rakenne vastaisi voimassa olevan lain 17 luvun rakennetta ja osa säännöksistä säilytettäisiin ennallaan, kuten kolmannen maan luottolaitoksen edustustoa koskevat säännökset. Luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi pykälät sivuliikkeen perustamisesta ja toimiluvasta uudistettaisiin. Toimiluvan perumista koskevat säännökset tuotaisiin myös Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:stä luottolaitoslain 17 lukuun. Lisäksi luottolaitosdirektiivin 48 i ja 48 j artikloiden täytäntöönpanemiseksi luottolaitoslain 17 lukuun tuotaisiin säännökset kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen tytäryhtiöittämisestä sekä sivuliikkeen merkittävyyden arvioinnista. Luottolaitosdirektiivi asettaa vähimmäisvaatimukset, mutta kansallisesti sivuliikkeen toimiluvan perumisesta säädettäisiin vähimmäissäännöksi laajemmin, jotta kolmannen maan luottolaitokset eivät saisi edullisempaa kohtelua kuin Suomessa luottolaitoksen toimiluvalla toimivat luottolaitokset.

Luottolaitosdirektiivin 48 a artikla mahdollistaa jäsenvaltioille liikkumavaraa. Liikkumavara mahdollistaa sen, että sen luottolaitosdirektiivin uudessa VI osastossa säädettyjen vaatimusten sijaan sovellettaisiin samoja luottolaitosdirektiivin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen säännöksiä kuin sovelletaan luottolaitosluvan saaneisiin yrityksiin. Liikkumavaraa ei otettaisi käyttöön, sillä rahoitusvakauden näkökulmasta kansallisesti ei ole tarvetta säätää VI osastoa laajemmista säännöksistä. Liikkumavaran mahdollistama laajempi sääntely voisi rajata tarpeettomasti kilpailua Suomen markkinoilla nostamalla markkinoille tulon kynnystä.

Luottolaitoslain 18 lukua muutettaisiin luottolaitosdirektiivin 48 e–48 h sekä 48 k–48 q artikloiden täytäntöönpanemiseksi. Luvun pykäliin tuotaisiin tarkempia säännöksiä sekä lisättäisiin uusia pykäliä sivuliikettä koskevista vaatimuksista, Finanssivalvonnan toimivaltuuksista sekä valvontaviranomaisten yhteistyöstä.

4.1.15 Karenssi

Finanssivalvonta

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 3 kohdan b alakohdan sekä 4–6 kohdan täytäntöönpanemiseksi Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 a luku, jossa säädettäisiin karenssista. Karenssi koskisi Finanssivalvonnan virkamiestä, johtokunnan jäsentä ja varajäsentä sekä johtajaa. Karenssi ehdotetaan säädettäväksi suoraan lakiin perustuen eli virkamiehen kanssa ei erikseen tehtäisi karenssisopimusta. Vaikka sääntelyn tekninen ratkaisu ja osa yksittäisistä säännöksistä eroaa valtion virkamieslain mukaisesta karenssista, tarkoituksena on ollut mahdollisimman samanlainen sääntely. Tämä tarkoittaa, että ehdotettujen säännösten soveltamiskäytännön pitäisi olla mahdollisimman yhdenmukainen valtion virkamieslain karenssia koskevien säännösten kanssa.

Luottolaitosdirektiivin säännökset karenssista ovat vähimmäisvaatimuksia eli kansallisesti voidaan käyttää sen mahdollistamaa liikkumavaraa säätää tiukempia vaatimuksia. Direktiivin säännöksen mukaan karenssi koskee luottolaitosdirektiivin mukaista toimivaltaista valvontaviranomaista eli pankkivalvontaa suorittavaa viranomaista. Suomessa valvontaviranomaisena toimii Finanssivalvonta. Kansallisesti on päädytty järjestelmään, jossa Finanssivalvonta toimii rahoitusmarkkinoiden yleisenä valvojana esimerkiksi myös vakuutusalan, maksupalvelualan ja sijoituspalveluita tarjoavien toimijoiden osalta eikä ainoastaan pankkialan toimijoiden osalta. Vaikka direktiivin vähimmäisvaatimus koskee ainoastaan pankkivalvonnan osaa, ehdotetaan, että kansallisesti käytettäisiin liikkumavaraa ja

säädettäisiin laajemmasta karenssisäännöksen soveltamisalasta. Karenssi säädettäisiin koskemaan kaikkia Finanssivalvonnan virkamiehiä, johtokunnan jäseniä ja varajäseniä sekä johtajaa riippumatta siitä, toimivatko he pankkivalvonnan parissa vai muunlaisten rahoitusmarkkinatoimijoiden valvonnan tai sitä vastaavien tehtävien parissa. Liikkumavaran käyttö olisi perustelua, sillä myös muut kuin pankkivalvontaa suorittavat saavat tehtävässään pääsyn omalla valvontavastuualueella sellaiseen tietoon, jota karenssisäännöksellä olisi tarpeellista suojata. Karenssin kohdistaminen vain pankkivalvontaa tekeviin henkilöihin voisi aiheuttaa myös rajanveto- ja tulkintaongelmia siitä, milloin henkilön katsotaan suorittavan pankkivalvontaa. Lisäksi varmistettaisiin Finanssivalvonnan virkamiesten tasapuolinen kohtelu sekä yleinen luottamus valvonnan ja viranomaistoiminnan riippumattomuuteen estämällä mahdolliset eturistiriitatilanteet koko Finanssivalvonnan osalta.

Luottolaitosdirektiivin vähimmäissäännöksen mukaan karenssi koskee viranomaisten henkilöstöä sekä ylimmän hallintoelimen jäseniä, eli Finanssivalvonnan osalta karenssi koskisi virkamiehiä sekä johtokunnan jäseniä. Direktiivin karenssi koskee kaikkia johtokunnan jäseniä, sillä kansallisten säännösten mukaan johtokunta tekee päätöksensä kollektiivina yksinkertaisella enemmistöllä. Direktiivissä on kuitenkin poikkeus, jonka mukaan vähimmäissäännökset karenssista eivät koske kansallisten keskuspankkien pääjohtajia. Suomessa Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenenä ei käytännön mukaan ole toiminut Suomen Pankin pääjohtaja. Näin ollen ehdotetaan direktiivin vähimmäisvaatimuksen mukaisesti, että karenssisäännökset koskevat Finanssivalvonnan kaikkia johtokunnan jäseniä sekä Finanssivalvonnan virkamiehiä.

Edellä mainitulla tavalla direktiivin vähimmäisvaatimuksen mukainen karenssi koskee vain henkilöstöä tai johtokunnan jäsentä. Finanssivalvonnan johtaja ei kuitenkaan ole johtokunnan jäsen, joten direktiivin säännöksen mukaan häneen ei soveltuisi johtokunnan jäsentä vastaava karenssi. Johtajan karenssin osalta ehdotetaan liikkumavaran käyttämistä siten, että karenssisäännöksissä johtaja rinnastettaisiin johtokunnan jäseniin. Rinnastuksen myötä johtajaa koskisi johtokunnan jäseniin sovellettavat pidemmät rajoitusajat. Johtajan rinnastaminen johtokunnan jäseneen on tarkoituksenmukaista, sillä johtaja osallistuu tehtävässään valvontaa koskevaan päätöksentekoon Finanssivalvonnan koko toimivallan osalta sekä saa sellaista tietoa, jota hän voisi hyödyntää virkasuhteen jälkeisenä aikana.

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa määritellään, että karenssia sovelletaan, jos henkilö on osallistunut laitoksen suoraan valvontaan tai päätöksentekoon. Karenssia sovelletaan myös edellä mainitun yrityksen emoyritykseen, tytäryritykseen tai sidosyritykseen siirryttäessä tai näille palveluja tarjottaessa sekä sellaiseen yritykseen siirryttäessä tai palveluja tarjottaessa, joka tarjoaa palveluita (esimerkiksi tilintarkastus, oikeudellinen neuvonta tai konsultointi) edellä mainitulle laitokselle. Lisäksi karenssia sovelletaan siirryttäessä yhteisölle, joka harjoittaa edunvalvontaa asioissa, joista virkamies tai hallintoelimen jäsen on ollut vastuussa. Luottolaitosdirektiivi säätää vähimmäisvaatimuksina edellä mainitut tilanteet, jolloin on sovellettava karenssia. Esityksellä ehdotetaan, että vastaavat tilanteet sisällytetään myös kansalliseen karenssisäännökseen. Lisäksi kansallista liikkumavaraa käyttämällä säännökseen sisällytettäisiin valvotun yrityksen sisaryritys samassa konsernissa.

Vähimmäisvaatimusten lisäksi luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa säädetään kansallisesta liikkumavarasta. Liikkumavaran mukaan jäsenvaltiot voivat laajentaa karenssin soveltamista niihin tilanteisiin, kun henkilö siirtyy sellaisen yrityksen kilpailijalle, jota koskevaan valvontaan tai päätöksentekoon henkilö on osallistunut. Tämä direktiivin mahdollistama liikkumavara ehdotetaan otettavaksi käyttöön. Soveltaminen myös kilpailijoille siirryttäessä varmistaa, että virkasuhteen tai tehtävän myötä saatua tietoa ei pystyisi käyttämään

kilpailijan eduksi tai valvotun toimijan vahingoksi. Kilpailijalle siirtyminen on tyypillinen tilanne, jossa karenssia voidaan soveltaa myös valtion virkamieslain 44 a §:n mukaan tehdyn karenssisopimuksen perusteella.

Lisäksi esityksellä ehdotetaan, että karenssia sovellettaisiin tapauskohtaiseen harkintaan perustuen myös kaikkiin muihin tilanteisiin, jossa henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Kyseessä olisi direktiivin vähimmäisvaatimuksia tiukemmasta kansallisesta sääntelystä. Vaikka luottolaitosdirektiivin vähimmäissäännökset ulotettaisiin ehdotetulla tavalla koskemaan koko Finanssivalvontaa, osa Finanssivalvonnan toiminnasta jäisi silti pakollisen karenssisääntelyn ulkopuolelle. Tämä johtuu siitä, että luottolaitosdirektiivin karenssin soveltamispiiri ei ulotu sellaisiin henkilöihin, jotka eivät suoraan osallistu valvontaan. Tällaisia henkilöitä voisivat olla esimerkiksi Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n mukaisten toimijoiden valvontaan osallistuvat, horisontaaliseen valvontaan osallistuvat sekä avustajien tehtävät, mikäli karenssi on tarpeen tietojen suojaamisen varmistamiseksi. Tiukemman kansallisen sääntelyn tarkoituksena on varmistaa, että karenssia sovelletaan kaikkiin niihin tilanteisiin, jossa tietoa on tarpeen suojata. Tällä kansallisella lisäsäännöksellä olisi tarkoitus tehdä Finanssivalvonnan karenssia koskevat säännökset tältä osin yhdenmukaiseksi valtion virkamieslain 44 a §:ssä säädetyn karenssisopimuksen kanssa. Kyseessä olisi tämän lisäsääntelyn osalta nimenomaan Finanssivalvonnan harkintaan perustuva karenssi.

Karenssin pituus. Karenssiajan pituudet määrittyisivät pitkälti luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimuksien mukaisesti. Kansallisesti otettaisiin käyttöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 5 kohdassa mahdollistettu kansallinen liikkumavara soveltaa vähimmäisvaatimuksia lyhyempiä karenssiaikoja. Liikkumavaran käyttöönotto on perusteltua, sillä vähimmäisvaatimukset rajoittaisivat perustuslakiin perustuvaa oikeutta työhön ja elinkeinovapauteen. Voimassa olevan valtion virkamieslain mukaisen karenssin pituus voi olla enintään 6 kuukautta tai 12 kuukautta. Pidempää karenssiaikaa sovelletaan valtion ylimmän johdon virkamieheen sekä Puolustusvoimien niin sanottuun erittelyvirkaan nimitettyyn.

Finanssivalvonnan johtaja ehdotetaan rinnastettavaksi asemansa vuoksi johtokunnan jäseniin, joten johtajan karenssin pituus olisi pidempi kuin henkilöstön karenssi. Johtoryhmän jäsen on Finanssivalvonnan virkamies, joten lähtökohtaisesti häneen soveltuu lyhyemmät henkilöstöä koskevat karenssiajat. Johtoryhmän jäsenellä on kuitenkin laajasti pääsy karenssilla suojattavaan tietoon, minkä vuoksi johtoryhmän jäsenen karenssin pituuden enimmäismäärä ehdotetaan rinnastettavaksi johtokunnan jäsenille sovellettavaan karenssiaikaan. Tämä mahdollistaa sen, että tarvittaessa johtoryhmän jäsenelle voidaan määrätä enintään 12 kuukautta pitkä karenssiaika.

Siirryttäessä tai tarjottaessa palveluita:	Virkamies	Johtoryhmän jäsen	Johtokunnan jäsen ja johtaja
1) 4 §:ssä tarkoitetulle yritykselle, joiden suoraan valvontaan tai päätöksentekoon hän on osallistunut	3–6 kuukautta	3–12 kuukautta	12 kuukautta
2) kohdassa 1 tarkoitetun yrityksen kanssa samaan konserniin kuuluvalle yritykselle tai sidosyritykselle	3–6 kuukautta	3–12 kuukautta	12 kuukautta
3) yhteisölle, joka tarjoaa palveluita kohdassa 1 tarkoitetulle laitokselle	3–6 kuukautta	3–12 kuukautta	12 kuukautta
4) yhteisölle, joka harjoittaa eturyhmä- tai edunvalvontatoimintaa	3–6 kuukautta	3–12 kuukautta	3–12 kuukautta
5) yhteisölle, joka on kohdassa 1 tarkoitetun yrityksen kilpailija	3–6 kuukautta	3–12 kuukautta	6–12 kuukautta
6) muulle yhteisölle, jos Finanssivalvonta arvioi karenssin tarpeelliseksi	enintään 6 kuukautta	enintään 12 kuukautta	enintään 12 kuukautta

Direktiivin säännöksen mukaan henkilöllä on oikeus asianmukaiseen korvaukseen, jos karenssia sovelletaan. Direktiivi jättää jäsenvaltioiden harkittavaksi, mitä on pidettävä asianmukaisena korvauksena. Asianmukaiseksi korvaukseksi ehdotetaan palkkaa vastaavaa korvausta. Tällöin korvaus olisi linjassa jo voimassa olevien kansallisten karenssisäännösten ja perustuslain tulkinnan kanssa.

Karenssin käytännön toteuttamiseen liittyen ehdotetaan ilmoitusvelvollisuutta, jonka mukaan Finanssivalvonnan virkamiehen, johtokunnan jäsenen, varajäsenen, ja johtajan on ilmoitettava siirtymisestä karenssisäännöksen alaisen yhteisöön taikka palvelujen tarjoamisesta tällaiselle yhteisölle. Lisäksi ehdotetaan, että harkinta karenssisäännöksen soveltamisesta kuuluisi viranomaiselle eli Finanssivalvonta arvioisi tapauskohtaisesti, onko kyseessä karenssisäännöksen soveltamisalaan kuuluva tilanne ja mikä olisi tarpeellinen rajoitusajan kesto.

Esityksessä ehdotetaan otettavaksi säännökset valtion virkamieslain 44 a §:ssä tarkoitettuun sopimussakkoon asiallisesti rinnastuvasta hallinnollisesta sanktiosta eli rikkomusmaksusta niiden tilanteiden varalta, joissa lakiehdotuksessa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus laiminlyödään tai karenssi rikotaan. Jos henkilö tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoisi tai laiminlöisi ilmoitusvelvollisuutensa tai velvollisuutensa olla aloittamatta uutta tehtävää hänelle määrätyn karenssin aikana, hänelle voitaisiin määrätä seuraamusmaksu. Seuraamusmaksun määrä saisi olla enintään se määrä, joka henkilölle maksettaisiin korvauksena karenssiajalta. Seuraamusmaksu olisi nimeltään rikkomusmaksu, jotta se eroaisi muista samassa laissa säädetyistä seuraamusmaksuista. Kansallista liikkumavaraa käytettäisiin siis siltä osin, että kansallisesti säädettäisiin luottolaitoksen vähimmäisvaatimuksia pidemmälle menevästä sääntelystä.

Seuraamusmaksulla vahvistetaan karenssisopimuksen tavoitteena olevaa ennaltaehkäisevää vaikutusta ja pyritään varmistamaan, että säännösten vaikuttavuus on tavoitteiden mukainen karenssiajan alusta loppuun. Tarkoituksena on yhtäältä pyrkiä ennaltaehkäisemään lainvastainen toiminta ja toisaalta estämään säännösten vastaisen toiminnan toistuminen tai jatkaminen. Sanktioinnin suhteellisuusvaatimuksen on valmistelussa arvioitu täyttyvän. Hallinnollisen sanktion käyttöönottoa on pidetty välttämättömänä sääntelyn vaikuttavuuden ja toimivuuden varmistamiseksi ja siten sääntelyn tavoitteen saavuttamiseksi. Valmistelussa on arvioitu, ettei sääntelyn tavoite olisi saavutettavissa muulla perusoikeuteen vähemmän puuttuvalla tavalla. Lisäksi valmistelussa on pidetty perusteltuna, että ehdotettu ja valtion virkamieslain 44 a §:n mukainen karenssijärjestelmä muodostaisivat myös seuraamusten osalta johdonmukaisen kokonaisuuden.

Finanssivalvonnalle ehdotetaan erityistä velvollisuutta tiedottaa Finanssivalvonnan virkamiehiä ja johtokunnan jäseniä karenssista. Tarkoituksena on edistää sitä, että virkamiehet ja johtokunnan jäsenet olisivat tietoisia ja muistaisivat karenssiin liittyvät velvollisuutensa. Finanssivalvonnan velvollisuus nousee merkittävään rooliin, koska karenssiin on liitetty seuraamusmaksun mahdollisuus.

Ehdotusten mukaan Finanssivalvonnan päätökset karenssiin liittyen olisivat muutoksenhakukelpoisia.

Suomen Pankki

Suomen Pankin virkamiehistä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi mahdollisuus sopia (karenssisopimus) palvelussuhteen jälkeiseen aikaan sijoittuvasta määräajasta, jonka aikana rajoitetaan virkamiehen oikeutta siirtyä toiseen palvelussuhteeseen tai tehtävään Suomen Pankin ulkopuolelle taikka aloittaa elinkeinon- tai ammatinharjoittaminen tai ansiotoimintaan rinnastettava muu toiminta. Suomen Pankki voisi asettaa karenssisopimuksen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämisen tai uusiin tehtäviin siirtymisen edellytykseksi. Voimaantulosäännöksellä mahdollistettaisiin myös karenssisopimuksen tekeminen jo virkasuhteessa olevien henkilöiden kanssa.

Karenssisopimus tehtäisiin vain silloin, jos henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Sopimuksen ehtoon karenssiajasta voitaisiin vedota ainoastaan silloin, kun virkamies siirtyy tai ilmoittaa aikomuksestaan siirtyä tehtäviin, joissa voitaisiin olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi.

Karenssiajan kestoksi ehdotetaan enintään 6 kuukautta. Karenssiajaksi voitaisiin kuitenkin sopia enintään 12 kuukautta palvelussuhteen päättymisestä, jos sopimus tehdään johtokunnan jäsenen tai johtajan virkaan tai virkasuhteeseen nimitetyn tai nimitettäväksi esitettävän henkilön kanssa. Lisäksi ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan karenssiajalta maksettaisiin palkkaa vastaava korvaus.

Karenssin käytännön toteuttamiseen liittyen ehdotetaan ilmoitusvelvollisuutta, jonka mukaan Suomen Pankin virkamiehen on ilmoitettava siirtymisestä karenssisäännöksen alaisen yhteisöön taikka palvelujen tarjoamisesta tällaiselle yhteisölle. Virkamiehellä olisi ilmoitusvelvollisuus virkasuhteen aikana ja virkasuhteen päättymisen jälkeen karenssisopimuksessa sovittua karenssiaikaa vastaavana määräaikana.

Sopimukseen voitaisiin ottaa määräys sopimussakosta, jonka enimmäismäärä olisi karenssiajalta maksettava korvaus. Esityksen mukaisella sopimussakolla ja sopimussakon enimmäismäärällä vahvistetaan karenssisopimuksen tavoitteena olevaa ennaltaehkäisevää vaikutusta ja pyritään varmistamaan, että sopimussakon vaikuttavuus on tavoitteiden mukainen karenssiajan alusta loppuun. Jos sopimussakosta ei ole sovittu, sopimuksen rikkomisesta seurannut mahdollinen vahingonkorvausvelvollisuus määräytyisi vahingonkorvausta koskevien säännösten mukaisesti.

4.1.16 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 2 kohdan panemiseksi täytäntöön ehdotetaan täydennettäväksi Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §:ssä säädettyä johtokunnan riippumattomuussäännöstä. Uuden säännöksen mukaan johtokunnan sekä jokaisen johtokunnan jäsenen olisi oltava tehtävässään valvottavasta, ulkomaisesta valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta riippumaton eikä johtokunta tai johtokunnan jäsen saisi ottaa vastaan tai pyytää ohjeita tai määräyksiä miltään julkiselta tai yksityiseltä elimeltä tai toimijalta. Säännös vahvistaisi riippumattomuutta entisestään johtokunnan jäsenten osalta, joilla usein on kytkös toiseen julkiseen tai yksityiseen tahoon. Nimenomainen säännös varmistaisi, että Finanssivalvonnassa valvontavaltuuksia käytetään riippumattomasti ja puolueettomasti pyytämättä tai ottamatta ohjeita muilta tahoilta ja että Finanssivalvonnan hallintoelimet ovat toiminnallisesti riippumattomia muista julkisista ja yksityisistä elimistä.

4.1.17 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 2 kohdan toisen alakohdan täytäntöönpanemiseksi Finanssivalvonnasta annetun lain 9 §:ään ehdotetaan lisättäväksi enimmäisaika sille, kuinka monta vuotta johtokunnan jäsen voi tehtävässä toimia. Enimmäisaika olisi 14 vuotta eli direktiivin vähimmäisvaatimusta vastaava vuosimäärä. Jos johtokunnan jäsenenä olisi Suomen Pankin pääjohtaja, häntä eivät koskisi nämä vaatimukset luottolaitosdirektiivin poikkeussäännöksen mukaisesti. Kansallisen käytännön mukaisesti Suomen Pankin pääjohtaja ei kuitenkaan ole yleensä ollut Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenenä. Lisäksi Finanssivalvonnan johtajan osalta ehdotetaan käytettäväksi vähimmäisharmonisoinnin mahdollistamaa liikkumavaraa siten, että Finanssivalvonnasta annetun lain 11 §:ään lisättäisiin säännös, jonka mukaan johtaja voi toimia tehtävässään enintään 15 vuotta eli kolme kokonaista kautta.

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 2 kohdan toisen alakohdan säännös jäsenen erottamisesta pantaisiin täytäntöön lisäämällä erottamista koskeva säännös Finanssivalvonnasta annetun lain 8 ja 9 §:ään. Johtokunnan jäsenen erottaminen olisi säännöksen myötä mahdollista, jos jäsen on tuomittu rikoksesta tai jos hän ei enää täytä nimitysperusteita.

Lisäksi ehdotetaan luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi lisättäväksi myös vaatimukset nimitysperusteiden ja erottamisperusteiden julkaisemisesta yleisölle nähtäväksi.

4.1.18 Eturistiriitailmoitus

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 7 kohdan panemiseksi täytäntöön ehdotetaan Finanssivalvonnasta annetun lain 16 §:n uudistamista. Uudistetussa pykälässä säädettäisiin yhdestä eturistiriitailmoituksesta, joka korvaisi voimassa olevan lain mukaisen sidonnaisuusilmoituksen ja luottoilmoituksen. Sisäpiiri-ilmoitusta koskevat säännökset siirtyisivät selkeyden vuoksi 16 a ja 16 b §:ään. Ilmoitusvelvollisuuden soveltamisalaan lisättäisiin mukaan kaikki Finanssivalvonnan virkamiehet eli enää ei laissa tarkemmin lueteltaisi niitä virkamiehiä, joiden tulisi antaa ilmoitus. Tämän muutoksen myötä myös voimassa olevan 16 §:n 2 ja 3 momentti olisivat tarpeettomia eikä pankkivaltuuston tarvitsisi erikseen määritellä niitä henkilöitä, jotka lisäksi kuuluvat ilmoituksen piiriin. Laajemmalla soveltamisalalla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiiviä vastaava soveltamisala, joka vaatii, että kaikki valvontaviranomaisen henkilöstön jäsenet ja johtokunnan jäsenet antavat ilmoituksen.

Ilmoitettavia tietoja ehdotetaan muutettavaksi siten, että tiedon tulisi olla sellainen, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja. Tarkoituksena olisi kaventaa kerättävien tietojen laajuutta siltä osin, kun soveltamiskäytännössä tietojen kerääminen on havaittu tarpeettomaksi. Ilmoitettavia tietoja ehdotetaan täydennettäväksi siten, että ilmoitus tulisi tehdä myös sellaisista rahoitusvälineiden omistusosuuksista, jotka voivat aiheuttaa eturistiriitoja. Eturistiriidalla tarkoitettaisiin tilannetta, jossa täyttyy jokin hallintolain esteellisyyden perusteista. Voimassa olevan lain ja Finanssivalvonnan sisäisten ohjeiden mukaan sidonnaisuusilmoitusvelvolliset ilmoittavat sidonnaisuutena rahoitusvälineet, jotka ilmoitetaan sisäpiiri-ilmoituksella, sekä muun merkittävän varallisuuden kuten merkittävän rahasto-omaisuuden. Näin ollen sidonnaisuusilmoituksella on siis jo nyt ilmoitettu rahoitusvälineitä, mutta sidonnaisuusilmoitusvelvollisuus ei ole koskenut koko Finanssivalvonnan henkilöstöä. Tämä tarkoittaa, että rahoitusvälineiden ilmoittaminen on uutta ainoastaan niiden henkilöiden osalta, jotka eivät ole aiemmin kuuluneet soveltamisalan piiriin.

Ehdotetun pykälän ilmoitusvelvollisuus olisi direktiivin vähimmäisvaatimuksia laajempi, sillä valmistelussa ei nähty perusteita voimassa olevien säännösten kaventamiselle. Direktiivi sisältää vaatimuksen, joka vastaa osittain ehdotetun 16 §:n 1 momentin 1 kohtaa. Direktiivi vaatii ilmoittamaan vain tietyistä rahoitusvälineistä, mutta kansallisesti katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi, että ilmoitus koskee kaikkia rahoitusvälineitä eikä vain tiettyjä, sillä kaikenlaiset rahoitusvälineet voivat aiheuttaa eturistiriitatilanteita. Momentin muut kohdat ovat kansallista sääntelyä, joka vastaa pitkälti jo voimassa ollutta sääntelyä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 16 a §:ää sisäpiiri-ilmoituksesta ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälään siirtyisi sisäpiiri-ilmoitusta koskevat säännökset. Sisäpiiri-ilmoituksen ilmoitusvelvollisten piiriä ehdotetaan myös täsmennettäväksi. Sisäpiiri-ilmoitusvelvollisuuden piiriin olisi tarkoitus tuoda myös sellaiset muut henkilöt, jotka ulkoistus- tai palvelusopimuksen perusteella voivat saada pääsyn sisäpiiritietoa sisältäviin järjestelmiin tai tiedostoihin. Lisäksi ehdotetaan täsmennettäväksi, että ilmoituksessa on mainittava myös sellainen edunvalvonnassa oleva henkilö, joka ei ole vajaavaltainen. Puolestaan uudessa 16 b §:ään säädettäisiin Finanssivalvonnan ylläpitämästä sisäpiirirekisteristä. Valmistelun aikana todettiin, että sisäpiiri-ilmoituksen ja sisäpiirirekisterin tarkoituksenmukaisuutta ja tarpeellisuutta olisi hyvä arvioida tarkemmin ja laajemmin tulevaisuudessa.

4.1.19 Kaupankäynnin rajoitukset

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetaan uutta 16 c ja 16 d §:ää luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 3 ensimmäisen alakohdan a alakohdan ja toisen alakohdan sekä 8 kohdan panemiseksi täytäntöön. Uuden 16 c §:n mukaan johtokunnan jäseneltä ja varajäseneltä, johtajalta sekä Finanssivalvonnan virkamieheltä on kielletty tiettyjen rahoitusvälineiden hankinta ja luovutus. Kielto ei kuitenkaan koskisi kaupankäyntiä rahoitusvälineillä, jotka ovat kolmansien osapuolten hallinnoimia eikä rahoitusvälineen omistajilla ole mahdollisuutta osallistua salkunhoitoon, tai sijoittamista sijoitusrahastoihin. Lisäksi pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta tapauskohtaisesti sallia rahoitusvälineen myymisen taikka luovuttamisen. Uudessa 16 d §:ssä säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta tapauskohtaisesti vaatia rahoitusvälineen myymistä taikka luovuttamista. Uudet säännökset täyttävät luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimukset.

Kansallisesti vähimmäisharmonisoinnin mahdollistamaan liikkumavaraa käytettäisiin soveltamisalaan liittyen. Luottolaitosdirektiivi kieltää kaupankäynnin vain tiettyjen rahoitusvälineiden osalta. Kansallisesti kielto ulotettaisiin kuitenkin koskemaan kaikkia sijoituspalvelulain mukaisia rahoitusvälineitä. Lisäksi liikkumavaraa käytettäisiin siten, että kielto ei koske ainoastaan luottolaitoksien liikkeeseen laskemia rahoitusvälineitä, vaan kaikkien Finanssivalvonnan valvottavien liikkeeseen laskemia rahoitusvälineitä. Liikkumavaraa käytetään myös siten, että säännöstä on osin yhdenmukaistettu EKP:n eettisten suuntaviivojen kanssa, jotka sisältävät myös samankaltaisen kiellon. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että soveltamisalaan on otettu mukaan myös EKP:n yhteisen pankkivalvontamekanismin puitteissa valvottavat. Lisäksi kiellon piiriin on lisätty kohta, jonka mukaan kiellettyä on hankkia tai luovuttaa rahoitusvälineitä, jotka ovat ryhmävalvonnan piiriin kuuluvan liikkeeseen laskemia. Kohdan on tarkoitus vastata luottolaitosdirektiivin emoyrityksiä, tytäryrityksiä ja muita sidonnaisia yrityksiä koskevaa kieltoa muiden kuin luottolaitosten osalta. Soveltamisala ulotettaisiin kansallisesti myös luottolaitosten oman pääoman ehtoisiin sijoituksiin. Tällaiset sijoitukset, kuten tuotto-osuudet ja kantarahasto-osuudet voivat olla summaltaan merkittäviä ja siten vaikuttaa valvonnan riippumattomuuteen.

Kieltoa sovellettaisiin myös sellaisiin järjestelyihin, jossa henkilö on sijoitussidonnaisen vakuutuksen, kapitalisaatiosopimuksen tai muun vakuutussopimuksenjärjestelyn osapuoli ja henkilö voi itse päättää sijoituskohteesta. Tämän tarkoituksena on estää kiellon kiertäminen erinäisiä järjestelyjä hyödyntämällä. Lisäksi liikkumavaraa ehdotetaan käytettäväksi myös siltä osin, että kaupankäyntikiellon alainen henkilö ei saisi myöskään käydä kiellettyä kauppaa sellaisen henkilön lukuun, jonka edunvalvojana hän toimii ja päättää kaupasta, sellaisen yhteisön lukuun, jossa hänellä on määräysvalta, tai muulla tavalla omaan lukuun toisen henkilön tai yhteisön kautta.

Kansallista liikkumavaraa on myös käytetty siinä, että Finanssivalvonnan virkamies tai johtokunnan jäsen on oikeutettu täyteen korvaukseen perustuslain mukaisesti, jos hän joutuu myymään rahoitusvälineen Finanssivalvonnan vaatimuksesta.

4.1.20 EU:n vakavaraisuusasetukseen perustuvan kansallisen liikkumavaran käyttäminen

Esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklan 5 kohdan mukainen jäsenvaltio-optio asuntoluottojen riskipainoa koskevasta määräaikaisesta, kokonaisriskipainolattian voimaantuloon liittyvästä siirtymäajasta sisäisiä riskimalleja käyttäville luottolaitoksille. Optio mahdollistaisi osalle sisäisiä riskimalleja käyttävistä luottolaitoksista suotuisamman vakavaraisuuskohtelun vuoden 2032 loppuun saakka kuin, jos optiota ei otettaisi käyttöön. Hallitusohjelman mukaan kansallinen lisäsääntely EU:sta tulevan rahoitusmarkkinasääntelyn päälle minimoidaan. Kansallisen liikkumavaran käyttäminen

palvelee hallitusohjelman tavoitetta kansallisen lisäsääntelyn välttämisestä, koska optio mahdollistaa määräaikaisesti lievemmän vakavaraisuuskohtelun kuin EU-sääntelyn soveltaminen sellaisenaan ilman kansallista optiota.

4.1.21 EMIR

EMIR-muutosasetuksen myötä muutettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 4 luvun valvontavaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä. Lain 33 a §:n mukainen uhkasakko voitaisiin asettaa markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a ja 9 artiklan velvoitteiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta. Pykälässä määrättäisiin myös uhkasakon määrittämisen yksityiskohdista, kuten laskentavavasta ja maksimimäärästä. Lisäksi säädettäisiin, että Finanssivalvonta voisi määrätä rikemaksun tai seuraamusmaksun tietyistä markkinarakennetoimija-asetuksen 4 a, 4 b, 7 b, 7 c, 7 e tai 10 artiklan säännösten laiminlyönnistä tai rikkomisesta.

EMIR-muutosdirektiivi muuttaa sijoitusrahastodirektiiviä, luottolaitosdirektiiviä ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusdirektiiviä edellyttäen muutoksia sijoitusrahastolakiin, luottolaitoslakiin ja sijoituspalvelulakiin.

Sijoitusrahastolakia muutettaisiin siten, että keskittymäriskejä koskevat määritelmä lisättäisiin lakiin ja muutettaisiin sijoitusrahaston vähimmäishajautusvaatimuksia. Sijoitusrahastodirektiivissä asetetaan vastapuoliriskiä koskevia rajoituksia, jotka muutosten myötä määräytyisivät sen mukaan, onko johdannainen määritetty keskitetysti markkinarakennetoimija-asetuksen mukaisesti toimiluvan saaneessa tai tunnustetussa keskusvastapuolessa.

Luottolaitoslakia muutettaisiin täydentämällä keskittymäriskiä koskevaa sääntelyä sekä lisättäisiin Finanssivalvonnalle toimivaltuus vaatia luottolaitoksia vähentämään keskusvastapuoleen liittyviä vastuita taikka toteuttamaan järjestelyjä. EMIR-direktiivin 2 artiklan muutosten myötä luottolaitoslain täydennettäisiin 9 luvun 12 §:ää. Lisäksi säädettäisiin uusi 3 b § keskittymäriskiä koskevista suunnitelmista lain 9 lukuun. Lain 11 luvun 10 §:ää täydennettäisiin sekä samaan lukuun säädettäisiin uusi 4 b § keskittymäriskiin liittyvien käytäntöjen valvonnasta.

Sijoituspalvelulakia muutettaisiin siten, että sijoituspalveluyrityksiltä edellytettäisiin tiettyjä toimenpiteitä, joilla edistetään keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuvan keskittymäriskin tunnistamista, hallintaa ja seurantaa, huomioiden myös niille markkina-rakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa asetettu velvoite perustaa aktiivinen tili toimiluvan saaneessa keskusvastapuolessa ja määrittää vähintään edustava lukumäärä kauppoja kyseisellä tilillä. Myös valvontaa tehostettaisiin keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuvan liiallisen keskittymäriskin osalta.

4.1.22 Muut tekniset muutokset

Vuoden 2024 lopussa pantiin täytäntöön (HE 92/2024 vp) direktiivin 2014/59/EU ja asetuksen (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen tiettyjen näkökohtien osalta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1174, jäljempänä *Daisy Chain 2 -direktiivi*. Kyseisen direktiivin täytäntöönpanossa on havaittu korjausta vaativa puute. Daisy Chain 2 -direktiivissä muutettiin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU

ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU 45 f artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan a alakohdan ii alakohtaa. Tämän kohdan täytäntöönpanevassa voimassa olevassa kansallisessa säännöksessä ei ole huomioitu riittävällä tavalla myös 2 artiklan 1 kohdan 83 aa alakohdassa säädettyä likvidoitavan yhteisön määritelmää kokonaisuudessaan. Daisy Chain 2 -direktiivin aiemman täytäntöönpanon täsmentämiseksi ehdotetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 e §:n muuttamista teknisellä korjauksella.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Yhteenveto vaikutuksista

Tässä luvussa esitellään yhteenveto eri säännösten yhteisvaikutuksista. Pääosa esityksessä ehdotetuista muutoksista vastaa direktiivien vähimmäisvaatimuksia, sillä valmistelussa ei nähty perusteita EU-säädöksen vähimmäistason ylittävälle kansalliselle sääntelylle. Seuraavissa alaluvuissa on käyty kohderyhmittäin läpi yksityiskohtaisempia vaikutuksia.

Vaikutukset yrityksiin. Vaikutuksilla yrityksiin tarkoitetaan luvussa 4.2 vaikutuksia luottolaitossektorilla toimiviin yrityksiin eli pääasiassa luottolaitoksen toimiluvan perusteella toimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin. Uusimpaan pankkipakettiin liittyvät muutokset toteutetaan sekä suoraan sovellettavilla EU-asetuksilla että kansallisia lainsäädäntötoimia edellyttävillä luottolaitosdirektiivin muutoksilla. Pankkipaketin muutoksista aiheutuvat keskeisimmät vaikutukset johtuvat ensisijaisesti EU:n vakavaraisuusasetuksen muutoksista, joilla pyritään edistämään rahoitusvakautta ja talouden vakaata rahoittamista. EU:n vakavaraisuusasetuksen muutoksiin liittyviä vaikutuksia on arvioitu U-kirjelmissä, jotka on mainittu luvussa 1.2. Kansallisessa työryhmässä pyrittiin selvittämään luottolaitosdirektiivin muutosten myötä kansalliseen lakiin ehdotettujen muutosten vaikutuksia luottolaitossektorin toimijoiden näkökulmasta.

Nyt täytäntöönpantava luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi sekä samaan asiakokonaisuuteen liittyvä EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetus muodostavat pankkisääntelyssä osittaismuutoksen. Pankkisääntelyä on edellisen kerran muutettu merkittävästi vuonna 2013 neljännellä luottolaitosdirektiivillä (CRD4) ja vakavaraisuusasetuksella (CRR1). Sittemmin sääntelykehikkoon tehdyt muutokset ovat olleet osittaisuudistuksia, nyt täytäntöönpantava kokonaisuus mukaan lukien. Uusimman pankkipaketin myötä kansalliseen lakiin ehdotettujen muutosten vaikutukset jäävät kokonaisuudessaan vähäisemmiksi verrattuna aiempiin pankkipaketteihin. Muutokset ovat kokonaisuutena suhteellisen rajallisia huomioiden voimassa oleva sääntely ja nykyinen valvontakäytäntö. Ehdotetuilla muutoksilla arvioidaan olevan erityisesti vaikutusta luottolaitossektorin yritysten sääntelytaakkaan. Muutokset lisäävät hallinnollista taakkaa esimerkiksi uusien menettelyiden myötä sekä aiheuttavat sääntelyn noudattamiskustannuksia, jotka liittyvät uusien velvoitteiden täyttämiseen. Odotettavissa esimerkiksi on muutoksia luottolaitosten hallinto- ja ohjausjärjestelmiin, kuten riskienhallintajärjestelmien kehittämistä, sekä uusien järjestelmien kehittämistä. Muutosten aiheuttamista kustannuksista ei ole kuitenkaan saatavilla euromääräisiä arvioita luottolaitoksista eikä sääntelytaakkalaskuria voida tässä yhteydessä hyödyntää. Yksittäisten muutosten yhteisvaikutuksen arvioidaan vaihtelevan luottolaitoskohtaisesti, sillä esimerkiksi luottolaitosten olemassa olevilla käytännöillä ja liiketoimintapäätöksillä on merkitystä taakan määrään. Sääntelytaakan kasvu saattaa olla merkittävä luottolaitokselle.

Yrityksiä koskevilla ehdotuksilla on myös merkitystä perusoikeuksien, kuten elinkeinon harjoittamisen vapauden, kannalta. Osa muutoksista rajoittaa yrityksiä harjoittamasta tiettyä

toimintaa ilman asianmukaisia lupia. Muutoksilla ei ole kuitenkaan merkittävää vaikutusta, sillä Suomen markkinoilla ei ole luottolaitosten omistusyhteisöjä ja suuria sijoituspalveluyrityksiä, joihin muutokset vaikuttavat eniten. Luottolaitosten johdolle ja avainhenkilöille asetetut luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset sinänsä voivat rajoittaa henkilöiden valitsemista tällaisiin tehtäviin. Toisaalta luottolaitostoiminta jo yleiseltä luonteeltaan edellyttää johdolta ja avainhenkilöiltä erityisasiantuntemusta ja luotettavuutta. Ehdotetut muutokset eivät nykytilaan verrattuna merkittävästi muuta nykyistä valvontakäytäntöä. Kokonaisuudessaan ehdotetut muutokset eivät merkittävästi vaikuta perusoikeuksien toteutumiseen, sillä muutokset ovat vähäisempiä lisäyksiä tai korjauksia jo olemassa oleviin rajoituksiin.

Vaikutukset viranomaisiin. Ehdotuksella ei ole arvioitu olevan merkittäviä vaikutuksia muiden viranomaisten toimintaan tai kustannuksiin kuin Finanssivalvonnan. Finanssivalvonnan lisäksi kuitenkin Suomen Pankkiin kohdistuu taloudellisia vaikutuksia karenssisäännösten myötä. Esityksessä ehdotetut muutokset lisäävät Finanssivalvonnan valvontatyön määrää useilla valvonnan eri osa-alueilla. Ehdotukset uusista menettelyistä myös lisäävät hallinnollista taakkaa. Finanssivalvonnan riippumattomuutta koskevat muutokset vaativat Finanssivalvonnan hallinnolta järjestelyjä sekä henkilöstön kouluttamista. Muutosten aiheuttamista kustannuksista ei ole saatavilla euromääräistä arviota taikka henkilötyövuosiarviota. Muutokset vaativat kuitenkin Finanssivalvonnalta resurssien kohdentamista uudelleen tai toimintamenojen kasvua. Finanssivalvonnan arvioidaan kestävän toimintamenojen mahdolliset korotukset keskipitkällä aikavälillä, sillä vuonna 2023 korotettiin sitä enimmäismäärää, jonka Finanssivalvonta voi periä valvontamaksuina. Korotuksessa ennakoitiin tulevan työmäärän kasvua siten, että korotus turvaa Finanssivalvonnan valvonnan resursointia keskipitkällä aikavälillä. Kyseisessä hallituksen esityksessä on arvioitu tarkemmin valvontamaksujen nousua.

Finanssivalvonnan riippumattomuuteen liittyvillä muutoksilla, kuten eturistiriitailmoituksella, kaupankäynnin rajoituksilla sekä karenssilla, on vaikutusta Finanssivalvontaan työnantajana. Vaikutuksen merkittävyys esimerkiksi rekrytointiin ja työnantajakuvaan riippuu kuitenkin vahvasti siitä, miten muutoksiin sopeudutaan.

Vaikutukset kansantalouteen ja rahoitusmarkkinoihin. Puheena olevassa esityksessä ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä makrotaloudellisia vaikutuksia. Luottolaitossektorin toimijoille aiheutuu uusista direktiivipohjaisista velvoitteista operatiivisia kustannuksia, joiden ei arvioida olevan sääntelyn kokonaismittakaava huomioiden kansantaloudellisesti ja rahoitusmarkkinoiden toiminnan näkökulmasta erityisen merkityksellisiä. Esityksessä ehdotetut riskienhallintaa ja valvontaa koskevat muutokset (kuten kryptovaroihin liittyvien riskien ja kestävyysriskien nimenomainen huomiointi sekä kattavampi luottolaitosliitännäisten yritysjärjestelyiden valvonta) osaltaan tehostavat luottolaitosten riskienhallintaa sekä riskien viranomaisvalvontaa, tällä tavoin parantaen rahoitusjärjestelmän vakautta. Luottolaitosten pääomavaatimuksista on säädetty valtaosin suoraan sovellettavalla EU-sääntelyllä. Kansalliseen lainsäädäntöön pohjautuvat lisäpääomavaatimukset perustuvat luottolaitosdirektiiviin. Kansallinen liikkumavara pääomavaatimusten sääntelyssä on vähäinen. Kuten jäljempänä luvussa 4.2.20. on tarkemmin arvioitu, kansallinen sääntelyoptio sisäisiä riskimalleja käyttäville luottolaitoksille olisi koko rahoitussektori huomioiden vaikutuksiltaan vähäinen, eikä option käyttämisellä tai käyttämättä jättämisellä arvioida olevan sellaisenaan vaikutuksia reaalitalouden rahoittamiseen.

Ehdotetuilla säännöksillä ei arvioida olevan vaikutusta julkiseen talouteen.

Vaikutukset yksityishenkilöihin. Ehdotetuilla muutoksilla on merkitystä perusoikeuksien, kuten omaisuuden suojan, oikeuden työhön ja elinkeinovapauden, yksityiselämän suojan, kannalta.

Vaikutukset kohdistuvat Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin henkilöstöön sekä luottolaitoksen johdossa työskenteleviin henkilöihin.

Eturistiriitailmoitusta, sisäpiiri-ilmoitusta ja kaupankäynnin rajoituksia koskevat vaatimukset vaikuttavat Finanssivalvonnan virkamiesten ja johtokunnan jäsenten yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan. Voimassa olevia säännöksiä on pyritty tarkentamaan siten, että jatkossa pyritään paremmin ehkäisemään tarpeettoman tiedon rajaaminen. Ilmoitusvelvollisuus kuitenkin laajenee koskemaan koko Finanssivalvonnan henkilöstöä, mutta laajennuksen vaikutus on vähäinen, sillä suurin osa on jo nykyisin kuulunut ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Kaupankäynnin rajoitukset eli hankinta- ja luovutuskielto rajoittaa Finanssivalvonnan virkamiesten ja johtokunnan jäsenten omaisuuden suojaa estämällä tietynlaisen rahoitusvälineen hankkimisen siitä hetkestä eteenpäin, kun henkilö on nimitetty virkaan tai tehtävään.

Karenssiin liittyvillä ehdotuksilla on vaikutusta virkamiehenä tai johtokunnan jäsenenä työskentelevän henkilön työllistymiseen Finanssivalvonnasta lähtemisen jälkeen. Säännökset rajoittavat, että tiettynä aikana henkilö ei voi siirtyä määriteltyihin yrityksiin tai tarjota itse yrittäjä määriteltyjää palveluita. Esitetyt muutokset siis vaikuttavat henkilön elinkeinovapauteen.

Kaupankäynnin rajoitukset määrittelevät sitä, miten Finanssivalvonnan virkamiehet voivat käydä kauppaa tietyillä rahoitusvälineillä. Esitetyt muutokset vaikuttavat henkilön omaisuuden suojaan.

Nämä ehdotukset yhdessä vaikuttavat merkittävästä Finanssivalvonnan virkamiesten perusoikeuksien toteutumiseen. Suhteessa voimassa olevaan sääntelyyn verrattuna vaikutus kuitenkin liudentuu. Vaikutusta liudentaa se, että voimassa oleva laki sisältää jo nykyisin ilmoitusvelvollisuudet, minkä lisäksi nykyisin myös kaupankäyntiä on rajoitettu Finanssivalvonnan omalla ohjeistuksella. Perusoikeuksien toteutumisen rajoitus on myös ajallisesti rajattua, soveltamisalaltaan rajattua tai kompensoitua.

Luottolaitoksen johtoa koskevat pätevyys- ja luotettavuusvaatimukset sekä Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä koskevat riippumattomuusvaatimukset sekä enimmäismäärät työskentelyvuosissa rajaavat yksityishenkilöiden mahdollisuuksia työllistyä luottolaitoksen johtoon tai toimia Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenenä. Muutoksien ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä suhteessa voimassa olevaan sääntely, joka jo nykyisin rajoittaa yksityishenkilöiden pääsyä näihin tehtäviin.

Vaikutukset ympäristöön. Kestävyyteen liittyvien suunnitelmien laatiminen suhteessa Suomen, EU:n sekä Pariisin sopimuksen ilmastotavoitteisiin auttaa luottolaitoksia arvioimaan omaa toimintaa osana yhteiskunnan laajempia tavoitteita. Ehdotetut säännökset tukevat myös luottolaitosten sopeutumista ilmastonmuutokseen, sillä luottolaitosten on tunnistettava sekä hallittava kestävyyteen liittyviä riskejä. Riskienhallinnan kehittyessä myös luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamisen arvioidaan kehittyvän. Vaikutukset kuitenkin vaihtelevat luottolaitoksittain, sillä osa luottolaitoksista on jo nykyisin edistyksellisesti tunnistanut ja arvioinut ESG-riskejä.

4.2.2 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa

Vaikutukset viranomaisiin. Finanssivalvonnalle ei tulisi taakkaa toimiluvan perumisen arvioinnista, sillä se tapahtuisi Rahoitusvakausviraston päätöksen mukaisesti.

Finanssivalvonnalla on kuitenkin omaa harkintavaltaa, kuten muidenkin perumisen mahdollistavien lainkohtien mukaan. Selkeä ja nimenomainen säännös yksinkertaistaisi laintulkintaa ja voisi siten helpottaa Finanssivalvonnan käytännön työtä perumista koskevaa päätöstä tehdessä. Muutos ei myöskään lisäisi tai muuttaisi Rahoitusvakausviraston tehtäviä tai mahdollisuuksia hakea konkurssia tai määrätä selvitystilaan.

Vaikutukset yrityksiin. Nimenomaisella säännöksellä ei ole merkittävää vaikutusta luottolaitoksiin, sillä jo voimassa olevan oikeuden mukaan toimiluvan peruminen on mahdollista konkurssihakemuksen ja selvitystilan yhteydessä. Nimenomainen ja selkeä säännös auttaa kuitenkin myös luottolaitoksia hahmottamaan selkeämmin sen, milloin lupa voidaan perua.

Vaikutukset yhteiskuntaan. Toimiluvan peruminen heti selvitystilaan määräämisen perusteella tai konkurssihakemuksen vireillä ollessa voisi olla tarpeen yleisen luottamuksen ylläpitämiseksi finanssimarkkinoiden toimintaan. Kaatumassa olevan laitoksen toiminnan jatkuminen voi aiheuttaa epävarmuutta muiden laitosten toimintaan ja johtaa talletuspakoon. Toimiluvan peruminen ja siitä seuraava luottolaitostoiminnan päättyminen ja irrottaminen rahoitusmarkkinainfrastruktuurista ehkäisee laitoksen kaatumisesta aiheutuvien tartuntavaikutusten leviämisen laajemmin rahoitusmarkkinoille. Selkeä säännös, joka mahdollistaa viranomaiselle laitoksen toimiluvan perumisen heti laitosta uhkaavan konkurssi- tai selvitystilamenettelyn tultua julkiseksi, olisi tarpeellinen laitoksen kaatumisen aiheuttamien negatiivisten tartuntavaikutusten hallitsemiseksi, sillä selvitystila tai konkurssiprosessi voi kestää pitkäänkin ennen sen päättymistä ja yhtiön purkautumista.

4.2.3 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta

Vaikutukset yrityksiin ja viranomaisiin. Esityksessä ehdotetaan käytettävän luottolaitosdirektiivin mukainen enimmäisliikkumavara siten, että Finanssivalvonnan olisi lähetettävä merkittävän omistusosuuden hankintailmoitusta koskeva vastaanottoilmoitus kymmenen arkipäivän kuluessa, kun voimassa oleva direktiivi ja kansallinen lainsäädäntö edellyttävät vastaanottoilmoituksen toimittamista jo toisena arkipäivänä. Vastaanottoilmoituksen määräajan pidennys mahdollistaisi hankintailmoitusten huolellisen tutkimisen jo vastaanottovaiheessa ja siten voi vähentää tarpeettomia lisäselvityspyyntöjä. Esitystä valmisteltaessa on kuitenkin tuotu esille, että määräajan pidentäminen voi kokonaisuutena pidentää merkittävien omistusosuuksien hankinnan viranomaismenettelyitä ja kasvattaa joltain osin transaktiokustannuksia. Näiden vaikutusten arvioidaan kuitenkin olevan vähäisiä huomioiden määräajan pidentämisen kesto (8 arkipäivää) sekä se, että määräajan pidennys mahdollistaa hankintailmoitusten huolellisemman tutkimisen Finanssivalvonnan toimesta jo ilmoitusten vastaanottovaiheessa.

4.2.4 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta

Vaikutukset yrityksiin ja viranomaisiin. Luottolaitosdirektiivi edellyttää luottolaitosten ilmoittavan voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä laajemmin erilaisista taseeseen vaikuttavista järjestelyistä. Voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö edellyttää ilmoitusta Finanssivalvonnalle ainoastaan liiketoiminnan luovutuksista sekä sulautumisista ja jakautumisista. Finanssivalvonnalla on myös toimivalta vastustaa näitä järjestelyitä vakavaraisuuden vaarantumisen perusteella. Kokonaan uusia ilmoitusvelvollisuuksia liittyy direktiivin mukaisen kynnysarvon ylittäviin omistusosuuksien hankintaan toisesta yrityksestä sekä merkittävien varojen tai velkojen luovutukseen. Ilmoitusvelvollisuuden sisältöä ja

arviointiperusteita koskevat direktiivin edellyttämät säännökset ovat nykyistä huomattavan paljon yksityiskohtaisemmat.

Luottolaitoksille ja Finanssivalvonnalle, sekä EKP:lle sen hoitaessa pankkivalvonnallisia tehtäviä, aiheutuu uusista ilmoitusvelvollisuuksista ja arviointimenettelyistä sekä näihin liittyvistä tarkemmista kriteereistä hallinnollista taakkaa. Järjestelyihin liittyvien ilmoitusvelvollisuuksien kattavuuden parantuminen ja ilmoituksiin liitettävät nykyistä tarkemmat tiedot arviolta parantavat pankkivalvontaviranomaisten tietojen saantia erilaisista luottolaitosliitäntäisistä yritys- ja tasejärjestelyistä ja siten myös edellytyksiä arvioida näihin liittyviä riskejä. Nimenomaiset velvoitteet viranomaisyhteistyöstä ja tietojen vaihdosta esimerkiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa niin ikään parantavat riskien pankkivalvonnallista arviointia. Tämä voi osaltaan jonkin verran vähentää myös luottolaitoksilta vaadittavien tietojen määrää. Pankkivalvontaviranomaiset voisivat puuttua järjestelyihin direktiivin pohjalta säädettyjen arviointikriteerien pohjalta, mikä voi lisätä arviointimenettelyiden läpinäkyvyyttä ja ennustettavuutta.

Esitystä valmisteltaessa on arvioitu, että direktiivin edellyttämien uusien ilmoitus- ja arviointimenettelyiden piiriin kuuluu vain hyvin vähäinen määrä luottolaitosten toteuttamia erilaisia järjestelyitä. Poikkeuksena kuitenkin talletuspankkien yhteenliittymien sisällä toteutettavat sulautumiset, jotka ovat yleistyneet yhteenliittymien sisäisen konsolidoitumiskehityksen myötä. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin minimitasoa vastaavasti siten, että konsernin ja yhteenliittymän sisäisissä sulautumisissa ei edellytettäisi säännönmukaista arviointimenettelyä, vaan että Finanssivalvonta voisi harkintansa mukaan ottaa järjestelyn arvioitavaksi. Hallituksen esitystä laadittaessa on arvioitu, että arviointimenettelyä sovellettaisiin yhteenliittymien ja konsernien kannalta kooltaan, rakenteeltaan ja riskiprofiililtaan merkittävimpiin järjestelyihin sellaisissa tapauksissa, joissa konsernin tai yhteenliittymän konsolidoidusta valvonnasta huolimatta erillinen arviointimenettely olisi tarpeen. Lukumääräisesti suurin osa konsernien ja yhteenliittymien sisäisistä sulautumisista ei tästä syystä käytännössä kuuluisi arviointimenettelyn piiriin.

4.2.5 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä

Vaikutukset viranomaisiin. Tietojenvaihdon mahdollistaminen nykyistä laajemmin valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä parantaa viranomaisilla olevien tietojen hyödyntämismahdollisuuksia tilanteessa, jossa se on välttämätöntä. Säännöksen mahdollistama tietojenvaihto voi varmistaa verolainsäädännön mukaisten velvoitteiden täyttämisen esimerkiksi tilanteissa, joissa veroviranomainen ei saa tarvitsemaansa tietoa ja joutuisi toimittamaan verotuksen puutteellisilla tiedoilla.

Vaikutukset yrityksiin ja yksityishenkilöihin. Uudella tietojenvaihtosäännöksellä ei ole merkittävää vaikutusta yrityksien tai yksityishenkilöiden perusoikeuksien toteutumiseen, sillä tietojenvaihtosäännöksessä tarkoitettu tietosisältö ei lähtökohtaisesti sisällä perustuslain 10 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja.

4.2.6 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset

Vaikutukset yrityksiin ja viranomaisiin. Kryptovaroihin liittyvien vastuiden riskeistä tehty ennakollinen arviointi ja riskien huomioon ottaminen varmistavat, että pankit tunnistavat ja hallitsevat kryptovaroihin liittyviä riskejä asianmukaisesti. Raportointivaatimus parantaa pankkien riskeihin kohdistuvaa valvontaa ja lisää valvojan tiedonsaantia pankkien kryptovaroihin liittyvistä riskeistä. Kryptovaroihin liittyvät riskit voivat olla luonteeltaan

hyvinkin merkittäviä, sillä useisiin kryptovaroihin liittyy esimerkiksi merkittävää arvonvaihtelua.

Uusi vaatimus kryptovaroihin liittyvien vastuiden arvioinnista sekä raportoinnista aiheuttaa hallinnollista taakkaa luottolaitoksille sekä Finanssivalvonnalle. Hallinnollisen taakan määrää tai merkittävyyttä ei kuitenkaan pystytä tarkasti arvioimaan ennakollisesti. Sääntelyn vaikutukset kohdistuvat kuitenkin vain niihin luottolaitoksiin, jotka ovat hankkineet kryptovaroihin liittyviä vastuita. Tämä on kunkin pankin liiketoiminnallinen päätös, jonka se tekee arvioituaan hyötyjä ja riskejä. Sääntelyllä ei ole suoraa vaikutusta niihin luottolaitoksiin, jotka eivät hanki kryptovaroihin liittyviä vastuita. Hallinnollista taakkaa minimoidaan kuitenkin sillä, että etukäteistä raportointia valvojalle ei vaadittaisi, vaan raportointi olisi tarkoitus tapahtua olemassa olevien käytäntöjen pohjalta.

Joulukuun 2024 lopussa täysimääräisesti sovellettavaksi tullut EU:n kryptovara-asetus mahdollistaa, että finanssiyhteisöt voivat tarjota asetuksen 60 artiklassa lueteltuja kryptovarapalveluja, jos se tekee palvelun tarjonnasta artiklan mukaisen ilmoituksen. Luottolaitos voi tarjota kaikkia EU:n kryptovara-asetuksen mukaisia kryptovarapalveluja, jos se ilmoittaa vaadittavat tiedot kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle vähintään 40 työpäivää ennen kuin se tarjoaa kyseisiä palveluja ensimmäisen kerran. EU:n kryptovara-asetusta kansallista täytäntöönpanoa koskevan hallituksen esityksen (HE 31/2024 vp) yhteydessä arvioitiin finanssiyhteisöjen osallistumista kryptovaraliiketoimintaan. Usea lainvalmistelun yhteydessä haastatelluista virtuaalivaluutan tarjoajista näki todennäköisenä, että EU:n kryptovara-asetus kasvattaa perinteisinä pidettyjen finanssiyhteisöjen mielenkiintoa kryptovaramarkkinoita kohtaan. Asiakkaiden kysynnän nähtiin kohdistuvan etenkin kryptovarojen säilytykseen liittyviin palveluihin. Arviossa myös todettiin, että on vaikea arvioida sitä, kuinka paljon asetuksen tuoma mahdollisuus tarjota kryptovarapalveluita ilmoituksen nojalla lisää finanssiyhteisöjen mielenkiintoa kryptovaramarkkinoita kohtaan. Oletettavaa on, että finanssiyhteisöjen ratkaisuihin vaikuttaa sääntelyn kehittymisen lisäksi myös kryptovaramarkkinoiden yleinen kehitys. Vasta EU:n kryptovara-asetuksen soveltamisen myötä näemme tosiasiassa, miten suomalaiset pankit ryhtyvät asetuksen mahdollistamaan liiketoimintaan taikka ottavat muutoin kryptovaroihin liittyviä vastuita. Näin varhaisessa vaiheessa on vaikea arvioida suomalaisten pankkien mielenkiintoa. Käytettävissä ei myöskään ole arviota siitä, kuinka paljon pankeilla on tällä hetkellä kryptovaroihin liittyviä vastuita ja millaisia niihin liittyvät riskit ovat, sillä tällä hetkellä pankkien raportoima tieto ei sisällä kryptovaroihin liittyviä tietoja eikä valvonnassa ole muutoin tullut esiin kryptovaroihin liittyviä riskejä.

4.2.7 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus

Vaikutukset yrityksiin ja viranomaisiin. Omistusyhteisöjen lupamenettelyn muutokset sekä uudet menettelyt parantavat valvontaviranomaisten yhteistyötä, varmistavat omistusyhteisöjen asianmukaisen valvonnan sekä antavat joustavuutta säännösten soveltamiseen viranomaisharkintaan perustuen. Muutokset ja uudet säännökset eivät kuitenkaan aiheuta vaikutuksia Suomen rahoitusmarkkinoilla taikka muitakaan taloudellisia vaikutuksia, sillä Suomessa ei ole tällaisia sääntelyn alaan kuuluvia omistusyhteisöjä.

4.2.8 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa

Vaikutukset yrityksiin ja viranomaisiin. Sijoituspalvelulakiin tehtävien muutosten myötä vaatimus suurten sijoituspalveluyritysten velvollisuudesta luottolaitoksen toimiluvan hakemiseen laajenisi suuren sijoituspalveluyrityksen kynnysarvon laskennan muutoksen johdosta. Muutoksella tehostetaan rahoitusvakauden valvontaa Euroopan tasolla saattamalla

rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävät sijoituspalveluyritykset luottolaitostoimiluvan piiriin erilaiset rakenteet nykyistä paremmin huomioivalla tavalla. Suomen markkinoilla ei tätä esitystä annettaessa ole toimijoita, jotka kuuluisivat toimilupaedellytyksen piiriin voimassa olevien säännösten pohjalta tai direktiivin täytäntöönpanemiseksi ehdotettujen muutostenkaan myötä.

4.2.9 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset

Vaikutukset yrityksiin ja viranomaisiin. Esityksessä ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi luottolaitoksen johtoa koskevat määritelmät uudistuneen luottolaitosdirektiivin säännöksiä vastaavalla tavalla. Samalla johtoa koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkennettavaksi ja täsmennettäväksi direktiivin edellyttämällä tavalla. Esitystä valmisteltaessa on arvioitu, että henkilöpiiri, johon johdon kelpoisuusvaatimuksia sovellettaisiin, ei olennaisesti muuttuisi ehdotettavien muutosten myötä.

Esityksessä ehdotetaan uusia nykyistä tarkempia säännöksiä johdon kelpoisuusvaatimusten arviointiprosessista. Lisäksi ehdotetaan, että keskeisten luottolaitosten olisi toimitettava kelpoisuusvaatimusten arviointia koskeva ilmoitus viimeistään 30 päivää ennen tehtävässä aloittamista. Ennakkoilmoitusmenettelystä ja voimassa olevaa sääntelyä tarkemmista arviointimenettelyä koskevista säännöksistä seuraa sekä luottolaitoksille että Finanssivalvonnalle nykyistä enemmän hallinnollista taakkaa merkittävien luottolaitosten (ns. SI-luottolaitokset), koska direktiivin täytäntöönpanon johdosta arviointipäätökset siirtyvät valtaosin EKP:n toimesta tehtäväksi. Esitystä valmisteltaessa on arvioitu, että EKP:n arviointiprosessi on käytännössä Finanssivalvonnan johdosta toimitettavaa arviointiprosessia monimutkaisempi, johtuen EKP:n toiminnan monikansallisesta luonteesta. Hallinnollisen taakan kasvu on arvioitu johtuvan pääosin tästä syy-seuraussuhteesta, eikä merkittävissä määrin säännösten asiasisällöllisistä muutoksista.

4.2.10 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset

Vaikutukset yrityksiin. Uudet säännökset liittyen ESG-riskeihin varmistavat, että ESG-riskit otetaan asianmukaisesti huomioon sisäisen pääoman riittävyyden arvioinnissa, hallinto- ja ohjausjärjestelmien ja palkitsemisen osalta. Säännökset varmistavat siis, että luottolaitokset tunnistavat, hallitsevat ja seuraavat ESG-riskiä, mikä lisää luottolaitosten ymmärrystä ja osaamista ESG-riskeistä.

Osa Suomessa toimivista luottolaitoksista on ollut aktiivisia kehittämään kestävyyteen liittyviä tuotteita tai palveluita ja ottamaan huomioon erityisesti ilmastonäkökulmia toiminnassaan. Osa luottolaitoksista on jo nykyisin edistyksellisesti tunnistanut ja arvioinut ESG-riskejä. Kaikki luottolaitokset eivät kuitenkaan ole käsitelleet ESG-riskejä yhtä edistyneellä tavalla. Ero luottolaitosten välillä johtuu siitä, että osa luottolaitoksista on EKP:n suorassa valvonnassa, jossa pankeilta on vaadittu jo nykyisin edistyneempiä riskienhallinnan toimia. Myös Finanssivalvonta on soveltuvin osin suorassa valvonnassa olevien luottolaitosten valvonnassa soveltanut EKP:n ilmasto- ja ympäristöriskien hallintaoppaan (2020) valvontaodotuksia. Hallintaopas antaa osin tarkempaa käytännön ohjeistusta ilmasto- ja ympäristöriskien olennaisuusarvioinnista ja riskienhallinnasta täydentäen Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistusta. Osa eroista luottolaitosten välillä johtuu puolestaan niiden resursseista.

ESG-riskien huomioon ottaminen luottolaitoksen hallinnossa ja riskienhallinnassa ei ole kuitenkaan ollut yhtä kattavaa kuin uudet säännökset luottolaitoksilta edellyttävät. Sen vuoksi uudet säännökset vaativat sitä, että luottolaitokset kehittävät toimintaansa. Säännökset vaativat muutoksia luottolaitosten hallinto- ja ohjausjärjestelmiin, kuten riskienhallintajärjestelmien kehittämistä, sekä uusien järjestelmien kehittämistä. Esimerkiksi uuden riskilajin

yksityiskohtainen sääntely vaatii uuden riskin sovittamista muuhun riskikehikkoon ja sisäisen pääoman arviointi vaatii mitattavien ESG-riskien arviointia suhteessa pääoman tasoon. Uuden riskin kattaminen saattaa myös vaatia lisää omia varoja. Muutoksien ja uudistusten tekeminen saattaa olla haastavaa, sillä ESG-riskien arviointi kehittyy edelleenkin ja monin paikoin ESG-riskien huomioon ottamisessa painottuu aluksi ilmastonäkökulmat, sillä muiden osa-alueiden, kuten luonnon monimuotoisuuden, mittaaminen ja arvioiminen, on kehittynyt hitaammin eikä niille ole kehittynyt vakiintuneita käytäntöjä. Tämä kaikki vaatii yhdessä voimassa olevien kestävyysraportointia koskevien vaatimusten kanssa luottolaitoksilta merkittäviä investointeja mittaamisen työkaluihin ja järjestelmiin, resurssien lisäämistä sekä luo hallinnollisen taakan kasvua. Resurssien tarve riippuu luottolaitosten lähtötasosta ja vaihtelee luottolaitoksittain.

Pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten luottolaitosten hallinnollista taakkaa vähennetään suunnitelmien laatimisessa sen avulla, että luottolaitokset voivat soveltaa yksinkertaistettuja menettelyitä suunnitelmien sisällön, tavoitteiden asettamisen sekä skenaarioanalyysin osalta. Strategioiden ja menettelytapojen uudelleenarvioinnin osalta ei kuitenkaan otettaisi käyttöön luottolaitosdirektiivissä tarjottua liikkumavaraa, mikä tarkoittaa, että hallinnollinen taakka arvioinnista on kaikkien luottolaitosten osalta samalla tasolla. Valittu ratkaisu mahdollistaa sen, että myös pienet ja rakenteeltaan yksinkertaiset luottolaitokset ottavat huomioon strategioissaan ja menettelytavoissaan sen, jos liiketoiminnassa tai liiketoimintaympäristössä tapahtuisi merkittäviä muutoksia. Strategiat ja menettelytavat käsitellään nykyisen käytännön mukaisesti luottolaitoksissa vuosittain, joten vaatimus joka toinen vuosi tapahtuvasta uudelleenarvioinnista ei lisäisi hallinnosta taakkaa nykyiseen käytäntöön verraten, vaan mahdollistaa jopa taakan kevenemisen.

Vaikutukset viranomaisiin. Uusien säännösten vaikutusta Finanssivalvontaan on esitelty seuraavassa luvussa 4.2.11.

Vaikutukset ympäristöön. Uudet säännökset lisäävät luottolaitosten ymmärrystä ESG-riskeistä ja varmistaa, että riskejä tunnistetaan, hallitaan ja seurataan. Luottolaitosten tulee myös tehdä suunnitelmia ja asettaa tavoitteita, mikä auttaa luottolaitoksia asettamaan konkreettisia tavoitteita kestävyyden saralla, esimerkiksi konkreettisia tavoitteita ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä taas puolestaan auttaa luottolaitoksia saavuttamaan tavoitteitaan yksittäisenä yrityksenä sekä osana yhteiskuntaa.

4.2.11 Luottolaitosten valvonta

Vaikutukset viranomaisiin. Valvontaa koskevat muutokset eivät merkittävästi lisää tai muuta valvontatyötä Finanssivalvonnassa. ESG-riskejä koskevilla uusilla säännöksillä on kuitenkin vaikutus valvontatyöhön. Jo nyt Finanssivalvonnassa on tehty joidenkin luottolaitosten osalta lisäysten mukaista valvontatyötä perustuen Euroopan keskuspankin ohjeistukseen ilmastoriskeistä. Luottolaitosdirektiivin muutosten myötä kuitenkin Finanssivalvonnan ESG-riskeihin liittyvät valvontatehtävät lisääntyvät merkittävästi. Osana vakavaraisuuden arviointiprosessia (SREP) Finanssivalvonnan tulee varmistaa, että laitoksilla on riittävät strategiat, toimintatavat, prosessit ja järjestelmät ESG-riskien tunnistamista, mittaamista, hallintaa ja seurantaa varten lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Lisäksi Finanssivalvonnan tulee valvoa ja arvioida luottolaitosten taloudellisten riskien hallintasuunnitelmien riittävyyttä ja täytäntöönpanoa niin, että niissä huomioidaan ilmastotavoitteiden vaatimat toimet ja toimintaympäristön muutokset myös pitkällä aikajänteellä. Arviointiin kuuluvat myös valvojan tekemät ESG-stressitestit sekä luottolaitosten omien stressitestien skenaarioiden arviointi.

ESG-riskien arviointi edellyttää Finanssivalvonnalta erityisosaamista ja resursseja erityisesti ESG-riskeihin liittyvien riskitekijöiden, niiden vaikutusten ja kehityksen arviointiin (ilmastonmuutoksen vaikutukset makrotasolla ja yksittäisen laitoksen tasolla) sekä arviointi- ja valvontamenetelmien kehittämiseen, myös pitkä aikahorisontti huomioiden. Kehitystyö jatkuu ja ESG-riskien valvonta laajenee ja syvenee vielä useita vuosia sitä mukaa, kun sääntelyä ja arviointimenetelmiä saadaan tarkennettua muiden kuin ilmastoa koskevien ympäristöriskien osalta sekä yhteiskuntaa ja hallintotapaa koskevien riskien osalta. Tämä vaatii merkittävää lisäpanostusta Finanssivalvonnalta vielä useita vuosia.

4.2.12 Lisäpääomavaatimukset

Vaikutukset yrityksiin ja viranomaisiin. Lisäpääomavaatimuksiin liittyvillä luottolaitoslain 10 luvun muutosehdotuksilla, kuten voimassa olevista lisäpääomavaatimusten enimmäisrajoituksista luopumisen, ei katsota olevan suoria vaikutuksia luottolaitosten tai viranomaisten toimintaan. Lisäpääomavaatimusten asettamisesta vastaisi edelleenkin Finanssivalvonta kansallisena makrovakausviranomaisena. Ehdotetut muutokset eivät olennaisesti muuta Finanssivalvonnalla jo olevia toimivaltuuksia. Lisäpääomavaatimusten enimmäisarvojen purkaminen kuitenkin mahdollistaa nykyistä korkeampien lisäpääomavaatimusten asettamisen. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisia enimmäisarvoja korkeampia vaatimuksia voidaan kuitenkin asettaa vain Euroopan komission suostumuksella ja noudattaen erityistä asettamismenettelyä, eikä yksinomaan Finanssivalvonnan päätöksellä.

4.2.13 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko

Vaikutukset yrityksiin ja viranomaisiin. Finanssivalvonnasta annetun lain, luottolaitoslain sekä sijoituspalvelulain muutoksilla uhkasakon ja seuraamusmaksun osalta muutettaan hieman oikeustilaa. Uhkasakon enimmäismäärä vaikuttaa mahdollisen uhkasakon määrää rajaavasti. Seuraamusmaksun piiriin tulleet uudet rikkomis- ja laiminlyöntitilanteet laajentavat hieman niiden tekojen piiriä, josta seuraamusmaksu voidaan määrätä. Lisäksi sekä uhkasakon että seuraamusmaksun osalta laajenee se luonnollisten henkilöiden piiri, jolle uhkasakko tai seuraamusmaksu voidaan antaa. Muutoksilla ei kuitenkaan ole suoria ja olennaisia taloudellisia vaikutuksia Finanssivalvontaan tai luottolaitossektorin toimijoihin, kuten hallinnollisen taakan tai valvontatyön resursointitarpeen lisääntymistä.

Yhteiskunnalliset vaikutukset. Voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:n vaikealukuisen viittaustekniikan purkaminen parantaa oikeusvarmuutta lain selkeyden lisääntyessä. Vaikealukuisen viittaustekniikan purku sujuvoittaa myös lainvalmistelua.

Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:n kohdennettu korjaaminen ei poista muualla 4 luvussa ilmenevää rakenteellista epäjohdonmukaisuutta tai vaikealukuisuutta.

4.2.14 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet

Suomen luottolaitosmarkkinoilla ei ole tällä hetkellä kolmannen maan luottolaitoksen taikka suurten sijoituspalveluyritysten sivuliikkeitä, jotka tarjoaisivat palveluita voimassa olevan luottolaitoslain 17 luvun 2 §:n mukaisen sivuliikkeen toimiluvan perusteella. Tässä esityksessä ehdotetuilla muutoksilla luottolaitoslain 17 ja 18 lukuun ei olisi olennaisia vaikutuksia Suomen markkinoilla. Säännösten harmonisoinnilla voi olla yleisesti kilpailua hieman lisäävä vaikutus, kun vaatimukset eri EU:n maissa lähtökohtaisesti vastaavat toisiaan, lukuun ottamatta niitä maita, joissa on otettu käyttöön luottolaitosdirektiivin 48 a artiklan mahdollistama liikkumavara säätää laajemmista vaatimuksista.

4.2.15 Karenssi

Taloudelliset sekä muut vaikutukset viranomaisiin. Finanssivalvonnalle ja Suomen Pankille aiheutuu jonkin verran taloudellisia vaikutuksia esityksen karenssisäännösten soveltamisesta sekä karenssiajalta maksettavista korvauksista. Niiden virkamiesten määrä, joiden kanssa karenssisopimus voidaan tehdä tai jotka voisivat kuulua suoraan lain nojalla sovellettavan karenssin piiriin, on lähtökohtaisesti melko suuri. Tämän vuoksi on mahdollista, että karenssisopimusten perusteella maksettavien korvausten määrä saattaa muodostua merkittäväksikin. Valtiovarainministeriö (VM) toteutti valtion virkamieslakiin perustuvan karenssin osalta kyselyn siitä, miten karenssisäännöksiä on sovellettu vuosien 2017–2023 aikana. Kysely lähetettiin 176 vastaanottajalle, joista 78 tahoa vastasi kyselyyn. Vastanneista 10 totesi, että he ovat tehneet karenssisopimuksen ylimmän johdon virkamiehen kanssa. Vastanneista 7 totesi, että he ovat tehneet karenssisopimuksen muun virkamiehen kanssa. Kyselyn mukaan tehtyjen karenssisopimusten määrä vaihtelee merkittävästi vastanneiden kesken sekä myös vuosittain. Valtioneuvoston kanslia, Pääesikunta sekä Rahoitusvakausvirasto ovat tehneet eniten karenssisopimuksia. Kaikkien 11 vastanneen luvut laskettuna yhteen vuonna 2023 voimassa oli 115 karenssisopimusta. Tästä määrästä Pääesikunnalla oli 29 sopimusta voimassa, Rahoitusvakausvirastolla 24 sopimusta voimassa ja valtioneuvoston kansalialla 13 sopimusta voimassa.

Finanssivalvonta arvioi, että karenssisäännöksistä aiheutuu Finanssivalvonnalle merkittävää hallinnollista taakkaa ja vaatii lisäresurssointia näihin asioihin Finanssivalvonnan eri osastoilla. Esimerkiksi työnhakijoita ja henkilöstöä tulee tiedottaa, neuvoa ja kouluttaa. Lisäksi jokaisen karenssi-ilmoituksen johdosta tulee tehdä päätös. Myös karenssien seuranta, mahdollinen takaisinperintäprosessi ja seuraamusmaksuun liittyvä prosessi lisää hallinnollista työtä.

Suomen Pankki arvioi, että sille aiheutuu kustannuksia karenssisopimusten tekemisestä ja että sen on varattava riittävät varat esimerkiksi karenssiin liittyvien korvausten maksamiseen sekä lisääntyneen hallinnon ylläpitämiseen. Lisäksi Suomen Pankki katsoo, että sen on varattava riittävät henkilöstöresurssit muun ohella karenssiin liittyvien prosessien kehittämiseen, karenssisopimuksiin liittyvien arviointien tekemiseen sekä henkilöstön tiedottamiseen ja kouluttamiseen sääntelystä. Karenssisopimussäännöksen henkilöllinen ulottuvuus Suomen Pankin virkamiehiin olisi sidottu virkamiesten tehtävien laatuun. Suomen Pankin palveluksessa työskentelee laajalti myös henkilöstöä, jotka eivät saa tehtävissään sellaista tietoa, joihin voitaisiin katsoa liittyvän riski näiden tietojen väärinkäytöstä. Suomen Pankki arvioi, että tällaisten virkamiesten oikeutta siirtyä toisiin tehtäviin palvelussuhteen päätyttyä ei ole tarkoituksenmukaista rajoittaa. Tehtäviä, joissa karenssisopimus voisi tulla kyseeseen, ovat Suomen Pankin mukaan rahapoliittiseen päätöksentekoon ja rahapolitiikan toteuttamiseen liittyvät tehtävät. Suomen Pankki arvioi, että karenssisopimus tehtäisiin arviolta alle 40 henkilön kanssa, joita olisivat johtokunnan jäsenet, johtajat, osastopäälliköt, yksikön päälliköt, johtokunnan neuvonantajat ja tietyt EKPJ:n komiteajäsenet. Karenssisopimus voitaisiin kuitenkin tehdä kaikkien kanssa, jos se arvioidaan Suomen Pankissa tarpeelliseksi.

Karenssisäännösten aiheuttamia tarkkoja taloudellisia vaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida luotettavasti. Maksettujen korvausten määrään vaikuttavat tapauskohtaisesti karenssien pituus, työntekijöiden liikkuvuus sekä se, pystyykö Finanssivalvonta siirtämään henkilön karenssiajaksi muihin tehtäviin. VM:n kyselyn mukaan voimassa olevan valtion virkamieslakiin perustuvia karenssiaikoja on asetettu vain neljässä virastossa vuosien 2017–2023 aikana. Karensseja on asetettu myös määrällisesti vähäisesti. Kyselyn perusteella ei voida tehdä suoria johtopäätöksiä, kuinka paljon karensseja olisi tarpeen asettaa Finanssivalvonnassa tai Suomen Pankissa, mutta täysin tyypilliseltä ei näytä se, että virkamies siirtyy karenssia vaativaan uuteen tehtävään. Rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta olennaista on, että

Rahoitusvakausvirastossa on asettanut kahdelle henkilölle karenssin, mikä on viraston henkilömäärään suhteutettuna merkityksellistä. Finanssivalvonnan arvion mukaan karenssi tulisi määrättäväksi vuositasolla noin 20:lle Finanssivalvonnasta lähtevälle henkilölle ottaen huomioon henkilöstön keskimääräisen vaihtuvuuden. Keskimääräisellä Finanssivalvonnan virkamiehen palkalla laskettuna karenssikorvausten määrä olisi noin 500 000 euroa vuodessa. Näissä luvuissa ei ole huomioitu johtoryhmän tai johtokunnan jäsenten ja varajäsenten tai johtajan mahdollista siirtymistä ja heille maksettavia karenssikorvauksia. Pidempien karenssiaikojen ja suuremman karenssikorvauksen johdosta yhdenkin mahdollinen siirtyminen karenssin aiheuttavalle työnantajalle nostaisi korvausmäärää.

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin tulee budjetoida karenssisäännöksistä aiheutuvat kustannukset. Finanssivalvonnan keräämiin valvontamaksuihin ei osoiteta muutoksia tämän esityksen yhteydessä. Karenssista syntyviä kuluja olisi hyvä kuitenkin seurata ensimmäisten vuosien ajan.

Karenssisäännökset saattaisivat vähentää Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin houkuttelevuutta työnantajana, jos työnhakijat suhtautuvat karenssiin kielteisesti. Suomen Pankin osalta vaikutus olisi maltillisempi, sillä karenssisopimuksia ei tehdä välttämättä koko henkilöstön kanssa, vaan esimerkiksi tietyissä tehtävissä olevien virkamiesten kanssa. Suomen Pankin osalta vaikutus on siis riippuvainen siitä, kuinka laajasti se tekee karenssisopimuksia virkamiesten kanssa. Erityisesti Finanssivalvonnan houkuttelevuus voisi siis vähentyä työuran alkuvaiheessa olevien työnhakijoiden silmissä. Lisäksi Finanssivalvonnalla ja Suomen Pankissa jo työskentelevien virkamiesten näkemys kyseisen viranomaisen houkuttelevuudesta työnantajana saattaa heikentyä, jos karenssi koetaan merkittävänä heikennyksenä työehtoihin.

Ehdotetun rikkomusmaksuntäytäntöönpanotehtävät tulisivat Oikeusrekisterikeskukselle, kuten muidenkin Finanssivalvonnan määräämien seuraamusmaksujen. Valtiovarainministeriön kyselyn perusteella vuosien 2017–2023 aikana ei ole asetettu yhdessäkään virastossa sopimussakkoa karenssisäännösten rikkomisesta. Vaikka kyselyn vastauksista ei voida tehdä suoraa johtopäätöstä seuraamusten määrästä, voidaan odottaa, että määrättävien seuraamusten määrä tulee olemaan vähäinen. Koska määrättävien rikkomusmaksujen määrä olisi arviolta hyvin vähäinen ja niitä määrättäisiin yksittäisiä, rikkomusmaksujen täytäntöönpanosta syntyy Oikeusrekisterikeskukselle lisätyötä vain vähäisessä määrin. Uusia seuraamusmaksuja kuitenkin säädetään jatkuvasti ja usein uusien seuraamusmaksujen vuosittain täytäntöönpantava määrä on vähäinen. Useiden maksujen yhteisvaikutukset ja kokonaistyömäärän lisääntyminen näkyvät Oikeusrekisterikeskuksen työmäärässä viiveellä ja mahdollinen lisäresursoinnin tarve tulee täsmentymään vasta lain voimaantulon jälkeen. Eri hallinnonalojen seuraamusmaksujen täytäntöönpanossa on kyse pysyväisluonteisesta tehtävästä. Oikeusrekisterikeskukselle syntyvät seuraamusmaksujen aiheuttaman lisätyön kattamiseen tarvittavat lisämäärärahatarpeet käsitellään vuosittaisissa kehys- ja talousarviomenettelyissä.

Vaikutukset yrityksiin. Rahoitusmarkkinoiden toimijoiden kannalta on merkityksellistä, että ehdotetulla sääntelyllä voitaisiin osaltaan ehkäistä valvontatehtävien kautta saatujen tietojen hyödyntämisestä mahdollisesti aiheutuvan epäreilun kilpailuedun saamista lakiehdotuksessa tarkoitetuissa siirtymistilanteissa. Sääntelyllä arvioidaan siten olevan välillisesti myös rahoitusmarkkinoilla toimivien tasapuolisuutta parantavia vaikutuksia.

Sääntely saattaisi lisätä jonkin verran epävarmuutta yksityisen sektorin toimijoissa näiden rekrytoidessa uusiin tehtäviin hakeutuvia Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin virkamiehiä, sillä karenssi vaikuttaa esimerkiksi siihen, milloin rekrytoitava työntekijä voi aloittaa uudessa tehtävässään. Tämä voi johtaa rekrytoinneissa eri lopputulokseen sellaisten henkilöiden osalta, jotka voivat aloittaa uusissa tehtävissä karenssin rajoittamaa työntekijää aiemmin. Ehdotus ei

kuitenkaan välttämättä vaikuta merkitsevästi halukkuuteen rekrytoida Finanssivalvonnassa ja Suomen Pankissa työskennelleitä.

Vaikutukset yksityishenkilöihin. Ehdotetulla karenssisääntelyllä on vaikutuksia perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen. Sääntely on siten merkityksellistä lain soveltamisalaan kuuluvien virkamiesten sekä johtokunnan jäsenten perustuslain 18 §:ssä säädetyn elinkeinon ja ammatin harjoittamisen vapauden kannalta. Ehdotettu seuraamusmaksu on merkityksellinen myös perustuslain 6 §:ssä tarkoitetun yhdenvertaisuuden kannalta. Ehdotuksen perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia on arvioitu oikeudelliselta näkökulmalta tarkemmin esityksen säätämisjärjestystä koskevassa luvussa 12.

Henkilömäärältään ehdotukset koskevat laajaa joukkoa Finanssivalvonnan virkamiehistä sekä johtokunnan jäseniä, joita on enintään kuusi. Karenssin perusteet täyttävä työtehtävä arvioidaan kuitenkin tapauskohtaisesti, joten etukäteisesti ei voida tarkkaan arvioida kaikkia niitä henkilöitä, joiden osalta karenssi olisi hyvin todennäköinen. Finanssivalvonta arvioi, että karenssi tulisi määrättäväksi vuositasolla noin 20:lle Finanssivalvonnasta lähtevälle henkilölle ottaen huomioon henkilöstön keskimääräisen vaihtuvuuden. Suomen Pankki arvioi, että karenssisopimus tehtäisiin arviolta alle 40 henkilön kanssa.

Karenssisäännökset voivat vaikuttaa virkamiehen tai johtokunnan jäsenen työllistymiseen. Karenssisäännöksen vaikutukset työllistymiseen voivat olla voimakkaampia ensimmäisinä vuosina lain voimaantulon jälkeen. Vaikutukset voivat myös vaihdella tapauskohtaisesti. Henkilö voidaan esimerkiksi jättää valitsematta tehtävään karenssin vuoksi. Tällainen vaikutus voi olla erityisesti työuran alkuvaiheessa oleville, jotka eivät pysty kilpailemaan kokemuksella muita hakijoita vastaan. Ehdotetulla sääntelyllä ei ole kuitenkaan tarkoitus estää virkamiesten tai johtokunnan jäsenten siirtymistä yksityisen sektorin tehtäviin tai muutoinkaan rajoittaa työvoiman liikkuvuutta julkisen ja yksityisen sektorin välillä, vaan torjua karenssin keinoin tällaisiin siirtymisiin liittyvien eturistiriitatilanteiden syntymisestä mahdollisesti aiheutuvan luottamusvajeen uhkaa. Karenssi rajoittaisi ainoastaan uudessa tehtävässä aloittamisen ajankohtaa. Sääntelyllä ei siten arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Finanssivalvonnassa ja Suomen Pankissa työskennelleiden henkilöiden uudelleen työllistymisen mahdollisuuksiin, vaikka se saattaisi lisätä ainakin aluksi jonkin verran epävarmuutta yksityisen sektorin toimijoissa näiden rekrytoidessa uusiin tehtäviin hakeutuvia.

Finanssivalvonnan virkamiesten osalta vaikutus liikkumiseen yksityiselle puolella saattaa kuitenkin riippua siitä, onko virkamies toiminut suuren ja monella eri rahoitusalan sektorilla toimivan yrityksen vai pienen ja rajatun toimialan yrityksen valvontatehtävissä. Suurta ja monilla rahoitusalan sektorilla toiminutta yritystä valvoneen Finanssivalvonnan virkamiehen karenssin soveltamispiiri on laajempi, sillä henkilö ei voisi siirtyä esimerkiksi yrityksen tytäryritykseen taikka sen kilpailijalle. Suomen Pankin virkamiehen osalta vaikutus olisi merkittävästi rajatumpi, sillä karenssin soveltaminen karenssisopimuksen perusteella perustuu tapauskohtaiseen harkintaan.

Esityksellä ei lähtökohtaisestikaan rajoitettaisi siirtymistä muuhun julkisen hallinnon tehtävään tai esimerkiksi poliittiseen luottamustehtävään. Karenssisäännös voisi lisätä puolestaan liikkuvuutta Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin välillä sekä siirtymistä muihin viranomaisiin taikka muihin valtionhallinnon tehtäviin.

Yhteiskunnalliset vaikutukset. Ehdotetulla sääntelyllä on tarkoitus torjua ennakolta Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin virkamiehen ja johtokunnan jäsenen uuteen tehtävään siirtymisestä mahdollisesti aiheutuvia eturistiriitatilanteiden syntymistä ja luottamusvajeen uhkaa. Ennalta ehkäisevällä sääntelyllä voitaisiin vähentää eturistiriitatilanteita ja lisätä

luottamusta viranomaistoiminnan puolueettomuuteen. Sääntelyssä on mahdollista katsoa olevan ainakin välillisesti kyse myös korruption ja muun epäeettisen vaikuttamisen ennalta ehkäisemisestä. Ehdotetussa sääntelyssä ei kuitenkaan voida katsoa olevan kyse laajamittaisen yhteiskunnallisen ongelman korjaamisesta, sillä vakavia tilanteita, joissa virkamies olisi hyödyntänyt työssään saamiaan salassa pidettäviä tietoja uudessa tehtävässään omaksi taikka toisen eduksi tai vahingoksi, ei ole havaittu.

Ehdotetun sääntelyn voidaan kokonaisuutena arvioida suojaavan yleistä etua, kuten julkisen valan puolueettomuutta sekä liikesalaisuuksien ja luottamuksellisen tiedon suojaa, sekä vahvistavan yleisön luottamusta demokraattisen oikeusvaltion rakenteisiin, julkiseen hallintoon sekä viranomaisen vallankäytön vastuullisuuteen. Sääntelyllä lisättäisiin myös yleisemmin luottamusta viranomaistoiminnan puolueettomuuteen, joka on perustuslain 21 §:ssä turvatun hyvän hallinnon keskeinen elementti.

4.2.16 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus

Vaikutukset viranomaisiin ja yhteiskuntaan. Johtokunnan jäsenten riippumattomuuden vahvistaminen nimenomaisella säännöksellä vahvistaa Finanssivalvonnan puolueettomuutta. Riippumattomuussäännöksillä lisätään myös yleistä luottamusta viranomaistoiminnan puolueettomuuteen.

4.2.17 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus

Taloudelliset sekä muut vaikutukset viranomaisiin. Johtokunnan jäsenten ja johtajan toimikauden enimmäisaikaa koskevat ehdotukset lisäävät liikkuvuutta kyseisiin tehtäviin ja sen myötä edistää ammatillista kehittymistä ja käytettävyyttä. Ehdotetut enimmäisajat antaisivat mahdollisuuden tehtävän riittävän pitkäjänteiseen hoitamiseen. Esityksen ehdotukset johtajan sekä johtokunnan jäsenen toimikausien rajaamisesta tiettyyn vuosimäärään voivat kuitenkin rajata niiden henkilöiden määrää, jotka voivat toimia kyseisissä tehtävissä. Johtokunnan jäseniä koskeva enimmäisaikasäännös yhdessä jäsentä koskevan pätevyysvaatimuksen kanssa voi lisätä ehdotettujen enimmäisaikojan vaikutusta, sillä pätevien henkilöiden määrä Suomen rahoitusmarkkinoilla on rajallinen. Nykyisen käytännön mukaan näyttäisi kuitenkin, että enimmäisaika rajaisi harvoin henkilön mahdollisuutta toimia johtokunnan jäsenen tehtävässä. Finanssivalvonnan johtokunnan nykyisistä jäsenistä yksi on toiminut tehtävässä 14 vuotta. Näin ollen enimmäisaikojen ei voida katsoa merkittävästi vaikeuttavan sitä, että Finanssivalvonta löytää pätevät henkilöt hoitamaan johtokunnan jäsenen tai johtajan tehtäviä.

Vaikutukset yksityishenkilöihin. Ehdotetuilla enimmäisaikasäännöksillä on vaikutuksia perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen. Sääntely on siten merkityksellistä lain soveltamisalaan kuuluvan johtajan sekä johtokunnan jäsenten perustuslain 18 §:ssä säädetyn elinkeinon ja ammatin harjoittamisen vapauden kannalta. Enimmäisaika rajaisi suoraan sen, että henkilö ei voi toimia 14 vuotta kauemmin johtokunnan jäsenenä tai 15 vuotta kauemmin Finanssivalvonnan johtajana. Rajoitus kohdistuu kuitenkin vain näihin tiettyihin tehtäviin, ja enimmäisaika mahdollistaa myös pitkäaikaisen toimimisen kyseisessä tehtävässä. Johtokunnan jäsenen tehtävä ei kuitenkaan vastaa täysin palkkatyötä, minkä vuoksi pääsääntöisesti johtokunnan jäsenet työskentelevät päätoimisesti muualla tai ovat eläkkeellä. Enimmäisajan vaikutus on näin ollen rajallinen. Ehdotuksen perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia on arvioitu tarkemmin esityksen säätämisjärjestystä koskevassa luvussa 12.

Yhteiskunnalliset vaikutukset. Enimmäisaikaa koskevilla ehdotuksilla suojataan yleistä luottamusta viranomaistoiminnan puolueettomuuteen, sillä enimmäisaika edistää viranomaisen

johdon vaihtuvuutta eikä tehtäviin liittyvä viranomaisvalta keskittyisi tietyille henkilöille keskipitkällä aikavälillä.

4.2.18 Eturistiriitailmoitus

Taloudelliset sekä muut vaikutukset viranomaisiin. Ehdotetut muutokset Finanssivalvonnasta annetun lain 16 §:n eturistiriitailmoituksesta ja 16 a §:n sisäpiiri-ilmoituksesta sekä sisäpiirirekisteristä selkeyttävät tietojen keräämistä. Selkeyttäminen voi osaltaan vähentää Finanssivalvonnan hallinnollista taakkaa. Hallinnollista taakkaa puolestaan voi muilta osin lisääntyä, sillä eturistiriitailmoituksen soveltamisala hieman muuttuu, mikä edellyttää Finanssivalvonnalta esimerkiksi virkamiesten ja johtokunnan jäsenten neuvontaa ilmoituksen tekemisessä sekä uusien tulkintatilanteiden käsittelyä. Sisäpiirirekisteriä koskevat säännökset mahdollistava nykyistä varmemmin Finanssivalvonnan tietojensaannin palveluntarjoajalta.

Vaikutukset yksityishenkilöihin. Eturistiriitailmoitusta ja sisäpiiritietoa koskevat pykälät vaikuttavat virkamiesten ja johtokunnan jäsenten perusoikeuksien toteutumiseen, sillä henkilöiden on luovutettava yksityiselämää koskevia tietoja Finanssivalvonnalle. Tiedot liittyvät pääosin henkilön taloudelliseen tilanteeseen ja ne voidaan yhdistää tiettyyn tunnistettavissa olevaan henkilöön. Tiedoista voidaan tehdä myös päätelmiä henkilön taloudellisesta tilanteesta. Eturistiriitailmoituksen perusteella kerätään tietoa myös henkilön muista sidonnaisuuksista, kuten sivutoimesta, hallituksen jäsenyydestä tai merkittävistä henkilösuhteista. Tietoja kerätään jo voimassa olevan lain nojalla.

Eturistiriitailmoituksella ilmoitettavia tietoja ehdotetaan muutettavaksi siten, että tiedon tulisi olla sellainen, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja. Ilmoitettavien tietojen sitominen eturistiriidan aiheuttamiseen rajaa yksityishenkilön tietojen keräämistä kapeammaksi. Muutoksilla pyritään ehkäisemään tarpeettoman tiedon keräämistä. Muutos saattaa aiheuttaa alussa epävarmuutta ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä sen muuttuessa. Toisaalta ilmoitusvelvollisuus laajenee, sillä tulevaisuudessa eturistiriitailmoitusvelvollisuus koskee koko Finanssivalvonnan henkilöstöä.

4.2.19 Kaupankäynnin rajoitukset

Taloudelliset sekä muut vaikutukset viranomaisiin. Finanssivalvonnan nykyisin soveltamaan hankintakieltoon nähden 16 c §:n rajoitukset laajentavat kiellon piiriä. Muutos lisää Finanssivalvonnan hallinnollista taakkaa. Finanssivalvonta arvioi esimerkiksi, että hankintakiellon ulottuminen konserniyhtiöihin tulee herättämään kysymyksiä ja neuvonta- ja koulutustarvetta Finanssivalvonnan sisällä. Osaltaan kaupankäyntirajoitukset voivat vaikuttaa Finanssivalvonnan houkuttelevuuteen työnantajana.

Finanssivalvonnan tietojen mukaan kaupankäyntilupia muiden kuin hankintakiellon alaisten rahoitusvälineiden osalta käsiteltiin vuonna 2021 yhteensä 197 kappaletta, vuonna 2022 yhteensä 459 kappaletta, vuonna 2023 yhteensä 255 kappaletta ja vuonna 2024 yhteensä 226 kappaletta.

Vaikutukset yksityishenkilöihin. Kaupankäyntirajoituksilla on vaikutusta virkamiesten ja johtokunnan jäsenten perustuslain 15 §:n mukaisen omaisuudensuojan kannalta. Hankinta- ja luovutuskielto estää ennakollisesti tietynlaisen rahoitusvälineen hankkimisen siitä hetkestä eteen-päin, kun henkilö on nimitetty virkaan tai tehtävään. Tällainen kielto rajaa sitä, mihin henkilö voi käyttää nykyistä omaisuuttaan. Kaupankäynnin rajoitus ei siis estä hankkimasta rajoituksen alaisia rahoitusvälineitä ennen sitä hetkeä, kun henkilö on nimitetty virkaan tai tehtävään. Rajoitukset kohdistuvat kuitenkin osittain myös tällaisiin ennen nimitystä hankittuihin rahoitusvälineisiin, sillä rajoitukset estävät tällaisen omistuksen myymisen tai

luovuttamisen sinä aikana, kun henkilö suorittaa virkaa tai tehtävää Finanssivalvonnassa. Lisäksi Finanssivalvonnalle annetaan toimivaltuus vaatia rahoitusvälineen myymistä tai luovuttamista, jos se voi aiheuttaa eturistiriidan. Kielto tarkoittaa sitä, että ennen virassa tai tehtävässä aloittamista henkilön on huolella arvioita omia omistuksiaan, jos ei halua ottaa riskiä siitä, että ei pysty myymään omistusta työssäolovuosien aikana taikka riskiä siitä, että Finanssivalvonta voi vaatia omistuksesta luopumista. Vaikutusta on arvioitu myös luvussa 12.

Hankinta- ja luovutuskielto saattaa vaikuttaa edellä mainittujen vaikutusten lisäksi Finanssivalvonnan virkamiesten ja johtokunnan jäsenten sijoituskäyttäytymiseen. Osa saattaa esimerkiksi pidättäytyä kokonaan sijoittamistoiminnasta rajoitusten vuoksi.

Yhteiskunnalliset vaikutukset. Kaupankäynnin rajoituksia koskevilla ehdotuksilla suojataan yleistä luottamusta viranomaistoiminnan puolueettomuuteen, kun varmistetaan, että valvontatyötä tekevät eivät hyödynnä valvonnan myötä saatuja tietoja omaksi edukseen kaupankäynnin puolella.

4.2.20 EU:n vakavaraisuusasetukseen perustuva kansallinen liikkumavara

Esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklan 5 kohdan mukainen, kokonaisriskipainolattian voimaantuloon liittyvä jäsenvaltio-optio asuntoluottojen riskipainoa koskevasta määräaikaisesta siirtymäajasta sisäisiä riskimalleja käyttäville luottolaitoksille.

Vaikutukset luottolaitoksiin. Jäsenvaltio-optiolla voidaan lykätä luottolaitosten pääomavaatimusten nousua, joka seuraa 1.1.2025 lukien asteittain voimaan tulevista EU-tason sääntelymuutoksista. Muutokset tulevat täysimääräisesti voimaan vuoden 2033 alusta lukien. Kaikkien viimeisimpien EU-tasolla päätettyjen sääntelymuutosten voimaantulo merkitsisi Suomessa pääomavaatimusten lievää nousua suurilla luottolaitoksilla ja sisäisiä riskimalleja hyödyntävillä laitoksilla, kun taas pääomavaatimukset tyypillisesti madaltuisivat pienillä luottolaitoksilla ja standardimenetelmää käyttävillä laitoksilla. Sääntelykokonaisuudella ei siten ole kautta linjan pääomavaatimuksia kiristävää vaikutusta, vaan sääntely vaikuttaa molempiin suuntiin riippuen luottolaitosten liiketoimintamalleista, käytössä olevista riskipainojen laskentamenetelmistä sekä riskiprofiileista. Finanssivalvonnan arvion mukaan uuden sääntelyn voimaantulo kasvattaisi suomalaisten luottolaitosten yhteenlaskettuja pääomavaatimuksia koko sektorin tasolla arviolta vain noin 3,9 prosenttia (ei prosenttiyksikköä). Suurin osa vaatimusten kasvusta aiheutuisi vasta kaikkien siirtymäaikojen päätyttyä vuoden 2033 alussa.

Sääntelykokonaisuuden pääomavaatimuksia nostavia vaikutuksia voidaan pitää vähäisinä verrattuna esimerkiksi pankkivalvonnallisiin harkinnanvaraisiin vaatimuksiin ja pankkivalvojien edellyttämiin toimenpiteisiin, joita on toteutettu jo voimassa olevan sääntelyn perusteella esimerkiksi sisäisten riskimallien kehittämisen yhteydessä. Erityisesti EKP on toteuttanut tällaisia toimenpiteitä sen suorassa valvonnassa olevien luottolaitosten kohdalla, mutta yhteisen valvontamekanismiin kuuluvien ja sen ulkopuolisten maiden välillä voi olla eroavaisuuksia EU:n sisälläkin.

Finanssivalvonta on arvioinut, että kaikki suomalaiset luottolaitokset täyttävät nämä vuoden 2033 alusta täysimääräisesti voimaan tulevat vaatimukset jo nykyisillä omien varojen tasoilla myös ilman option käyttämistä. Jos Suomen pankkisektorin kannattavuus pysyisi suunnilleen samalla tasolla kuin edellisen neljän vuoden aikana keskimäärin, suomalaispankit pystyisivät kompensoimaan pääomavaatimusten arvioidun kasvun sektoritasolla yhden tilikauden tuloksella suurelta osin, vaikka ne jakaisivat keskimäärin 70 prosenttia voitoistaan ulos

osinkoina tai muuna varojenjakona (Finanssivalvonta 2024: EU:ssa sovellettava Basel III -vakavaraisuusuudistus vaikuttaa maltillisesti suomalaispankkien pääomavaatimuksiin, s.7).

Kokonaisriskipainolattia ja sitä kautta myös jäsenvaltio-optio soveltuisivat ainoastaan sisäisiä riskimalleja käyttäviin luottolaitoksiin. Jäsenvaltio-option mahdollistama suotuisampi vakavaraisuuskohtelu vuoden 2032 loppuun saakka kohdistuisi ainoastaan sisäisiä riskimalleja käyttäviin luottolaitoksiin ja koko sektorin tasolla optio voisi keventää pankkien pääomavaatimuksia siirtymäkaudella vuoden 2032 loppuun saakka vain hyvin vähän. Vakavaraisuushuojennuksella olisi vaikutusta ainoastaan sellaisiin luottolaitoksiin, joiden riskipainot ovat kokonaisriskipainolattiaa matalammalla tasolla. Jäsenvaltio-option käyttämisestä ei siten suoranaisesti seuraa vakavaraisuushuojennuksia kaikissa sisäisiä riskimalleja käyttävissä luottolaitoksissa. Esitystä laadittaessa on arvioitu, että pääomavaatimuksia keventävä vaikutus koko sektorin tasolla olisi Finanssivalvonnan arvion mukaan siirtymäkauden aikana korkeimmillaan noin 70–80 miljoonaa euroa, joka vastaa enintään noin 0,17 prosenttia (ei prosenttiyksikköä) verrattuna pankkien arvioituihin euromääräisiin pääomavaatimuksiin kaikkien siirtymäaikojen päätyttyä. Siten on arvioitu, että jäsenvaltio-option käyttämisellä ei olisi käytännössä juurikaan vaikutusta luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksiin sektoritasolla. Jäsenvaltio-option tarkoituksena on, että se mahdollistaa luottolaitosten sopeutumisen uuteen sääntely-ympäristöön tasaamalla sääntelyn voimaantuloon liittyvät vaikutukset tasaisemmin vuosille 2025–2033. Finanssivalvonnan arvion mukaan optiota käyttämällä vakavaraisuusvaatimusten sinänsä vähäinen nousu hidastuisi, mutta jyrkkenisi juuri siirtymäkauden päättymisen yhteydessä verrattuna option käyttämättä jättämiseen.

Nordea Bank Oyj on arvioinut EU:n vakavaraisuusasetukseen pohjautuvien, vuosina 2025–2033 voimaan tulevien sääntelyvaikutusten Finanssivalvonnan arvioimaa suurempana, ja siten nähnyt jäsenvaltio-option käyttöönoton liiketoiminnan kannalta merkityksellisenä. Nordea Bank Oyj:n arvio perustuu sen tekemiin omiin arvioihin liiketoiminnan ja mikrovalvonnallisten vaatimusten kehityksestä. Finanssivalvonnan tekemä arvio puolestaan perustuu luottolaitoksilta toteutettuun tiedonkeruuseen, ja arvio ottaa lähtökohdaksi muuttumattoman taseen koko siirtymäajan sekä muuttumattomat mikro- ja makrovalvonnan vaatimukset.

Option käyttämisen myötä sisäisiä riskimalleja käyttävät luottolaitokset saisivat lisäaikaa pääomaoptimointien toteuttamiseksi ja liiketoiminnallisten ratkaisujen suunnittelemiseksi ennen kuin kokonaisriskipainolattia vaikuttaa pääomavaatimuksia nostavasti, mikäli kokonaisriskipainolattialla ylipäänsä on pääomavaatimuksia nostava vaikutus kyseisellä luottolaitoksella.

Jäsenvaltio-option käyttäminen monimutkaistaa vakavaraisuusvaatimuksiin liittyvää sääntelyä, koska sen käyttöönotto edellyttää uusia kansallisia säännöksiä, joita sovelletaan EU:n vakavaraisuusasetuksen rinnalla. Option käyttäminen edellyttää kaikkia sisäisiä riskimalleja käyttäviltä luottolaitoksilta vähäisissä määrin lisäraportointia riippumatta siitä, huojentaako option mahdollistama erillissiirtymäaika kyseisen luottolaitoksen vakavaraisuusvaatimuksia vai ei.

Vaikutukset rahoitusmarkkinoihin ja rahoitusvakauteen. Ottaen huomioon edellä mainitut suhteellisen vähäiset vaikutukset luottolaitosten pääomavaatimuksiin sektoritasolla option käyttämisen ei arvioida vaarantavan rahoitusvakautta. Jäsenvaltio-option käyttämisen potentiaalinen pääomavaatimuksia väliaikaisesti huojentava vaikutus kohdistuisi etupäässä suuriin, sisäisiä riskimalleja käyttäviin luottolaitoksiin. Tämä luottolaitoskategoria on Suomen rahoitussektorin järjestelmäriskien kannalta poikkeuksellisen merkittävä.

Kokonaisriskipainolattian tavoitteena on rakenteellisesta näkökulmasta vähentää EU- ja kansainvälisellä tasolla havaittua riskipainotettujen erien perusteetonta vaihtelua sisäisiä riskimalleja käyttävien pankkien välillä. Jäsenvaltio-option käyttäminen lykkäisi näitä vaikutuksia. Toisaalta viime vuosina pankkivalvontaviranomaiset ovat käytettävissä olevilla valvonnallisilla toimenpiteillä puuttuneet sisäisten riskimallien perusteettomaan vaihteluun ja siten sisäisiin riskimalleihin liittyviin epäkohtiin on pystytty osaltaan tällä tavoin puuttumaan, mikä voi osaltaan vähentää kokonaisriskipainolattiaan liittyvän uudistuksen konkreettista tarvetta.

Kokonaisriskipainolattian voimaantulo edesauttaisi kilpailuasetelmien tasoittumista suurempien ja pienempien luottolaitosten välillä, koska sisäisiä riskimalleja käyttävät tyypillisesti suuret luottolaitokset. Suomen keskittyneillä asuntoluottomarkkinoilla kilpailua tasoittavan vaikutuksen arvioidaan olevan osin myönteinen, koska myös pienten luottolaitosten toiminnalla on merkitystä luottojen saatavuuden suhteen. Kilpailullisen asetelman tasoittuminen vaikuttaisi todennäköisesti myönteisesti myös rahoitusvakauteen, koska Suomen rahoitusjärjestelmän yksi keskeinen haavoittuvuus on pankkimarkkinan keskittyminen suurille toimijoille. Jäsenvaltio-optiota hyödyntämällä nyt esitetyllä tavalla nämä vaikutukset voisivat lykkääntyä. Toisaalta on huomioitava, että asuntoluottojen saatavuutta ja hinnoittelua taikka pankkien toimintaedellytyksiä kokonaisuutena ei ole mielekästä arvioida ainoastaan pääomavaatimusten kautta, mistä näkökulmasta kilpailullisten erojen tasoittuminen pääomavaatimusten muutosten kautta vaikuttaa todennäköisesti jokseenkin rajallisesti.

Option käyttämisellä yksistään ei todennäköisesti olisi vaikutuksia luotonantoon Suomen koko rahoitussektoria ja sen luotonantokapasiteettia tarkasteltaessa. Esitystä valmisteltaessa on arvioitu, olisiko jäsenvaltio-option käyttämisellä myönteisiä vaikutuksia asuntoluottojen tai muun rahoituksen saatavuuteen ja tarjontaan sitä kautta, että option käyttämisestä seuraa osalle luottolaitoksista määräaikainen huojennus vakavaraisuusvaatimuksiin verrattuna tilanteeseen ilman jäsenvaltio-option käyttämistä, tai että edellyttääkö Suomen asuntoluottomarkkinoiden toimivuuden turvaaminen option käyttämistä. Pääomavaatimusten ohella merkityksellisiä luottojen saatavuudessa ja hinnoittelussa ovat yleisesti ottaen muun muassa kilpailutilanne, luottolaitosten varainhankinnan hinta, liiketoiminnalliset valinnat ja oheistuotteiden myynnistä saatavat palkkiotuotot. Siten pääomavaatimusten muutosten ja luotonannon välillä ei vallitse suoraa syy-yhteyttä, vaan asetelmaan vaikuttavat monet eri seikat. Tätä johtopäätöstä tukevat myös kokemukset aiemmista sääntelyuudistuksista. Huomioiden myös option käyttämisestä saatava hyvin rajallinen huojennus vakavaraisuusvaatimuksiin, ei option käyttämisellä katsota käytännössä olevan sellaisenaan vaikutusta asuntoluottojen saatavuuteen ja tarjontaan.

Asuntoluottojen riskipainokohtelua koskeva jäsenvaltio-optio olisi määräaikainen ja se on mahdollista olla nykyisen sääntelyn puitteissa voimassa enintään vuoden 2032 loppuun saakka. Asuntoluottojen takaisinmaksuajat ovat huomattavasti tätä pidempiä ja tosiasiallinen, muun muassa asunnonvaihtotilanteet ja pankkien kilpailuttamiset huomioiva, keskimääräinen asuntoluoton maturiteetti on noin 7–8 vuotta. Uusluotonannossa luottolaitosten on huomioitava myös pääomavaatimusten pidemmän aikavälin kehitys. Tästä syystä määräaikaisilla huojennuksilla, jotka kohdentuvat vain osaan luottolaitoksista, olisi todennäköisesti joka tapauksessa hyvin rajallinen vaikutus uusluotonantoon.

Jäsenvaltio-option käyttämisellä ei arvioida olevan vaikutusta asuntoluotonantoprosesseihin asiakasrajapinnassa tai pankkien asiakaspalveluun. Jäsenvaltio-option käyttämisestä johtuva lisääntyvä viranomaisraportointi ei arvioidusti edellyttäisi lisätietojen keräämistä luottojen myöntämisen tai luottojen uudelleenjärjestelyiden yhteydessä.

Jäsenvaltio-optio on luonteeltaan EU-tasolla säädetty poikkeus kansainvälisistä Basel III -sääntelystandardeista. Suomalaiset luottolaitokset ovat Eurooppa-tasoisessa tarkastelussa muiden pohjoismaisten luottolaitosten tavoin korostetun riippuvaisia markkinavarainhankinnasta, jolloin ne ovat osapuolina kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla. Yleisesti ottaen yhdenmukaiset säännöt kansainvälisesti arviolta tukevat luottolaitosten mahdollisuuksia markkinavarainhankintaan. Tämä asetelma korostaa, että pankkisektoria koskevissa rahoitusmarkkinapoliittisissa valinnoissa tulisi Suomessa lähtökohtaisesti pyrkiä kansainvälisesti ja keskeisten verrokkimaiden kanssa mahdollisimman yhdenmukaiseen sääntelyyn ja kansainvälisesti lanseerattujen sääntelystandardien noudattamiseen – ei itseisarvollisesti, vaan toimivien rahoitusmarkkinoiden pidemmän aikavälin näkökulmasta.

Vaikutukset viranomaistoimintaan. Jäsenvaltio-option käyttäminen edellyttää, että Finanssivalvonta ja EKP toimivaltaisina pankkivalvontaviranomaisina valvovat option käyttämisen edellytyksiä. Option käyttämisestä johtuvat valvonnalliset lisätehtävät on arvioitu kokonaisuutena vähäiseksi. Tehtävät voidaan arviolta hoitaa Finanssivalvonnan nykyisten resurssien puitteissa.

4.2.21 EMIR

Yleisesti EMIR-muutosasetus ja EMIR-muutosdirektiivi lisäävät EU:n keskusvastapuolten houkuttelevuutta ja turvaavat EU:n rahoitusvakautta. Ehdotukset myös vähentävät liiallista riippuvuutta kolmansien maiden keskusvastapuolista ja myötävaikuttavat pääomamarkkinaunionin syventämiseen. Sääntely on kalibroitu siten, ettei markkinaosapuolille, keskusvastapuolille ja viranomaisille synny kohtuuttomia kustannuksia.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Yleistä toteuttamisvaihtoehdoista

Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanossa on jonkin verran kansallista liikkumavaraa. Muutosdirektiivi sallii muutamia valinnaisia mahdollisuuksia kansallisessa lainsäädännössä, mutta osin myös tiukempaa kansallista lainsäädäntöä. Esityksessä on valittu muutosdirektiivin vaihtoehdoista ne, jotka parhaiten edistävät Suomen rahoitusmarkkinoiden toimintaa ja hallitusohjelman tavoitteiden toteutumista.

5.2 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.2.1 Yritysjärjestelyjen, merkittävän omistusosuuden hankkimisen sekä merkittävien varojen ja velkojen luovutuksen valvonta

Luottolaitosdirektiivin 27 i artiklan 2 kohdan mukaan toimivaltainen pankkivalvontaviranomainen ei ole edellytetty tekemään mainitun artiklan mukaista pankkivalvonnallista arviota, jos kyse on konsernin tai yhteenliittymän sisäisestä sulautumisesta. Säännöksen yhtenä täytäntöönpanoratkaisuna on arvoitu mainittujen sulautumisen rajaamista kokonaan pois pankkivalvonnallisen arvion ja siten myös pankkivalvonnallisten toimivaltuuksien ulkopuolelle. Tämän ei ole katsottu olevan direktiivin mukaista, koska direktiivissä ole annettu mahdollisuutta toimivaltuuksien täydelliselle poissulkemiselle. Direktiivin mukaan säännönmukaista arviota tällaisista sulautumisesta ei saa kansallisessa lainsäädännössä edellyttää, mutta muutoin pankkivalvonnallisia toimivaltuuksia sulautumisten valvomiseksi direktiivi ei rajaa pois. Sulautumisiin liittyvien valvontamenettelyiden poissulkemista yhteenliittymien ja konsernien sisälläkin on lisäksi pidettävä ongelmallisena, koska luottolaitosryhmittymien konsolidoitumiskehitys on johtanut

kooltaan verraten merkittävienkin luottolaitosten syntymiseen ryhmittymien sisälle sulautumisten kautta. Valvontamenettelyiden poissulkeminen näissä tapauksissa ei olisi rahoitusvakauden valvonnan kannalta tarkoituksenmukaista.

5.2.2 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset

Esitystä valmisteltaessa on harkittu ratkaisua, jossa luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan 8 a alakohdassa tarkoitettuna hallintotehtävää hoitavalla ylimmällä hallintoelimellä tarkoitettaisiin ainoastaan toimitusjohtajaa. Ratkaisua ei kuitenkaan ole pidetty direktiivin mukaisena, sillä direktiivin edellä mainittu säännös edellyttää määritelmän piiriin kuuluvaksi luottolaitoksen liiketoimintaa tosiasiallisesti johtavat henkilöt riippumatta näiden henkilöiden yhtiöoikeudellisesta asemasta, ollen siten käsitteellisesti laajempi kuin pelkkä toimitusjohtajan tehtävä. Direktiivin tulkinnasta on myös käyty näkemystenvaihtoa Euroopan komission kanssa. Direktiivin mukaisen hallintotehtävää hoitavan ylimmän hallintoelimen määritteleminen kattavaksi ainoastaan toimitusjohtajan ei pidetä myöskään tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon, että luottolaitoksen sisäinen organisaatio voidaan järjestää monin eri tavoin.

Niin ikään on harkittu vaihtoehtoa, jossa hallintotehtävää hoitavaan ylimpään hallintoelimeen luettaisiin suoraan toimitusjohtajan välittömään alaisuuteen sijoittuvat luottolaitoksen ylimmät johtotehtävät (toisin sanoen johtoryhmätasoiset tehtävät). Tämän ratkaisun on katsottu ylittävän direktiivin vähimmäisvaatimukset ja ulottuvan tarpeettoman laajaksi ottaen erityisesti huomioon, että luottolaitoksen johtoryhmissä voi olla myös tiettyjä erityisosaamista vaativia tehtäviä (kuten henkilöstö- ja viestintäjohtajat), joihin ei ole tarpeen soveltaa samankaltaisia kattavia vaatimuksia kuin esimerkiksi toimitusjohtajaan ja keskeisten liiketoiminta-alueiden johtajiin. Lisäksi kooltaan pienemmissä luottolaitoksissa johtoryhmätasoisten tehtävien kategorisesti lukeminen toimitusjohtajaan rinnastuvaksi ei tosiasiallisesti vastaa näihin tehtäviin liittyviä vastuita.

Luottolaitosten johdon kelpoisuusvaatimusten viranomaisvalvonta ehdotetaan pidettäväksi jälkikäteisvalvontana (ex post), kuitenkin huomioiden direktiivin edellyttämät säännökset ennakkoilmoituksesta hallituksen puheenjohtajan ja liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvien henkilöiden valinnasta. Luottolaitosdirektiivi ei edellytä ennakollista viranomaisvalvontaa (ex ante), jolloin valvontaviranomaisen tekemä myönteinen päätös olisi edellytyksenä tehtävässä aloittamiselle. EU-maista suurimmassa osassa on käytössä ex ante -menettely (mukaan lukien Ruotsi, Belgia, Alankomaat, Irlanti ja Espanja). Ex post -menettelyitä soveltaa Suomen lisäksi Itävalta, Saksa, Viro, Ranska, Kreikka, Italia, Tanska ja Puola. Direktiivin täytäntöönpanoa valmisteltaessa on lyhyesti tarkasteltu mahdollisuutta myös ex ante -menettelyyn siirtymisestä, mutta nykyistä ex post -menettelyä on pidetty sekä valvontaviranomaisen että toimialan näkökulmasta joustavampana. Ex ante -menettelyn arvioidaan myös sitovan valvontaviranomaisen resursseja epätasaisesti, sillä arviointia koskevat viranomaisprosessit tulisi tällöin saada valmiiksi yhtiökokouskauteen mennessä. Pakollisen viranomaisarvioprosessin pitkittyminen saattaisi myös pitkittää vastuuhenkilöiden nimittämisprosesseja.

5.2.3 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset

Luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 1 kohta sisältää jäsenvaltio-option siitä, että strategioiden ja menettelytapojen arviointitiheys voidaan asettaa pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille vain joka toinen vuosi tapahtuvaksi ilman vähintään-kriteeriä. Jos liikkumavara otettaisiin käyttöön, se vähentäisi pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten luottolaitosten hallinnollista taakkaa. Taakan kevennys olisi kuitenkin hyvin vähäinen, sillä liikkumavara on jo lähtökohtaisesti hyvin kapea. Käytännössä liikkumavaran käyttöönotto tarkoittaisi, että

pienillä ja rakenteeltaan yksinkertaisilla luottolaitoksilla ei olisi velvoitetta arvioida strategioita ja menettelytapojaan joka toista vuotta useammin, vaikka laitoksen liiketoiminnassa tai liiketoimintaympäristössä tapahtuisi merkittäviä muutoksia. Tämä voisi johtaa siihen, että luottolaitos ei ole valmistautunut merkittävien muutosten aiheuttamiin vaikutuksiin.

5.2.4 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko

Kaksoisrangaistavuus. Luottolaitosdirektiivin 70 artiklan täytäntöönpanon osalta arvioitiin myös toista vaihtoehtoa. Luottolaitosdirektiivin 70 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanon lykkäämistä myöhempään ajankohtaan arvioitiin, sillä poikkeussäännös kaksoisrangaistavuuden kieltoon muuttaisi Suomen vakiintunutta lainsäädäntökäytäntöä. Poikkeussäännöksen edellytykset täyttävä tilanne, jossa seuraamusmaksun määrääminen olisi välttämätöntä rikosseuraamuksen lisäksi, ei ole todennäköinen Suomessa, mutta sellaisen mahdollisuutta ei voida täysin myöskään poissulkea ilman kattavaa arviota seuraamusmaksujen määräämisperusteiden ja rikosten tunnusmerkistöjen mahdollisesta päällekkäisyydestä sekä siitä, mitä yleisen edun osa-aluetta suojataan. Tämän vakiintuneen lainsäädäntökäytännön muuttaminen olisi tarkoituksenmukaisinta tehdä sellaisen hankkeen yhteydessä, jossa arvioidaan laajemmin kaksoisrangaistavuuden kiellon sisältöä. Tällaista hanketta ei ole kuitenkaan mahdollista valmistella siten, että säännöksen sisältävä laki tulisi voimaan luottolaitosdirektiivissä säädettynä täytäntöönpanon ajankohtana, minkä vuoksi ratkaisu saattaa altistaa Suomen Pilot-menettelyyn eli Euroopan komission ja EU-jäsenvaltion väliseen epäviralliseen ja hallinnolliseen menettelyyn, jonka tarkoituksena on ratkaista mahdolliset EU-oikeuden rikkomiset varhaisessa vaiheessa ilman muodollista rikkomusmenettelyä. Lisäksi ratkaisu jättää mahdollisuuden, että Suomea kohtaan käynnistetään rikkomusmenettely. Näin ollen tarkoituksenmukaisimpana vaihtoehtona nähtiin ehdottaa poikkeussäännös Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ainoastaan luottolaitoslain säännösten rikkomiseen ja laiminlyöntiin liittyen.

Kansalliset korjaustarpeet. Koska voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun perusratkaisussa on havaittu sellaisia ongelmia, joiden perusteella laajempi uudistus voisi olla tarpeellinen, yksi valmistelussa arvioiduista vaihtoehdoista oli 4 luvun rakenteellinen uudistus, jossa säännökset jaoteltaisiin yleisiin menettelysäännöksiin sekä säännöksiin, joiden perusteella seuraamus voidaan määrätä. Uudistus voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siirtämällä seuraamuksia koskevat säännökset rahoitusalan eri sektorilakeihin siten, että Finanssivalvonnasta annetusta laista löytyisi ainoastaan yleiset menettelysäännökset. Vaihtoehtoisesti 4 luvun sisällä voitaisiin esimerkiksi jaotella säännöksiä toimiviksi kokonaisuuksiksi, jotta pykälien ymmärrettävyys selkeytyisi niiden lyhentyessä omiksi kokonaisuuksikseen. Luvun uudistuksella voitaisiin parantaa lain selkeyttä, johdonmukaisuutta sekä oikeusvarmuutta.

Hallituksen esityksen valmistelussa todettiin, että tarkasteltu vaihtoehto vaatisi aikaa, merkittävästi resursseja sekä laajaa ja kattavaa osaamista niin Finanssivalvonnan toimivaltuuksista, rahoitusmarkkinoiden eri sektoreista että lakitekniikasta. Lakitekniikaltaan 4 luvun perusratkaisun uudistaminen voisi mahdollisesti vaatia esimerkiksi uusien lakien säätämistä, jotta myös suoraan EU-asetuksiin perustuvat seuraamusmaksut olisivat johdonmukainen osa kokonaisuutta. Näistä seikoista johtuen tämän esityksen yhteydessä ei ole direktiivien täytäntöönpanoaikataulun vuoksi mahdollisuutta laajempaan uudistukseen, sillä uudistus vaatisi erityisiä resursseja sekä aikaa lainvalmistelulle. Tämän esityksen aikataulun ja resursoinnin puitteissa tarkoituksenmukaisimpana vaihtoehtona pidettiin kiireellisimmin korjausta vaativan 41 a §:n kohdennettua uudistusta.

Uhkasakkoa koskeva kansallinen liikkumavara. Luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa ja 67 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään kansallista

liikkumavaraa tarjoavasta jäsenvaltio-optiosta, joka mahdollistaa uhkasakon korkeamman enimmäismäärän. Samojen kohtien kolmannessa alakohdassa säädetään myös kansallisesta liikkumavarasta, jonka myötä uhkasakkoja voi soveltaa viikko- tai kuukausikohtaisesti edellyttäen, että option käyttäminen ei johda suurempaan enimmäismäärään kuin päiväkohtaisesti laskettuna.

Valmistelussa on ehdotettu, että liikkumavaraa uhkasakon korkeammasta enimmäismäärästä ei otettaisi käyttöön. Valmistelussa kuitenkin arvioitiin, olisiko direktiiviä korkeammasta enimmäismäärästä, sillä voimassa olevassa Finanssivalvonnasta annetun lain uhkasakkosäännöksessä taikka uhkasakkolaissa ei ole asetettu euromääräistä rajaa uhkasakolle, vaan uhkasakon suuruus arvioidaan suhteessa päävelvoitteen laatuun ja laajuuteen, velvoitetun maksukykyyn ja muihin asiaan vaikuttaviin seikkoihin. Uhkasakon asettamiseen soveltuvat luonnollisesti myös hallintolain säännökset. Finanssivalvonta on asettanut uhkasakkoja, joiden enimmäismäärät ovat ylittäneet luottolaitosdirektiivin enimmäismäärän. Kansallisessa työryhmässä katsottiin kuitenkin riittäväksi direktiivin enimmäisrajat. Finanssivalvonnalla on myös mahdollisuus määrätä seuraamusmaksu, jos luottolaitos rikkoo sille asetettuja velvoitteita. Liikkumavara uhkasakon asettamisesta viikko- tai kuukausikohtaisesti ehdotetaan otettavaksi käyttöön. Luottolaitosdirektiivissä tarkoitettu uhkasakko (periodic penalty payments) vastaa kansallisesti uhkasakkolaissa säädettyä. Menettelyn näkökulmasta uhkasakkolain juokseva uhkasakko ei vastaa täysin direktiivin säännöksiä, jos liikkumavaraa ei oteta käyttöön. Tämä tarkoittaisi, että ilman liikkumavaran käyttämistä kansallisesti pitäisi säätää uhkasakkoon liittyvästä menettelystä niissä tilanteissa, kun kyse on luottolaitossektorin toimijalle määrättävästä uhkasakosta. Menettelysäännösten säätämistä ei siten katsottu tarkoituksenmukaiseksi, kun kansallisesti on jo voimassa asiaa koskevaa säännökset.

5.2.5 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet

Luottolaitosdirektiivin 48 a artikla mahdollistaa jäsenvaltioille liikkumavaraa säätää direktiivissä säädettyjä vaatimuksia laajemmista vaatimuksista kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeille. Jos liikkumavara otettaisiin käyttöön se vaatisi, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeille pitäisi kansallisesti säätää oma sääntelykehikkonsa, jossa säädettäisiin, miten luottolaitosdirektiivin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen säännöksiä sovelletaan sivuliikkeisiin. Käytännössä tämä tarkoittaisi tiukempia vaatimuksia kuin, mitä luottolaitosdirektiivissä säädetään. Liikkumavaran käyttäminen vaatisi laajaa selvitystyötä lainvalmisteluvaiheessa. Liikkumavaran mahdollistama laajempi sääntely voisi rajata tarpeettomasti kilpailua Suomen markkinoilla nostamalla markkinoille tulon kynnystä.

5.2.6 Karenssi

Finanssivalvonta

Sopimusperustainen malli. Valmistelussa on arvioitu vaihtoehtoisena toteuttamiskeinona edellytyksiä säätää valtion virkamieslain 44 a §:n mukaisen karenssisopimuksen tai muun siihen asiallisesti rinnastuvan sopimusperusteisen mallin omaksumisesta. Karenssisopimus on luonteeltaan julkisoikeudellinen sopimus, joka on työsopimuslain 3 luvun 5 §:ssä tarkoitettua, yksityisoikeudellisessa työsuhteessa käytettävissä olevaa kilpailukieltosopimusta vastaava sopimus (HE 90/2016 vp, s. 21). Sopimuksen tekemiselle säädettyjen edellytysten täyttyessä viranomainen harkitsee ja päättää, edellyttävätkö tehtävät käytännössä karenssisopimuksen tekemistä. Viranomainen voi valtion virkamieslain 44 a §:n 2 momentin nojalla asettaa karenssisopimuksen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämisen edellytykseksi.

Sopimusperustaisen karenssin etuina on erityisesti sen mahdollistama harkinnanvaraisuus. Karenssisopimuksella pyritään rajoittamaan mahdollisimman vähän perustuslain 18 §:n suojaamaa yksilön oikeutta hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla ja käytännössä vain silloin, kun viranomainen on tapauskohtaisesti harkinnut ja todennut, että virkamies on siirtymässä tehtäviin, joissa on kysymys karenssin piiriin kuuluvista tehtävistä. Ehdotus Finanssivalvontaa koskevasta karenssista perustuu kuitenkin luottolaitosdirektiivin vaatimuksiin, jotka eivät tarjoa samanlaista tapauskohtaista harkintavaltaa, vaan ovat luonteeltaan kategorisia. Direktiivin vaatimukset sisältävät yksityiskohtaisia säännöksiä siitä, milloin karenssia tulisi soveltaa. Näin ollen sopimusperustaisen karenssin osalta lakiin pitäisi kirjoittaa tarkasti, mitä ehtoja sopimuksen pitäisi sisältää.

Sopimusperustainen malli jättää epävarmuutta siitä, voitaisiinko katsoa, että luottolaitosdirektiivin säännökset on asianmukaisesti pantu täytäntöön. Täytäntöönpanon varmistamiseksi sopimusperustaisessa mallissa yksityishenkilölle pitäisi säätää esimerkiksi sopimuspakko, jotta direktiivin vaatimukset soveltuisivat kaikkiin. Karenssisopimusten tekeminen tuottaisi myös erityistä hallinnollista taakkaa Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan pitäisi etukäteisesti tunnistaa kaikki henkilöt, jotka voivat kuulua direktiivin vaatimusten mukaisen karenssin soveltamisalan piiriin taikka vaihtoehtoisesti tehdä kaikkien kanssa sopimus varmuuden vuoksi. Näin ollen tarkoituksenmukaisimpana pidettiin suoraan lakiin perustuvaa karenssisääntelyä.

Karenssin soveltamisalan laajuus. Yksi arvioiduista vaihtoehdoista soveltamisalan laajuuden osalta oli karenssisäännösten soveltaminen ainoastaan pankkivalvonnan parissa työskenteleviin Finanssivalvonnan viranomaisiin. Kapeampi soveltamisala olisi luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimuksen mukainen. Karenssia ei siis sovellettaisi esimerkiksi vakuutuslaitosten tai maksulaitosten valvontaa tekeviin virkamiehiin. Tällainen kapeampi soveltamisala kohdistaisi perusoikeuksien rajoittamista koskevat vaikutukset pienempään joukkoon virkamiehiä. Tällaista muuta kuin pankkivalvontaa suorittavat virkamiehet saavat kuitenkin tehtävässään pääsyn sellaiseen tietoon, jota karenssisäännöksellä olisi yhtä lailla tarpeellista suojata. Luottolaitosdirektiiviä vastaavia karenssisäännöksiä saattaa tulevaisuudessa tulla myös muiden rahoitusalan sektoreiden EU-säädöksiin. Vain tiettyjen yritysten valvontaa suorittaviin henkilöihin sovellettava karenssi heikentäisi Finanssivalvonnan virkamiesten yhdenvertaisuutta. Karenssi määrittyisi tällöin valvonnan temaattisen alan mukaan eikä sen mukaan, onko kyseisessä tehtävässä mahdollisuus saada sellaista tietoa, jota karenssilla suojattaisiin. Valtion virkamieslain karenssisäännökset koskevat kaikkia lain soveltamispiiriin alaan kuuluvia virkamiehiä, sillä etukäteen on mahdotonta määritellä niitä kaikkia työtehtäviä, joissa saa karenssilla suojattavaa tietoa.

Soveltamisalan kapeampi rajaus ei vahvistaisi kuin osittain yleistä luottamusta valtionhallinnon riippumattomuuteen. Lisäksi Finanssivalvonnalle koituvat kustannukset karenssisääntelystä olisivat alhaisempia, esimerkiksi karenssikorvauksia maksettaisiin määrällisesti vähemmän. Edellä mainituista syistä tarkoituksenmukaisimmaksi vaihtoehdoksi katsottiin karenssisäännösten ulottaminen yhdenvertaisesti koskemaan kaikkia Finanssivalvonnan virkamiehiä. Oikeasuhtaisuutta lisättiin ratkaisulla, jonka mukaan muuta kuin suoraa valvontatyötä tekevä virkamies voidaan määrätä karenssiin ainoastaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella, jos hänen työtehtäviinsä on liittynyt karenssilla suojattavaa tietoa.

Soveltamisalan ulottuvuuden osalta arvioitiin myös vaihtoehtoa rajata karenssin perusteet luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimusten mukaisiksi. Tämä tarkoittaisi, että karenssia ei sovellettaisi kilpailijalle taikka yhtiön sisaryhtiöön siirryttäessä. Esimerkiksi tiettyä luottolaitosta valvonut voisi siirtyä ilman karenssia luottolaitoksen sisarena toimivaan

kiinnitysluottopankkiin taikka kilpailijana toimivaan toiseen luottolaitokseen. Karenssia ei myöskään sovellettaisi muissa tilanteissa, vaikka tehtävää hoitaessa saisi salassa pidettävää tietoa. Esimerkiksi sellaiselle avustavia tehtäviä suorittavalle henkilölle, joka saa laajasti erilaista salassa pidettävää tietoa, ei voisi määrätä karenssia edes tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Tämä johtaisi siihen, että karenssin soveltamisalan ulkopuolelle rajautuisi sellaisia tilanteita, joissa tyypillisesti karenssin eturistiriitoja ehkäisevä vaikutus olisi merkittävä. Lisäksi tämä vaihtoehto heikentäisi yhdenvertaisuutta virkamiesten välillä ja voisi kannustaa virkamiehiä nimenomaan siirtymään valvomansa yrityksen kilpailijalle. Näistä syistä tarkoituksenmukaisinta on sisältää kyseiset tilanteet soveltamisalaan, jotta karenssisääntelyn tavoitteiden toteutuisivat parhaalla mahdollisella tavalla.

Karenssin pituus. Valmistelun aikana arvioitiin vaihtoehtoa, että karenssin pituus vastaisi luottolaitosdirektiivissä säädettyjä vähimmäisaikoja ilman pituutta lyhentävän liikkumavaran käyttöön ottamista. Vähimmäisvaatimusten mukaan karenssin pituudet olisivat vähintään 6 kuukautta henkilöstön ja vähintään 12 kuukautta ylimmän hallintoelimen jäsenten osalta. Kansallisesti perustuslakivaliokunta ja hallintovaliokunta ovat arvioineet asianmukaiseksi karenssipituudeksi enintään 6 kuukautta ja enintään 12 kuukautta. Luottolaitosdirektiivin ja kansallisten perusoikeusnäkemyksen välillä liikkumavara on hyvin vähäinen. Luottolaitosdirektiivin vähintään 6 kuukauden karenssi rajoittaisi virkamiesten perusoikeuksia, joten tarkoituksenmukaisimmaksi vaihtoehdoksi katsottiin liikkumavaran käyttöön ottaminen, mikä mahdollistaisi tapauskohtaisen harkinnan karenssin pituudessa 3–6 kuukauden välillä. Tarkemmin karenssin pituuden perusoikeusvaikutuksia on arvioitu luvussa 12.

Suomen Pankki

Yhtenä vaihtoehtona arvioitiin, että Suomen Pankin virkamiehistä annettuun lakiin ei säädettäisi mahdollisuutta tehdä karenssisopimus. Arvioinnissa todettiin, että Suomen Pankin virkamies voi kuitenkin työtehtäviä suorittaessaan saada salassa pidettävää tietoa. Suomen Pankin tehtävänä on unionin rahapolitiikan määrittelemisen ja toteuttamisen lisäksi valuuttamarkkinatoimien suorittaminen, jäsenvaltioiden virallisten valuuttavarantojen hallussapito ja hoito sekä maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen. Lisäksi tehtävänä on Suomen Pankista annetun lain 3 §:n mukaan huolehtia osaltaan rahahuollosta ja setelien liikkeeseen laskemisesta, valuuttavarannon hallussapidosta ja hoidosta sekä maksu- ja muun rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta ja tehokkuudesta sekä osallistua sen kehittämiseen. Näiden tehtävien myötä virkamies saattaa saada tietoonsa sellaista tietoa, jota on voisi hyödyntää toisen taikka omaksi vahingoksi tai hyödyksi. Tällainen tieto voisi olla esimerkiksi rahoitusmarkkinoiden maksujärjestelmän varautumiseen liittyvää tietoa.

Euroopan keskuspankki on tunnistanut omaan ja sen euroalueen keskuspankkeihin kohdistuvan tarpeen sille, että eurojärjestelmän keskuspankeilla on käytössään mekanismi sellaisten mahdollisten eturistiriitojen arvioimiseksi ja välttämiseksi, jotka johtuvat niiden työntekijöiden ja niiden elinten jäsenten tehtävien päättymisen jälkeisistä työtehtävistä, kuten asianmukaiset ilmoitusvaatimukset ja karenssiajat. Euroopan keskuspankin ylimmän johdon jäsenten menettelytapaohjeet (2019/C 89/03) sisältävät myös karenssisäännön. Näin ollen karenssisäännösten lisääminen Suomen Pankin virkamiehistä annettuun lakiin nähtiin tarpeellisena ja Suomen Pankin riippumattomuuden vahvistamiseksi edelleen.

5.2.7 Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus

Yksi arvioiduista vaihtoehdoista Finanssivalvonnan riippumattomuuden vahvistamiselle oli johtokunnan kokoonpanon sekä pankkivaltuuston tehtävien uudistaminen. Johtokunnan

kokoonpanoa voitaisiin muuttaa siten, että jäseneksi ei voitaisi nimittää ministeriöiden virkamiehiä taikka muita, joilla on jonkinasteinen kytkös toiseen julkiseen tai yksityiseen elimeen. IMF on suosittanut Suomelle ministeriöiden virkamiesten poistamista johtokunnasta. Euroopan valvontaviranomaisten kriteerit valvonnan riippumattomuudesta suosittavat myös ministeriöiden ja vastaavien tahojen edustajien poissulkemista valvojan hallinnosta. Esimerkiksi Islanti on poissulkenut ministeriöiden edustajat Finanssivalvonnan ylimmästä hallintoelimestä. Johtokunnan kokoonpanon muuttaminen voitaisiin tehdä useammalla eri tavalla, kuten kategorisesti tiettyjen henkilöiden poissulkemisella taikka joidenkin jäsenten oikeuksia rajaamalla työtehtävien ja päätösvallan osalta. Tällainen ratkaisu saattaisi edellyttää hallinnollisesti raskaampaa rakennetta, jos Finanssivalvontaan pitäisi perustaa esimerkiksi hallintoneuvosto tai jos johtokunnan pitäisi kokoontua erilaisissa kokoonpanoissa joidenkin asioiden käsittelemiseksi.

Jos johtokunnan jäseniltä edellytettäisiin täydellistä ja kategorista riippumattomuutta julkisesta ja yksityisestä elimestä, se vahvistaisi Finanssivalvonnan riippumattomuutta ja varmistaisi, että johtokunnan jäsenellä ei voisi olla kytköksiä muihin elimiin. Johtokunnan kokoonpano täyttäisi tällöin myös edellä mainitut suositukset. Tiettyjen henkilöiden, jotka toimivat toisessa julkisessa tai yksityisessä elimessä esimerkiksi päätyökseen, poissulkeminen kategorisesti Finanssivalvonnan johtokunnasta voisi heikentää merkittävästi sellaisten henkilöiden määrää, jotka olisivat päteviä toimimaan johtokunnan jäsenen tehtävässä. Johtokunnan jäseneltä edellytetään hyvää perehtyneisyyttä finanssimarkkinoiden toimintaan. Suomessa tällaisten henkilöiden määrä on rajallinen, sillä kyseisellä henkilöllä ei saa olla kytköstä myöskään rahoitusmarkkinoilla toimivaan valvottavaan yritykseen. Käytännössä johtokunnan jäseneksi voitaisiin nimetä esimerkiksi akateemisia tutkijoita ja eläkkeellä olevia henkilöitä.

Tiettyjen henkilöiden kategorinen poissulkeminen johtokunnan jäsenyyden ulkopuolelle voisi siis heikentää pätevien henkilöiden löytämistä, mutta riippumattomuus ei välttämättä vahvistuisi merkittävästi. Tälle syynä on se, että esimerkiksi ministeriöiden virkamiehet toimivat jo peruslähtökohtaisesti riippumattomasti omalla virkavastuullaan. Tämä peruslähtökohta ilmenee esimerkiksi ministeriöiden tavanomaisessa virkamiestyössä. Päätöksenteko johtokunnassa ei näin ollen ole miltään osin valtioneuvoston alaisuudessa, vaan johtokunnan jäsenten työskentely perustuu ainoastaan virkamiehen henkilökohtaiseen varsinaisessa toimessaan saamaansa asiantuntemukseen. Ehdotettua ratkaisua nykyisten johtokunnan jäsenten riippumattomuuden vahvistamisesta nimenomaisella säännöksellä pidettiin näin olleen tarkoituksenmukaisimpana vaihtoehtona.

Lisäksi valmistelun aikana arvioitiin vaihtoehtoa siitä, että Finanssivalvontaan kohdistuvaa valvontaa lisättäisiin. Finanssivalvonta toimii Suomen Pankin yhteydessä, jota valvoo perustuslain 91 §:n mukaisesti eduskunnan valitsemat pankkivaltuutetut. Arvioitavana oli, voitaisiinko Valtiontalouden tarkastusvirastolle (VTV) antaa tarkastusoikeutta tai voitaisiinko VTV:tä velvoittaa antamaan erillinen kertomus pankkivaltuutetuille valvonnan tueksi. VTV on vuonna 2020 suosittanut Rahoitusvakausvirastoa koskevassa tarkastuskertomuksessa, että valtiovarainministeriö selvittää pankkiunionin ulkoisen tarkastuksen kattavuuden parantamiseksi Suomessa mahdollisuutta laajentaa Valtiontalouden tarkastusviraston mandaatti luottolaitosdirektiivin 59 artiklan 2 kohdan nojalla kattamaan luottolaitosten valvonnan tarkastaminen. Jälkiseurannan yhteydessä valtiovarainministeriö on vastannut suositukseen, että ministeriöllä ei ole ollut vielä mahdollisuutta ryhtyä syvällisempään selvitykseen taikka arvioida edellytyksiä tarkastusvaltuuksien laajentamisen edellyttämän lainsäädännön muutoshankkeen käynnistämiseen.

Tämän hankkeen yhteydessä pyrittiin selvittämään, vaatisiko VTV:n tarkastusoikeus tai kertomuksen antaminen muutosta perustuslakiin, mikä johtaisi hankkeen menettelyä

pidentävään perustuslain säätämisjärjestykseen. Valmistelun yhteydessä todettiin, että mahdollisen perustuslain muutostarpeen arvioiminen vaatii syvällisempää selvittämistä, mitä ei ollut mahdollista toteuttaa myöskään tämän hankkeen aikataulussa. Vaikka VTV:n suosituksessa olisi kysymys vain rajoitetusta tarkastusvaltuuksia koskevasta muutoksesta Finanssivalvontaa koskien, edellyttäisi näiden muutosten toteuttaminen tarkkaa ja huolellista selvittämistä yhteistyössä Finanssivalvonnan, VTV:n sekä oikeusministeriön kanssa.

5.2.8 Valvojan hallintoelimen jäsenten riippumattomuus

Luottolaitosdirektiivi vaatii, että ylimmän hallintoelimen jäsen voi olla tehtävässään enintään 14 vuotta. Finanssivalvonnan johtaja ei ole johtokunnan jäsen. Vaihtoehtona oli myös jättää säätämättä enimmäisaika Finanssivalvonnan johtajalle. Tällöin henkilö voisi toimia johtajan tehtävissä niin monta toimikautta kuin hänet siihen nimettäisiin. Hyvin pitkäkestoinen tehtävässä toimiminen voisi vähentää osaamisen kehittymistä ja uudistumista rajoittamalla liikkuvuutta johtajan tehtävässä. Valmistelussa arvioitiin, että 15 vuoden eli 3 täyden toimikauden enimmäisaika olisi riittävä turvaamaan sitä, että Finanssivalvonta löytää pätevät henkilöt hoitamaan johtajan tehtäviä, mutta ehkäisisi mahdolliset kielteiset vaikutukset hyvin pitkäkestoisesta tehtävässä toimimisesta.

5.2.9 Eturistiriitailmoitus

Valmistelussa arvioitiin erilaisia vaihtoehtoja Finanssivalvonnasta annetun lain 16 §:n muuttamisesta. Voimassa oleva 16 § sisältää säännökset sidonnaisuusluettelosta, velkaluettelosta sekä myös sisäpiiri-ilmoituksesta. Yksi vaihtoehdoista oli jättää voimassa olevat säännökset voimaan ja vain täydentää niitä luottolaitosdirektiivin eturistiriitailmoitusta koskevan vaatimuksen mukaiseksi. Soveltamiskäytännössä on kuitenkin todettu, että sidonnaisuusilmoituksella kerätään osittain tarpeetonta tietoa virkamieheltä ja velkaluettelo on jäänyt tarpeettomaksi. Voimassa oleva 16 § oli osittain hallinnollisesti raskas ja epäselkeä. Myös Finanssivalvonnasta annetun lain 16 a §:n säännökset kaipasivat selkeytystä, sillä epäselvät säännökset olisivat voineet johtaa siihen, ettei Finanssivalvonta saisi sisäpiiri-ilmoitukseen liittyviä tietoja palveluntarjoajalta. Tarkoituksenmukaisimmaksi vaihtoehdoksi sen vuoksi jäi 16 ja 16 a §:n uudistaminen yksinkertaisemmaksi sekä selkeämmäksi. Lisäksi uudistuksella rajattiin kerättävät tiedot eturistiriidan olemassaoloon tai sen uhkaan.

5.2.10 Kaupankäynnin rajoitukset

Luottolaitosdirektiivin säännökset kaupankäyntirajoituksista ovat vähimmäissäännöksiä. Valmistelussa arvioitiin vaihtoehtoa säätää ainoastaan vähimmäissäännösten mukaisesti kaupankäynnin rajoituksista eli jätettäisiin säätämättä rajoitukset kaikkien muiden Finanssivalvonnan valvottavien osalta eikä ulotettaisi rajoitusta kaikkiin rahoitusvälineisiin. Lisäksi jätettäisiin säätämättä nimenomaisesti, että säännöksiä ei voisi kiertää erityisillä järjestelyillä taikka toista tahoa hyödyntämällä. Tällöin rajoitukset jättäisivät perusteettomasti ulkopuolelle tilanteita, jossa riippumattomuuden vahvistaminen on yhtä perusteltua kuin valvottavien luottolaitosten osalta. Jo nykyisin Finanssivalvonnan ohjeistuksen mukaiset kaupankäynnin rajoitukset ovat laajat. Nimenomaisen säännöksen puuttuminen voisi mahdollistaa tai vähintään jättää epäselväksi sen, onko kaupankäyntirajoituksia mahdollista kiertää jotakin järjestelyä hyödyntämällä. Tästä syystä nimenomaiset säännökset säännösten kiertämisen ehkäisemiseksi nähtiin tarpeellisina.

5.2.11 EU:n vakavaraisuusasetukseen perustuvan kansallisen liikkumavaran käyttäminen

Koska esityksessä ehdotetaan, että Suomessa otetaan käyttöön EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklan 5 kohdan mukainen jäsenvaltio-optio asuntoluottojen riskipainoa koskevasta määräaikaisesta siirtymäajasta sisäisiä riskimalleja käyttäville luottolaitoksille, vaihtoehtoisena toteuttamisratkaisuna olisi jäsenvaltio-option käyttämättä jättäminen, mitä lainvalmistelua varten asetetun työryhmän enemmistö päätyi mietinnössään suosittelemaan.

Jäsenvaltio-option käyttämättä jättämisellä sisäisiä riskimalleja käyttäviin luottolaitoksiin sovellettaisiin suomalaisten asuntoluottosalkkujen osalta EU-sääntelyn mukaista kokonaisriskipainolattiaa ilman kansallisia siirtymäaikoja. Kuten edellä luvussa 4.2.19 on arvioitu, pääomavaatimukset eivät tässä vaihtoehdossa sektoritasolla Finanssivalvonnan arvion mukaan merkittävästi poikkeaisi option käyttämisestä. Finanssivalvonnan koko rahoitussektoria koskeva vaikutusarvio ja Nordea Bank Oyj:n vaikutuksista esittämät näkemykset kuitenkin poikkeavat toisistaan arvioissa käytettyjen olettamien eroavaisuuksista johtuen.

Asunto- ja muuhun luotonantoon vaikuttavat pääomavaatimusten ohella useat muut tekijät, kuten markkinavarainhankinnan hinta, kilpailutilanne ja liiketoiminnalliset valinnat. Pääomavaatimusten maltillisilla muutoksilla on siten luotonantoon todennäköisesti vain rajallinen vaikutus. Edellä luvussa 4.2.19 on arvioitu, että jäsenvaltio-option käyttämisellä ei todennäköisesti olisi vaikutusta asunto- tai muuhun luotonantoon option jo tarkasteltaessa option käyttämisen todennäköisesti vähäisiä sektoritason vaikutuksia pankkien vakavaraisuusvaatimuksiin. Vastaavasti voidaan arvioida, että myöskään option käyttämättä jättämisellä ei todennäköisesti ole vaikutuksia luotonantoon. Lisäksi optio vaikutuksiltaan kohdentuisi Suomessa vain osaan sisäisiä riskimalleja käyttävistä luottolaitoksista, kun taas puolestaan standardimenetelmää käyttäviin luottolaitoksiin optio ei lainkaan sovellu. Huomioon on otettava myös se, että optio on luonteeltaan määräaikainen, ja todennäköisesti luottolaitokset ottavat huomioon pääomavaatimusten pidemmän aikavälin pääomavaatimusten kehittymisen luotonantopolitiikassaan. Vuoden 2025 alusta voimaan tulevat sääntelymuutokset eivät ylipäänsäkään ole kautta linjan vaikutuksiltaan pääomavaatimuksia kiristäviä, vaan osalla luottolaitoksista, erityisesti standardimenetelmää käyttävillä laitoksilla, vaatimukset keventyvät. Näin ollen voidaan arvioida, että EU-sääntelyn mukaisen perusratkaisun soveltaminen ilman kansallisia optioita ei luotonantoon kohdistuvien vaikutusten osalta todennäköisesti poikkea siitä, että optiota sovelletaan.

Jäsenvaltio-option käyttämättä jättäminen olisi sääntelyteknisesti selkeämpi ratkaisu, sillä tässä ratkaisuvaihtoehdossa kokonaisriskipainolattiaa koskeva sääntely määräytyisi EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisella tavalla ilman kansallista sääntelykerrostumaa. Siten jäsenvaltio-option käyttämättä jättämisellä voitaisiin osaltaan torjua rahoitusmarkkinasääntelyn monimutkaistumista. Ratkaisu ei myöskään aiheuttaisi luottolaitoksille ja viranomaisille hallinnollista ja raportointitaakkaa, jota liittyy option käyttämisen valvontaan.

Tarkasteltaessa muiden jäsenvaltioiden omaksumia sääntelyratkaisuja, jäsenvaltio-option käyttämättä jättäminen olisi linjassa Ruotsin ja Norjan sääntelyratkaisujen kanssa, jotka ovat Suomen rahoitussektorin näkökulmasta keskeisiä verrokkimaita. Jäsenvaltio-option käyttämättä jättämisellä olisi siten mahdollista lähentää sääntelyä keskeisten verrokkimaiden kanssa. Option käyttämättä jättämisestä huolimatta riskipainosääntely jäisi edelleen Ruotsia ja Norjaa lievemmäksi, johtuen näissä valtioissa voimassa olevasta erillisestä riskipainolattiasta, joka on asetettu viranomaispäätöksin makrovakausperustein.

Yleisesti ottaen kansainvälisten standardien on katsottu edesauttavan kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden toimintaa. Myös Suomessa toimivat luottolaitokset ovat mukana kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla: suomalaisten, kuten myös muiden pohjoismaisten, luottolaitosten keskeisenä erityispiirteenä on riippuvuus kansainvälisestä markkinavarainhankinnasta. Jäsenvaltio-option käyttämättä jättäminen eriyttäisi Suomen lainsäädäntöä suhteessa kansainvälisiin Basel III -standardeihin vähemmän kuin mitä optiota käytettäessä.

Luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksiin kohdentuva jäsenvaltio-optio olisi luonteeltaan luottolaitosten pääoman hallintaan koskevaa sääntelyä, vaikka se laskennallisesti kohdentuukin asuntoluottoihin. Option käyttämisellä tai käyttämättä jättämisellä ei ole vaikutuksia esimerkiksi vakuusarviointeihin tai asuntoluottoprosesseihin yksityiskohtaisella tasolla.

5.3 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

Tässä luvussa esitellään muiden maiden suunnittelemia toimia siltä osin, kun luottolaitosdirektiivi ja EU:n vakavaraisuusasetus tarjoavat kansallisesti liikkumavaraa erityissäännöksien eli jäsenvaltio-optioiden kautta. Muutosdirektiivin täytäntöönpano on parhaillaan kesken eri jäsenvaltioissa, minkä vuoksi muiden jäsenvaltioiden suunnittelemista tai toteuttamista EU-säädöksen täytäntöönpanotoimista ei ole vielä saatu kattavasti tietoa. Valmistelun aikana pyrittiin selvittämään sitä, millaisia ratkaisuja muissa jäsenvaltiossa suunnitellaan, mutta tietoa saatiin rajallisesti. Erityisesti pohjoismaiden toteuttamia keinoja pyrittiin selvittämään, sillä ne ovat Suomen rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta keskeisimpiä verrokkimaita. Pohjoismaista Norjasta, Ruotsista ja Islannista saatiin valmisteluvaiheen tietoja.

Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset. Ylintä hallintoelintä (management body) koskevissa säännöksissä on huomioitava kansallinen yhtiöoikeus. Yhtiöoikeudellisissa järjestelmissä on jäsenvaltioiden kesken eroavaisuuksia. Suomen yhtiöoikeudellista järjestelmää keskeisesti vastaava järjestelmä on esimerkiksi Ruotsissa, jossa direktiivin mukaista hallintotehtävää hoitavaa ylintä hallintoelintä (management body in its management function) koskevia vaatimuksia ehdotetaan sovellettavaksi ainoastaan toimitusjohtajaan. Ehdotettu ratkaisu ei ole vielä kuitenkaan lopullinen lainsäädäntöratkaisu. Ruotsissa ehdotetusta ratkaisusta poiketen nyt puheena olevassa esityksessä ehdotetaan, että luottolaitoksen hallintotehtävää hoitavan ylimmän hallintoelimen vaatimuksia sovelletaan toimitusjohtajan ohella niihin luottolaitoksen määrittelemiin muihin ylimmän johdon tehtäviin, joille on delegoitu merkittävää päätösvaltaa luottolaitoksen liiketoiminnan johtamisessa.

Luottolaitoksen johdon kelpoisuusvaatimuksia koskevien viranomaisarvioiden osalta suurimmassa osassa EU-maista on käytössä menettely, jossa viranomaisen on annettava kelpoisuusvaatimusten täyttymistä koskeva arviointipäätös ennen henkilön nimittämistä tehtävään (*ex ante*). Näitä maita ovat muun muassa Ruotsi, Belgia, Alankomaat, Irlanti ja Espanja. Puolestaan jälkikäteisarviointia, jossa kelpoisuusvaatimusten täyttämistä valvotaan valvontaviranomaisen toimesta jälkikäteisvalvonnalla (*ex post*), soveltaa Suomen lisäksi Itävalta, Saksa, Viro, Ranska, Kreikka, Italia, Tanska ja Puola.

Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset. Muutettu 76 artiklan 1 kohta sisältää kansallista liikkumavaraa tarjoavan erityissäännöksen eli jäsenvaltio-option siitä, että luottolaitoksen strategioiden ja menettelytapojen arviointitiheys voidaan asettaa pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille vain joka toinen vuosi tapahtuvaksi ilman vähintään-kriteeriä. Norjassa julkisella lausuntokierroksella käyneessä lakiehdotuksen luonnoksessa Norjan valvoja eli Finanstilsynet katsoo riittäväksi, että pienet ja ei-monimutkaiset yritykset tarkastelevat strategioitaan ja ohjeitaan joka toinen vuosi, edellyttäen että yrityksessä ei ilmene tilanteita,

jotka edellyttävät aikaisempaa tarkastelua. Finanstilsynet toteaa, että tämä vastaa vaatimusta asianmukaisesta liiketoiminnan hallinnasta, josta on säädetty laissa (finansforetaksloven § 13-5). Finanstilsynet siis ehdottaa uutta säännöstä, jonka mukaan pienet ja ei-monimutkaiset yritykset voivat tarkastella strategioita ja ohjeitaan joka toinen vuosi eli Norjassa jäsenvaltio-optio otetaan käyttöön. Ruotsissa julkisella lausuntokierroksella käyneessä lakiehdotuksen luonnoksessa ehdotetaan, että luottolaitoksen hallituksen tulee arvioida ja tarkistaa sisäiset ohjeistukset ja määräykset, joilla hallitaan laitokselle asetettuja vaatimuksia ja muuta toimintaa, vähintään joka toinen vuosi. Luonnoksessa todetaan, että pienten ja ei-monimutkaisten laitosten osalta tarkastelutiheys sisältyy muiden laitosten tarkastelutiheyden kanssa samassa, ja suhteellisuusperiaatteesta säädetään jo Ruotsin laissa, joten erillistä toimenpidettä ei tarvita (6 luku 4a ja 5 § LBF). Ruotsi ei siis ota käyttöön jäsenvaltio-opiota. Islanti ei ole julkaissut luonnosta lakiehdotuksesta. Islanti totesi, että he vielä arvioivat jäsenvaltio-option käyttöönottoa. Tanskasta ei saatu varmistettua tietoa jäsenvaltio-optiosta.

Uhkasakko. Luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa ja 67 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään kansallista liikkumavaraa tarjoavasta jäsenvaltio-optiosta, joka mahdollistaa uhkasakon korkeamman enimmäismäärän. Samojen kohtien kolmannessa alakohdassa säädetään myös kansallisesta liikkumavarasta, jonka myötä uhkasakkoja voi soveltaa viikko- tai kuukausikohtaisesti edellyttäen, että option käyttäminen ei johda suurempaan enimmäismäärään kuin päiväkohtaisesti laskettuna. Norjassa julkisella lausuntokierroksella käyneessä lakiehdotuksen luonnoksessa Norjan valvoja eli Finanstilsynet katsoo, että ei ole tarvetta käyttää mahdollisuutta määrätä uhkasakkoja viikoittain tai kuukausittain. Finanstilsynet myös katsoo, että luottolaitosdirektiivin enimmäismäärä on tarpeeksi korkea, joten korkeampia enimmäismääriä koskevaa jäsenvaltio-optiota ei ehdoteta käytettäväksi. Ruotsista ei saatu varmistettua tietoa jäsenvaltio-optiosta. Islanti ei ole julkaissut luonnosta lakiehdotuksesta. Islanti totesi, ettei ole suunnitteilla jäsenvaltio-optioiden käyttöönottoa. Tanskasta ei saatu varmistettua tietoa jäsenvaltio-optiosta.

Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet. Luottolaitosdirektiivin 48 a artikla tarjoaa kansallista liikkumavaraa jäsenvaltio-optiolla, joka mahdollistaa sen, että direktiivin säännösten sijasta jäsenvaltiossa voidaan päättää soveltaa kolmannen maan sivuliikkeisiin täysin samoja vaatimuksia kuin sovelletaan toimiluvan saaneisiin luottolaitoksiin. Norjassa julkisella lausuntokierroksella käyneessä lakiehdotuksen luonnoksessa Norjan valvoja eli Finanstilsynet katsoo, että jäsenvaltio-option käyttö voisi johtaa useisiin vaikeisiin tulkintakysymyksiin, sillä sivuliike ei ole itsenäinen oikeushenkilö. Finanstilsynet ei siksi suosittele, että Norjan lainsäädännössä käytettäisiin 48 a artiklan 4 kohdan mahdollistamaa jäsenvaltio-optiota. Finanstilsynet ehdottaa, että direktiivin 48 a artiklan säännökset kolmansien maiden sivukonttoreiden luokista pannaan kansallisesti (finansforetaksforskriften ny § 5A-5). Ruotsissa julkisella lausuntokierroksella käyneessä lakiehdotuksen luonnoksessa ehdotetaan,ett jäsenvaltio-option tarjoamaa mahdollisuutta soveltaa kolmansien maiden sivuliikkeisiin samoja sääntöjä kuin luottolaitoksiin ei pitäisi käyttää. Ehdotuksessa todetaan, että ei ole ilmennyt kansallisiin olosuhteisiin perustuvaa konkreettista tarvetta tai riittäviä syitä poiketa nykyisestä sääntelystä ja hyödyntää luottolaitosdirektiivin tarjoamaa mahdollisuutta vaatia kolmansien maiden sivuliikkeitä soveltamaan samoja sääntöjä kuin luottolaitoksia. Islanti ei ole julkaissut luonnosta lakiehdotuksesta. Islanti totesi, että he vielä arvioivat jäsenvaltio-option käyttöönottoa. Tanskassa parlamentin käsittelyssä olevassa lakiehdotuksessa todetaan, että luottolaitosdirektiivin pääoma-, likviditeetti- ja johtamissääntöjen muuttaminen voidaan sisällyttää kansalliseen asetukseen (bekendtgørelse nr. 1616). Tanskassa ei ole siis otettu jäsenvaltio-optiota käyttöön.

Karenssi. Luottolaitosdirektiivi tarjoaa kansallista liikkumavaraa kahdella jäsenvaltio-optiolla. Toinen optio mahdollistaa lyhyemmän karenssin pituuden ja toinen optio mahdollistaa

karenssin soveltamisen myös kilpailijalle siirryttäessä. Norjassa ei oteta käyttöön optiota lyhyemmästä karenssiajasta. Finanstilsynetin mukaan tätä mahdollisuutta ei käytetä, sillä direktiivin edellyttämät perusteet ovat tiukat, ja tällainen poikkeus vaikeuttaisi sääntelyä entisestään. Norjassa ei myöskään oteta käyttöön optiota valvottavan kilpailijaan liittyen. Ruotsissa otetaan käyttöön optio lyhyemmästä karenssiajasta. Ruotsissa ei oteta käyttöön optiota valvottavan kilpailijaan liittyen. Tanskasta ei saatu varmistettua tietoa jäsenvaltio-optioista. Islanti totesi, että he vielä arvioivat jäsenvaltio-optioiden käyttöönottoa.

EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetukseen sisältyvät jäsenvaltio-optiot. Asetuksen 465 artiklan 5 kohdassa säädetään jäsenvaltio-optiosta soveltaa kokonaisriskipainolattiaa koskevaa erillissiirtymäaikaa asuntoluotoille. Optio mahdollistaa kokonaisriskipainolattian laskennassa käytettävän matalamman lattiatason matalan luottotappiohistorian omaavilla asuntoluottosalkuilla vuoden 2032 loppuun saakka. Pohjoismaista Ruotsi ja Norja eivät ole ottamassa mainittua jäsenvaltio-optiota käyttöön. Tanskan sääntelyratkaisuista ei ole vielä vahvistettua tietoa. Ruotsissa ja Norjassa on otettu käyttöön makrovakaustoimenpiteenä finanssivalvontaviranomaisen asettamat, EU:n vakavaraisuusasetuksen 458 artiklaan pohjautuvat riskipainolattiat asuntoluotoille, jotka voivat tehdä jäsenvaltio-option käyttämisen vaikutuksettomaksi sinä aikana, kun riskipainolattioita pidetään EU:n vakavaraisuusasetuksen nojalla voimassa.

6 Lausuntopalaute

6.1 Yleistä

Hallituksen esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 26.5.–16.7.2025. Lausuntoa pyydettiin 39 yksilöidyltä taholta. Lausuntoja saatiin 18 kappaletta. Lausunnon antoivat Finanssivalvonta, Suomen Pankki, Rahoitusvakausvirasto, Euroopan keskuspankki, sosiaali- ja terveysministeriö, oikeusministeriö, apulaisoikeuskansleri, Finanssiala ry, Suomen Yrittäjät ry, Suomen Asianajajat, Suomen Hypoteekkiyhdistys, Elinkeinoelämän keskusliitto (EK), Suomen Vuokranantajat ry, Nordea Bank Oyj, Rakennusteollisuus RT ry, Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry, OP Ryhmä sekä Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry.

6.2 Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa

Finanssivalvonta totesi, ettei sillä ole huomauttamista mietinnössä esitettyyn. Rahoitusvakausvirasto totesi, että se kannattaa Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 2 momentin muuttamista ehdotetulla tavalla. Muutoksella selkeytetään Rahoitusvakausviraston ja Finanssivalvonnan toimivaltuuksia tilanteessa, jossa luottolaitos on kaatumassa eikä yleinen etu edellytä laitoksen asettamista kriisihallintoon, vaan Rahoitusvakausvirasto hakee laitoksen asettamista konkurssiin. Rahoitusvakausvirasto katsoo, että on perusteltua, että Finanssivalvonta voi tässä tilanteessa tarvittaessa välittömästi peruuttaa laitoksen toimiluvan. Näin voidaan estää sellaisen tilanteen syntymisen, jossa laitos olisi maksukyvytön mutta jatkaisi edelleen toimintaansa siihen asti, kunnes tuomioistuin on ratkaissut laitosta koskevan konkurssihakemuksen.

6.3 Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta

Työryhmän mietinnössä esitettiin, että pankkivalvontaviranomaisen määräaikaa omistusosuuksien hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottovahvistukselle pidennetään kahdesta arkipäivästä kymmeneen arkipäivään. Finanssivalvonnalla ei ollut huomauttamista työryhmän mietinnössä esitettyyn. Suomen Asianajajien lausunnon mukaan tämä voi pidentää

omistusosuuksien hankintaprosesseja ja siten aiheuttaa osapuolille lisäkustannuksia. Suomen Asianajajat ehdotti, että määräaika pidettäisiin entisellään kahdessa arkipäivässä, eikä direktiivin sallimaa liikkumavaraa kymmeneen arkipäivään käytettäisi. Jatkovalmistelussa on kuitenkin pitäydytty työryhmän alun perin ehdottamassa kymmenessä arkipäivässä, sillä kahden arkipäivän pituinen määräaika on laajemminkin katsottu joissakin tapauksissa liian lyhyeksi reagointiajaksi, mikä on myös direktiivin muutoksen taustalla. Vastaanottokuittaus ei ole ainoastaan mekaaninen ilmoituksen vastaanottovahvistus, vaan sen antamiseen liittyy arvion tekeminen siitä, onko ilmoitus sisällöltään riittävä. Lisäksi kyseessä on enimmäisaika, jolloin on todennäköistä, että vastaanottovahvistukset annetaan joka tapauksessa jo aiemmin kuin ehdotetussa kymmenen arkipäivän enimmäisajassa.

6.4 Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta

Finanssiala ry ja OP Ryhmä esittivät, että yhteenliittymien sisäiset sulautumismenettelyt rajattaisiin kokonaan pois pankkivalvonnallisen arvion piiristä. Molemmat lausunnonantajat pitivät kansallisena lisäsääntelynä työryhmän mietinnössä omaksuttua lähestymistapaa siitä, että yhteenliittymien sisäisissä sulautumisissa pankkivalvonnallinen arvio ei ole pakollinen, vaan Finanssivalvonta voisi soveltaa sitä säännöksessä tarkemmin määriteltyjen kriteerien täyttyessä. Finanssiala ry:n ja OP Ryhmän ehdottamaa lähestymistapaa ei kuitenkaan ole pidettävä direktiivin mukaisena, koska direktiivi ei salli pankkivalvonnallisen arvion täydellistä poissulkemista. Lisäksi ratkaisua ei ole pidettävä tarkoituksenmukaisena rahoitusvakauden valvonnan näkökulmasta, koska pankkiryhmittymien rakennekehitys on johtanut verrattain suurten luottolaitosten muodostumiseen ryhmittymien sisälle, jolloin on muutoinkin perusteltua, että ryhmittymien sisäisten sulautumisten valvontamahdollisuus on lain mukaan olemassa.

Nordea Bank Oyj esitti täsmentämään merkittävien omistusosuuden luopumisten kohtelua ehdotetussa luottolaitoslain 3 a luvussa. Säännöksiin on tehty lausuntopalautteen perusteella tarkennuksia.

Finanssivalvonnalla ei ollut huomauttamista työryhmän mietintöön tältä osin. Rahoitusvakausvirasto sinänsä kannatti työryhmän mietinnössä esitettyä ratkaisua direktiivin edellyttämiksi vähimmäismuutoksiksi, mutta piti välttämättömänä uudistaa luottolaitosten yhteisölakeja koskevia säännöksiä mahdollisimman pikaisesti.

6.5 Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä

Finanssivalvonta totesi, että sillä ei ole huomauttamista ehdotettuun Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n muutosehdotukseen. Finanssivalvonta kiinnittää huomiota myös siihen, että luottolaitosdirektiivin lisäksi myös useissa muissa finanssisektorin EU-säädöksissä on sääntelyä, joka liittyy finanssivalvontaviranomaisen ja veroviranomaisten väliseen tietojenvaihtoon. Näitä ovat Finanssivalvonnan mukaan ainakin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi (MiFID), markkinarakennetoimija-asetus (EMIR), arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetus (SFTR) ja kryptovaramarkkina-asetus (MiCAR). Näihin säädöksiin mahdollisesti liittyvää kansallista sääntelytarvetta ei ole Finanssivalvonnan käsityksen mukaan erityisesti arvioitu.

Oikeusministeriö on lausunnossaan kommentoinut tiedonvaihtosäännöksen täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta sekä sääntelyn hyväksyttävyydestä ja tietosuojaa koskevasta arvioinnista. Oikeusministeriö kiinnitti huomiota erityisesti tietosisällön ja käyttötarkoituksen väljyyteen. Lausunnossaan ministeriö nosti esille perustuslakivaliokunnan linjauksen, jonka mukaan, jos

tietosisältöjä ei ole säännöksessä luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta. Oikeusministeriö toteaa, että ehdotettavasta säännöksestä ja sen perusteluista ei käy ilmi, minkä tietojen salassapidosta tietojen luovutuksessa olisi tarkoitus poiketa tai voisivatko tiedot sisältää arkaluonteisia tietoja. Oikeusministeriö pitää myös ehdotettavaa käyttötarkoitusta poikkeuksellisen väljänä, sillä tietojen salassapito voitaisiin lisäksi murtaa ennakoivasti tulevien laiminlyöntien estämiseksi. Oikeusministeriö katsoo, ett jatkovalmistelussa olisi syytä vielä huolellisesti arvioida ehdotetun sääntelyn täsmentämistä yksilöimällä tietosisältöä ja rajaamalla tarkoituksia, joihin luottolaitosdirektiivin ja vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja on tarpeen luovuttaa, sekä täydentää perusteluita näiltä osin. Perusteluista tulisi lisäksi käydä ilmi, miksi tietosisältö kattaisi myös vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnassa havaitut tiedot.

Oikeusministeriö katsoo myös, että jatkovalmistelussa on syytä vielä arvioida ehdotettavan sääntelyn sisältöä ja sisällyttää esitysluonnoksen säätämisjärjestysperusteluihin arvio ehdotetun sääntelyn hyväksyttävyydestä. Oikeusministeriö toteaa lisäksi, että säännöskohtaisista perusteluista tulisi käydä selkeästi ilmi, miltä osin kansallista liikkumavaraa käytetään ja mihin tietosuoja-asetuksen artiklaan liikkumavaran käyttö perustuu, ja miksi ehdotettu sääntely olisi oikeasuhteista, yleisen edun mukaista ja välttämätöntä.

Jatkovalmistelussa on muutettu ehdotettua säännöstä lisäämällä siihen välttämättömyyskriteeri sekä kavennettu käyttötarkoitusta. Säännöskohtaisissa perusteluissa on avattu laajemmin, millaista tietosisältöä säännös koskee ja voiko tietosisältö sisältää arkaluonteisia henkilötietoja. Lisäksi perusteluihin on avattu sitä, mitkä ovat ne salassapitosäännökset, joilla tiedonluovutussäännöksellä poiketaan. Säännöskohtaisissa perusteluissa olevaa kappaletta tietosuoja-asetukseen liittyen on myös täydennetty. Jatkovalmistelussa on myös lisätty säätämisjärjestysperustelut, kuten jo kertaalleen lausunnoilla olevassa työryhmän muistiossa luvun 12 kohdalla todettiin.

Oikeusministeriö katsoi lisäksi, ettei luottolaitosdirektiivin 56 artiklan 4 kohdan sääntely vaikuttaisi edellyttävän, että vaatimus suostumuksesta ulotettaisiin unionin viranomaisiin, eikä laajennukselle ole esitetty esitysluonnoksessa muita perusteita. Jatkovalmistelussa on arvioitu, että esitetty muutos muuttaa muotoilu ”toisen valtion” muotoon ”toisessa valtiossa sijaitsevalta” on erittäin tarpeellinen selvennys ja perustuu direktiiviin. Direktiiviä tulkittaessa on tärkeää ymmärtää, miten rahoitusmarkkinoilla valvonta on järjestetty. Esimerkiksi Euroopan keskuspankille on annettu tehtäväksi tiettyjen luottolaitosten valvonta, joten Euroopan keskuspankki lukeutuu mukaan direktiivissä tarkoitettuun toimivaltaiseen viranomaiseen. Näin ollen on tärkeää, että myös kansallisessa säännöksessä on asianmukaisesti mukana myös Euroopan unionin viranomaiset, joille tietty valvontatehtävä on annettu. Jos näitä unionin viranomaisia ei otettaisi mukaan, asettaisi se yksittäiset toimijat eri asemaan tietojen luovutuksen osalta sen perusteella, valvooko toimijaa kansallisen vai unionin toimivaltainen valvontaviranomainen. Oikeusministeriön toteaa myös, että ehdotus ei täyttäisi sääntelyltä edellytettävää täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimusta. Jatkovalmistelussa on kuitenkin arvioitu, että kyseiset vaatimukset täyttyvät samoin kuin voimassa olevankin kohdan osalta.

6.6 Kryptovaroja koskevat uudet säännökset

Finanssivalvonta totesi, että sillä ei ole olennaista huomauttamista mietinnössä esitettyyn. Finanssivalvonta kuitenkin ehdottaa, että laissa luottolaitostoiminnasta kirjattuun kryptovaran määritelmään liittyen lisättäisiin selvennys vaatimusten soveltamisalan laajuudesta suhteessa asetukseen (EU) 2023/1114 eli MiCA-asetukseen. Finanssivalvonta toteaa, että vaikka kryptovaran määritelmä vastaa MiCA-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettua

määritelmää, on syytä ottaa huomioon, että luottolaitoslaissa kryptovaran määritelmän ja siten lain soveltamisalan piiristä on suljettu pois ainoastaan kryptovaramuotoinen digitaalinen keskuspankkiraha. MiCA-asetuksen soveltamisalan piiristä on digitaalisen keskuspankkirahan lisäksi suljettu pois asetuksen 2 artiklan 3 ja 4 kohdissa tarkoitetut kryptovaramuotoiset tuotteet. Finanssivalvonta toteaa, että lakiehdotukseen kirjattu kryptovaran määritelmä on linjassa kuudennen luottolaitosdirektiivin kanssa. Se kuitenkin katsoo, että selvennys olisi kuitenkin tarpeellinen, jotta uusia säännöksiä ymmärretään soveltaa myös silloin, kun kryptovara täyttää esimerkiksi rahoitusvälineen tai talletuksen määritelmän, jotta säännöksiä sovellettaisiin esimerkiksi, kun on kyse tokenisoiduista rahoitusvälineistä tai talletuksista. Jatkovalmistelussa on lisätty tarkentava kohta määritelmän ja soveltamisalan osalta säännöskohtaisiin perusteluihin.

Finanssivalvonta kiinnittää lisäksi huomiota keskittymäriskiä koskevaan kryptovaroihin liittyvään luottolaitoslain muutokseen. Finanssivalvonta toteaa tässäkin, että ehdotettu muutos vastaa kuudennen luottolaitosdirektiivin 81 artiklassa säädettyä. Finanssivalvonta toteaa, että luottolaitosdirektiivissä tai lausuttavana olevassa mietinnössä ei ole täsmennetty, mitä sellaisten kryptovarojen, joilla ei ole tunnistettavissa olevaa liikkeeseenlaskijaa, ”samanlaisilla piirteillä” mahdollisesti tarkoitetaan. Finanssivalvonta katsoo, että uuden säännöksen soveltaminen voi olla haastavaa ilman täsmennyksiä. Finanssivalvonta katsoo, että arvioinnissa tulisi mahdollisuuksien mukaan hyödyntää kansainvälistä vertailua, jotta vaatimusta sovellettaisiin yhteneväisesti eri maissa. Jatkovalmistelussa on arvioitu, että yleiskielinen ilmaisu ”samanlaisilla piirteillä” ei vaadi erityistä määrittelyä ja vertailu voi olla tapauskohtaisesti erilaista. Säännöskohtaisiin perusteluihin on kuitenkin täydennetty, että arviointi voi esimerkiksi perustua kansainväliseen vertailuun.

6.7 Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus

Finanssivalvonta totesi, että sillä ei ole huomauttamista mietinnössä esitettyyn eikä myöskään muut tahot lausuneet omistusyhteisöjen luvanvaraisuutta koskevista ehdotuksista.

6.8 Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa

Finanssivalvonta totesi, että sillä ei ole huomauttamista mietinnössä esitettyyn eikä myöskään muut tahot lausuneet omistusyhteisöjen luvanvaraisuutta koskevista ehdotuksista.

6.9 Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset

Finanssiala ry on yksimielisestä työryhmämietinnön kannasta huolimatta pitänyt lähtökohtaisesti ongelmallisena mietinnössä omaksuttua ratkaisua siitä, että direktiivissä tarkoitettuja ylimmän hallintoelimen hallintotehtävää (*management body in its management function*) koskevia säännöksiä sovellettaisiin tietyin edellytyksin muuhunkin operatiiviseen johtoon kuin ainoastaan toimitusjohtajaan. Myös Nordea Bank Oyj lausui vastaavalla tavalla. Elinkeinoelämän keskusliitto suhtautui lausunnossaan pidättyväisesti poikkeuksiin yleisistä yhtiöoikeudellisista puitteista. Lausunnoissa ehdotettiin, että direktiivin täytäntöönpanotapa sovitettaisiin yhteen Suomen yhteisölainsäädännön kanssa, jonka mukaan operatiivinen johto kuuluu ainoastaan toimitusjohtajalle. Lausunnoissa luottolaitossääntelyyn liittyvät johtoa koskevia erityisvaatimuksia pidettiin ongelmallisena sikäli kuin ne poikkeavat yleisen yhteisölainsäädännön mukaisesta toiminnan järjestämisestä. Finanssivalvonta ja Rahoitusvakausvirasto puolestaan kannattivat työryhmän mietinnössä ehdotettua lähestymistapaa työryhmän kannan mukaisesti.

Jatkovalmistelussa on pitäydytty työryhmän mietinnön mukaisessa perusratkaisussa siitä, että luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaa johtoa koskevia vaatimuksia sovelletaan esityksessä tarkemmin mainituin edellytyksin muihinkin keskeisiin johtotehtäviin kuin toimitusjohtajaan. Luottolaitoksia koskevassa sääntelyssä on jo nykyisellään useita johdon ja hallinnon järjestämistä koskevia erityisvaatimuksia, jotka ovat yleistä yhteisölainsäädäntöä pidemmälle meneviä. Yleisesti ottaen yhteisölainsäädäntö asettaa suhteellisen väljät puitteet yhteisöjen toiminnan järjestämiselle, jolloin sitä ei ole pidettävä riittävänä luottolaitoksen toiminnan järjestämistä koskevana mittapuuna. Esityksessä ei kuitenkaan ehdoteta uusien yhteisöoikeudellisten toimielinten järjestämistä tai velvoiteta päätöksenteon kollegiaalisuuteen operatiivisessa johdossa, vaan direktiivin täytäntöönpanevat säännökset liittyisivät tiettyihin vastuutehtäviin henkilötasolla. Esitystä valmistellut työryhmä kuuli keskeisiä asiantuntijoita sekä Finanssivalvonnasta että luottolaitossektorilta, missä yhteydessä nousi esille luottolaitosten toiminnan järjestämistä koskevat eroavaisuudet luottolaitosten välillä. Työryhmän mietinnössä omaksuttu ratkaisu mahdollistaa luottolaitoksen toiminnan järjestämisen eri tavoilla – joko korostuneen toimitusjohtajavetoisesti tai siten, että tehtäviä delegoidaan laajemmin muulle ylimmälle operatiiviselle johdolle. Näillä perusteilla työryhmän mietinnössä omaksuttua sääntelytapaa on pidetty tarkoituksenmukaisempana sekä pankkivalvonnan että pidemmällä tähtäimellä myös luottolaitossektorin toimijoiden näkökulmasta.

Finanssiala ry ehdotti huomioimaan säännöstasolla hallintoneuvoston roolin siten, että hallitukseen sovellettavia säännöksiä sovellettaisiin hallintoneuvostoon, jos sille on siirretty merkittävästi hallituksen tehtäviä. Esityksessä on säilytetty voimassa olevan lain mukainen periaate siitä, että hallintoneuvostoon sovelletaan hallitusta koskevia vaatimuksia, jos sille on siirretty hallitukselle kuuluvia tehtäviä. Finanssiala ry:n esittämä lisäys ”merkittävissä määrin” mahdollistaisi hallintoneuvostojen tehtävien ja vastuiden laajentamisen ilman kelpoisuusvaatimusten tarkastelua. Hallintoneuvostojen asema on arvioitu edellyttävän siinä määrin lisää valmistelutyötä, että esitykseen ei ole tehty lausuntopalautteen johdosta muutoksia työryhmän mietinnössä esitettyyn verrattuna.

Finanssiala ry ja Nordea Bank Oyj esittivät vaihtoehtoisesti eräitä täsmennysehdotuksia liiketoiminnasta vastaavan johdon määritelmään ja vaatimuksiin. Näitä ehdotuksia on osin huomioitu jatkovalmistelussa.

Finanssivalvonta ehdottaa, että Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotettu uusi 35 b §, joka liittyy luottolaitoslain 7 luvun kelpoisuusvaatimusten valvontaan, siirrettäisiin selkeyden vuoksi luottolaitoslakiin.

6.10 Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset

Finanssivalvonta totesi, että sillä ei ole huomauttamista mietinnössä esitettyyn.

Suomen Hypoteekkiyhdistys toteaa, että direktiivi vaatii suunnitelmia koskevien vaatimusten oikeasuhtaista soveltamista pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten luottolaitosten osalta, mikä toteutettaisiin osoittamalla yksinkertaistettua menettelyä tai poikkeuksia pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille. Suomen Hypoteekkiyhdistys pitää tärkeänä, että luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 lukuun ehdotettu uusi pykälä 3 a § huomioi direktiivin edellyttämän oikeasuhtaisuuden. Pienillä ja rakenteeltaan yksinkertaisilla luottolaitoksilla on siten mahdollisuus soveltaa suunnitelmien laatimisessa yksinkertaistettuja menettelyitä. Tämän huomion perusteella ei tehty muutoksia esitykseen, sillä pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten laitosten yksinkertaistetusta menettelystä on jo säädetty luottolaitoslain 9 lukuun 3 a §:n 5 momentissa.

Suomen Hypoteekkiyhdistys toteaa, että luottolaitoslain 9 luvun 3 a §:ssä todetaan myös, että suunnitelmien on oltava johdonmukaisia kirjanpitolain (1336/1997) 7 luvun 4 §:n mukaisen kestävyysraportin suunnitelmien kanssa. Yhdistys toteaa, että sittemmin kirjanpitolain mukaisen kestävyysraportoinnin käyttöönottoaikatauluun ja sisältöön on valmisteltu muutoksia (niin sanottu Green Omnibus), jotka olisi hyvä ottaa huomioon soveltuvin osin myös luottolaitosdirektiivin kestävyysvaateiden toimeenpanossa. Suomen Hypoteekkiyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että kestävyysraportoinnin aloitus on siirtymässä kahdella vuodella eteenpäin ja esimerkiksi aaltoon kaksi kuuluville luottolaitoksille se tehdään ensimmäistä kertaa vasta vuoden 2028 alussa vuoden 2027 tiedoista. Jatkovalmistelussa on näiden huomioiden perusteella kuitenkin tehty selventävä lisäys esitykseen siitä, että säännös suunnitelmien yhdenmukaisuudesta koskee niitä luottolaitoksia, jotka laativat suunnitelman joko lakiin perustuvan velvoitteen myötä tai vapaaehtoisesti. Omnibus I -hankkeen muutokset eivät siis ole yhdenmukaisuutta koskevan vaatimuksen kanssa ristiriidassa. Kestävyysraportointiin liittyvistä velvollisuuksista säädetään kirjanpitolaissa. Omnibus I -hankkeen myötä voimaan tulevat muutokset pannaan täytäntöön omassa lainvalmistelumenettelyssä.

Suomen Hypoteekkiyhdistys toteaa, että oikeasuhtainen ESG-riskienhallinta edistää kestävyystavoitteita parhaiten. Suomen Hypoteekkiyhdistys kannattaa ja pitää tärkeänä luottolaitoslain 9 lukuun ehdotetun uuden pykälän 17 a §:n 3 momentin linjausta siitä, että ESG-riskien hallinnassa käytettävien strategioiden, toimintatapojen, prosessien ja järjestelmien on oltava oikeassa suhteessa laitoksen liiketoimintamalliin ja sen toiminnan laajuuteen liittyvien ESG-riskien laajuuteen, luonteeseen ja monimutkaisuuteen. Yhdistys toteaa, että ESG-riskienhallinta ja muut kestävyyteen liittyvät vaateet muodostavat luottolaitoksille suuren ja monitahoisen hallinnollisen taakan, joka tulee minimoida sovittamalla se mahdollisimman tehokkaasti laitoksen toimintaan ja sen laajuuteen.

Finanssiala ry ja Nordea Bank Oyj toteavat, että ESG-riskien huomioon ottaminen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä luottolaitoksen sisäisen pääoman riittävyyden arvioinnissa tulee olemaan luottolaitoksille erittäin haastavaa ja kallista, kun aiemmin on ollut riittävää varata taloudellista pääomaa kaikkien taloudellisten riskien osalta yhden vuoden horisontilla. Nordea ja Finanssiala ry katsovat, että luottolaitoslain 9 luvun 1 §:n säännöksen perusteluissa tulisi vähintäänkin todeta, ettei vaatimus ESG-riskien huomioimisesta lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä koske EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan mukaista ulkoisen (normatiivisen) pääoman määrittämistä. Jatkovalmistelussa ei tehty muutoksia esitykseen lausuntojen perusteella, sillä ESG-riskit lisätään mukaan olemassa olevaa sisäisen pääoman riittävyyden arviointia. Luottolaitosdirektiivin 73 ja 92 säätävät eri vaatimuksista eikä näiden kahden artiklan välillä ole havaittu sellaisia tulkintaongelmia, minkä vuoksi täsmennys olisi tarpeen.

Nordea Bank Oyj ja Finanssiala ry katsovat, ettei ehdotetun luottolaitoslain 11 luvun 10 §:n 1 momentin uuden 16 alakohdan sanamuoto vastaa sisällöltään muutetun luottolaitosdirektiivin 104 artiklan suomenkielisen version säännöstä, jonka mukaan valvontaviranomaisilla tulee olla valtuus “vaatia vahvistamaan […] suunnitelmiin sisältyviä tavoitteita, toimenpiteitä ja toimia”. Ne myös toteavat, että muutetun luottolaitosdirektiivin eri kieliversiot eroavat toisistaan, mitä tulee 104 artiklassa säädettyjen valvontavaltuuksien sisältöön. Nordea Bank Oyj ja Finanssiala ry toteavat, että valvontaviranomaisella tulisi olla valtuus kehottaa luottolaitosta vahvistamaan suunnitelmiin sisältyviä tavoitteita, toimenpiteitä ja toimia. Nordea Bank Oyj ja Finanssiala ry toteavat edelleen, että esityksessä ehdotettu sanamuoto laajentaisi kansallisesti Finanssivalvonnan valtuuksia suhteessa direktiivin sanamuotoihin ja on näin ollen Orpon hallitusohjelman vastainen.

Jatkovalmistelussa on muutettu luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 10 §:n 1 momentin uuden 16 alakohdan sanamuoto paremmin suomenkielisen sekä englanninkielisen

direktiivin sanamuotoa ja tarkoitusta vastaavaksi. Direktiivin säännöksen sisältö on se, että viranomainen voi vaatia luottolaitoksia vähentämään ESG-riskejä. Vähentäminen tapahtuisi mukauttamalla liiketoimintastrategioita, hallintoa ja riskienhallintaa, mitä varten voitaisiin vaatia vahvistamaan suunnitelmiin sisältyviä tavoitteita, toimenpiteitä ja toimia. Kyseessä ei ole siis vain valtuus vaatia vahvistamaan suunnitelmaan sisältyviä tavoitteita, toimenpiteitä ja toimia. Säännös on nimenomainen eikä sitä voida täytäntöönpanossa kaventaa. Luottolaitoslain 11 luvun 10 §:n § momentin 16 kohta ei sisällä siis kansallista liikkumavaran käyttöä, vaan kyseessä on direktiivin vähimmäisvaatimusta vastaava säännös.

6.11 Luottolaitosten valvonta

Finanssivalvonta totesi, että sillä ole olennaista huomauttamista mietinnössä esitettyyn.

Suomen Hypoteekkiyhdistys katsoo, että luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 lukuun ehdotetun uuden 2 a §:n sanamuoto on hieman epäselvä ja siitä voi saada myös käsityksen, että 1–4 kohdassa mainittu lista on poissulkeva eli suhteellisuusperiaatetta voisi soveltaa vain niiden edellytysten täyttyessä. Suomen Hypoteekkiyhdistys toteaa, että lista on muotoiltu yhteenliittymien näkökulmasta ja se ei kata kaikkia pieniä ja rakenteeltaan yksinkertaisia luottolaitoksia, joihin suhteellisuusperiaatetta tyypillisesti on voitu soveltaa valvojan arvion laajuutta ja arviointitiheyttä määritettäessä. Suomen Hypoteekkiyhdistys katsoo, että pykälän perusteluiden sanamuotoa olisi hyvä selventää tältä osin esimerkiksi siten, että sanat ”erityisesti kaikkien” korvattaisiin sanalla ”esimerkiksi”. Huomioiden perusteella kyseisen säännöksen perusteluihin täsmennettiin, että lista edellytyksistä ei ole tyhjentävä listaus niistä kaikista tekijöistä, joita Finanssivalvonta voi arvioida eikä se myöskään tyhjentävästi määrittele, milloin suhteellisuusperiaatetta voidaan soveltaa. Lisäksi kyseisen kohdan muotoilua täsmennettiin vielä tarkemmin luottolaitosdirektiivin muotoilua vastaavaksi.

Suomen Hypoteekkiyhdistys toteaa, että luottolaitoslain 9 luvun 23 §:n 1 momentin 3 kohdassa linjataan, että myös standardimenetelmää soveltavat luottolaitokset raportoivat niiden menetelmiensä laskelmien tulokset, joita käytetään odotettavissa olevien luottotappioiden määrän määrittämiseen, kun alakohdan a–c edellytyksistä joku täyttyy. Yhdistys katsoo, että ehdotus johtaisi käytännössä siihen, että kaikki luottolaitokset tulisivat raportointivelvoitteen piiriin, sillä kohdassa ei ole käytetty olennaisen luottolaitoksen määritelmää. Jatkovalmistelussa esitykseen tehtiin täsmennys huomion perusteella sekä pykälään että perusteluihin, minkä myötä vaatimus koskee selvästi vain teknisessä täytäntöönpanostandardissa luetteloituja olennaisia luottolaitoksia.

6.12 Lisäpääomavaatimukset

Lausuntokierroksella olleeseen työryhmän mietintöön sisältyi ehdotus järjestelmäriskipuskuria koskevan säännöksen kansallisen ylärajan (5 prosenttiyksikköä) poistamisesta ja yhdenmukaistamiseksi sääntely direktiivin mukaisella tavalla siten, että tämän rajan ylittävästä vaatimuksesta tulee saada Euroopan komission lupa ennen kuin vaatimus voidaan asettaa. Lisäksi ehdotettiin tiettyjen täsmennysten tekemistä muun muassa kestävyysriskien nimenomaisesta huomioinnista järjestelmäriskipuskurivaatimusta asetettaessa sekä erinäisiä teknisluontoisia täsmennyksiä.

Lisäpääomavaatimuksia koskevista seikoista lausuivat Finanssiala ry, Finanssivalvonta, Suomen Pankki, Rahoitusvakausvirasto. Finanssivalvonta ja Suomen Pankki pitivät työryhmän mietinnössä esitettyjä ratkaisuja tarkoituksenmukaisina. Finanssiala ry lausunnossaan vastusti järjestelmäriskipuskurin kansallisen ylärajan poistamista ja ehdotti, että vaatimuksen asettamista koskevan päätöksen perusteluvelvollisuutta täsmennetään edelleen.

Lausuntopalaute ei tältä osin antanut aihetta muutoksille, koska voimassa ollut yläraja ei ollut luottolaitosdirektiivin mukainen ratkaisu. Lisäksi ylärajaa ei ole asetettuna esimerkiksi luottolaitoslain 11 luvun perusteella asetettavaan harkinnanvaraiseen lisäpääomavaatimukseen. Perusteluvelvollisuus on voimassa jo tällä hetkellä yleisten viranomaistoimintaa ohjaavien säännösten nojalla ja järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamista ohjaa suhteellinen seikkaperäinen asetustasoinen normisto. Finanssiala ry on lausunnossaan esittänyt muun muassa velvoitetta järjestelmäriskin kvantifiointiin. Järjestelmäriskien arviointi on kuitenkin luonteeltaan kokonaisarviointia, jolloin lausunnossa esitetty lähestymistapa ei ole ylipäänsä mahdollinen sääntelyratkaisu.

Rahoitusvakausvirasto totesi lausunnossaan kannattavansa järjestelmäriskipuskurin kansallisen ylärajan poistamista, sillä viraston käsityksen mukaan ylärajan voimassapitäminen olisi luottolaitosdirektiivin vastaista. Finanssivalvonta ja Suomen Pankki esittivät eräitä teknisluontoisia ja joustavoittavia täsmennyksiä vaatimuksen asettamisprosessia koskevassa sääntelyssä, jotka on huomioitu jatkovalmistelussa.

6.13 Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko

Konserniliikevaihdon määritelmä. Finanssivalvonta katsoo, että vakuutussektorin yhteisöjä koskevan konserniliikevaihdon määritelmä 40 b §:n 2 momentin 3 kohdassa on puutteellinen ja että lainsäädännön johdonmukaisuuden varmistamiseksi myös rahanpesulain 8 luvun 4 §:n ja kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 18 §:n liikevaihtojen määritelmiä tulisi muuttaa lakiehdotusta vastaavasti. Jatkovalmistelussa todettiin, että liikevaihdon määritelmää vakuutussektorin osalta sekä määritelmien johdonmukaisuutta muiden lakien kanssa olisi hyvä arvioida huolellisesti vakuutussektorin, rahanpesun estämisen sekä kuluttajansuojaan perehtyneiden asiantuntijoiden kanssa, sillä kyseinen muutos vaikuttaisi konkreettisesti mahdollisen seuraamusmaksun määrään. Tällainen arviointi ei ole enää mahdollista tämän hankkeen aikataulussa jatkovalmistelun yhteydessä.

Finanssivalvonta pitää myös tärkeänä, että luottolaitoslainsäädännön ajantasaistamista koskevan työryhmän työn toisessa vaiheessa arvioidaan konserniliikevaihdon määritelmän muutostarpeita talletuspankkien yhteenliittymien osalta. Finanssivalvonta toteaa, että yhteenliittymien osalta tulisi pyrkiä käyttämään niiden muodostaman taloudellisen kokonaisuuden liikevaihtoa, vaikka varsinaista konsernia ei muodostuisikaan. Jatkovalmistelussa todettiin Finanssivalvonnan nostama puute perustelluksi. Asia tulee arvioida kuitenkin huolellisesti, mitä ei pystytä tekemään tämän hankkeen aikataulun puitteissa. Ehdotusta tulisi arvioida kuitenkin tulevaisuudessa.

Uhkasakko. Uhkasakon osalta Finanssivalvonta nosti esille tarpeen täsmentää luottolaitoslain 22 luvun 2 §:n 4 momentissa ja sijoituspalvelulain 16 a luvun 2 §:ssä käytettyä viittausta Finanssivalvonnasta annetun lain 40 b §:ään. Jatkovalmistelussa on täydennetty viittauksia 40 b §:ään, jotta viittaukset vastaavat luottolaitosdirektiiviä myös konserniliikevaihdon osalta.

Finanssiala ry ja Nordea Bank Oyj katsoivat lausunnoissaan, että pitäisi säätää kielto, jonka mukaan Finanssivalvonta ei voi määrätä luottolaitoslain 22 luvun 1 §:n tai Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n perusteella uhkasakkoa tilanteissa, joissa Euroopan keskuspankkia koskeva Neuvoston asetus (EY) 2432/98 soveltuu. Jatkovalmistelussa ei lisätty erillistä säännöstä Euroopan keskuspankkiin liittyen. Kansallisesti Finanssivalvonnan sekä luottolaitoslain uhkasakkopykälien soveltamista täsmennettiin erityisellä säännöksellä, jotta valvottavien oikeusturva parantuisi selkeyden myötä. Uhkasakot eivät kuulu kaksoisrangaistavuuden piiriin eli kyseessä ei ole siis kaksoisrangaistavuuteen liittyvästä säännöksestä.

Uhkasakon osalta Nordea Bank Oyj ja Finanssiala ry nostivat esille sen, että hallituksen esityksen perusteluissa tulisi selventää, kuinka meneteltäisiin päävelvoitteiden erottelussa toisistaan itsenäisiksi ja voitaisiinko päävelvoitteita erottelemalla asettaa samanaikaisesti lukuisia uhkasakkoja. Uhkasakon osalta Nordea Bank Oyj ja Finanssiala ry vielä totesivat, että perusteluosiossa tulisi lisäksi selventää ja vahvistaa voimassa olevaksi lainvoimaisuuden edellyttäminen siltä päävelvoitetta koskevalta päätökseltä, jonka tehosteeksi uhkasakko asetetaan. Finanssiala ry lisäksi katsoi, että lakiin pitäisi lisätä säännös uhkasakon kohtuullisuudesta. Lausuntojen perusteella jatkovalmistelussa ei ole tehty muutoksia esitykseen, sillä luottolaitoslain 22 luvun 1 §:ssä säädetään, että uhkasakon määräämiseen sovelletaan uhkasakkolakia. Uhkasakkolaki määrittelee, milloin päävelvoite on itsenäinen ja milloin vaaditaan lainvoimaisuutta uhkasakon tuomisemiseksi. Samoin uhkasakon kohtuullisuuden osalta uhkasakkolaki sekä hallintolain hallinnon oikeusperiaatteet oikeasuhtaisuudesta soveltuvat luottolaitoslain 22 luvun 1 §:n mukaiseen uhkasakkoon.

Lain selkeyttäminen. Finanssivalvonta kannattaa Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 6 momenttiin, 41 a ja 41 b §:n 3 momenttiin ja 41 c §:n 2 momenttiin ehdotettuja säännöksiä, joiden tarkoitus on selventää sitä, että myös alemman tasoisen sääntelyn rikkominen kuuluu seuraamusmaksun alaiseksi. Finanssivalvonta ehdottaa selkeyttävää muutosta 40 §:n 6 momenttiin. oikeusministeriö puolestaan katsoi, että 40 §:n 6 momentin osalta pitäisi ottaa huomioon blankorangaistuksiin liittyvät perustuslakivaliokunnan lausunnot sekä tavoite valtuutusketjujen täsmällisyydestä. Jatkovalmistelussa on täydennetty säännöskohtaisia perusteluja sekä tarkennettu valtuutusketjua 40 §:n 6 momentissa.

Kaksoisrangaistavuus. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksessakin tunnistetusti 1. lakiehdotuksen 42 §:n 4 momentti poikkeaa ne bis in idem -periaatteen lähtökohdista. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan esitysluonnoksessa tulisi pyrkiä kuvaamaan mahdollisimman tarkkaan direktiivin jättämä mahdollinen kansallinen liikkumavara erityisesti, koska kyse olisi kansallisestikin vakiintuneesta oikeustilasta merkittävästi poikkeavasta sääntelystä. Oikeusministeriö pitää tärkeänä, että tältä osin jatkovalmistelussa asiaa arvioitaisiin tarkemmalla tasolla, minkä lisäksi ehdotetulle sääntelylle tulisi esittää lisäperusteluja, myös sääntelyn välttämättömyyden ja hyväksyttävyyden näkökulmista. Jatkovalmistelussa täydennettiin perusteluita sekä pyrittiin tuomaan esille oikeustapauksien myötä tilanteita, joilla pyritään tekemään selkoa mahdollisista esimerkkitilanteista.

Muut huomiot. Finanssivalvonta katsoi lausunnossaan, että 39 §:ään ehdotetun muutoksen soveltuvuus pitäisi varmistaa oikeushenkilöiden osalta. Lisäksi Finanssivalvonta ehdotti 39 §:ään teknistä muutosta. Jatkovalmistelussa lisättiin tarkennus perusteluihin sekä tehtiin tekninen muutos 39 §:ään. Lisäksi Nordea Bank Oyj ja Finanssiala ry katsoivat, että olisi tärkeää, että hallituksen esityksessä täsmennettäisiin sitä, mitä tarkoitetaan direktiivissä kuvatulla toimihenkilöiden joukolla, johon tämä uhkasakon asettamismahdollisuus soveltuu. Jatkovalmistelussa tarkennettiin, mitä toimihenkilöiden joukolla tarkoitetaan.

6.14 Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet

Finanssivalvonta lausuu, että sillä ei ole olennaista huomauttamista mietinnössä esitettyyn. Finanssivalvonta kuitenkin toteaa, että lakiehdotuksen 18 luvun 4 b §:ssä säädetään kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeiden pääomavaatimuksesta. Euroopan pankkiviranomainen tulee antamaan ohjeen liittyen hyväksyttäviin eriin pääomavaatimuksen täyttämisessä. Finanssivalvonta katsoo, että viittaus ohjeisiin hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa antaisi lainsoveltajille arvokasta lisäinformaatiota.

6.15 Karenssi

6.15.1 Finanssivalvonta

Soveltamisala. Finanssivalvonta toteaa, että ymmärtää karenssi tarpeen karenssille, mutta haluaa esittää useita kriittisiä huomioita säännösten sisältöön ja perusteluihin. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) toteaa, että hallituksen esityksessä karenssin soveltamisalan osalta esitetty perustelu, jonka mukaan ehdotuksella varmistetaan Finanssivalvonnassa työskentelevien virkamiesten tasapuolinen kohtelu, on ymmärrettävä.

Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry toteaa, että ehdotettu karenssisääntely koskee Finanssivalvonnan virkamiesten oikeuksia merkittävällä tavalla ja olemassa olevien virkasuhteiden osalta taannehtivasti, joten sitä ei tulisi tarpeettomasti laajentaa. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry:n on vaikea nähdä, miten virkamiesten tasapuolinen kohtelu tai yleinen luottamus liittyy karenssisäännösten soveltamisalaan, jonka tavoitteena on estää virkamiehiä käyttämästä virkatehtävissä saatuja tietoja uudessa palvelussuhteessa. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry katsoo, ettei karenssisääntelyä tulisi ulottaa kansallisella lisäsääntelyllä direktiivin vaatimuksia laajemmaksi.

Finanssivalvonta katsoo, että säännös harkintaan perustuvasta karenssista ei olisi tarpeen, koska jo direktiivistä tulevilla karenssisäännöksillä Finanssivalvontaan kohdistuvat karenssit tulevat käytännössä olemaan laajimmat koko julkisella sektorilla ja perusoikeusnäkökulmasta karenssi puuttuu Finanssivalvonnan virkamiesten oikeuksiin enemmän. Jatkovalmistelussa arvioitiin vielä säännöstä harkintaan perustuvasta karenssista. Säännös arvioitiin tarpeelliseksi edelleen, sillä etukäteisesti ei pystytä lain tasolla määrittelemään aukottomasti kaikkia niitä tehtäviä, joissa karenssi olisi tarpeellinen. Tästä syystä myös aikanaan päädyttiin siihen, että valtion virkamieslain 44 a § koskee kaikkia erilaisia virkamiehiä riippumatta tehtävän tasosta tai luonteesta.

Euroopan keskuspankki (EKP) nostaa esille lausunnossaan Euroopan keskuspankin eettisen säännöstön, joka sisältää menettelytapaohjeen. EKP toteaa lausunnossaan, että luottolaitosdirektiivillä tehdyillä muutoksilla ei muuteta eettistä säännöstöä, jonka EKP on saattanut voimaan varmistaakseen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten riippumattomuuden yhteisen valvontamekanismin yhteydessä, sillä molemmilla säännöstöillä on oma soveltamisala ja oma oikeusperusta. EKP huomauttaa, ettei lakiehdotuksen vähemmän ankarien säännösten soveltaminen rajoita yhteisten menettelytapaohjeiden ankarampien säännösten soveltamista niihin henkilöihin, joihin yhteisiä menettelytapaohjeita sovelletaan. Lausunnon myötä esitystä täydennettiin informatiivisilla säännöksillä, joka tuo esille sen, että kansallisista säännöksistä huolimatta EKP:n menettelytapaohjeita sovelletaan.

Sopimukseen perustuva karenssi. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry katsoo, että tämän kohdan perusteella määrättävän karenssin tulisi olla vastaava kuin esityksessä ollaan säätämässä Suomen Pankin virkamiehiä koskevasta karenssista, eli sopimusperusteinen.

Apulaisoikeuskanslerin lausunnossa todetaan, että kahden hyvin erilaisen ratkaisun syitä on selostettu esitysluonnoksen perusteluissa jonkin verran ja varsinkin EU-oikeuden asettamiin vaatimuksiin viitaten, mutta aivan selväksi ei käy se, miksi on perusteltua säätää näin eri tavalla eri virkamiehille. Apulaisoikeuskansleri toteaa myös, että luonnollisesti turhaa hallinnollista taakkaa tulee välttää, mutta perustelu herättää silti kysymyksen siitä, kuinka suuri työ tunnistaminen olisi, ottaen huomioon, että sopimusperusteinen malli on jo virkamieslain sääntelyllä otettu käyttöön (lähes) kaikissa valtion viranomaisissa. Yleisesti ottaen olisi suotavaa, että kaikessa karenssisääntelyssä noudatettaisiin johdonmukaista sääntelystrategiaa

sen suhteen, millä perusteella karenssi sidotaan lakiin ja millä perusteella se sidotaan sopimukseen.

Karenssin pituus. Finanssivalvonta katsoo, että kansallisen liikkumavaran hyödyntäminen lyhyemmästä karenssin pituudesta on välttämätöntä. Rahoitusvakausviraston mukaan esitys johtaisi esitetyssä muodossaan todennäköisesti tilanteeseen, jossa valtaosaa Finanssivalvonnan virkamiehiä koskisi merkittävästi muista valtion virkahenkilöistä poikkeava, alhaisempi karenssiaika.

STM pitää perusteltuna luottolaitosdirektiivin liikkumavaran soveltamista direktiivin vähimmäisvaatimuksia lyhyemmiksi karenssiajoiksi.

Rahoitusvakausvirasto pitää ehdotettua sääntelyä ongelmallisena valtion eri henkilöstöryhmien yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Rahoitusvakausvirasto toteaa, että ei vaikuta kovinkaan yksiselitteiseltä, että direktiivin nimenomaisen säännöksen tuella säädettävä lakisääteinen karenssi muodostaisi sellaisen perusoikeusjärjestelmän kannalta niin merkittävän ongelman, että direktiivin mukaisen kansallisen option soveltaminen olisi perusteltua. Rahoitusvakausvirasto katsoo, että esityksen jatkovalmistelussa tulisi arvioida uudelleen perusteet valtion virkamieslain mukaisesta karenssisääntelystä poikkeamiselle erityisesti Finanssivalvonnan virkamiesten kohdalla. Karenssisääntelyn käytännön soveltamisen näkökulmasta Rahoitusvakausvirasto toteaa, että se edellyttää valtion virkamieslain mukaista karenssisopimusta kaikilta asiantuntijoiltaan luonnoksessa todetulla tavalla. Käytäntö on katsottu perustelluksi viraston puolueettomuuden ja riippumattomuuden turvaamiseksi. Karenssisopimuksissa edellytettävä rajoitusaika on ollut käytännössä 6 kuukautta. Karenssisopimuksia koskevan toimintamallin ei ole havaittu aiheuttaneen ongelmia viraston rekrytoinneissa tai muussa toiminnassa.

Seuraamusmaksu. Finanssivalvonta ei kannata esitystä seuraamusmaksusta karenssisääntelyn noudattamatta jättämisen seuraamuksena. Finanssivalvonta katsoo, että ottaen huomioon sääntelyn tulkinnanvaraisuus, seuraamusmaksun määräämisellä karenssisäännösten noudattamatta jättämisestä on merkittävä vaikutus Finanssivalvonnan virkamiesten oikeusturvalle. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan seuraamusmaksun tulisi kattaa vain tilanteet, joissa päätettyä karenssia ei ole noudatettu ja tulisi varmistaa, että hallinnollisesta seuraamuksesta ei jää yksittäisen henkilön rekisteritietoihin merkintää. Finanssivalvonta toteaa, että ei voida pitää kohtuullisena, että Finanssivalvonnan virkamiehille sen lisäksi, että heillä on muuta julkista sektoria laajemmat karenssit, voitaisiin määrätä hallinnollinen seuraamus, jonka vaikutukset ulottuvat vuosien päähän. Rahoitusvakausvirasto katsoo, että ehdotuksessa ei ole perusteltu, miksi Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin virkamiehille ja johdolle määrättävän seuraamuksen enimmäismäärä ehdotetaan säädettäväksi puolta pienemmäksi kuin niille valtion virkamiehille, joiden sopimussakko määräytyy valtion virkamieslain mukaan.

Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry katsoo, että esityksessä ei käsitellä lainkaan muita mahdollisia seuraamuksia maksun määräämisestä kuin sen taloudellista määrää. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry mukaan esitys ei ota kantaa, onko kyseessä veroluontoinen maksu, josta jää merkintä viiden vuoden ajaksi sakkorekisteriin. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry:n mukaan tällainen merkintä voi tyypillisesti vaikeuttaa työllistymistä rahoitusalalle karenssia huomattavasti pidemmäksi ajaksi. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry katsoo, että esityksessä tulisi myös arvioida karenssin rikkomisesta säädettäviä mahdollisia muita seuraamusvaihtoehtoja kuin seuraamusmaksua, huomioiden seuraamuskäytännön suhteellisuusperiaate.

Korvaus. Finanssivalvonta katsoo, että hallituksen esityksessä tulisi kuvata korvauksen määräytymisperusteita johtokunnan jäsenten osalta. STM pitää lisäksi tärkeänä ehdotusta, jonka mukaan asianmukaisena korvauksena karenssiajalta olisi palkkaa vastaava korvaus. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry toteaa, että esityksen mukaan karenssikorvaus ei olisi maksettavaa palkkatuloa, vaan siinä olisi kyse ennakonpidätyksen alaisesta korvauksesta. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry toteaa, että tämä tarkoittaa, ettei korvausta saaville kerry lomia tai eläkkeitä karenssiajalta, mikä on tosiasiallisesti huomattava heikennys virkamiehen toimeentuloon. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry pitää tärkeänä, että karenssiajan korvauksen tulisi kompensoida tämä heikennys.

Karenssipäätös. Finanssivalvonta esittää, että tulisi olla mahdollista käyttää kevyempää hallinnollista menettelyä niissä tilanteessa, jossa karenssia ei määrätä ja valituskelpoinen hallintopäätös laadittaisiin vain, mikäli karenssi määrätään. Suomen Asianajajien näkemyksen mukaan Finanssivalvonnan olisi tehtävä päätös karenssista aina virkahenkilön irtisanomisajan kuluessa, ettei virkahenkilö joudu varmuuden vuoksi odottamaan kuukautta Finanssivalvonnan päätöstä ennen aloittamistaan valvottavan palveluksessa. Suomen Asianajajat toteaa, että irtisanomisajan ja Finanssivalvonnan käsittelyajan erilainen pituus rajoittaa tosiasiassa virkahenkilön perustuslain 18 §:ssä säädettyjä elinkeinon ja ammatin harjoittamisen vapauksia. Suomen Asianajajat katsoo, että virkahenkilölle ehdotetaan maksettavaksi korvausta vain karenssin ajalta, joten jos karenssia ei aseteta, ei virkahenkilö saa lähtökohtaisesti korvausta kyseisen esimerkin mukaisessa tilanteessa kahden viikon jaksolta. Jos karenssiajan pituus ei ole virkahenkilön tiedossa virkasuhteen alusta saakka, pitää Suomen Asianajajat todennäköisenä, että tällainen epävarmuus heikentää merkittävästikin virkahenkilöiden asemaa työmarkkinoilla verrattuna muihin kandidaatteihin.

Karenssin vaikutukset. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry katsoo, että karenssisäännökset tulevat vaikuttamaan negatiivisesti Finanssivalvonnan houkuttelevuuteen työnantajana. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry:n mukaan rekrytointi voi vaikeutua ja aiheuttaa osaamispulaa, jolloin valvontatyö kärsii. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry toteaa, että karenssisääntely vaikuttaa erityisesti työuran alkuvaiheessa oleviin työnhakijoihin, jotka eivät pysty kilpailemaan työkokemuksella ja voivat sen vuoksi jäädä valitsematta avoimena olevaan tehtävään, johon on muutoin tasaveroisia muita hakijoita, mutta jotka pystyvät aloittamaan työskentelyn kyseisessä tehtävässä heti tai hyvin pian ilman vastaavaa karenssiajan rasitetta. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry toteaa myös, että karenssisääntely koetaan nykyisen henkilöstön keskuudessa myös merkittävänä heikennyksenä työ- ja virkaehtoihin varsinkin, kun esitettyä sääntelyä sovellettaisiin taannehtivasti jo virkasuhteessa oleviin. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry:n mukaan, mikäli esitys toteutuu nykyisessä muodossaan, se voi aiheuttaa irtisanoutumisia ennen muutosten voimaantuloa.

6.15.2 Suomen Pankki

Suomen Pankki tunnistaa tarpeen säätää karenssista Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain tasolla erityisesti Euroopan keskuspankin sääntelyn kehityksen myötä ja karenssin rajoittaessa virkamiehen perusoikeuksia, erityisesti elinkeinovapautta. Suomen Pankki pitää tärkeänä, että esityksessä erotetaan selkeästi toisistaan luottolaitosdirektiivin täytäntöönpano Suomen Pankkia koskevasta täysin kansallisesta sääntelystä sekä Finanssivalvonta ja Suomen Pankki itsenäisinä ja toisistaan erillisinä viranomaisina. Suomen Pankki katsoo, että aiheellista olisi todeta keskuspankin ja valvojan tehtävien erot, mistä syystä karenssisääntelyt ovat erilaiset.

Suomen Pankki katsoo, että Suomen Pankin virkamiesten asemaa ja oikeusturvaa koskevan oikeustilan ymmärtämiseksi lakiehdotuksia tulisi avata esityksen perusteluissa tämänhetkistä tekstiä laajemmin valtion virkamiehiä koskevaan sääntelyyn nähden. Suomen Pankki nostaa

esille, että Suomen Pankin virkamiehiä koskeva karenssisääntely ei esityksen mukaan esimerkiksi sisällä valtion virkamieslakia vastaavaa säännöstä siitä, että karenssisopimus ei sido virkamiestä, jos virkasuhde on päättynyt viranomaisesta johtuvasta syystä.

Suomen Pankin tämänhetkisen arvion mukaan sellaisia tehtäviä, joissa karenssisopimus voisi selkeästi tulla kyseeseen, ovat lähinnä rahapoliittiseen päätöksentekoon ja toteuttamiseen liittyvät tehtävät ja tietyt johtotehtävät. Suomen Pankki toteaa, että näin ollen esityksessä ei ole tarpeen esittää Suomen Pankin karenssisopimuksen soveltamista koskevia esimerkkejä rahahuollosta, rahoitusmarkkinoiden makrovakaudesta tai rahoitusmarkkinoiden maksujärjestelmän varautumisesta.

Suomen Pankki katsoo, että esitys sisältää joiltain osin sellaista tulkinnanvaraisuutta, jota voitaisiin jatkovalmistelussa harkita täsmennettäväksi. Tällaisia ovat lausunnon mukaan lain 32 c §:n säännökset ilmoitusvelvollisuudesta. Lisäksi Suomen Pankki esitti joitakin yksityiskohtaisempia korjausehdotuksia ja lakiteknisiä huomioita.

6.16 Valvontaviranomaisen toiminnallinen ja hallintoelimen jäsenten riippumattomuus

Finanssivalvonnalla ei ole huomauttamista hallituksen esityksen luonnoksessa esitettyyn.

Rahoitusvakausvirastolla ei ole huomautettavaa ehdotettuun säännökseen. Lisäksi Rahoitusvakausvirasto katsoo, että jatkovalmistelussa olisi perusteltua täsmentää, mitä ovat ne Finanssivalvonnan johtokunnan toiminnassa mahdollisesti esille nousseet ongelmat, joiden vuoksi muutokset johtokuntaa koskevan nykysääntelyyn nähdään välttämättöminä direktiivin vaatimusten soveltamisen kannalta. Rahoitusvakausvirasto nostaa myös esille hallinnollisen kytköksen nykytilan kuvauksesta kohtia, joita tulisi Rahoitusvakausviraston mukaan selventää. Rahoitusvakausvirasto korostaa, että Finanssivalvonnan ja keskuspankin välinen yhteistyö ja tietojenvaihto perustuu nimenomaisiin lainsäädännön määräyksiin, ei viranomaisten hallinnolliseen asemaan. Rahoitusvakausvirasto pitää tärkeänä, että hallituksen esityksen perusteluissa ei virheellisesti luoda edellytyksiä toisenlaiselle tulkinnalle.

Apulaisoikeuskansleri katsoo, että johtokunnan nimityksen perusteista ehdotettu sääntely vastannee sinänsä luottolaitosdirektiivin 4 a §:ää, joskaan siinä ei tarkalleen velvoiteta julkaisemaan tietoja nettisivuilla. Apulaisoikeuskansleri toteaa, että hallituksen esitysluonnoksen perusteluista ei kuitenkaan selviä se, mitä kaikkia tietoja nimittämisen ja erottamisen perusteisiin on tarkoitus sisällyttää. Apulaisoikeuskansleri toteaa edelleen, että vaikka ehdotettua säännöstä on esitysluonnoksessa kiitettävästi arvioitu perustuslakivaliokunnan käytännön valossa, jää arvio vajaaksi siltä osin, ettei ole mahdollista päätellä, minkälaisia tietoja julkistettaisiin. Apulaisoikeuskansleri nostaa esille myös kysymyksen siitä, mikä on ehdotuksen suhde julkisuusperiaatteeseen.

Oikeusministeriö puolestaan katsoo, että Ehdotetun sääntelyn ja esitysluonnoksen suppeiden perusteluiden nojalla jää epäselväksi, onko tarkoitus, että pelkästään johtokunnan jäsenten nimittämisen yleiset perusteet vai yksittäisten johtokunnan jäsenten henkilötietoja sisältävä asiakirja julkaistaisiin Finanssivalvonnan verkkosivuilla ja vastaisiko ehdotettu sääntely luottolaitosdirektiivin sääntelyä. Oikeusministeriö toteaa, että jatkovalmistelussa esitysluonnoksen perusteluita tulisi lisäksi täydentää niin, että niistä käy selkeästi ilmi, miltä osin tietosuoja- asetuksen kansallista liikkumavaraa käytetään ja mihin tietosuoja-asetuksen artiklaan liikkumavaran käyttö perustuu, ja miksi ehdotettu sääntely olisi oikeasuhteista, yleisen edun mukaista ja välttämätöntä.

6.17 Eturistiriitailmoitus

Finanssivalvonta kannattaa Finanssivalvonnasta annetun lain 16 § ja 16 a § selkeyttämistä. Finanssivalvonta toteaa, että eturistiriitailmoitukset, niiden käsittely Finanssivalvonnassa ja tapauskohtaiset tulkintatilanteet tulevat lisäämään muun muassa esihenkilöiden työtä; lisäksi tarvitaan lainsäädäntöä tarkentavaa ohjeistusta ja neuvontaa. Finanssivalvonta toivoi täsmennyksiä Finanssivalvonnasta annetun lain 16 §:n siltä osin, milloin omaisuutta voidaan pitää merkittävänä ja milloin esimerkiksi pankkiasiakkuus on vielä tavanomaista. Lisäksi Finanssivalvonta katsoo, että hallituksen esityksessä tulisi tarkentaa, mikä rooli Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksella on suhteessa kansalliseen lakiin, esimerkiksi tilanteessa, jossa Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistus poikkeaa hallituksen esityksen perusteluissa kuvatusta.

Oikeusministeriö katsoo, että hallintolain esteellisyyssäännöksen soveltamista Finanssivalvonnasta annetun lain 16 ja 16 §:n tulisi vielä arvioida ja tarkemmin tehdä selkoa siitä, mitä soveltamisella käytännössä tarkoitetaan. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry pitää tärkeänä, että esitykseen lisätään käytännön esimerkkejä eturistiriitatilanteista helpottamaan virkamiehen tekemää arviointia ja että esityksessä käytettyjä termejä selvennetään. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry myös toteaa, että esityksestä ei käy ilmi, tuleeko virkamiehelle seuraamuksia, jos hän jostain syystä jättää eturistiriitailmoituksen tekemättä.

Oikeusministeriö katsoo, että Finanssivalvonnasta annetun lain 16 §:n osalta on epäselvää, mitä tarkoitetaan rahoitusvälineen käsitteellä. Oikeusministeriö toteaa, että ratkaisu ei vaikuta 16 §:n väljä sääntely huomioiden onnistuneelta, kun 16 a §:ssä tarkoitetulla sisäpiiri-ilmoituksella kerättäisiin ainakin osin samat tiedot kuin mitä luottolaitosdirektiivissä edellytetään eturistiriitailmoitukselta. Jatkovalmistelussa tulisi vielä arvioida ehdotettavan sääntelyn tietosisällön täsmentämistä ja perusteluiden täydentämistä. Säännöksessä ja perusteluissa tulisi myös eritellä tarkemmin miltä osin kyse olisi direktiiviin perustuvasta sääntelystä ja miltä osin eturistiriitailmoituksella kerättäisiin henkilöiden varallisuustietoja kansallisista tarpeista johtuen.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan uutta 16 §:n 5 momenttia, jossa salassa pidettävien tietojen alaa esitetään laajennettavaksi koskemaan ilmoitusvelvollisen taloudellista asemaa koskevien tietojen lisäksi myös tietoja tämän muista sidonnaisuuksista. Oikeusministeriö katsoo, että ehdotetulle salassapidon alan laajennukselle ei ole kuitenkaan esitetty perusteluita esitysluonnoksessa. Oikeusministeriön mukaan jatkovalmistelussa tulisi vielä huolellisesti arvioida, miksi julkisuusperiaatteen rajoittaminen olisi välttämätöntä ja hyväksyttävää ja täydentää esitysluonnoksen perusteluita tältä osin.

Jatkovalmistelussa on täydennetty ja täsmennetty käytettyjä käsitteitä, sääntelyn tietosisältöä, salassapidon perusteita, hallintolain esteellisyyssäännösten soveltamista sekä tietuoja-asetuksen liikkumavaran käyttämistä.

6.18 Sisäpiiri-ilmoitus

Finanssivalvonta toteaa, että Finanssivalvonnasta annetun lain 16 a §:n sisäpiiri-ilmoitukseen esitetyt muutokset vastaavat pääosin Finanssivalvonnan nykyistä käytäntöä. Finanssivalvonta esittää, että 16 a §:n 3 momentin 1 kohdassa huomioitaisiin myös vahvistettu edunvalvontavaltuutus ja lähipiiriin katsottaisiin kuuluvaksi myös henkilö, jonka edunvalvontavaltuutettuna ilmoitusvelvollinen toimii. Jatkovalmistelussa täydennettiin edunvalvontavaltuutus mukaan sisäpiiri

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksessa ehdotettava sisäpiirirekisteriä koskeva sääntely, jolla olisi perustelujen mukaan tarkoitus mahdollistaa Finanssivalvonnan tiedonsaantioikeus arvopaperikeskuksen ylläpitämästä arvo-osuusjärjestelmästä, poikkeaisi sisällöltään ja muotoilultaan perustuslakivaliokunnan tiedonvaihtosäännöksiä koskevasta käytännöstä. Oikeusministeriö katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi vielä arvioida ehdotettavan sääntelyn suhdetta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 8 luvun 1 ja 2 §:ssä säädettyyn ja tarvittaessa täsmentää ehdotettavaa sääntelyä perustuslakivaliokunnan viranomaisen tiedonsaantioikeutta koskevan käytännön mukaiseksi. Jatkovalmistelussa on lisätty säännökseen välttämättömyyskriteeri sekä selvennetty sääntelyn suhdetta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin.

Oikeusministeriö katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi vielä huolellisesti arvioida 16 a §:n 8 momentissa ehdotetun sääntelyn tarpeellisuutta otteista ja jäljennöksistä. Apulaisoikeuskansleri katsoi myös, että momentin suhdetta julkisuuslain säännöksiin tulisi selostaa tarkemmin. Jatkovalmisteluissa todettiin 8 momentin säännös tarpeettomaksi ja poistettiin ehdotuksesta. Lisäksi perusteluihin täydennettiin selostusta suhteesta julkisuuslakiin.

Oikeusministeriö lausui myös, että yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan säädettävä lailla, joten jatkovalmistelussa on syytä vielä huolellisesti arvioida ehdotettavaa sääntelyä Finanssivalvonnan määräyksenantovallasta koskien ilmoitusvelvollisuuden henkilöllistä ulottuvuutta ja sisältöä. Myös Apulaisoikeuskansleri katsoi, että asetuksenantovaltuuden laajuutta ja yhteensopivuutta perustuslain 80 §:n kanssa tulisi jatkovalmistelussa tarkastella yksityiskohtaisemmin sen varmistamiseksi, ettei asetuksella säädettäisi yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Apulaisoikeuskansleri piti jossain määrin arveluttavana sitä, että henkilöpiirin määrittäminen jätettäisiin asetuksessa säädettäväksi. Jatkovalmistelussa on arvioitu kyseinen säännös tarkoituksenmukaiseksi sekä mahdolliseksi perustuslain näkökulmasta. Nykyisin soveltamisala tarkentuu Finanssivalvonnan elimen eli pankkivaltuuston päätöksellä. Muutoksella siirtää tarkentava valta määräyksen piiriin pyritään nimenomaan parantamaan 80 §:n 1 momentin parempaa toteutumista.

Lisäksi oikeusministeriö lausui säännöksen yhteydestä tietosuoja-asetuksen säännöksiin ja katsoi, että liikkumavaran käyttämistä tulisi avata tarkemmin perusteluissa. Oikeusministeriö myös toteaa, että jatkovalmistelussa tulisi vielä arvioida mahdollisuuksia selkiyttää ehdotettua sääntelyä ja tarvittaessa jakaa säännökset erillisiin pykäliin. Jatkovalmistelussa päädyttiin jakamaan pykälä kahdeksi eri pykäläksi.

6.19 Kaupankäynnin rajoitukset

Ehdotetun 16 b § 1 kohdan mukaan kiellettyä on kaupankäynti rahoitusvälineillä, jotka ovat Finanssivalvonnan valvottavan eli 4 §:ssä määritellyn valvottavan tai Euroopan keskuspankin valvottavan eli Euroopan keskuspankin yhteisen pankkivalvontamekanismin puitteissa valvottavan liikkeeseen laskemia. Finanssivalvonta katsoo, että säännöskohtaisissa perusteluissa olisi hyvä tarkentaa, mistä säännöksestä Euroopan keskuspankin valvottavan määritelmä johdetaan eli mitä sillä konkreettisesti tarkoitetaan.

Finanssivalvonnan mukaan kaupankäyntirajoituksissa tulisi huomioida edunvalvontavaltuutus vastaavalla tavalla kuin sisäpiiri-ilmoituksen 16 a §:n osalta. Kiellettyä tulisi siten olla käydä pykälän mukaista kauppaa sellaisen henkilön lukuun, jonka edunvalvojana tai edunvalvontavaltuutettuna hän toimii ja päättää kaupasta.

Ehdotetun 16 b § 6 momentissa on uutena Finanssivalvonnalle annettava oikeus vaatia sellaisen rahoitusvälineen myymistä tai luovuttamista, jonka omistaminen voi aiheuttaa eturistiriidan. Perustelujen mukaan esteellisyyden ei voida katsoa syntyvän tavanomaisesta rahoitusvälineen omistamisesta ilman erityistä syytä. Finanssivalvonta katsoo, että perusteluissa tulisi vielä tarkemmin kuvata, milloin kyse on tavanomaisesta omistamisesta ja mitä voisivat olla erityiset syyt, jolloin myyntiä voitaisiin vaatia. myös Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry katsoo, että perusteluissa tulisi avata sitä, millaisissa tilanteissa esimerkiksi valvottavan osakkeiden omistamisesta syntyy eturistiriita ja millainen omistusosuus aiheuttaa eturistiriitatilanteen.

Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry nostaa esille kysymyksen siitä, jos virkamiestä vaaditaan myymään aiemmin omistamansa valvottavan osakkeet tappiollisesti. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry katsoo, että esityksestä jää epäselväksi, kuka korvaa tällaisessa tilanteessa virkamiehelle syntyneen tappion. Lisäksi Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry toteaa, että esityksessä ei myöskään oteta kantaa siihen, mitä seuraamuksia virkamiehelle voi tulla, jos hän kieltäytyy myymästä osakkeita Finanssivalvonnan vaatimuksesta huolimatta.

Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry katsoo, että mikäli esitys toteutuu nykyisessä muodossaan, rajoittaa se virkamiehen sijoitustoimintaa merkittävästi, koska virkamiehen on hyvin hankalaa selvittää, onko jokin rahoitusväline kielletty sijoituskohde. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry toteaa, että jotkut virkamiehet voivat luopua kokonaan sijoitustoiminnasta tämän vuoksi. Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry katsoo, että kaupankäynnin rajoitusten perustuslainmukaisuus tulisi saattaa perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi.

Jatkovalmistelussa on pyritty täydentämään perusteluita ja tarkentamaan käytettyjä käsitteitä. Lisäksi jatkovalmistelussa täydennettiin kielto koskemaan myös edunvalvontavaltuutuksen nojalla toimivaa edunvalvojaa. Jatkovalmistelussa on myös täydennetty korvaussäännös, jonka mukaan henkilö saa täyden korvauksen, jos Finanssivalvonta vaatii häntä myymään rahoitusvälineen.

6.20 EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosasetukseen sisältyvät jäsenvaltio-optiot

Kokonaisriskipainolattian voimaantulon vaikutusten lykkäämiseen liittyvästä, asuntoluottojen riskipainokohteluun liittyvästä määräaikaisesta jäsenvaltio-optiosta lausuivat Suomen Pankki, Finanssivalvonta, Rahoitusvakausvirasto, Finanssiala ry, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Nordea Bank Oyj, Suomen Vuokranantajat ry, Suomen Yrittäjät ry ja Rakennusteollisuus RT ry.

Suomen Pankki, Finanssivalvonta ja Rahoitusvakausvirasto kannattivat työryhmämietinnössä ehdotettua ratkaisua siitä, että optiota ei otettaisi käyttöön Suomessa. Finanssivalvonnalla ei ollut huomauttamista työryhmämietinnössä esitettyyn. Rahoitusvakausvirasto piti ratkaisua perusteltuna luottolaitosten yhdenvertaisen kohtelun kannalta sekä sen vuoksi, että Ruotsi ja Norja keskeisinä verrokkimaina ovat jo päätyneet samaan ratkaisuun. Rahoitusvakausvirasto korosti, että käytettävissä olevan selvityksen perusteella kansallisen liikkumavaran hyödyntämisen pääomahuojennuksen vaikutukset jäisivät käytettävissä olevan selvityksen perusteella joka tapauksessa vähäisiksi ja vaikutukset kohdistuisivat yksittäisiin, sisäisiä riskimalleja käyttäviin luottolaitoksiin. Rahoitusvakausvirasto toi lisäksi lausunnossaan esille kasvaneen epävarmuuden rahoitussektorin toimintaympäristössä, mikä puoltaa pidättyvää suhtautumista väliaikaisiin pääomahuojennuksiin.

Suomen Pankin lausunnon mukaan jäsenvaltio-option käyttämättä jättämistä perustelee sääntelyn pirstaloitumisen välttäminen, mukaan lukien kansainvälisiin standardeihin nähden.

Suomen Pankin mukaan viime vuosina nähty jyrkkä laskusuhdanne asuntomarkkinoilla kuvastaa sitä, että Suomen asuntomarkkinat ja sitä kautta asuntoluottomarkkinat eivät ole immuuneja markkinahäiriöille. Tämä seikka Suomen Pankin mukaan puoltaa pidättyvyyttä riskipaino- ja vakavaraisuushuojennuksissa edes tilapäisenä ratkaisuna. Suomen Pankki viittaa lausunnossaan myös hallituksen kevään 2025 puoliväliriihessä linjattuihin toimiin asuntoluotonantoa koskevan, kotitalouksien ylivelkaantumista hillitsevän sääntelyn lievennyspyrkimyksiin (mukaan lukien asuntoluottojen ja taloyhtiölainojen enimmäistakaisinmaksuaikojen pidennykset, taloyhtiölainojen enimmäisluotto-osuuden kasvattaminen ja enimmäisluototussuhteen liikkumavaran nosto). Suomen Pankin mukaan mainittujen toimenpiteiden toteutuessa asuntomarkkinoiden suhdanneherkkyys voisi pidemmällä aikavälillä kasvaa, mikä puoltaa pankkien riittävien vakavaraisuusvaatimusten ylläpitämistä. Suomen Pankin mukaan ehdotetun sääntelyn voimaantulosta johtuvat vaikutukset sellaisille pankeille, joiden vaatimukset tiukkenevat, on runsaasti aikaa varautua tuleviin muutoksiin ja että suomalaiset pankit jo nykyisillä omien varojen tasoilla täyttävät vaikeuksitta vasta vuonna 2033 täysimääräisesti voimaan tulevat vaatimukset.

Rahoitussektoria, elinkeinoelämää ja kiinteistösektoria edustavat tahot puolestaan pitivät tärkeänä, että jäsenvaltio-optio otettaisiin Suomessa käyttöön. Nämä lausunnonantajat pitivät jäsenvaltio-option käyttöönottoa tärkeänä kansallisen lisäsääntelyn välttämiseksi ja siten hallitusohjelman mukaisena sekä edellisenä vaalikautena muodostettujen EU-lainsäädännön neuvottelukantojen mukaisena. Useat näistä lausunnonantajista toivat myös esille, että jäsenvaltio-option käyttäminen ei vaaranna Suomen rahoitusvakautta, minkä vuoksi option käyttämättä jättämistä ei voida perustella rahoitusvakauden vaarantumisella.

Finanssiala ry ja Nordea Bank Oyj totesivat lausunnoissaan, että kansainvälisesti luottolaitosten olisi kannattavampaa suunnata luotonantoaan muihin keskeisiin maihin, jotka soveltavat optiota, mikäli optiota ei oteta käyttöön Suomessa. Nordea Bank Oyj on lausunnossaan viitannut myös Pohjoismaiden ulkopuolisten maiden (kuten Hollanti, Saksa ja Ranska) ratkaisuihin soveltaa optiota. Nordea Bank Oyj:n mukaan option käyttämisen tai käyttämättä jättämisen vaikutus on merkittävä Nordea Bank Oyj:n suomalaiselle asuntoluottosalkulle.

Suomen Yrittäjät ry:n näkemyksen mukaan on todennäköistä, että jäsenvaltio-option käyttämättä jättäminen leikkaisi yritysrahoitusta. Rakennusteollisuus RT ry on pitänyt jäsenvaltio-option käyttöönottoa tärkeänä asuntorakentamistavoitteiden näkökulmasta. Rakennusteollisuus RT ry tuo esille asuntorakentamisen tilanteen ja toteaa, että rahoituksen saatavuus on tärkeää asuntorakentamistavoitteen onnistumiselle ja että rahoitukseen liittyvän lainsäädännön on oltava ennakoitavaa ja mahdollistettava rahoituksen saatavuus. Suomen Vuokranantajat ry pitää option käyttämättä jättämistä lyhytnäköisenä ratkaisuna ja Suomen rahoitusmarkkinoiden kilpailukyvyn kannalta haitallisena. Suomen Vuokranantajat ry toteaa, että työryhmän ehdotus olla ottamatta optiota käyttöön ei riittävästi huomioi Suomen rahoitusjärjestelmän erityispiirteitä. Suomen Vuokranantajat ry katsoo lisäksi, että optiolla olisi mahdollista lieventää sääntelymuutoksen vaikutuksia ja antaa luottolaitoksille aikaa sopeuttaa pääomarakenteitaan hallitusti. Suomen vuokranantajien lausunnossa on myös tuotu esille erinäisiä näkemyksiä jäsenvaltio-option käyttämättä jättämisen vaikutuksista Suomen luottolaitossektorille. Lausunnossa esimerkiksi todetaan, että käyttämättä jättäminen johtaisi Suomessa pääomavaatimusten kiristymiseen nopeammin kuin monissa muissa EU-maissa, heikentää luottolaitosten luotonantokykyä, nostaa rahoituksen hintaa, heikentää Suomen asemaa EU:ssa sekä hidastaa asuntotuotantoa, investointeja ja yksityistä kulutusta. Jatkovalmistelussa ei ole voitu ottaa huomioon osaa lausunnossa esitetyistä näkemyksistä, sillä näkemyksille vaikutuksista ei ole esitetty riittäviä perusteita ja osa näkemyksistä sisältää virheellisiä tietoja. Pääosa näkemyksistä ei vastaa Finanssivalvonnan vaikutusarvioissa, työryhmässä tai muutoin valmistelun aikana havaittuja vaikutuksia.

Lausuntopalautteen pohjalta vaikutusarviota koskevaa osiota on selkeytetty ja täydennetty jatkovalmistelussa. Jatkovalmistelussa esitystä on muokattu siten, että esitys pohjautuu työryhmämietinnössä esitetystä poiketen jäsenvaltio-option käyttämiselle. Koska option käyttämisellä voidaan joissakin tapauksissa määräajaksi lieventää EU-sääntelystä johtuvaa pääomavaatimusten nousupainetta, option käyttäminen on katsottu perustelluksi toimenpiteeksi kansallisen lisäsääntelyn välttämispyrkimysten toteuttamiseksi hallitusohjelman mukaisella tavalla.

6.21 EMIR

Finanssivalvonta katsoi, että EMIR-asetuksen 9 artiklan raportointivelvollisuuden laiminlyönti tai rikkominen, joka nykyisin on Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä säädetyn rikemaksun alainen, tulisi siirtää lain 40 §:ssä säädetyn seuraamusmaksun alaiseksi. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain seuraamusten järjestelmä on nykyisellään selkeästi epäjohdonmukainen. Finanssivalvonta katsoi, että EMIR-asetuksen 9 artiklan mukainen johdannaisia koskeva raportointivelvollisuus rinnastuu sääntely- ja valvontamielessä täysin SFTR-asetuksen mukaiseen raportointivelvollisuuteen ja on valvonnan kannalta jopa merkityksellisempi, minkä EMIR-asetuksen 9 rikkominen pitäisi olla myös sanktioitu seuraamusmaksulla. Finanssivalvonta toteaa vielä, että rikemaksulle säädetty yläraja (100 000 euroa) voi lisäksi tulevaisuudessa rajoittaa mahdollisuuksia erotella erilaisia EMIR-asetuksen 9 artiklan raportointivelvollisuuden laiminlyönti- tai rikkomustapauksia asianmukaisesti ja käytännössä on jouduttu jo määräämään lähellä laissa säädettyä ylärajaa olevia rikemaksuja (ks. rikemaksu laiminlyönneistä johdannaissopimuksia koskevassa raportoinnissa FIVA/2023/1482). Jatkovalmistelussa esitykseen ei ole tehty Finanssivalvonnan ehdottamaa muutosta, sillä kyseessä olisi uusi ja merkittävä muutos, mikä pitäisi arvioida ja valmistella asianmukaisesti, esimerkiksi mahdollistamalla lausuntokierros muutoksesta. Tämän hallituksen esityksen jatkovalmistelussa ei ole enää mahdollista tehdä valmistelua muutoksen edellyttämällä tavalla.

Finanssivalvonta toteaa, että se ei pidä perusteltuna, että finanssialalla toimivia ja finanssialan ulkopuolisia vastapuolia kohdeltaisiin seuraamusten osalta eriarvoisesti. Siten Finanssivalvonta ehdottaa, että positiolaskelmiin liittyvät säännökset molempien vastapuoliluokkien osalta säädettäisiin seuraamusmaksun alaiseksi, kuten muut määrityskynnysarvolaskentaan liittyvät säännökset voimassa olevassa laissa. Jatkovalmistelussa on Finanssivalvonnan näkemys arvioitu perustelluksi, ja esitystä on muutettu vastaavasti.

Finanssivalvonta ehdottaa lisäksi, että Finanssivalvonnasta annetussa laissa ja eräissä kohdin muualla kansallisessa lainsäädännössä EMIR-asetuksesta käytetty nimitys ”markkinarakennetoimija-asetus” muutettaisiin muotoon markkinarakenneasetus. Jatkovalmistelussa on arvioitu, että nykyinen termi on toimiva, mutta sitä voitaisiin tulevaisuudessa kuitenkin arvioida. Tämän hankkeen yhteydessä ei kuitenkaan pystytä arvioimaan termin muuttamista aikataulusyistä, sillä se vaatisi laajaa kansallisen lainsäädännön läpikäymistä, jotta termi saataisiin asianmukaisesti vaihdettua kaikkialta.

Lisäksi Finanssivalvonta ehdottaa Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetyn rikemaksun poistamista, joka koskee EMIR-asetuksen 5 artiklan mukaista määritysvelvollisuutta koskevan menettelyn laiminlyöntiä tai rikkomista. Finanssivalvonta arvioi, että rikemaksu on tarpeeton. Jatkovalmistelussa on todettu rikemaksu tarpeettomaksi Finanssivalvonnan perusteiden mukaisesti ja esitykseen on lisätty muutos rikemaksun poistamisesta EMIR-asetuksen 5 artiklaan liittyen.

Uhkasakkoihin liittyen Finanssivalvonta ehdottaa Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n 4 ja 5 momentin selventämistä vähintään perusteluissa sekään erään teknisen virheen korjausta. Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n 4 momentti perustuu asetukseen ja on jatkovalmistelussa nähty asianmukaiseksi jättää Finanssivalvonnan tulkintakäytännön varaan. Jatkovalmistelussa on tehty selvennys 33 a §:n 5 momenttiin.

6.22 Muut

Oikeusministeriö totesi lausunnossaan, että työryhmän mietinnössä on hyvin rajallisesti käsitelty direktiivin mahdollistamaa kansallista liikkumavaraa ja sen mahdollistamia sääntelyvaihtoehtoja. Syynä tälle on se, että ne luottolaitosdirektiivi ei pääosin sisällä erityistä kansallista liikkumavaraa, vaan säännökset ovat vähimmäisvaatimuksia. Mietinnön nykytilaa ja keskeisiä ehdotuksia koskevissa luvuissa on esitelty se liikkumavara, jonka direktiivi tarjoaa. Lausunnon perusteella on jatkovalmistelussa selkeyden vuoksi lisätty toteamukset siitä, että säännökset eivät sisällä erityistä kansallista liikkumavaraa.

Suomen Yrittäjät ry on lausunnossaan suhtautunut työryhmämietinnön mukaiseen vaikutusarvioon kriittisesti ja pitänyt sitä puutteellisena. Suomen Yrittäjät ry katsoo, että vaikutusarvioita tulisi merkittävästi laajentaa esimerkiksi kansantalouden sektorikohtaisiin arvioihin ja eri finanssipalveluihin. Suomen Yrittäjät ry viittaa myös siihen, että vaikutuksia ei olisi arvioitu hallituksen esitysten laatimisohjeiden mukaisella tavalla. Sekä yleisen lausuntopalautteen johdosta että jatkovalmistelussa yleisesti ottaen myös vaikutusarvioita on täsmennetty ja jäsennetty paremmin esimerkiksi hallituksen esitysten laatimisohjeita vastaavaksi. Jatkovalmistelussa ei ole nähty tarpeellisena vaikutusarvioiden merkittävää laajentamista sen vuoksi, että nyt täytäntöönpantava kokonaisuus on pankkisääntelyn kokonaisuuteen nähden hyvin rajallinen. Sekä työryhmämietintö että hallituksen esitys sisältävät kattavat arviot jokaisesta ehdotettavasta sääntelykokonaisuudesta. Arviot on tehty käytettävissä olevan tiedon perusteella ja niiden pohjaksi on kuultu sekä viranomaisia että sääntelyn kohteena olevia tahoja. Vaikutusarviot on pidetty lopullisessa esityksessä pääosin ennallaan, sillä annettu lausuntopalaute ei muutoinkaan ole antanut aihetta merkittäville muutoksille.

6.23 Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto

Lainsäädännön arviointineuvosto antoi lausuntonsa 17.11.2025. Lausunnossa todetaan, että luottolaitosdirektiiviä koskevan esitysluonnoksen perusteella saa käsityksen asian valmistelusta sekä taustalla olevan EU-lainsäädännön keskeisistä tavoitteista. Ehdotusten vaikutuksista on tehty yhteenveto, mikä on myönteistä. Esitysluonnoksen perusteella on kuitenkin vaikea päätellä, mitkä ehdotuksista ovat kaikkein merkityksellisimpiä Suomen kannalta. Esityksen vaikutuksia tulisi myös tarkentaa.

Lainsäädännön arviointineuvosto esitti seuraavat kehityskohteet: 1) Esitysluonnoksessa olisi hyvä kuvata sääntelytaakan kasvun mittaluokkaa edes karkealla tasolla. Lausuntopalautteen perusteella esimerkiksi ESG-raportoinnin arvioidaan aiheuttavan merkittävää sääntelytaakkaa, 2) Kansallisen liikkumavaran käytöstä on vaikea saada kokonaiskäsitystä, vaikka esitysluonnoksessa mainitaan kansallinen liikkumavara useita kertoja. Esitystä selkeyttäisi, jos kansallisen liikkumavaran käytöstä olisi taulukko tai muu kooste esimerkiksi vaikutusarviointiluvussa. etenkin siksi, että sääntelyn keventäminen ja sujuvoittaminen on vallitseva tavoite, 3) Esitysluonnoksessa on käsitelty joiltain osin virkamiehiin kohdistuvia perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, mutta niiden merkityksestä on vaikea saada kokonaiskuvaa.

Lainsäädännön arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa tyydyttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Lainsäädännön arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

Esitystä on lausunnon myötä täydennetty. Liikkumavaran käytöstä on tehty tiivis kappale lukuun 4. Lisäksi perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia on pyritty selkeyttämään ja täydentämään. Osasta huomioista, kuten esittelyn jäsentelystä selkeämmin, keskusteltiin arviointineuvoston kanssa. Keskustelun perusteella todettiin, että muutoksille ei ole tarvetta. Lainsäädännön arviointineuvoston ensimmäisen kehittämiskohteen mukaisesti ei ole pystytty täydentämään esitystä. Sääntelytaakan mittaluokan kuvaaminen edes karkealla tavalla ei ole mahdollista, sillä tietoja vaikutuksista ei ole saatu työryhmätyöskentelyn aikana tai sen jälkeen. Syy tälle on se, että tällaiset tiedot vaikutuksista voivat olla sensitiivistä tietoa kilpailun ja liikesalaisuuksien näkökulmasta. Lainsäädännön arviointineuvoston viittaama ESG-raportointi ei myöskään ole luottolaitosdirektiivistä tuleva velvoite, vaan suoraan sovellettavasta EU:n vakavaraisuusasetuksesta, joka on jo voimassa olevaa sääntelyä.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki Finanssivalvonnasta

8 §. *Pankkivaltuusto.* Pykälän *3 kohtaan* lisättäisiin säännös, jonka mukaan pankkivaltuusto voi päättää johtokunnan jäsenen tai varajäsenen erottamisesta tehtävästään. Erottamisen perusteet säädettäisiin johtokuntaan koskevan 9 §:n 6 momentissa. Muutoksella pantaisiin osittain täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 2 kohdan toisen alakohdan säännös erottamisesta.

Pykälän *9 kohtaan* tehtäisiin tekninen muutos pisteestä puolipisteeksi.

Pykälään lisättäisiin *uusi 10 kohta*, jonka mukaan pankkivaltuusto päättää johtajalle, johtokunnan jäsenelle ja varajäsenelle määrättävästä 17 b §:n mukaisesta karenssista ja 17 d §:n mukaisesta karenssin korvauksesta.

Pykälään lisättäisiin *uusi 11 kohta*, jonka mukaan pankkivaltuusto päättää johtajan, johtokunnan jäsenen ja varajäsenen rikkomusmaksusta, josta on säädetty 17 e §:ssä.

9 §. *Johtokunta.* Pykälän *2 momenttiin* lisättäisiin säännös nimitysperusteiden julkaisemisesta Finanssivalvonnan nettisivuilla. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 2 kohdan toisen alakohdan säännös julkistetuista perusteista.

Luottolaitosdirektiivin mukaan jäsenet on nimitettävä objektiivisin ja avoimin julkistetuin perustein. Hallintolaki, tasa-arvolaki sekä yhdenvertaisuuslaki asettavat yleiset säännökset nimityksen tasapuolisuudelle. Tämä momentti sisältää myös yleisen pätevyysvaatimuksen, jonka mukaan johtokunnan jäsenellä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan. Luottolaitosdirektiivillä tähdätään avoimuuden lisäämiseen sekä riippumattomuuden vahvistamiseen. Pätevyysvaatimuksen täyttäminen voidaan nähdä perusteena nimitykselle. Pätevyysvaatimuksen tosiasiallinen sisältö konkretisoituu kuitenkin vasta käytännön soveltamistilanteessa, kun perustellaan, miksi juuri tietty henkilö nimitetään johtokuntaan. Tästä syystä luottolaitosdirektiivin tarkoitusta parhaiten toteuttavaksi katsotaan se, että konkreettisessa nimitystilanteessa nimityksen perusteet julkaistaan avoimesti. Näin ollen tässä pykälässä nimitysperusteiden julkaisemisella tarkoitettaisiin, että julkiset tiedot jäsenten nimityksen perusteista julkaistaisiin nettisivuilla. Perusteluihin liittyvistä tiedoista osa saattaa olla salassa pidettäviä, erityisesti arkaluonteisten tai yksityisyyttä koskevien seikkojen

osalta. Tämän momentin säännöksen perusteella ei ole tarkoitettu, että tällaiset salassa pidettävät tiedot julkaistaisiin nettisivuilla. Käytännössä tämä tarkoittaa, että julkinen nimityspäätös julkaistaisiin nettisivuilla.

Henkilötietojen käsittely tapahtuisi tietosuoja-asetuksen, tietosuojalain sekä julkisuuslain perusteella. Tietosuoja-asetuksen 86 artiklan säätää henkilötietojen käsittelystä ja virallisten asiakirjojen julkisuudesta. Tietosuojalain 28 §:ssä säädetään julkisuusperiaatteesta. Julkisuuslain 20 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta tuottaa ja jakaa tietoa. Henkilötietojen käsittelyn ensisijainen oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka perusteella rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät. Tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa on kuvattu tarkemmin luvussa 12.4.

Pykälän *3 momenttiin* lisättäisiin säännös riippumattomuudesta. Uuden säännöksen mukaan johtokunnan sekä jokaisen johtokunnan jäsenen olisi oltava tehtävässään valvottavasta, ulkomaisesta valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta riippumaton eikä johtokunta tai johtokunnan jäsen saisi ottaa vastaa tai pyytää ohjeita tai määräyksiä miltään julkiselta tai yksityiseltä elimeltä tai toimijalta. Nimenomaisella säännöksellä selkeytetään voimassa olevaa oikeustilaa johtokunnan jäsenten riippumattomuudesta. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan säännös riippumattomuudesta.

Pykälän *4 momenttiin* lisättäisiin säännös, jonka mukaan johtokunnan jäsen ja varajäsen voi toimia tehtävässä enintään 14 vuotta. Säännöstä sovellettaisiin niihin jäseniin ja varajäseniin, jotka on nimitetty lain voimaantulon jälkeen. Näin ollen enimmäisajan laskentaan ei oteta mukaan niitä vuosia, jotka henkilö on ollut tehtävässä ennen lain voimaantuloa. Enimmäisaika laskettaisiin kumulatiivisesti, joten sillä ei ole merkitystä, onko tehtävässä oloaika yhtäjaksoista vai ei. Muutoksella pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 2 kohdan toisen alakohdan säännös enimmäisajasta.

Pykälän *6 momenttiin* lisättäisiin säännös, että johtokunnan jäsen tai varajäsen voidaan erottaa tehtävästään, jos hän on tuomittu rikoksesta tai hän ei enää täytä pätevyysvaatimusta. Erottamisen perusteet olisi julkaistava Finanssivalvonnan nettisivuilla, jos erotettu henkilö ei tätä vastusta. Pätevyysvaatimuksella tarkoitetaan pykälän 2 momentin viimeisen lauseen vaatimusta hyvästä perehtyneisyydestä finanssimarkkinoihin. Momentissa tarkoitetun päätöksen tekisi ehdotetun 8 §:n 3 kohdan nojalla pankkivaltuusto. Muutoksella pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 2 kohdan toisen alakohdan säännös jäsenen irtisanomisesta.

Erottamisen perusteiden julkaisemisella tarkoitetaan, että julkiset tiedot erottamisen perusteista julkaistaisiin nettisivuilla. Perusteluihin liittyvistä tiedoista osa saattaa olla salassa pidettäviä, erityisesti arkaluonteisten tai yksityisyyttä koskevien seikkojen osalta. Tämän momentin säännöksen perusteella ei ole tarkoitettu, että tällaiset salassa pidettävät tiedot julkaistaisiin internetsivuilla. Käytännössä tämä tarkoittaa, että julkinen erottamispäätös julkaistaan internetsivuilla.

Henkilötietojen käsittely tapahtuisi tietosuoja-asetuksen, tietosuojalain sekä julkisuuslain perusteella. Tietosuoja-asetuksen 86 artiklan säätää henkilötietojen käsittelystä ja virallisten asiakirjojen julkisuudesta. Tietosuojalain 28 §:ssä säädetään julkisuusperiaatteesta. Julkisuuslain 20 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta tuottaa ja jakaa tietoa. Henkilötietojen käsittelyn ensisijainen oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka perusteella rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät. Tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa on kuvattu tarkemmin luvussa 12.4.

Pykälän osalta on huomioitava se, että luottolaitosdirektiivin 4a artiklan 1 kohdan mukaan riippumattomuutta koskevat säännökset eivät koske kansallisten keskuspankkien pääjohtajia. Suomen vakiintunen käytännön mukaan Suomen Pankin pääjohtaja ei ole Finanssivalvonnan johtokunnan jäsen. Johtokunnan jäseniä koskevat säännökset eivät näin ollen sovellu Suomen Pankin pääjohtajaan. Laissa ei kuitenkaan säädetä, että Suomen Pankin pääjohtaja ei saisi olla johtokunnan jäsen. Jos siis vakiintunut käytäntö Suomessa muuttuisi, pitäisi Finanssivalvonnasta annettuun lakiin säätää poikkeussäännös, jonka mukaan tietyt riippumattomuutta koskevat säännökset eivät koskisi Suomen Pankin pääjohtajaa.

10 §. *Johtokunnan tehtävät.* Pykälän *2 momenttia* muutettaisiin. Momentin *13 kohtaan* tehtäisiin tekninen muutos pisteestä puolipisteeksi.

Momenttiin lisättäisiin *uusi 14 kohta*, jonka mukaan johtokunta päättää nimittämänsä virkamiehen 17 b §:n mukaisesta karenssista ja 17 d §:n mukaisesta karenssin korvauksesta. Tämän kohdan mukaan päätettäisiin myös korvauksen takaisinperinnästä.

Momenttiin lisättäisiin *uusi 15 kohta*, jonka mukaan johtokunta päättää Finanssivalvonnan virkamiehen rikkomusmaksusta, josta on säädetty 17 e §:ssä. Johtokunta siis päätäisi sekä Finanssivalvonnan ylimpien virkamiesten että muidenkin virkamiesten rikkomusmaksusta. Tarkoituksena on, että rikkomusmaksun määrää monijäseninen elin.

11 §. *Johtaja.* Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin säännös, jonka mukaan johtaja voi toimia tehtävässä enintään 15 vuotta. Säännöstä sovellettaisiin johtajaan, joka on nimitetty tehtävään lain voimaantulon jälkeen.

12 §. *Johtajan tehtävät.* Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin. Momentin *7 kohtaan* tehtäisiin tekninen muutos pisteestä puolipisteeksi. Kohta 7 vastaa muutoin sitä, mitä on ehdotettu hallituksen esityksessä HE 46/2025 vp.

Momenttiin lisättäisiin *uusi 8 kohta*, jonka mukaan johtokunta päättää nimittämänsä virkamiehen 17 b §:n mukaisesta karenssista ja 17 d §:n mukaisesta karenssin korvauksesta. Korvauksella tarkoitetaan myös korvauksen takaisinperintäpäätöstä.

16 §. *Eturistiriitailmoitus.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan siten, että pykälästä poistettaisiin tarpeettomaksi käyneet säännökset ja sitä täydennettäisiin luottolaitosdirektiivin panemiseksi täytäntöön. Pykälän *otsikkoa* muutettaisiin ilmoitusvelvollisuudesta eturistiriitailmoitukseksi. Näin ollen pykälässä säädettäisiin yhdestä eturistiriitailmoituksesta, joka korvaisi voimassa olevan lain mukaisen sidonnaisuusilmoituksen ja velkaluettelon. Sisäpiiri-ilmoitusta koskevat säännökset siirtyisivät 16 a ja 16 b §:ään. Sisäpiiri-ilmoituksella on selkeästi oma tarkoituksensa ja taustansa markkinoiden väärinkäyttöä koskevassa sääntelyssä. Eturistiriitailmoituksen tarkoituksena puolestaan on, että Finanssivalvonta saa tietoa mahdollisesti eturistiriitaa aiheuttavista seikoista Finanssivalvonnassa toimivan henkilön osalta. Eturistiriitailmoituksessa ilmoitettujen tietojen perusteella Finanssivalvonta voi valvoa ja arvioida, onko henkilön ja hänen tehtäviin liittyen olemassa eturistiriitatilanne tai mahdollisuus eturistiriitatilanteeseen. Esityksessä ei ehdoteta hallinnollisia seuraamuksia ilmoitusvelvollisuuden rikkomisesta. Finanssivalvonta voi kuitenkin toteuttaa esimerkiksi työnjohto-oikeuteen perustuvia toimia, jos eturistiriitaa havaitaan. Finanssivalvonnan mahdollisuus arvioida ja valvoa eturistiriitatilanteita viranomaisen näkökulmasta ei vaikuta hallintolain 27–29 §:n mukaisiin virkamiehen velvollisuuksiin.

Pykälän on tarkoituksena panna täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 7 kohta. Ehdotetun pykälän ilmoitusvelvollisuus olisi direktiivin vähimmäisvaatimuksia laajempi, sillä

valmistelussa ei nähty perusteita voimassa olevien säännösten kaventamiselle. Direktiivi sisältää vaatimuksen, joka vastaa osittain 1 momentin 1 kohtaa. Direktiivi vaatii ilmoittamaan vain tietyistä rahoitusvälineistä, mutta kansallisesti katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi, että ilmoitus koskee kaikkia rahoitusvälineitä eikä vain tiettyjä, sillä kaikenlaiset rahoitusvälineet voivat aiheuttaa eturistiriitatilanteita. Momentin muut kohdat ovat kansallista sääntelyä, joka vastaa pitkälti jo voimassa ollutta sääntelyä.

Henkilötietojen käsittelyn ensisijainen oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka perusteella rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät. Tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa on kuvattu tarkemmin luvussa 12.4. Henkilötietojen käsittelyä on arvioitu suhteessa ihmis- ja perusoikeuksiin luvussa 12.4.

Pykälän *1 momentin* johdantokappale vastaisi osittain voimassa olevan lain 16 §:n 1 momentin johdantokappaletta, mutta sitä muutettaisiin siten, että johdantokappaleeseen lisättäisiin mukaan kaikki Finanssivalvonnan virkamiehet eli enää ei johtokunta päättäisi niitä virkamiehiä, joiden tulisi antaa ilmoitus. Tämän muutoksen myötä voimassa olevan 16 §:n 2 ja 3 momentti olisivat tarpeettomia eikä pankkivaltuuston tarvitsisi erikseen määritellä niitä henkilöitä, jotka kuuluvat ilmoituksen piiriin. Muutoksella pantaisiin täytäntöön osittain luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 7 kohta, jonka mukaan kaikkien henkilöstön jäsenten on annettava ilmoitus. Johdantokappaletta täydennettäisiin myös siten, että ilmoitus olisi annettava vuosittain. Muutoksella pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 7 kohdan vaatimus vuosittain annettavasta ilmoituksesta. Momentin *1 kohta* vastaisi osittain voimassa olevan momentin 2 kohtaa. Kohtaan kuitenkin täydennettäisiin ilmoittaminen myös sellaisista rahoitusvälineiden omistusosuuksista, jotka voivat aiheuttaa eturistiriitoja. Rahoitusvälineellä tarkoitetaan sijoituspalvelulain 14 §:ssä määriteltyä rahoitusvälinettä. Ilmoitetut tiedot saattavat olla samoja, jotka henkilö ilmoittaisi uuden 16 a §:n tarkoittamassa sisäpiiri-ilmoituksessa. Tämän 1 kohdan tietojen osalta merkityksellistä kuitenkin on se, onko omistuksilla potentiaalia aiheuttaa eturistiriitaa. Kohdalla pantaisiin täytäntöön osittain luottolaitosdirektiivin uuden 4 a artiklan 7 kohta.

Voimassa olevan lain ja Finanssivalvonnan sisäisten ohjeiden mukaan sidonnaisuusilmoitusvelvolliset ilmoittavat sidonnaisuutena rahoitusvälineet, jotka ilmoitetaan sisäpiiri-ilmoituksella, sekä muun merkittävän varallisuuden, kuten merkittävän rahasto-omaisuuden. Näin ollen sidonnaisuusilmoituksella on siis jo nyt ilmoitettu rahoitusvälineitä, mutta sidonnaisuusilmoitusvelvollisuus ei ole koskenut koko Finanssivalvonnan henkilöstöä. Tämä tarkoittaa, että rahoitusvälineiden ilmoittaminen muutetun 16 §:n mukaan olisi uutta ainoastaan niiden henkilöiden osalta, jotka eivät ole aiemmin kuuluneet soveltamisalan piiriin.

Momentin *2 kohta* vastaisi osittain voimassa olevan momentin 2 kohtaa eli ilmoittaminen merkittävästä muusta varallisuudesta siirrettäisiin omaksi kohdakseen. Kohtaa muutettaisiin myös siten, että vain sellaisesta merkittävästä muusta varallisuudesta ilmoitettaisiin, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja. Tällaista varallisuutta voisi esimerkiksi olla merkittävä sijoitusvakuutus, eläkevakuutus, osuuskuntien osuudet ja kantarahasto-osuudet sekä kryptovarat, jotka eivät lukeudu rahoitusvälineiksi.

Momentin *3 kohta* vastaisi osittain voimassa olevan momentin 3 kohtaa, mutta sanamuotoja selkeytettäisiin siten, että kohta sisältäisi nyt sellaiset velat, takaukset ja vastuusitoumukset, jotka henkilö on itse antanut sekä sellaiset, jotka hän on itse ottanut tai joku on antanut hänen puolestaan. Lisäksi tällaisistakin ilmoitettaisiin vain sellaiset, jotka voi aiheuttaa eturistiriitoja.

Momentin *4 kohta* vastaisi voimassa olevan momentin 5 kohtaa. Tämän kohdan mukaisesti tulisi ilmoittaa kaikki muut sidonnaisuudet, jos niillä voi olla merkitystä henkilön edellytyksiin

hoitaa tehtäviään. Tämän kohdan mukaisesti esimerkiksi johtokunnan jäsenet ilmoittaisivat elinkeinotoiminnastaan tai sivutoimistaan, jos niillä on merkitystä kohdassa tarkoitetulla tavalla. Virkamiesten osalta sivutoimi-ilmoituksen antamisesta on säädetty laissa Suomen Pankin virkamiehistä. Tämän kohdan mukaisesti ilmoitettavia asioita voisi olla myös esimerkiksi hallituksen jäsenyydet tai poliittiset tehtävät, jos niillä on merkitystä kohdassa tarkoitetulla tavalla. Lisäksi ilmoitettavia sidonnaisuuksia voisivat olla esimerkiksi henkilösuhteet tai entinen työnantaja. Entinen työnantaja on erityisesti merkityksellinen tilanteissa, jossa henkilö on siirtynyt Finanssivalvonnan valvottavalta Finanssivalvontaan.

Tämän momentin mukaisesti ilmoitettavilla tiedolla tarkoitetaan vain johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, johtajan sekä virkamiehen omia tietoja. Läheisten tietoja ei tämän momentin perusteella ilmoitettaisi. Tämä ei kuitenkaan vaikuta siihen, miten johtokunnan jäsen tai varajäsen, johtaja taikka virkamies voi olla esteellinen läheisen perusteella hallintolain mukaisesti.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin eturistiriidasta. Momentin mukaan eturistiriidalla tarkoitettaisiin tilannetta, jossa 1 momentissa tarkoitettu henkilö on esteellinen hallintolain 28 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Hallintolain esitöissä todetaan, että säännösehdotuksessa käytetyt ilmaisut käsittelyyn osallistumisesta ja läsnäolosta asiaa käsiteltäessä ovat sisällöltään laajoja. Niillä ei esitöiden mukaan tarkoiteta pelkästään ratkaisun tekemistä vaan myös toimia, jotka välittömästi edeltävät asian ratkaisemista. Näitä ovat asian esittely ja valmistelu. Esteellinen virkamies ei esitöiden mukaan saisi millään tavalla osallistua sellaisiin asian käsittelyyn liittyviin toimiin, jotka vaikuttavat asian ratkaisuun. Tällaisia ovat esimerkiksi lausuntojen pyytäminen, asianosaisten kuuleminen sekä muiden selvitysten hankkiminen. Tavanomainen toimistotyö ja siihen verrattavat toimet eivät sen sijaan ole esteellisyyden kannalta merkityksellisiä. Hallintolain esteellisyyden perusteet soveltuvat siis jo nykyisin sellaiseen valvontatyöhön (valmisteluvaihe) Finanssivalvonnassa, joka johtaa hallintoasian ratkaisemiseen.

Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että esteellisyyssäännösten ulottuvuus erityyppiseen hallinnolliseen toimintaan ei ole kaikilta osin aivan selvä. Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että esteellisyyssäännökset ulottuvat laajemmalle kuin vain hallintopäätöksen tekemiseen, vaikka ne onkin kirjoitettu ensisijaisesti kirjallisen hallintopäätöksen tekemistä ajatellen. Oikeuskirjallisuudessa on myös katsottu, että hallintoasian käsittelyä koskevat hallintolain säännökset ovat sovellettavissa varsinaiseen hallintopäätöksen tekemiseen ja myös muun muassa julkisen palvelun toteuttamiseen ja muunlaisiin tosiasiallisiin toimiin. Apulaisoikeuskansleri (OKV/111/10/2020) on myös todennut, että hallintoasian käsite ei ole tyhjentävästi määritelty eikä hallintolain menettelysäännösten ja siten muun muassa esteellisyyttä koskevien säännösten soveltuminen muuhunkin toimintaan kuin hallintopäätökseen johtavaan hallintoasian käsittelyyn ole poissuljettua. Apulaisoikeuskansleri katsoi, että ennemminkin menettelysäännöksiä tulisi oikeusturvan ja hyvän hallinnon toteuttamiseksi hallintoasian käsitettä laajasti tulkiten soveltaa soveltuvin osin myös tosiasiallisessa toiminnassa. Edellä mainittujen myötä voitaisiin jo nykyisin tulkita, että Finanssivalvonnassa suoritettavaan muuhunkin kuin hallintopäätöksen tekemiseen liittyvään työhön sovellettaisiin esteellisyyssäännöksiä. Finanssivalvonnassa tehtävän valvontatyön osalta tarkka rajanveto hallintopäätöksen valmisteluun tai muuhun hallintotoimintaan on ylipäätään hankalaa, sillä jatkuva valvontatyö ja sen yhteydessä havaitut seikat ovat yleensä perusteena mahdolliseen hallintopäätökseen.

Tämän momentin säännös eturistiriidan sisällöstä tarkoittaisi sitä, että henkilön on arvioitava omia mahdollisia eturistiriitojaan eli esteellisyysseikkojaan suhteessa siihen työhön, mihin hän

osallistuu. Momentti siis selventää Finanssivalvonnassa tehtävän työn osalta sen, että henkilöiden on arvioitava omia työtehtäviään hallintolain esteellisyysperusteiden näkökulmasta. Nyt ehdotetun eturistiriitailmoituksen myötä henkilön on ilmoitettava ne seikat Finanssivalvonnalle, joiden hän arvioi olevan potentiaalisia esteellisyyden aiheuttajia. Pykälän mukaisen ilmoituksen kynnys on siis matalampi kuin hallintolain esteellisyyden täyttyminen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että henkilön on arvioitava omaa työtään suhteessa hallintolain esteellisyyteen ja ilmoitettava sellaiset seikat Finanssivalvonnalle, jotka voivat nousta niin merkittäviksi, että ne täyttävät jonkin esteellisyysperusteen. Finanssivalvonta voi tarvittaessa tehdä direktio-oikeuden perusteella järjestelyjä, jotka ehkäisevät esteellisyystilanteen syntymistä. Jos hallintolain esteellisyysperusteet täyttyvät, on henkilön kuitenkin itse viimesijaisesti purettava esteellisyys hallintolain mukaisesti, esimerkiksi jääväämällä itsensä tietyistä työtehtävistä. Hallintolain esteellisyyttä on hallintolain mukaisesti henkilön itse arvioitava.

Ehdotetun 1 momentin mukaisesti siis ilmoitus tulisi tehdä sellaisista seikoista, jotka voivat aiheuttaa eturistiriidan eli virkamies, johtokunnan jäsen tai varajäsen taikka johtaja on arvioinut mahdollisuuden sille, että kyseinen seikka lähenee esteellisyyden perusteita tai on olennainen arvioidessa esteellisyyttä. Käytännössä tilanne voisi esimerkiksi tarkoittaa sitä, että rahoitusvälineen tai luoton summa on määrältään merkityksellinen sellaiseen toimialaan tai toimijaan liittyen, jonka valvontatyön parissa henkilö työskentelee Finanssivalvonnassa. Ilmoitettava on myös ne tiedot, jonka myötä henkilö on jo todennut eturistiriidan olemassaolon.

Tavanomaisten pankkiasiakkuuksien, pankkien jäsenosuuksien taikka määrältään ja ehdoiltaan tavanomaisten asuntoluottojen ja muiden luottojen sekä tyypillisten pitkäaikaissäästämistuotteiden ei voida katsoa aiheuttavan hallintolain mukaista esteellisyyttä ilman erityistä syystä. Samoin tavanomaisen omistusosuuden omistaminen rahoitusvälineestä ei voida katsoa aiheuttavan hallintolain mukaista esteellisyyttä. Ilmoitettavien tietojen osalta olennaista on kytkös siihen valvottavaan tai muuhun finanssimarkkinoilla toimivaan, jota kyseinen henkilö valvoo.

Pykälän *3 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan 16 §:n 4 momenttia eli momentissa säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa tiedoissa tapahtuneista muutoksista. Momenttia muutettaisiin kuitenkin siten, että kyseinen velvollisuus koskisi kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä eikä vain Finanssivalvonnan virkamiehiä. Säännös ilmoituksen täydentämisestä tarvittaessa poistettaisiin ensimmäisestä virkkeestä, sillä se on osin päällekkäinen momentin toisen virkkeen kanssa ja osin tarpeeton, sillä 1 momentissa ehdotetaan vuosittaista ilmoitusvelvollisuutta. Lisäksi momentissa säädetty määräyksenantovaltuus siirrettäisiin omaksi momentikseen.

Pykälän *4 momentti* vastaisi osittain voimassa olevan 16 §:n 4 momentissa säädettyä määräyksenantovaltuutta. Momentin mukaan Finanssivalvonnan määräyksellä annettaisiin tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista, 3 momentissa tarkoitetuista olennaisista muutoksista ja ilmoituksen antamisen tavasta.

Pykälän *5 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan 16 §:n 7 momenttia. Säännöstä muutettaisiin kuitenkin siten, että kaikki 1 momentissa tarkoitetut tiedot ovat salassa pidettäviä. Erityissäännöksellä suhteessa julkisuuslakiin varmistetaan, että henkilön toimintaan yksityiselämässä ja taloudelliseen asemaan liittyvät tiedot ovat salassa pidettäviä. Muutos tarkoittaisi, että myös 1 momentin 4 kohdan tiedot muista sidonnaisuuksista kuuluisivat salassapidon piiriin. Ilmoitettujen tietojen käsittelemiseen sovelletaan julkisuuslain salassa pidettävään tietoon liittyviä säännöksiä.

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 9 kohdan mukaan näiden ilmoitukseen liittyvien säännösten oikeasuhtainen soveltaminen varmistetaan Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksella eturistiriitojen ehkäisemisestä toimivaltaisessa viranomaisessa. Ohjeistuksia ei kuitenkaan sovellettaisi, jos ne ovat ristiriidassa kansallisen lainsäädännön kanssa, esimerkiksi, jos ohjeistuksessa on kansallista sääntelyä pidemmälle meneviä rajoituksia perusoikeuksien näkökulmasta.

16 a §. *Sisäpiiri-ilmoitus.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan, mutta se vastaisi pääosin voimassa olevan lain 16 a §:ää.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 16 a §:n 1 momenttia. Selkeyden vuoksi momenttiin lisättäisiin nimenomaisesti johtaja, vaikka hän on virkasuhteessa Finanssivalvonnassa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin sisäpiiri-ilmoitusvelvollisuudesta myös niiden henkilöiden osalta, jotka suorittavat työtehtäviä Finanssivalvonnan lukuun. Momentti olisi uusi suhteessa voimassa olevaan 16 a §:ään, mutta se vastaisi osittain sisällöltään voimassa olevaa 16 §:n 2 momenttia. Säännöksen mukaan sitä, mitä 1 momentissa säädetään, sovellettaisiin myös henkilöön, joka Finanssivalvonnan lukuun suorittamiensa työtehtäviensä myötä saa säännöllisesti haltuunsa 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai muita rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa. Sisäpiiri-ilmoitusvelvollisuuden piiriin olisi tarkoitus tuoda muut henkilöt, jotka ulkoistus- tai palvelusopimuksen perusteella voivat saada pääsyn sisäpiiritietoa sisältäviin järjestelmiin tai tiedostoihin. Tällaisia henkilöitä voi esimerkiksi olla Suomen Pankin tietyt virkamiehet. Sisäpiiri-ilmoitusvelvollisuus on kuitenkin vain, mikäli henkilöllä on jatkuva pääsyoikeus sisäpiiritietoa sisältävään järjestelmään tai tiedostoon eli ilmoitusvelvollisuus ei koskisi henkilöitä, joilla on vain satunnainen pääsyoikeus tietoihin.

Pykälän *3 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan lain 16 a §:n 2 momenttia. Momentin 1 kohtaan kuitenkin lisättäisiin mukaan myös muu henkilö, jonka edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu ilmoitusvelvollinen on. Edunvalvontavaltuutetulla tarkoitetaan henkilöä, jonka Digi- ja väestötietovirasto on vahvistanut valtuutetuksi hoitamaan henkilön taloudellisia asioita. Momentin 2 kohdan viittaus päivitettäisiin 1 kohdan muutoksen myötä. Momentin 2 kohdan viittauksella 1 kohdassa tarkoitettuun henkilöön tarkoitetaan sekä vajaavaltaista että muuta henkilöä.

Henkilötietojen käsittelyn ensisijainen oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka perusteella rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät. Tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa on kuvattu tarkemmin luvussa 12.4. Henkilötietojen käsittelyä on arvioitu suhteessa ihmis- ja perusoikeuksiin luvussa 12.4.

Pykälän *4 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan lain 16 a §:n 3 momenttia. Momenttia selkeytettäisiin lisäämällä viittaukset 3 momenttiin. Viittauksella 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun henkilöön tarkoitetaan sekä vajaavaltaista että muuta henkilöä.

Pykälän *5 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 16 a §:n 4 momenttia. Momentin viittaus kuitenkin päivitettäisiin.

Pykälän *6 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 16 a §:n 5 momenttia. Momentin 1 kohdan viittaus kuitenkin päivitettäisiin.

Pykälän *7 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudesta. Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä sisäpiiri-ilmoituksen antamisen tavasta,

ilmoitettavista tiedoista sekä niistä henkilöistä, jotka kuuluvat 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

16 b §. *Sisäpiirirekisteri.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan ylläpitämästä sisäpiirirekisteristä.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin sisäpiirirekisteristä. Momentin mukaan Finanssivalvonta pitäisi saaduista ilmoituksista sisäpiirirekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla ilmoitusvelvollisen 16 a §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen tai muun henkilön ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä omistusten muutokset. Lisäksi momentissa olisi säännös rekisterin muodostamisesta arvo-osuusjärjestelmästä saatujen tietojen perusteella. Säännöksen mukaan, jos 16 a §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet olisi liitetty arvo-osuusjärjestelmään, sisäpiirirekisteri voitaisiin tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista, jotka ovat välttämättömiä 16, 16 a ja 16 c§:ssä säädettyjen velvoitteiden valvomiseksi. Säännöksen perusteella Finanssivalvonta voisi saada ilmoitusvelvollisten sekä lähipiirin tiedot arvo-osuusjärjestelmästä ja käyttää niitä ilmoitusvelvollisuuden ja kaupankäynnin rajoitusten noudattamisen valvontaan suoraan lain nojalla eli ilman erillistä suostumusta.

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 8 luvun 1 §:n perusteella arvopaperikeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa arvo-osuusjärjestelmästä tietoja sisäpiirin omistusta koskeviin rekistereihin. Luovutus tapahtuu suoraan kyseisen lainkohdan perusteella eikä luovutuksesta tarvitse erikseen säätää laissa. Luovutuksen harkintavalta on annettu arvopaperikeskukselle. Tässä esityksessä 16 b §:ään ehdotettu säännös ei olisi siis välttämätön. Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 2 §:n 1 momentissa kuitenkin säädetään, että arvopaperikeskuksella on velvollisuus salassapitosäännösten estämättä antaa 1 §:ssä tarkoitettuja sekä muita arvo-osuustiliä ja arvo-osuuksien omistajia koskevia tietoja viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja. Ehdotetulla säännöksellä 16 b §:ään varmistetaan siis, että arvopaperikeskuksella on 2 §:n mukainen velvollisuus tietojen luovuttamiseen Finanssivalvonnalle.

Henkilötietojen käsittelyn ensisijainen oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka perusteella rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät. Tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa on kuvattu tarkemmin luvussa 12.4. Henkilötietojen käsittelyä on arvioitu suhteessa ihmis- ja perusoikeuksiin luvussa 12.4.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin tiettyjen henkilötietojen julkisuudesta. Momentin mukaan Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin ilmoitusvelvollisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia. Kyseessä olisi erityissäännös suhteessa julkisuuslakiin ja tietosuojasääntelyyn. Erityissäännös varmistaa sen, että tietyt tiedot ovat salassa pidettäviä. Säännöksen mukaan suuremman suojan saavat henkilön edunvalvottavan henkilötiedot.

Luonnollisten henkilöiden yksityisyyden suojaamisen näkökulmasta on oikeasuhtaista, että henkilötunnukset, osoitteet ja muut vastaavat yksilöintitiedot ovat salassa pidettäviä. Näiden tietojen julkisuus voisi aiheuttaa merkittävän riskin henkilön ja hänen lähipiirinsä turvallisuudelle sekä yksityiselämälle. Lisäksi tietojen avoin saatavuus ei ole tarpeen rekisterin tarkoituksen toteuttamiseksi tai yleisen riippumattomuuden vahvistamaiseksi. Tiedot palvelevat pääsääntöisesti teknistä yksilöintiä. Salassapito on linjassa muiden vastaavien rekisterien käytäntöjen kanssa.

16 c §. *Hankinta- ja luovutuskielto.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin hankinta- ja luovutuskiellosta.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin hankinta- ja luovutuskiellonsoveltamisalasta. Momentin mukaan johtokunnan jäseneltä ja varajäseneltä, johtajalta sekä Finanssivalvonnan virkamieheltä sekä 16 a §:n 2 momentissa tarkoitetulta on kielletty 1–6 kohdassa lueteltujen rahoitusvälineiden hankinta ja luovutus. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohta kiellon osalta. Momentissa rahoitusvälineellä tarkoitetaan sijoituspalvelulain 14 §:ssä määriteltyä rahoitusvälinettä.

Kansallista liikkumavaraa käytettäisiin siten, että myös 16 a §:n 2 momentissa tarkoitetut henkilöt kuuluisivat rajoitusten soveltamisalaan, sillä kyseiset henkilöt saavat työssään valvottavista sisäpiiritietoa ja myös muuta luottamuksellista tietoa. Soveltamisalan henkilöpiiri vastaisi pääosin Finanssivalvonnan nykyisen ohjeistuksen henkilöpiiriä.

Kohdan 1 mukaan kiellettyä on sellaisten rahoitusvälineiden hankinta ja luovutus, jotka ovat Finanssivalvonnan valvottavan eli 4 §:ssä määritellyn valvottavan tai Euroopan keskuspankin valvottavan liikkeeseen laskemia. *Kohdan 2* mukaan kiellettyä on sellaisten rahoitusvälineiden hankinta ja luovutus, joiden kohde-etuutena on 1 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline. Säännöksissä käytettäisiin kansallista liikkumavaraa siltä osin, että kielto ei koske ainoastaan luottolaitoksia, vaan kaikkia Finanssivalvonnan valvottavia. Valvonnan riippumattomuus on yhtä olennaista turvata myös muun kuin luottolaitoksia koskevan valvonnan osalta. Tarkoituksena on, että rajoitusten piiriin kuuluvat sellaiset kaupankäyntitilanteet myös muihin kuin luottolaitoksiin liittyen, joissa voitaisiin hyödyntää valvonnassa saatua luottamuksellista tietoa. Tästä syystä soveltamisalassa olisi mukana luottolaitosten lisäksi muutkin Finanssivalvonnan valvottavat. Lisäksi liikkumavaraa käytettäisiin siltä osin, että kielto koskee kaikkia rahoitusvälineitä eikä vain tiettyjä rahoitusvälineitä. Liikkumavaraa käytetään myös siten, että säännöstä on yhdenmukaistettu EKP:n eettisten suuntaviivojen kanssa, jotka sisältävät myös samankaltaisen kiellon. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että soveltamisalaan on otettu mukaan myös EKP:n yhteisen pankkivalvontamekanismin puitteissa valvottavat. Finanssivalvonnan tietyillä virkamiehillä on nimittäin osittain pääsy EKP:n suorassa valvonnassa olevien luottolaitosten valvontatietoihin.

Kohdan 3 mukaan kiellettyä on sellaisten rahoitusvälineiden hankinta ja luovutus, jotka ovat Finanssivalvonnan tai Euroopan keskuspankin valvottavan suoran tai välillisen emoyrityksen, tytäryrityksen tai sidosyrityksen (affiliates of those institutions) liikkeeseen laskemia. Sidosyrityksellä tarkoitetaan talletuspankkien yhteenliittymiä. *Kohdan 4* mukaan kiellettyä on kaupankäynti rahoitusvälineillä, joiden kohde-etuutena on 3 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline. Kansallista liikkumavaraa on käytetty EKP:n valvottavien osalta samoin kuin kohdan 1 osalta.

Kohdissa 1 ja 3 Euroopan keskuspankin valvottavalla tarkoitetaan Euroopan keskuspankin asetuksessa (EU) N:o 468/2014 määriteltyä Euroopan keskuspankin yhteisen pankkivalvontamekanismin puitteissa suoraan valvottavaa toimijaa, joka on luokiteltu merkittäväksi laitokseksi. Euroopan keskuspankki ylläpitää luetteloa niistä luottolaitoksista, joita se valvoo suoraan.

Kohdan 5 mukaan kiellettyä on hankkia tai luovuttaa rahoitusvälineitä, jotka ovat ryhmävalvonnan piiriin kuuluvan liikkeeseen laskemia. Ryhmävalvonta on määritelty lain 6 §:ssä. Tarkoituksena on ulottaa kiellon piiriin myös sellaisten yhteisöjen liikkeeseen laskemat rahoitusvälineet, jotka kuuluvat ryhmävalvonnan piiriin, mutta eivät ole kuitenkaan Finanssivalvonnan valvottavia. Tällaisilla yhteisöillä voi olla merkittävä vaikutus ryhmän toimintaan tai esimerkiksi riskiprofiiliin, mikä tarkoittaa, että yhteisöt ovat olennaisia myös

valvonnan riippumattomuuden näkökulmasta. Tämä kohta on kansalliseen liikkumavaraan perustuva ja sen on tarkoitus vastata kohdan 3 tarkoitusta muiden kuin luottolaitosten osalta.

Kohdan 6 mukaan kiellettyä on hankkia ja luovuttaa muita kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuja luottolaitosten oman pääoman ehtoisia sijoituksia. Tällaisilla tarkoitetaan esimerkiksi osuuskuntalain (421/2013) 12 luvun mukaisia tuotto-osuuksia sekä säästöpankkilain (1502/2001) 7 §:ssä tarkoitettuja kantarahasto-osuuksia. Tällaiset osuudet rinnastetaan jo nykyisin tietyissä tilanteissa rahoitusvälineisiin. Osuudet voivat olla summaltaan merkittäviä ja siten vaikuttaa valvonnan riippumattomuuteen. Tämä kohta on kansalliseen liikkumavaraan perustuva.

Kielto alkaisi siitä hetkestä, kun henkilö aloittaa virassaan tai tehtävässään. Osakkeiden ja muiden rahoitusvälineiden, joiden arvo määräytyy osakkeiden perusteella, omistusaika lasketaan niiden osto-, merkintä- tai vaihtopäivästä.

Tässä momentissa hankinnalla ja luovutuksella ei tarkoitettaisi vastikkeetonta saantoa tai luovutusta, kuten perintöä, ositusta, lahjoitusta tai maksutonta osakeantia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin kiellon soveltamista myös tiettyihin järjestelyihin. Momentin mukaan 1 momentissa säädettyä kieltoa sovellettaisiin myös sellaisiin järjestelyihin, jossa henkilö on sijoitussidonnaisen vakuutuksen, kapitalisaatiosopimuksen tai muun vakuutusjärjestelyn osapuoli. Säännöksen tarkoituksena on estää kiellon kiertäminen erinäisiä järjestelyjä hyödyntämällä. Momentti on kansalliseen liikkumavaraan perustuva.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin poikkeuksesta 1 ja 2 momentin kieltoon. Momentin mukaan kielto ei koskisi kaupankäyntiä rahoitusvälineillä, jotka ovat kolmansien osapuolten hallinnoimia eikä rahoitusvälineen omistajilla ole mahdollisuutta osallistua salkunhoitoon, tai sijoittamista sijoitusrahastoihin tai vaihtoehtorahastoihin. Edellytyksenä on, että kolmannet osapuolet ja yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset eivät pääasiallisesti sijoita 1 momentissa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin. Pääasiallisen sijoittamisen edellytystä voidaan arvioida esimerkiksi sen mukaan, mihin rahastoyhtiö ilmoittaa rahaston sijoittavan rahastoesitteessä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 3 kohdan ensimmäisenä alakohdan a alakohdan i ja ii alakohdat sekä 3 kohdan toinen alakohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin kiellosta lähipiirin kuuluvien osalta. Momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu henkilö ei saisi tehdä 1 tai 2 momentissa tarkoitettua hankintaa tai luovutusta sellaisen henkilön lukuun, jonka edunvalvojana tai vahvistettuna edunvalvontavaltuutettuna hän toimii tai sellaisen yhteisön lukuun, jossa hänellä on määräysvalta, taikka muulla tavalla omaan lukuun toisen henkilön tai yhteisön kautta. Edunvalvontavaltuutetulla tarkoitetaan henkilöä, jonka Digi- ja väestötietovirasto on vahvistanut valtuutetuksi hoitamaan henkilön taloudellisia asioita. Momentti on kansalliseen liikkumavaraan perustuva.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta myöntää lupa rahoitusvälineen tai sijoituksen myymiseen tai luovuttamiseen. Momentin mukaan Finanssivalvonta voisi sallia 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen myymisen tai luovuttamisen, joka omistetiin, kun 1 momentissa tarkoitettu henkilö nimitettiin virkaan tai tehtävään. Omistuksella tarkoitetaan siis sekä 1 momentissa tarkoitetun henkilön että 4 momentissa tarkoitetun tahon omistusta. Kaupankäyntiin olisi tällöin pyydettävä lupa Finanssivalvonnalta. Luovuttamisella tarkoitetaan esimerkiksi rahoitusvälineen luovuttamista kolmannen osapuolen hallinnoimaksi siten, että rahoitusvälineen omistajilla ei ole

mahdollisuutta osallistua salkunhoitoon (3 momentin poikkeus). Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 8 kohta sallimisen osalta.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudesta. Finanssivalvonta antaisi tarkempia määräyksiä luvan hakemisesta.

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 9 kohdan mukaan näiden säännösten oikeasuhtainen soveltaminen varmistetaan Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksella eturistiriitojen ehkäisemisestä toimivaltaisessa viranomaisessa. Ohjeistuksia ei kuitenkaan sovellettaisi, jos ne ovat ristiriidassa kansallisen lainsäädännön kanssa, esimerkiksi, jos ohjeistuksessa on kansallista sääntelyä pidemmälle meneviä rajoituksia perusoikeuksien näkökulmasta.

16 d §. *Rahoitusvälineen pakkomyynti ja -luovutus*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta vaatia rahoitusvälineen myymistä tai luovuttamista. Momentti ei siis koskisi 16 c §:n 1 momentin 6 kohtaa. Momentti ei myöskään koskisi 16 c §:n 4 momentin mukaista hankintaa tai luovutusta. Momentin mukaan Finanssivalvonta voisi vaatia sellaisen rahoitusvälineen myymistä tai luovuttamista kohtuullisen ajan kuluessa, joka omistettiin sinä hetkenä tai sen jälkeen, kun 16 c §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö nimitettiin virkaan tai tehtävään, ja kyseisen rahoitusvälineen omistaminen voisi aiheuttaa eturistiriidan. Luovuttamisella tarkoitetaan rahoitusvälineen luovuttamista kolmannen osapuolen hallinnoimaksi siten, että rahoitusvälineen omistajilla ei ole mahdollisuutta osallistua salkunhoitoon (16 c §:n 3 momentin poikkeus). Finanssivalvonnalla olisi ainoastaan oikeus vaatia rahoitusvälineen myymistä tai luovuttamista poikkeuksen mahdollistamalla tavalla. Finanssivalvonta ei kuitenkaan määrittelisi sitä, miten tai kenelle rahoitusväline myydään tai luovutetaan, vaan itse myynnin tai luovutuksen suorittaminen on rajoituksen alaisen henkilön päätettävissä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 8 kohta vaatimuksen osalta. Tässä pykälässä tarkoitettuna luovutuksena ei tarkoiteta henkilön vapaaehtoisesti antamaa lahjaa tai ennakkoperintöä.

Valtuuden käyttäminen on sidottu eturistiriitaan, jonka rahoitusvälineen omistaminen voi aiheuttaa. Eturistiriidalla tarkoitetaan hallintolain esteellisyyttä, jota koskevat säännökset jo nykyisin tietyiltä osin soveltuvat Finanssivalvonnan virkamiesten työhön. Luottolaitosdirektiivissä käytetty muotoilu ”voi aiheuttaa” tarkoittaisi tilannetta, jossa virkamies ei vielä ole hallintolain 28 §:n mukaisesti esteellinen, mutta esteellisyyden perusteet voisivat täyttyä tulevaisuudessa. Rahoitusvälineen omistamisen on siis oltava sellainen, että esteellisyyden perusteet voisivat täyttyä. Esteellisyyden ei voida katsoa syntyvän tavanomaisesta ja merkitykseltään vähäisestä rahoitusvälineen omistamisesta ilman erityistä syytä. Finanssivalvonnan on arvioitava tapauskohtaisesti, täyttyykö valtuuden käyttämiselle säädetyt edellytykset.

Momentin säännöksen mukaan Finanssivalvonnan olisi otettava huomioon mahdollisen eturistiriidan luonne ja vakavuus, omistuksen merkittävyys ja 1 momentissa tarkoitetun henkilön rooli Finanssivalvonnassa. Finanssivalvonnan käyttäessä toimivaltuuttaan sen olisi otettava huomioon valtuuden käyttämisestä aiheutuvat vaikutukset henkilön perusoikeuksiin, kuten perustuslain 15 §:n mukaiseen omaisuudensuojaan. Valvontavaltuuden käyttäminen on oltava suhteellisuusvaatimuksen mukaista. Hallintolain 6 §:n mukaisesti valtuuden käyttäminen on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Rajoituksen kohteena olevaa henkilöä on myös hallintolain mukaisesti kuultava, jotta voidaan arvioida eturistiriidan olemassaoloa.

Momentissa 2 säädettäisiin rahoitusvälineen omistajan oikeudesta täyteen korvaukseen. Finanssivalvonnan vaatimus myydä rahoitusväline on rinnastettavissa tosiasiallisilta

vaikutuksiltaan valtiosääntöoikeudelliseen pakkolunastukseen, minkä vuoksi rahoitusvälineen omistaja on oikeutettu täyteen korvaukseen. Finanssivalvonta voi vaatia, että rahoitusväline myydään tai luovutetaan. Luovutusta ei kuitenkaan käsiteltäisi pakkolunastukseen rinnastuvana, sillä luovutuksessa henkilön omistus säilyy, jos hän siirtää rahoitusvälineen kolmannen osapuolen hallinnoitavaksi (16 c §:n 3 momentin poikkeus). Ehdotetun 16 c §:n osalta on tarkemmin avattu poikkeussäännöstä.

Momentin ensimmäisen säännöksen mukaan rahoitusvälineen omistajalla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetun myynnin vuoksi aiheutuvista taloudellisista menetyksistä omaisuuden markkina-arvoa vastaava täysi korvaus. Täysi korvaus koostuisi markkina-arvoa vastaavasta korvauksesta sekä tarvittaessa tapauskohtaisesti vahingonkorvauksesta.

Momentin toisen säännöksen mukaan markkina-arvo on määritettävä sellaisella luotettavalla menetelmällä, joka johtaa omaisuuden korkeimpaan arvoon. Tämä tarkoittaa, että markkina-arvo on määritettävä arvioitavan omaisuuden parhaan ja tuottavimman käytön mukaan. Parhaalla ja tuottavimmalla käytöllä tarkoitetaan rahoitusvälineen kaikkein todennäköisintä käyttöä, joka on tarkoituksenmukaiseksi harkittu, laillisesti sallittu, taloudellisesti toteuttamiskelpoinen ja johtaa arvioitavan rahoitusvälineen korkeimpaan arvoon.

Huomioon voidaan ottaa vain sellaiset vaihtoehtoiset käyttötavat ja näiden toteutumismahdollisuudet, jotka ovat nähtävissä tarkasteluhetkellä. Estettä ei ole useidenkaan vuosien päähän ulottuvan käyttömahdollisuuden huomioon ottamiselle, jos tämä on konkreettisesti nähtävissä arviointihetkellä. Jos esimerkiksi rahoitusvälineellä on myyntihetkeä myöhäisempi takaisinmaksuaika, erääntymispäivä tai muu vastaava, markkina-arvo on arvioitava sen mukaan, mikä ajankohta sillä hetkellä tiedossa olevilla tiedoilla johtaisi korkeampaan arvoon. Tulevaisuudessa mahdollisesti aktualisoituville spekulatiivisille käyttömahdollisuuksille ei kuitenkaan voida antaa merkitystä, jos sellaista ei ole selvästi nähtävissä myyntihetkellä käytössä olevilla tiedoilla. Vaihtoehtoisen käyttömahdollisuuden toteutumiselta ei voida edellyttää ehdotonta varmuutta, mutta toteutumiseltaan epävarmalle tai suoranaisesti spekulatiiviselle käyttömahdollisuudelle ei voida antaa merkitystä. Sille, kuinka suurta todennäköisyyttä vaihtoehtoisen käyttötarkoituksen toteutumiselta edellytetään, ei ole mahdollista antaa yksiselitteistä vastausta. Tämä jää tapauskohtaisesti harkittavaksi. Hintasuhteiden muutosten arviointi täydellä varmuudella etukäteen on käytännössä liki mahdotonta. Rationaalinen ostaja tai myyjä ottaa todennäköiset hintamuutokset huomioon omaisuutta arvostaessaan. Erillisen hintasuhteiden muutosarvion sisällyttäminen korvauksen perusteisiin on siten tarpeetonta. Tyypillisesti markkinoilta saatava myyntihinta sisältää jo spekulatiivisiakin odotuksia tulevaisuudesta. Lähtökohtaisesti rahoitusvälineen täyttä korvausta vastaava markkina-arvo on se arvo, jolla rahoitusväline myydään toimivilla markkinoilla, esimerkiksi säännellyllä markkinalla.

Arviointimenetelmäksi on valittava vakiintuneesti kohteeseen parhaiten soveltuva arviointimenetelmä. Arviointimenetelmiä ovat esimerkiksi markkinaperusteiset menetelmät, tuotto- ja kassavirta-analyysit, kirjanpito- ja arvotusmenetelmät ja muut malliperusteiset menetelmät. Menetelmä tulee kussakin yksittäistapauksessa valita sen mukaan, joka luotettavimmin johtaa täyden korvauksen takaavaan markkina-arvoon. Erityisesti tilanteissa, joissa rahoitusväline on luonteeltaan sellainen, että sille ei käytännössä ole markkinoita, on arviointimenetelmällä merkitystä.

Vaihtoehtojen selvittäminen tapahtuisi Finanssivalvonnan toimesta ja asianosaisten esittämien vaatimusten ja selvitysten pohjalta. Viran puolesta huomioon on vähintään otettava voimassa olevan lainsäädännön mahdollistamat vaihtoehtoiset käyttötavat. Jos asianosaisen esittämää

vaihtoehtoista käyttötapaa ei pidetä todennäköisenä, tätä koskeva ratkaisu tulisi perustella päätöksessä.

Momentin kolmannen säännöksen mukaan korvauksesta vähennetään summa, jonka rahoitusvälineen omistaja on saanut rahoitusvälineen myynnistä. Tyypillisesti rahoitusvälineet myydään markkinoilla toiselle osapuolelle, esimerkiksi pörssissä. Finanssivalvonta ei siis lunasta rahoitusvälinettä itselleen. Tästä syystä korvauksessa otettaisiin huomioon jo se summa, jonka henkilö on saanut myytyään rahoitusvälineen. Jos kyseessä on toimivalla markkinalla myyty rahoitusväline, katsotaan hänen saama summa markkina-arvoa vastaavaksi korvaukseksi. Tämä tarkoittaa käytännössä, että Finanssivalvonta ei maksa erillistä korvausta myynnistä saadun rahasumman lisäksi.

On kuitenkin tilanteita, joissa markkinat eivät ole toimivat käytännössä eli markkinoita ei joko ole lainkaan tai markkinoilla ei ole ostajia rahoitusvälineelle vaaditussa kohtuullisessa ajassa. Jos osto toteutetaan tällöin siten, ettei rahoitusvälineen omistaja saa myynnistä hintaa, joka vastaisi rahoitusvälineen todellista markkina-arvoa, maksaa Finanssivalvonta omistajalle summan, jonka myötä omistaja saa yhteensä markkina-arvoa vastaavan täyden korvauksen. Tällaisia tilanteita voidaan pitää harvinaisina, sillä rahoitusvälineille pääsääntöisesti löytyy toimivat markkinat.

Korvaukseen liittyen säädettäisiin myös, että korvausta ei makseta siltä osin, kuin rahoitusvälineen omistaja tai hänen lähipiiriinsä kuuluva henkilö saisi perusteetonta taloudellista etua myynnin järjestelyistä. Korvauksen määrää arvioitaessa otetaan huomioon myynnin ehdot ja osapuolten välinen suhde siten, ettei kokonaiskorvaus ylitä omaisuuden todellista markkina-arvoa. Säännösten tarkoituksena on estää tilanteita, jossa henkilö myy rahoitusvälineen esimerkiksi lähipiirilleen markkina-arvoa alhaisempaan hintaan ja saisi Finanssivalvonnalta korvauksen, joka vastaisi myyntihinnan ja markkina-arvon välistä eroa. Tällöin myyjä hyötyisi siitä, että hän myy rahoitusvälineen alihintaan, sillä rahoitusvälineen omistaja saa puuttuvan hinnan Finanssivalvonnalta ja uusi rahoitusvälineen omistaja pystyy kuitenkin myymään rahoitusvälineen eteenpäin täydellä markkina-arvolla. Järjestely johtaisi tällaisessa tilanteessa täyttä korvausta parempaan tilanteeseen ilman yhdenvertaista perustetta.

Momentti sisältäisi säännöksen, jonka mukaan vahinko on korvattava, jos myynnistä aiheutuu tappiota, kustannuksia tai muuta vahinkoa rahoitusvälineen omistajalle. Lähtökohtaisesti markkina-arvoa vastaavaa korvausta pidettäisiin täyttä korvausta vastaavana korvauksena. Tapauskohtaisesti saattaa kuitenkin olla tarpeen korvata aiheutuneita taloudellisia vahinkoja, jotka syntyvät myyntivaatimuksen vuoksi. Tappiolla tarkoitetaan esimerkiksi sellaisen tuoton menettämistä, jonka henkilö olisi saanut, jos myyntiä ei olisi tehty Finanssivalvonnan vaatimuksesta. Tällä tarkoitetaan sellaisia menetettyjä tuottoja, jotka ovat selvästi todennettavissa ja välittömässä syy-yhteydessä myyntiin. Korvattavina ei pidetä luonteeltaan epävarmoja, hypoteettisia tai spekulatiivisia tuottoja. Korvaus ei siten ulotu laskennallisiin tai oletuksenvaraisiin arvonnousuihin, vaan rajoittuu ainoastaan konkreettisiin ja objektiivisesti arvioitavissa oleviin taloudellisiin menetyksiin. Kustannuksilla tarkoitetaan myyntiin välittömästi liittyviä sellaisia kuluja, joilta henkilö olisi välttynyt ilman myyntiä. Tällaisena kustannuksena ei esimerkiksi pidettäisi myyntivoitoista maksettua veroa. Vahingonkorvaus vaatii syy-yhteyttä menetyksen ja myynnin välillä.

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 9 kohdan mukaan oikeasuhtainen soveltaminen varmistetaan Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksella eturistiriitojen ehkäisemisestä toimivaltaisessa viranomaisessa. Ohjeistuksia ei kuitenkaan sovellettaisi, jos ne ovat ristiriidassa kansallisen lainsäädännön kanssa, esimerkiksi, jos ohjeistuksessa on kansallista sääntelyä pidemmälle meneviä rajoituksia perusoikeuksien näkökulmasta.

Pykälän *3 momentin* mukaan korvauksen suuruudesta päättää Finanssivalvonta rahoitusvälineen omistajan hakemuksesta.

2 a luku Karenssi

Lakiin lisättäisiin *uusi 2 a luku*, jossa säädettäisiin karenssista.

17 a §. *Sovellettava lainsäädäntö.* Pykälä olisi uusi ja sen *1 momentissa* säädettäisiin, että Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain sijasta Finanssivalvonnan virkamiehiin sovelletaan sitä, mitä säädetään uudessa 2 a luvussa. Ehdotettu 2 a luku perustuu samoille tarkoitusperille ja periaatteille kuin valtion virkamieslain karenssisopimus. Osa säännöksistä eroaa luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimusten vuoksi valtion virkamieslain muotoiluista tai säännöksistä. Lähtökohtaisesti kuitenkin karenssin soveltamiskäytännön olisi tarkoitus olla mahdollisimman lähellä valtion virkamieslain soveltamis- ja tulkintakäytäntöä, silloin kun se on mahdollista säännösten yhdenmukaisuuden myötä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin informatiivinen säännös, jonka mukaan kansainvälisiin tai eurooppalaisiin finanssivalvontajärjestelmiin liittyvistä viranomaisten oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään asetuksessa (EU) N:o 1093/2010, YVM-asetuksessa ja yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 806/2014. Esimerkiksi tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että sellaisiin henkilöihin, jotka Finanssivalvonnassa ovat sellaisissa tehtävissä, joihin sovelletaan Euroopan keskuspankin menettelysäännöksiä karenssista, sovelletaan Euroopan keskuspankin säännöksiä ja ohjeistuksia. Tällainen tehtävä on esimerkiksi kansallisen valvontaviranomaisen edustajana tai varajäsenenä toimiminen EKP:n valvontaelimessä.

Voimaantulosta ei ole erityisiä säännöksiä, mikä tarkoittaa, että karenssisäännökset koskevat kaikkia virkasuhteessa ja johtokunnan jäsenen tehtävässä olevia. Tämä tarkoittaa, että ne koskevat myös henkilöitä, jotka ovat irtisanoutuneet ennen lain voimaantuloa, mutta irtisanomisaika ei ole vielä päättynyt.

17 b §. *Karenssin määräämisen edellytykset*. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin karenssista eli kiellosta, jonka mukaan henkilö ei voisi tiettynä rajoitusaikana virkasuhteen päättymisen jälkeen työskennellä uuden työnantajan palveluksessa tai tarjota ammatillisia palveluita. Pykälän soveltamisalaan kuuluvat kaikki Finanssivalvonnan virkamiehet, johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä johtaja. Karenssia sovellettaisiin kuitenkin ainoastaan, jos kyseinen henkilö siirtyy tai tarjoaa palveluita 1 momentissa määritellyille tahoille. Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 3 kohta osittain sekä 4–6 kohta, mutta osa säännöksistä olisi vähimmäisvaatimuksien lisäksi säädettävää kansallista sääntelyä.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että Finanssivalvonnan virkamies, johtokunnan jäsen tai varajäsen taikka johtaja ei saa siirtyä tiettynä rajoitusaikana eli 17 b §:n 4 momentissa määriteltynä karenssiaikana toisen työnantajan palvelukseen tai tarjota ammatillisia palveluita aloittamalla elinkeinon- tai ammatinharjoittajana taikka muun vastaavan toiminnan perusteella tarjota ammatillisia palveluita tietyille tahoille, kuten toimia toimitusjohtajana tai hallitusammattilaisena. Momentin kohdassa 1–6 lueteltaisiin kyseiset tahot.

Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohta. Kansallista liikkumavaraa käytettäisiin siten, että karenssi koskee kaikkia

Finanssivalvonnan virkamiehiä sekä kaikkia Finanssivalvonnan valvottavia. Karenssi ei siis koskisi pelkästään luottolaitoksien valvontaa tekeviä virkamiehiä, sillä yhtäläiset karenssin perusteet on olemassa muidenkin valvottavien osalta.

Pykälässä tarkoitettu virkamies voi olla määräaikaisessa tai vakituisessa virkasuhteessa.

Kohdan 1 mukaan karenssiaikaa sovellettaisiin sellaisen 4 §:ssä tarkoitetun valvottavan osalta, jonka suoraan valvontaan tai päätöksentekoon virkamies, johtokunnan jäsen tai varajäsen taikka johtaja on osallistunut. Päätöksentekoon osallistuviksi katsotaan myös ne tahot, jotka tosiasiallisesti osallistuvat päätöksentekoon tai päätöksenteon valmisteluun tai esittelyyn, esimerkiksi Finanssivalvonnan työjärjestyksen mukaisen johtoryhmän jäsenet, jotka ovat mukana päätöksenteossa.

Kohdan 2 mukaan karenssia sovellettaisiin kohdassa 1 tarkoitetun yrityksen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen osalta sekä sidosyrityksen osalta. Samaan konserniin kuuluvalla tarkoitetaan suoraa tai välillistä emoyritystä, tytäryritystä, sisaryritystä ja omistusyhteisöä. Sidosyrityksellä tarkoitetaan esimerkiksi yhteenliittymiä.

Kohdan 3 mukaan karenssiaikaa sovellettaisiin sellaisen yhteisön osalta, joka tarjoaa palveluita kohdassa 1 tarkoitetulle yritykselle. Tällaisia toimijoita voi esimerkiksi olla konsultointipalveluita, kirjanpitopalveluita tai oikeudellista neuvontaa tarjoavat yritykset, jotka ovat olennaisia suoritetun valvontatyön riippumattomuuden kannalta.

Kohdan 4 mukaan karenssiaikaa sovellettaisiin sellaisen yhteisön osalta, joka harjoittaa eturyhmä- tai edunvalvontatoimintaa asioissa, joista virkamies, johtokunnan jäsen tai varajäsen taikka johtaja oli vastuussa. Eturyhmä- tai edunvalvontatoiminnan on liityttävä Finanssivalvonnan suorittamaan rahoitusmarkkinoita koskevaan valvontatyöhön. Tämän kohdan soveltamisen ulkopuolella ovat esimerkiksi vain virkamiesoikeudellista edunvalvontaa suorittavat tahot, joiden edunvalvontatyö ei liity valvonnan sisältöön.

Kohdan 5 mukaan karenssiaikaa sovellettaisiin sellaisen yhteisön osalta, joka on kohdassa 1 tarkoitetun yrityksen kilpailija. Kohdalla 5 otettaisiin kansallisesti käyttöön kansallinen liikkumavara, josta säädetään luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa.

Kohdan 6 mukaan karenssia sovellettaisiin muissa tilanteessa silloin, kun henkilö siirtyy tai tarjoaisi palveluita yhteisölle ja rajoitusaika katsottaisiin tarpeelliseksi tilanteessa, jossa henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi, kuten toisen valvottavan tai Finanssivalvonnan vahingoksi. Tämän kohdan mukaan karenssia voitaisiin esimerkiksi soveltaa Finanssivalvonnan harkintaan perustuen kaikissa muissa kuin 1–5 kohdan tilanteissa, joissa karenssi katsotaan tarpeelliseksi.

Arvioitaessa sitä, onko kyseessä 1 momentin kohdassa 1–6 tarkoitettu tilanne, tulisi ottaa huomioon, voisiko henkilö käyttää hyödyksi esimerkiksi tietoja kilpailevista yrityksistä tai kyseisen toimialan olosuhteista tai markkinoista. Tarkoituksena on, että karenssin soveltamisala ulottuu niihin kaikkiin tilanteisiin, joissa henkilön virassaan, tehtävässään tai asemassaan saamaa salassa pidettävää tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaa tietoa voidaan käyttää olennaisella tavalla omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen haitaksi. Niiltä osin, kun Finanssivalvonnalla on harkintavaltaa, soveltamiskäytännössä tulisi pyrkiä valtion virkamieslaissa säädetyn karenssin soveltamiskäytäntöä vastaaviin linjauksiin.

Luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 9 kohdan mukaan oikeasuhtainen soveltaminen varmistetaan Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksella eturistiriitojen ehkäisemisestä toimivaltaisessa viranomaisessa. Ohjeistuksia ei kuitenkaan sovellettaisi, jos ne ovat ristiriidassa kansallisen lainsäädännön kanssa, esimerkiksi, jos ohjeistuksessa on kansallista sääntelyä pidemmälle meneviä rajoituksia perusoikeuksien näkökulmasta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin 3 kohtaan. Momentin mukaan karenssiaikaa ei sovellettaisi, jos Finanssivalvonnan virkamiehenä, johtokunnan jäsenenä tai varajäsenenä taikka johtajana toimineen henkilön osallistuminen kohdassa 3 tarkoitettujen palveluiden tarjoamiseen estetään täysin. Estäminen voi esimerkiksi tapahtua siten, että henkilö sopii uuden työnantajan kanssa, ettei tee karenssiajan enimmäisaikaa vastaavana aikana tietynlaisia tai tiettyihin tahoihin liittyviä työtehtäviä, jos kyseisen yrityksen asiakkaana sattuisi olemaan Finanssivalvonnan valvottava. Tämän momentin mukainen estäminen ei vaadi sitä, että yritys kertoisi liikesalaisuuksien piiriin kuuluvia tietoja siitä, mitkä tahot ovat heidän asiakkaita. Finanssivalvonnan virkamiehen, johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja johtajan on esitettävä todiste Finanssivalvonnalle siitä, että hänen osallistumisensa palveluiden tarjoamiseen on estetty täysin.

Jos henkilö karenssiajan enimmäisaikaa vastaavana aikana, suorittaa tehtäviä, jotka kuuluvat eston piiriin, arvioitaisiin henkilön toimintaa 1 momentin 3 kohdan rikkomuksena, josta voisi seurata 17 e §:n mukainen rikkomusmaksu. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 3 kohdan toinen alakohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin siitä, että karenssi tulee voimaan, jos Finanssivalvonta arvioi, että kyseessä on 1 momentissa tarkoitettu tilanne. Finanssivalvonnan olisi tehtävä arvio ja karenssia koskeva päätös kuukauden kuluessa saatuaan 17 c §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen. Päätöksessä on todettava, että henkilöllä, jolle karenssi on määrätty, on oikeus korvaukseen 17 d §:n mukaisesti. Finanssivalvonnan on annettava päätös myös siitä, jos se ei katso karenssin määräämisen edellytysten täyttyvän. Hallintolain 34 §:n mukaan sille henkilölle, jota karenssipäätös koskee, on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Viranomaisen selvitysvastuusta säädetään hallintolain 31 §:ssä. Mainitun säännöksen mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin karenssiajan pituudesta. Finanssivalvonta määrittää karenssiajan keston tapauskohtaisen harkinnan mukaan. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 4 kohta osittain, minkä lisäksi otettaisiin käyttöön 5 kohdan kansallinen liikkumavara lyhyemmästä karenssiajasta.

Karenssiaika on 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 6 kuukautta, johtoryhmän jäsenen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta sekä johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja johtajan osalta 12 kuukautta. Karenssiaika on 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 6 kuukautta, johtoryhmän jäsenen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta sekä johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja johtajan osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta. Karenssiaika on 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 6 kuukautta, johtoryhmän jäsenen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta sekä johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja johtajan osalta vähintään 6 kuukautta ja enintään 12 kuukautta. Karenssiaika on 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta enintään 6 kuukautta sekä johtoryhmän jäsenen, johtokunnan jäsenen tai varajäsenen ja johtajan osalta enintään 12 kuukautta. Esityksen luvussa 4.1.15 on esitetty karenssiajat taulukkomuodossa.

Momentin mukaan karenssia ei saa määrätä kestoltaan pidemmäksi kuin se on karenssin tavoitteen saavuttamiseksi välttämätöntä. Karenssiajan keston harkinnassa on otettava huomioon, voisiko henkilö käyttää hyödyksi tai toisen vahingoksi saamiaan tietoja esimerkiksi kilpailevista yrityksistä tai kyseisen toimialan olosuhteista tai markkinoista, ja onko hänellä sellaista tietoa, jota alalla toimivilla yrityksillä ei ole yleisesti käytössä. Karenssisajan kestoa harkittaessa huomioitaisiin myös missä vaiheessa hänen tiedossaan olevat salassa pidettävät tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaama tieto on menettänyt sellaisen merkityksen, että sitä voitaisiin olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Keston arvioinnissa tulisi ottaa huomioon kuitenkin myös perustuslain 18 §:n 1 momentin mukainen oikeus työhön ja elinkeinovapaus.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin karenssiajan laskennasta. Momentin mukaan karenssi lasketaan siitä hetkestä alkaen, kun osallistuminen suoraan valvontaan tai päätöksentekoon taikka karenssin perusteena oleviin tietoihin pääseminen on päättynyt. Esimerkiksi johtokunnan varajäsenen osalta laskenta lähtee siitä hetkestä, jolloin varajäsen on aktiivisesti toiminut johtokunnan jäsenenä varsinaisen jäsenen puolesta. Karenssiaika voi siis alkaa jo ennen kuin virkasuhde tai toimikausi on päättynyt, mutta edellytyksenä on, että henkilö siirtyy Finanssivalvonnassa sellaiseen muuhun tehtävään tai esimerkiksi vuosilomalle taikka virkavapaalle, jossa karenssin perustetta ei enää ole. Henkilö voi esimerkiksi työskennellä koko karenssiajan muiden tehtävien parissa taikka siirtyä toiseen yksikköön Finanssivalvonnassa ja sen jälkeen siirtyä tai tarjota palveluita heti virkasuhteen päätyttyä 1 momentissa tarkoitetulle taholle. Lisäksi momentissa säädettäisiin, että karenssiaikana henkilöllä ei saisi olla pääsyä luottamuksellisiin tai arkaluonteisiin tietoihin, jotka ovat olennaisia määrätyn karenssin näkökulmasta taikka jotka voisivat synnyttää uuden karenssitilanteen. Jos henkilö siirtyy muihin tehtäviin Finanssivalvonnassa karenssiajalla, ei hänellä saa siis olla pääsyä enää karenssin kannalta olennaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon tai sellaiseen tietoon, joka voisi aiheuttaa uuden karenssiperusteen. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 4 kohta osittain.

17 c §. *Velvollisuus ilmoittaa uuteen tehtävään siirtymisestä tai ammatillisten palveluiden tarjoamisesta*. Pykälän *1 momentin* mukaan virkamiehellä, johtokunnan jäsenellä tai varajäsenellä taikka johtajan olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle siirtymisestä toiseen palvelussuhteeseen tai tehtävään taikka elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen tai muun toiminnan aloittamisesta. Ilmoitus olisi tehtävä viipymättä siitä hetkestä, kun henkilö tietää siirtyvänsä toisen palvelukseen tai aloittavansa palveluiden tarjoamisen. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi sitä hetkeä, kun henkilö on päättänyt ottaa vastaan työtarjouksen tai antaa irtisanomisilmoituksen aikomuksenaan siirtyä karenssin soveltamisalan piiriin kuuluvalle taholle. Henkilö halutessaan voisi tehdä ilmoituksen myös aikaisempana ajankohtana.

Pykälän *2 momentin* mukaan ilmoitus olisi tehtävä virkasuhteen tai toimikauden aikana tai karenssiaikaa vastaavana aikana, jos virkasuhde tai toimikausi on jo päättynyt. Momentti mahdollistaa myös poikkeuksen, jonka mukaan Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä karenssiajan enimmäisaikaa lyhyemmän ilmoitusajan. Lähtökohtaisesti ilmoitusaika olisi siis karenssiajan enimmäisaika. Finanssivalvonta voisi kuitenkin tapauskohtaisesti määrätä lyhyemmän ilmoitusajan, jos enimmäisaikaa vastaava ilmoitusaika muodostuisi kohtuuttomaksi karenssin perusteeseen nähden. Poikkeuksen tarkoituksena on luoda oikeasuhtaisuutta, sillä suoraan sovellettavat karenssin perusteet ovat tietyiltä osin kategorisia ja saattavat yksittäisissä tapauksissa johtaa tilanteisiin, jossa enimmäisaikaa vastaava ilmoitusaika on kohtuuttoman pitkä ottaen huomioon, millaista tietoa henkilö on saanut Finanssivalvonnassa.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin ilmoitettavista tiedoista. Ilmoituksen tulisi sisältää asian

käsittelemiseksi tarpeelliset yhteystiedot sekä tieto 1 momentissa tarkoitetusta yhteisöstä, selvitys uuteen tehtävään siirtymisen ajankohdasta sekä uuden tehtävän pääasiallisesta sisällöstä.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa olosuhteiden muutoksista. Sen, jolle karenssi on määrätty Finanssivalvonnan 17 b §:n 3 momentin mukaisesti, olisi viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle sellaisista olosuhteissa tapahtuneista olennaisista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hänelle määrättyyn karenssiin tai sen ajalta maksettavaan korvaukseen. Tällainen muutos olisi esimerkiksi irtisanomistilanteet.

17 d §. *Korvaus karenssin ajalta.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että sille, jolle karenssi on määrätty, maksetaan säännöllisen työajan palkkausta vastaava rahamääräinen korvaus. Momentin mukaan johtokunnan jäsenelle ja varajäsenelle maksetaan palkkaa vastaa korvausta kohtuulliseen määrään asti. Johtokunnan jäsen tai varajäsen ei ole virkasuhteessa Finanssivalvontaan eikä saa palkkaa Finanssivalvonnalta. Jäsenten osalta palkkaa vastaava korvaus pitäisi pyrkiä määrittelemään esimerkiksi sen palkan perusteella, mitä jäsen saa voimassa olevan virka- tai työsuhteen perusteella tai sen palkan perusteella, mitä henkilö on viimeisimmäksi saanut taikka sen palkan perusteella, mitä henkilö uudessa työssään saisi. Säännöksen tarkoituksena on asettaa korvaus kuitenkin kohtuulliselle tasolle tilanteessa, kun Finanssivalvonta joutuu arvioimaan tapauskohtaisesti, mikä on palkkaa vastaava korvaus. Kohtuullisella määrällä tarkoitetaan määrää, joka on oikeassa suhteessa henkilön osaamiseen ja kokemukseen yleisellä tasolla arvioiden sekä vastaa tavanomaisesti kyseisen osaamisen ja kokemuksen omaavalle maksetun palkan määrää. Kohtuullisuussäännös asettaa myös katon maksettavalle määrälle.

Korvausta maksettaisiin siitä ajankohdasta alkaen, kun virkasuhde tai toimikausi on päättynyt tai henkilö lopettaa tehtävässään. Korvaus maksettaisiin kuukausierissä. Korvaus tarkoittaa maksettavaa korvausta, eikä se ole maksettavaa palkkausta, mutta korvausta olisi kuitenkin pidettävä korvauksena tulojen vähentymisestä. Karenssikorvauksessa olisi siten kyse ennakonpidätyksen alaisesta korvauksesta, josta ei kuitenkaan maksettaisi työnantajan sairausvakuutusmaksua. Jos henkilö on siirretty ilmoituksen myötä muihin tehtäviin Finanssivalvonnassa karenssiajaksi, hänelle maksetaan tältä ajalta virkasuhteensa mukaisesti palkka eikä tämän momentin mukaista korvausta. Karenssin korvaukseen on oikeutettu koko karenssiajalta riippumatta siitä, milloin karenssi on määrätty. Jos karenssiaika olisi korvauksen määräämisajankohtana alkanut kulua, Finanssivalvonta myöntäisi korvauksen takautuvasti. Korvaus maksettaisiin takautuvasti esimerkiksi myös siltä ajalta, kun määräaikaisen virkasuhteen tai vakituisen virkasuhteen päättymisen jälkeen henkilö on ollut työttömänä. Tällä säännöksellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 4 a artiklan 6 kohta.

Momentissa säädettäisiin myös siitä, mitkä erät vähennettäisiin maksettavasta korvauksesta. Korvauksesta vähennettäisiin palkka, palkkio, etuus tai muut palkkaa vastaava korvaus, jonka henkilö saa karenssiaikana taikka karenssiaikana tehdyn työn perusteella, jos palkka, palkkio tai muu korvaus maksettaisiin vasta karenssiajan päätyttyä. Muu palkkaa vastaava korvaus voi esimerkiksi tarkoittaa karenssin perusteella saatavaa korvausta, jota henkilö saa karenssisopimuksen taikka muualla laissa säädetyn karenssin perusteella (niin sanotut tuplakarenssitilanteet).

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin korvauksen takaisinperinnästä. Jos karenssin ajalta on maksettu korvausta aiheettomasti tai liikaa, Finanssivalvonta voi määrätä korvauksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun korvauksen tai sen osan takaisinperittäväksi.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi lisäksi takaisinperinnän kohtuullistamista koskevan säännöksen.

Sen mukaan Finanssivalvonta voisi jättää korvauksen tai sen osan takaisin perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi kokonaisuutena arvioiden kohtuutonta tai perittävä määrä olisi vähäinen. Harkintaa ohjaisi erityisesti hallintolain 6 §:stä ilmenevä suhteellisuusperiaate.

Pykälän *4 momentti* sisältäisi myös takaisinperinnän vanhentumista koskevan säännöksen. Sen mukaan Finanssivalvonta ei saisi ryhtyä takaisinperintään enää sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut korvauksen maksamisesta.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin takaisinperittävälle määrälle maksettavasta korosta. Takaisinperittävälle määrälle olisi maksettava korvauksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Korkoa olisi maksettava Finanssivalvonnan määräämään eräpäivään saakka. Jos takaisin perittävää määrää ei maksettaisi viimeistään Finanssivalvonnan asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron korkokanta olisi korkolain mukainen yleinen viivästyskoron määrä.

17 e §. *Karenssia koskeva rikkomusmaksu.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnalle toimivaltuus määrätä hallinnollisessa menettelyssä rikkomusmaksu, jos ilmoitusvelvollisuus tai velvollisuus olla siirtymättä tai tarjota palveluita laiminlyödään tai rikotaan. Ehdotettu rikkomusmaksua koskeva sääntely on tarkoitettu ennen kaikkea ennaltaehkäiseväksi ja riittävän korkeaksi asetetulla maksun enimmäismäärällä on tarkoitus ohjata lain soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä lain velvoitteiden noudattamiseen. Rikkomusmaksu olisi hallintolain 67 §:ssä tarkoitettu muu hallinnollinen seuraamus.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että Finanssivalvonta voisi määrätä rikkomusmaksun Finanssivalvonnan virkamiehelle, johtokunnan jäsenelle tai varajäsenelle taikka johtajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo 17 c §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa tai 17 b §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuutensa olla siirtymättä toisen työnantajan palvelukseen tai tarjoamatta ammatillisia palveluita aloittamalla elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen karenssin aikana.

Hallinnollisten sanktioiden määräämisessä noudatetaan hallintolain säännöksiä hallintoasian käsittelystä. Hallintolain soveltaminen päätöstä annettaessa tarkoittaa yleisten hallinto-oikeudellisten periaatteiden ja käytäntöjen mukaisten menettelyjen noudattamista. Rikkomusmaksun määrääminen edellyttäisi lähtökohtaisesti hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaisesti henkilön kuulemista, jolloin hän voisi esittää menettelyynsä vaikuttaneet syyt ja muita asiaan vaikuttavia seikkoja. Myös muut hallintolain säännökset tulisivat sovellettaviksi. Esimerkiksi rikkomusmaksua koskeva päätös olisi perusteltava hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaisesti. Hallintotoiminnan suhteellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusvaatimukset olisi täytettävä ja hyvän hallinnon ja oikeusturvan vaatimukset otettava huomioon maksua määrättäessä. Päätös annettaisiin henkilölle tiedoksi siten kuin hallintolaissa säädetään.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin rikkomusmaksun enimmäismäärästä. Seuraamusmaksu saisi olla enintään 17 d §:n mukaisesti henkilölle maksettavaa korvausta vastaava määrä, jos henkilö laiminlyö tai rikkoo 17 b §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuutensa olla siirtymättä toisen työnantajan palvelukseen tai tarjoamatta ammatillisia palveluita taikka17 c §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa. Määrä vastaisi siis enintään sitä kokonaissummaa, joka korvauksena maksettaisiin eikä sitä määrää, joka henkilölle on jo ehditty maksaa.

Valmistelussa on tarkasteltu nykyisin vastaavantyyppiseen sääntelyyn liittyvien hallinnollisten seuraamusten suuruutta. Suoraan lakiin perustuvan karenssin osalta sopimussakko ei ole

mahdollinen väline eli on käytettävä hallinnollisia seuraamuksia. Esityksessä on päädytty ratkaisuun, jossa hallinnollinen seuraamus karenssin tai ilmoitusvelvollisuuden rikkomisesta koostuu takaisinperinnästä sekä seuraamusmaksusta. Valtion virkamieslain mukainen sopimussakko on kaksi kertaa se määrä, joka henkilölle maksettaisiin karenssin vuoksi. Kaksinkertaisen summan taustalla on ajatus siitä, että sakko ei olisi riittävän sanktioiva, jos henkilö vain palauttaisi hänen saamansa korvaussumman. Tämä mahdollistaisi myös tilanteen, jossa henkilö voisi karenssin alussa vain palauttaa saamansa korvaussumman eikä karenssin rikkomisesta seuraisi muuta sanktiota. Nyt ehdotetussa sääntelyssä haluttiin tehdä selkeä ero sille, että aiheettomasti maksettu korvaus peritään takaisin, minkä lisäksi on erillinen sanktio rikkomisesta. Takaisinperinnän ja rikkomusmaksun yhteissumma vastaa yhdessä pääsääntöisesti valtion virkamieslain kaksinkertaista sopimussakkoa. Tapauskohtaisesti on kuitenkin mahdollista, että yhteissumma jää sopimussakon enimmäismäärää alhaisemmaksi, jos karenssia rikotaan alkuvaiheessa eikä takaisinperittävää ole kertynyt. Valtion virkamieslain karenssisopimuksen osaltakin kuitenkin erikseen tapauskohtaisesti karenssia koskevassa päätöksessä arvioidaan, vaaditaanko sopimussakkoa. Näin ollen valmistelussa arvioitiin, että näiden kahden eri lain seuraamukset karenssin rikkomisesta olisivat riittävän johdonmukaiset keskenään tapauskohtaisessa tilanteessa.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin rikkomusmaksun määrän kokonaisarvioinnista. Rikkomusmaksun suuruus perustuisi kokonaisarviointiin. Maksun suuruutta arvioitaessa olisi otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja vahingollisuus. Maksu voitaisiin jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi enimmäismäärää pienempänä, jos menettelyä voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen pienempänä on kohtuullista menettelyn laatu, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Laatu ja laajuus käsittäisivät sekä sen, millaisesta laiminlyönnistä tai rikkomuksesta olisi kyse, että sen, kuinka moitittavaa käyttäytyminen on ollut. Laatua arvioitaessa voitaisiin ottaa huomioon myös menettelyn tahallisuus ja laajuutta arvioida myös ajallisesti. Esimerkiksi osittainen karenssin rikkominen olisi laadultaan vähemmän moitittavaa kuin karenssin noudattamatta jättäminen kokonaisuudessaan.

Rikkomusmaksun tulee olla oikeasuhtainen teon moitittavuuteen nähden. Maksun enimmäismäärä olisi korkeampi silloin, kun henkilö ei noudata hänelle määrättyä karenssia. Määrätyn karenssin rikkomisen on arvioitu olevan moitittavampaa kuin ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä määrättävän maksun tulisi kuitenkin suuruudeltaan olla riittävän lähellä karenssin rikkomisesta määrättävää maksua, jotta sääntelyllä ohjattaisiin vaikuttavasti kummankin velvoitteen noudattamiseen.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin kaksoisrangaistavuuden kiellosta. Momentti sisältäisi kaksoisrangaistavuuden kiellon, jonka mukaan samasta teosta ei voisi määrätä luonnolliselle henkilölle useampia rangaistusluonteisia seuraamuksia. Kielto kattaisi myös samaa tekoa koskevat rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklassa määritelty kaksoisrangaistavuuden kielto on seuraamusmaksua koskevissa säännöksissä vakiintuneen lainsäädäntökäytännön mukaan otettu huomioon ottamalla lakiin säännökset rikosoikeudellisen ja hallinnollisen seuraamuksen välisestä suhteesta.

Pykälän *5 momenttiin* sisältyisi vanhentumissäännös. Rikkomusmaksua ei saisi määrätä, ellei maksun määräämistä koskeva asia olisi tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun henkilö on aloittanut uudessa tehtävässä, jota ilmoitusvelvollisuus tai karenssi koskee. Rikkomusmaksun täytäntöönpanosta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

17 f §. *Finanssivalvonnan velvollisuus tiedottaa karenssista.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta tiedottaa karenssista. Finanssivalvonnan olisi tiedotettava karenssista Finanssivalvonnan virkamiehiä, johtokunnan jäseniä ja varajäseniä sekä johtajaa nimityksen yhteydessä. Finanssivalvonnan on myös tiedotettava karenssista irtisanomisilmoituksen yhteydessä tai viimeistään virkasuhteen tai toimikauden päättyessä.

26 §. *Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan. Voimassa olevia säännöksiä jäsenneltäisiin joiltain osin uudestaan, mutta aineellisesti pykälä pysyisi pääosin voimassa olevaa vastaavana. Pykälän otsikko vastaisi voimassa olevan 26 §:n otsikkoa.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 1 momenttia, mutta johdantokappaleesta poistettaisiin säännös, jonka mukaan Finanssivalvonnan on esitettävä EKP:lle tai muulle toimilupaviranomaiselle toimiluvan perumista silloin, kun EKP tai muu viranomainen on toimivaltainen asiassa. Säännös siirrettäisiin omaksi momentikseen. Tässä momentissa säädettäisiin sellaisesta toimiluvan perumisesta, joka edellyttää, ettei lain 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista voida riittävästi turvata muilla toimenpiteillä.

Pykälän *2 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan 26 §:n 2 momenttia, mutta johdantokappaleeseen tehtäisiin vastaava muutos kuin 1 momentin osalta. Momenttiin lisättäisiin uusi *5 kohta*, jossa säädettäisiin luottolaitoksen toimiluvan perumisesta, jos luottolaitos ei täytä asetuksen (EU) N:o 575/2013 kolmannessa, neljännessä tai kuudennessa osassa säädettyjä vakavaraisuusvaatimuksia taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä tarkoitettua harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta tai 9 §:ssä tarkoitettuja maksuvalmiutta koskevia lisävaatimuksia. Kohdan lisäyksellä täsmennettäisiin luottolaitosdirektiivin 18 artiklan d kohdan täytäntöönpanoa.

Momenttiin lisättäisiin *uusi 6 kohta*, joka vastaisi voimassa olevan 26 §:n 2 momentin 2 kohdan toista säännöstä. Selkeyden vuoksi siis selvitystilaa koskeva säännös irrotettaisiin omaksi kohdakseen.

Momenttiin lisättäisiin myös uusi 7 ja 8 kohta. *Kohdassa 7* säädettäisiin siitä, että Finanssivalvonta voisi perua toimiluvan tilanteessa, jossa Rahoitusvakausvirasto on tehnyt päätöksen olla asettamatta luottolaitoksen kriisihallintoon, kun luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 4 luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaiset edellytykset luottolaitoksen asettamiselle kriisihallintoon täyttyisivät, mutta mainitun momentin 3 kohdan vaatimus yleisen edun turvaamisen tarpeellisuudesta ei täyty. Kriisihallintoon asettamisen sijaan tällaisissa tilanteissa Rahoitusvakausviraston on liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 a §:n 2 momentin, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 33 §:n 2 momentin, säästöpankkilain 120 a §:n 3 momentin sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 19 luvun 1 a §:n mukaan määrättävä luottolaitos selvitystilaan tai haettava tuomioistuimessa sen asettamista konkurssiin. Lisäämällä 7 kohta Finanssivalvonnan valtuuksiin perua toimilupa varmistettaisiin, että luottolaitos lopettaa toimintansa, kun se on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa ja se tultaisiin käsittelemään kansallisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Finanssivalvonnalla olisi toimiluvan perumisessa harkintavaltaa, mikä mahdollistaisi myös luottolaitostoiminnan jatkamisen esimerkiksi tilanteissa, joissa selvitystilassa oleva luottolaitos pystyisi itse maksamaan talletukset takasin talletussuojakorvausten käyttämisen sijasta. Harkintavalta olisi vastaava kuin muidenkin 26 §:n 1 ja 2 momentin säännösten osalta.

Voimassa olevaan oikeustilaan nähden toimiluvan peruminen selkeytyisi koskemaan suoraan

Rahoitusvakausviraston päätöksellä selvitystilaan määrättyjä sekä tilanteita, joissa konkurssihakemus on vasta vireillä, jos hakemus on laitettu vireille Rahoitusvakausviraston tekemän päätöksen perusteella edellä kuvattujen edellytysten mukaisesti. Voimassa olevan lain mukaan toimilupa tulee perua vasta, kun konkurssiin asettaminen on tehty. Toimiluvan peruminen vastaavassa vaiheessa on kuitenkin voimassa olevan lain mukaan mahdollista, jos joku muu 26 §:n edellytyksistä täyttyy. Tässä esityksessä ehdotettu nimenomainen säännös tarkoittaisi, että toimilupa voitaisiin peruuttaa suoraan, jos Rahoitusvakausvirasto on tehnyt päätöksen olla asettamatta luottolaitosta kriisihallintoon, koska luottolaitos täyttäisi muut kriisihallintoon asettamiselle säädetyt edellytykset paitsi edellytyksen kriisihallinnon tarpeellisuudesta yleisen edun turvaamiseksi.

Kohdassa 8 säädettäisiin siitä, että Finanssivalvonta voi perua toimiluvan myös silloin, kun 7 kohdassa tarkoitettua vastaavan päätöksen on tehnyt yhteinen kriisinratkaisuneuvosto yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 806/2014 mukaisesti.

Pykälän *3 momentti* säädettäisiin niistä tilanteista, kun Finanssivalvonnan on peruttava toimilupa. Momentin *1 kohta* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 4 momentin sisältöä. Momentin *1 kohdasta* poistettaisiin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet tarpeettomana, sillä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimiluvan perumisestä säädetään luottolaitoslain 17 luvun 7 §:ssä. Momentin *2 kohta* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 10 momenttia. Momentin *3–5 kohta* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 5 momenttia, mutta säännös muotoiltaisiin kohtamuotoiseksi lain selkeyttämiseksi.

Pykälän *4 momentti* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 9 momenttia.

Pykälän *5 momentti* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 3 momenttia.

Pykälän *6 momentti* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 1 ja 2 momentin säännöksiä siitä, että jos EKP tai muu viranomainen on toimivaltainen toimilupaviranomainen, Finanssivalvonnan on esitettävä EKP:lle tai muulle toimilupaviranomaiselle toimiluvan perumista sen sijaan, että se itse peruisi toimiluvan.

Pykälän *7 momentti* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 6 momenttia.

Pykälän *8 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan 26 §:n 8 momentin sisältöä siltä osin kuin siinä on viitattu voimassa olevaan 1–3 momenttiin. Viittaus päivitettäisiin samaan säännökseen kuin voimassa olevassa 26 §:ssä. Pykälän 8 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että pykälässä toimiluvan perumisesta säädettyä sovelletaan myös rekisteröitymisvelvollisen luotonvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen. Muutosta on alun perin ehdotettu hallituksen esityksessä HE 120/2025 vp. Hallitusten esitysten yhteensovittamisesta lisää luvussa 11.

Pykälän *9 momentti* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 4 momentin informatiivisia viittauksia.

Pykälän *10 momentti* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 7 momentin informatiivista viittausta. Momenttiin lisättäisiin myös poikkeussäännös kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimiluvan perumisesta. Säännöksen mukaan poiketen siitä, mitä säädetään 1–3 momentissa, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimiluvan perumiseen sovellettaisiin luottolaitoslain 17 luvun 7 §:ssä säädettyä. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimiluvan perumiseen sovellettaisiin 26 §:ää sen mukaisesti, mitä säädetään luottolaitoslain 17

luvun 7 §:ssä.

Pykälän *11 momentti* vastaisi voimassa olevan 26 §:n 11 momentin informatiivista viittausta.

28 §. *Johdon toiminnan rajoittaminen.* Pykälään lisättäisiin *uusi 15 momentti*. Momentin mukaan sen lisäksi, mitä säädetään 1 momentissa, Finanssivalvonta voi määräajaksi kieltää luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvaa henkilöä, avainhenkilöä, henkilöä, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin tai muuta luonnollista henkilöä taikka omistusyhteisössä tai sijoituspalveluyrityksessä vastaavassa asemassa olevaa henkilöä hoitamasta tehtäviään rikkomuksesta tai laiminlyönnistä vastuussa olevassa yrityksessä. Henkilön on pitänyt olla vastuussa luottolaitoslain 20 luvun 1 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitetun tai sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun säännöksen tai päätöksen rikkomisesta tai laiminlyönnistä, jotta henkilöä voidaan rajoittaa. Sijoituspalvelulain 3 luvun 1 a §:n 1 momentin rikkomukseksi tai laiminlyönniksi ei katsota tilannetta, jossa Finanssivalvonta on myöntänyt 1 a §:n 4 momentin mukaisesti poikkeuksen.

Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan c alakohdan iv alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan c alakohdan iv alakohta.

32 a §. *Omistusosuuden hankinnan kieltäminen*. Pykälän *1 momentin 4 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa paremmin luottolaitosdirektiivin 23 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan muutettua e luetelmakohtaa. Mainittu luetelmakohta edellyttää, että omistusosuuden hankinta voidaan viranomaisen toimesta kieltää myös silloin, kun on perusteltua syytä epäillä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin kohoamista. Muutoin kohtaan ei ehdoteta muutoksia, sillä voimassa oleva sanamuoto ”hankinnan liittymistä rahanpesun ja terrorismin rahoitukseen” on laaja ja kattaa mainitun direktiivikohdan tarkoittamat rahanpesun ja terrorismin rahoittamiseen liitännäiset seikat kattavasti. Kohtaan ei ehdoteta nimenomaista viittausta rahanpesudirektiiviin tämän ollessa tarpeetonta, koska rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskeva sääntely on EU:ssa harmonisoitu, jolloin rahanpesua joka tapauksessa tarkastellaan EU-tasoisen lainsäädännön vaatimukset täyttävällä tavalla. Ehdotetulla laveammalla sanamuodolla huomioidaan myös direktiivissä viitattua viidettä rahanpesudirektiiviä uudemmat kuudes rahanpesudirektiivi eli jäsenvaltioissa käyttöön otettavista mekanismeista rahoitusjärjestelmän käytön estämiseksi rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen, direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta ja kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1640 sekä uusi rahanpesuasetus eli rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1624.

Pykälän ehdotettu sanamuoto kattaa myös luottolaitosdirektiivin 23 artiklan 1 kohdan uudessa kolmannessa alakohdassa säädetyt vaatimukset. Nämä kohdat edellyttävät, että toimivaltaisella viranomaisella on oltava toimivalta vastustaa omistusosuuden hankintaa, jos omistusosuuden hankkija on sijoittautunut rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen kannalta korkeariskiseen kolmanteen valtioon tai jos kyseinen valtio on EU:ssa asetettujen pakotteiden alainen, ja että tämä arvioidusti vaikuttaa heikentävästi rahanpesun ja terrorismin rahoittamiseen liittyvien velvoitteiden hoitamiseen. Nimenomaista säännöstä mainitun alakohdan täytäntöönpanemiseksi ei ehdoteta, koska ehdotettu 1 momentin 4 kohta on sikäli laaja, että se kattaa myös nämä direktiivin nimenomaisesti edellyttämät tilanteet.

32 b §. *Omistusosuuden hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely*. Pykälän *1 momenttiin* sisältyvää määräaikaa omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen

vastaanottovahvistuksesta ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 22 artiklan 2 muutettua ensimmäistä alakohtaa vastaavasti siten, että vahvistus on lähetettävä kymmenen arkipäivän kuluessa. Voimassa olevan sääntelyn mukaan vahvistus on lähetettävä viimeistään toisena arkipäivänä.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonnan on tehtävä päätösesitys EKP:lle siten, että EKP voi tehdä omistusosuuksien hankintaa koskevan päätöksen momentissa säädetyssä määräajassa, eli 60 arkipäivän kuluessa. Voimassa olevan momentin mukaan päätösesitys olisi tehtävä 60 päivässä, joka on myös päätöksen tekemisen määräaika. Koska päätöstä valmisteleva esitys on käytännössä tehtävä huomattavasti tätä aiemmin, momenttia ehdotetaan muutettavaksi esitettyyn muotoon. Lisäksi momenttiin tehtäisiin tekninen kielimuutos.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 6 momentti*, jolla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 23 artiklan 1 kohdan uusi toinen alakohta ja 2 kohdan uusi toinen alakohta. Momentissa säädettäisiin mainittuja alakohtia vastaavasta kuulemismenettelystä pankkivalvontaviranomaisen ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä valvovan viranomaisen välillä, jos Finanssivalvonta ei toimi molempina viranomaisina. Koska toimivaltaisena viranomaisena omistusosuuden hankintaa koskevissa päätöksissä on EKP, momentti koskisi Finanssivalvonnan tehtäviä EKP:lle tehtävän päätösesityksen valmistelussa. Jos Finanssivalvonta vastaa näistä molemmista valvontatehtävistä, Finanssivalvonnan tulee järjestää sisäisesti tarpeellinen tietojenvaihtomenettely eri valvontatoimintojen välillä. Erillistä säännöstä tästä ei katsota tarpeelliseksi Finanssivalvonnan hoitaessa näitä molempia tehtäviä. Mikäli rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaava viranomainen katsoo, että omistusosuuden hankintaa tulisi vastustaa, vastustuksesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 30 päivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on lähettänyt toiselle viranomaiselle kuulemispyynnön. Finanssivalvonnan tulee ehdotetun momentin mukaan ottaa tällainen lausunto nimenomaisesti huomioon arvioidessaan omistusosuuden hankinnan kieltämisperusteiden täyttymistä. Direktiivin mukaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta vastaavan viranomaisen lausunto hankinnan kieltämiseksi voi olla perusteena omistusosuuden hankinnan kieltämiselle. Nimenomaista säännöstä tästä ei ehdoteta sisällytettäväksi lainsäädäntöön, sillä ehdotetut säännösmuutokset ja olemassa olevat säännökset jo sellaisenaan sisältävät mahdollisuuden omistusosuuden hankinnan kieltämiseen tällaisella perusteella sitä mitenkään rajoittamatta.

33 a §. *Uhkasakko.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 ja 5 momentti. Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin uhkasakon määräytymisestä ja laskentatavasta markkinarakennetoimija-asetuksen artiklan 7 a rikkomisesta. Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin uhkasakon määräytymisestä ja laskentatavasta markkinarakennetoimija-asetuksen ilmoitusvelvollisuutta koskevan 9 artiklan rikkomisesta. Markkinarakennetoimija-asetuksen 12 artiklan 1 a kohdan mukaisesti toimivaltaisen viranomaisen on määrättävä hallinnollisia seuraamuksia tai uhkasakkoja 9 artiklan mukaisen ilmoitusvelvollisuuden rikkomisesta, jos ilmoitetut tiedot sisältävät toistuvasti järjetelmällisiä ilmeisiä virheitä.

Uusien momenttien myötä nykyinen 4 momentti siirtyisi 6 momentiksi.

Muutoksilla annettaisiin kansallista sääntelyä, joka täydentää EMIR-muutosasetusta. Täydennys koskee EMIR-muutosasetuksen 1 artiklan 7 kohdan tarkoittaman markkinarakennetoimija-asetuksen 7a artiklan 9 kohdan 2–4 alakohtaa sekä 11 kohdan tarkoittaman markkinarakennetoimija-asetuksen 12 artiklan 1 a kohtaa.

Lain 3 lukuun ennen ehdotettavaa 35 b §:ää lisättäisiin uutena väliotsikkona

Luottolaitosvalvontaan liittyvät erityiset tehtävät ja valvontavaltuudet.

35 b §. *Luottolaitostoimintaan liittyvien kelpoisuusvaatimusten valvonta ja valvontavaltuudet*. Pykälä olisi uusi. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 1 f kohdan mukaisesta nimenomaisesta tehtävästä luottolaitosten ja omistusyhteisöjen johdon kelpoisuusvaatimusten valvonnassa. Mainitussa artiklakohdassa säädetyt velvoitteet ennakkoilmoituksesta ja tietojen toimittamisesta sisältyisivät luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 4 b §:ään. Momentissa säädettäisiin lisäksi 91 artiklan 1 g kohdan mukaisesta velvollisuudesta arvioida johdon kelpoisuusvaatimusten täyttyminen epäiltäessä rahanpesua tai terrorismin rahoittamista tai jos tällaisen riski on kohonnut.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 1 f kohdan toisen alakohdan edellyttämistä valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeuksista.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 91 a artiklan 5 kohdan mukaisista valvonnallisista erityistehtävistä eräiden avainhenkilöiden kelpoisuusvaatimusten valvonnassa.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 1 h kohdan ja 91 a artiklan 6 kohdan edellyttämistä valvonnallisista toimivaltuuksista. Mainittuihin artiklakohtiin sisältyviä ennakkoarviointiin (*ex ante*) sovellettavia säännöksiä ei ehdoteta pantavaksi täytäntöön, koska tässä esityksessä ei ehdoteta säädettäväksi kelpoisuusvaatimusten ennakkoarviointia.

Pykälän *5 momentilla* pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 9 kohdan mukainen pankkivalvontaviranomaisen tehtävä monimuotoisuuskäytänteiden vertailemiseksi ja tähän liittyvä velvollisuus luovuttaa tietoja Euroopan pankkiviranomaiselle.

38 §. *Rikemaksu.* Pykälän *1 momentin 4 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi. Rikemaksu voitaisiin määrätä myös markkinarakennetoimija-asetuksen 4 b artiklan 4 kohdan kaupan jälkeisen riskienvähennyspalvelun tarjoajan velvoitteiden, 7 c artiklan 1–3 kohdan tiedotus- tai ilmoitusvelvollisuuden, 7 d artiklan 1 kohdan ilmoitusvelvollisuuden sekä 7 e artiklan 1 kohdan ilmoitusvelvollisuuden rikkomisesta. Näiden säännösten olennaisuuden vuoksi pelkästään mahdollisuutta määrätä uhkasakko niiden rikkomisesta ei voida pitää riittävänä, vaan on tarpeen mahdollistaa myös rikemaksu hallinnollisena seuraamuksena. Muutoksilla annettaisiin kansallista sääntelyä, joka täydentää EMIR-muutosasetusta. Täydennys koskee markkinarakennetoimija-asetuksen 12 artiklaa niiltä osin kuin on tarkoituksenmukaista huomioida EMIR-muutosasetuksen tuomat muutokset.

Pykälän 1 momentin 4 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi viittaus markkinarakennetoimija-asetuksen 5 artiklaan. Kyseinen artikla asettaa velvollisuuksia ainoastaan Suomen toimivaltaisena viranmaisena toimivalle Finanssivalvonnalle ja Euroopan arvopaperi-markkinaviranomaiselle, eikä seuraamusten asettaminen ole siten tarkoituksenmukaista.

39 §. *Julkinen varoitus.* Pykälään lisättäisiin uusi *2 momentti*. Momentin mukaan sen lisäksi, mitä säädetään 1 momentissa, Finanssivalvonta voi antaa julkisen varoituksen myös luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle henkilölle, avainhenkilölle, henkilölle, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin sekä muulle luonnolliselle henkilölle taikka omistusyhteisössä tai sijoituspalveluyrityksessä vastaavassa asemassa olevaa henkilölle. Henkilön on pitänyt olla vastuussa luottolaitoslain 20 luvun 1 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitetun tai sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun säännöksen tai päätöksen rikkomisesta tai laiminlyönnistä, jotta varoitus voidaan antaa.

Luottolaitosdirektiivin 66 sekä 67 artiklassa tarkoittama julkinen ilmoitus voitaisiin siis antaa oikeushenkilölle eli esimerkiksi luottolaitokselle tai omistusyhteisölle voimassa olevan 39 §:n 1 momentin perusteella. Luonnolliselle henkilölle, kuten luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvalle, julkinen ilmoitus voitaisiin antaa perustuen ehdotettuun uuteen 2 momenttiin.

Sijoituspalvelulain 3 luvun 1 a §:n 1 momentin rikkomukseksi tai laiminlyönniksi ei katsota tilannetta, jossa Finanssivalvonta on myöntänyt 1 a §:n 4 momentin mukaisesti poikkeuksen. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan c alakohdan i alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan c alakohdan i alakohta sekä osittain luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 2 kohta. Uuden momentin myötä voimassa olevan 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi.

40 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän *2 momentin 1 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi siten, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös markkinarakennetoimija-asetuksen 4 a artiklan 3 kohdan positiolaskelmiin liittyvien säännöksien, 7 a artiklan 1–4 kohdan säännöksiä aktiivista tiliä koskevien velvoitteiden, 7 b artiklan 1 tai 2 kohdan laskenta- tai ilmoitusvelvollisuuden tai 10 artiklan 3 kohdan positiolaskentaa koskevien velvoitteiden rikkomisesta. Artikloiden 7 a ja 7 b aktiiviseen tiliin liittyvät velvoitteet ovat EMIR-muutosasetuksen olennaisin osa, joten niiden rikkomisesta on syytä olla mahdollisuus määrätä seuraamusmaksu.

Muutoksilla annettaisiin kansallista sääntelyä, joka täydentää EMIR-muutosasetusta. Täydennys koskee markkinarakennetoimija-asetuksen 12 artiklaa niiltä osin kuin tarkoituksenmukaista on huomioida EMIR-muutosasetuksen tuomat muutokset. Markkinarakennetoimija-asetuksen 12 artikla edellyttää, että muutosasetuksessa lisättyjen säännösten rikkomisesta säädetään seuraamukset, erityisesti hallinnolliset seuraamusmaksut.

Pykälän *3 momentti* kumottaisiin ja säännöksen sisältö siirrettäisiin 42 §:ään.

Pykälän *6 momentti* muutettaisiin siihen lisättäisiin myös säännösten nojalla annettavat määräykset ja päätökset. Tarkoituksena on, että laista selviää selkeästi, että seuraamusmaksu voidaan määrätä myös Finanssivalvonnan määräyksen taikka valvontaviranomaisen päätöksen rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Momentin uusi säännös olisi osittain päällekkäinen sektorilaeissa olevien vastaavien säännösten kanssa. Tällä selkeyttävällä säännöksellä varmistettaisiin, että 41 a ja b §:t voitaisiin muotoilla mahdollisimman selkeästi sen osalta, että seuraamusmaksun enimmäismääriä koskevat säännökset koskevat myös säännösten nojalla annettuja määräyksiä, asetuksia sekä päätöksiä.

40 b §. *Liikevaihdon määritelmä.* Lakiin lisättäisiin uusi 40 b §, jossa säädettäisiin liikevaihdon määritelmästä. Liikevaihdon määritelmät siirrettäisiin lain selkeyttämiseksi 41 ja 41 a §:stä samaan pykälään. Voimassa olevan lain 41 §:ssä säädetään seuraamusmaksujen enimmäismääristä ja liikevaihdon laskentatavasta niistä rikkomuksista, joista voidaan säätää kansallisesti. Voimassa olevassa 41 a §:ssä puolestaan säädetään seuraamusmaksujen enimmäismääristä ja liikevaihdon laskentatavasta EU-sääntelyn mukaisesti. EU-sääntely edellyttää konserniliikevaihdon olevan seuraamusmaksun lähtökohtana, jos rikkomuksen tehnyt yritys on osa konsernia. Tästä syystä ehdotetussa 40 b §:ssä on kaksi eri momenttia, jotka eroavat toisistaan konserniliikevaihtoa koskevan säännöksen osalta.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 41 §:n 7 momenttia, joka on muutettu lailla 1279/2015. Kyseistä momenttia on sen jälkeen muutettu laeilla 524/2021 ja 954/2021. Momentin johdantokappaleessa selkeytettäisiin, että momentin määritelmiä sovellettaisiin silloin, kun Finanssivalvonta määräisi seuraamusmaksun, jonka enimmäismäärä asetetaan 41 §:n mukaisesti. *Kohdan 1* liikevaihdon määritelmää päivitettäisiin. Kohdan 1 päivittämisellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 3 kohta sekä 67 artiklan 3 kohta.

Pykälän *2 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan lain 41 a §:n 26 momenttia, joka alun perin on muutettu lailla 524/2021. Kyseistä momenttia on sen jälkeen muutettu lailla 954/2021. Momentin johtokappaleessa selkeytettäisiin, että momentin määritelmiä sovellettaisiin silloin, kun Finanssivalvonta määräisi seuraamusmaksun, jonka enimmäismäärä asetetaan 41 a–41 c §:n mukaisesti. *Kohdan 1* liikevaihdon määritelmää päivitettäisiin. Kohdan 1 päivittämisellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 3 kohta sekä 67 artiklan 3 kohta. *Kohtaan 2* siirrettäisiin voimassa olevan 26 momentin 1 kohdan loppuosaa konserniin kuuluvista toimijoista. *Kohta 3* vastaisi voimassa olevan 24 momentin 2 kohtaa. *Kohta 4* vastaisi voimassa olevan 26 momentin 2 kohtaa.

41 §. *Seuraamusmaksun määrääminen.* Pykälän *3 momenttiin* lisättäisiin säännös, jonka mukaan seuraamusmaksun määräämisessä on otettava huomioon myös rikosoikeudellinen seuraamus, jos kyse on luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen säännösten rikkomisesta.

Pykälän *7 momentti* kumottaisiin tarpeettomana, sillä määritelmä siirrettäisiin uuteen 40 b §:ään.

41 a §. *Seuraamusmaksu enintään kaksi kertaa saavutetun hyödyn määrä.* Voimassa olevan lain 41 a § muutettaisiin kokonaisuudessaan sekä muutettaisiin otsikko. Pykälässä säädettäisiin seuraamusmaksun enimmäismäärästä niissä tilanteissa, kun vaihtoehtoinen enimmäismäärä voi olla enintään kaksinkertainen kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että poiketen 41 §:ssä säädetystä 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan seuraamusmaksujen enimmäismäärissä tätä pykälää. Pykälässä tarkoitettu seuraamusmaksu saisi olla 2 ja 3 momentin estämättä kuitenkin enintään kaksi kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyöty on määritettävissä. Tämä tarkoittaa, että mikäli teolla tai laiminlyönnillä saatu määritettävissä oleva hyöty tai sillä vältetty tappio kuitenkin ylittäisi 2 ja 3 momentissa asetettujen enimmäisseuraamusten rajat, voitaisiin tämä ottaa huomioon seuraamusmaksua määrätessä. Momentti vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 12 momenttia.

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 1–11 momenttia. Momentin 1 kohta vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 1 momenttia (muutettu laeilla 1279/2015, 352/2017 ja 192/2023). Kohta 2 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 2 momenttia (muutettu laeilla 1279/2015 ja 524/2021). Kohta 3 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 3 momenttia (muutettu laeilla 176/2016 ja 524/2021). Kohta 4 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 4 momenttia (muutettu laeilla 241/2018 ja 524/2021). Kohta 5 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 5 momenttia (muutettu laeilla 228/2017 ja 524/2021). Kohta 6 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 6 momenttia (muutettu lailla 524/2021). Kohta 7 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 7 momenttia (muutettu lailla 214/2022). Kohta 8 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 8 momenttia (muutettu lailla 205/2022). Kohta 9 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 9 momenttia (muutettu lailla 403/2024). Kohta 10 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 10 momenttia (muutettu lailla 403/2024). Kohta 11 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 11 momenttia (muutettu lailla 697/2024).

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, että mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös kyseisiä säännöksiä tarkentavien tai täsmentävien säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin. Toisin sanoen siis tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädettyä sovellettaisiin myös 40 §:n 6 momentissa tarkoitettuihin säännöksiin, määräyksiin ja päätöksiin, jos ne on annettu tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen säännösten nojalla.

41 b §. *Seuraamusmaksu enintään kolme kertaa saavutetun hyödyn määrä.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan ja muutettaisiin myös otsikko. Pykälässä säädettäisiin seuraamusmaksun enimmäismäärästä niissä tilanteissa, kun vaihtoehtoinen enimmäismäärä voi olla enintään kolminkertainen kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että poiketen 41 §:ssä säädetystä 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan seuraamusmaksujen enimmäismäärissä tätä pykälää. Pykälässä tarkoitettu seuraamusmaksu saisi olla 2 ja 3 momentin estämättä kuitenkin enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyöty on määritettävissä. Tämä tarkoittaa, että mikäli teolla tai laiminlyönnillä saatu määritettävissä oleva hyöty tai sillä vältetty tappio kuitenkin ylittäisi 2 ja 3 momentissa asetettujen enimmäisseuraamusten rajat, voitaisiin tämä ottaa huomioon seuraamusmaksua määrätessä. Momentti vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 23 momenttia.

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 13–22 momenttia. Momentin 1 kohta vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 13 momenttia (muutettu laeilla 520/2016 ja 524/2021). Kohta 2 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 14 momenttia (muutettu laeilla 520/2016 ja 524/2021). Kohta 3 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 15 momenttia (muutettu lailla 520/2016 ja HE 184/2025 vp). Kohta 4 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 16 momenttia (muutettu HE 184/2025 vp). Kohta 5 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 17 momenttia (muutettu HE 184/2025 vp). Kohta 6 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 18 momenttia (muutettu lailla 524/2021). Kohta 7 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 19 momenttia (muutettu lailla 697/2024 ja HE 184/2025 vp). Kohta 8 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 20 momenttia (muutettu laeilla 524/2021). Kohta 9 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 21 momenttia (muutettu lailla 403/2024). Kohta 10 vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 22 momenttia (muutettu lailla 403/2024).

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, että mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös kyseisiä säännöksiä tarkentavien tai täsmentävien säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin. Toisin sanoen siis tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädettyä sovelletaan myös 40 §:n 6 momentissa tarkoitettuihin säännöksiin, määräyksiin ja päätöksiin, jos ne on annettu tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen säännösten nojalla.

41 c §. *Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä muissa tapauksissa.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan. Otsikkoa muutettaisiin. Pykälän sisältö vastaisi pääosin voimassa olevaa. Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 41 a §:n 25 momenttia (muutettu lailla 83/2025).

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös kyseistä säännöstä tarkentavien tai täsmentävien säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin. Toisin sanoen siis tämän pykälän 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös 40 §:n 6 momentissa tarkoitettuihin säännöksiin, määräyksiin ja päätöksiin, jos ne on annettu tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen säännösten nojalla.

41 d §. *Yhteinen seuraamusmaksu.* Pykälä olisi uusi, mutta se vastaisi voimassa olevan lain 41 b §:ää.

41 e §. *Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen yritysjärjestelytilanteessa.* Pykälä olisi uusi, mutta se vastaisi voimassa olevan lain 41 c §:ää. Viitaukset kuitenkin päivitettäisiin.

42 §. *Hallinnollisen seuraamuksen määräämättä jättäminen.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 42 §:n 1 momenttia (HE 32/2012 vp).

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 42 §:n 2 momenttia (HE 32/2012 vp).

Pykälän *3 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 40 §:n 3 momenttia (HE 39/2014 vp). Siirretty säännös koskee Finanssivalvonnan poikkeusmahdollisuutta määrätä asiassa seuraamusmaksu ja olla ilmoittamatta asian ilmoittamatta esitutkintaviranomaiselle, jos teko tai laiminlyönti on sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvioiden vähäinen.

Pykälän *4 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 42 §:n 3 momenttia (HE 32/2012 vp).

Pykälän *5 momentti* olisi sisällöltään uusi. Uusi momentti sisältäisi poikkeuksen 4 momentissa säädetystä kaksoisrangaistavuuden kiellosta. Poikkeussäännöksen mukaan Finanssivalvonta voisi määrätä seuraamusmaksun luottolaitoslain 20 luvun 1 §:n säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa taikka jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Seuraamusmaksun voisi määrätä ainoastaan seuraavien edellytysten täyttyessä: 1) seuraamusmaksun määrääminen on täysin välttämätöntä yleisen edun suojaamiseksi; 2) suojattava yleinen etu on eri kuin rikosseuraamuksella suojattava yleinen etu; 3) suojattava yleinen etu täydentää rikosseuraamuksella suojattavaa yleistä etu; 4) seuraamusmaksun määrääminen on oikeasuhtaista 5) seuraamusmaksun määräämistä koskeva menettely on sovitettu yhteen rikosasian käsittelyn kanssa.

Momentin poikkeussäännöksellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 70 artiklan 3 kohta. Poikkeussäännös vastaisi Euroopan unionin tuomioistuimen sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen kehittynyttä oikeuskäytäntöä siitä, että ne bis in idem -periaate ei tiettyjen edellytysten täyttyessä estä hallinnollisen seuraamuksen ja rikosoikeudellisen seuraamuksen määräämistä samasta teosta. Euroopan unionin tuomioistuin on käsitellyt asiaa tapauksissaan C-524/15 (Menci) sekä C-596/16 ja C-597/16 (Di Puma ja Zecca). Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on käsitellyt asiaa esimerkiksi tapauksissaan A and B v. Norway (2016) ja Tsonyo Tsonev v. Bulgaria (2021).

Kaksoisrangaistavuuden kielto on ollut Suomessa hyvin vakiintunut, eikä sen osalta ole havaittu erityisiä tarpeita poikkeuksen säätämiselle. Poikkeus on kuitenkin välttämätön säätää luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Yksittäisiä esimerkkejä voidaan rajoitetusti esittää havainnollistamaan, millaisessa käytännön tilanteessa poikkeus voisi tulla mahdollisesti sovellettavaksi, jos edellytykset täyttyvät. Poikkeussäännöksen tarkoittama tilanne voisi esimerkiksi olla käsillä, kun toimija harjoittaa luottolaitostoimintaa ilman toimilupaa. Kyseisestä toiminnasta on säädetty rikosseuraamus, mutta Finanssivalvonnalla on myös mahdollisuus määrätä hallinnollinen seuraamus annetun päätöksen vastaisesti menettelystä. Tällöin hallinnollisen seuraamuksen ja rikosseuraamuksen taustalla olevien yleisten etujen pitäisi myös erota toisistaan. Pelkästään ajallinen ero seuraamuksissa ei kuitenkaan tarkoita, että yleinen etu katsottaisiin eriksi. Toisenlainen esimerkkitilanne voisi olla sellainen, jossa yritys rikkoo säännöksiä luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmistä siten, että vakavaraisuusvaatimuksia ei pystytä laskemaan. On mahdollista, että sama teko täyttäisi esimerkiksi kirjanpitorikoksen tunnusmerkistön. Tällöin rikosseuraamuksen taustalla oleva yleinen etu painottuisi luotettavan taloudellisen informaation saatavuuden varmistamiseen ja esimerkiksi sijoittajansuojaan. Finanssivalvonnan määräämän seuraamuksen yleinen etu painottuisi puolestaan luottolaitosten sääntelyn noudattamiseen ja rahoitusjärjestelmän vakauteen.

Momentin mukainen välttämätön yleinen etu voisi olla esimerkiksi edellä kuvatusti rahoitusjärjestelmän vakauden suojaaminen tai tarkemmin esimerkiksi tallettajien suojaaminen tilanteessa, jossa toimija harjoittaa luottolaitostoimintaa ilman lupaa. Tällainen tilanne saattaisi olla käsillä erityisesti silloin, kun on tarvetta rikosoikeudellista prosessia nopeammin saatava määrättyä hallinnollinen seuraamus esimerkiksi Finanssivalvonnan kieltopäätöksen rikkomisesta. Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen ei kategorisesti estäisi rikosoikeudellista prosessia luottolaitosrikoksesta, jos edellytykset yhteensovitetusta menettelystä täyttyy siten, että eri seuraamukset katsotaan yhteiseksi kokonaisuudeksi.

Pykälän *6 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 42 §:n 4 momenttia (HE 39/2014 vp).

44 §. *Tietojenvaihto menettelyiden yhteensovittamiseksi.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta olla yhteistyössä rikosprosessiin liittyvien viranomaisten ja tuomioistuimen kanssa. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan olisi toimittava yhteistyössä poliisin, syyttäjän sekä tuomioistuimen kanssa varmistaakseen, että kyseiset viranomaiset saavat oikea-aikaisesti asianmukaiset tiedot käynnissä olevista hallinnollisista menettelyistä ja että Finanssivalvonta saa vastaavasti tiedot rikosoikeudellisista menettelyistä. Tietojen välittäminen on tärkeää erityisesti silloin, kun samaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä vastaan käynnistetään hallinnollisia menettelyitä tai rikosoikeudellisia menettelyitä ja saman henkilön voidaan molemmissa menettelyissä katsoa olevan vastuussa samasta toiminnasta. Finanssivalvonta voisi täyttää velvollisuutensa esimerkiksi tekemällä yhteisymmärryspöytäkirjan kyseisten viranomaisten kanssa. Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 70 artiklan 4 kohta.

Pykälällä turvataan ne bis in idem -periaatteen toteutumista, sillä koordinoidulla yhteistyöllä varmistetaan riittävä tietojenvaihto hallinnollisten ja rikosoikeudellisten seuraamusten menettelyistä. Yhteistyöllä varmistetaan, että lähtökohtaisesti vältetään päällekkäiset menettelyt kaksoisrangaistavuuden kiellon mukaisesti. Viranomaisten yhteistyö ja koordinointi ovat keskeisiä erityisesti silloin, kun samasta teosta voi seurata sekä hallinnollisia että rikosoikeudellisia menettelyjä tai seuraamuksia poikkeussäännöksen mukaisesti. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen käytännön mukaan kaksoisrangaistavuuden poikkeuksen soveltamisen yksi edellytys on, että menettelyt on toteutettu tavalla, jolla vältetään päällekkäisyys todisteiden keräämisessä ja arvioinnissa niin pitkälti kuin se on mahdollista. Yhteistyön on oltava riittävää eri viranomaisten kesken, jotta tällainen edellytys täyttyisi. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on kaksoisrangaistavuutta koskevassa soveltamisohjeessaan todennut, että yhteistyötä on tehtävä erilaisten toimivaltaisten viranomaisten kesken (adequate interaction between the various competent authorities). Tästä syystä katsotaan, että kaikki tahot, joilla voi olla tapauskohtaisesti merkitystä yhteensovittamisen kannalta, ovat mukana yhteistyövelvoitteessa ja mahdollisessa tietojenluovutuksessa.

Pykälässä säädettäisiin selkeyden vuoksi erikseen myös oikeudesta saada ja luovuttaa tietoja yhteistyön piirissä olevien viranomaisten ja tuomioistuimen kesken. Tietojenluovutuksen kohteena on luottolaitosdirektiivin mukaan asianmukaiset tiedot. Tietojenvaihto mahdollistaa sen, että hallinnollisten ja rikosoikeudellisten seuraamusten menettelyt pystytään todella sovittamaan yhteen edellä kuvatulla tavalla. Säännöksellä tarkoitetaan sitä, että yhteistyön piirissä olevilla viranomaisilla ja tuomioistuimilla on oikeus saada tietoja toisiltaan, ja niillä on velvollisuus luovuttaa tietoja toisilleen.

Henkilötietojen käsittelyn ensisijainen oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka perusteella rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät. Tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa sekä henkilötietojen käsittely suhteessa perus- ja ihmisoikeuksiin on kuvattu tarkemmin luvussa 12.4.

71 §. *Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja.* Finanssivalvonnalla on, sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja muille viranomaisille niin kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 1 momentissa tarkemmin säädetään. Finanssivalvonnasta annetun lain 71 § tulee sovellettavaksi verolainsäädännön tietojenluovutusta koskevien säännösten sijaan.

Pykälän *1 momentin 16 kohtaan* lisättäisiin säännös, jonka mukaan Finanssivalvonta voi luovuttaa Verohallinnolle myös verotuksen toimittamisen kannalta välttämättömiä tietoja salassapitosäännösten estämättä. Luovutettujen tietojen on siis oltava välttämättömiä verotusmenettelystä annetun lain velvoitteiden valvonnan kannalta. Käyttötarkoitukseltaan tietoja saataisiin luovuttaa vain verotusmenettelystä annetun lain velvoitteiden valvontaan. Välttämättömyyskriteeri katsotaan erityissäännökseksi suhteessa Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan Finanssivalvonnan luovuttamien tietojen tulee olla tarpeellisia Verohallinnon tehtävien suorittamiseksi. Näin ollen tietojen luovuttaminen vaatii välttämättömyyskriteerin täyttämistä, joten pelkän 2 momentin tarpeellisuuskriteerin täyttämistä ei katsota riittäväksi.

Luovutetut tiedot voivat olla vain sellaisia, joita Finanssivalvonta on havainnut luottolaitosdirektiivin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnassa. Luottolaitosdirektiivi ja EU:n vakavaraisuusasetus täydentävät toisiaan merkittävällä tavalla ja siten luovat sellaisen kokonaisuuden, että tietojenluovutus olisi mahdotonta rajata ainoastaan direktiivin säännösten valvontaan. Tietosisällöltään ehdotuksessa tarkoitetut tiedot eivät lähtökohtaisesti ole perustuslain 10 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 53 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja 56 artiklan 4 kohta. Voimassa oleva säännös tietojen luovuttamisesta Verohallinnolle koskee vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyviä tietoja. Näin ollen 16 kohdan soveltamisala laajenisi koskemaan myös kaikkia muita verotusmenettelylain velvoitteita.

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta edellyttää, että käsittelyperusteesta säädetään kansallisesti. Erityislainsäädäntöä ei pidetä tarpeellisena, sillä henkilötietojen käsittelyyn ei liity erityisen suuria riskejä. Näin ollen henkilötietojen käsittely perustuisi luovutuksen osalta tietosuojalain 4 §:n 2 kohtaan. Käsittely voi perustua myös 6 artiklan c alakohtaan, jos muualla lainsäädännössä on säädetty luovutusvelvollisuudesta.

Pykälän *5 momenttia* muutettaisiin siten, että Finanssivalvonta ei saa luovuttaa ilman suostumusta toisessa valtiossa sijaitsevalta valvonta- tai muulta viranomaiselta saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen. Voimassa oleva muotoilun mukaan toisen valtion valvonta- tai muulta viranomaiselta saatuja tietoja ei saa luovuttaa edelleen ilman suostumusta. Muotoilu ”toisen valtion” muutettaisiin siis muotoon ”toisessa valtiossa sijaitsevalta”, mikä varmistaisi sen, että säännöksen soveltamisalassa on kyseisen valtion omilta viranomaisilta saatujen tietojen lisäksi myös sellaiset tiedot, jotka on saatu EU:n viranomaisilta. Tyypillisimmin kyseessä voisi olla EKP:ltä tai ESA-viranomaisilta saadut tiedot.

71 e §. *Tietojen luovuttaminen eräille kansainvälisille toimielimille*. Pykälä olisi uusi ja sillä saatettaisiin kansallisesti voimaan luottolaitosdirektiivin 58 a artikla, joka koskee tietojen luovuttamista Kansainväliselle valuuttarahastolle, Maailmanpankille, Kansainväliselle järjestelypankille ja Rahoitusmarkkinoiden vakausneuvostolle. Pykälässä säädettäisiin direktiiviä vastaavalla tavalla tietojen luovuttamisen edellytyksistä näille kansainvälisille toimielimille. Pykälä täydentäisi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 30 §:ää ja Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ää. Direktiivin 58 a artiklan täytäntöönpanoa varten ehdotetaan uutta säännöstä, koska siinä säädetyt tietojen luovuttamisen edellytykset jonkin

verran poikkeavat muista tietojen luovuttamiseen liittyvistä tilanteista.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin direktiivin 58 a artiklan 1 kohtaa vastaavalla tavalla niistä toimielimistä, joille luovutettavia tietoja koskevat mainittua artiklaa koskevat lisäedellytykset. Pykälässä käytettäisiin käsitettä tietojen luovuttaminen, joka kattaa mainitun artiklakohdan sanamuodon mukaiset tilanteet tietojen luovuttamiselle ja jakamiselle. Pykälässä säädettäisiin tietojen luovuttamisen edellytyksistä, kun tieto olisi muutoin salassa pidettävää. Pykälä ei rajoittaisi sellaisen tiedon luovuttamista, joka on luonteeltaan julkista.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin tietojen luovuttamisen edellytyksistä direktiivin 58 a artiklan 2 kohtaa vastaavalla tavalla. Momentin johdantokappaleen mukaan tietojen luovuttaminen edellyttäisi aina nimenomaista pyyntöä. Momentin *1 kohta* vastaisi mainitun direktiivikohdan a alakohtaa. Sen mukaan tietopyyntöä tulisi arvioida sen mukaan, onko pyyntö perusteltu tietoja pyytävän toimielimen tehtävien kannalta. Toimielimen tehtäviä arvioitaisiin sen mukaan, millainen toimivalta toimielimelle on annettu esimerkiksi valtio- tai perustamissopimuksessa tai toimielimen säännöissä. Momentin *2 kohta* vastaisi b alakohtaa ja sisältäisi tietopyynnön yksilöitävyysvaatimuksen. Yksilöitävyyttä arvioitaisiin tietopyynnössä mainitun tiedon luonteen, laajuuden ja muodon perusteella. Tietopyynnössä olisi yksilöitävä myös se, millä nimenomaisella tavalla tietoja tullaan käyttämään. Momentin *3 kohta* vastaisi c alakohtaa ja sisältäisi mainitun alakohdan edellyttämän välttämättömyysvaatimuksen. Tietojen tulee olla tämän mukaisesti välttämättömiä toimielimen tehtävien hoitamisen kannalta, eikä tätä tehtävää pidemmälle menevien tietojen luovuttaminen olisi sallittua. Momentin *4 kohta* vastaisi d alakohtaa ja sisältäisi vaatimuksen siitä, että tiedot luovutetaan vain niille henkilöille, joiden tehtäviin kuuluu käsitellä pyydettyä tietoa. Momentin *5 kohta* vastaisi e alakohtaa ja sisältäisi edellytyksen vastaavasta salassapitovaatimuksesta kuin mitä sovellettaisiin tietojen ollessa Finanssivalvonnan hallussa. Momentin *6 kohta* vastaisi 58 a artiklan 4 kohtaa. Kohdan mukaan henkilötietojen käsittelyssä tietoja pyytävässä organisaatiossa olisi noudatettava tietosuoja-asetusta ja tietosuojalakia vastaavia vaatimuksia.

Henkilötietojen käsittely Finanssivalvonnassa perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta edellyttää, että käsittelyperusteesta säädetään kansallisesti. Erityislainsäädäntöä ei pidetä tarpeellisena, sillä henkilötietojen käsittelyyn ei liity erityisen suuria riskejä. Näin ollen henkilötietojen käsittely perustuisi luovutuksen osalta tietosuojalain 4 §:n 2 kohtaan. Käsittely voi perustua myös 6 artiklan c alakohtaan, jos muualla lainsäädännössä on säädetty luovutusvelvollisuudesta. Tiedot tämän pykälän perusteella saanut taho on 2 momentin 6 kohdan mukaan velvoitettu käsittelemään tietoja EU:n tietosuoja-asetuksen sekä tietosuojalain säännösten mukaisesti. Tällöin käsittelyperuste olisi lähtökohtaisesti tietosuoja-asetuksen 6 artiklan c alakohta.

Pykälän *3 momentti* vastaisi direktiivin 58 a artiklan 3 kohtaa. Ainostaan yleiselle tasolle karkeistettuja (eli aggregoituja) tietoja ja tilastotyyppistä tietoa olisi mahdollista luovuttaa pykälässä tarkoitetuille kansainvälisille toimielimille. Muussa muodossa olevaa pykälässä tarkoitettua tietoa olisi sallittua antaa ainoastaan tutustuttavaksi Finanssivalvonnan toimitiloissa.

73 §. *Muutoksenhaku*. Voimassa olevan 3 momentin mukaan päätöksistä, jotka koskevat johtokunnan jäseniä tai virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen. Muutoksenhaku tällaisiin päätöksiin riippuu siitä, mitä niistä on Suomen Pankkia koskevassa lainsäädännössä säädetty. Tässä esityksessä lakiin tuodaan kuitenkin uusia säännöksiä, joiden perusteella Finanssivalvonta antaa päätöksiä, jotka ovat olennaisia johtokunnan jäsenten, johtajan sekä virkamiesten osalta.

Voimassa olevan pykälän 1 momentin perusteella Finanssivalvonnan päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai varajäsentä, johtajaa, 16 a §:n 2 momentissa tarkoitettua henkilöä taikka virkamiestä, haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Tällaisia päätöksiä olisivat myös esimerkiksi 2 a luvun karenssia sekä 16 c ja 16 d §:ää koskevat päätökset, joista ehdotetaan säännöksiä tässä esityksessä. Voimassa olevan säännöksen mukaisesti siis Finanssivalvonnan johtajalla, johtokunnan jäsenellä ja varajäsenellä, Finanssivalvonnan virkamiehellä sekä 16 a §:n 2 momentissa tarkoitetulla henkilöllä on oikeus hakea muutosta häntä koskevaan päätökseen, jota ehdotetaan tässä esityksessä. Virkasuhteeseen liittyvien päätösten, kuten nimitysten, valituksista säädetään edelleen Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa.

Pykälän *3 momenttia* muutettaisiin viemällä siihen säännös, jonka mukaan asia on käsiteltävä kiireellisenä hallinto-oikeudessa, jos se koskee Finanssivalvonnan 17 b §:ssä tarkoitettua päätöstä, jolla on määrätty karenssi. Tarkoituksena on varmistaa, että päätös, jonka perusteella on rajoitettu henkilön elinkeinovapautta, saataisiin käsiteltyä nopeammassa aikataulussa. Kiireellisten asioiden käsittelyajat ovat muutamia kuukausia, joten merkittävin vaikutus kiireellisyydessä olisi erityisesti pitkien karenssiaikojen osalta. Säännöksellä ei arvioida olevan vaikutusta muiden kiireellisten asioiden käsittelyä pidentävästi, sillä ehdotetun säännöksen mukaisia uusia kiireellisiä asioita olisi arviolta yksittäisiä vuosittain.

Momentin toisen uuden säännöksen mukaan muutosta ei saisi hakea Finanssivalvonnan 17 b §:ssä tarkoitettuun päätökseen, jonka mukaan Finanssivalvonnan virkamiehelle, johtokunnan jäsenelle ja varajäsenelle tai johtajalle ei määrätä karenssia. Kyseessä olisi poikkeussäännös, joka määrittelee valituskiellon kielteisen karenssipäätöksen osalta. Esityksessä on 17 b §:n yhteydessä todettu, että Finanssivalvonta antaisi päätöksen myös silloin, kun henkilölle ei määrätä karenssia. Tämä tarkoittaa, että Finanssivalvonta arvioi ja antaa päätöksen karenssista heillä työskentelevien virkamiesten osalta. Päätöstä siitä, että karenssia ei määrätä, pidetään tärkeänä yksittäisen virkamiehen näkökulmasta. Tällaiseen päätökseen ei kuitenkaan liity aitoa oikeusturvaintressiä virkamiehen näkökulmasta.

Momentin kolmannen säännöksen mukaan poiketen 1 momentista virkasuhdeasioita koskevaan päätökseen, josta säädetään Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa, haetaan muutosta kuitenkin mainitussa laissa säädetyllä tavalla. Säännöksellä on tarkoituksena tehdä mahdollisimman selkeäksi se, että Suomen Pankin virkamieslakiin perustuvista päätöksistä virkasuhdeasioissa haetaan muutosta nimenomaan Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain muutoksenhakusäännösten mukaisesti. Viittaus vastaa sisällön puolesta voimassa olevan pykälän 3 momenttia.

7.2 Laki luottolaitostoiminnasta

1 luku Yleiset säännökset

3 §. *Valvonta.* Pykälän *2 momenttiin* täydennettäisiin mukaan uusi 3 a luku, sillä EKP toimii valvontaviranomaisena kyseisen luvun mukaisissa tilanteissa, kun kyse on EKP:n suorassa valvonnassa olevista laitoksista.

4 §. *Konsolidointiryhmän valvonnasta vastaava viranomainen*. Pykälä ehdotetaan kokonaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 111 artiklan täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Pykälään ehdotettavilla muutoksilla tarkennettaisiin sijoituspalveluyritysten asemaa konsolidointiryhmien valvonnassa, kun samaan konsolidointiryhmään kuuluu sekä luottolaitoksia että sijoituspalveluyrityksiä.

Pykälän *1 momentti* vastaisi direktiivin 111 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

Direktiivin 111 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan täytäntöönpanemiseksi ei ehdoteta nimenomaisia säännöksiä luottolaitoslakiin, koska mainittu alakohta koskee tilanteita, joissa yksikään konsolidointiryhmän yhteisö ei ole luottolaitos. Konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavan viranomaisen määrittämisestä sijoituspalveluyritysliitännäisissä konsolidointiryhmissä on säädetty mainitun alakohdan täytäntöönpanon kannalta riittävällä tavalla sijoituspalvelulain 6 c luvun 12 §:ssä.

Pykälän *2 momentti* vastaisi asiasisällöllisesti direktiivin 111 artiklan 1 kohdan kolmatta alakohtaa sekä artiklan 2 ja 3 kohtaa. Sikäli kuin 111 artiklan 2 ja 3 kohta koskee ainoastaan sijoituspalveluyrityksiä, konsolidoidusta valvonnasta vastaavan viranomaisen määräytymiseen sovelletaan sijoituspalvelulain 6 c luvun 12 §:ää, eikä näiltä osin ehdoteta säännöksiä luottolaitoslakiin.

Pykälän *3 momentti* vastaisi direktiivin 111 artiklan 4 kohtaa ja pykälän *4 momentti* mainitun artiklan 5 kohdan ensimmäistä alakohtaa. Pykälän *5 momentti* vastaisi direktiivin 111 artiklan 6 kohtaa.

Pykälän *6 momentti* sisältäisi talletuspankkien yhteenliittymän konsolidoidun valvonnan osalta viittauksen talletuspankkien yhteenliittymästä annettuun lakiin. Momentti vastaisi voimassa olevan 4 §:n 1 momentin toista virkettä.

15 §. *Omistusyhteisö.* Pykälän *2 momentti* kumottaisiin tarpeettomana, sillä luvun 3 §:ään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, jossa säädettäisiin luettelosta, joka sisältäisi myös tämän poistettavan luettelon toimijat. Momentin määritelmä ETA-valvontaviranomaisen osalta siirrettäisiin 1 luvun uuteen 22 §:ään.

20 §. *Johdon määritelmät*. Pykälä ehdotetaan uudistettavaksi kokonaan. Pykälän *otsikko* olisi voimassa olevasta pykälästä poiketen muodossa *johdon määritelmät*, koska pykälässä säädettäisiin useista eri määritelmistä.

Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi terminologisesti siten, että käsite *johto* muutettaisiin muotoon *ylin johto*, joka kuvaa ehdotettua määritelmää asiasisällöllisesti paremmin. Luottolaitoksen ylimmällä johdolla tarkoitettaisiin hallitusta ja 2 momentissa tarkemmin määriteltävää liiketoiminnasta vastaavaa johtoa. Voimassa olevasta määritelmästä poiketen hallintoneuvosto katsottaisiin luottolaitoslain näkökulmasta ylimpään johtoon kuuluvaksi ainoastaan silloin, kun sille on annettu hallitukselle kuuluvia tehtäviä. Vastaava periaate on kuitenkin sisältynyt jo useisiin voimassa oleviin luottolaitoslain säännöksiin.

Voimassa olevaan 2 momenttiin sisältyvä toimivan johdon määritelmä ehdotetaan jaoteltavaksi liiketoiminnasta vastaavaan johtoon, toimivaan johtoon ja avainhenkilöön. Muutos katsotaan tarpeelliseksi, koska luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivin myötä nämä eri johdon kategoriat on määritelty aiempaa tarkemmin. Lisäksi voimassa oleva toimivan johdon käsitteen tulkinta ja soveltaminen on käytännössä osoittautunut ongelmalliseksi.

Pykälän *2 momenttiin* sisältyisi liiketoiminnasta vastaavan johdon määritelmä. Määritelmä olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan uuden 8 a alakohdan mukainen hallintotehtävää hoitavan ylimmän hallintoelimen määritelmä. Määritelmän mukaan tällaiseen toimielimeen on kuuluttava ne henkilöt, jotka tosiasiallisesti vastaavat luottolaitoksen liiketoiminnan johtamisesta. Direktiivi ei edellytä, että tällaisen toimielimen tulisi olla luonteeltaan hallituksen kaltainen kollektiivinen elin, vaan kyse on henkilöpiirin määrittelystä.

Liiketoiminnasta vastaavalle johdolle ei ehdotetakaan säädettäväksi omaa kollektiivista toimielintä. Muun liiketoiminnasta vastaavan johdon kuin toimitusjohtajan nimittäminen tehtäviinsä ei voimassa olevan yhteisöoikeuden mukaan ole hallituksen pakollinen tehtävä, eikä hallituksen lakisääteisiä velvollisuuksia olla luottolaitoslainsäädännössä laajentamassa tältä osin. Liiketoiminnasta vastaava johto ei olisi luonteeltaan kollegiaalinen toimielin, vaan se ainoastaan määrittelisi sen henkilöpiirin, joita liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluu.

Määritelmän mukaan liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluisi aina luottolaitoksen toimitusjohtaja. Tätä on pidettävä lähtökohtana myös yhtiöoikeudellisen tehtävänjaon näkökulmasta, jossa toimitusjohtaja vastaa yhtiön operatiivisesta johtamisesta (eli hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa) hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Luottolaitosdirektiivin mukainen hallintotehtävää hoitavan toimielimen määritelmä kuitenkin edellyttää, että siihen on sisällytettävä luottolaitoksen toimintaa tosiasiallisesti johtavat henkilöt, ollen siten muodollista yhtiöoikeudellista lähestymistapaa laajempi. Tämän vuoksi ehdotetaan, että liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluisivat myös sellaiset toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivat henkilöt, jotka tosiasiallisesti johtavat luottolaitoksen toimintaa toimitusjohtajan ohella ja jotka luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmässä on määritelty tällaisiksi henkilöiksi.

Kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia henkilöitä, jotka tyypillisesti muodostavat luottolaitoksen johtoryhmän, ei olisi katsottava kuuluvaksi luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon pelkästään organisaatiohierarkkisen aseman perusteella. Momentissa tarkoitetun liiketoiminnasta vastaavan johdon ulkopuolisia ylimmän johdon tehtäviä ovat tyypillisesti esimerkiksi viestintäjohtajan ja henkilöstöjohtajan tehtävät. Tehtävien sisällöstä ja vastuista riippuen tällaiset tehtävät voivat kuulua 4 momentissa ehdotettavan avainhenkilön määritelmän piiriin.

Liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvat henkilöt vastuualueineen ja tehtävänkuvauksineen olisi määriteltävä luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmässä ehdotetussa 7 luvun 4 e §:ssä säädetyllä tavalla. Ehdotetun liiketoiminnasta vastaavan johdon määritelmän tavoitteena on direktiivin täytäntöönpanon lisäksi varmistaa, että luottolaitoksilla on mahdollisuus järjestää operatiivinen toimintansa delegoimalla liiketoimintajohtoon lukeutuvia vastuita tarvittaessa myös muille ylimpään johtoon kuuluville henkilöille. Liiketoiminnasta vastaavan johdon määritelmä ei ole tarkoitettu sovellettavaksi siten, että sillä vähennetään toimitusjohtajalle kuuluvaa yhtiöoikeudellista toimivaltaa ja vastuuta. Jos liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluva henkilö, kuten toimitusjohtaja, kuuluu joko sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen perusteella samanaikaisesti hallitukseen tai tämä on nimitettynä hallituksen jäseneksi, tällaista henkilöä pidettäisiin lakia sovellettaessa liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvana henkilönä riippumatta samanaikaisesta hallitusjäsenyydestä sen sijaan, että hänen kelpoisuuttaan arvioitaisiin osana muuta hallitusta.

Kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia henkilöitä, jotka tyypillisesti muodostavat luottolaitoksen johtoryhmän, ei olisi katsottava kuuluvaksi luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon pelkästään organisaatiohierarkkisen aseman perusteella. Momentissa tarkoitetun liiketoiminnasta vastaavan johdon ulkopuolisia ylimmän johdon tehtäviä ovat tyypillisesti esimerkiksi viestintäjohtajan ja henkilöstöjohtajan tehtävät. Tehtävien sisällöstä ja vastuista riippuen tällaiset tehtävät voivat kuulua 4 momentissa ehdotettavan avainhenkilön määritelmän piiriin.

Liiketoiminnasta vastaava johto ei olisi luonteeltaan kollegiaalinen toimielin, vaan se ainoastaan määrittelisi sen henkilöpiirin, joita liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluu. Koska Suomen yhteisölainsäädännön mukaan yhtiön operatiiviselle johdolle ei ole asetettava monijäsenistä toimielintä, ei sellaista ehdoteta säädettäväksi pakolliseksi nytkään.

Liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvien henkilöiden välillä eri tehtävät voitaisiin jakaa vastuualueittain ilman, että liiketoiminnasta vastaavan johdon edellytetään tekevän päätökset kollegiaalisesti. Mitä esimerkiksi EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan 8 alakohdassa tarkoitetulle ylimmälle hallintoelimelle raportoinnista, raportointi asianomaiselle liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvalle henkilölle lähtökohtaisesti täyttää nämä vaatimukset siltä osin kuin raportointi on toteutettava mainitun direktiivikohdan 8 a alakohdassa tarkoitetulle hallintotoimintoa hoitavalle ylimmälle hallintoelimelle. Jos luottolaitos järjestää toimintansa tavalla, jossa operatiivinen johtaminen painottuu hallituksessa ja puolestaan hallituksen keskeisiä tehtäviä on siirretty hallintoneuvostolle, noudatettaisiin hallituksen osalta kollegiaalista päätöksentekoa myös operatiivisen toiminnan johtamisen osalta. Tämän kaltaiset hallintorakenteet ovat olleet aiemmin yleisiä osuus- ja säästöpankkiryhmittymissä, mutta niistä on kuitenkin Suomen luottolaitossektorilla toistaiseksi laajasti luovuttu.

Pykälän *3 momenttiin* sisältyisi toimivan johdon määritelmä. Se vastaisi luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan 9 alakohdan mukaista toimivan johdon määritelmää. Toimivaan johtoon kuuluvalla tarkoitettaisiin muuta liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvan henkilön välittömässä alaisuudessa toimivaa henkilöä, joka vastaa luottolaitoksen päivittäisestä johtamisesta kuin liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvaa.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan uuden 9 a alakohdan mukaisesta avainhenkilön määritelmästä. Momentin toisessa virkkeessä säädettäisiin direktiivin määritelmän mukaisesti tehtävistä, jotka tulee vähintään lukea määritelmän piiriin. Näitä ovat luottolaitoksen talousjohtaja sekä sisäisistä valvontatoiminnoista (säännösten ja sisäisten toimintaperiaatteiden noudattamisesta vastaava toiminto, riskienvalvontatoiminto ja sisäinen tarkastus) vastaavat henkilöt. Jos tällaiset henkilöt kuitenkin ovat luettavissa luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon tehtävänsä ja tehtävään liittyvien vastuiden perusteella, avainhenkilöä pidettäisiin lakia sovellettaessa liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvana. Avainhenkilöiksi lukeutuisivat lähinnä sellaiset johtoryhmätason tehtävät, jotka eivät ole luokiteltavissa liiketoiminnasta vastaavan johdon tehtäviin.

Avainhenkilön määritelmä olisi osin päällekkäinen toimivan johdon määritelmän kanssa. Avainhenkilö eroaisi kuitenkin toimivasta johdosta siten, että siihen liittyvät johtamisvastuut ovat muuta toimivaa johtoa keskeisimpiä. Toimivasta johdosta vain avainhenkilöt kuuluisivat direktiivin edellyttämällä tavalla lakisääteisten luotettavuus- ja pätevyysvaatimusten piiriin, joista säädettäisiin 4 ja 4 a §:ssä.

Ehdotettuun 2 ja 3 momenttiin sisältyvät määritelmät yhdessä asiasisällöllisesti kattaisivat pääosin voimassa olevan lain 20 §:n 2 momentin mukaisen toimivan johdon määritelmän, mutta kuitenkin tarkemmin eriteltynä. Ehdotetun 4 momentin mukainen avainhenkilön määritelmä täsmentää, että sisäisistä valvontatoiminnoista vastaavaa henkilöä pidettäisiin aina luottolaitoksen avainhenkilönä ja siten muun muassa luotettavuus- ja pätevyysvaatimusten soveltamisen piiriin kuuluvana. Tämä kuitenkin vastaa jo nykyistä toimivan johdon määritelmän soveltamiskäytäntöä. Ehdotetuilla säännöksillä ei ole siten tarkoituksena laajentaa voimassa olevia johtoa koskevia velvoitteita, vaan määritelmissä on kyse luonteeltaan eri vastuutehtäviin kuuluvien vaatimusten selkeyttämisestä. Lisäksi tarkoituksena on, että vaatimuksia sovelletaan tosiasiallisten roolien ja tehtävien perusteella riippumatta niiden muodollisesta yhtiöoikeudellisesta tai organisaatiohierarkkisesta asemasta.

21 §. *Kryptovara.* Lukuun 1 lisättäisiin *uusi 21 pykälä*, jossa säädettäisiin kryptovaran määritelmästä. Kryptovaralla tarkoitettaisiin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettua kryptovaraa, joka ei ole digitaalista keskuspankkirahaa.

Uuden pykälän määritelmällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan uusi 70 alakohta. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa on erillinen soveltamisalasäännös, jonka mukaan asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävät muun muassa EKP ja julkisoikeudelliset kansainväliset järjestöt. Asetusta ei sovelleta kryptovaroihin, jotka ovat ainutkertaisia, eivätkä ole korvattavissa muilla kryptovaroilla. Asetusta ei myöskään sovelleta kryptovaroihin, joita pidetään esimerkiksi rahoitusvälineinä, talletuksina, strukturoituina talletuksina tai vahinko- ja henkivakuutustuotteina EU:n voimassa olevan sääntelyn mukaisesti. Luottolaitosdirektiivissä vastaavia rajauksia ei ole tehty, vaan luottolaitosdirektiivin määritelmä sisältää ainoastaan soveltamisalarajauksen, jonka mukaan kryptovaralla ei tarkoiteta sellaista, joka on digitaalista keskuskpankkirahaa.

22 §. *ETA-valvontaviranomainen.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin ETA-valvontaviranomaisen määritelmästä. ETA-valvontaviranomaisella tarkoitettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 6 §:n 5 kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-valvontaviranomaista. Määritelmä vastaa voimassa olevan lain 1 luvun 15 §:n 2 momentin määritelmää.

2 a luku Omistusyhteisöt

Luvun otsikko ehdotetaan muutettavaksi muotoon omistusyhteisöt informatiivisuuden parantamiseksi, koska luvussa säädetään myös muista omistusyhteisötoiminnalle asetettavista vaatimuksista kuin ainoastaan luvanvaraisuudesta.

1 §. *Omistusyhteisön luvanvaraisuus*. Pykälän *2 momentin 3 kohtaan* lisättäisiin mukaan myös tytäryhteisönä toimiva omistusyhteisö, millä pantaisiin täytäntöön uuden luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 4 kohdan c alakohta. Hakiessa momentissa tarkoitettua vahvistusta poiketa omistusyhteisön lupavaatimuksesta yhtenä edellytyksenä olisi siis se, että tytäryhteisönä toimiva luottolaitos tai tytäryhteisönä toimiva omistusyhteisö, jolle on myönnetty omistusyhteisön lupa, on nimetty vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämisestä. Lisäksi kohtaan lisättäisiin voimassa olevan luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanon täsmentämiseksi vaatimus siitä, että nimetylle yhteisölle on annettava kaikki tarpeelliset keinot ja valtuudet tehtävän tehokkaaseen hoitamiseen.

Pykälän *3 momentin* säännöstä samanaikaisten käsittelyiden sovittamisesta yhteen Finanssivalvonnassa täydennettäisiin. Vaatimus koskisi tilannetta, jossa omistusyhteisön lupa on käsittelyssä samaan aikaan luottolaitoksen toimilupahakemuksen, 3 luvussa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden perusteella annetun ilmoituksen tai 3 a luvun 1 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen kanssa. Vaatimus koskee myös tilanteita, joissa omistusyhteisö on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon. Näissä tilanteissa Finanssivalvonnan on tarvittaessa sovitettava toimintansa yhteen konsolidointiryhmän valvojan ja toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä menettelyiden yhteensovittamisesta muiden viranomaisten kanssa.

Lisäksi 3 momentin säännöstä omistusosuuden hankinnan arviointimenettelyn käsittelyajan keskeyttämisestä laajennettaisiin koskemaan myös toimilupahakemusta ja yritysjärjestelyitä koskevaa ilmoitusta. Säännöstä muutettaisiin myös siten, että keskeyttäminen alkaisi heti eikä vasta 20 arkipäivän ylittävältä osalta. Muutoksilla pannaan täytäntöön uuden luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 2 kohdan toinen alakohta.

2 §. *Omistusyhteisöä koskevan luvan myöntämisen edellytykset*. Pykälän *1 momentin 1 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 3 kohdan a alakohdan aiemman täytäntöönpanon täydentämiseksi. Pykälän *2 momenttiin* lisättäisiin tarkennus, että neljän

kuukauden vaatimus saada päätös aikaan omistusyhteisön luvasta koskee myös 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vahvistusta siitä, ettei lupaa tarvita. Tarkennus panee täytäntöön uuden luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 10 kohtaan lisätyn tarkennuksen.

3 §. *Lupaedellytysten valvonta.* Pykälän *1 momenttia* tarkennettaisiin luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen virkkeen täytäntöönpanon täsmentämiseksi lisäämällä säännös siitä, että valvonnallisissa toimenpiteissä on otettava huomioon vaikutukset ryhmittymän toimintaan. Ryhmittymällä tarkoitettaisiin mainitun direktiivikohdan mukaista finanssikonglomeraattia.

Pykälään lisättäisiin *uusi 3 momentti*, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta ylläpitää verkkosivuillaan luetteloa toimijoista, joille on myönnetty omistusyhteisön lupa tai vahvistus siitä, että omistusyhteisön lupaa ei tarvita. Luettelossa tulisi ilmoittaa vahvistuksen saaneiden yhteisöjen osalta se yhteisö, joka on nimetty vastaamaan sen varmistamisesta, että ryhmä noudattaa vakavaraisuusvaatimuksia konsolidoidulla tasolla. Luetteloa on päivitettävä vähintään vuosittain. Uudella momentilla pantaisiin täytäntöön uuden luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 1 kohdan neljäs alakohta.

Pykälään lisättäisiin *uusi 4 momentti*, jolla pantaisiin täytäntöön uuden luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 1 kohdan toinen alakohta. Uuden momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi vähintään vuosittain suoritettava laitosten emoyhtiöiden tarkastelua siitä, ovatko luottolaitokset, luottolaitoslain nojalla luottolaitostoiminnan toimilupaa vasta hakeva yhteisö tai luottolaitoslain 2 a luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu nimetty yhteisö tunnistaneet asianmukaisesti omistusyhteisön kriteerit täyttävät yritykset. Säännöksellä varmistetaan, että omistusyhteisöksi luokiteltavat yhteisöt, joiden tulee hakea omistusyhteisön lupaa, on tunnistettu asianmukaisesti. Lisäksi momentissa säädettäisiin uuden luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan vaatimuksen mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten yhteistyöstä tarkastelua toteuttaessa, jos emoyritykset sijaitsevat muissa jäsenvaltioissa. Finanssivalvonnan tulisi tehdä tiivistä yhteistyötä toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa tarkastelun suorittamiseksi.

4 §. *Omistusyhteisöön sovellettavat säännökset. Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan.* Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan laajennettavaksi soveltamisalaltaan siten, että säännöksiä konsolidoitujen vaatimusten osalta sovelletaan omistusyhteisön luvan saaneeseen, omistusyhteisön tytäryhteisönä toimivaan luottolaitokseen, joka on nimetty vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämisestä, sekä valvontatoimenpiteenä nimettyyn luottolaitokseen tai toiseen omistusyhteisöön. Voimassa olevan momentin mukaan vaatimuksia sovelletaan ainoastaan luvanvaraisiin emoyhteisöinä toimiviin omistusyhteisöihin sekä valvontatoimenpiteenä nimettyyn luottolaitokseen tai toiseen omistusyhteisöön. Näin ollen ehdotettu momentti vastaisi luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 3 kohdan mukaista direktiivin soveltamisalaa. Ehdotetulla muutoksella täydennettäisiin luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanoa.

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan 4 §:n 2 momenttia.

Pykälään lisättäisiin *3 momentti*, jolla pantaisiin täytäntöön uuden luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 4 a kohta. Momentissa säädettäisiin omistusyhteisön luvasta vapautettujen sulkemisesta konsolidoinnin ulkopuolelle. Konsolidoinnin ulkopuolelle jättämisen edellytyksenä on, että ulkopuolelle sulkeminen ei vaikuta tytäryrityksenä toimivan luottolaitoksen tai ryhmän valvonnan tehokkuuteen; omistusyhteisöllä ei ole muita oman pääoman ehtoisia sijoituksia kuin oman pääoman ehtoinen sijoitus tytäryrityksenä toimivassa luottolaitoksessa tai väliyhtiönä ja emoyrityksenä toimivassa omistusyhteisössä, jonka määräysvallassa tytäryrityksenä toimiva

luottolaitos on ja omistusyhteisö ei merkittävästi rahoita eikä sillä ole omaisuuseriä, jotka eivät liity sen omistukseen tytäryrityksenä toimivassa luottolaitoksessa tai väliyhtiönä ja emoyrityksenä toimivassa omistusyhteisössä, jonka määräysvallassa tytäryrityksenä toimiva luottolaitos on.

5 §. *Omistusyhteisöä koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan. Pääosin pykälä vastaisi voimassa olevan lain 5 §:n sisältöä. Voimassa olevaan lakiin nähden pykälään tehdyillä muutoksilla sekä lisäyksillä pantaisiin täytäntöön uuden luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 8 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta. Voimassa olevan lain pykälässä käytetty termi kotivaltio vaihdettaisiin sijoittautumisvaltioon selkeyden lisäämiseksi. Sijoittautumisvaltiolla tarkoitetaan valtiota, johon omistusyhteisö on sijoittautunut.

Pykälän *1 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan lain 5 §:n 1 momenttia. Momentissa säädettäisiin konsolidointiryhmän valvojan ja omistusyhteisö sijoittautumisvaltion valvontaviranomaisen välisestä yhteistyöstä omistusyhteisön luvan, vahvistuksen sekä valvontatoimenpiteiden osalta. Voimassa olevaan lakiin nähden momentin yhteistyövelvollisuuden piiriin lisättäisiin mukaan myös konsolidoinnin ulkopuolelle jättäminen uuden luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi siitä, että viranomaisten tulee pyrkiä yhteiseen päätökseen kahden kuukauden kuluessa siitä, kun omistusyhteisön sijoittautumisvaltionvalvontaviranomainen on vastaanottanut arvioinnin. Finanssivalvonta antaa konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana viranomaisena päätöksen tiedoksi omistusyhteisölle hallintolain mukaisesti. Oikeustila vastaa voimassa olevan lain 5 §:n 2 momenttia, mutta selvyyden vuoksi päätökseen käytettävästä ajasta säädettäisiin omassa momentissaan. Yhteistä päätöstä voidaan soveltaa suoraan, esimerkiksi yhteisymmärryspöytäkirjassa sovitun nojalla tai Finanssivalvonta voi vahvistaa päätöksen, jonka jälkeen sitä sovelletaan kansallisesti. Asiassa sovelletaan hallintolakia.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin siitä, että tarvittaessa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta vastaavalta valvontaviranomaiselta on saatava suostumus yhteistä päätöksentekoa varten. Momentti vastaisi voimassa olevan lain 5 §:n 1 momentin viimeistä virkettä.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin Euroopan pankkiviranomaisen käsittelystä niissä tilanteissa, kun konsolidointiryhmän valvojan ja omistusyhteisö sijoittautumisvaltion valvontaviranomaisen välillä ei saavuteta yhteistä päätöstä kahden kuukauden kuluessa. Momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevan lain 5 §:n 2 momenttia. Momentista kuitenkin korjattaisiin viittaukset vastaamaan yhteisen päätöksen laajennettua sisältöä. Lisäksi momenttia muutettaisiin toteamalla, että Finanssivalvonnan ja sijoittautumisvaltion valvontaviranomaisen yhteisen päätöksen on vastattava Euroopan pankkiviranomaisen antamaa päätöstä asiassa. Muutoksella täydennettäisiin luottolaitosdirektiivin 21 a artiklan 8 kohdan 3 alakohdan aiempaa täytäntöönpanoa.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin siitä, että yhteistä päätöstä koskevat säännökset soveltuvat myös silloin, kun Finanssivalvonta toimii omistusyhteisön sijoittautumisvaltionvalvontaviranomaisena ja konsolidointiryhmän valvonnasta vastaa toisen jäsenmaan viranomainen. Momentilla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 21 a artikla 8 kohdan ensimmäinen alakohta sijoittautumisvaltionvalvontaviranomaista koskevien säännösten osalta ja täydennettäisiin aiempaa täytäntöönpanoa toisen alakohdan osalta.

3 luku Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia

1 §. *Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus*. Pykälän *7 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä huomioidaan luottolaitosdirektiivin 23 artiklan uuden 6 kohdan mukaiset tekniset standardit.

3 a luku Yritysjärjestelyjen, merkittävän omistusosuuden hankkimisen sekä merkittävien varojen ja velkojen luovutuksen valvonta

Luku olisi uusi ja siinä säädettäisiin luottolaitosdirektiivin edellyttämistä säännöksistä yritysjärjestelyjen ja muiden merkittävien liiketoiminnan ja tase-erien järjestelyiden valvonnasta.

1 §. *Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle*. Pykälä olisi uusi. Pykälän *1 momentilla* täytäntöön pannaan yleiset yritysjärjestelyiden ja muiden keskeisten liiketoimintajärjestelyiden ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset, jotka perustuvat luottolaitosdirektiivin 27 a artiklan 1 kohtaan, 27 f artiklan 1 kohtaan, ja 27 i artiklan 1 kohdan ensimmäiseen alakohtaan. Ehdotettuun 2 kohtaan sisältyvä velvollisuus ilmoittaa kirjallisesti merkittävästä omistusosuudesta luopumisesta perustuu puolestaan direktiivin 27 d artiklaan. Merkittävien varojen ja velkojen luovutusta koskisi ainoastaan ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle, kun taas merkittävän omistusosuuden hankkimiseen sekä sulautumiseen ja jakautumiseen sovellettaisiin ilmoitusmenettelyn ohella jäljempänä säädettävää arviointimenettelyä ja pankkivalvonnallista päätöksentekomenettelyä. Momentin 1 kohdassa tarkoitettu varojen tai velkojen luovutus tarkoittaisi minkä tahansa tyyppistä luovutusta riippumatta siitä, onko kyseessä kauppa tai muu luovutustoimi. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat direktiivin 27 f artiklan 1 kohdan toisen alakohdan edellyttämällä tavalla myös konsernin ja talletuspankkien yhteenliittymän sisäiset varojen tai velkojen luovutukset, koska niitä ei ole rajattu ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle. Momentin 1 kohdan mukainen ilmoitusvelvollisuus koskee sekä luovuttavaa että vastaanottavaa luottolaitosta, jolloin se täyttää samalla 27 f artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan vaatimuksen.

Liiketoiminnan luovutuksesta ei ehdoteta erityissäännöksiä, vaan koska liiketoiminnan luovutuksessa on kyse varojen ja velkojen luovutuksesta ilman sulautumis- tai jakautumisprosessia, kyse olisi momentin 1 kohdassa tarkoitetusta varojen ja velkojen luovutuksesta, johon liittyy ilmoitusvelvollisuus, jos järjestely on luonteeltaan merkittävä jäljempänä säädettyjen kynnysarvojen mukaisesti.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin 27 i artiklan 1 kohdan mukaisesta täsmennyksestä siitä, että sulautumis- tai jakautumissuunnitelman hyväksyminen luottolaitoksen hallituksessa aiheuttaa ilmoitusvelvollisuuden Finanssivalvonnalle. Ilmoitus olisi tehtävä ennen kuin velkojille annettavaa julkista kuulutusta haetaan. Sulautumisiin ja jakautumisiin liittyen on haettava julkinen kuulutus osakeyhtiölain (624/2006) 16 luvun 6 §:n ja 17 luvun 6 §:n, osuuskuntalain (421/2013) 20 luvun 6 §:n ja 21 luvun 6 §:n sekä säästöpankkilain 65 ja 85 §:n perusteella. Edellä mainittu direktiivikohta edellyttää, että ilmoitus on tehtävä aina ennen järjestelyn loppuunsaattamista. Julkisen kuulutuksen hakeminen osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja säästöpankkilain perusteella edeltää joka tapauksessa sulautumisen ja jakautumisen täytäntöönpanoa, eikä rekisteriviranomainen saa panna järjestelyä täytäntöön ennen julkisen kuulutuksen toimittamista. Siten ehdotuksen mukainen velvollisuus tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle ennen kuulutuksen hakemista täyttää myös direktiivin asettamat vaatimukset. Ehdotettu ajankohta on myös yhdenmukainen sen kanssa, miten ilmoitusvelvollisuudesta on tällä hetkellä säädetty liikepankki-, osuuspankki- ja säästöpankkilaeissa.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin direktiivin 27 a artiklan 6 kohdan toista alakohtaa vastaavasti siitä, että jos kyse on merkittävän omistusosuuden hankinnasta luottolaitoksessa, sovelletaan lisäksi mainittuihin järjestelyihin sovellettavaa erityissääntelyä, joka on kansallisesti pantu täytäntöön lain 3 luvussa.

Pykälän *4 momentti* sisältäisi perussäännöksen siitä, että luottolaitoksen on ilmoituksessa annettava tieto omistusosuuden, varojen tai velkojen suuruudesta sekä muut asiaankuuluvat ja merkitykselliset tiedot, jotka ovat tarpeellisia 5 ja 6 §:ssä säädetyn arvioinnin suorittamiseksi. Momentin toisen säännöksen mukaan Finanssivalvonta voisi pyytää tarvittavia lisätietoja arviointien suorittamiseksi. Tässä momentissa tarkoitetuista arvioinnissa tarvittavista tiedoista säädettäisiin tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella. Asetuksenantovaltuudesta säädettäisiin 5 momentissa. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 27 a artiklan 1 kohta, 27 b artiklan 5 kohta, 27 i artiklan 1 kohta ja 27 j artiklan 5 kohta. Direktiivin 27 b artiklan 5 kohta edellyttää, että sellaisia tietoja, jotka eivät ole tarpeellisia omistusosuuden hankinnan arvioimiseksi, ei ole sallittua pyytää. Tämän edellytyksen katsotaan sisältyvän jo sellaisenaan oikeasuhtaisuuden ja asianmukaisuuden vaatimukseen sekä hallintolain 6 §:ssä säädettyihin yleisiin hallinnon oikeusperiaatteisiin ilman nimenomaista säännöstä.

Pykälän *5 momentti* sisältäisi viittaussäännöksen luottolaitosdirektiivin 27 b artiklan 7 kohdan nojalla annettaviin teknisiin standardeihin. Lisäksi momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan tarkempia säännöksiä ilmoitusmenettelystä, arviointimenettelyssä tarvittavista tiedoista ja ilmoitusmenettelyssä noudatettavista määräajoista annettaisiin valtiovarainministeriön asetuksella. Ilmoitusmenettelyä koskevia verraten yksityiskohtaisia säännöksiä sisältyy luottolaitosdirektiivin 27 a artiklaan, 27 f artiklaan ja 27 i artiklaan. Nämä säännökset katsotaan tarkoituksenmukaisemmaksi panna täytäntöön asetustasolla lain sijasta.

2 §. *Säännösten soveltaminen omistusyhteisöihin ja keskusyhteisöihin*. Pykälässä säädettäisiin siitä, että luvun luottolaitoksia koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös luvanvaraisiin omistusyhteisöihin ja talletuspankkien yhteenliittymien keskusyhteisöihin. Soveltamisala perustuu direktiivin 27 a artiklan 1 kohtaan, 27 f artiklan 1 kohtaan ja 27 j artiklan 1 kohdan ensimmäiseen alakohtaan. Selkeyssyistä ehdotetaan, että säännösten soveltaminen omistusyhteisöihin ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöihin eriytetään omaksi säännöksekseen.

Luottolaitoksia koskevia säännöksiä sovellettaisiin ehdotetun pykälän perusteella omistusyhteisöjen ohella talletuspankkien yhteenliittymien keskusyhteisöihin. Ratkaisua pidetään direktiivin vaatimuksen mukaisena Suomen kansallisen lainsäädännön erityispiirteiden näkökulmasta, koska talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) mukaiset yhteenliittymän ohjaus- ja valvontatehtävät ovat verraten laajoja ja jopa pidemmälle meneviä kuin mitä omistusyhteisön luvanvaraisuus edellyttää. Lisäksi keskusyhteisöt ovat luottolaitosten valvonnan näkökulmasta konsolidoidun valvonnan emoyrityksiä, ja yhteenliittymän on laadittava konsernitilinpäätöstä pitkälle vastaava yhdistelty yhteenliittymän tilinpäätös.

3 §. *Merkittävät varat ja velat*. Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 27 f artiklan 2 kohdassa säädetyt tarkemmat kriteerit siitä, milloin varojen tai velkojen luovutusta olisi pidettävä pankkivalvonnallisesti merkittävänä ja siten sellaisena, jonka perusteella luottolaitokselle syntyy ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä, samoin kuin muuallakin tässä luvussa, käytettäisiin käsitteitä varat ja velat. Tällä tarkoitettaisiin direktiivin 27 f artiklan tarkoittamassa merkityksessä laajasti erilaisia omaisuuseriä ja velvoitteita. Artiklan 3 kohtaa ei ehdoteta pantavaksi täytäntöön lailla, vaan ehdotetun 1 §:n 4 momentin mukaisella valtiovarainministeriön asetuksella.

4 §. *Merkittävä omistusosuus*. Pykälän ensimmäisellä virkkeellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 27 a artiklan 2 ja 3 kohdissa säädetyt merkittävyyskriteerit. Pykälän toisella virkkeellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 27 a artiklan 4 kohtaan sisältyvä säännös merkittävyyden määrittämisestä, kun kyseessä on omistusyhteisö. Säännöksen kansallisessa täytäntöönpanossa ehdotetaan tätä laajennettavaksi myös talletuspankkien yhteenliittymien keskusyhteisöihin.

5 §. *Merkittävän omistusosuuden hankinnan arviointimenettely*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 27 b artiklan 1 kohdan mukaisista arviointikriteereistä. Arviointi soveltuisi ainoastaan merkittävien omistusosuuksien hankintoihin. Omistusosuuksista luopumiseen sovellettaisiin direktiivin 27 d artiklan mukaan ainoastaan ilmoitusmenettelyä. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa käytettäisiin käsitettä luottolaitoksen taloudelliselle asemalle, riskienhallinnalle ja toiminnan järjestämiselle asetetut vaatimukset. Tällä tarkoitettaisiin laajasti kaikkia sellaisia erityisvaatimuksia, joita liittyy luottolaitostoimintaan. Määritelmä vastaisi edellä mainitun direktiivikohdan a alakohdassa tarkoitettuja vakavaraisuusvaatimuksia (*prudential requirements*).

Pykälän *2 momentti* perustuisi mainitun artiklan 2 kohtaan ja 3 kohdan toiseen alakohtaan.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi viittauksen direktiivin 27 b artiklan 7 mukaisiin teknisiin standardeihin sekä asetuksenantovaltuuden tarkempien säännösten antamiseksi. Momentti sisältäisi lisäksi määräyksenantovaltuuden Finanssivalvonnalle ja arviointikriteerejä koskevan julkistamisvelvollisuuden, jotka perustuvat direktiivin 27 b artiklan 5 kohtaan. Finanssivalvonnan norminantovalta on alisteista ylemmän asteiselle asetuksenantovallalle, joka rajaa Finanssivalvonnan valtuuksia antaa tarkempia määräyksiä kysymyksessä olevista asioista. Julkistettavien arviointiperusteiden tulisi olla direktiivin edellyttämällä tavalla oikeasuhtaisia ja asianmukaisia.

6 §. *Yritysjärjestelyn arviointimenettely*. Pykälässä säädettäisiin luottolaitosdirektiivin edellyttämästä yritysjärjestelyiden (sulautumiset ja jakautumiset) arviointimenettelystä.

Pykälän *1 momentti* vastaisi luottolaitosdirektiivin 27 j artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa luetelmakohtineen. Momentin 3 kohdassa käytettäisiin käsitettä luottolaitoksen taloudelliselle asemalle, riskienhallinnalle ja toiminnan järjestämiselle asetetut vaatimukset. Tällä tarkoitettaisiin laajasti kaikkia sellaisia erityisvaatimuksia, joita liittyy luottolaitostoimintaan. Määritelmä vastaisi edellä mainitun direktiivikohdan c alakohdassa tarkoitettuja vakavaraisuusvaatimuksia (*prudential requirements*).

Pykälän *2 momentti* vastaisi direktiivin 27 j artiklan 1 kohdan toista alakohtaa.

Pykälän *3 momentti* vastaisi mainitun artiklan 2 kohtaa ja 3 kohdan toista alakohtaa.

Pykälän *4 momentti* sisältäisi direktiivin 27 i artiklan 2 kohdassa säädetyn poikkeuksen konsernin tai yhteenliittymän sisäisten sulautumisten arviointimenettelystä. Mainitun direktiivikohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset eivät ole velvoitettuja toteuttamaan arviointimenettelyä, kun kyseessä on konserniin kuuluvien yritysten tai yhteenliittymän jäsenluottolaitosten keskinäisestä järjestelystä. Direktiivi ei kuitenkaan kategorisesti rajaa pois viranomaisen toimesta tapahtuvaa arviointimenettelyä. Koska direktiivi on tältä osin minimiharmonisoiva, kansallisesti ei ole myöskään mahdollista kokonaan poissulkea konsernien ja yhteenliittymien sisäisiin sulautumisiin liittyvää pankkivalvonnallista arviointia. Yhteenliittymien ja konsernien sisälle voi sulautumisten myötä syntyä taloudelliselta asemalta ja riskiprofiililtaan merkittäviä luottolaitoksia tai muita yrityksiä, mistä syystä tällaisten

järjestelyiden pankkivalvonnallisten toimivaltuuksien poissulkemista kokonaan ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi siitäkään huolimatta, että taloudellista asemaa valvottaisiin myös konsolidoidulla tasolla. Direktiivin täytäntöön panemiseksi ehdotetaankin, että lähtökohtaisesti konsernin ja yhteenliittymän sisäiset sulautumiset toteutettaisiin ilman arviointimenettelyä. Finanssivalvonta voisi kuitenkin ottaa sulautumisen arvioitavaksi, jos sillä olisi ennalta käytössä olevan tiedon pohjalta perusteltua aihetta epäillä, että sulautuminen voisi vaarantaa taloudelliset tai muut toimintaedellytykset.

Pykälän *4 momentin* viimeinen virke sisältäisi direktiivin 27 i artiklan 3 kohdassa säädetyn poikkeuksen luottolaitoksen toimiluvan tai omistusyhteisön luvan edellyttämistä järjestelyistä. Tällöin arviointi tapahtuisi yritysjärjestelyn arviointimenettelyn sijasta osana toimilupaprosessia noudattaen toimiluvan myöntämistä koskevia edellytyksiä.

Pykälän *5 momentti* sisältäisi viittauksen teknisiin standardeihin sekä asetuksenantovaltuuden tarkempien säännösten antamiseksi. Momentti sisältäisi lisäksi määräyksenantovaltuuden Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan norminantovalta on alisteista ylemmän asteiselle asetuksenantovallalle, joka rajaa Finanssivalvonnan valtuuksia antaa tarkempia määräyksiä kysymyksessä olevista asioista. Momentin viimeinen virke sisältäisi direktiivin 27 j artiklan 5 kohdan mukaisen edellytyksen arviointiperusteiden julkistamisesta. Perusteiden julkistamisvelvollisuutta koskeva velvollisuus ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan nimenomaiseksi tehtäväksi. Arviointiperusteiden tulee olla oikeasuhtaisia ja asianmukaisia. Tähän kuuluisi asiasisällöllisesti myös direktiivin 27 j artiklan 5 kohtaan sisältyvä kielto käyttää epäolennaisia arviointikriteerejä.

7 §. *Viranomaisyhteistyö*. Pykälällä pantaisiin osittain täytäntöön luottolaitosdirektiivin 27 c ja 27 k artiklat. Ehdotetussa *1 momentissa* säädettäisiin viranomaisten välisestä yhteistyövelvoitteesta yleisellä tasolla.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin velvollisuudesta luovuttaa tietoja viranomaisten välillä direktiivin 27 c artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan ja 27 k artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan edellyttämällä tavalla. Luovutettava on arvioinnin kannalta olennaisia, merkityksellisiä tai asiaan vaikuttavia tietoja. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka perusteella rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät. Tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa on kuvattu tarkemmin luvussa 12.4.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi direktiivin 27 c artiklan 4 kohdan toisen alakohdan ja 27 k artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisen velvollisuuden varmistaa päätöksenteon johdonmukaisuus.

Pykälän *4 momentti* sisältäisi asetuksenantovaltuuden, jolla olisi määrä panna täytäntöön mainittujen artiklojen sisältämät yksityiskohtaisemmat säännökset. Ottaen huomioon direktiivin säännösten yksityiskohtaisuus tältä osin, katsotaan alemman asteisen sääntelyn olevan tarkoituksenmukaisempi ratkaisu direktiivin täytäntöönpanolle. Lisäksi pykälä sisältäisi viittauksen teknisiin standardeihin, jotka perustuvat direktiivin 27 c artiklan 5 kohtaan ja 27 k artiklan 3 kohtaan.

8 §. *Finanssivalvonnan toimivalta vastustaa merkittävän omistusosuuden hankintaa tai yritysjärjestelyä*. Pykälässä säädettäisiin direktiivin 27 b artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan ja 27 j artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisista perusteista, joiden nojalla Finanssivalvonta voi vastustaa järjestelyä. Vastustamista koskeva päätös voisi perustua ainoastaan järjestelyyn liittyviin erinäisiin riskeihin, mutta ei esimerkiksi markkinoihin

liittyvään tarveharkintaan. Säännös siten kattaa asiasisällöllisesti myös 27 j artiklan 4 kohdan mukaisen edellytyksen kiellosta käyttää tarveharkintaa yritysjärjestelyn vastustamista koskevan päätöksen perusteena. Pykälä tulisi sovellettavaksi konsernin tai yhteenliittymän sisäiseen sulautumiseen ainoastaan silloin, kun sitä koskeva arvio on tehty ehdotetun 6 §:n 4 momentin mukaisesti.

9 §. *Arviointimenettelyä koskeva päätös*. Pykälässä säädettäisiin merkittävän omistusosuuden hankintaa sekä yritysjärjestelyjä koskevista päätöksistä luottolaitosdirektiivin edellyttämällä tavalla. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin direktiivin 27 a artiklan 13 ja 14 kohtien mukaisesta velvollisuudesta antaa päätös hankintaan liittyen. Säännöksen mukaan päätös on annettavan kahden päivän kuluessa arvioinnin valmistumisesta, mutta viimeistään silloin kun arvioinnin määräaika umpeutuu. Lisäksi viimeisessä virkkeessä säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 27 a artiklan 15 kohtaa vastaavasti, että Finanssivalvonta voi asettaa myönteiselle päätökselle voimassaoloajan ja tarvittaessa pidentää sitä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin direktiivin 27 i artiklan 7 ja 8 kohtien mukaisesta velvollisuudesta antaa päätös yritysjärjestelyihin liittyen sekä siitä, että järjestelyä ei saa panna täytäntöön ennen kuin Finanssivalvonta on antanut myönteisen päätöksen. Säännöksen mukaan päätös on annettavan kahden päivän kuluessa arvioinnin valmistumisesta, mutta viimeistään silloin kun arvioinnin määräaika umpeutuu, jos arviointi ei ole valmistunut määräaikaan mennessä. Momentin viimeinen virke perustuisi direktiivin 27 i artiklan 10 kohtaan, jonka mukaan valvontaviranomainen voi asettaa myönteiselle päätökselle määräajan, jonka kuluessa järjestely on pantava täytäntöön.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin direktiivin 27 i artiklan 9 kohdan mukaisesta olettamasäännöstä.

6 luku Sivuliikkeen perustaminen, palvelujen tarjoaminen ja kotipaikan siirto ulkomaille

5 §. *Luottolaitoksen tytär- tai omistusyrityksenä olevan rahoituslaitoksen sijoittumisoikeus ja palveluiden tarjoamisoikeus*. Pykälä ehdotetaan uudistettavaksi kokonaisuudessaan luottolaitosdirektiivin 34 artiklan täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Pykälän *otsikkoa* muutettaisiin paremmin sen asiasisältöä vastaavaksi. Voimassa olevaan säännökseen nähden rahoituslaitoksen vapaa sijoittumisoikeus toiseen jäsenvaltioon olisi kapeampi, ja vastaa nykyistä säännöstä paremmin direktiivin mukaista vähimmäistasoa.

Pykälän *1 momentti* vastaisi pääosin direktiivin 34 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan johdantokappaletta.

Pykälän *2 momentti* vastaisi direktiivin 34 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a–c ja e alakohtia. Momentin 1 kohta vastaisi mainitun artiklakohdan a ja c alakohtia, momentin 2 kohta vastaisi mainitun artiklakohdan b alakohtaa ja momentin 3 kohta vastaisi mainitun artiklakohdan e alakohtaa.

Pykälän *3 momentti* vastaisi direktiivin 34 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohtaa. Momentin viimeinen virke vastaisi direktiivin 34 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan johdantokappaleeseen sisältyvää säännöstä siitä, että harjoitettu toiminta tulee olla sallittua rahoituslaitoksen säännöissä tai yhtiöjärjestyksessä.

Pykälän *4 momentti* vastaisi direktiivin 34 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa.

Pykälän *5 momentti* vastaisi direktiivin 34 artiklan 2 kohtaa.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin siitä, että palveluiden tarjoamiseen tai sivuliikkeen perustamiseen toiseen ETA-valtioon sovellettaisiin samaa menettelyä kuin mitä on luottolaitosten osalta säädetty. Momentti vastaisi direktiivin 34 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan johdantokappaletta siltä osin kuin siinä viitataan direktiivin 35 artiklaan, 36 artiklan 1–3 kohtaan sekä 39 artiklan 1 ja 2 kohtaan. Direktiivin 34 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan johdantokappaleeseen sisältyvät viittaukset 40–46 artikloihin on saatettu kansallisesti voimaan voimassa olevan lain 16 luvun 1 §:n 2 momentilla

Pykälän *7 momentti* vastaisi direktiivin 34 artiklan 3 kohtaa.

7 luku Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

1 §. *Hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälän *1 momentista* poistettaisiin viimeinen virke ja siirrettäisiin 9 luvun 3 §:ään, joka on jo osittain päällekkäinen 7 luvun 1 §:n kanssa. Kyseessä olisi tekninen siirto. Pykälän *3 momentista* ehdotetaan poistettavaksi mahdollisuus luottolaitoksen hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tehtävien yhdistämisestä valvojan antamalla poikkeusluvalla. Ehdotetun muutoksen myötä näiden tehtävien yhdistäminen ei olisi enää lainkaan sallittu. Muutos perustuu luottolaitosdirektiiviin. Mainittu tehtäväyhdistelmä on tullut kokonaan kielletyksi luottolaitosdirektiivin 88 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan muutetun e alakohdan myötä. Mainitusta kohdasta on poistettu mahdollisuus pankkivalvontaviranomaisen myöntämään poikkeuslupaan.

2 §. *Luottolaitoksen hallituksen kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset*. Pykälän *1 momentin* viimeinen virke ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 7 kohtaa vastaavalla tavalla siten, että siinä nimenomaisesti mainittaisiin myös ESG-tekijöihin liittyvät riskit ja tietojärjestelmäriskit. Virkkeessä todetuilla voimavaroilla tarkoitettaisiin mainitun direktiivikohdan mukaisia taloudellisia voimavaroja ja henkilöstövoimavaroja. Momentin aiemmat virkkeet poistettaisiin, sillä kelpoisuusvaatimuksista ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin jäljempänä 4 ja 4 a §:ssä.

Pykälän *3 momentin* viimeistä virkettä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että hallituksen valvonta kohdistuu johdon toimintaan. Voimassa olevan säännöksen mukaan hallituksen toteuttaman valvonnan on kohdistuttava toimivaan johtoon. Koska 1 luvun 20 §:ään sisältyvät määritelmät ehdotetaan uudistettavaksi kokonaisuudessaan, virkkeessä säädetty valvontatehtävä muodostuisi toimivan johdon käsitettä käyttämällä liian suppeaksi. Ehdotuksen mukaan hallituksen valvonta koskisi johtoa, jota on pidettävä yleiskäsitteenä kuvaamaan operatiivista johtoa. Säännös vastaisi luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 2 a kohtaa. Mainitussa direktiivikohdassa ei käytetä tarkempaa määritelmää kuvaamaan sitä, mihin henkilöpiiriin hallituksen valvonta tarkalleen ottaen kohdistuu, vaan kyseessä on joustava normi. Valvonnan kytkeminen tarkemmin esimerkiksi ehdotetun 1 luvun 20 §:n mukaisiin määritelmiin ei olisi tarkoituksenmukainen ratkaisu, koska se kategorisoisi hallituksen valvontatehtävää ennalta määrättyyn johdon henkilöpiiriin. Säännöksen mukaisena johtona olisi pidettävä voimassa olevaa lainsäädäntöä vastaavalla tavalla ainakin toimitusjohtajaa ja sen välittömässä alaisuudessa toimivia henkilöitä, jotka toimivat luottolaitoksen ylimmissä johtotehtävissä. Säännös korostaa luottolaitoksen keskeisen operatiivisen toiminnan valvontaa riippumatta siitä, millä organisaatiohierarkkisella tasolla johtaminen tapahtuu, kuitenkaan vaikuttamatta hallinto- ja ohjausjärjestelmässä tarkemmin määriteltyihin vastuualueisiin ja raportointisuhteisiin.

3 §. *Nimitysvaliokunta*. Pykälän *3 momentin 2 kohtaa* ehdotetaan täsmennettäväksi

luottolaitosdirektiivin 88 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan c alakohdan täytäntöönpanon varmistamiseksi. Mainitun direktiivikohdan mukaan nimitysvaliokunnan on arvioitava vähintään vuosittain hallituksen kokoonpanon sekä yksittäisten hallitusten jäsenten tietämystä, taitoja ja kokemusta. Näiden edellytysten on aiemmin katsottu sisältyvän voimassa olevan kohdan mukaiseen hallituksen kokoonpanon arviointiin, mutta kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tehtäviin kuuluu nimenomaisesti hallituksen sekä sen yksittäisten jäsenten pätevyyden arviointi. Pätevyydellä tarkoitettaisiin direktiivissä tarkoitettua tietämystä, taitoja ja kokemusta (knowledge, skills and experience).

4 §. *Luottolaitoksen ylimmän johdon ja avainhenkilöiden luotettavuus- ja riippumattomuusvaatimukset.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaan luottolaitosdirektiivin kokonaan muutetun 91 artiklan ja uuden 91 a artiklan pohjalta. Mainituissa artikloissa säädetään luottolaitoksen ylimpään johtoon ja avainhenkilöihin lukeutuvien henkilöiden ammatillisista vaatimuksista ja vaatimusten arvioinnista. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin ainoastaan luotettavuusvaatimuksista. Pätevyysvaatimuksista säädettäisiin jäljempänä kokonaan uudessa 4 a §:ssä. Vaatimusten soveltamisala niin ikään laajenisi direktiiviä vastaavalla tavalla luottolaitoksen avainhenkilöihin.

Pykälän *1 momentin ensimmäiseen virkkeeseen* ehdotettavat luotettavuusvaatimukset vastaisivat asiasisällöltään luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 2 a kohdan mukaisia vaatimuksia hallintoelimen jäsenen (*management body*) hyvämaineisuudesta sekä rehellisestä ja lahjomattomasta toiminnasta. Momentin mukaisesti näitä vaatimuksia sovellettaisiin sekä hallitukseen että liiketoiminnasta vastaavaan johtoon. Samoja luotettavuusvaatimuksia sovellettaisiin lisäksi luottolaitoksen avainhenkilöön. Voimassa olevan lain mukaan vaatimuksia sovelletaan hallitukseen ja voimassa olevan lain mukaiseen toimivaan johtoon (eli toimitusjohtajaan ja tämän alaiseen ylimpään johtoon sekä niihin, jotka tosiasiallisesti johtavat luottolaitoksen toimintaa). Soveltamiskäytännössä luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksia on sovellettu hallituksen lisäksi toimitusjohtajaan ja johtoryhmätasoisiin tehtäviin. Näin ollen luotettavuusvaatimusten soveltamisen piiri säilyisi käytännössä nykyisen lainsäädännön ja soveltamiskäytännön mukaisena.

Vaatimukset soveltuisivat kaikkiin edellä mainittuihin vastuuhenkilöihin yksilöllisesti. Luottolaitoksen johdon osalta riippumatonta toimintaa (*independence of mind*) edellytettäisiin nimenomaan hallitukselta, jonka tehtävänä on kollegiaalisena toimielimenä valvoa toimitusjohtajan ja muun liiketoiminnasta vastaavan johdon toimintaa. Hallituksen jäsenen olisi tehtävässään kyettävä riippumattomaan toimintaan ja itsenäisesti arvioimaan luottolaitoksen toimintaa ja riskejä sekä tarvittaessa haastamaan liiketoiminnasta vastaavaa johtoa sen tekemissä päätöksissä ja arvioissa. Riippumattomalla toiminnalla tarkoitettaisiin myös sitä, että jokainen hallituksen jäsen kykenee tuomaan oman näkökulmansa esille hallitustyöskentelyssä. Momentin mukainen ja direktiivissä omaksuttu riippumattomuusvaatimus, joka on sellaisenaan ollut jo pidemmän aikaa voimassa, on soveltamiskäytännössä katsottu osin pidemmälle meneväksi kuin esimerkiksi pörssiyhtiöiden itsesääntelyn mukainen muodollinen riippumattomuus yhtiöstä ja osakkeenomistajista.

Ehdotetut luotettavuusvaatimukset kattavat myös avainhenkilöitä koskevat luottolaitosdirektiivin 91 a artiklan 1 kohdan mukaiset luotettavuusvaatimukset. Avainhenkilöiden osalta ehdotettu luotettavuusvaatimus on direktiivin 91 a artiklan 1 kohdan mukaista minimitasoa hieman tiukempi. Hallintoelimen jäsenen ja avainhenkilön direktiiviin perustuvien luotettavuusvaatimusten välinen ero on sikäli vähämerkityksinen, että näille vastuuhenkilökategorioille ei ehdoteta erillisiä luotettavuusvaatimuksia sääntelyn selkeyden vuoksi. Direktiivin 91 artiklan 2 a kohdan mukaiset vaatimukset hallituksen työskentelystä saatettaisiin voimaan 7 luvun 2 §:ssä.

Pykälän *1 momentin viimeiseen virkkeeseen* sisältyisivät yleiset rajoitukset luottolaitoksen eräissä vastuutehtävissä toimimiseen. Voimassa oleva luottolaitoslain 7 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan rajoitukset soveltuvat vakiintunutta yhteisölainsäädäntöä laajemmin myös voimassa olevan lain mukaiseen toimivaan johtoon. Voimassa olevaa lainsäädäntöä vastaavasti vaatimuksia sovellettaisiin laajasti luottolaitoksen eri vastuutehtäviin, eli kaikkiin ylimpään johtoon lukeutuviin tehtäviin ja avainhenkilöihin. Sääntelyä on pidettävä tarpeellisena myös luottolaitosdirektiivissä asetettujen luotettavuusvaatimusten täytäntöönpanolle.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin muutetun 91 artiklan 2 a kohdan viimeisen virkkeen täytäntöönpanemiseksi, että talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksen johtoon kuuluvan toimimiselle samanaikaisesti yhteenliittymän keskusyhteisön hallituksessa tai hallintoneuvostossa ei sellaisenaan vaaranna henkilön riippumattomuutta. Jäsenluottolaitosten edustus keskusyhteisön hallintoelimissä on käytännössä tarpeen, jotta yhteenliittymän hallinto ja ohjaus voidaan järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla. Ehdotettu momentti olisi direktiiviä vastaavalla tavalla olettamasääntö. Jos momentissa tarkoitetussa tehtäväyhdistelmässä kuitenkin ilmenisi sellainen erityinen eturistiriitatilanne, jota ei voida muulla tarkoituksenmukaisella tavalla hallita, jäsenluottolaitoksen johtoon kuuluva henkilö ei saisi toimia myöskään keskusyhteisön hallituksessa tai hallintoneuvostossa. Tämän kaltainen tilanne voi syntyä esimerkiksi, jos jäsenluottolaitos on ajautunut vaikeuksiin ja jäsenluottolaitokseen on kohdistettava tavanomaista kattavampia ohjauksellisia ja valvonnallisia toimenpiteitä. Arvioinnissa olisi otettava huomioon myös keskusyhteisön hallintojärjestelmälle asetettavat yleiset vaatimukset.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 1 kohtaa vastaavasti siitä, että luottolaitoksen on varmistettava luotettavuusvaatimusten täyttyminen. Direktiivin mukaan vaatimusten täyttymisestä vastaa ensisijaisesti luottolaitos. Tältä osin direktiivin tarkoituksena on, että vaatimusten täyttymisestä varmistuminen ei ole ainoastaan luottolaitoksen valvontaviranomaisen tehtävänä, vaikka vaatimusten täyttämiseen kohdistetaankin viranomaisvalvontaa. Siksi ehdotetaan säädettäväksi, että luottolaitoksen on itse varmistettava vaatimusten täyttyminen. Konkreettiset toimenpiteet, joilla vaatimusten täyttymisestä tulee varmistua, on määriteltävä tapauskohtaisesti ja riippuen nimitettävän henkilön organisatorisesta asemasta. Momentissa säädettäisiin lisäksi luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 1 kohdan mukaisista poikkeuksista, jotka liittyvät asiamiesten nimittämiseen osana erityishallintoon asettamista tai kriisinratkaisutoimenpiteitä. Näissä tilanteissa asiamies käyttää johdolle kuuluvaa toimivaltaa. Koska asiamies asetetaan näissä tilanteissa pankkivalvonta- tai kriisinratkaisuviranomaisen päätöksellä, asiamiehen kelpoisuuskriteerien täyttymisestä varmistuminen kuuluu vastaavasti asiamiehen nimittävän viranomaisen tehtäviin.

Pykälän *4 ja 5 momentti* luotettavuuden ja hyvämaineisuuden tarkemmasta määrittelystä vastaisivat voimassa olevaa 7 luvun 4 §:n 2 ja momenttia sillä täsmennyksellä, että vaatimuksia ehdotetaan sovellettavaksi johdon ohella avainhenkilöihin. Luotettavuuden ja hyvämaineisuuden arviointi olisi luonteeltaan kokonaisarviota. Vähimmäisedellytys luotettavuudelle ja hyvämaineisuudelle olisi edelleenkin, että johtoon kuuluva tai avainhenkilö ei ole tuomittu rikoksista 4 momentin 1 kohdan mukaisella tavalla. Momentin 2 kohdan mukaan luotettavana ja hyvämaineisena ei olisi pidettävä henkilöä, joka muutoin aikaisemmalla toiminnallaan on osoittanut olevansa sopimaton luottolaitoksen johtoon tai avainhenkilöksi. Tämä merkitsisi, että arvioinnissa olisi otettava huomioon myös muita seikkoja kuin ainoastaan rikolliset teot, eikä yksistään sitä, että henkilö ei ole syytetty tai tuomittu rikoksista tai ole esitutkinnan kohteena, ole sellaisenaan pidettävä osoituksena luotettavuudesta ja hyvämaineisuudesta. Näin ollen momentit asiasisällöllisesti täyttävät myös direktiivin 91 artiklan 1 kohdan ja 91 a artiklan 1 kohdassa säädetyt edellytykset siitä, että rikostuomioiden puuttuminen tai se, että syytteitä rikoksista ei ole nostettu, ei ole sellaisenaan katsottava

täyttävän luotettavuuteen ja hyvämaineisuuteen liittyviä kelpoisuusedellytyksiä.

4 a §. *Luottolaitoksen johdon ja avainhenkilöiden pätevyysvaatimukset*. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin luottolaitoksen johdon ja avainhenkilöiden pätevyysvaatimuksista, eli luottolaitosdirektiivin 91 ja 91 a artiklojen mukaisista tehtävään tarvittavasta osaamisesta, taidoista ja kokemuksesta (*knowledge, skills and experience*). Nämä vaatimukset ehdotetaan eriytettäväksi selkeyssyistä omaksi säännöksekseen poiketen voimassa olevasta 4 §:stä.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin luottolaitoksen hallitusta koskevista kollektiivisista pätevyysvaatimuksista. Vaatimukset perustuvat direktiivin 91 artiklan 1 ja 2 b kohtiin. Momentissa, samoin kuin pykälässä muutoinkin, osaamisella ja kokemuksella tarkoitettaisiin direktiivin sanamuodon mukaista tietämystä, taitoa ja kokemusta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvien henkilöiden ja avainhenkilöiden pätevyysvaatimuksista direktiivin 91 artiklan 1 ja 2 b kohtien sekä 91 a artiklan 1 kohdan mukaisesti. Luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavan johdon, johon kuuluvat toimitusjohtajan ohella muut luottolaitosta tosiasiallisesti johtavat henkilöt, tulee osaamiseltaan ja kokemukseltaan olla kokonaisuudessaan sellainen, että se kykenee ymmärtämään luottolaitoksen toimintaa ja luottolaitoksen ottamia riskejä laajasti. Momentin toisessa virkkeessä säädettäisiin, että jokaisella liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvalla ja avainhenkilöllä tulee olla yksilöllisellä tasolla riittävä osaaminen ja kokemus, jota arvioidaan nimenomaan kyseisen henkilön tehtävien kannalta. Ehdotetulla yhdistelmällä tarkasteltaessa vaatimuksia paitsi kokonaisuutena, myös yksilöllisellä tasolla huomioitaisiin erilaiset organisaatiorakenteet ja luottolaitoksen johtamiseen liittyvät erityistehtävät. Esimerkiksi luottolaitoksen toimitusjohtajalta vaadittavat osaamis- ja kokemusvaatimukset luottolaitostoiminnan ja sen riskien osalta painottuvat kaikkiin keskeisiin luottolaitostoiminnan osa-alueisiin, kun taas esimerkiksi luottolaitoksen henkilöstöjohtajalta edellytettävät vaatimukset voivat edelleen painottua tähän kyseiseen erityisosa-alueeseen.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 1 kohtaa ja 91 a artiklan 2 kohtaa vastaavasti siitä, että luottolaitoksen on varmistettava pätevyysvaatimusten täyttyminen sekä ennen tehtävässä aloittamista että koko tehtävässäoloajan. Direktiivin sanamuodon mukaan ensisijainen velvollisuus pätevyysvaatimusten täyttämisestä tulee olla luottolaitoksilla. Direktiivin täytäntöönpanemiseksi ehdotetaankin säädettäväksi, että velvollisuus pätevyysvaatimusten täyttämiseksi asetetaan luottolaitoksille. Puolestaan Finanssivalvonnan (ja soveltuvin osin EKP:n) tehtävänä on osana valvontatoimintaansa ja ehdotettavien uusien Finanssivalvonnasta annetun lain säännösten pohjalta valvoa, että nämä vaatimukset täyttyvät. Tällä tavoin velvollisuus vaatimusten täyttämisestä on aina ensisijaisesti luottolaitoksilla, pankkivalvontaviranomaisten valvonnan ollessa luonteeltaan vaatimusten täyttämisen varmentavaa toimintaa. Pätevyysvaatimuksien varmistamisessa voitaisiin osin huomioida myös suunniteltu tehtävään perehdyttäminen, jolla on määrä omaksua tehtävässä vaadittavaa osaamista tehtävässä aloittamisen jälkeen. Luottolaitoksen on kuitenkin huolehdittava siitä, että valittavan henkilön pätevyys on olennaisissa määrin riittävällä tasolla jo tehtävässä aloittamisen yhteydessä. Luottolaitokseen asetettavaa asiamiestä koskevat poikkeukset perustuvat direktiivin 91 artiklan 1 kohtaan.

4 b §. *Kelpoisuusvaatimusten arviointi*. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin luottolaitoksen velvollisuudesta arvioida johtoon kuuluvien ja avainhenkilöiden kelpoisuus.

Pykälän *1 momentilla* pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 1 a kohdan ensimmäisen alakohdan ja 91 a artiklan 2 kohdan mukaiset vaatimukset arvioinnin toteuttamisesta luottolaitoksen toimesta. Ehdotetun 4 a §:n 3 momentin mukaan luottolaitoksen

velvollisuutena ei kuitenkaan olisi varmistaa valvontaviranomaisen nimittämän asiamiehen kelpoisuutta, jolloin luottolaitoksen omasta toimesta tapahtuvaa arviointia ei sovellettaisi näissä tilanteissa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 1 c kohtaa ja 91 a artiklan 4 kohtaa vastaavasta velvollisuudesta pitää kelpoisuusvaatimusten arviointiin liittyvät tiedot ajan tasalla. Sen lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 1 momentissa säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja valvottavalta, tässä momentissa säädettäisiin nimenomaisesti, että luottolaitoksen on pyynnöstä toimitettava kelpoisuuteen liittyvät tiedot Finanssivalvonnalle. Lisäksi momentissa annettaisiin mainittujen artiklakohtien täytäntöönpanemiseksi Finanssivalvonnalle määräyksenantovaltuus tarkempien tietojen toimittamisesta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin direktiivin 91 artiklan 1 a kohdan toisen alakohdan mukaisesta jäsenvaltio-optiosta sen sallimiseksi, että hallituksen enemmistön vaihtuessa kerralla kelpoisuusvaatimusten täyttämisen arviointi voidaan poikkeuksellisesti tehdä vasta tehtävässä aloittamisen tai nimittämisen jälkeen, jos ennen nimittämistä tai tehtävässä aloittamista koskeva arviointi johtaisi siihen, että hallituksesta eroavat tai hallitustehtävän jättävät hallituksen jäsenet olisivat vastuussa kelpoisuusarvion tekemisestä.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin luottolaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa ennakkoon Finanssivalvonnalle henkilön nimittämisestä hallituksen puheenjohtajaksi tai liiketoiminnasta vastaavaan johtoon lukeutuvaan tehtävään. Vaatimus perustuu luottolaitosdirektiivin muutetun 91 artiklan 1 d kohtaan. Ennakkoilmoitusta koskeva vaatimus koskisi vain pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Muissa kelpoisuusarvioinnin piiriin kuuluvissa tehtävissä ennakkoilmoitusta ei edellytetä. Lisäksi momentissa säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 1 e kohdan kolmatta alakohtaa vastaavasta toimivaltuudesta Finanssivalvonnalle tarvittaessa lykätä nimitettävän henkilön tehtävässä aloittamista, kunnes kelpoisuusvaatimusten arvioimista koskevat riittävät tiedot on toimitettu. Lykkäystä ei kuitenkaan voi tehdä, jos Finanssivalvonta arvioi, että tällaisia tietoja ei ole mahdollista toimittaa. Riittävien lisätietojen pyytämistä rajaa erityisesti hallinon oikeusperiaatteet.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin lisäksi asetuksenantovaltuudesta, jonka mukaan tarkemmat ilmoitusmenettelyä koskevat säännökset annettaisiin valtiovarainministeriön asetuksella. Asetuksella olisi tarkoitus panna täytäntöön kansallisesti tarkemmat luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 1 d ja 1 e kohdissa säädetyt vaatimukset. Näiden vaatimusten teknisyys ja yksityiskohtaisuus huomioiden on tarkoituksenmukaisempaa sisällyttää ne alemmanasteiseen lainsäädäntöön.

4 c §. *Kelpoisuusvaatimusten täyttämättä jättäminen*. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 1 b kohdan ja uuden 91 a artiklan 3 kohdan mukaisista toimenpiteistä, joihin luottolaitoksen on ryhdyttävä sen havaitessa, että luottolaitoksen johtoon kuuluvan tai avainhenkilön jättää täyttämättä säädetyt kelpoisuusvaatimukset. Pykälä korvaisi voimassa olevan 6 a §:n.

4 d §. *Omistusyhteisön johdon ja avainhenkilöiden kelpoisuusvaatimukset*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 1 kohdan mukaisesta vaatimuksesta ulottaa vaatimukset koskemaan luvanvaraisia ja nimettyjä omistusyhteisöjä. Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 121 artiklaa vastaavista muiden omistusyhteisöjen johdon kelpoisuusvaatimuksista.

4 e §. *Yksilölliset tehtävänkuvaukset sekä roolien ja vastuiden kokonaiskartoitus*. Pykälä olisi

uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 88 artiklan 3 kohdan mukainen velvollisuus laatia yksilölliset tehtäväkuvaukset keskeisistä vastuutehtävistä sekä yleisempi kartoitus raportointi- ja vastuusuhteista. Finanssivalvonnan tiedonsaantioikeudesta ei ehdoteta erillistä säännöstä, sillä Finanssivalvonnan laaja tiedonsaantioikeus myös näistä seikoista sisältyy voimassa olevaan Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:ään.

5 §. *Luottolaitoksen johdon ajankäyttö*. Pykälää ehdotetaan uudistettavaksi siten, että siinä huomioidaan toimitusjohtajan tehtävän ohella muu luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaava johto 1 luvun 20 §:ään ehdotettavien muutosten mukaisella tavalla. Muutoksilla varmistetaan myös direktiivin 91 artiklan 3 ja 4 kohtien täytäntöönpano.

Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi terminologisesti siten, että ajankäyttövaatimukset soveltuvat 1 luvun 20 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ylimpään johtoon. Momentin mukaiset vaatimukset perustuvat luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 3 kohtaan.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi sisällöltään vastaava muutos kuin 1 momenttiin. Momentissa säädetty johtotehtävien lukumääräinen rajoitus perustuu luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 3 kohtaan. Lisäksi momenttiin ehdotetaan tehtäväksi luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanoa täsmentävä selkeytys siitä, että ajankäyttövaatimukseen liittyviä johtotehtävien lukumääräisiä rajoituksia laskettaessa hallituksen jäsenyytenä pidettäisiin sen tyyppistä hallitusjäsenyyttä, johon ei sisälly samanaikaisesti liikkeenjohdollisia vastuita (*non-executive*).

Pykälän *3 momenttiin*, joka perustuu luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 4 kohtaan, tehtäisiin puolestaan sanamuodollinen täsmennys siten, että siinä viitattaisiin 2 momentissa tarkoitettuihin johtotehtäviin.

Pykälän *6 momentista* ehdotetaan poistettavaksi toinen virke, jossa säädetään Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuudesta Euroopan pankkiviranomaiselle, jos Finanssivalvonta myöntää luvan vastaanottaa momentissa tarkoitettu lisäjäsenyys. Muutos perustuu luottolaitosdirektiivin muutetun 91 artiklan 6 kohtaan. Direktiivissä ei enää säädetä mainitusta ilmoitusvelvollisuudesta, mistä johtuen vastaava kansallinen säännös on tarpeen purkaa.

6 a §. *Luottolaitoksen johtoa koskevien vaatimusten täyttämättä jättäminen*. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Vastaavat asiasisällölliset säännökset muutettuna direktiivin muutosta vastaavalla tavalla sisältyisivät edellä ehdotettuihin 7 luvun säännöksiin.

8 luku Palkitseminen

1 §. *Säännösten soveltaminen*. Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi uusi virke, jolla täsmennetään lisäeläke-etuuksien lukeutuminen palkitsemisjärjestelmien piiriin. Muutos perustuu luottolaitosdirektiivin 92 artiklan 2 kohdan johdantokappaleen täytäntöönpanon täsmentämiseen.

3 §. *Palkitsemisjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset*. Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin luottolaitosdirektiivin 74 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Momentin toisen virkkeen loppuun lisättäisiin lain luettavuuden selkeyttämiseksi informatiivinen viittaus 9 luvun 2 §:ään, jossa säädetään riskienhallinnan hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevasta yleissäännöksestä. Momentin loppuun lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 74 artiklan 1 kohdan e alakohdan täytäntöönpanemiseksi uusi virke, jonka mukaan laitosten ja sen konsolidointiryhmän riskiottohalukkuus ESG-riskien osalta on otettava huomioon. ESG-riskeillä tarkoitettaisiin

uudessa 9 luvun uuden 17 a §:n 1 momentissa määriteltyjä riskejä. Momentin viimeiseksi virkkeeksi lisättäisiin myös vaatimus siitä, että palkitsemisjärjestelmissä henkilöstöä ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan sukupuolen perusteella. Tällä varmistetaan luottolaitosdirektiivin 92 artiklan 2 kohdan aa alakohdan täytäntöönpano, jossa säädetään palkitsemisjärjestelmien neutraliteetista sukupuolen suhteen. Aineellisesti sukupuoleen perustuva syrjintä on kielletty naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) perusteella. Säännös ehdotetaan kuitenkin sisällytettäväksi luottolaitoslakiin, jotta myös pankkivalvontaviranomaisella on toimivaltuus valvoa tämän kriteerin täyttymistä, mitä direktiivi vastaavasti edellyttää. Vastaava säännös sisältyy sijoituspalveluyritysten osalta sijoituspalvelulain 6 b luvun 1 a §:n 2 momenttiin.

9 §. *Muuttuvia palkkioita koskevat vaatimukset*. Pykälän *2 momenttiin* lisättäisiin nimenomaisesti maininta kaikista olennaisista riskeistä, joiden hallinta (*treatment*) tulisi ottaa huomioon muuttuvaan palkkioon liittyvässä suorituksen arvioinnissa. Muutoksella pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin muutetun 94 artiklan 1 kohdan a alakohta.

9 luku Riskien hallinta

1 §. *Sisäisen pääoman riittävyyden arviointi.* Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin säännös ESG-riskien huomioon ottamisesta omien varojen riittävyyttä arvioidessa. Säännöksen mukaan luottolaitosten olisi otettava huomioon ESG-riskien kattaminen, kun ne arvioivat ja ylläpitävät omien varojen riittävyyttä riskien kattamiseksi. ESG-riskit olisi sen vuoksi sisällytettävä momentissa tarkoitettuihin strategioihin ja menettelytapoihin. ESG-riskien luonne ja taso olisi otettava huomioon lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Muutoksella pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 73 artiklan ensimmäisen kohta.

2 §. *Riskienhallintajärjestelmälle asetettavat yleiset vaatimukset.* Pykälän *1 momentin 2 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 74 artiklan aiemman täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Pykälään ehdotettavilla muutoksilla tarkennettaisiin ja laajennettaisiin vaatimusta tehokkaiden prosessien osalta siten, että vaatimus kattaa kaikki prosessit, joilla tunnistetaan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan riskejä. Riskeillä tarkoitetaan sellaisia riskejä, joita luottolaitoksen toimintaan kohdistuu tai saattaa kohdistua. Voimassa olevan lain mukainen vaatimus koskee prosessien osalta ainoastaan raportointiprosesseja. Kohtaan 2 tehtävien muutosten myötä *momentin johdantokappaletta* selkeytettäisiin, sillä se on tarpeettomasti osittain päällekkäinen kohdan 2 kanssa.

3 §. *Hallituksen tehtävät riskien hallinnassa.* Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin siten, että riskejä koskevia strategioita ja menettelytapoja on arvioitava uudelleen vähintään joka toinen vuosi. Luottolaitokset määrittelisivät itse arvioinnin säännöllisen syklin vähimmäisvaatimuksen rajoissa. Vähintään-kriteeri tarkoittaisi, että arviointi tulisi suorittaa luottolaitoksen tavanomaisen syklin lisäksi myös silloin, kun laitoksen liiketoiminnassa tai liiketoimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Lisäksi momenttiin lisättäisiin säännös, jossa todetaan, että riskeihin kuuluvat myös luottolaitoksen makrotaloudellisesta toimintaympäristöstä johtuvat riskit suhteutettuina luottolaitoksen liiketoimintasykliin sekä riskit, jotka johtuvat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden nykyisistä, lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksista. Kyseessä on luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 1 kohdan mukainen ei-tyhjentävä luetelma. Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistus ESG-riskeihin liittyen tarkentaa esimerkiksi käytettäviä menetelmiä ja vaikutusten arviointia. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 1 kohta.

Lisäksi momenttiin tuotaisiin 7 luvun 1 §:stä säännös, jonka mukaan hallituksen on myös huolehdittava, että strategioiden ja menettelytapojen noudattamista valvotaan luotettavasti, koska 7 luvun 1 §:n säännös katsotaan päällekkäiseksi tämän momentin säännösten kanssa.

3 a §. *Kestävyyteen liittyvien taloudellisten riskien hallinnan suunnittelu.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin erityisistä suunnitelmista kestävyyteen liittyvistä taloudellisista riskeistä. Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan uudet alakohdat.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin vaatimuksesta, jonka mukaan luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä yksi tai useampi suunnitelma, joka sisältää määrällisiä tavoitteita ja prosesseja sellaisten taloudellisten riskien seuraamiseksi ja käsittelemiseksi, joita aiheutuu lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvistä tekijöistä. Lakien voimaan tullessa, säännös velvoittaisi luottolaitoksia laatimaan suunnitelmia.

Direktiivin 76 artiklan 2 kohdan uudessa toisessa alakohdassa säädetään, että mainitut velvoitteet ovat ylimmän hallintoelimen (*management body*) tehtävinä. Ylimmällä hallintoelimellä on direktiivin mukaan valvontatoiminto (*management body in its supervisory function*), johon kuuluvat sellaiset luottolaitoksen johtoon kuuluvat, jotka eivät osallistu luottolaitoksen päivittäiseen johtamiseen, sekä hallintotoiminto (*management body in its management function*), johon kuuluvat luottolaitoksen operatiivisesta toiminnasta ylimmällä tasolla vastaavat henkilöt. Suunnitelmien käytännön valmistelu määritellään luottolaitoksissa tarkoituksenmukaiseksi katsotulla tavalla.

Lisäksi momenttiin lisättäisiin säännös, jossa todetaan, että riskeihin kuuluvat myös mukauttamisprosessista ja siirtymään liittyvistä muutostrendeistä aiheutuvat riskit, jotka aiheutuvat sääntelytavoitteista ja säädöksistä, erityisesti tavoitteesta ilmastoneutraaliuden saavuttamisesta, sekä kolmansien maiden oikeudellisista ja sääntelytavoitteista, jos niillä on merkitystä kansainvälistä toimintaa harjoittavien laitosten kannalta. Kyseessä on luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukainen ei-tyhjentävä luetelma. Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistus ESG-riskeihin liittyen tarkentaa esimerkiksi käytettäviä menetelmiä, vaikutusten arviointia ja suunnitelmien sisältöä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan toinen alakohta.

Tarkoituksena on, että tässä pykälässä tarkoitetut suunnitelmat laaditaan yhdessä niiden suunnitelmien kanssa, jotka luottolaitos laatii kestävyyteen liittyen muun lainsäädännön perusteella, kuten kestävyysraportissa olevat suunnitelmat kirjanpitolain mukaisesti. Tämän pykälän suunnitelmien on sen vuoksi vähintään oltava 3 momentissa säädetyllä tavalla johdonmukaisia kestävyysraportoinnin suunnitelmien kanssa, jotta esimerkiksi tavoitteet, toimintasuunnitelmat ja käytetyt mittarit olisivat johdonmukaisia eri suunnitelman välillä. Johdonmukaisuus koskee myös yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2024/1760 säädettyjä suunnitelmia. Luottolaitosdirektiiviin perustuvalla, kestävyysraportointiin liittyvällä sekä yritysvastuuseen liittyvillä suunnitelmilla on toisiaan täydentävät tarkoituksensa ja omat näkökulmansa, mutta ne liittyvät keskeisesti kaikki kestävyyteen, joten luottolaitosten on varmistettava kokonaisvaltainen sisäinen lähestymistapa johdonmukaisuuden varmistamiseksi. Luottolaitosten on huolehdittava, että eri suunnitelmien erityisvaatimukset täyttyvät, sillä eri suunnitelmat sisältävät oman erityisen näkökulmansa.

Suunnitelman pohjana olevan luottolaitosdirektiivin nojalla annetun Euroopan pankkivalvontaviranomaisen ohjeen (EBA GL 2025/01) mukaisen olennaisuusarvioinnin

(*financial materiality*) laadinnassa voidaan hyödyntää kestävyysraportointisääntelyn mukaista kaksoisolennaisuusanalyysia (*double materiality*). Näiden arviointien on oltava johdonmukaisia keskenään. Olennaisuusarviointi sisältää kuitenkin oman erityisen näkökulmansa ja omat vaatimuksensa, jotka eroavat kaksoisolennaisuusanalyysistä, minkä vuoksi tässä pykälässä tarkoitettu suunnitelma ei voi perustua ainoastaan kaksoisolennaisuusarvioinnin tuloksiin.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että 1 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin olisi sisällytettävä luottolaitoksen liiketoimintamallia ja -strategiaa koskevia toimia. Toimenpiteet voidaan asettaa liiketoiminnan laatu ja laajuus sekä ESG-riskien laatu ja laajuus huomioiden. Lisäksi momentti sisältää säännöksen, jonka mukaan suunnitelmien ja niitä koskevien toimien olisi oltava johdonmukaisia kestävyysraportoinnin yhteydessä esitettyjen suunnitelmien ja niitä koskevien toimien kanssa. Säännös suunnitelmien yhdenmukaisuudesta koskee niitä luottolaitoksia, jotka laativat kestävyysraporttiin liittyvän suunnitelman. Kestävyysraportissa esitettävistä suunnitelmista säädetään kirjanpitolain 7 luvun 4 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa. Kirjanpitolain 7 luvun 19 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan myös konsernikestävyysraportissa on esitettävä 4 §:n mukaiset suunnitelmat. Tämän ehdotetun pykälän 1 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien olisi oltava johdonmukaisia myös konsernikestävyysraportissa esitettävien suunnitelmien kanssa. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta osittain.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin tarkemmin määrällisistä tavoitteista ja prosesseista, joissa olisi otettava huomioon ilmastonmuutosta käsittelevän eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan (*European Scientific Advisory Board on Climate Change*) viimeisimmät raportit ja ehdottamat toimenpiteet, erityisesti unionin ilmastotavoitteiden saavuttamisen osalta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta osittain.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin vaatimuksesta, että luottolaitoksen hallituksen on seurattava suunnitelmien täytäntöönpanoa. Direktiivin 76 artiklan 2 kohdan uudessa toisessa alakohdassa säädetään, että mainitut velvoitteet ovat ylimmän hallintoelimen (*management b*ody) tehtävinä. Ylimmällä hallintoelimellä on direktiivin mukaan valvontatoiminto (*management body in its supervisory function*), johon kuuluvat sellaiset luottolaitoksen johtoon kuuluvat, jotka eivät osallistu luottolaitoksen päivittäiseen johtamiseen, sekä hallintotoiminto (*management body in its management function*), johon kuuluvat luottolaitoksen operatiivisesta toiminnasta ylimmällä tasolla vastaavat henkilöt. Suunnitelmien käytännön seuranta määritellään luottolaitoksissa tarkoituksenmukaiseksi katsotulla tavalla. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan toinen alakohta osittain.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin yksinkertaistetuista menettelyistä, joita pienet ja rakenteeltaan yksinkertaistetut luottolaitokset voivat soveltaa suunnitelmiin liittyen. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohdan neljäs alakohta, joka velvoittaa jäsenvaltiot osoittamaan, missä suunnitelmien osalta voi soveltaa poikkeusta tai yksinkertaistettua menettelyä. Oikeasuhtaisuuden soveltaminen pohjautuisi käytännössä Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksessa kuvattuihin menettelyihin.

3 b §. *Keskittymäriskien hallinnan suunnittelu.* Pykälä olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 2 artiklan mukainen lisäys luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 2 kohtaan. Pykälän mukaan luottolaitoksen hallituksen olisi hyväksyttävä yksi tai useampi suunnitelma, joka sisältää määrällisiä tavoitteita, markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyjen vaatimusten mukaisesti seuratakseen ja käsitelläkseen keskittymäriskiä, joka aiheutuu Euroopan unionille tai sen yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle järjestelmän kannalta huomattavan merkittäviä palveluja tarjoaviin keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista.

4 §. *Riskivaliokunta.* Pykälän *3 momenttiin* lisättäisiin täsmennys, että palkitsemisjärjestelmän kannalta huomioon otettaviin riskeihin kuuluvat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden vaikutuksista johtuvat riskit. Kyseessä on luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukainen ei-tyhjentävä luetelma. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 76 artiklan 4 kohdan toinen alakohta.

9 §. *Luottoriskin, vastapuoliriskin ja markkinariskin arvioiminen sisäisin arviointimenetelmin.* Pykälän *otsikkoa* muutettaisiin lisäämällä siihen mukaan myös markkinariski selkeyden vuoksi. Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan 9 §:n 1 momenttia.

Pykälän *2 momenttia* muutettaisiin siten, että siihen jätettäisiin ainoastaan luottoriskiä koskeva säännös. Muotoilua täydennettäisiin luottolaitosdirektiivin 77 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanon täydentämiseksi.

Pykälään lisättäisiin *uusi 3 momentti*, joka koskisi kaupankäyntivarastoon kuuluvien riskien arviointia ja menetelmiä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 77 artiklan 3 kohdan uusi muotoilu.

10 §. *Luotto- ja vastapuoliriski.* Pykälään lisättäisiin uusi *4 momentti* luottolaitosdirektiivin 79 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Momentissa säädettäisiin velvollisuudesta suorittaa arviointi kryptovaroihin liittyvistä vastapuoliriskeistä. Arviointi on suoritettava ennen kryptovaroihin liittyvien vastuiden ottamista. Arviointi suoritettaisiin kaikista niistä kryptovaroihin liittyvistä vastuista, jotka luottolaitos aikoo ottaa. Momentissa vaadittaisiin myös luottolaitoksia arvioimaan sitä, ovatko riskienhallinnan prosessit sekä toimintaperiaatteet ja menettelytavat riittäviä vastapuoliriskin hallitsemiseksi. Lisäksi momentissa vaaditaan luottolaitoksia raportoimaan molemmista arvioinneistaan toimivaltaiselle viranomaiselle. Raportointi kattaa arvioinnin sisällön, kuten käytetyt menetelmät ja oletukset sekä arvion lopputuloksen. Raportointi tapahtuisi Finanssivalvonnan määräysten mukaan, jotka on annettu Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 2 momentin perusteella.

12 §. *Keskittymäriski.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan. Selkeyden vuoksi voimassa olevan 12 §:n säännökset jaettaisiin kahteen momenttiin.

Pykälän *1 momentin* ensimmäinen virke vastaisi voimassa olevan lain 9 luvun 12 §:n enimmäistä virkettä. Momenttiin lisättäisiin säännös keskittymäriskin tunnistamisesta, hallitsemisesta, seuraamisesta ja raportoimisesta luottolaitoslain 2 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisilla prosesseilla.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin tekijöistä, jotka on otettava huomioon, ja momentti vastaisi pääosin voimassa olevan lain 9 luvun 12 §:n toista ja kolmatta virkettä. Momenttiin kuitenkin lisättäisiin, että luottolaitosten on otettava huomioon myös markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädetyt edellytykset.

Pykälän 1 ja 2 lisäyksillä pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 2 artiklan mukainen muutos luottolaitosdirektiivin 74 artiklan 1 kohdan b alakohtaan.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin siitä, että keskittymäriski on arvioitava samanlaiset piirteet omaaviin kryptovaroihin liittyvien vastuiden mukaisesti sellaisten kryptovarojen osalta, joilla ei ole tunnistettavissa olevaa liikkeeseenlaskijaa. Finanssivalvonta voi arvioida piirteitä esimerkiksi hyödyntäen vertailua. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 81

artikla

14 §. *Markkinariski.* Pykälään lisättäisiin uusi *5 momentti* luottolaitosdirektiivin 83 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Momentissa säädettäisiin velvollisuudesta suorittaa arviointi kryptovaroihin liittyvistä markkinariskeistä. Arviointi on suoritettava ennen kryptovaroihin liittyvien vastuiden ottamista. Arviointi suoritettaisiin kaikista niistä kryptovaroihin liittyvistä vastuista, jotka luottolaitos aikoo ottaa. Momentissa vaadittaisiin myös luottolaitoksia arvioimaan sitä, ovatko riskienhallinnan prosessit sekä toimintaperiaatteet ja menettelytavat riittäviä markkinariskin, kuten arvostamisriskin, hallitsemiseksi. Lisäksi momentissa vaaditaan luottolaitoksia raportoimaan molemmista arvioinneistaan toimivaltaiselle viranomaiselle. Raportointi kattaa arvioinnin sisällön, kuten käytetyt menetelmät ja oletukset sekä arvion lopputuloksen. Raportointi tapahtuisi Finanssivalvonnan määräysten mukaan, jotka on annettu Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 2 momentin perusteella.

16 §. *Operatiivinen riski*. Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin luottolaitosdirektiivin 85 artiklan täytäntöönpanemiseksi. Momentin toiseen virkkeeseen lisättäisiin mukaan maininta kryptovaroista. Muutoksen myötä laitosten olisi varauduttava myös suorista ja välillisistä kryptovaroihin ja kryptovarapalvelujen tarjoajiin liittyvistä vastuista aiheutuviin riskeihin osana operatiivisen riskin arviointia ja hallintaa. Tällaisia riskejä ovat muun muassa teknologiariskit, yleiset tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvät riskit ja kyberriskit, oikeudelliset riskit sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit.

17 a §. *ESG-riskit.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin ESG-riskin määritelmästä, ESG-riskeihin liittyvistä vaatimuksista hallinto- ja ohjausjärjestelmien osalta sekä häiriönsietokyvyn testauksesta.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin ESG-riskien määritelmästä. ESG-riskeillä tarkoitettaisiin EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 52 d alakohdassa tarkoitettuja ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä riskejä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan 68 alakohta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että luottolaitoksilla on oltava osana hallintajärjestelmiään vankat strategiat, toimintatavat, prosessit ja järjestelmät ESG-riskien tunnistamista, mittaamista, hallintaa ja seurantaa varten. Momentin mukaan näihin kuuluisivat myös ESG-riskien tunnistaminen, hallitseminen, seuraaminen ja raportoiminen 2 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisilla tehokkailla riskienhallinnan prosesseilla. Kyseessä on ei-tyhjentävä lista. Momentissa pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 87 a artiklan 1 kohta sekä 74 artiklan 1 kohdan b alakohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin oikeasuhtaisuudesta. Momentin mukaan strategioiden, toimintatapojen, prosessien ja järjestelmien olisi oltava oikeassa suhteessa laitoksen liiketoimintamalliin ja sen toiminnan laajuuteen liittyvien ESG-riskien laajuuteen, luonteeseen ja monimutkaisuuteen. Tällä momentilla pantaisiin täytäntöön osittain luottolaitosdirektiivin 87 a artiklan 2 kohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin siitä, että edellä 1–3 momentissa tarkoitettuja ESG-riskejä on seurattava ja ne on tunnistettava, mitattava, hallittava, arvioitava ja otettava huomioon kolmella eri aikahorisontilla eli lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Pitkän aikavälin horisontti on oltava vähintään kymmenen vuotta. Tällä momentilla pantaisiin täytäntöön osittain luottolaitosdirektiivin 3, 73, 74 ja 87 a artiklat, joissa on vaatimus näiden kolmen eri aikahorisontin käyttämisestä. Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistus tarkentaa ESG-riskejä koskevien säännösten soveltamista käytännössä.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin häiriönsietokyvyn testausprosessista. Säännöksen mukaan luottolaitosten olisi testattava kykyään kestää ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden pitkän aikavälin kielteisiä vaikutuksia. Testaus olisi aloitettava ilmastoon liittyvistä tekijöistä, kunnes mahdollisuus muiden osa-alueiden testaukseen kehittyy. Momentissa säädetään lisäksi edellytyksistä, joiden mukaisesti testaus on suoritettava. Tällä momentilla pantaisiin täytäntöön osittain luottolaitosdirektiivin 87 a artiklan 3 kohta.

Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistus ESG-riskeihin liittyen tarkentaa esimerkiksi käytettäviä menetelmiä ja vaikutusten arviointia.

19 §. *Maksuvalmiusriskin vähentämismenetelmät.* Pykälään tehtäisiin ainoastaan kielellinen muutos siten, että kuormitustapahtuma korvattaisiin stressitilanteella, joka on nykyisin vakiintuneempi ja käytännössä käytetty käsite.

20 §. *Maksuvalmiusasemaa koskevien vaihtoehtoisten toteutumisnäkymien säännöllinen tarkastelu.* Pykälän *2 momenttiin* tehtäisiin ainoastaan kielellinen muutos siten, että kuormitustilanne korvattaisiin stressitilanteella, joka on nykyisin vakiintuneempi ja käytännössä käytetty käsite.

23 §. *Laskelmista ja menetelmistä ilmoittaminen Finanssivalvonnalle.* Pykälä muutettaisiin kohtamuotoiseksi ja siihen lisättäisiin uusia säännöksiä. Pykälän *1 momentin* johdantokappaleessa säädettäisiin voimassa olevaa vastaavasti, että luottolaitosten on ilmoitettava Finanssivalvonnalle laskelmien tulokset, laskelmissa käytetyt sisäiset menetelmät sekä Euroopan pankkiviranomaisen pyytämät laadulliset tiedot. Uutena mukaan lisättäisiin Euroopan pankkiviranomaisen pyytämät laadulliset tiedot, jotka olisi ilmoitettava. Poikkeus operatiivisen riskin osalta poistettaisiin tarpeettomana. Kohdassa 1–3 määriteltäisiin ne luottolaitokset, joiden on ilmoitus tehtävä.

Momentin *1 kohta* vastaa voimassa olevan pykälän säännöstä, jonka mukaan luottolaitoksen, joka on saanut EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan käyttää sisäisen luokituksen menetelmiä riskipainotettujen vastuuerien tai omien varojen vaatimuksen laskemiseen on ilmoitettava tiedot.

Momentin *2 kohdan* mukaan tiedot ilmoittaa myös luottolaitos, joka käyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannen osan IV osaston 1 a luvussa säädettyä vaihtoehtoista standardimenetelmää, jos laitosten tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sisältyvä markkinariskille altistuva liiketoiminta on vähintään 500 miljoonaa euroa kyseisen asetuksen 325 a artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Momentin *3 kohdan* mukaan luottolaitos, jolla on lupa käyttää sisäisiä menetelmiä EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannen osan II osaston 3 luvun nojalla, sekä olennainen luottolaitos, joka soveltaa standardimenetelmää kyseisen asetuksen kolmannen osan II osaston 2 luvun nojalla raportoi niiden menetelmiensä laskelmien tulokset, joita käytetään odotettavissa olevien luottotappioiden määrän määrittämiseen viiteportfoliossa olevien vastuidensa tai positioidensa osalta, jos jokin a–c kohdan edellytyksistä täyttyy. Olennaisella luottolaitoksella tarkoitetaan luottolaitosdirektiivin 78 artiklan nojalla annetun teknisen täytäntöönpanostandardin mukaiseen luetteloon kuuluvia luottolaitoksia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että 1 momentin tiedot on ilmoitettava säännöllisesti, mutta kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Muutoksilla täytäntöön pantaisiin luottolaitosdirektiivin 78 artiklan 1 kohdan lisäykset. Muutoksen myötä poistettaisiin myös voimassa olevan 11 luvun 5 §:n 3 momentti tarpeettomana.

10 luku Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

1 a §. *Omia varoja koskevien vaatimusten keskinäinen suhde.* Pykälän *2 momenttiin* esitetään tehtävän tekninen muutos, jossa viittaus eräisiin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 luvun tiettyihin pykäliin muutettaisiin viittaukseksi 8 lukuun, jossa säädetään omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimuksesta.

1 c §. *Kokonaisriskipainolattian voimaantuloa koskeva siirtymäjärjestely*. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklan 5 kohdan mukaisesta jäsenvaltio-optiosta sisäisiä riskimalleja käyttävien luottolaitosten erillissiirtymäajasta kokonaisriskipainolattian laskennassa sekä tarkemmista option soveltamista koskevista edellytyksistä mainitun artiklan 6–9 kohdan mukaisella tavalla. Pykälän mukainen siirtymäaika koskisi ainoastaan kokonaisriskipainolattian määrittämistä, eikä rajoittaisi pankkivalvontaviranomaisen toimivaltuuksia lisäpääomavaatimusten asettamista 10 tai 11 luvussa säädetyllä tavalla tai erillisten riskipainolattioiden asettamista EU:n vakavaraisuusasetuksen 458 artiklassa säädetyllä tavalla. Suomessa sijaitsevana asuinkiinteistövakuudellisena luottona pidettäisiin pykälän tarkoittamalla ja edellä mainitussa EU:n vakavaraisuusasetuksen artiklassa tarkoitetulla tavalla sellaista luottoa, jonka asuinkiinteistövakuus sijaitsee Suomessa.

Pykälän *1 momentin* johdantokappaleessa säädettäisiin EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklan 5 ja 8 kohtien mukaisista edellytyksistä. Momentin 1 kohta vastaisi mainitun artiklan 5 kohdan a alakohdan ja 6 kohdan mukaisia edellytyksiä ja momentin 2 kohta puolestaan mainitun artiklan 5 kohdan b alakohdan ja 7 kohdan mukaisia edellytyksiä. Momentin 3 kohdassa säädettäisiin mainitun artiklan 9 kohdan mukaisesta edellytyksestä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin asetuksen 465 artiklan 8 kohdan f alakohdan mukaisesta edellytyksestä, jonka mukaan toimivaltaisen valvontaviranomaisen on varmennettava asetuksessa tarkemmin säädettyjen edellytysten täyttyminen ennen siirtymäjärjestelyn mukaista matalamman riskipainolattian soveltamista. Nämä edellytykset koskevat muun muassa asuinkiinteistövakuudellisten luottojen luottotappiohistoriaa. Siirtymäajan soveltaminen ja sen valvonta lisäksi edellyttävät luottolaitoksilta lisäraportointia. Tästä ei ehdoteta säädettäväksi erikseen, sillä Finanssivalvonnalla on voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:ään perustuva oikeus saada valvottavilta ja muilta finanssimarkkinoilta toimivilta pyytämiään tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn tehtävän toteuttamiseksi.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin jäsenvaltio-option vastavuoroisesta tunnustamisesta tilanteissa, joissa Suomessa toimiluvan saaneella luottolaitoksella on toimintaa toisessa ETA-valtiossa. Tällöin vastaavaa siirtymäjärjestelyä sovellettaisiin myös kyseisessä ETA-valtiossa sijaitseviin asuinkiinteistövakuudellisiin luottoihin edellyttäen, että kyseinen valtio on päättänyt vastaavan option soveltamisesta.

3 §. *Lisäpääomavaatimusten määrä*. Pykälän *5 momentin* kahteen viimeiseen virkkeeseen sisältyviä säännöksiä järjestelmäriskipuskurivaatimuksen enimmäismäärästä ehdotetaan poistettavaksi luottolaitosdirektiivin 133 artiklan täytäntöönpanon täsmentämiseksi erityisesti sen vuoksi, että muutetun artiklan mukaan järjestelmäriskipuskurivaatimuksen

määräämismahdollisuudesta tulee pakollinen sisällytettäväksi kaikkien jäsenvaltioiden lainsäädäntöön. Artiklan 12 kohta nimenomaisesti mahdollistaa järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamisen viittä prosenttia korkeammalle tasolle, mutta asettaa komission hyväksymisen sekä siihen liittyvän erillisen lausuntomenettelyn edellytykseksi vaatimuksen asettamisen tälle tasolle. Momentin muutoksella siten mahdollistetaan direktiivin 133 artiklan 12 kohdan täytäntöönpano. Menettelystä asetettaessa järjestelmäriskipuskuri säädettäisiin tarkemmin 4 e §:ssä. Komission hyväksynnän sekä siihen liittyvä Euroopan järjestelmäriskikomitean ja Euroopan pankkiviranomaisen lausuntomenettely rajaavat ja asettavat tiettyjä lisäedellytyksiä Finanssivalvonnan yksinomaiselle harkinnalle, mistä syystä lainsäädännössä asetettuja erillisrajoituksia ei ole pidettävä perusteltuna direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon näkökulmasta.

Pykälän *7 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 5 a kohdan täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Kyseinen artiklakohta edellyttää säännöstä siitä, että muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia (ns. O-SII-luottolaitokset) koskeva lisäpääomavaatimus voi olla tietyin edellytyksin asetettuna 3 prosenttiyksikköä korkeammalle tasolle. Mainitun artiklakohdan soveltamiseen liittyvistä tarkemmista edellytyksistä säädettäisiin jäljempänä 8 §:ssä.

4 a §. *Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määrääminen.* Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin momentin viimeinen virke järjestelmäriskipuskuria koskevan päätöksen tekemisvelvollisuudesta kuuden kuukauden sisällä kalenterivuoden päättymisestä. Aikarajan katsotaan olevan tarpeeton, koska pykälässä säädetään järjestelmäriskipuskurin asettamista koskevasta vähimmäisfrekvenssistä, eikä mainittu aikaraja siten käytännössä vaikuta Finanssivalvonnan valvonnallisen toimivaltaan vaatimuksen asettamisessa. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 6 momentti*, jossa säädettäisiin järjestelmäriskipuskurivaatimuksen tason uudelleenarviointiin liittyvästä luottolaitosdirektiivin 133 artiklan 8 kohdan d alakohdan mukaisesta velvoitteesta, kun luottolaitokseen ryhdytään soveltamaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklassa tarkoitettua kokonaisriskipainolattiaa.

4 b §. *Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määräämisen perusteet.* Pykälään ehdotettavat muutokset perustuvat siihen, että pykälä saatetaan asiasisällöllisesti paremmin vastaavaksi luottolaitosdirektiivin 133 artiklaa. Koska luottolaitosdirektiivin uusimman muutosdirektiivin yhteydessä rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta, eli niin sanotusta järjestelmäriskipuskurista, tulee aiemmasta jäsenvaltio-optiosta kaikille jäsenvaltiolle pakollinen lainsäädännöllinen elementti, on vastaavasti kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että säännös on pantu täytäntöön direktiivin edellyttämällä tavalla.

Pykälän *2 momentin johdantokappaletta* muutettaisiin paremmin vastaamaan luottolaitosdirektiivin 133 artiklan 1 kohdan mukaisia edellytyksiä siitä, että lisäpääomavaatimuksen asettaminen olisi mahdollista, jos riskejä ei ole katettu EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisilla keinoilla tai direktiivin 130 tai 131 artiklojen mukaisilla vaatimuksilla. Johdantokappaleella pantaisiin täytäntöön myös direktiivin 133 artiklan 8 kohdan muutettu c alakohta.

Pykälän *2 momentin 1 kohtaa* ehdotetaan täsmennettäväksi luottolaitosdirektiivin muutetun 133 artiklan 1 kohtaa vastaavasti siten, että myös ilmastonmuutoksesta aiheutuva makrovakaudellinen riski tai järjestelmäriski voisi olla lisäpääomavaatimuksen asettamisen perusteena. Lisäksi 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi sanamuodoltaan paremmin direktiivin

asiasisältöä vastaavasti siten, että pitkäaikaisten ja suhdannevaihteluista riippumattomien riskien sijasta kohdassa puhutaan makrovakaudellisesta riskistä tai järjestelmäriskistä.

Pykälän *2 momentin 2 kohta* vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän *2 momentin 3 kohtaa* ehdotetaan täsmennettäväksi luottolaitosdirektiivin 133 artiklan 8 kohdan a alakohtaa paremmin vastaavaksi siten, että järjestelmäriskipuskurin asettamisen esteenä olevat vaikutukset muiden jäsenvaltioiden rahoitusjärjestelmiin arvioitaisiin sekä jäsenvaltioiden että koko unionin tasolla ja että tätä vaikutusta arvioitaisiin sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan näkökulmasta. Sanamuoto ”vähäistä suurempia kielteisiä vaikutuksia” muutettaisiin myös muotoon ”suhteettoman kielteisiä vaikutuksia” direktiivin sanamuotoa paremmin vastaavaksi, jotta kansallinen säännös ei sanamuodoltaan olisi esteenä lisäpääomavaatimuksen mahdollisimman yhdenmukaiselle soveltamiskäytännölle.

Pykälän *2 momentin 4 kohta* ehdotetaan kumottavaksi, koska siihen sisältyvät edellytykset sisällytettäisiin momentin johdantokappaleeseen.

4 d §. *Ulkomaisen lisäpääomavaatimuksen hyväksyminen*. Pykälän *1 momentin* toiseksi virkkeeksi ehdotetaan lisättävän luottolaitosdirektiivin 134 artiklan 4 kohdassa säädetty edellytys vaatimusten päällekkäisyyden huomioimisesta: jos sekä Finanssivalvonnan että muun ETA-valtion valvontaviranomaisen tekemillä lisäpääomavaatimusta koskevilla päätöksillä katetaan samoja riskejä, tältä osin sovelletaan vain korkeampaa tasoa tai ulkomainen lisäpääomavaatimus jätetään soveltamatta kokonaan tai siltä osin kuin se on päällekkäinen, eikä vaatimusten tule olla kumulatiiviset niiden kattaessa samaa riskiä. Pykälän 1 momentin viimeiseksi virkkeeksi ehdotetaan lisättäväksi ne perusteet, jotka Finanssivalvonnan olisi otettava päätöksenteossaan huomioon luottolaitosdirektiivin 134 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

4 e §. *Lisäpääomavaatimuksesta ilmoittaminen ja hyväksyminen*. Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan täsmennettäväksi luottolaitosdirektiivin 133 artiklan muutetun 11 kohdan ensimmäisen alakohdan muutoksia vastaavaksi siten, että Finanssivalvonnan olisi järjestelmäriskipuskuria koskevan ilmoituksen yhteydessä pyydettävä komission kannanoton ohella nimenomaisesti myös Euroopan järjestelmäriskikomitean lausuntoa. Mainittua alakohtaa on tarkennettu siten, että menettelyä on sovellettava myös järjestelmäriskipuskurivaatimuksen uudelleenasettamiseen ja ennallaan pysyttämiseen. Tämä muutos ei aiheuta muutoksia momentin sanamuotoon, koska sanamuotonsa mukaisesti momentti kattaa kaikki järjestelmäriskipuskuria koskevat päätökset, mukaan lukien vaatimuksen uudelleenasettamista, jatkamista ja muuttamista koskevat päätökset. Momentista ehdotetaan poistettavaksi ilmoitusvelvollisuus niissä tilanteissa, kun kyse on vaatimuksen kokonaan poistamisesta, koska direktiivi ei tällaista velvoitetta sisällä, eikä tällainen menettely ole käytännössä havaittu tarpeelliseksikaan. Mainitun artiklakohdan toisen alakohdan mukaisesti Euroopan järjestelmäriskikomitean lausunto annettaisiin komissiolle, joka puolestaan harkintansa mukaan ottaisi huomioon omassa kannanotossaan Euroopan järjestelmäriskikomitean antaman lausunnon. Momentin viimeinen virke vastaisi asiasisällöllisesti voimassa olevan momentin kahta viimeistä virkettä, mutta ehdotetulla virkkeellä säännöksen sanamuotoa tarkistettaisiin direktiivin sisältöä selkeämmin kuvaavaksi. Virkkeestä kävisi ilmi direktiivin 133 artiklan muutetun 11 kohdan kolmannen alakohdan mukainen velvollisuus noudattaa tai olla noudattamatta komission kielteistä kannanottoa noudata tai selitä -periaatteen mukaisella tavalla. Direktiivin 133 artiklan muutetun 11 kohdan kuudennen alakohdan mukaan kolmen ja viiden prosentin kynnysarvoja laskettaessa ei huomioitaisi vastavuoroisesti tunnustettua järjestelmäriskipuskuria. Pykälän 2 momentti koskisi ainoastaan saman luvun 4 a §:n mukaisesti asetettua lisäpääomavaatimusta. Koska vastavuoroisesti tunnustetusta lisäpääomavaatimuksesta säädetään erillisessä säännöksessä, ei vastavuoroisesti tunnustettua

lisäpääomavaatimusta oteta huomioon 2 momentin mukaisissa kynnysarvoissa.

Pykälän *3 momentin* viimeiseksi virkkeeksi ehdotetaan lisättäväksi poikkeus lisäpääomavaatimuksen hyväksymismenettelystä, jos yhteenlaskettu lisäpääomavaatimus säilyisi ennallaan tai sen tasoa madalletaan. Muutos perustuu luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 15 kohdan toisen alakohdan muutokseen. Momentti kattaisi myös direktiivin 133 artiklan 12 kohdan ensimmäisen alakohdan täytäntöönpanon viiden prosentin ylittävän järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamisessa noudatettavasta menettelystä. Lisäksi momenttiin ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että Finanssivalvonta ei saa asettaa lisäpääomavaatimusta kokonaisriskiin tai riskikeskittymään nähden viittä prosenttia ylittävälle tasolle ilman Euroopan komission hyväksyntää. Momentista ehdotetaan poistettavaksi ilmoitusvelvollisuus niissä tilanteissa, kun kyse on vaatimuksen kokonaan poistamisesta, koska direktiivi ei tällaista velvoitetta sisällä, eikä tällainen menettely ole käytännössä havaittu tarpeelliseksikaan.

Pykälän *6 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 133 artiklan muutetun 11 kohdan viidennen alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Ehdotettu momentti poikkeaisi voimassa olevasta momentista siten, että asia voitaisiin saattaa Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi myös silloin, kun Euroopan komission kanta ja Euroopan järjestelmäriskikomitean antama lausunto lisäpääomavaatimusta koskevan päätöksen suhteen ovat kielteisiä.

7 §. *Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus*. Pykälän *6 momenttia* ehdotetaan selvyyden vuoksi tarkennettavaksi luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 2 ja 2 a kohtien täytäntöönpanon täsmentämiseksi siten, että momentissa viitattaisiin nimenomaisesti mainittuihin artiklakohtiin, joihin tekniset standardit perustuvat.

Pykälään lisättäisiin uusi *7 momentti*, joka perustuu luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 10 kohtaan. Kyse olisi luottolaitosdirektiivin aiemman version täsmentämisestä. Mainittua direktiivikohtaa ei ole pantu aikaisemmin täytäntöön nimenomaisella säännöksellä, sillä asiasisällöllisesti sen on katsottu sisältyvän Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettaviin teknisiin standardeihin. Direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi mainitulle direktiivikohdalle ehdotetaan nimenomaista säännöstä. Direktiivin mukaan makrovakausvalvonnasta vastaavalla viranomaisella tulee olla mahdollisuus kokonaisharkinnan puitteissa nostaa luottolaitoksen luokitusta ns. O-SII-laitoksesta G-SII-laitokseksi sekä korottaa tai madaltaa luokitusta teknisillä standardeilla asetetun luokituksen mukaisesta kaavamaisesta luokituksesta. Momentissa tarkoitettu päätös olisi perusteltava siten, että päätöksestä käy ilmi, mistä eri tekijöistä kokonaisharkinta koostuu ja mitkä tekijät ratkaisevasti vaikuttivat lopputulokseen.

Pykälään lisättäisiin uusi *8 momentti* luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 12 kohdan täytäntöönpanemiseksi sikäli kuin se koskee G-SII-luottolaitoksia.

8 §. *Muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus*. Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi luottolaitosdirektiivin 131 artiklan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Pykälän *6 momentin 2 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi mainitun artiklan 8 kohdan b alakohdan mukaisesti siten, että siinä huomioitaisiin mahdollinen Euroopan komission hyväksymä kolmea prosenttiyksikköä korkeampi lisäpääomavaatimuksen arvo. Muutoksella täsmennettäisiin luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 8 kohdan b alakohdan täytäntöönpanoa.

Pykälän *8 momenttia* ehdotetaan täydennettäväksi luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 7 kohdassa säädetyllä ilmoitusvelvollisuudella Euroopan järjestelmäriskikomitealle. Muutos ei käytännössä vaikuttaisi nykyisiin käytäntöihin, sillä tähän saakka mainitun direktiivikohdan mukainen ilmoitus on tehty ja ilmoituksen tekemiseen liittyvät menettelytapaohjeet ovat olleet sisällytettynä Finanssivalvonnan sisäisiin toimintaohjeisiin. Nimenomaisilla ilmoitusvelvollisuutta koskevilla säännöksillä varmistetaan, että kansallinen lainsäädäntö täyttää direktiivin asettamat vaatimukset. Momenttia muutettaisiin myös paremmin vastaavaksi direktiivin 131 artiklan 12 kohtaa, jossa säädetään tarkemmin päätöksestä ilmoittamisesta Euroopan järjestelmäriskikomitealle.

Pykälään ehdotetaan luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 5 a kohdan ensimmäisen alakohdan täytäntöönpanon varmistamiseksi lisättäväksi uusi *9 momentti*. Pykälässä säädettäisiin mainittua alakohtaa vastaavasti siitä, että pykälässä tarkoitettu lisäpääomavaatimus voidaan Euroopan komission hyväksyessä asettaa 3:a prosenttia korkeammalle tasolle. Lisäpääomavaatimuksen asettamisen edellytyksiin sovellettaisiin vastaavia perusteita kuin millä lisäpääomavaatimus asetetaan tavanomaiselle tasolle 5 momentin perusteella. Vaatimus voitaisiin 3 §:n 8 momentin perusteella asettaa yksilöllisellä, alakonsolidointiryhmän tai konsolidoidulla tasolla. Euroopan komission, Euroopan järjestelmäriskikomitean ja Euroopan pankkiviranomaisen keskinäisestä lausuntomenettelystä ja komission hyväksymispäätökseen sovellettavista lisäpääomavaatimuksen hyväksymisen edellytyksistä säädetään tarkemmin luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 5 a kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa. Näiltä osin direktiivi ei edellytä kansallisia täytäntöönpanotoimia.

Pykälään ehdotetaan luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 6 kohdan uuden c alakohdan täytäntöönpanemiseksi uutta *10 momenttia*, jossa säädettäisiin lisäpääomavaatimuksen tason uudelleenarviointiin liittyvästä direktiivin mukaisesta velvoitteesta, kun luottolaitokseen ryhdytään soveltamaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklassa tarkoitettua kokonaisriskipainolattiaa.

10 §. *Varojenjaon rajoittaminen*. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 141 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Pykälän *1 momentti* ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska kokonaislisäpääomavaatimuksen alittumistilanteisiin sovellettavat varojenjakorajoitukset ilmenevät selkeästi voimassa olevasta 2 momentista eteenpäin.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan täsmennettäväksi edellä mainitun artiklakohdan täytäntöönpanon täsmentämiseksi siten, että siinä nimenomaisesti viitataan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kokonaislisäpääomavaatimukseen.

10 a §. *Varojenjaon rajoittaminen alitettaessa vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimus*. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 6 momentti*, jolla täsmennetään luottolaitosdirektiivin 141 b artiklan täytäntöönpanoa. Momentin ensimmäisellä virkkeellä pannaan täytäntöön mainitun artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukainen ilmoitusvelvollisuus, jonka mukaan luottolaitoksen olisi aina toimitettava varojenjaon enimmäismäärää koskeva laskelma, jos vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimus ei täyty. Momentin toisella ja kolmannella virkkeellä pantaisiin täytäntöön edellä mainitun artiklan 8 kohta, jonka mukaan luottolaitoksen olisi ilmoitettava valvontaviranomaiselle varojenjaosta ja liitettävä ilmoitukseen mainitussa kohdassa tarkemmin eritellyt tiedot. Varojenjaon enimmäismäärää koskevasta laskelmasta erillisestä ilmoituksesta ei ehdoteta säädettäväksi, sillä ilmoitusta ja laskelmaa voidaan pitää tosiasiallisesti samana toimenpiteenä.

Lisäksi pykälään ehdotetaan *uutta 7 momenttia*, jolla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin

141 b artiklan 9 kohdan mukainen velvollisuus ylläpitää järjestelyitä, joilla varojenjakorajoitusten soveltuminen voidaan tarvittaessa määrittää tarkasti. Mainitun kohdan mukaan luottolaitosten tulee myös kyetä pyydettäessä osoittamaan laskelman tarkkuus toimivaltaiselle viranomaiselle. Tästä velvoitteesta ei ehdoteta säädettäväksi erikseen, sillä tämän kaltaisten selvitysten antamisvelvollisuus perustuu muun muassa Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:ään, jonka mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus saada valvottaviltaan selvityksiä Finanssivalvonnalla olevan valvontatehtävän hoitamiseksi.

10 b §. *Omien varojen kartuttamissuunnitelma.* Pykälän *4 momentin 2 kohtaan* lisättäisiin tarkennus, että mikäli Finanssivalvonta ei hyväksy omien varojen kartuttamissuunnitelmaa, Finanssivalvonnan on rajoitettava luottolaitoksen varojenjakoa 11 luvun 10 §:n 14 kohdan nojalla enemmän kuin, mitä säädetään 10 luvun 10 ja 10 a §:ssä. Varojenjaon rajoittamisen olisi kuitenkin rajoituttava tilanteisiin, joissa luottolaitos ei täytä omien varojen vähimmäisvaatimuksen ja luottolaitokseen sovellettavien lakisääteisten ja harkinnanvaraisten (11 luvussa säädetty niin sanottu Pilari II -vaatimus ja 10 luvussa säädetyt lisäpääomavaatimukset) lisäpääomavaatimusten yhteenlaskettua määrää. Lisäyksellä täytäntöön pantaisiin luottolaitosdirektiivin 142 artiklan 4 kohtaan tehty muutos.

11 luku Luottolaitoksen valvonta

2 §. *Valvojan arvio.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan, mutta se vastaisi pääosin sisällöltään voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 1 ja 2 momenttia. Suhteessa voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 2 momenttiin siihen lisättäisiin 12 ja 13 kohta. Pykälän 2 momentin 12 ja 13 kohdalla sekä pykälän 3 momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 98 artiklan 9 ja 10 kohta sekä osittain 87 a artiklan 4 kohta. Voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 3–6 momentti siirrettäisiin uuteen 2 a tai 2 b §:ään. Voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n jakamisella kolmeen pykälään pyritään lain selkeyttämiseen.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 1 momenttia.

Pykälän *2 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 2 momenttia. Momentin *1 kohtaan* tehtäisiin kielellinen muutos siten, että kuormituskoe korvattaisiin stressitestillä, joka on nykyisin vakiintuneempi ja käytännössä käytetty käsite.

Momentin *2 kohtaan* tehtäisiin muutos, jonka myötä valvojan arviossa tulisi ottaa huomioon kaikkien riskien maantieteellinen jakauma eikä pelkästään vastapuoliriskien maantieteellinen jakauma. Muutos tehtäisiin luottolaitosdirektiivin 98 artiklan 1 kohdan h alakohdan aiemman täytäntöönpanon täsmentämiseksi.

Momentin *11 kohdan* piste muutettaisiin puolipisteeksi, sillä listaukseen lisättäisiin uusi 12 ja 13 kohta.

Momentin uudessa *12 kohdassa* pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 98 artiklan 1 kohdan uusi k alakohta ja uusi 9 kohta osittain, ja siinä säädettäisiin niistä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvistä arvioista ja tiedoista, jotka olisi otettava huomioon valvojan arviossa. Tällaisia tietoja ja arvioita olisivat tieto siitä, missä määrin luottolaitos on ottanut käyttöön asianmukaiset toimintaperiaatteet ja operatiiviset toimet, jotka liittyvät 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa suunnitelmissa asetettuihin määrällisiin tavoitteisiin ja välitavoitteisiin; arvio luottolaitoksen hallinto- ja riskinhallintaprosesseista, joilla käsitellään 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitettuja ESG-riskejä, suhteuttaen ne luottolaitoksen 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa suunnitelmissa asetettuihin tavoitteisiin; arvio luottolaitoksen altistumisista 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitetuille ESG-riskeille, missä on myös avioitu altistumista ESG-riskeille 9 luvun 3 a §:ssä

tarkoitettujen suunnitelmien perusteella; arvio 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuista suunnitelmista ja suunnitelmien tehokkuudesta (*robustness*) sekä arvio luottolaitoksen edistymisestä 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitettujen ESG-riskien käsittelyssä, joita aiheutuu mukautumisesta ilmastoneutraaliutta koskevaan tavoitteeseen sekä muihin Euroopan unionin sääntelytavoitteisiin, jotka koskevat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä tekijöitä.

Momentin *13 kohdassa* säädettäisiin, että valvojan arviossa on otettava huomioon arvio luottolaitoksen hallinto- ja riskinhallintaprosesseista kryptovaroihin liittyvien vastuiden ja kryptovarapalvelujen tarjoamisen osalta, sisältäen myös tarkastelun luottolaitosten toimintaperiaatteista ja menettelytavoista, joilla riskejä tunnistetaan, sekä 9 luvun 10 §:n 4 momentissa ja 9 luvun 14 §:n 5 momentissa tarkoitettujen arviointien tulosten riittävyydestä. Kohdalla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 98 artiklan uusi 10 kohta

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin siitä, että 2 momentin 12 kohdan mukaisia arvioita tehdessään Finanssivalvonnan olisi otettava huomioon luottolaitosten liiketoimintamallit, kun se määrittää luottolaitosten prosessien ja vastuiden riittävyyttä (*adequacy*). Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 98 artiklan 9 kohta osittain.

2 a §. *Valvojan arvion oikeasuhtaisuus.* Pykälä olisi uusi. Pykälän sisältö vastaisi voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 3 momenttia, mutta se jaettaisiin kahdeksi erilliseksi momentiksi, joista ensimmäiseen lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan edellytykset, joita valvoja voisi arvioida suhteellisuusperiaatteen toteuttamiseksi. Voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n jakamisella kolmeen pykälään pyritään lain selkeyttämiseen.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 3 momentin ensimmäistä lausetta, mutta siihen lisättäisiin alkuun viittaus 2 §:ään. Momenttiin lisättäisiin säännös siitä, että arvio on tehtävä suhteellisuusperiaatetta noudattaen niiden kriteerien perusteella, jotka Finanssivalvonta on julkaissut 12 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti. Momenttiin lisättäisiin myös 1–4 kohta edellytyksistä, joita Finanssivalvonta voisi tarkastella arvion yhteydessä suhteellisuusperiaatetta toteuttaen. Säännöksen mukaan Finanssivalvonta voi tarkastella erityisesti, täyttyvätkö kaikki seuraavat edellytykset: 1) Luottolaitos ei ole EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 133 alakohdassa tarkoitettu maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos, EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 134 alakohdassa tarkoitettu EU:n ulkopuolinen maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos taikka EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 136 alakohdassa tarkoitettu yhteisö; 2) luottolaitos ei ole 10 luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos; 3) laitos on osa konsernia, jossa emoyrityksenä toimiva laitos ja suurin osa tytäryrityksenä toimivista laitoksista ovat yhteydessä toisiinsa kirjanpitolain 6 luvussa tarkoitetun konsernitilinpäätöksen perusteella, taikka, jos laitos kuuluu talletuspankkien yhteenliittymään; 4) kohdassa 3 tarkoitetut tytäryritykset täyttävät a ja b alakohtien edellytykset. Kohdan a alakohdan edellytyksen mukaan tytäryritykset katsotaan tai valtaosa niistä katsotaan keskinäisiksi yhtiöiksi, osuuskunniksi tai säästöpankeiksi EU:n vakavaraisuusasetuksen 27 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, ja sovellettavassa kansallisessa laissa asetetaan yläraja tai rajoitus niiden voitonjaon enimmäismäärälle. Kohdan b alakohdan edellytyksen mukaan tytäryritysten kokonaisvarat yksittäisinä yrityksinä tai alakonsolidointiryhmän tasolla ovat enintään 30 miljardia euroa. Lista edellytyksistä ei ole tyhjentävä listaus niistä kaikista tekijöistä, joita Finanssivalvonta voi arvioida. Listaus ei siis tyhjentävästi määrittele sitä, milloin suhteellisuusperiaatetta voidaan soveltaa.

Pykälän *2 momentti* vastaisi sisällöltään voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 3 momentin toista,

kolmatta, neljättä ja viidettä lausetta. Tekstiin kuitenkin lisättäisiin tekniset viittaukset 2 §:n valvojan arviointiin.

2 b §. *Valvojan arvioon perustuvat toimenpiteet.* Pykälä olisi uusi. Pykälän sisältö vastaisi voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 4–6 momenttia. Voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n jakamisella kolmeen pykälään pyritään lain selkeyttämiseen.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 4 momenttia, mutta siihen lisättäisiin tarkempi tekninen viittaus 2 §:ssä tarkoitettuun valvojan arvioon.

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 5 momenttia, mutta siihen korjattaisiin viittaus uuteen momenttiin.

Pykälän *3 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 11 luvun 2 §:n 6 momenttia, mutta siihen korjattaisiin viittaus uuteen momenttiin.

3 §. *Valvontaohjelma.* Pykälän *2 momenttiin* tehtäisiin kielellinen muutos siten, että kuormituskoe korvattaisiin stressitestillä, joka on nykyisin vakiintuneempi ja käytännössä käytetty käsite. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin myös lisäämällä listaukseen kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet. Lisäyksen myötä Finanssivalvonnan olisi sisällytettävä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet valvontaohjelmaan. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 m artiklan 2 kohta.

4 §. *Stressitestit.* Pykälän *otsikko* muutettaisiin siten, että kuormituskoe korvattaisiin stressitestillä, joka on nykyisin vakiintuneempi ja käytännössä käytetty käsite.

Pykälän *1 momenttiin* tehtäisiin kielellinen muutos siten, että kuormituskoe korvattaisiin stressitestillä, joka on nykyisin vakiintuneempi ja käytännössä käytetty käsite.

Pykälän *uudessa 2 momentissa* säädettäisiin, että luottolaitoksen ja kolmansien osapuolten, jotka toimivat luottolaitoksen konsultoinnissa, on stressitestien yhteydessä pidättäydyttävä toimista, jotka voivat haitata stressitestiä. Momentissa lueteltaisiin sellaiset tilanteet, joista ainakin on pidättäydyttävä. Luettelon mukaan tällaisia toimia olisivat vertailuanalyysi, keskinäinen tietojenvaihto, yhteistä käyttäytymistä koskevien sopimusten tekeminen ja stressitesteissä esittämien tietojen optimointi. Luettelo ei ole tyhjentävä. Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 100 artiklan 3 kohta.

4 a §. *ESG-riskeihin liittyvien käytäntöjen valvonta.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin ESG-riskeihin liittyvien käytäntöjen valvonnasta ja seuraamisesta. Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 87 a artiklan 4 kohta.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että Finanssivalvonnan olisi arvioitava ja seurattava: 1) luottolaitosten ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvien strategioiden sekä riskinhallintaan liittyvien käytäntöjen kehitystä ja 2) luottolaitosten 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuja suunnitelmia ja niihin sisältyviä määrällisiä tavoitteita ja prosesseja. Strategioilla tarkoitetaan 9 luvun 3 ja 17 a §:ssä tarkoitettuja strategioita sekä muita ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä strategioita, jos luottolaitoksella sellaisia on. Riskienhallintaan liittyvillä käytännöillä tarkoitetaan 9 luvun 2 §:ssä tarkoitettuihin riskienhallinnan prosesseihin liittyviä käytäntöjä sekä muita ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä riskienhallinnan käytäntöjä, jos luottolaitoksella sellaisia on.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin niistä tekijöistä, joita Finanssivalvonnan olisi otettava

huomioon arviota tehdessään. Tällaisia huomioon otettavia asioita olisivat luottolaitosten kestävyyteen liittyvä tuotetarjonta, niiden siirtymärahoituspolitiikka, lainojen myöntämisperiaatteet sekä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät tavoitteet ja rajoitukset.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, että Finanssivalvonta voisi tehdä yhteistyötä ilmastonmuutoksesta ja ympäristövalvonnasta vastaavien viranomaisten tai muiden julkisten elinten kanssa. Yhteistyöllä tarkoitetaan esimerkiksi tiedonhankintaa ilmastoon ja ympäristöön liittyvistä asioista sekä yleisen tason neuvontaa, mikä auttaa Finanssivalvontaa toteuttamaan arvioinnin. Finanssivalvonnan tiedonluovutusoikeus määräytyy yhteistyön osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n perusteella.

4 b §. *Keskittymäriskeihin liittyvien käytäntöjen valvonta.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin keskittymäriskeihin liittyvien käytäntöjen valvonnasta. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan olisi arvioitava ja seurattava luottolaitosten keskittymäriskiin liittyvien käytäntöjen kehitystä, luottolaitosten 9 luvun 3 b §:ssä tarkoitettuja suunnitelmia ja niihin sisältyviä määrällisiä tavoitteita sekä luottolaitoksen edistymisestä niiden liiketoimintamallien mukauttamisessa markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyihin vaatimuksiin. Pykälällä pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 2 artiklan mukainen lisäys luottolaitosdirektiivin 81 artiklaan.

5 §. *Sisäisten menetelmien käytön jatkuva valvonta.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan pykälän 1 momenttia, mutta siihen lisättäisiin säännös, jonka mukaan Finanssivalvonnan on erityisesti tarkasteltava ja arvioitava sitä, soveltavatko laitokset kehittyneitä ja ajan tasalla olevia tekniikoita ja käytäntöjä näissä menetelmissään. Lisäyksellä täsmennettäisiin aiempaa luottolaitosdirektiivin 101 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanoa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin menetelmien seuraamisesta ja valvonnasta omien varojen vaatimusten laskemista koskevien menetelmien vertailusta saatujen tulosten perusteella. Momentin ensimmäinen virke vastaisi voimassa olevan pykälän 3 momentin enimmäistä virkettä siitä, että luottolaitosten on laskettava vaatimukset Euroopan pankkiviranomaisen määrittelemälle viiteportfoliolle. Lisäksi momentissa mainittaisiin, että tuloksista ilmoittaminen olisi tehtävä 9 luvun 23 §:n mukaisesti. Momentissa olisi myös säännös, jonka mukaan Finanssivalvonnan olisi seurattava 9 luvun 23 §:ssä tarkoitettujen tietojen perusteella riskipainotettujen vastuuerien tai omien varojen vaatimusten vaihtelua sekä arvioitava sisäisten menetelmien laatua. Arvioinnissa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota; 1) menetelmiin, jotka osoittavat omien varojen vaatimuksissa merkittäviä eroja saman vastuun kohdalla; 2) menetelmiin, joiden osalta on erityisen suurta tai pientä vaihtelevuutta; ja 3) menetelmiin, joiden osalta omien varojen vaatimukset on arvioitu merkittävällä ja järjestelmällisellä tavalla liian pieniksi. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 78 artiklan 3 kohdan muutos ja täydennettäisiin kohdan aiempaa täytäntöönpanoa.

Pykälän *3 momentin* mukaan, jos Finanssivalvonta havaitsee olennaisia puutteita siinä, miten laitos mittaa riskejä sisäisillä menetelmällään, Finanssivalvonnan olisi huolehdittava, että luottolaitos korjaa puutteet, tai toteutettava puutteiden vaikutusten vähentämiseksi asianmukaiset toimenpiteet, esimerkiksi korottamalla kertoimia tai asettamalla lisäpääomavaatimuksia tai toteuttamalla muita asianmukaisia ja tehokkaita toimenpiteitä, Momentilla täsmennettäisiin aiempaa luottolaitosdirektiivin 101 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanoa.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin tilanteesta, jossa viiteportfoliolle lasketut tulokset

poikkeavat muiden luottolaitosten tuloksista tai johtavat useisiin erilaisiin tuloksiin. Säännöksen mukaan, jos 2 momentissa tarkoitetun laskennan tulos Euroopan pankkiviranomaisen määrittelemälle viiteportfoliolle poikkeaisi merkittävästi muiden luottolaitosten vastaavista tuloksista tai jos menetelmien erot johtaisivat useisiin erilaisiin tuloksiin, Finanssivalvonnan olisi selvitettävä syyt tuloksille ja toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, jos on selvää, että luottolaitoksen menetelmä johtaa vaatimusten arvioimiseen liian pieneksi. Asianmukaiset toimenpiteet olisi toteutettava siten, että otetaan huomioon sisäisten menetelmien käytön yleiset tavoitteet ja että toimenpiteet eivät johda yhdenmukaistettujen menetelmien käyttämiseen, luo vääriä kannustimia taikka aiheuta markkinoiden laumakäyttäytymistä. Momentti vastaisi sisällöltään osittain voimassa olevan pykälän 2 momenttia. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 78 artiklan 5 kohdan muutos ja täydennettäisiin 4 ja 5 kohdan aiempaa täytäntöönpanoa.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin tilanteesta, jossa sisäisten menetelmien soveltamista koskevia vaatimuksia ei täytetä. Momentin mukaan, jos tässä pykälässä tarkoitetut sisäiset menetelmät eivät täyttäisi EU:n vakavaraisuusasetuksen menetelmän soveltamista koskevia vaatimuksia, Finanssivalvonnan olisi vaadittava luottolaitosta osoittamaan, että noudattamatta jättämisen vaikutus on vähäinen EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti tai esittämään suunnitelma vaatimusten noudattamisesta ja määräaika, mihin mennessä suunnitelman toteutetaan. Finanssivalvonnan olisi vaadittava parannuksia suunnitelmaan, jos vaatimusten noudattaminen on sen perusteella epätodennäköistä tai jos määräaika ei ole asianmukainen. Jos luottolaitos ei täyttäisi vaatimuksia suunnitelman määräajan jälkeen tai olisi todennäköistä, että se ei täytä vaatimuksia määräaikaan mennessä eikä luottolaitos ole osoittanut noudattamatta jättämisen olevan vähäinen, Finanssivalvonnan olisi peruttava lupa tai rajoitettava lupa koskemaan ainoastaan sellaista laskentaa, jossa vaatimuksia noudatetaan tai on mahdollista noudattaa asianmukaisesti asetettuun määräaikaan mennessä. Momentilla täsmennettäisiin aiempaa luottolaitosdirektiivin 101 artiklan 4 kohdan täytäntöönpanoa.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin sisäisten menetelmien valvonnasta markkinariskin laskennan osalta. Momentti sisältäisi edellytyksen, jonka perusteella Finanssivalvonnan olisi vaadittava muutoksia menetelmiin tai tarkasteltava luvan myöntämisedellytyksiä, jos sisäiset menetelmät eivät olisi riittävän tarkkoja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen toteutumatestauksen tai voiton ja tappion kohdistamistestin tulosten perusteella. Tällä tarkoitettaisiin myös tilannetta, jossa mallit eivät ole enää riittävän tarkkoja. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 101 artiklan 3 kohdan muutos ja täydennettäisiin kohdan aiempaa täytäntöönpanoa.

5 a §. *Varhaisen puuttumisen yleiset edellytykset.* Pykälän *1 momenttiin* tehtäisiin kielellinen muutos siten, että *kuormituskoe* korvattaisiin *stressitestillä*, joka on nykyisin vakiintuneempi ja käytännössä käytetty käsite. Lisäksi momentin johdantokappaleeseen lisättäisiin täsmennys, että Finanssivalvonnan on vaadittava luottolaitoksia toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet. Täsmennys täydentää luottolaitosdirektiivin 102 artiklan 1 kohdan aiempaa täytäntöönpanoa.

5 b §. *Rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen epäily tai kohonnut riski*. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 6 kohdan ensimmäisen ja toisen virkkeen täytäntöönpanon täsmentämiseksi siten, että epäiltäessä rahanpesun tai terrorismin rahoittamista tai rahanpesun tai terrorismin rahoittamiseen liittyvästä kohonneesta riskistä on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle välittömästi. Myös kohonnutta riskiä koskeva riskiarvio olisi toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle välittömästi riskiarvion valmistuttua.

6 a §. *Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamisen edellytykset.* Pykälään

lisättäisiin *uusi 3 momentti* luottolaitosdirektiivin 104 a artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan täytäntöönpanemiseksi ja aiemman täytäntöönpanon täydentämiseksi. Momentissa selvennettäisiin direktiiviä vastaavalla tavalla se taso, jonka mukaisesti harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen olisi määräydyttävä, kun vaatimus on asetettu muiden kuin ylivelkaantumisriskin perusteella. Direktiivin edellä mainitun säännöksen mukaan harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus olisi määrättävä valvontaviranomaisen riittäväksi arvioiman omien varojen tason, EU:n vakavaraisuusasetuksessa sekä yleisestä arvopaperistamista koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402 tarkemmin määriteltyjen omien varojen vaatimuksen erotuksena.

Pykälään lisättäisiin *uusi 4 momentti* luottolaitosdirektiivin 104 a artiklan 3 kohdan uudistetun toisen alakohdan täytäntöönpanemiseksi ja aiemman täytäntöönpanon täydentämiseksi. Momentissa selvennettäisiin direktiiviä vastaavalla tavalla se taso, jonka mukaisesti harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen olisi määräydyttävä, kun vaatimus on asetettu ylivelkaantumisriskien perusteella. Direktiivin edellä mainitun säännöksen mukaan harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus olisi määrättävä valvontaviranomaisen riittäväksi arvioiman omien varojen tason ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkemmin määriteltyjen omien varojen vaatimuksen erotuksena.

Pykälään lisättäisiin *uusi 5 momentti*, jossa säädettäisiin siitä, että Finanssivalvonta ei saa asettaa harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta, jolla laskettaisiin kahteen kertaan riskit, jotka jo kokonaan katetaan sillä, että EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kokonaisriskipainolattia sitoo luottolaitosta. Tätä rajoitetta sovelletaan niin kauan kuin luottolaitos on sidottu kokonaisriskipainolattiaan. Luottolaitoksen katsotaan olevan sidottu kokonaisriskipainolattiaan, kun asetuksen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti laskettu laitoksen kokonaisriskin määrä ylittää sen kyseisen asetuksen 92 artiklan 4 kohdan mukaisesti lasketun riskin kokonaismäärän, jolla ei ole alarajaa. Lisäyksellä täytäntöön pantaisiin luottolaitosdirektiivin 104 a artiklan 8 kohta.

6 c §. *Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen kattaminen.* Pykälään lisättäisiin 4 ja 5 momentti direktiivin 104 a artiklan 6 kohdan täytäntöönpanemiseksi. Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin siitä, että harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen määrä, joka on asetettu muun kuin ylivelkaantumisriskin kattamiseksi, ei saisi kasvaa sen seurauksena, että luottolaitos tulee sidotuksi EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun kokonaisriskipainolattiaan.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin tilanteesta Finanssivalvonnan velvollisuudesta suorittaa lisäpääomavaatimuksen uudelleenarviointi. Säännöksen mukaan, jos EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi, Finanssivalvonnan olisi viipymättä ja joka tapauksessa viimeistään seuraavan valvojan arvion päättymispäivänä tarkasteltava sen asettamaa harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta ja poistettava vaatimuksesta kaikki ne osat, jotka laskettaisiin kahteen kertaan riskeiksi, jotka jo kokonaan katetaan sillä, että laitos on sidottu kokonaisriskipainolattiaan. Lisäksi säädettäisiin siitä, että harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen määrä voi poiketen 4 momentista kasvaa kokonaisriskipainolattian myötä, sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on suorittanut tarkastelun ja poistanut ne osat, jotka on laskettu kahteen kertaan riskeiksi.

Pykälän 4 ja 5 momenttien osalta määrällä tarkoitetaan lisäpääomavaatimuksen nimellismäärää.

Luottolaitoksen katsotaan olevan sidottu kokonaisriskipainolattiaan, kun asetuksen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti laskettu laitoksen kokonaisriskin määrä ylittää sen kyseisen asetuksen 92 artiklan 4 kohdan mukaisesti lasketun riskin kokonaismäärän, jolla ei ole alarajaa. Lisäyksillä täytäntöön pantaisiin luottolaitosdirektiivin 104 a artiklan 6 kohta.

6 d §. *Ohjeellinen lisäpääoma.* Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan täsmennettäväksi luottolaitosdirektiivin 104 b artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi direktiiviä täsmällisemmin vastaavaksi siten, että ohjeellisen lisäpääoman asettamisen perusteena olevat arviot ovat nimenomaisesti sisäisen pääoman riittävyyttä koskeva arvio ja mahdollisten stressitestien tulokset, ja että Finanssivalvonnan on arvioitava näitä seikkoja säännöllisesti osana valvojan arviota ja sisäisten menetelmien käytön jatkuvaa valvontaa. Direktiivin 104 b artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa viitatut 97 ja 101 artiklassa tarkoitetut tarkastelut ja arvioinnit on pantu täytäntöön luottolaitoslain 11 luvun 2 §:ssä säädetyllä valvojan arviolla ja 5 §:ssä säädetyllä sisäisten menetelmien jatkuvalla valvonnalla. Mainitussa direktiivikohdassa viitattu 100 artikla on puolestaan pantu kansallisesti täytäntöön luottolaitoslain 11 luvun 4 §:ssä säädetyillä stressitesteillä.

Pykälään lisättäisiin uusi *5 momentti*, jossa säädettäisiin siitä, että Finanssivalvonta voisi tarkistaa ohjeellisen lisäpääoman tason ja varmistaa, että sen mitoitus on edelleen asianmukainen, jos EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdassa säädettyyn kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi. Luottolaitoksen katsotaan olevan sidottu kokonaisriskipainolattiaan, kun asetuksen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti laskettu laitoksen kokonaisriskin määrä ylittää sen kyseisen asetuksen 92 artiklan 4 kohdan mukaisesti lasketun riskin kokonaismäärän, jolla ei ole alarajaa. Lisäyksellä täytäntöön pantaisiin luottolaitosdirektiivin 104 b artiklan 4 a kohta.

10 §. *Finanssivalvonnan muu erityinen toimivalta vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden valvonnassa.* Pykälän *1 momentin* johdantokappaletta muutettaisiin siten, että voimassa olevan lain lisäedellytys valvontavaltuuksien käyttämisestä poistettaisiin. Johdantokappaleeseen kirjoitettaisiin puolestaan auki ne luottolaitosdirektiivin 104 artiklaa vastaavat tilanteet, joiden perusteella Finanssivalvonta voi käyttää valvontavaltuuksia. Säännöksen mukaan Finanssivalvonta voi käyttää pykälän 1 momentissa listattuja valvontavaltuuksia, jos 2 §:ssä tarkoitetun arvion, 5 §:ssä tarkoitetun sisäisten menetelmien valvonnan, 5 a §:ssä tarkoitetun varhaisen puuttumisen, EU:n vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnan tai 8 a luvun 4 §:n 4 momentissa tarkoitetun päätöksen perusteella Finanssivalvonta katsoo tarkoituksenmukaiseksi. Finanssivalvonnan toimivaltuuksien käyttämisen olisi tapahduttava tapauskohtaisesti hallintolain 6 §:n mukaisesti siten, että valittu toimivaltuus on oikeassa suhteessa havaittuun puutteeseen nähden. Lievempien puutteiden osalta Finanssivalvonta käyttäisi lievempiä toimivaltuuksia, kuten lisäraportointia ja riskienhallintaa koskevien laadullisten muutosten vaatimista. Vakavampien puutteiden osalta Finanssivalvonta käyttäisi ankarampia toimivaltuuksia, kuten määrällisten lisävaatimusten asettamista, liiketoiminnan rajoittamista tai valvottavan oikeudellisen tai hallinnollisen rakenteen muuttamista.

Momentin *2 kohtaan* ehdotetaan lisäystä, jossa täsmennetään, että luottolaitokselta ei voida vaatia tietoja, jos luottolaitos on jo toimittanut tiedot taikka Finanssivalvonta voi tuottaa tiedossaan olevien tietojen perusteella tarvitsemansa lisätiedot riittävän luotettavasti ja laadukkaasti. Lisäyksellä täsmennettäisiin luottolaitosdirektiivin 104 artiklan 2 täytäntöönpanoa.

Momentin *13 kohtaan* ehdotetaan lisättäväksi, että Finanssivalvonta voisi vaatia luottolaitosta

myös soveltamaan erityistä varauksia koskevaa politiikkaa riskeiltä suojautumiseksi. Lisäyksellä täsmennettäisiin luottolaitosdirektiivin 104 artiklan 1 kohdan d alakohdan täytäntöönpanoa.

Momentin *14 kohtaan* lisättäisiin täydennys, että kohdassa tarkoitettu rajoittaminen sisältää myös luottolaitoksen osakkeenomistajille, jäsenille tai ensisijaiseen lisäpääomaan luettavien instrumenttien haltijoille tapahtuvan varojenjaon tai koronmaksun rajoittamisen. Lisäksi lisättäisiin säännös, jonka mukaan tilannetta, jossa varojenjako tai koronmaksu rajoitetaan kokonaan tai osittain, ei voida katsoa luottolaitoksen sopimusrikkomukseksi tai laiminlyönniksi. Lisäyksellä täydennettäisiin aiempaa luottolaitosdirektiivin 104 artiklan 1 kohdan i alakohdan täytäntöönpanoa.

Momenttiin lisättäisiin *uusi 15 kohta*, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta rajoittaa tai supistaa luottolaitoksen liiketoimintaa, mukaan lukien talletusten vastaanottamisen osalta, toimintoja tai verkostoa tai kehottaa sitä lopettamaan sellainen toiminta, josta aiheutuu liian suuria riskejä laitoksen vakaudelle. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön artiklan uudistettu 104 artiklan 1 kohdan e alakohta.

Momenttiin lisättäisiin *uusi 16 kohta*, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta vaatia luottolaitosta vähentämään riskejä, jotka aiheutuvat lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvistä tekijöistä, mukauttamalla niiden liiketoimintastrategioita, hallintoa ja riskienhallintaa, mitä varten voitaisiin luottolaitosta vaatia vahvistamaan 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuihin suunnitelmiin sisältyviä tavoitteita, toimenpiteitä ja toimia. Suunnitelmiin sisältyvien tavoitteiden, toimenpiteiden ja toimien vahvistaminen ei ilmaise kohdassa tyhjentävästi sitä, millaisilla keinoilla liiketoimintastrategioiden, hallinnon tai riskienhallinnan mukauttamista voidaan toteuttaa. Tässä kohdassa tarkoitettuihin riskeihin lukeutuvat mukaan ne, jotka aiheutuvat mukauttamisprosessista ja siirtymäsuuntauksista unionin, jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden asiaankuuluvien oikeudellisten ja sääntelytavoitteiden puitteissa. Lisäyksellä täytäntöön pantaisiin artiklan 104 artiklan 1 kohdan m alakohta.

Momenttiin lisättäisiin *uusi 17 kohta*, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta vaatia luottolaitosta suorittamaan stressitestejä tai eri toteutumavaihtoehtoja koskevia arvioita arvioidakseen riskejä, jotka aiheutuvat kryptovaroihin liittyvistä vastuista ja kryptovarapalvelujen tarjoamisesta. Lisäyksellä täytäntöön pantaisiin artiklan 104 artiklan 1 kohdan n alakohta.

Momenttiin lisättäisiin *uusi 18 kohta*, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta vaatia luottolaitoksia vähentämään keskusvastapuoleen liittyviä vastuitaan tai järjestämään vastuitaan uudelleen määritystileillään markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklan mukaisesti, jos Finanssivalvonta katsoo, että kyseiseen keskusvastapuoleen liittyvistä vastuista aiheutuu liiallinen keskittymäriski. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 2 artiklan mukainen luottolaitosdirektiivin muutos, jolla lisätään 104 artiklan 1 kohtaan uusi o alakohta.

Pykälään lisättäisiin *uusi 2 momentti* ja voimassa oleva 2 ja 3 momentti siirtyisi 3 ja 4 momentiksi. Uudessa 2 momentissa säädettäisiin, että Finanssivalvonta voi lisäksi asettaa muille kuin pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille määräajat, joiden kuluessa niiden on toimitettava tiedot Euroopan pankkiviranomaiselle tietojen julkaisemista varten Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla sekä vaatia luottolaitoksia käyttämään erityisiä tiedotusvälineitä ja muita julkaisupaikkoja kuin Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustoa tietojen keskitettyyn julkaisemiseen tai laitosten tilinpäätösten julkaisemiseen. Uudella säännöksellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 106 artiklan 1 kohdan b ja c alakohta.

Artiklan 1 kohdan a alakohta ei vaadi muutoksia, sillä kyseinen kohta lukeutuu 1 momentin 2 kohdan valtuuteen.

Pykälään lisättäisiin uusi *5 momentti*, jonka mukaan tilannetta, jossa 1 momentin 14 kohdan varojenjako tai koronmaksua rajoitetaan kokonaan tai osittain, ei voida katsoa luottolaitoksen sopimusrikkomukseksi tai laiminlyönniksi. Lisäyksellä täydennettäisiin aiempaa luottolaitosdirektiivin 104 artiklan 1 kohdan i alakohdan täytäntöönpanoa.

13 §. *Valvonta-arvioita koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä*. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 113 artiklan 1 kohdan a alakohdan täytäntöönpanon täsmentämiseksi siten, että siinä viitataan myös 9 luvun 1 §:n mukaiseen velvoitteeseen sisäisen pääoman riittävyyden arvioinnista, jolla on pantu täytäntöön luottolaitosdirektiivin 73 artikla, sekä 9 luvun 17 §:n mukaiseen maksuvalmiusriskin hallintaa koskeviin velvoitteisiin, jolla on pantu täytäntöön luottolaitosdirektiivin 86 artikla. Lisäksi 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi direktiivin 113 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa vastaava nimenomainen maininta siitä, että yhteisymmärryksen saavuttamista koskevassa menettelyssä on tarkasteltava muiden valvontaviranomaisten tekemiä arvioita. Näillä arvioilla tarkoitettaisiin luottolaitosdirektiivin 73, 97, 104 a ja 104 b artikloja vastaavien säännösten perusteella tehtyjä arvioita. Direktiivi edellyttää, että ainoastaan konsolidointiryhmän tytäryrityksistä tehdyt arviot on otettava huomioon, mutta ottaen huomion konsolidointiryhmien rakenteiden monimuotoisuus, ehdotetaan käytettäväksi sanamuotoa ”konsolidointiryhmään kuuluvista luottolaitoksista”, koska se kattaa myös tytäryhtiöt.

Pykälän *4 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosdirektiivin 113 artiklan 4 kohdan täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi mainitun artiklakohdan ensimmäistä virkettä täsmällisemmin vastaavaksi siten, että ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnön on liityttävä harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen (joka liittyy direktiivin 104 artiklan 1 kohdan a alakohtaan), ohjeellisen lisäpääoman (joka liittyy direktiivin 104 b artiklaan) tai maksuvalmiusvaatimuksen lisävaatimuksen (joka liittyy direktiivin 105 artiklaan) määrittämiseen, ja että pyynnön tulee olla kirjallinen ja siitä on ilmettävä pyyntöön liittyvät perustelut. Momentin viimeiseksi virkkeeksi ehdotetaan lisättäväksi direktiivin 113 artiklan 4 kohdan viimeistä virkettä vastaavalla tavalla, että pyynnön perusteella tapahtuva lisävaatimusten määrittäminen voidaan toteuttaa kahdenvälisesti pyynnön esittäneen viranomaisen ja pyynnön vastaanottavan konsolidoidusta valvonnasta vastaavan viranomaisen kesken. Pykälän viimeisellä virkkeellä päätöksen toimittamista koskien tarkennettaisiin luottolaitosdirektiivin 113 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan toisen virkkeen täytäntöönpanoa.

17 luku Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen perustaminen ja edustuston avaaminen Suomeen

Luku muutetaan kokonaisuutena.

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, että luvun säännöksiä sovellettaisiin myös yritykseen, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka tarkoituksena on harjoittaa talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottamista. Lisäksi luvun säännöksiä sovellettaisiin sellaiseen yritykseen, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka tarkoituksena on harjoittaa luottolaitosdirektiivin liitteen I kohdissa 2 ja 6 tarkoitettua toimintaa ja jota voitaisiin pitää luottolaitoksena, jos se olisi perustettu Euroopan unionissa. Samoin säännöksiä sovellettaisiin sellaiseen yritykseen, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka tarkoituksena on harjoittaa 2 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua toimintaa ja joka voisi täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa

säädetyt perusteet (suuren sijoituspalveluyrityksen velvollisuus hakea luottolaitoslupaa), jos se olisi perustettu Euroopan unionissa. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 47 artiklan 1 ja 3 kohta osittain.

Momentti tarkoittaisi sitä, että edellä mainittujen yritysten on siis perustettava 3 §:n mukaisesti sivuliike ja haettava toimilupaa 5 §:n mukaisesti, jotta ne voisivat harjoittaa Suomessa 3 §:n 1–3 kohdan mukaista toimintaa. Ilman sivuliikettä ja toimilupaa tällainen toimija ei voi tarjota palveluita Suomessa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin poikkeuksesta sijoituspalveluyritysten osalta. Momentin mukaan, mitä tässä luvussa säädettäisiin ei kuitenkaan sovellettaisi, kun kolmanteen maahan perustettu yritys tarjoaa rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU liitteen I A osassa lueteltuja toimintoja ja palveluja tai mitä tahansa oheispalveluja, joiden tarkoituksena on tarjota kyseisen direktiivin mukaisia palveluja. Oheispalveluita talletukset taikka luottojen tai lainojen takaus. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 47 artiklan 2 kohta sekä 21 c artiklan 4 kohta. Sijoituspalvelujen tarjoamiseen tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen, sovelletaan sijoituspalvelulain ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen säännöksiä.

2 §. *Määritelmät.* Pykälässä säädettäisiin pääyrityksen määritelmästä. Pääyrityksellä (*head undertaking*) tarkoitetaan tässä luvussa yritystä, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja joka on perustanut Suomeen kolmannen maan sivuliikkeen, sekä tapauskohtaisesti konsernin emoyhteisöä (ultimate) ja alakonsernien emoyhteisöinä toimivaa väliyhtiötä (*intermediate*). Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 47 artiklan 3 kohdan 2 alakohta.

3 §. *Sivuliikkeen perustaminen.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin edellytys sivuliikkeen perustamiselle. Sivuliike on perustettava Suomeen, jos kolmannen maan luottolaitos aikoo harjoittaa talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottamista; luotonantoa, kuten kulutusluotot, kiinnitysluotot, myyntilaskujen rahoitus takautumisoikeuksin ja ilman takautumisoikeutta (*factoring*), kauppatapahtumien rahoitus (*mukaan lukien forfaiting-rahoitus*) taikka takauksia ja sitoumuksia. Ilman sivuliikettä ei kolmannen maan luottolaitos voi tarjota palveluita tai harjoittaa toimintaa Suomessa. Luottolaitosdirektiivin säännösten myötä sivuliikkeen perustaminen sidotaan luottolaitosdirektiivin liitteen I 1, 2 ja 6 kohdassa tarkoitettujen palveluiden tarjoamiseen. Edellytys sivuliikkeen perustamisesta vastaa osittain voimassa olevan 17 luvun 1 §:n 1 momentin säännöstä. Pykälä muuttuu kuitenkin siltä osin, että sivuliikkeen perustaminen on aiemmin sidottu luottolaitoslain 5 luvun 1 §:n listaukseen palveluista. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 21 c artiklan 1 kohta osittain.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että kolmannen maan luottolaitoksella voi lisäksi olla Suomessa edustusto. Momentti vastaa voimassa olevan 17 luvun 1 §:n 2 momenttia.

4 §. *Sivuliikkeen toimilupa.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin vaatimuksesta hakea toimilupaa sivuliikkeen perustamiselle. Tämän luvun 3 §:ssä siis säädetään, milloin kolmannen maan luottolaitoksen on perustettava sivuliike Suomeen, jotta se voisi tarjota palveluita. Jotta kolmannen maan luottolaitos voisi perustaa sivuliikkeen Suomeen, sen olisi haettava tämän pykälän mukaisesti sivuliikkeelle toimilupaa Finanssivalvonnalta. Vaatimus toimiluvasta vastaa voimassa olevan lain 17 luvun 2 §:n 1 momenttia. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 c artiklan 1 kohta sekä 21 c artiklan 1 kohta osittain.

Pykälän *2 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan 17 luvun 2 §:n 1 momentin toista virkettä.

Pykälän termi talletussuojarahastolta päivitettäisiin Rahoitusvakausvirastoon.

Pykälän *3 momentti* vastaisi voimassa olevan 17 luvun 2 §:n 2 momenttia. Listaukseen lisättäisiin uusi 7 kohta. Kyseisen kohdan mukaan kolmannen maan luottolaitoksen olisi liitettävä tiedot siitä, miten se täyttää 6 §:ssä säädetyt edellytykset.

Pykälän *4 momentti* vastaisi voimassa olevan 17 luvun 2 §:n 3 momenttia.

Pykälän *5 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan 17 luvun 2 §:n 4 momenttia, mutta sen muotoilu päivitettäisiin vakiintuneen lakitekniikan mukaiseksi. Asetuksenantovaltuuden nojalla on voimassa eräisiin luottolaitostoimintaa koskeviin lupahakemuksiin liitettävistä selvityksistä annettu valtiovarainministeriön asetus (871/2023).

5 §. *Poikkeus sivuliikkeen perustamisvaatimuksesta.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, milloin kolmannen maan luottolaitoksen ei tarvitse perustaa sivuliikettä. Ilman sivuliikettä voisi tarjota 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnan mukaista palvelua Euroopan unioniin sijoittautuneelle tai Euroopan unionissa sijaitsevalle asiakkaalle tai vastapuolelle, joka on yksityisasiakas, hyväksyttävä vastapuoli tai rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä tarkoitettu ammattimainen asiakas ja joka on omasta yksinomaisesta aloitteestaan lähestynyt kolmannen maan luottolaitosta palveluiden tarjoamisesta. Ilman sivuliikettä voisi myös tarjota 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnan mukaista palvelua Euroopan unioniin sijoittautuneelle tai Euroopan unionissa sijaitsevalle luottolaitokselle tai kolmannen maan luottolaitoksen kanssa samaan ryhmään kuuluvalle yritykselle. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 21 c artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että kolmannen maan luottolaitos voi tarjota sivuliikettä perustamatta sellaisia palveluita, toimintaa tai tuotteita, jotka ovat tarpeellisia tai jotka liittyvät läheisesti asiakkaan tai vastapuolen 1 momentin 1 kohdan mukaisesti pyytämän palvelun, toiminnan tai tuotteen tarjoamiseen. Tarjoaminen voidaan tehdä myös sen jälkeen, kun asiakkaan tai vastapuolelle on jo tarjottu hänen pyytämiään palveluita, toimintaa tai tuotteita. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 21 c artiklan 3 kohta osittain.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, siitä, kun kolmannen maan luottolaitos ottaa yhteyttä asiakkaaseen tai vastapuoleen toisen tahon välityksellä. Momentin mukaan, jos kolmannen maan luottolaitos ottaa yhteyttä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun asiakkaaseen tai vastapuoleen taikka mahdolliseen asiakkaaseen tai vastapuoleen sellaisen yhteisön välityksellä, joka toimii omaan lukuunsa tai jolla on tiiviit yhteydet kolmannen maan luottolaitokseen, tai jonkin muun kolmannen maan luottolaitoksen puolesta toimivan henkilön välityksellä, tätä ei katsota asiakkaan tai vastapuolen taikka mahdollisen asiakkaan tai vastapuolen omasta yksinomaisesta aloitteesta tarjotuksi palveluksi. Säännöksellä ei rajoiteta 1 momentin c alakohdan poikkeuksen soveltamista. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 21 c artiklan 2 kohdan toinen alakohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin markkinointikiellosta. Momentin mukaan kolmannen maan luottolaitos ei saa markkinoida tuotteita vapaasti ilman sivuliikettä silloin, kun asiakas tai vastapuoli on 1 momentin 1 kohdan mukaisesti aloitteesta lähestynyt kolmannen maan luottolaitosta. Kolmannen maan luottolaitos saa tällaisessa tilanteessa markkinoida ainoastaan sellaisia tuotteita, joita asiakas tai vastapuoli on pyytänyt. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 21 c artiklan 3 kohta osittain.

6 §. *Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin edellytykset toimiluvan myöntämiselle. Kaikkien edellytysten on täytyttävä, jotta toimilupa voidaan

myöntää. Jos edellytyksiä ei täytetä, toimilupahakemus evätään. Kohdan 1 mukaan sivuliikkeen on täytettävä 18 luvussa säädetyt vaatimukset. Kohdan 2 mukaan pääyrityksellä on oltava kolmannessa maassa toimilupa sellaiseen toimintaan, johon pääyritys hakee toimilupaa Suomessa. Kohdan 3 mukaan toiminta, johon pääyritys hakee toimilupaa Suomessa, on kolmannessa maassa valvonnan alaista toimintaa. Kohdan 4 mukaan kolmannen maan pääyrityksen valvontaviranomaista on tiedotettu sivuliikkeen perustamisesta ja sille on toimitettu sivuliikkeen perustamista koskeva 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimilupahakemus ja 5 §:n 3–5 momentin mukaisesti hakemukseen liitetyt selvitykset. Kohdan 5 mukaan Finanssivalvonnalla on oltava pääsy valvontatehtäviensä hoitamiseksi kaikkiin tarpeellisiin tietoihin pääyrityksestä kyseisen pääyrityksen valvontaviranomaisilta sekä mahdollisuus sovittaa valvontatoimensa tehokkaasti yhteen kolmannen maan valvontaviranomaisten valvontatoimien kanssa, erityisesti kriisi- tai rahoitusvaikeuksissa, jotka vaikuttavat pääyritykseen, sen ryhmään tai kolmannen maan rahoitusjärjestelmään. Kohdan 6 mukaan ei ole perusteltua syytä epäillä, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä käytettäisiin rahanpesuun tai sen harjoittamisen helpottamiseen tai terrorismin rahoitukseen. Kohdassa 6 ei ehdoteta nimenomaista viittausta rahanpesudirektiiviin tämän ollessa tarpeetonta, koska rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskeva sääntely on EU:ssa harmonisoitu, jolloin rahanpesua joka tapauksessa tarkastellaan EU-tasoisen lainsäädännön vaatimukset täyttävällä tavalla. Ehdotetulla laveammalla sanamuodolla huomioidaan myös direktiivissä viitattua viidettä rahanpesudirektiiviä uudemmat kuudes rahanpesudirektiivi (EU) 2024/1640 sekä uusi rahanpesuasetus (EU) 2024/1624. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 c artiklan 4 kohdan a–c, e ja f alakohta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin pyydettävästä lausunnosta. Finanssivalvonnan olisi pyydettävä toimivaltaiselta valvontaviranomaiselta, joka vastaa Suomessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta, lausunto 1 momentin 6 kohdan edellytyksen täyttymisestä. Jos Finanssivalvonta vastaa näistä molemmista valvontatehtävistä, Finanssivalvonnan tulee järjestää sisäisesti tarpeellinen tietojenvaihtomenettely eri valvontatoimintojen välillä. Erillistä säännöstä tästä ei katsota tarpeelliseksi Finanssivalvonnan hoitaessa näitä molempia tehtäviä.

Finanssivalvonta voi myöntää toimiluvan ainoastaan, jos lausunnossa vahvistetaan se, että 1 momentin 6 kohdan edellytys täyttyy. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 c artiklan 5 kohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin siitä, että toimiluvassa olisi mainittava, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike voi harjoittaa toimiluvan mukaista toimintaa ainoastaan Suomessa ja että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeltä on kielletty palvelujen tarjoaminen tai toiminnan harjoittaminen yli rajojen muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike voi kuitenkin tarjota palveluita tai harjoittaa toimintaa 5 §:n 1 momentin mukaisesti. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 c artiklan 4 kohdan d alakohta.

7 §. *Sivuliikkeen toimiluvan perumisen tai hylkäämisen edellytykset.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin tilanteista, jolloin Finanssivalvonnan on peruttava toimilupa.

Finanssivalvonnan olisi peruttava kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimilupa, jos kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei täytä 6 §:ssä säädettyjä toimilupavaatimuksia taikka pääyritys tai sen ryhmä ei täytä siihen kolmannen maan lainsäädännön nojalla sovellettavia vakavaraisuusvaatimuksia tai on perusteltua syytä epäillä, että se ei täytä kyseisiä vaatimuksia tai että se rikkoo niitä seuraavien 12 kuukauden aikana. Kohdalla 1 ja 2 pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 d artiklan 1 kohdan b alakohta.

Kohta 3 vastaisi voimassa olevain 17 luvun 4 §:n 1 momentin toista virkettä. Kohdan mukaan toimilupa on peruttava, jos kolmannen maan luottolaitoksen kotivaltion viranomainen on peruuttanut luottolaitoksen toimiluvan.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin tilanteista, jolloin Finanssivalvonta voi myös perua toimiluvan. Kohdassa 1–7 säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 48 d artiklan 2 kohdan a–g alakohdan mukaisesti. Kohdassa 6 säädettäisiin niistä Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä säädetyistä tilanteista, jolloin myös kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimilupa peruttaisiin. Kohdassa 7 ei ehdoteta nimenomaista viittausta rahanpesudirektiiviin tämän ollessa tarpeetonta, koska rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskeva sääntely on EU:ssa harmonisoitu, jolloin rahanpesua joka tapauksessa tarkastellaan EU-tasoisen lainsäädännön vaatimukset täyttävällä tavalla. Ehdotetulla laveammalla sanamuodolla huomioidaan myös direktiivissä viitattua viidettä rahanpesudirektiiviä uudemmat kuudes rahanpesudirektiivi (EU) 2024/1640 sekä uusi rahanpesuasetus (EU) 2024/1624.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin kolmannen maan luottolaitoksen ilmoitusvelvollisuudesta. Momentin mukaan, jos 1 momentin 2 tai 3 kohdan edellytys täyttyy, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on ilmoitettava siitä viipymättä Finanssivalvonnalle. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 d artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin pyydettävästi lausunnosta. Kun Finanssivalvonta arvioi, täyttyykö 2 momentin 7 kohdan edellytys, sen on pyydettävä lausunto toimivaltaiselta valvontaviranomaiselta, joka vastaa Suomessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta. Jos Finanssivalvonta vastaa näistä molemmista valvontatehtävistä, Finanssivalvonnan tulee järjestää sisäisesti tarpeellinen tietojenvaihtomenettely eri valvontatoimintojen välillä. Erillistä säännöstä tästä ei katsota tarpeelliseksi Finanssivalvonnan hoitaessa näitä molempia tehtäviä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 d artiklan 3 kohta.

Pykälän *5 momentti* vastaisi voimassa olevan 17 luvun 5 §:n 1 momenttia.

Pykälän *6 momentti* vastaisi voimassa olevan 17 luvun 5 §:n 2 momenttia.

8 §. *Sivuliikkeen toimilupaa koskeva menettely.* Pykälän 1–4 momentissa säädettäisiin toimiluvan myöntämiseen liittyvästä menettelystä.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan 17 luvun 3 §:n 2 momenttia.

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan 17 luvun 3 §:n 3 momenttia.

Pykälän *3 momentti* vastaisi voimassa olevan 17 luvun 3 §:n 4 momenttia.

Pykälän *4 momentti* vastaisi voimassa olevan 17 luvun 3 §:n 5 momenttia.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin menettelystä liittyen toimiluvan perumiseen. Finanssivalvonnan on annettava päätös toimiluvan perumisesta kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeelle. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 d artiklan 4 kohta.

Pykälän *6 momentti* vastaisi voimassa olevan 17 luvun 4 §:n 2 momenttia. Euroopan pankkikomitea ja talletussuojarahasto päivitettäisiin Rahoitusvakausvirastoon.

9 §. *Yhteistyö kolmannen maan viranomaisen kanssa.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin hallinnollisista sopimuksista ja muista järjestelyistä. Momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi pyrittävä tekemään hallinnollisia sopimuksia tai muita järjestelyjä asianomaisten kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten kanssa, ennen kuin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike aloittaa toimintansa asianomaisessa jäsenvaltiossa. Sopimusten olisi perustuttava Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 33 artiklan 5 kohdan mukaisesti laadittuihin hallinnollisten järjestelyjen malleihin.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin velvollisuudesta toimittaa tiedot Euroopan pankkiviranomaiselle. Momentin mukaan Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viipymättä tiedot kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa tehdyistä hallinnollisista sopimuksista tai muista järjestelyistä.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 c artiklan 2 kohta.

10 §. *Syrjinnän kielto.* Pykälässä säädettäisiin syrjintäkiellosta. Pykälän mukaan kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä koskevia säännöksiä ei saa soveltaa tavalla, jonka takia ne saavat edullisemman kohtelun kuin ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliikkeet. Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 artikla.

11 §. *Sivuliikkeiden luokittelu.* Pykälän *1 momentissa* todettaisiin, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet luokitellaan kahteen eri luokkaan: I ja II luokkaan.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin I luokasta. Momentin mukaan Luokan I sivuliikkeellä tarkoitetaan sivuliikettä, joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä: 1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen Suomessa kirjaamien tai siltä peräisin olevien varojen kokonaisarvo on vähintään 5 miljardia euroa välittömästi edeltävältä raportointikaudelta 18 luvun 8 a §:n mukaisesti; 2) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ottaa toimiluvan mukaisesti vastaan talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja vähittäisasiakkailta ja tällaisten talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen määrä on vähintään 5 prosenttia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kokonaisveloista tai tällaisten talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen määrä ylittää 50 miljoonaa euroa; 3) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei ole 11 §:ssä tarkoitettu vaatimukset täyttävä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 a artikla 1 kohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin II luokasta. Tähän luokkaan kuuluisivat muut kuin I luokkaan kuuluvat sivuliikkeet eli sellaiset sivuliikkeet, jotka eivät täytä mitään 2 momentin 1–3 kohdasta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 a artikla 2 kohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin vaatimukset täyttävistä sivuliikkeistä. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä pidetään vaatimukset täyttävänä sivuliikkeenä, jos pääyrityksellä on kotipaikka maassa, jossa sovelletaan sellaisia vakavaraisuussäännöksiä ja valvontaa, jotka vastaavat vähintään luottolaitosdirektiiviä ja EU:n vakavaraisuusasetusta; pääyrityksen valvontaviranomaisiin sovelletaan salassapitovaatimuksia, jotka vastaavat vähintään luottolaitosdirektiivin VII osaston 1 luvun II jaksossa säädettyjä vaatimuksia ja jos pääyrityksellä on kotipaikka maassa, jota ei ole luokiteltu suuririskiseksi kolmanneksi maaksi, jolla on strategisia puutteita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmässään rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY

kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 9 artiklan mukaisesti. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 b artikla 1 kohta.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin informatiivisesta säännöksestä, että Euroopan pankkiviranomainen ylläpitää julkista rekisteriä niistä kolmansista maista ja kolmannen maan viranomaisista, jotka täyttävät 4 momentissa säädetyt edellytykset. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 b artikla 4 kohta.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin luokitteluun liittyvästä menettelystä. Saatuaan toimilupahakemuksen 5 §:n mukaisesti Finanssivalvonnan on arvioitava, täyttyvätkö 4 momentin edellytykset vaatimukset täyttävästä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeestä ja 2 momentissa säädetyt edellytykset I luokasta. Arvion perusteella Finanssivalvonta luokittelee kolmannen maan luottolaitoksen luokkaan I tai II. Jos kolmatta maata, jossa pääyrityksellä on kotipaikka maassa, ei ole kirjattu julkiseen rekisteriin, Finanssivalvonnan on pyydettävä komissiota arvioimaan kolmannen maan pankkialan sääntelykehystä ja luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia, jos 4 momentin 3 kohdan edellytys täyttyy. Finanssivalvonnan on luokiteltava kolmannen maan sivuliike luokkaan 1, kunnes komissio tekee päätöksen tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 b artikla 5 kohta.

Luottolaitosdirektiivin 48 b artiklan 2 kohdan mukaan komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksillä päätöksiä siitä, täyttyvätkö artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyt edellytykset kolmannen maan pankkialan sääntelykehyksen osalta. Täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 147 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Luottolaitosdirektiivin 48 b artiklan 3 kohdan mukaan komissio voi pyytää Euroopan pankkiviranomaiselta asetuksen (EU) N:o 1093/2010 33 artiklan mukaisesti apua arviointiin. Euroopan pankkiviranomainen julkaisee arviointinsa tulokset verkkosivustollaan.

Pykälän *7 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta päivittää sivuliikkeiden luokittelu. Momentin mukaan, jos luokkaan I kuuluva kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei enää täytä 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä, sitä on välittömästi pidettävä luokkaan II kuuluvana. Puolestaan, jos luokkaan II kuuluva kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike alkaa täyttää jonkin 2 momentissa säädetyistä edellytyksistä, sen katsotaan kuuluvan luokkaan I vasta neljän kuukauden kuluttua päivästä, jona täytti edellytyksen. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 48 a artikla 3 kohta.

12 §. *Vaatimus tytäryhtiön perustamisesta.* Pykälän *1 momentin* 1–4 kohdassa säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä hakemaan 4 luvun 1 §:n mukaisesti luottolaitoksen toimilupa. Toimiluvan hakeminen edellyttää tytäryhtiön perustamista Suomeen. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 i artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siitä, milloin Finanssivalvonta voi vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä hakemaan toimilupaa 1 momentin mukaisesti. Finanssivalvonnan olisi ennen 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen tekemistä sovellettava 13 §:ssä ja 18 luvun 12 §:ssä säädettyjä toimenpiteitä. Jos Finanssivalvonta voi muista kuin 1 momentissa luetelluista syistä perustella, että kyseiset toimenpiteet eivät riitä olennaisten valvontaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen, Finanssivalvonnan ei tarvitsisi soveltaa muita toimenpiteitä ennen 1 momentissa tarkoitettua vaatimusta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 i artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin kuulemisprosessista. Ennen 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen tekemistä Finanssivalvonnan olisi kuultava Euroopan pankkiviranomaista ja niiden Euroopan unionin jäsenmaiden toimivaltaisia viranomaisia, joihin kolmannen maan luottolaitoksen ryhmä on perustanut muita kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä tai tytäryrityksenä toimivia laitoksia. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 i artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta.

13 §. *Järjestelmän kannalta merkittävä sivuliike.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta suorittaa arviointi sivuliikkeen merkittävyydestä järjestelmän kannalta. Finanssivalvonnan olisi arvioitava kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen merkittävyyttä järjestelmän kannalta ja sitä, aiheuttaako kyseinen sivuliike merkittäviä riskejä Euroopan unionin ja Suomen rahoitusvakaudelle, jos sivuliikkeen 18 luvun 8 a §:n mukaisesti raportoitujen Euroopan unionissa olevien varojen kokonaismäärä on kaikilla samaan ryhmään kuuluvilla Euroopan unionissa olevilla sivuliikkeillä vähintään 40 miljardia euroa välittömästi edeltäviltä kolmelta tilikaudelta keskimäärin tai vähintään (absoluuttisena lukuna) kolmen tilikauden osalta välittömästi edeltävien viiden tilikauden ajalta. Varojen kokonaismäärään ei laskettaisi mukaan varoja, jotka ovat kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeiden hallussa sellaisten markkinaoperaatioiden yhteydessä, joita keskuspankit tekevät Euroopan keskuspankkijärjestelmään kuuluvien keskuspankkien kanssa. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 j artiklan 1 ja 2 kohta.

Pykälän *2 momentin* 1–10 kohdassa säädettäisiin tekijöistä, jotka Finanssivalvonnan on otettava huomioon tehdessään arviota. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 i artiklan 2 kohdan toinen alakohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin Euroopan pankkiviranomaisen ja muiden jäsenmaiden toimivaltaisten viranomaisten kuulemisesta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 j artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin arvioinnin toimittamisesta Euroopan pankkiviranomaiselle ja toisen jäsenmaan toimivaltaiselle viranomaiselle. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 j artiklan 3 kohdan toinen alakohta.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan ja toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen yhteistyöstä silloin, jos toisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen antaa eriävän näkemyksen Finanssivalvonnan arvioinnista 18 luvun 12 §:n 3 momentissa tarkoitetuista toimista. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 j artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin ilmoituksesta, joka Finanssivalvonnan on toimitettava, jos Finanssivalvonta arvioi, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on merkitystä järjestelmän kannalta, mutta päättää jättää toteuttamatta 18 luvun 12 §:ssä tarkoitettuja valvontatoimia. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 j artiklan 4 kohdan toinen alakohta.

14 §. *Edustuston avaaminen ja toiminta.* Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 17 luvun 6 §:ää.

15 §. *Edustuston toimintaoikeuksien peruminen.* Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 17 luvun 7 §:ää. Pykälässä oleva viittaus kuitenkin päivitettäisiin.

18 luku Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

4 §. *Sisäinen hallinto ja asiakastietojärjestelmä.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan siten, että voimassa olevan 4 §:n sisältö jaettaisiin osittain uusiin 4 a–4 c §:iin. Tässä pykälässä säädettäisiin sisäisestä hallinnosta ja asiakastietojärjestelmästä.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen sovellettaisiin, mitä 7 luvun 1 §:ssä, 8 luvussa ja 9 luvun 2 §:ssä säädetään. Sisäisen valvontatoiminnon osalta sovellettaisiin luokan I sivuliikkeisiin, mitä 9 luvun 8 §:ssä säädetään ja luokan II sivuliikkeisiin edellä mainittua pykälää siltä osin kuin kyse on ainoastaan liiketoiminnasta riippumattomien valvontatoimintojen perustamisesta. Lisäksi Finanssivalvonta voisi kuitenkin vaatia luokan II sivuliikettä nimittämään erilliset vastuuhenkilöt liiketoiminnoista riippumattomille valvontatoiminnoille 9 luvun 8 §:ssä säädetyllä tavalla, jos Finanssivalvonta arvioi sen tarpeelliseksi sivuliikkeen koon, sisäisen organisaation sekä toiminnan luonteen, laajuuden ja monimuotoisuuden perusteella. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 g artiklan 2 ja 3 kohdat.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin raportointisuhteista, järjestelmistä ja valvonnasta. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä olisi oltava pääyrityksen ylimmälle hallintoelimelle raportointisuhteet, jotka kattavat kaikki olennaiset riskit ja riskinhallintapolitiikat ja niiden muutokset. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä olisi myös oltava riittävät tieto- ja viestintätekniset järjestelmät sekä valvonta sen varmistamiseksi, että toimintaperiaatteita noudatetaan asianmukaisesti. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 g artiklan 4 kohta.

Pykälän *3 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 18 luvun 4 §:n 5 momenttia. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 g artiklan 5 kohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin kriittisistä tai tärkeistä toiminnoista. Momentin mukaan, jos kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kriittisiä tai tärkeitä toimintoja hoitaa sen pääyritys, kyseiset toiminnot olisi suoritettava sisäisten järjestelyjen tai ryhmän sisäisten sopimusten mukaisesti. Finanssivalvonnalla olisi oltava pääsy kaikkiin tietoihin, joita ne tarvitsevat valvontatehtävänsä hoitamiseksi kyseisten toimintojen osalta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 g artiklan 7 kohta.

Pykälän *5 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 18 luvun 4 §:n 4 momenttia.

4 a §. *Riskienhallinta.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin riskienhallinnasta.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 18 luvun 4 §:n 1 momenttia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin vastapuoliriskin tunnistamisesta ja hallitsemisesta. Momentin mukaan kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeillä, jotka toteuttavat kahden konsernin välisiä (back-to-back-transaktio) tai ryhmän sisäisiä toimia, olisi oltava riittävät resurssit vastapuoliluottoriskinsä tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi asianmukaisesti silloin, kun kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kirjaamiin varoihin liittyvät olennaiset riskit siirretään vastapuolelle. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 g artiklan 6 kohta.

4 b §. *Pääomavaatimus.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin pääomavaatimuksesta. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin pääomavaatimuksen määrästä. Pykälä koskee ainoastaan kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä. Momentin 1 kohdan mukaan luokkaan I kuuluvan sivuliikkeen osalta 2,5 prosenttia sivuliikkeen keskimääräisistä veloista välittömästi edeltäviltä kolmelta tilikaudelta. Jos kyseessä on äskettäin toimiluvan saanut sivuliike, lasketaan 2,5

prosenttia sivuliikkeen 8 a §:n mukaisesti raportoimista veloista toimiluvan myöntämisen aikaan. Molemmissa tapauksissa pääomavaatimus on kuitenkin vähintään 10 miljoonaa.

Momentin 2 kohdan mukaan luokkaan II kuuluvan sivuliikkeen osalta 0,5 prosenttia sivuliikkeen keskimääräisistä veloista välittömästi edeltäviltä kolmelta tilikaudelta. Jos kyseessä on äskettäin toimiluvan saanut sivuliike, lasketaan 0,5 prosenttia sivuliikkeen 8 a §:n mukaisesti raportoimista veloista toimiluvan myöntämisen aikaan. Molemmissa tapauksissa pääomavaatimus on kuitenkin vähintään 5 miljoonaa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siitä, millaisilla varoilla vähimmäispääomavaatimus on täytettävä. Momentin mukaan 1 momentin vähimmäispääomavaatimus on täytettävä käteisvaroilla tai EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 60 alakohdassa määritellyillä käteiseen verrattavilla välineillä, Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan unionin jäsenvaltion keskuspankin liikkeeseen laskemalla vieraan pääoman ehtoisella arvopaperilla taikka millä tahansa muulla välineellä, joka on kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen käytettävissä rajoittamattomaan ja välittömään käyttöön riskien tai tappioiden kattamiseksi heti, kun riskejä tai tappioita ilmenee.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin varojen tallettamisesta. Momentin mukaan varat, joilla täytetään 1 momentin vaatimus, on talletettava tilille (escrow account) sellaiseen luottolaitokseen, jolla on Suomessa luottolaitoksen toimilupa ja joka ei ole osa kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen pääyrityksen ryhmää. Tilille talletettujen varojen on oltava käytettävissä ainoastaan kriisinratkaisulain 15 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 e artikla.

4 c §. *Maksuvalmiusvaatimus.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin maksuvalmiusvaatimuksista. Pykälän *1 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevaa lain 18 luvun 4 §:n 2 momenttia siten, että vaatimus sivuliikkeen pitämistä varoista Suomessa siirrettäisiin 2 momenttiin. Pykälän 2–4 momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 f artikla.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen määrällisestä maksuvalmiusvaatimuksesta. Voimassa olevan lain 18 luvun 4 §:n 2 momentin toisen virkkeen mukaan kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on pidettävä varoja Suomessa viisi miljoonaa euroa. Voimassa oleva vaatimus vastaa osittain luottolaitosdirektiivin 48 e artiklan pääomavaatimusta, josta säädettäisiin uudessa 4 b §:ssä. Tässä momentissa puolestaan pantaisiini täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 f artiklaa vastaava maksuvalmiusvaatimus. Momentin mukaan kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on lisäksi oltava Suomessa jatkuvasti vähintään kiinnittämättömiä ja likvidejä varoja sellainen määrä, joka riittää kattamaan likviditeetin ulosvirtaukset vähintään 30 päivän. Luokan I sivuliikkeen on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennen osan I osastossa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä luottolaitosten maksuvalmiusvaatimuksen osalta annetun komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/6 säädetty maksuvalmiusvaatimus.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin varoista, joilla maksuvalmiusvaatimus täytetään. Varat, joilla 2 momentin maksuvalmiusvaatimus täytetään, olisi talletettava tilille sellaiseen luottolaitokseen, jolla on Suomessa luottolaitoksen toimilupa ja joka ei ole osa kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen pääyrityksen ryhmää. Jos tilillä on likvidejä varoja sen jälkeen, kun niitä on käytetty kattamaan likviditeetin ulosvirtaukset, jäljellä olevien likvidien varojen olisi oltava käytettävissä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kriisinratkaisuun kriisinratkaisulain 15 luvun mukaisesti.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin poikkeuksesta, jonka mukaan Finanssivalvonta voi päättää, että 2 momentin vaatimusta ei sovelleta kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen, jos sitä pidetään vaatimukset täyttävänä 17 luvun 11 §:n 4 momentin mukaisesti.

Pykälän *5 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 18 luvun 4 §:n 3 momenttia.

Pykälän *6 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 18 luvun 4 §:n 6 momenttia.

8 §. *Tilinpäätös ja kirjanpito.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan, mutta se vastaisi osittain voimassa olevaa lain 18 luvun 8 §:ää. Tässä pykälässä säädettäisiin vain tilinpäätöksestä ja kirjanpitokäytännöistä. Voimassa olevan 8 §:n raportointia koskevat 2 ja 3 momentit siirrettäisiin uuteen 8 a §:ään, jossa säädettäisiin ainoastaan raportoinnista.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 18 luvun 8 §:n 1 momenttia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin kolmannen maan luottolaitoksen velvollisuudesta pitää kirjaa varoista ja veloista. Kirjanpidossa olisi annettava kaikki tarvittavat ja riittävät tiedot kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen aiheuttamista riskeistä ja siitä, miten niitä hallitaan. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 h artiklan 1 kohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin menettelyperiaatteista, jotka kolmannen maan luottolaitoksen olisi kehitettävä 2 momentissa tarkoitettua kirjanpidon hallinnointia varten menettelyperiaatteet, joita tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti. Pääyrityksen hallintoelimen on dokumentoitava ja hyväksyttävä menettelyperiaatteet. Menettelyperiaatteissa on esitettävä selkeät perustelut kirjanpitokäytännöille ja esitettävä, miten kyseiset käytännöt ovat kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen liiketoimintastrategian mukaisia. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 h artiklan 2 kohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin kirjallisesti lausunnosta. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen olisi laadittava säännöllisesti riippumaton, kirjallinen ja perusteltu lausunto havaintoineen ja päätelmineen Finanssivalvonnalle tässä pykälässä säädettyjen vaatimusten täytäntöönpanosta ja jatkuvasta noudattamisesta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 h artiklan 3 kohta.

8 a §. *Raportointivaatimukset.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen raportointivaatimuksista

Pykälän *1 momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan lain 18 luvun 8 §:n 3 momenttia ja siinä säädettäisiin niistä tiedoista, joita sivuliikkeen toiminnasta pitäisi toimittaa Finanssivalvonnalle. Momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, että voimassa oleva muotoilu muutettaisiin laajempaan muotoiluun, joka vastaisi luottolaitosdirektiivin 48 k artiklan 1 kohdan a alakohdan muotoilua. Momentin 8 kohtaa muutettaisiin siten, että voimassa oleva säännös siirrettäisiin 9 kohdaksi ja 8 kohdassa säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 48 k artiklan 1 kohdan b alakohtaa vastaavasti, että sivuliikkeen on toimitettava tiedot siitä, noudattaako kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike niihin tässä laissa säädettyjä vaatimuksia. Kohtaan 9 lisättäisiin täsmennys, joka vastaisi luottolaitosdirektiivin 48 k artiklan 3 kohtaa. Muutoksilla pantaisiin siis täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 k artiklan 1 kohta osittain ja 3 kohta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 k artiklan 2 kohta.

Pykälän *2 momentin* 1–6 kohdassa säädettäisiin niistä tiedoista, joita kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen pitäisi toimittaa pääyritykseen liittyen. Momentin 7 kohdassa olisi vastaava säännös kuin 1 momentin 9 kohdassa, mikä mahdollistaisi muun tiedon Momentilla

pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 k artiklan 2 kohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, kuinka usein raportointi tulisi tehdä. Finanssivalvonnalle on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot vähintään kahdesti vuodessa, jos kyseessä on luokan I sivuliike, ja vähintään kerran vuodessa, jos kyseessä on luokan II sivuliike. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 l artiklan 2 kohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin poikkeuksesta raportointivaatimuksiin. Momentin mukaan Finanssivalvonta voisi päättää, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen ei tarvitse toimittaa osaa tai mitään 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista, jos kyseessä on 17 luvun 11 §:n 4 momentin mukainen vaatimukset täyttävä sivuliike ja Finanssivalvonta voi saada tiedot suoraan kyseisen kolmannen maan luottolaitoksen valvontaviranomaisilta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 l artiklan 3 kohta.

Pykälän *5 momentissa* säädetäisiin kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta tietoja raportoidessa. Momentin mukaan, kun kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike toimittaa tiedot kirjanpidossaan olevista varoista ja veloista 1 momentin 3 kohdan mukaisesti, sen olisi sovellettava kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 säännöksiä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 l artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

Pykälän *6 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 18 luvun 8 §:n 2 momenttia.

10 §. *Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen johto.* Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin säännökset, jonka mukaan kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä olisi oltava kuitenkin vähintään kaksi henkilöä, jotka tosiasiallisesti johtavat sivuliikkeen liiketoimintaa. Näiden kahden henkilön olisi oltava hyvämaineisia, heillä olisi oltava riittävät tiedot, taidot ja kokemus, heidän olisi käytettävä riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen ja Finanssivalvonnan olisi hyväksyttävä heidät kyseiseen tehtävään. Lisäyksillä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 g artiklan 1 kohta.

14 §. *Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeiden valvonta ja arviointi.* Pykälä olisi uusi. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi varmistettava, että riippumaton kolmas osapuoli arvioi säännöllisesti, miten kolmannen maan sivuliike panee täytäntöön 4 §:n 1–4 momentissa ja 4 a §:n 2 momentissa säädettyjen vaatimusten täytäntöönpanoa ja niiden jatkuvaa noudattamista kolmannen maan sivuliikkeessä ja toimittaa Finanssivalvonnalle kertomuksen havainnoistaan ja päätelmistään. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 g artiklan 8 kohta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta suorittaa tarkastelu sekä arviointi. Finanssivalvonnan olisi tarkasteltava uudelleen järjestelyjä, strategioita, prosesseja ja mekanismeja, joita kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike on ottanut käyttöön noudattaakseen tässä laissa säädettyjä vaatimuksia. Finanssivalvonnan olisi tarkastelun perusteella arvioitava, varmistaako kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike soveltamillaan järjestelyillä, strategioilla, prosesseilla ja mekanismeilla sekä niiden hallussa olevalla pääomalla ja maksuvalmiudella niiden olennaisten riskien vakaan hallinnan ja kattamisen sekä sivuliikkeen elinkelpoisuuden. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 n artiklan 1 ja 2 kohdat.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi suoritettava 2 momentissa tarkoitettu tarkastelu ja arviointi niiden valvontaperiaatteiden mukaisesti, jotka se on julkaissut 11 luvun 12 §:n 1 kohdan mukaisesti. Lisäksi Finanssivalvonnan olisi vahvistettava 2 momentissa

tarkoitetun tarkastelun tiheys ja intensiteetti, joka on oikeassa suhteessa luokkiin I ja II sivuliikkeiden luokitteluun ja joissa otetaan huomioon muut asiaankuuluvat perusteet, kuten kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 n artiklan 3 kohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin yhteistyöstä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavan viranomaisen kanssa. Finanssivalvonnan olisi välittömästi ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavalle viranomaiselle, jos uudelleentarkastelu, erityisesti sellainen, joka koskee ohjaus- ja hallintajärjestelmiä, liiketoimintamallia tai arvioidun sivuliikkeen toimintaa, antaa toimivaltaisille viranomaisille perustellun syyn epäillä, että kyseisen kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen yhteydessä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen tai että sen riski on kasvanut. Jos rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riski on kasvanut, Finanssivalvonnan sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavan viranomaisen olisi pidettävä yhteyttä ja ilmoitettava yhteinen arviointinsa välittömästi Euroopan pankkiviranomaiselle. Finanssivalvonnan olisi tarvittaessa toteutettava 15 §:n mukaisia valvontatoimia tai peruttava toimilupa 17 luvun 7 §:n mukaisesti. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 n artiklan 4 kohta.

Pykälän *5 momentin* mukaan Finanssivalvonnan, rahanpesun selvittelykeskuksen ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavan viranomaisen olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä toimivaltansa puitteissa ja vaihdettava merkityksellisiä tietoja, jos yhteistyö ja tietojenvaihto eivät vaikuta rikos- tai hallintolainsäädännön nojalla meneillään olevaan tiedusteluun, tutkintaan tai menettelyihin. Euroopan pankkiviranomainen voi omasta aloitteestaan avustaa kyseisiä viranomaisia, jos valvontatoimien koordinoinnista on erimielisyyttä. Tällaisessa tapauksessa Euroopan pankkiviranomainen toimii asetuksen (EU) N:o 1093/2010 19 artiklan mukaisesti. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 n artiklan 5 kohta.

15 §. *Finanssivalvonnan toimivalta valvonnassa.* Pykälä olisi uusi. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, missä tilanteessa Finanssivalvonnan olisi ryhdyttävä toimiin. Finanssivalvonnan olisi ryhdyttävä 2 momentin mukaisiin valvontatoimiin, jotta se voi varmistaa, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike toteuttaa varhaisessa vaiheessa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sivuliikkeet täyttävät niihin tämän direktiivin ja kansallisen lainsäädännön nojalla sovellettavat vaatimukset, tai palauttavat kyseisten vaatimusten täyttymisen ja sen varmistamiseksi, että olennaiset riskit, joille sivuliikkeet altistuvat, katetaan ja niitä hallitaan järkevällä ja riittävällä tavalla ja että kyseiset sivuliikkeet pysyvät elinkelpoisina. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 o artiklan 1 kohta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivaltuuksista. Finanssivalvonta voisi vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä pitämään hallussaan 4 b §:ssä säädettyä vähimmäisvaatimusta ylittävä pääomamäärä tai täyttämään muu lisäpääomavaatimus, joka täyttää 4 b§:ssä säädetyt vaatimukset; täyttämään 4 c §:ssä säädetyn vaatimuksen lisäksi muun erityisen maksuvalmiusvaatimuksen siten, että varat täyttävät 4 c §:ssä säädetyt vaatimukset; vahvistamaan hallinto-, riskienhallinta- tai kirjausjärjestelyjään; rajoittamaan liiketoimintansa tai harjoittamansa toiminnan laajuutta sekä kyseisten toimintojen vastapuolia; vähentämään toimintoihinsa, tuotteisiinsa ja järjestelmiinsä, myös ulkoistettuihin toimintoihin, liittyvää riskiä ja lopettamaan tällaisten toimintojen harjoittaminen tai tällaisten tuotteiden tarjoaminen; noudattamaan 8 a §:n 1 momentin 9 kohdan tai 2 momentin 7 kohdan mukaisia lisäraportointivaatimuksia tai tihentämään säännöllistä raportointia sekä julkistamaan tietoja. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 o artiklan 2 kohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivaltuuksista tilanteessa, jossa Finanssivalvonta arvioi, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on merkitystä järjestelmän kannalta 13 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Finanssivalvonta voisi tällöin vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä järjestelemään uudelleen varojaan tai toimintojaan siten, että se lakkaa olemasta järjestelmän kannalta merkittävä 13 §:n mukaisesti tai aiheuttamasta aiheetonta riskiä Euroopan unionin tai Suomen rahoitusvakaudelle, taikka asettaa kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeelle vakavaraisuutta koskevia lisävaatimuksia. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 j artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin vaatimuksesta toimittaa tietoa sellaisten palvelujen tarjoamisesta, joita tarjotaan asiakkaan tai vastapuolen yksinomaisen aloitteen myötä. Suomessa sijaitsevien luottolaitosten ja sivuliikkeiden on siis toimitettava tietoja, jos niiden kanssa samaan ryhmään kuuluva kolmannen maan luottolaitos tarjoaa palveluita. Kohdalla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 21 c artiklan 2 kohdan kolmas alakohta.

16 §. *Valvontaviranomaisten yhteistyö.* Pykälä olisi uusi. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin valvontayhteistyöstä ja valvontasopimuksista. Finanssivalvonnan olisi tehtävä yhteistyötä ja vaihdettava tietoa niiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, jotka valvovat saman kolmannen maan luottolaitoksen ryhmän sivuliikkeitä ja tytäryrityksinä toimivia laitoksia. Lisäksi Finanssivalvonnan olisi tehtävä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa kirjalliset sopimukset Finanssivalvonnasta annetun lain 67 §:n mukaisesti yhteensovittamis- ja yhteistyöjärjestelyistä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 p artiklan 1 kohta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin valvontakollegiosta. Finanssivalvonnan olisi osallistuttava valvontakollegion työhön tai perustettava valvontakollegio momentin 1–3 kohdan mukaisesti. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 p artiklan 2 kohta.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin johtavasta toimivaltaisesta viranomaisesta. Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa viranomaisten olisi varmistettava, että on olemassa johtava toimivaltainen viranomainen, jolla on sama tehtävä kuin konsolidointiryhmän valvojalla Finanssivalvonnasta annetun lain 67 §:n valvontakollegiossa. Finanssivalvonta on johtava toimivaltainen viranomainen, jos Suomessa on suurin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike kirjattujen varojen kokonaisarvon perusteella.

Pykälän *4 momentin* 1–3 kohdassa säädettäisiin tehtävistä, joita valvontakollegion on tehtävä. Valvontakollegion olisi laadittava kertomus ryhmän rakenteesta ja toiminnasta Euroopan unionissa ja saattaa kyseinen kertomus vuosittain ajan tasalle, vaihdettava tietoja 14 §:ssä tarkoitetun vakavaraisuuden arviointiprosessin tuloksista sekä pyrittävä yhdenmukaistamaan 15 §:ssä tarkoitettujen valvontatoimien soveltamista. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 p artiklan 4 kohta.

Pykälän *5 momentin* mukaan valvontakollegion olisi tarvittaessa varmistettava asianmukainen koordinointi ja yhteistyö asiaankuuluvien kolmannen maan valvontaviranomaisten kanssa. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 p artiklan 5 kohta.

17 §. *Tietojen ilmoittaminen Euroopan pankkiviranomaiselle.* Pykälä olisi uusi. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa Euroopan pankkiviranomaiselle kaikki kolmannen maan luottolaitoksien sivuliikkeille myönnetyt toimiluvat ja niiden myöhemmät muutokset; toimiluvan saaneiden kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeiden kirjaamat varat ja velat yhteensä, sellaisina kuin ne on ilmoitettu

määräajoin sekä sen kolmannen maan luottolaitoksen ryhmän nimi, johon toimiluvan saanut kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike kuuluu. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 q artiklan 1 kohta.

Pykälän *2 momentti* sisältäisi informatiivisen säännöksen, jonka mukaan Euroopan pankkiviranomainen julkaisee verkkosivustollaan tiedot EU:ssa sijaitsevista kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeistä ja siitä, missä EU:n jäsenmaassa kyseiset sivuliikkeet ovat saaneet toimiluvan. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 48 q artiklan 2 kohta.

20 luku Hallinnolliset seuraamukset

1 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän *2 momentin 3 kohdan* viittaukset päivitettäisiin 7 lukuun tehtyjen muutosten myötä.

Momenttiin lisättäisiin uusi 8–10 kohta. *Kohtaan 8* tuotaisiin 2 a luvun säännökset omistusyhteistöistä luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 1 kohdan f alakohdan täytäntöönpanemiseksi. *Kohtaan 9* tuotaisiin 11 luvun säännökset harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta ja maksuvalmiutta koskevasta lisäpääomavaatimuksesta luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan q alakohdan osittaiseksi täytäntöönpanemiseksi sekä aiemman täytäntöönpanon täydentämiseksi. *Kohtaan 10* tuotaisiin 3 a luvun uudet säännökset luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 1 kohdan g–j alakohtien täytäntöönpanemiseksi. Uusien kohtien vuoksi *7 kohtaan* tehtäisiin tekninen muutos.

Pykälän *3 momenttia* muutettaisiin siten, että viittaus 2 momentin 4 ja 6 kohtaan poistettaisiin. Kohtaan 4 viittaus poistettaisiin luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanemiseksi. Kohta 6 poistettaisiin tarpeettomana, sillä 2 momentin 6 kohta on kumottu.

Pykälän *4 momentin* 1, 2, 4, 5, 8 ja 9 kohtaa muutettaisiin ja lisättäisiin uusi 10–15 kohta. Kohtaa 1 omien varojen vaatimuksesta muutettaisiin luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan e alakohdan kumoamisen ja uuden r alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Kohta 2 korvattaisiin uudella säännöksellä luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan f alakohdan kumoamisen ja uuden z alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Kohta 4 korvattaisiin uudella säännöksellä luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan k alakohdan kumoamisen ja uuden w alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Kohta 5 korvattaisiin uudella säännöksellä luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan l alakohdan kumoamisen ja uuden y alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Kohtaa 8 muutettaisiin luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan i alakohdan kumoamisen ja uuden x alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Uusien kohtien vuoksi *9 kohtaan* tehtäisiin tekninen muutos.

Uusi kohta 10 lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan j alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Uusi kohta 11 lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan aa alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Uusi kohta 12 lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan ab alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Uusi kohta 13 lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan n alakohdan täytäntöönpanon täydentämiseksi siten, että osa alakohdasta on pantu täytäntöön myös 2 momentin 4 kohdalla. Uusi kohta 14 lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan q alakohdan osittaiseksi täytäntöönpanon täydentämiseksi, sillä osa alakohdasta on pantu täytäntöön 2 momentin 9 kohdalla. Uusi kohta 15 lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan v alakohdan täytäntöönpanemiseksi.

Pykälän *5 momenttia* muutettaisiin siten, että se jäsenneltäisiin kohtamuotoiseksi siten, että johdantokappale sekä 1 ja 2 kohta vastaisivat voimassa olevan 5 momentin sisältöä. Lisäksi

lisättäisiin 3 kohtaan uusi säännös, jonka mukaan Finanssivalvonnan päätökset, jotka on annettu tämän lain tai EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten perusteella, ovat myös 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä. Muutoksella pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 1 kohta ja 67 artiklan 1 kohdan uuden s alakohta. Tämä tarkoittaisi, että myös Finanssivalvonnan päätösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä voitaisiin määrätä seuraamusmaksu.

Pykälään lisättäisiin *uusi 6 momentti*, jossa säädettäisiin henkilökohtaisesta vastuusta tietyssä tilanteessa. Momentin mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 4 momentin lisäksi seuraamusmaksu voitaisiin määrätä 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa myös luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle, avainhenkilölle tai henkilölle, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin tai muulle luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan taikka omistusyhteisössä vastaavassa asemassa olevalle henkilölle.

22 luku Valvontavaltuudet

2 §. *Uhkasakko*. Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että tietyissä 2 momentin mukaisissa tilanteissa uhkasakko asetettaisiin tämän pykälän eikä 33 a §:n mukaan. Finanssivalvonta ei voisi enää asettaa uhkasakkoa 33 a §:n perusteella 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, vaan Finanssivalvonnalla olisi ainoastaan toimivalta tämän pykälän mukaisesti. Finanssivalvonta voisi kuitenkin asettaa uhkasakon luottolaitoksille tai omistusyhteisöille voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n mukaisesti, jos luottolaitos rikkoo esimerkiksi Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusvaltuuksia eli oikeustila ei tältä osin muuttuisi.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että Finanssivalvonta voisi uhkasakolla velvoittaa luottolaitosta taikka omistusyhteisöä täyttämään velvollisuutensa sitä, joka laiminlyö tai rikkoo luottolaitoslain 20 luvun 1 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitettuja säännöksiä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 1 kohta sekä 67 artiklan 1 kohta osittain.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin niistä luonnollisista henkilöistä, joille uhkasakko voitaisiin asettaa. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 2 kohta osittain.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin uhkasakon enimmäismäärästä. Uhkasakon enimmäismäärä yhden päivän ajalta voisi olla enintään oikeushenkilön osalta viisi prosenttia keskimääräisestä päiväkohtaisesta nettoliikevaihdosta ja luonnollisen henkilön osalta 50 000 euroa. Päiväkohtainen nettoliikevaihto määräytyy Finanssivalvonnasta annetun lain 40 b §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdan perusteella riippuen siitä, kuuluuko yritys ryhmään. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan b alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan b alakohta osittain. Lisäksi pantaisiin täytäntöön myös luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 4 kohta sekä 67 artiklan 4 kohta liikevaihdon määritelmästä.

Uhkasakon enimmäismäärä laskettaisiin aina päiväkohtaisen enimmäismäärän mukaisesti, vaikka uhkasakko asetettaisiin viikko- tai kuukausikohtaisesti.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin uhkasakon pituudesta. Momentin mukaan Uhkasakko voitaisiin tuomita maksettavaksi enintään kuuden kuukauden ajalta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan b alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan b alakohta osittain.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi sekä

uhkasakkolain soveltamisesta. Uhkasakko asetettaisiin juoksevana uhkasakkona. Uhkasakon asettamiseen ei sovelleta uhkasakkolain 9 §:ää. Tarkoituksena siis on, että uhkasakko määrätään juoksevana uhkasakkona eli asetetaan määrätty ajanjakso, jonka kuluessa uhkasakossa määriteltyä velvoitetta on noudatettava. Uhkasakkoa ei kuitenkaan aseteta uhkasakkolain 9 §:n mukaisesti käyttämällä kiinteää peruserää ja lisäerää. Uhkasakkoja voidaan määrätä tiettynä päivänä, ja niiden soveltaminen voi alkaa jonakin myöhempänä päivänä.

Lisäksi momentin mukaan uhkasakon tuomitsemisesta päättäisi Finanssivalvonta. Uhkasakon tuomitsemiseen ei sovelleta uhkasakkolain 10 §:n 2 momenttia eli lisäerää koskevaa säännöstä. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan muilta osin sitä, mitä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Uhkasakkolain soveltamisella otettaisiin käyttöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan sekä 67 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan liikkumavara soveltaa uhkasakkoja viikko- tai kuukausikohtaisesti. Lisäksi momentilla pantaisiin täytäntöön 66 artiklan 2 kohdan neljäs alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan neljäs alakohta.

7.3 Sijoituspalvelulaki

1 luku Yleiset säännökset

13§. *Sijoituspalvelun tarjoajia koskevat määritelmät.* Pykälän *otsikkoa* ehdotetaan muutettavaksi yksinkertaisemmalla ja yleisellä muotoilulla.

Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi *uusi 12 ja 13 kohta*, joissa määriteltäisiin keskusvastapuoli ja ehdot täyttävä keskusvastapuoli viittaamalla markkinarakennetoimija-asetukseen sekä luottolaitosten ja suurten sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista annettuun asetukseen. *Kohtaan 11* tehtäisiin näistä lisäyksistä johtuva tekninen muutos.

Muutoksilla pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 3 artiklan 1 kohta.

3 luku Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus

1 a §. *Eräiden sijoituspalveluyritysten toimilupaa koskeva erityissäännös*. Pykälän *1 momentissa* säädetään suuren sijoituspalveluyrityksen tai vastaavan kokoiseen konsolidointiryhmään kuuluvan sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta hakea luottolaitoksen toimilupaa. Momentissa viitataan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa säädettyihin edellytyksiin. Kansallisesti ei ole tarvetta erikseen panna täytäntöön luottolaitosdirektiivin 8 a artiklan 1 kohtaan tehtyjä muutoksia, koska 1 momentissa oleva viittaus kattaa muutoksen, sillä vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohtaan on tehty luottolaitosdirektiivin 8 a muutoksia vastaavat muutokset. Oikeustila muuttuu kuitenkin vakavaraisuusasetuksen muutoksen myötä siten, että 30 miljardin kynnysarvon laskennassa huomioidaan kolmannessa maassa olevat tytäryritykset ja sivuliikkeet sekä yrityskohtaisessa että ryhmäkohtaisessa laskentatavassa.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että lainkohdasta ilmenee tarkemmin se, että yrityksen on haettava luottolaitoksen toimilupaa viimeistään samana päivänä, kun yrityksen kahdentoista peräkkäisen kuukauden jaksolta laskettu kuukausittaisten kokonaisvarojen keskiarvo täyttää jonkin EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdan i, ii tai iii alakohdissa säädetyistä kynnysarvoista. Muutoksella täydennettäisiin sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU,

2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/2034 aiempaa täytäntöönpanoa.

Pykälään lisättäisiin uusi 4–6 momentti, joilla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 8 a artiklan 1 kohdan muutettu b alakohta sekä uusi 3 a kohta.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin siitä, että Finanssivalvonta voi omalla harkinnallaan myöntää poikkeuksen suuria sijoituspalveluyrityksiä koskevasta velvollisuudesta hakea luottolaitoksen toimilupaa, josta säädetään pykälän 1 momentissa. Yrityksen, jota velvollisuus toimiluvan hakemisesta koskee, on haettava Finanssivalvonnalta toimilupavaatimuksesta luopumista, jotta Finanssivalvonta voi myöntää poikkeuksen. Luottolaitoksen toimiluvasta poikkeamisesta seuraa se, että yrityksiä ei pidetä luottolaitoksina ja velvollisuus noudattaa luottolaitoksen vakavaraisuusvaatimuksia sekä siihen liittyviä luottolaitoslain, EU:n vakavaraisuusasetuksen ja luottolaitosdirektiivin säännöksiä täysimääräisesti ei koske poikkeuksen saanutta yritystä. Näin ollen yritys kuuluu edelleen EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen tai direktiivissä määriteltyjen vakavaraisuusvaatimusten soveltamisalaan. Lisäksi momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa viipymättä Euroopan pankkiviranomaiselle, kun Finanssivalvonta vastaanottaa toimilupavelvoitteen piiriin kuuluvalta sijoituspalveluyritykseltä hakemuksen toimilupavaatimuksesta luopumisesta.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin seikoista, jotka Finanssivalvonnan on otettava huomioon luopumista koskevassa harkinnassaan. Pakollisia huomioitavia seikkoja ovat yrityksen sijoittautumisjäsenvaltiossa ja koko unionissa harjoittaman toiminnan luonne, laajuus, monimutkaisuus, merkitys sekä sen toiminnan aiheuttama järjestelmäriski. Jos luopumista pyytänyt yritys on osa ryhmää, Finanssivalvonnan on huomioitava harkinnassaan myös ryhmän organisaatiorakenne, kirjanpitokäytännöt ja varojen jakautuminen ryhmän yhteisöjen kesken. Euroopan pankkiviranomainen antaa kuukauden kuluessa ilmoituksesta oman lausuntonsa luopumisesta. Finanssivalvonnan tulisi ottaa lausunto huomioon omassa harkinnassaan, mutta se ei kuitenkaan ole sidottu päätöksenteossaan tähän lausuntoon.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan toimilupavaatimusta koskevasta päätöksestä. Finanssivalvonnan on annettava päätös kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan pankkiviranomainen on antanut oman lausuntonsa asiasta. Finanssivalvonnan on perusteltava päätöksensä ja perusteluihin tulee sisällyttää syyt sille, jos Finanssivalvonnan päätös eroaa Euroopan pankkiviranomaisen päätöksestä. Momentissa säädetään myös Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa päätöksestä pyynnön tehneelle yritykselle sekä Euroopan pankkiviranomaiselle. Momentissa on myös informatiivinen säännös siitä, että Euroopan pankkiviranomainen julkaisee Finanssivalvonnan päätöksen sivuillaan yhdessä oman lausuntonsa kanssa. Viimeisenä momentissa säädetään siitä, että Finanssivalvonnan tulee arvioida päätöstään uudelleen kolmen vuoden välein.

6 luku Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

2 b §. *EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimusten soveltaminen eräisiin sijoituspalveluyrityksiin.* Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin säännös. Uuden säännöksen mukaan, jos momentissa mainittu edellytykset täyttävä sijoituspalveluyritys kuuluu EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 25 kohdassa tarkoitettuun sijoituspalveluyritysryhmään, sovellettaisiin kyseiseen sijoituspalveluyritysryhmään sitä, mitä säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa luottolaitosten konsolidoidusta valvonnasta. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön

luottolaitosdirektiivin uusi 110 a artikla.

6 b luku Hallinto- ja ohjausjärjestelmät, avoimuus, riskien hallinta ja palkitseminen

1 a §. *Sijoituspalveluyrityksen sisäiset hallinto- ja ohjausjärjestelmät.* Pykälän *1 momentin 2 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi. Kohdan sanamuotoa tarkennettaisiin ja siinä viitattaisiin suoraan keskusvastapuolista syntyviin keskittymisriskeihin, huomioiden markkinarakennetoimija-asetuksen aktiivisen tilin edellytykset. Muutoksella pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 3 artiklan 2 kohta.

2 b §. *Riskien hallinta.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että *1 momenttiin* lisättäisiin *uusi 5 kohta*, jonka myötä edellytettäisiin, että riskien hallinnassa tulisi huomioida myös keskusvastapuoliin liittyvät keskittymisriskit. Momentin *4 kohtaan* tehtäisiin uuden kohdan lisäämisestä johtuva tekninen muutos. Muutoksella pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 3 artiklan 3 kohdan a alakohta.

Pykälään lisättäisiin *uusi 6 momentti*, jossa edellytetään sijoituspalveluyrityksiä laatimaan suunnitelmat ja määrälliset tavoitteet markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyjen vaatimusten mukaisesti seuratakseen ja käsitelläkseen keskusvastapuoliin liittyvää keskittymäriskiä. Muutoksella pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 3 artiklan 2 kohdan b alakohta.

Uuden 6 momentin lisäämisen myötä nykyiset 6–8 momentti siirtyisi 7–9 momentiksi. Muutoin pykälä vastaisi voimassa olevaan sääntelyä.

6 c luku Taloudellisen aseman valvonta ja vakavaraisuuden arviointiprosessi

2 §. *Vakavaraisuuden arviointi.* Pykälän *1 momentin 1 kohtaan* ehdotetaan teknistä korjausta, viittauksen tulisi kohdistua 6 b luvun 2 b §:ään.

Pykälään lisättäisiin *uusi 5 momentti*. Finanssivalvonnan olisi arvioitava ja seurattava sijoituspalveluyritysten käytäntöjen kehittymistä siltä osin kuin on kyse niiden keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuvan keskittymäriskin hallinnasta ja edistymisestä niiden liiketoimintamallien mukauttamisessa asetuksen markkina-rakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyihin vaatimuksiin. Muutoksella pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 3 artiklan 4 kohta.

Uuden 5 momentin myötä nykyinen 5 momentti siirtyisi 6 momentiksi. Muutoin pykälä vastaisi voimassa olevaa sääntelyä.

5 §. *Valvontavaltuudet.* Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muuttavaksi. Sen *johdantokappaleeseen* lisättäisiin viittaus 6 b luvun 2 b §:ään sekä teknisenä muutoksena viittaus 6 c lukuun. Lisäksi momenttiin lisättäisiin *uusi 14 kohta*, minkä myötä Finanssivalvonta voisi vaatia sijoituspalveluyrityksiä vähentämään keskusvastapuoleen liittyviä vastuitaan tai järjestämään vastuitaan uudelleen, jos Finanssivalvonta katsoo, että kyseiseen keskusvastapuoleen liittyvistä vastuista aiheutuu liiallinen keskittymäriski. Lisäyksen myötä *13 kohtaan* tehtäisiin tekninen muutos. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 3 artiklan 5 kohta.

15 luku Hallinnolliset seuraamukset

2 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän *1 momentin 3 ja 4 kohtaan* tehtäisiin tekniset muutokset

listauksen jatkamiseksi uudella 5 kohdalla.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin *uusi 5 kohta* luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 1 kohdan b alakohdan aiemman täytäntöönpanon täydentämiseksi. Muutoksella täydennettäisiin sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/2034 aiempaa täytäntöönpanoa. Muutos tarkoittaisi, että sijoituspalveluyritys voi saada seuraamusmaksun, jos se ei hae luottolaitostoiminnan toimilupaa täyttäessään edellytykset. Seuraamusmaksua ei voisi määrätä, jos Finanssivalvonta on myöntänyt yritykselle poikkeuksen, ettei sen tarvitse hakea luottolaitostoiminnan toimilupaa.

Lisäksi kohtaan otettaisiin mukaan maininta Finanssivalvonnan päätöksestä, joka on annettu 3 luvun 1 a §:n säännöksen perusteella. Muutoksella pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 1 kohta. Tämä tarkoittaisi, että myös Finanssivalvonnan päätösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä voitaisiin määrätä seuraamusmaksu.

Pykälään lisättäisiin *uusi 10 momentti*, jossa säädettäisiin henkilökohtaisesta vastuusta tietyssä tilanteessa. Momentin mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 4 momentin lisäksi seuraamusmaksu voitaisiin määrätä 1 momentin 5 kohdissa tarkoitetuissa tilanteissa myös muulle luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan. Tämä tarkoittaisi, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvan henkilön lisäksi myös muulle luonnolliselle henkilölle, jos kyseinen henkilö on ollut vastuussa rikkomisesta.

16 a luku Valvontavaltuudet

2 §. *Uhkasakko*. Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että tietyissä 2 momentin mukaisissa tilanteissa uhkasakko asetettaisiin tämän pykälän eikä Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n mukaan. Finanssivalvonta ei voisi enää asettaa uhkasakkoa 33 a §:n perusteella 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, vaan Finanssivalvonnalla olisi ainoastaan toimivalta tämän pykälän mukaisesti. Finanssivalvonta voisi kuitenkin asettaa uhkasakon voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n mukaisesti, jos luottolaitos rikkoo esimerkiksi Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusvaltuuksia eli oikeustila ei tältä osin muuttuisi.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että Finanssivalvonta voisi uhkasakolla velvoittaa sijoituspalveluyritystä täyttämään velvollisuutensa sitä, joka laiminlyö tai rikkoo sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä tai päätöstä. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 1 kohta sekä 67 artiklan 1 kohta osittain.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin niistä luonnollisista henkilöistä, joille uhkasakko voitaisiin asettaa. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 65 artiklan 2 kohta osittain.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin uhkasakon enimmäismäärästä. Uhkasakon enimmäismäärä yhden päivän ajalta voisi 1 kohdan mukaan olla enintään oikeushenkilön osalta viisi prosenttia keskimääräisestä päiväkohtaisesta nettoliikevaihdosta. Päiväkohtainen nettoliikevaihto määräytyy Finanssivalvonnasta annetun lain 40 b §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdan perusteella riippuen siitä, kuuluuko yritys ryhmään. Kohdan 2 mukaan enimmäismäärä voi olla luonnollisen henkilön osalta 50 000 euroa. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan b alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan b alakohta

osittain. Lisäksi pantaisiin täytäntöön myös luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 4 kohta sekä 67 artiklan 4 kohta liikevaihdon määritelmästä.

Uhkasakon enimmäismäärä laskettaisiin aina päiväkohtaisen enimmäismäärän mukaisesti, vaikka uhkasakko asetettaisiin viikko- tai kuukausikohtaisesti.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin uhkasakon pituudesta. Momentin mukaan uhkasakko voitaisiin tuomita maksettavaksi enintään kuuden kuukauden ajalta. Momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan b alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan b alakohta osittain.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi sekä uhkasakkolain soveltamisesta. Uhkasakko asetettaisiin juoksevana uhkasakkona. Uhkasakon asettamiseen ei sovelleta uhkasakkolain 9 §:ää. Tarkoituksena siis on, että uhkasakko määrätään juoksevana uhkasakkona eli asetetaan määrätty ajanjakso, jonka kuluessa uhkasakossa määriteltyä velvoitetta on noudatettava. Uhkasakkoa ei kuitenkaan aseteta uhkasakkolain 9 §:n mukaisesti käyttämällä kiinteää peruserää ja lisäerää. Uhkasakkoja voidaan määrätä tiettynä päivänä, ja niiden soveltaminen voi alkaa jonakin myöhempänä päivänä.

Lisäksi momentin mukaan uhkasakon tuomitsemisesta päättäisi Finanssivalvonta. Uhkasakon tuomitsemiseen ei sovelleta uhkasakkolain 10 §:n 2 momenttia eli lisäerää koskevaa säännöstä. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan muilta osin sitä, mitä säädetään uhkasakkolaissa.

Uhkasakkolain soveltamisella otettaisiin käyttöön luottolaitosdirektiivin 66 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan sekä 67 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan liikkumavara soveltaa uhkasakkoja viikko- tai kuukausikohtaisesti. Lisäksi momentilla pantaisiin täytäntöön 66 artiklan 2 kohdan neljäs alakohta sekä 67 artiklan 2 kohdan neljäs alakohta.

Pykälän *7 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 16 a luvun 2 §:n ensimmäistä virkettä, jonka mukaan Finanssivalvonta voi tehostaa 1 §:ssä tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla.

7.4 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista

5 §. Pykälän *1 momenttiin* sisältyvät säännökset sulautumiseen liittyvästä ilmoitusmenettelystä ja ilmoituksen sisällöstä korvattaisiin informatiivisella viittauksella luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun säännöksiin, joka jatkossa sisältäisi tarkemmat menettelysäännökset kaikkien luottolaitosyhteisömuotojen osalta. Vastaavan sisältöinen muutos ehdotetaan toteutettavaksi myös pykälän *3 momenttiin*. Rekisteriviranomaisen ilmoitusvelvollisuutta koskeva säännös kuitenkin ehdotetaan säilytettäväksi 3 momentissa.

9 §. Pykälän *1 momentin* toinen virke kokonaisjakautumiseen liittyvästä poikkeuksesta ehdotetaan poistettavaksi. Koska luottolaitosten kaikkien yhteisömuotojen osalta sulautumiseen ja jakautumiseen liittyvät pankkivalvonnalliset menettelysäännökset sisällytettäisiin jatkossa luottolaitostoiminnasta annetun lain uuteen 3 a lukuun, säännös olisi ensinnäkin tarpeeton ja toisekseen luottolaitosdirektiivi ei enää salli mainitun virkkeen mukaista poikkeusta.

13 §. Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi liiketoiminnan luovutuksen ilmoitusmenettelyä ja Finanssivalvonnan vastustusoikeutta koskevia tarkempia säännöksiä. Poiketen siitä, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa säädetään merkittävien varojen ja velkojen luovutuksesta, luottolaitoksen olisi ilmoitettava kaikista liiketoiminnan

luovutuksista Finanssivalvonnalle ilman siihen sovellettavia kynnysarvoja. Ratkaisu vastaa voimassa olevan sääntelyn mukaista ilmoitusvelvollisuutta sillä poikkeuksella, että ilmoituksen sisällön suhteen olisi kuitenkin noudatettava tarkempia luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa tarkoitettuja tarkempia säännöksiä. Niin ikään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun säännöksistä poiketen Finanssivalvonnalla olisi vastaava oikeus vastustaa liiketoiminnan luovutusta kuin voimassa olevienkin säännösten perusteella. Direktiivin vähimmäistason ylittävä ilmoitusvelvollisuus sekä Finanssivalvonnalla oleva toimivalta vastustaa järjestelyä katsotaan edelleen tarpeelliseksi, sillä liiketoiminnan luovutusta koskevan säännöksen erottaminen osittaisjakautumisesta on käytännössä vaikeaa. Sen vuoksi ei katsota tarpeelliseksi säätää osittaisjakautumisen ja liiketoiminnan luovutuksen valvonnasta merkittävästi eri tavalla.

7.5 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista

6 §. Pykälän *1 ja 3 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi vastaavat asiasisällölliset muutokset kuin liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momenttiin.

12 §. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi vastaava asiasisällöllinen muutos kuin liikepankeista ja muista osakeyhtiölaista annetun lain 9 §:n 1 momenttiin.

16 §. Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi vastaava asiasisällöllinen muutos kuin liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 13 §:n 2 momenttiin.

7.6 Säästöpankkilaki

64 ja 65 §:n välissä sijaitseva *väliotsikko* ehdotetaan muutettavaksi muotoon *sulautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille*.

66 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaan siten, että Finanssivalvonnalle tehtävää ilmoitusta ja Finanssivalvonnan vastustusoikeutta koskevien säännösten sijasta pykälään sisällytettäisiin informatiivinen viittaus luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ehdotettavaan 3 a lukuun. Finanssivalvonnan olisi pykälän mukaan voimassa olevaa lakia vastaavasti ilmoitettava sulautumisen vastustamista koskevasta päätöksestä rekisteriviranomaiselle, mutta määräaika ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin sisältyvien säännösten kanssa siten, että päätös vastustamisesta on toimitettava rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa kuulutuksen umpeutumisesta.

84 ja 85 §:n välissä sijaitseva *väliotsikko* ehdotetaan muutettavaksi muotoon *jakautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille*.

86 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaan siten, että siihen tehtäisiin sulautumissuunnitelmaa koskevaa 66 §:ää vastaavat muutokset.

89 §. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi asiasisällöllisesti liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 13 §:n 2 momenttia vastaavalla tavalla.

7.7 Sijoitusrahastolaki

1 luku Yleiset säännökset

2§. *Määritelmät.* Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi *uusi 36 kohta*, jossa määriteltäisiin keskusvastapuoli viittaamalla markkinarakennetoimija-asetukseen. Muutoksella pantaisiin täytäntöön omalta osaltaan EMIR-direktiivin 1 artiklan 1 kohta. Lisäyksestä johtuen *35 kohtaan* tehtäisiin tekninen muutos.

3§. *EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 17 kohta*, jossa määriteltäisiin markkinarakennetoimija-asetus. Kyseisellä asetuksella tarkoitettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 648/2012 OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä. Muutoksella pantaisiin täytäntöön omalta osaltaan EMIR-direktiivin 1 artiklan 1 kohta. Lisäyksestä johtuen *16 kohtaan* tehtäisiin tekninen muutos.

13 luku Sijoitusrahastoon sijoittaminen

7§. *Sijoitusrahaston vähimmäishajautusvaatimukset.* Pykälän *2–4 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että OTC-johdannaissopimuksen käsite korvattaisiin viittauksella sellaisiin johdannaissopimuksiin, jotka tapauksen mukaan määritetään tai ei määritetä markkinarakennetoimija-asetuksen 14 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneessa tai 25 artiklan mukaisesti tunnustetussa keskusvastapuolessa. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön EMIR-direktiivin 1 artiklan 2 kohta.

7.8 Laki Suomen Pankin virkamiehistä

9 a luku Karenssisopimus

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi *uusi luku*, jossa säädettäisiin karenssisopimuksesta.

32 b §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 32 b §. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin mahdollisuudesta sopia sopimuksella (*karenssisopimus*) määräajasta, jonka aikana ehdollisesti rajoitetaan virkamiehen oikeutta siirtyä toisiin tehtäviin. Karenssisopimuksella sovittaisiin määräaikaisesta ajasta (*karenssiaika*), jonka aikana rajoitettaisiin virkamiehen oikeutta siirtyä toiseen palvelussuhteeseen tai tehtävään taikka aloittaa palvelujen tarjoaminen elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen tai muun toiminnan kautta, kuten toimiminen toimitusjohtajana tai hallitusammattilaisena.

Ehdotettu 9 a luku perustuu samoille tarkoitusperille ja periaatteille kuin valtion virkamieslain karenssisopimus. Osa säännöksistä eroaa hieman valtion virkamieslain muotoiluista, mutta lähtökohtaisesti karenssin soveltamiskäytännön olisi tarkoitus olla mahdollisimman lähellä valtion virkamieslain soveltamis- ja tulkintakäytäntöä.

Pykälän *2 momentin* mukaan sopimus tehtäisiin Suomen Pankin todettua säännöksessä asetettujen kriteerien täyttyvän. Karenssisopimuksen tekeminen edellyttäisi, että virkamiehellä olisi virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voitaisiin olennaisella tavalla käyttää omaksi tai toisen hyödyksi toisen taikka toisen vahingoksi työnantajan palveluksessa taikka elinkeinon- tai ammatinharjoittamisessa tai muussa vastaavassa toiminnassa. Tällä voidaan tarkoittaa myös tietoa, jota voidaan käyttää Suomen Pankin vahingoksi. Pykälä koskisi kaikkia Suomen Pankin virkamiehiä. Pykälän kohderyhmää ei lähtökohtaisesti rajattaisi vain osaan virkamiehistä tai viroista, vaan karenssisopimuksen tarve perustuisi Suomen Pankin harkintaan. Jos henkilö ei saa tehtävissään säännöksellä suojattavaa tietoa, virkamiehen kanssa ei voitaisi tehdä karenssisopimusta. Karenssisopimuksen tekemistä ja sen asettamista nimittämisen tai uusissa tehtävissä aloittamisen edellytykseksi tulisi harkita, jos virkamiehen tulevissa tehtävissä työskenneltäisiin salassa pidettävien tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaaman

tiedon parissa.

Harkinnassa siitä, voidaanko tietoa käyttää olennaisella tavalla omaksi tai toisen hyödyksi tai haitaksi, tulisi ottaa huomioon, voisiko virkamies käyttää hyödyksi esimerkiksi tietoja kilpailevista yrityksistä tai kyseisen toimialan olosuhteista tai markkinoista taikka miten tiedon vanhentuminen vaikuttaa mahdollisuuteen käyttää tietoa. Harkinnassa on myös otettava huomioon, onko virkamiehellä sellaista tietoa, jota alalla toimivilla yrityksillä ei ole yleisesti käytössä. Kyse olisi sen tiedon laadusta, johon virkamiehellä virassaan, tehtävässään tai asemassaan oli pääsy. Karenssisopimuksen piiriin kuuluvat ne virkamiehet, joilla on pääsy muun muassa arkaluontoisiin tai merkittävää taloudellista arvoa omaaviin tietoihin. Tähän ryhmään kuuluisivat esimerkiksi virkamiehet, jotka toteuttavat Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä ja siten tosiasiallisesti käsittelevät jatkuvasti virkatehtävissään rahapoliittiseen päätöksentekoon liittyviä tietoja. Myös muunlaisissa tehtävissä virkamies saattaa saada sellaista tietoa, jonka myötä karenssisopimus olisi tarpeen, kuten esimerkiksi rahoitusjärjestelmän varautumiseen liittyvissä tehtävissä. Karenssisopimuksen tekemistä ja sen asettamista nimittämisen tai uusissa tehtävissä aloittamisen edellytykseksi tulisi harkita, jos virkamiehen tulevissa tehtävissä työskenneltäisiin salassa pidettävien tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaaman tiedon parissa, jota voitaisiin hyödyntää uusissa tehtävissä.

Suomen Pankki voisi asettaa karenssisopimuksen tekemisen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämisen tai uusiin tehtäviin siirtymisen edellytykseksi. Säännös ei kuitenkaan velvoittaisi hakijaa tai virkamiestä tekemään sopimusta. Nimityksen edellytyksenä oleva karenssisopimus olisi suositeltavaa mainita jo viran tai virkasuhteen hakuilmoituksessa. Sopimus tehtäisiin pääsääntöisesti ennen nimittämistä, mutta tarvittaessa myös virkasuhteen aikana, ennen kuin virkamies aloittaa tehtävissä, jotka edellyttävät karenssiajasta sopimista. Palvelussuhteen kestäessä karenssisopimus tulisi tehdä ennen kuin virkamiehen tehtävät muutetaan sellaisiksi, joissa virkamiehellä on pääsy salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon.

Momentin viimeisen säännöksen mukaan karenssisopimus ei kuitenkaan sido virkamiestä, jos virkasuhde on päättynyt viranomaisesta johtuvasta syystä. Tällä tarkoitetaan nimenomaan Suomeen Pankista eikä virkamiehestä johtuvaa syytä. Jos virkasuhde päättyy esimerkiksi määräaikaisen virkasuhteen päättymiseen, virkasuhteen purkamiseen koeaikana tai virkasuhteen irtisanomiseen tai purkamiseen virkamiehestä johtuvasta perusteesta, karenssisopimus pysyisi virkamiestä velvoittavana. Samoin sopimus sitoisi virkamiestä, jos virkamies irtisanoutuu virkasuhteesta työnantajasta riippumattomasta syystä.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin karenssiajan kestosta. Karenssiaika voisi karenssisopimuksessa olla enintään kuusi kuukautta palvelussuhteen päättymisestä. Karenssiajaksi voisi kuitenkin sopia enintään 12 kuukautta palvelussuhteen päättymisestä, jos sopimus tehdään 3 §:ssä tarkoitettuun johtokunnan jäsenen tai johtajan virkaan tai virkasuhteeseen nimitetyn tai nimitettäväksi esitettävän henkilön kanssa.

Suomen Pankki määrittää karenssiajan keston tapauskohtaisen harkinnan mukaan. Karenssiajan keston harkinnassa on otettava huomioon, voisiko virkamies käyttää hyödyksi virka-asemassaan saamiaan tietoja esimerkiksi kilpailevista yrityksistä tai kyseisen toimialan olosuhteista tai markkinoista, ja onko virkamiehellä sellaista tietoa tai osaamista, jota alalla toimivilla yrityksillä ei ole yleisesti käytössä. Karenssiajan kestoa harkittaessa huomioitaisiin myös missä vaiheessa hänen tiedossaan olevat salassa pidettävät tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaama tieto on menettänyt sellaisen merkityksen, että sitä voitaisiin olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen

hyödyksi taikka toisen vahingoksi.

Pykälän *4 momentissa* säädetään karenssiajan laskemista koskevasta sopimusehdosta. Karenssisopimukseen olisi otettava ehto, jonka mukaan karenssiaika lasketaan siitä päivästä alkaen, jolloin osallistuminen 2 momentissa tarkoitettuun tehtävään tai virkaan on päättynyt. Henkilöllä ei saisi karenssiaikana olla pääsyä luottamuksellisiin tai arkaluonteisiin tietoihin, jotka ovat olennaisia määrätyn karenssin näkökulmasta taikka jotka voisivat synnyttää uuden karenssitilanteen. Karenssiaika voi siis alkaa jo ennen kuin virkasuhde on päättynyt, mutta edellytyksenä on, että henkilö siirtyy Suomen Pankissa sellaiseen muuhun tehtävään, jossa karenssin perustetta ei ole. Henkilö voi esimerkiksi työskennellä koko karenssiajan muissa tehtävissä Suomen Pankilla irtisanomisaikana taikka olla vuosilomalla. Erityisen arkaluonteisten tietojen parissa työskentelevän virkamiehen tehtäviä tulee heti muuttaa irtisanomisajaksi niin, että hän ei käsittele tietoja, joita hän voisi käyttää hyödyksi siirtyessään pois Suomen Pankin palveluksesta.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin siitä, milloin sopimusehto karenssiajasta tulisi voimaan. Sopimusehto karenssiajasta tulisi voimaan, jos Suomen Pankki arvioi, että siirtymisessä tai palvelujen tarjoamisessa on kyse 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta. Suomen Pankin on tehtävä arvio ja asiaa koskeva päätös kuukauden kuluessa virkamiehen antaman 32 c §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Ilmoituksen saatuaan Suomen Pankin tulee harkita suhteessa ilmoituksessa kuvattuihin tehtäviin, onko kyse tehtävistä, joissa voidaan olennaisella tavalla käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi 2 momentissa tarkoitettuja tietoja. Suomen Pankki käy virkamiehen kanssa karenssiajan tarpeellisuuden selvittämiseksi keskustelun, jossa arvioidaan tarve karenssisopimuksen mukaiselle karenssiajalle. Jos virkamies on joko suoraan tai ilmoitusvelvollisuuden aikana siirtymässä sellaisen työnantajan palvelukseen tai aloittamassa muissa sellaisissa tehtävissä, joissa virkamies voisi hyödyntää virkasuhteessa saamiaan erityisen arkaluonteisia tietoja, sopimuksen ehto karenssista tulee voimaan. Jos virkamies aikoo siirtyä suoraan tai ilmoitusvelvollisuuden kestäessä sellaisiin tehtäviin, joissa hän ei voi hyödyntää saamiaan tietoja tai viranomaisen toiminnan kannalta karenssiaikaan ei ole muuten tarvetta, Suomen Pankki voi päättää, että karenssisopimuksen ehto karenssiajasta ei toteudu, eikä viranomaisella ole velvoitetta maksaa virkamiehelle virkasuhteen päättymisen jälkeisen karenssiajan korvausta. Tällöin virkamies ei ole estynyt työskentelemästä uuden työnantajan palveluksessa tai muussa tehtävässä.

Karenssiajan tarpeen ja keston arvioinnissa tulisi ottaa huomioon kuitenkin myös perustuslain 18 §:n 1 momentin mukainen oikeus työhön ja elinkeinovapaus. Karenssin sekä sen keston on oltava suhteellisuusvaatimuksen mukaista. Tarkoituksena on, että karenssisopimuksella ei rajoitettaisi virkamiehen siirtymistä toisiin tehtäviin enemmän kuin on tarpeen säännöksen tavoitteen toteuttamiseksi.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin informatiivinen säännös, jonka mukaan kansainvälisiin tai eurooppalaisiin finanssivalvontajärjestelmiin liittyvistä viranomaisten oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään asetuksessa (EU) N:o 1093/2010, YVM-asetuksessa ja yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 806/2014. Esimerkiksi tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että sellaisiin henkilöihin, jotka Finanssivalvonnassa ovat sellaisissa tehtävissä, joihin sovelletaan Euroopan keskuspankin menettelysäännöksiä karenssista, sovelletaan Euroopan keskuspankin säännöksiä ja ohjeistuksia. Tällainen tehtävä

on esimerkiksi kansallisen valvontaviranomaisen edustajana tai varajäsenenä toimiminen EKP:n valvontaelimessä. Karenssisopimuksessa on suositeltavaa tuoda esille se, jos henkilöön sovelletaan karenssia myös jonkin muun lainsäädännön perusteella.

Karenssisopimus on julkisoikeudellinen sopimus. Sopimuksen osapuoli voi saattaa sopimuksen sisältöön kohdistuvan erimielisyyden hallinto-oikeuden tutkittavaksi hallintoriita-asiana. Koska karenssisopimusta koskevat säännökset vastaisivat pääosin valtion virkamieslain säännöksiä, Suomen Pankki voi hyödyntää apunaan säännösten käytännön soveltamisessa valtiovarainministeriön julkaisemaa oikeudellisesti sitomatonta ohjeistusta karenssisopimuksesta ja tehtävien järjestämisestä palvelussuhteen alkaessa ja päättyessä.

32 c §. Pykälän *1 momentin* mukaan karenssisopimukseen olisi otettava 2–5 momenttia vastaavat ehdot.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin karenssisopimukseen otettavasta ehdosta, jonka mukaan virkamiehen olisi ilmoitettava Suomen Pankille siirtymisestä toiseen palvelussuhteeseen tai tehtävään taikka elinkeinon-, ammatinharjoittamisen tai muun toiminnan aloittamisesta. Ilmoitus olisi tehtävä viipymättä siitä hetkestä, kun henkilö tietää siirtyvänsä toisen palvelukseen tai aloittavansa palveluiden tarjoamisen. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi sitä hetkeä, kun henkilö on päättänyt ottaa vastaan työtarjouksen tai antaa irtisanomisilmoituksen aikomuksenaan siirtyä karenssin soveltamisalan piiriin kuuluvalle taholle. Henkilö halutessaan voisi tehdä ilmoituksen myös aikaisempana ajankohtana.

Pykälän *3 momentin* mukaan 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus olisi tehtävä virkasuhteen tai toimikauden aikana tai karenssiajan enimmäisaikaa vastaavana aikana, jos virkasuhde on jo päättynyt.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin ilmoitettavista tiedoista. Ilmoituksen tulisi sisältää asian käsittelemiseksi tarpeelliset yhteystiedot, tieto 32 b §:n 1 momentissa tarkoitetusta yhteisöstä sekä selvitys uuteen tehtävään siirtymisen ajankohdasta sekä uuden tehtävän tai tarjottavien palveluiden pääasiallisesta sisällöstä.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa olosuhteiden muutoksista. Sen, jolle karenssiaika on määrätty Suomen Pankin arvion perusteella, olisi viipymättä ilmoitettava Suomen Pankille sellaisista olosuhteissa tapahtuneista olennaisista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hänelle määrättyyn karenssiin tai sen ajalta maksettavaan korvaukseen. Tällainen muutos olisi esimerkiksi irtisanomistilanteet.

32 d §. Pykälässä säädettäisiin karenssisopimukseen otettavasta ehdosta liittyen karenssiajalta maksettavaan korvaukseen.

Pykälän *1 momentin* mukaan karenssisopimukseen olisi otettava 2 momenttia vastaavat ehdot.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että sille, jolle karenssi on määrätty, maksetaan säännöllisen työajan palkkausta vastaava rahamääräinen korvaus. Korvausta maksettaisiin siitä ajankohdasta alkaen, kun virkasuhde on päättynyt tai henkilö lopettaa tehtävässään. Korvaus maksettaisiin kuukausierissä. Korvaus tarkoittaa maksettavaa korvausta, eikä se ole maksettavaa palkkausta, mutta korvausta olisi kuitenkin pidettävä korvauksena tulojen vähentymisestä. Karenssikorvauksessa olisi siten kyse ennakonpidätyksen alaisesta korvauksesta, josta ei kuitenkaan maksettaisi työnantajan sairausvakuutusmaksua. Jos henkilö on siirretty ilmoituksen myötä muihin tehtäviin Suomen Pankissa karenssiajaksi, hänelle maksetaan tältä ajalta virkasuhteensa mukaisesti palkka eikä tämän momentin mukaista

korvausta. Karenssiajan alkamisella ei olisi vaikutusta oikeuteen saada korvaus. Jos karenssiaika olisi korvauksen määräämisajankohtana alkanut kulua, Suomen Pankki myöntäisi korvauksen takautuvasti.

Momentissa säädettäisiin myös siitä, mitkä erät vähennettäisiin maksettavasta korvauksesta. Korvauksesta vähennettäisiin palkka, palkkio, etuus tai muut palkkaa vastaava korvaus, jonka henkilö saa karenssiaikana taikka karenssiaikana tehdyn työn perusteella, jos palkka, palkkio tai muu korvaus maksettaisiin vasta karenssiajan päätyttyä. Muu palkkaa vastaava korvaus voi esimerkiksi tarkoittaa karenssin perusteella saatavaa korvausta, jota henkilö saa karenssisopimuksen taikka muualla laissa säädetyn karenssin perusteella.

32 e §. Pykälässä säädettäisiin sopimussakosta. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että karenssisopimukseen voitaisiin ottaa ehto sopimussakosta sekä 2–4 momenttia vastaavat ehdot sopimussakkoon liittyen.

Pykälän *2 momentin* mukaan sopimussakkoa sovellettaisiin, jos virkamies tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö karenssisopimuksen mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa tai rikkoo karenssisopimukseen perustuvan velvollisuutensa olla siirtymättä toisen työnantajan palvelukseen tai tarjoamatta ammatillisia palveluita aloittamalla elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen karenssin aikana. Karenssisopimukseen olisi lähtökohtaisesti otettava sopimussakkoa koskeva ehto. Jos sopimussakosta ei ole sovittu, sopimuksen rikkomisesta seurannut mahdollinen vahingonkorvausvelvollisuus määräytyisi vahingonkorvausta koskevien säännösten mukaisesti.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin sopimussakon enimmäismäärästä. Sopimussakko saisi olla enintään kaksi kertaa se määrä, joka henkilölle maksettaisiin korvausta. Enimmäismäärä lasketaan siis sen mukaan, mitä henkilölle maksettaisiin koko karenssiajalta korvausta eikä pelkästään jo maksetun korvauksen mukaan. Esityksen mukaisella sopimussakon enimmäismäärällä vahvistetaan karenssisopimuksen tavoitteena olevaa ennaltaehkäisevää vaikutusta ja pyritään varmistamaan, että sopimussakon vaikuttavuus on tavoitteiden mukainen karenssiajan alusta loppuun. Enimmäismäärällä on tarkoitus ohjata lain soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä sopimusvelvoitteiden noudattamiseen. Karenssisopimuksessa tulee lähtökohtaisesti edellyttää sopimussakon enimmäismäärää.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin sopimussakon kohtuullistamisesta. Suomen Pankki voisi virkamiehen rikottua sopimusta kohtuullistaa sopimussakon määrää kokonaisarviointiin perustuen. Sopimussakko voidaan jättää perimättä tai periä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos menettelyä voidaan pitää vähäisenä ja sopimussakon perimättä jättäminen tai periminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista menettelyn laatu, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Määrää arvioitaessa olisi otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja vahingollisuus.

Sopimussakon tulisi olla oikeasuhtainen teon moitittavuuteen nähden. Määrätyn karenssin rikkomisen on arvioitu olevan moitittavampaa kuin ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä perittävän sopimussakon tulisi kuitenkin suuruudeltaan olla riittävän lähellä karenssin rikkomisesta seuraavaa sopimussakkoa, jotta sopimussakolla ohjattaisiin vaikuttavasti kummankin velvoitteen noudattamiseen.

Laatu ja laajuus käsittäisivät sekä sen, millaisesta laiminlyönnistä tai rikkomuksesta olisi kyse että sen, kuinka moitittavaa käyttäytyminen on ollut. Laatua arvioitaessa voitaisiin ottaa huomioon myös menettelyn tahallisuus ja laajuutta arvioida myös ajallisesti. Esimerkiksi osittainen karenssin rikkominen olisi laadultaan vähemmän moitittavaa kuin karenssin

noudattamatta jättäminen kokonaisuudessaan.

7.9 Laki sakon täytäntöönpanosta

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 1 momentin 13 kohtaan lisättäisiin mukaan viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain uuteen 17 e §:ään.

7.10 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

8 Luku Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

7 e §. *Vähimmäisvaatimus tytäryrityksille.* Pykälän *4 momenttia* esitetään muutettavan niin sanotun Daisy Chain 2 -direktiivin aiemman täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Kyseisessä direktiivissä muutettiin elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin 2014/59/EU 45 f artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan a alakohdan ii alakohtaa. Tämän kohdan täytäntöönpanevassa voimassa olevassa kansallisessa säännöksessä ei ole huomioitu riittävällä tavalla myös 2 artiklan 1 kohdan 83 aa alakohdassa säädettyä likvidoitavan yhteisön määritelmää kokonaisuudessaan.

Esitettävän säännöksen mukaan Rahoitusvakausvirasto voisi asettaa pykälän 1 momentissa mainituille tytäryrityksille omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimuksen 1 momentista poiketen konsolidoidulla tasolla, jos 4 momentin mukaiset edellytykset täyttyisivät. Poikkeuksen soveltaminen edellyttäisi, että tytäryritykselle olisi asetettu luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä säädetty harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus konsolidoidulla tasolla. Lisäksi edellytettäisiin, että vähimmäisvaatimuksen asettaminen konsolidoidulla tasolla ei johtaisi siihen, että konsolidoinnin piiriin kuuluvan alakonsernin pääomapohjan vahvistamiseksi tarvittava määrä yliarvioitaisiin silloin kun 8 luvun 7 §:n 4 momentin 2 kohtaa sovelletaan. Pääomapohjan vahvistamiseksi tarvittavan määrän arvioinnissa on huomioitava konsolidoinnin piiriin kuuluvien, kriisinratkaisusuunnitelman mukaan maksukyvyttömyysmenettelyyn asetettavien laitosten määrä. Säännökseen täydennettäisiin, että mikäli kyse olisi kriisinratkaisun kohteena olevasta ryhmästä, tässä arviossa olisi huomioitava myös sellaisten ryhmään kuuluvien laitosten määrä, jotka eivät itse ole kriisinratkaisun kohteena olevia yhteisöjä ja joihin ei ryhmän kriisinratkaisusuunnitelman mukaan sovellettaisi velkojen alaskirjaus- ja muuntamisvaltuuksia. Mitä enemmän konsolidoinnin piiriin kuuluisi laitoksia, jotka hoidettaisiin maksukyvyttömyysmenettelyissä tai edellä kuvattuja laitoksia, joihin ei sovellettaisi velkojen alaskirjaus- ja muuntamisvaltuuksia, sitä pienempi olisi pääomapohjan vahvistamiseksi tarvittava määrä.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Asetukset. Luottolaitoslakiin ehdotettava uusi 3 a luku sisältäisi pääosin säännökset luottolaitosdirektiivin 27 a–27 d, 27 f ja 27 h–27 k artiklojen täytäntöönpanemiseksi yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonnan osalta. Ottaen huomioon direktiivin säännösten yksityiskohtaisuus, tarkemmista menettelysäännöksistä ehdotetaan säädettäväksi valtiovarainministeriön asetuksella. Ehdotetut luottolaitoslain 3 a luvun 1 ja 5–7 § sisältäisivät näiden artiklojen täytäntöönpanon mahdollistavat asetuksenantovaltuudet.

Valtiovarainministeriön asetuksella pantaisiin täytäntöön direktiivin:

1) 27 a artiklan 1 kohdan viimeinen virke, 3 kohta lukuun ottamatta ensimmäistä virkettä, 5 ja 6 kohta sekä 8–13 kohta, jotka liittyvät pankkivalvontaviranomaiselle tehtävän ilmoituksen

sisältöön ja ilmoituksen käsittelymenettelyyn, mukaan lukien tähän liittyvät erityiset määräajat, sekä osa 27 b artiklan edellyttämistä säännöksistä arviointiperusteista ja 27 f artiklan 3 kohta ilmoitusmenettelystä;

2) 27 c ja 27 k artiklojen edellyttämät tarkemmat säännökset valvontaviranomaisten välisestä yhteistyömenettelystä, kuten menettelysäännökset viranomaisten välisestä kuulemisprosessista, lukuun ottamatta tietojen luovuttamista koskevia 27 c artiklan 4 kohtaa ja 27 k artiklan 2 kohtaa, josta säädettäisiin lain tasolla; ja

3) osa 27 i artiklan säännöksistä, jotka koskevat yritysjärjestelyyn liittyvän ilmoituksen käsittely- ja arviointimenettelyä, mukaan lukien näihin liittyvät erityiset määräajat.

Lisäksi luottolaitoslakiin ehdotetun 7 luvun 4 b §:n 4 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta, jonka mukaan tarkemmat ilmoitusmenettelystä ja ilmoitukseen liitettävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Asetuksella olisi tarkoitus panna täytäntöön kansallisesti tarkemmat luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 1 d ja 1 e kohdissa säädetyt vaatimukset. Näiden vaatimusten teknisyys ja yksityiskohtaisuus huomioiden on tarkoituksenmukaisempaa sisällyttää ne alemman asteiseen lainsäädäntöön.

Lisäksi luottolaitoslain ehdotettu 17 luvun 4 §:n 5 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Kyseinen asetuksenantovaltuus ei olisi uusi, vaan vastaa voimassa olevan lain 17 luvun 2 §:n 4 momenttia. Asetuksenantovaltuuden nojalla on voimassa valtiovarainministeriön asetus.

Määräyksenantovaltuudet. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotettuja säännöksiä täydennettäisiin lakia alemman asteisilla viranomaisen oikeussäännöillä. Finanssivalvonnalle annettaisiin oikeus antaa määräyksiä 16, 16 a ja 16 c §:ssä. Lisäksi Finanssivalvonnalle annettaisiin oikeus antaa määräyksiä luottolaitoslain 3 a luvun 5 ja 6 §:ssä luottolaitoslakiin ehdotettujen säännösten täydentämiseksi. Finanssivalvonnalle annettavien määräyksenantovaltuuksien osalta kyse on yksityiskohtia koskevista säännöksistä, jotka liittyvät ehdotetun lainsäädännön soveltamiseen. Määräyksenantovaltuuksiensa avulla Finanssivalvonta kykenee myös reagoimaan tarvittaessa ripeästi mahdollisiin valvonnassa ilmeneviin eturistiriitatilanteisiin, jotka saattavat ilmetä nopeasti ja ennakoimattomasti valvonnan kehittyessä. Lisäksi perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut, että ammatillisten erityispiirteiden runsaus on syy katsoa määräyksenantovallan antaminen viranomaiselle perustelluksi. Finanssivalvonnan alaan kuuluvat ammatilliset erityispiirteet puoltavat sitä, että ehdotettu säädöstaso on perusteltu.

Finanssivalvonnasta annetun lain ehdotetun 16 §:n 4 momentin mukaan Finanssivalvonnan määräyksellä annettaisiin tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista, 3 momentissa tarkoitetuista olennaisista muutoksista ja ilmoituksen antamisen tavasta. Määräyksenantovaltuuden myötä kumoutuisi voimassa olevan 16 §:n 4 momentin määräyksenantovaltuus, jonka mukaan pankkivaltuusto antaa määräyksiä selvityksen antamisen tavasta. Eturistiriitailmoitusten perusteella Finanssivalvonnan on tarkoitus arvioida henkilöstön mahdollisia eturistiriitoja ja valvonnan riippumattomuutta. Koska valvontaan liittyvät eturistiriitatilanteet voivat olla hyvin vaihtelevia ja moninaisia, on jo nykyisin sekä tämän esityksen valmistelussa havaittu tarve lakia tarkemmille teknisille ja yksityiskohtaisemmille säännöille avustamaan henkilöstöä siinä, millaisista seikoista heidän tapauskohtaisesti tulisi ilmoittaa. Määräyksen pääasiallisena sisältönä on siis oikeussäännöin ohjeistaa sitä, millaisia seikkoja pidetään ehdotetun 16 §:n 1 momentin mukaisina ilmoitettavina asioina. Käytännössä oikeussäännöt ohjeistavat enemmän tapauskohtaisesti sitä, mitä esimerkiksi pidetään merkittävänä varallisuutena ja mikä seikka voi aiheuttaa eturistiriitaa.

Lisäksi määräys sisältäisi oikeussääntöjä teknisestä ilmoitustavasta.

Finanssivalvonnasta annetun lain ehdotetun 16 a §:n 7 momentin mukaan Finanssivalvonnan määräyksellä annettaisiin tarkempia määräyksiä sisäpiiri-ilmoituksen antamisen tavasta, ilmoitettavista tiedoista sekä niistä henkilöistä, jotka kuuluvat 16 a §:n 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin. Ehdotettujen muutosten myötä kumoutuisi voimassa olevan 16 §:n 2 momentin määräyksenantovaltuus, jonka mukaan pankkivaltuusto antaa johtokunnan esityksestä määräyksiä, mitkä ovat pykälässä tarkoitettuja virkoja. Määräyksen pääasiallinen sisältö olisi tekninen, sillä se sisältäisi oikeussääntöjä käytännön ilmoitustavasta sekä tarkempia tietoja ilmoitettavista tiedoista. Lisäksi määräyksessä määriteltäisiin, ketkä kuuluvat 16 a §:n 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin. Käytännössä tämä tarkoittaa, että määräyksellä määriteltäisiin lakia täsmällisemmin ne henkilöt, jotka ulkoistus- tai palvelusopimuksen perusteella voivat saada pääsyn sisäpiiritietoa sisältäviin järjestelmiin tai tiedostoihin.

Finanssivalvonnasta annetun lain 16 c §:n 6 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä mainitun pykälän 5 momentissa tarkoitetun kaupankäyntiluvan pyytämisestä Finanssivalvonnalta. Määräyksessä määriteltäisiin tarkemmin sitä, millaisia tietoja lupaa hakiessa tulisi esittää ja miten lupaa voi hakea. Määräyksen sisältö vastaisi osittain Finanssivalvonnan voimassa olevaa ohjeistusta kaupankäyntilupien hakemisesta. Määräyksen pääasiallinen sisältö olisi tekninen luonteeltaan.

Luottolaitoslain 3 a luvun 5 §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa täydentäviä teknisluonteisia määräyksiä merkittävän omistusosuuden hankinnan arviointimenettelystä. Määräyksen pääasiallinen sisältö olisi tekninen, sillä se sisältäisi oikeussääntöjä käytännön menettelystä. Lisäksi 3 a luvun 6 §:n 5 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa täydentäviä teknisluonteisia määräyksiä yritysjärjestelyjen arviointimenettelystä. Määräyksen pääasiallinen sisältö olisi tekninen, sillä se sisältäisi oikeussääntöjä käytännön menettelystä.

Luottolaitoslain 7 luvun 4 b §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen toimittamisesta ja tietojen toimittamistavasta liittyen luottolaitosten ylimmän johdon ja avainhenkilöiden kelpoisuusvaatimusten arviointiin. Määräyksen pääasiallinen sisältö olisi tekninen, sillä se sisältäisi oikeussääntöjä käytännön menettelystä.

Lisäksi luottolaitoslain 17 luvun 7 ja 14 §:n sekä 18 luvun 4 c §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä, jotka ovat luonteeltaan teknisiä. Määräyksenantovaltuudet eivät ole uusia, vaan vastaavat voimassa olevan lain 17 luvun 5 ja 6 §:n ja 18 luvun 4 §:n määräyksenantovaltuuksia.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan mahdollisimman pian. Tätä edellyttää lähtökohtaisesti se, että luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 10 päivänä tammikuuta 2026. Jäsenmaiden on sovellettava kyseisiä säännöksiä 11 päivästä tammikuuta 2026. Kansallisen toimeenpanon myöhästymiseen liittyvien seuraamusten riski on olemassa. Lakien toimeenpano ei edellytä sellaisia muutoksia tai muita toimenpiteitä, joita varten tarvittaisiin erityistä siirtymäaikaa.

Esityksen 1. lakiehdotuksen voimaantulosta ei ole erityisiä säännöksiä, mikä tarkoittaa, että Finanssivalvonnan virkamiehien, johtajan ja johtokunnan jäsenten karenssisäännökset sekä muut rajoitukset soveltuvat kaikkiin virkasuhteessa ja johtokunnan jäsenen tehtävässä oleviin. Tämä tarkoittaa, että ne koskevat myös henkilöitä, jotka ovat irtisanoutuneet ennen lain

voimaantuloa, mutta irtisanomisaika ei ole vielä päättynyt.

Siltä osin kuin esityksen 1. lakiehdotuksen 26 §:n 8 momentissa säädetään toimiluvan perumisen rinnastamisesta eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (186/2023) mukaisen rekisteröitymisen peruuttamiseen, momenttia sovelletaan kuitenkin vasta 20 päivästä marraskuuta 2026 lukien. Säännöksellä sovitetaan yhteen kahden eri hallituksen esityksen muutokset.

10 Toimeenpano ja seuranta

10.1 Luottolaitosdirektiivi

10.1.1 Toimeenpanoon liittyvät täytäntöönpano- ja sääntelystandardit sekä ohjeistukset

Euroopan pankkiviranomainen valmistelee luonnokset täytäntöönpanostandardeista ja sääntelystandardeista direktiivin 8 a artiklan 7 kohdan, 21 b artiklaan lisätyn 6 a kohdan, 23 artiklan uuden 6 kohdan, 27 b artiklan 7 kohdan, 27 c artiklan 5 kohdan, 27 k artiklan 3 kohdan, 48 h artiklan 4 kohdan, 48 l artiklan 1 kohdan, 48 p artiklan 7 kohdan, 77 artiklan 4 kohdan sekä 91 artiklan 10 kohdan mukaisesti. Komissiolle on annettu valta hyväksyä täytäntöönpano- ja sääntelystandardit.

Euroopan pankkiviranomainen antaa ohjeistuksia luottolaitosdirektiivin säännöksiin liittyen direktiivin 4 a artiklan 9 kohdan, 48 c artiklan 8 kohdan, 48 e artiklan 4 kohdan, 48 g artiklan 9 kohdan, 48 n artiklan 6 kohdan, 78 artiklan 6 kohdan, 87 a artiklan 5 kohdan, 91 artiklan 1 e kohdan, 91 artiklan 11 kohdan, 91 a artiklan 8 kohdan, 100 artiklan 4 kohdan, 104 artiklan 4 kohdan, 104 a artiklan 7 kohdan sekä 106 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

10.1.2 Uudelleentarkastelulausekkeet ja kertomukset

EU-säädöksessä edellytetään useamman säännöksen osalta, että komissiolle toimitetaan tietoa lainsäädännön toimivuudesta. Tällainen vaikutusten jälkiarviointi auttaa arvioimaan EU-säädöksen mahdollisia muutostarpeita. On tärkeää, että komissiolle pystytään toimittamaan säädöksen vaikutuksista tietoa myös tässä vaiheessa.

Direktiivin 8 a artiklan 8 kohdan mukaan Euroopan pankkiviranomainen toimittaa viimeistään 31.12.2028 komissiolle kertomuksen tämän artiklan 3 a kohdassa tarkoitetun vapautuksen käytöstä sekä asetuksen (EU) N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdan iii alakohdan soveltamisesta.

Direktiivin uuden 21 c artiklan 6 kohdan mukaan Euroopan pankkiviranomainen uudelleen tarkastelee viimeistään 10.7.2025 Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista kuultuaan, olisiko luottolaitosten lisäksi myös finanssialan yhteisöt vapautettava artiklan mukaisesta vaatimuksesta perustaa sivuliike kolmansien maiden yritysten pankkipalvelujen tarjoamista varten. Euroopan pankkiviranomainen toimittaa tästä kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle. Kyseisessä kertomuksessa on otettava huomioon rahoitusvakauteen liittyvät huolenaiheet ja vaikutus unionin kilpailukykyyn.

Direktiivin 48 c artiklan 7 kohdan mukaan Euroopan pankkiviranomainen seuraa eri jäsenvaltioissa toimiluvan saaneen saman pääyrityksen kolmannen maan sivuliikkeiden välistä toimintaa ja toimittaa komissiolle kertomuksen havainnoistaan viimeistään 10.7.2028.

Direktiivin 48 j artiklan 5 kohdan mukaan Euroopan pankkiviranomainen raportoi 31.12.2028

mennessä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta arvioinnista, erityisesti kun on kyse saman pääyrityksen kolmannen maan sivuliikkeiden yksilöimisestä ja kyseisessä kohdassa säädetyn kuulemisprosessin toimivuudesta; ja artiklan 4 kohdassa ja 48 i artiklassa säädettyjen valvontavaltuuksien käytöstä.

Direktiivin 70 artiklan 5 kohdan mukaan Euroopan pankkiviranomainen toimittaa viimeistään 18.7.2029 komissiolle kertomuksen toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyöstä hallinnollisten seuraamusten soveltamisen, uhkasakkojen ja muiden hallinnollisten toimenpiteiden yhteydessä. Lisäksi Euroopan pankkiviranomainen arvioi hallinnollisten seuraamusten soveltamisessa toimivaltaisten viranomaisten välillä olevia mahdollisia eroja tässä suhteessa. Euroopan pankkiviranomainen arvioi erityisesti toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön tasoa rajat ylittävissä tapauksissa tai hallinnollisten ja rikosoikeudellisten menettelyjen kasautumisen yhteydessä sovellettavien seuraamusten yhteydessä; tietojenvaihtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä käsiteltäessä rajat ylittäviä tapauksia; minkä tahansa toimivaltaisen viranomaisen kehittämiä parhaita käytäntöjä, joiden käyttöönotosta saattaisi olla hyötyä muille toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisten seuraamusten, uhkasakkojen ja muiden hallinnollisten toimenpiteiden alalla; luottolaitosdirektiivin ja asetuksen (EU) N:o 575/2013 saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten täytäntöönpanon tuloksellisuutta ja sen ja lähentymisen tasoa, mukaan lukien hallinnolliset seuraamukset, uhkasakot ja muut hallinnolliset toimenpiteet, jotka on määrätty luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, joiden on määritetty olevan vastuussa rikkomisesta kansallisen lainsäädännön nojalla.

Direktiivin 91 artiklan 12 kohdan mukaan Euroopan pankkiviranomaisen on tarkasteltava tiiviissä yhteistyössä EKP:n kanssa 1 d–1 j kohdan soveltamista ja niiden tehokkuutta sen varmistamisessa, että sopivuutta ja luotettavuutta koskeva kehys on tarkoituksenmukainen ottaen huomioon suhteellisuusperiaate, ja laadittava asiasta kertomus 31.12.2029 mennessä. Euroopan pankkiviranomaisen on toimitettava kyseinen kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Komissio voi kyseisen kertomuksen perusteella tehdä tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen.

Direktiivin 161 artiklan mukaan komissio tarkastelee 91 artiklan 9 kohdan soveltamista ja laatii siinä saaduista tuloksista, myös monimuotoisuutta edistävien käytäntöjen vertailun asianmukaisuudesta, kertomuksen, ottaen huomioon kaiken asiaankuuluvan unionin ja kansainvälisen kehityksen ja toimittaa kertomuksensa mahdollisine lainsäädäntöehdotuksineen Euroopan parlamentille ja neuvostolle 31.12.2016 mennessä.

11 Suhde muihin esityksiin

Eduskunnassa arvioidaan olevan samanaikaisesti käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin listautumissäädöksen täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 184/2025 vp), jossa muutetaan osin samoja Finanssivalvonnasta annetun lain pykäliä. Lain 28 §:ää muutetaan molemmissa esityksissä, mutta muutokset eivät ole päällekkäisiä niiden koskiessa pykälän eri momentteja. Molemmissa esityksissä muutetaan myös Lain 41 a §:ää. Kyseisessä esityksessä muutos koskee voimassa olevaan 41 a §:ään tehtäviä muutoksia. Tässä esityksessä 41 a § uudistetaan kokonaisuudessaan. Tässä esityksessä pykälän kokonaisuudistukseen on otettu mukaan kyseisen esityksen muutokset.

Eduskunnassa arvioidaan olevan samanaikaisesti käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 190/2025 vp), jossa muutetaan myös Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 2 momenttia. Kyseisen esityksen muutokset eivät ole päällekkäisiä tämän esityksen kanssa, koska muutokset

koskevat 40 §:n 2 momentin eri kohtia.

Eduskunnassa arvioidaan olevan samanaikaisesti käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvää luokitustoimintaa koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 177/2025 vp), jossa muutetaan myös Finanssivalvonnasta annetun lain 38 ja 40 §:ää. Kyseisen esityksen muutokset eivät ole päällekkäisiä tämän esityksen kanssa, koska 38 §:n 1 momentin muutokset koskevat eri kohtia ja 40 §:n 2 momentin muutokset koskevat eri kohtia.

Eduskunnassa arvioidaan olevan samanaikaisesti käsittelyssä hallituksen esitys ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi, jossa muutetaan myös Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ää. Kyseisen esityksen muutokset eivät ole päällekkäisiä tämän esityksen kanssa, koska 71 §:n §:n muutokset koskevat eri kohtia.

Eduskunnassa on käsitelty hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain ja sijoitusrahastolain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi (HE 139/2025 vp), jossa muutetaan myös Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ää. Esityksessä ehdotetut muutokset eivät ole vielä tulleet voimaan. Kyseisen esityksen muutokset eivät ole päällekkäisiä tämän esityksen kanssa, koska muutokset koskevat 71 §:n 1 momentin eri kohtia.

Eduskunnassa on käsitelty hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta ja eräiden kuluttajaluottojen välittäjistä sekä niihin liittyviksi laeiksi (HE 120/2025 vp). Esityksessä ehdotetut muutokset eivät ole vielä tulleet voimaan. Kyseisessä hallituksen esityksessä muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §, jota muutetaan myös tässä esityksessä. Kyseisen esityksen muutokset on otettu huomioon tämän esityksen ehdotuksessa. Säännöksen voimaantuloon liittyen on lisäksi tehty erillinen soveltamissäännös.

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellistä on, että ehdotuksessa on lähes yksinomaan kyse Euroopan unionin lainsäädännön implementoinnista. Implementoinnin kohteena olevat direktiivit sisältävät verraten vähän kansallista liikkumavaraa, jota käytettäessä on otettava huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla (esimerkiksi PeVL 44/2016 vp ja PeVL 2/2017 vp).

Luottolaitosdirektiivi käyttää muutamia käsitteitä, joita ei ole tarkemmin määritelty direktiivissä. Komission täytäntöönpanokokousten mukaan täytäntöönpano tulisi toteuttaa siten, että kansallisiin säännöksiin jää riittävää väljyyttä täsmentää säännösten soveltamista Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksella. Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistus on luonteeltaan ei-sitova oikeudellinen ohjeistus, jonka tuottaa Euroopan pankkiviranomainen. Täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimuksen noudattaminen edellyttää kuitenkin myös sitä, että laissa käytetyt ilmaisut ja sanonnat ovat täsmällisiä (PeVL 40/2013 vp, s. 3, PeVL 54/2002 vp, PeVL 19/2002 vp, s. 3). Täytäntöönpanon valmistelussa katsottiin, että ongelmallista olisi sitoa perusoikeusrajoitukset ei-sitovan ohjeistuksen sisältöön, joka ei ole vielä tiedossa ja joka voisi mahdollisesti myös muuttua Euroopan pankkiviranomaisen omalla päätöksellä. Luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanossa todettiin, että osa käsitteistä on merkityksellisiä, jotta voidaan todellisuudessa arvioida perusoikeuteen ulottuvan rajoituksen laajuutta. Näin ollen täytäntöönpanossa päädyttiin määrittelemään perusoikeuksien näkökulmasta keskeiset käsitteet säännöskohtaisissa perusteluissa. Määritelmät saattavat poiketa Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksen sisällöstä. Säännösten kansallista täytäntöönpanoa olisi hyvä seurata käsitteiden osalta jälkikäteen, jotta voidaan arvioida, onko luottolaitosdirektiivi pantu täytäntöön käsitteiden sisällön näkökulmasta riittävällä tavalla.

12.1 Lailla säätämisen vaatimus (PL 80 §)

Karenssi. Esityksen 1. ja 8. lakiehdotus on merkityksellinen perustuslain 18 §:n ja 80 §:n 1 momentin kannalta. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Säännös koskee myös virkamiehen oikeuksia ja velvollisuuksia (HE 1/1998 vp, s. 131, ks. myös PeVL 20/2003 vp, s. 2/I, PeVL 3/2000 vp, s. 3/I).

Esityksen 1. lakiehdotuksen 2 a luvun osalta päädyttiin sääntelyratkaisuun, jossa karenssisäännökset on kirjoitettu suoraan lakiin, sillä luottolaitosdirektiivin edellyttämä sekä kansallisella liikkumavaralla laajennettu soveltamisala olisi edellyttänyt sopimuspakosta säätämistä sekä johtanut merkittävään hallinnolliseen taakkaan sopimusperustaisessa mallissa. Laissa säädettäisiin karenssin perusteista, karenssiajan pituudesta, karenssiajalta saatavasta korvauksesta, sopimussakosta, virkamiehen ilmoittamisvelvollisuudesta sekä muutoksenhausta.

Sopimusperusteiseen malliin liittyy myös merkittäviä tulkinnanvaraisuuksia virkamiesoikeudellisesta näkökulmasta. Epäselvää on edelleen se, mitä tapahtuu, jos henkilö ei halua solmia sopimusta. Virkamieslain 44 a §:n säätämisen yhteydessä asiaa pohtivat sekä perustuslakivaliokunta että hallintovaliokunta. Valiokunnat katsoivat, ettei virkamies riko virkavelvollisuuksiaan pelkästään kieltäytymällä karenssisopimuksesta eikä häneen voida vain sopimuksesta kieltäytymisen perusteella kohdistaa rangaistukseksi tulkittavia toimenpiteitä. Perustuslakivaliokunta kiinnitti kuitenkin lausunnossaan huomiota siihen, että karenssisopimuksesta kieltäytymisen suhde irtisanomiseen jää epäselväksi. Tulkinnanvaraiseksi jää perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan myös se, voiko kieltäytyminen johtaa irtisanomiseen tuotannollistaloudellisella perusteella virkamiehen töiden vähentymisen myötä (valtion virkamieslain 27 §) (HaVM 17/2026 vp, s. 4–5, PeVL 35/2016 vp, s. 39). Tämä tulkinnanvaraisuus on erityisesti haasteena, kun kyse on direktiivin täytäntöönpanosta, sillä tapauskohtaisesti voisi olla epäselvää, onko direktiivi pantu täytäntöön.

Perustuslakivaliokunta totesi valtion virkamieslain karenssisopimuksen osalta, että karenssi on mahdollinen vain säädetyissä tilanteissa, jossa on pääsy tietoon, jota voi käyttää toisen hyödyksi tai vahingoksi. Lisäksi valiokunta totesi, että säännös sovellettuna yhdessä sen hallintolain 6 §:n hyvän hallinnon perusteita määrittävän säännöksen kanssa, joka yleisesti edellyttää viranomaisen käyttävän toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin, estää säännöksen kaavamaisen soveltamisen esimerkiksi kaikkiin tietojenkäsittelyä suorittaviin virkamiehiin. Karenssisopimusta koskevat linjaukset ovat haasteellisia siltä osin, että luottolaitosdirektiivi edellyttää tietyissä tilanteissa aina karenssia. Luottolaitosdirektiivin säännösten vuoksi karenssi koskisi kategorisesti tietynlaista valvontaa suorittavia henkilöitä. Toisaalta on kuitenkin arvioitu, että luottolaitosdirektiivin vaatimukset vastaavat käytännössä niitä tilanteita, joissa karenssisopimuksen perusteet olisivat olemassa. Sopimusperustainen järjestelmä voisi johtaa siihen, että sopimuksia tehtäisiin varmuuden vuoksi.

Esityksen 8. lakiehdotuksen 9 a luvun mukaan Suomen Pankissa virkamiehen kanssa voitaisiin tehdä sopimus (karenssisopimus) palvelusajan jälkeiseen aikaan sijoittuvasta määräajasta, jolla rajoitettaisiin osin virkamiehen oikeutta siirtyä toiseen työnantajan palvelukseen tai aloittaa ammatinharjoittaminen. Suomen Pankin virkamiesten osalta päädyttiin kyseiseen ratkaisuun sen vuoksi, että valtion virkamieslain karenssisopimusta vastaavaa sääntelyä voidaan pitää eräänlaisena perusratkaisuna, sillä se on laajasti valtionhallinnossa sovellettu. Luottolaitosdirektiivin vaatimukset eivät koske Suomen Pankin virkamiehiä, joten erityistä perustetta ei ole säätää karenssista suoraan laissa.

Lakiehdotuksen karenssisopimuksessa ei ole kyse virkamiehen oikeutta tai velvollisuutta koskevasta päätöksestä, vaan julkisoikeudellisesta sopimuksesta, joka tehtäisiin ehdotuksen 32 b §:n 2 momentin mukaisissa tilanteissa ja joka asetettaisiin nimittämisen tai uuteen tehtävään siirtymisen edellytykseksi. Viranomainen voisi asettaa karenssisopimuksen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämisen tai uusiin tehtäviin siirtymisen edellytykseksi. Karenssisopimuksella asetettavista rajoituksien perusteista, karenssiajan pituudesta, karenssiajalta saatavasta korvauksesta, sopimussakosta sekä virkamiehen ilmoittamisvelvollisuudesta säädettäisiin kuitenkin nimenomaan lain tasolla. Perustuslakivaliokunnan katsoi valtion virkamieslain 44 a §:n osalta, että ehdotettua virkamiehen oikeuksien ja velvollisuuksien laintasoista sääntelyä voidaan pitää riittävänä (PeVL 35/2016 vp s. 3). Esityksen 8. lakiehdotus vastaa pääosin valtion virkamieslain ratkaisua, mutta ehdotuksessa on tuotu lakiin valtion virkamieslain 44 §:ää tarkemmin säännökset virkamiehen ilmoitusvelvollisuudesta, karenssiajan laskennasta, karenssia koskevan arvion ja päätöksen tekemisestä, karenssin korvauksesta ja sen takaisinperinnästä sekä tarkemmat säännökset sopimussakosta. Tarkemmilla säännöksillä siitä, millaisia ehtoja karenssisopimuksen pitäisi tai millaisia ehtoja se voisi sisältää, pyritään nimenomaan siihen, että karenssin merkittävimmistä säännöksistä on säädetty lain tasolla mahdollisimman täsmällisesti ja tarkkarajaisesti.

12.2 Oikeusturva (PL 21 §)

Finanssivalvonnan valvottavia koskevat seuraamusmaksut. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain mukaiset seuraamusmaksut eivät ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin veroja kuin maksujakaan, vaan lainvastaisesta teosta määrättäviä sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (PeVL 37/2021 vp, PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 2 ja PeVL 32/2005 vp, s. 2). Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Valiokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä.

Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 2 ja PeVL 32/2005 vp, s. 2–3). Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (PeVL 37/2021 vp, PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, s. 2 ja PeVL 74/2002 vp, s. 5). Lisäksi säännösten on täytettävä sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (PeVL 28/2014 vp, PeVL 15/2014 vp). Hallinnollisten sanktioiden osalta on vielä huomattava, etteivät ne saa menettelynsä puolesta muodostua perustuslain 21 §:ssä tarkoitetun syyttömyysolettaman vastaisiksi eivätkä ne voi myöskään perustua puhtaasti käännettyyn todistustaakkaan taikka ankaraan objektiiviseen vastuuseen (ks. myös PeVL 32/2005 vp, s. 3 ja PeVL 4/2004 vp, s. 7–8).

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota myös niin sanotun blankosäännöksen käyttämiseen (PeVL 37/2021 vp. s. 34 ja 35). Perustuslakivaliokunta ei sinänsä ole pitänyt blankorangaistussääntelyä perustuslain kieltämänä sääntelytekniikkana. Perustuslakivaliokunta on todennut, että tällaiseen sääntelyyn on hallinnollisissa sanktioissa syytä kuitenkin soveltaa vastaavia periaatteita, joita perustuslakivaliokunta on noudattanut rikosoikeudellista blankosääntelyä arvioidessaan (ks. PeVL 20/1997 vp). Laillisuusperiaatteeseen liittyvistä syistä

johtuen blankosäännöksiin on syytä suhtautua torjuvasti (ks. esim. PeVL 31/2002 vp, s. 3, PeVL 15/1996 vp, s. 2/II ja PeVL 20/1997 vp, s. 3/II). Edelleen perustuslakivaliokunta toteaa, että se on jo perusoikeusuudistuksessa korostanut, että blankosäännösten osalta tavoitteena tulee olla, että niiden edellyttämät valtuusketjut ovat täsmällisiä, rangaistavuuden edellytykset ilmaisevat aineelliset säännökset on kirjoitettu rikossäännöksiltä vaaditulla tarkkuudella ja nämä säännökset käsittävästä normistosta käy ilmi myös niiden rikkomisen rangaistavuus sekä kriminalisoinnin sisältävässä säännöksessä on jonkinlainen asiallinen luonnehdinta kriminalisoitavaksi tarkoitetusta teosta (PeVL 10/2016 vp, PeVM 25/1994 vp).

Esityksen 1. lakiehdotuksen 40 ja 41 a–41 d §:ään sisältyvät säännökset hallinnollisista seuraamuksista vastaavat luonteeltaan voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (ks. esim PeVL 17/2012 vp, PeVL 15/2016 vp ja PeVL 43/2013 vp). Finanssivalvonnasta annetun lain seuraamusmaksua koskevissa säännöksissä luetellaan ne säännökset, joiden laiminlyönnin tai rikkomisen seurauksena kyseinen seuraamus voidaan määrätä. Kyseisessä laissa ei säädetä kuitenkaan suoraan säännöksiä, vaan laissa viitataan sektorilakien säännöksiin, joissa on tarkemmin määritelty ne kaikki säännökset, joiden rikkomisen tai laiminlyönnin seurauksena seuraamusmaksu voidaan määrätä.

Talousvaliokunta on todennut, että asiantuntijalausunnoissa on kiinnitetty huomiota siihen, että lukuisten eri EU-säädösten täytäntöönpanon seurauksena finanssivalvonnasta annetun lain säännöksistä on tullut joiltain osin erittäin vaikeasti ymmärrettäviä (TaVM 8/2024 vp, s 11). Valiokunta totesi, että erityisesti seuraamusmaksun enimmäismäärää eräissä tapauksissa koskeva lain 41 a § on vaikeaselkoinen. Lisäksi lain hallinnollisia seuraamuksia koskevissa säännöksissä käytetty viittaustekniikka on omiaan vaikeuttamaan säännösten luettavuutta. Valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien oikeusturvan näkökulmasta seuraamuksia koskevien säännösten tulisi olla mahdollisimman selkeitä. Talousvaliokunta pitää huomautusta aiheellisena ja katsoo, että finanssivalvonnasta annetun lain säännökset ovat osin niin vaikealukuisia ja epäjohdonmukaisia, että virheellisten tulkintojen riski on todellinen. Valiokunta pitää yritysten oikeusturvan näkökulmasta välttämättömänä, että Finanssivalvonnasta annetun lain hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset muokataan huolellisesti selkeäksi ja johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi, ja niitä koskeva esitys tuodaan eduskunnan käsiteltäväksi (TaVM 8/2024 vp, s.12).

Perustuslain 21 §:ssä turvattu jokaisen oikeusturva asettaa vaatimuksia lainsäädännön tarkkuudelle ja täsmällisyydelle ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden näkökulmasta varsinkin silloin, kun kyse on osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista (ks. esim. PeVL 7/2019 vp, s. 9–10). Perustuslain 21 §:ssä turvataan jokaisen oikeusturva. Oikeusvarmuus on oikeusturvaan liittyvä laajempi käsite ja sillä tarkoitetaan oikeudellisten ratkaisujen ennakoitavuuden vaatimusta. Oikeusvarmuus myös edellyttää, että oikeussäännökset ovat riittävän selkeitä ja yhdenmukaisesti sovellettavissa.

Perustuslain 21 §:n jokaisen oikeusturvan ja siihen läheisesti kuuluvan oikeusvarmuuden näkökulmista Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:ään ehdotetaan selkeyttäviä korjauksia, jotka voidaan tehdä tämän hankkeen yhteydessä. Lain 41 a §:n laintulkintaa hankaloittava viittaustekniikka puretaan yksinkertaisempaan muotoon. Voimassa oleva laki sisältää epäselvyyden myös siitä, sovelletaanko lain 41 a §:ssä säädettyjä seuraamusmaksun enimmäismääriä myös säännösten nojalla annettujen tai tehtyjen säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin. Oikeusvarmuuden näkökulmasta on erittäin merkittävää, että laissa on selkeästi tulkittavissa, milloin seuraamusmaksu voidaan määrätä ja minkä suuruinen seuraamusmaksu voi olla. Esityksen 1. lakiehdotuksen ehdotukset 40 ja 41 a–41 d §:ään pyrkivät parantamaan perustuslain 21 §:n jokaisen oikeusturvan ja siihen läheisesti

kuuluvaa oikeusvarmuutta.

Ehdotettu 40 §:n 6 momentti sinänsä vaikuttaa blankosäännökseltä, mutta tosiasiassa kyseinen momentti heijastaa niitä säännöksiä, joita on rahoitusalan sektorilaeissa. Taustalla on siis lakitekninen ratkaisu, joka on aikanaan säädetty rahoitusalan hallinnollisten seuraamusten osalta. Momentti on näin ollen päällekkäinen sektorilaissa olevien säännösten kanssa. Sektorilaeissa on avattu tarkasti, minkä säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä voi seurata sanktio. Sektorilaeissa on myös pyritty luonnehtimaan teot ja laiminlyönnit. Ehdotettu 6 momentti on kuitenkin hyvin tärkeä lisäys seuraamusmaksun enimmäismäärää koskevien säännösten osalta. Momentin säännöksellä varmistettaisiin, että 41 a ja 41 b § voitaisiin muotoilla mahdollisimman selkeästi sen osalta, että seuraamusmaksun enimmäismääriä koskevat säännökset koskevat myös säännösten nojalla annettuja määräyksiä, asetuksia sekä päätöksiä. Valmistelussa harkittiin myös 40 §:n 6 momentin sijasta vaihtoehtoa, jossa 41 a ja 41 b §:n 1 ja 2 momentin jokaiseen kohtaan olisi lisätty ”tai niiden nojalla annettujen x momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten tai päätösten rikkomista”. Valmistelussa todettiin, että kyseinen ratkaisu lisäisi säännösmassaa ja pykälien pituutta merkittävästi, mikä voisi myös heikentää oikeusvarmuutta.

Seuraamusten soveltamisalan laajentaminen. Luottolaitosdirektiivi edellyttää muutoksia siihen henkilöpiiriin, johon seuraamuksia voidaan kohdistaa. Esityksen 1. lakiehdotuksen julkista varoitusta koskevaan 39 §:ään ja johdon toiminnan rajoittamista koskevaan 28 §:ään vietäisiin muutokset, joiden mukaan varoitus ja toiminnan rajoittaminen voi kohdistua laajempaan henkilöpiiriin. Myös seuraamusmaksun osalta lisättäisiin uudet säännökset luottolaitoslain 20 luvun 1 §:ään ja sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ään. Muutosten myötä seuraamusmaksu voidaan määrätä myös laajemmalle henkilöpiirille luonnollisten henkilöiden osalta. Muutosten tarkoituksena on, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös avainhenkilöille ja niille, joiden am-matillisella toiminnalla on olennainen vaikutus laitoksen riskiprofiiliin, sekä muille henkilöille. Edellytyksenä on, että kyseinen henkilö on ollut vastuussa rikkomisesta.

Muutosta voidaan pitää seuraamuksen kohdistumista täsmentävänä, sillä seuraamus voisi kohdistua paremmin juuri siihen henkilöön, joka on ollut vastuussa teosta. Tämä auttaa varmistamaan sen, että seuraamukset voidaan kohdistaa myös tosiasiallisiin päätöksentekijöihin ja riskien ottajiin, mikä lisää sääntelyn vaikuttavuutta. Seuraamusten ulottumisen muuhun kuin johtoon voidaan katsoa myös vahvemmin suojaavan luottolaitosten asiakkaita. Kun lakiin täsmennetään, keitä seuraamukset voivat koskea, henkilöt tietävät ennakolta velvoitteensa ja riskinsä.

Lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n seuraamusmaksua koskevaa säännöstä laajennettaisiin. Muutosten myötä seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös markkinarakennetoimija-asetuksen 4 a artiklan 3 kohdan positiolaskelmiin liittyvien säännöksien, 7 a artiklan 1–4 kohdan säännöksiä aktiivista tiliä koskevien velvoitteiden, 7 b artiklan 1 tai 2 kohdan laskenta- tai ilmoitusvelvollisuuden tai 10 artiklan 3 kohdan positiolaskentaa koskevien velvoitteiden rikkomisesta. Artikloiden 7 a ja 7 b aktiiviseen tiliin liittyvät velvoitteet ovat EMIR-muutosasetuksen olennaisin osa, joten niiden rikkomisesta on syytä olla mahdollisuus määrätä seuraamusmaksu. Markkinarakennetoimija-asetuksen 12 artikla edellyttää, että muutosasetuksessa lisättyjen säännösten rikkomisesta säädetään seuraamukset, erityisesti hallinnolliset seuraamusmaksut. Seuraamusmaksu on säädetty jo voimassa olevia vastaavien rikkomussäännösten mukaisesti.

Rikkomusmaksu karenssin rikkomisesta. Sääntelyn johdonmukaisuuden, uskottavuuden ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi esityksen 1. lakiehdotuksessa ehdotetaan 17 e §:ssä rikkomusmaksua lakiehdotuksen toimivuuden kannalta keskeisimpien velvoitteiden vastaisesta

menettelystä. Ilmoitusvelvollisuuden ja uudessa tehtävässä aloittamista ajallisesti rajoittavan karenssin vastaisen menettelyn tulisi johtaa seuraamuksiin, jotta sääntelyllä voitaisiin vaikuttavasti ohjata näiden kummankin lakiehdotuksen keskeisen velvoitteen noudattamiseen.

Oikeasuhtaisuusvaatimuksen mukaisesti perusoikeusrajoitusten tulee olla välttämättömiä hyväksyttävän tavoitteen saavuttamiseksi ja muutenkin suhteellisuusvaatimuksen mukaisia. Perusoikeuden rajoitus on sallittu vain, jos tavoite ei ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvin keinoin. Hallinnolliset seuraamukset eivät olisi riittäviä keinoja varmistaa yleisen edun tavoitteet ja luottamuksen suojaaminen. On arvioitu, että muut hallinnolliset seuraamukset voisivat käytännössä osoittautua toimivuudeltaan puutteelliseksi tai riittämättömiksi. Rikosoikeus on sen perusoikeuksiin puuttuvan luonteen vuoksi keino, jota tulisi käyttää vasta viimeisenä mahdollisena vaihtoehtona. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti ja karenssin rikkominen eivät ehdottomasti edellyttäisi rikosoikeudellisten rangaistusten käyttöä. Siten lain keskeisten velvoitteiden vastaisesta menettelystä ehdotetaan seuraamukseksi hallinnollista sanktiota eli seuraamusmaksua.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan (PeVL 9/2012 vp, s. 2/I) seuraamusmaksu ei ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin vero kuin maksukaan vaan lainvastaisesta teosta määrättävä sanktioluonteinen hallinnollinen seuraamus. Perustuslakivaliokunnan mukaan syyttömyysolettama (todistustaakan kuuluminen rikosasioissa syyttäjälle ja oikeus tulla pidetyksi syyttömänä) ja itsekriminointisuoja (oikeus olla todistamatta itseä vastaan) koskevat sanktioluonteista hallinnollista seuraamusta. Nämä periaatteet sisältyvät perustuslain 21 §:n oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeisiin (ks. esim. PeVL 7/2014 vp, s. 7, PeVL 39/2014 vp, s. 4, PeVL 9/2018 vp, s. 3–4 ja PeVL 12/2019 vp, s. 8). Perustuslakivaliokunnan käytännössä on vakiintuneesti katsottu, että hallinnolliset sanktiot eivät saa menettelyn puolesta muodostua perustuslain 21 §:ssä tarkoitetun syyttömyysolettaman vastaisiksi eivätkä ne voi perustua puhtaasti käännettyyn todistustaakkaan taikka ankaraan objektiiviseen vastuuseen (PeVL 4/2004 vp, s. 7/II, PeVL 57/2010 vp, s. 3–4, PeVL 15/ 2016 vp, s. 5, PeVL 2/2017 vp, s. 5, PeVL 39/2017 vp, s. 3 ja PeVL 9/2018 vp, s. 3).

Perustuslakivaliokunta on rinnastanut rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset asiallisesti rikosoikeudellisiin seuraamuksiin (esim. PeVL 9/2018 vp, s. 2). Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellinen laillisuusperiaate ja siihen liittyvä täsmällisyysvaatimus eivät sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (ks. esim. PeVL 57/2010 vp, s. 2/II, PeVL 10/2016 vp, s. 7, PeVL 15/2016 vp, s. 5, PeVL 2/2017 vp, s. 5, PeVL 39/2017 vp, s. 3 ja PeVL 9/2018 vp, s. 3). Tällaisen hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentissa edellytetyllä tavalla lailla, koska sen määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä. Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista (esim. PeVL 28/2014 vp, s. 2/II, PeVL 10/2016 vp, s. 7, PeVL 15/2016 vp, s. 4–5, PeVL 2/2017 vp, s. 5, PeVL 39/2017 vp, s. 3 ja PeVL 9/2018 vp, s. 2).

Lakiehdotuksen 17 e §:n 1 momentissa edellytettäisiin teon ilmentävän tahallisuutta tai huolimattomuutta. Seuraamusmaksu kohdistettaisiin lainvastaiseen toimintaan syyllistyneelle ja viranomaisen olisi esitettävä riittävä näyttö seuraamuksen määräämiseksi. Rikosoikeudenkäyntiin liittyvä kaksoisrangaistavuuden kielto edellyttää, että ketään ei saa tutkia ja rangaista toiseen kertaan teosta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi. Kaksoisrangaistavuuden kielto kattaa myös samaa tekoa koskevat sanktioluonteiset hallinnolliset seuraamukset (ks. PeVL 9/2012 vp, s. 3–4). Lakiehdotuksen 17 e §:n 4 momentissa säädettäisiin rikosoikeudellisen ja sanktioluonteisen hallinnollisen seuraamuksen

välisestä suhteesta. Momentin mukaan seuraamusmaksua ei saisi määrätä henkilölle, jota epäillään samasta laiminlyönnistä tai teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta laiminlyönnistä tai teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos henkilölle on määrätty seuraamusmaksu, samasta laiminlyönnistä tai teosta ei saisi tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Sanktioluonteisten hallinnollisten seuraamusten määräämisoikeuden vanhentumisesta ei ole yleisiä säännöksiä. Seuraamusta koskevaa sääntelyä valmisteltaessa on siksi ratkaistava, minkä ajan kuluessa toimivaltaisella viranomaisella on mahdollisuus ryhtyä sanktion määräämisen edellyttämiin toimenpiteisiin. Lakiehdotuksen 17 e §:n 5 momentin mukaan seuraamusmaksua ei saisi määrätä, jollei maksun määräämistä koskeva asia olisi tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun henkilö on aloittanut uudessa tehtävässä, jota ilmoitusvelvollisuus tai karenssi koskee.

Sanktioluonteisten hallinnollisten seuraamusten tulee perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan täyttää myös sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (esim. PeVL 28/2014 vp, s. 2/II, PeVL 15/2016 vp, s. 5, PeVL 2/2017 vp, s. 5 ja PeVL 39/2017 vp, s. 3). Oikeasuhtaisuuden kannalta merkittäviä ovat paitsi säännökset sanktioiden euromääräisestä suuruudesta myös säännökset seuraamuksen suuruuden määräytymisessä huomioon otettavista seikoista ja seuraamusmaksun määräämättä jättämisestä. Valiokunnan näkemyksen mukaan myös sääntelyn oikeasuhtaisuuden näkökulmasta on perusteltua, että seuraamusmaksuja koskevissa säännöksissä ilmenee nimenomaisesti niiden määräämisen olevan harkinnanvaraista (PeVL 12/2019 vp, s. 7).

Oikeasuhtaisuusvaatimus on otettu huomioon ehdotetun 17 e §:n 3 momentissa, jonka mukaan maksun määrä perustuisi kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon muun muassa menettelyn laatu, laajuus ja vahingollisuus. Päätöksentekijälle ehdotetaan jätettäväksi harkintavaltaa seuraamusmaksun suuruuden suhteen. Harkintaa ohjaisivat etenkin hallintolain 2 luvusta ilmenevät harkintavallan käyttöä rajoittavat oikeusperiaatteet. Seuraamusmaksulle pykälässä asetetut määrät asettaisivat ylärajat sille, minkä suuruisena voisi seuraamusmaksun määrätä. Ehdotuksessa säädetään myös tapauksista, joissa seuraamusmaksu voitaisiin jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä. Enimmäismäärä olisi seuraamusmaksun yläraja, ja sen mukainen seuraamusmaksu voisi ylipäänsä tulla harkittavaksi vain kaikkein vakavimmissa ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin tai karenssin rikkomisen tilanteissa.

Enimmäismäärä vastaa pääosin voimassa olevan valtion virkamieslain sopimussakon enimmäismäärää. Valmistelussa on tarkasteltu nykyisin vastaavantyyppiseen sääntelyyn liittyvien hallinnollisten seuraamusten suuruutta. Suoraan lakiin perustuvan karenssin osalta sopimussakko ei ole mahdollinen väline eli on käytettävä hallinnollisia seuraamuksia. Esityksessä on päädytty ratkaisuun, jossa hallinnollinen seuraamus karenssin tai ilmoitusvelvollisuuden rikkomisesta koostuu takaisinperinnästä sekä seuraamusmaksusta. Valtion virkamieslain mukainen sopimussakko on kaksi kertaa se määrä, joka henkilölle maksettaisiin karenssin vuoksi. Kaksinkertaisen summan taustalla on ajatus siitä, että sakko ei olisi riittävän sanktioiva, jos henkilö vain palauttaisi hänen saamansa korvaussumman. Tämä mahdollistaisi myös tilanteen, jossa henkilö voisi karenssin alussa vain palauttaa saamansa korvaussumman eikä karenssin rikkomisesta seuraisi muuta sanktiota.

Nyt ehdotetussa sääntelyssä haluttiin tehdä selkeä ero sille, että aiheettomasti maksettu korvaus peritään takaisin, minkä lisäksi on erillinen sanktio rikkomisesta. Takaisinperinnän ja rikkomusmaksun yhteissumma vastaa yhdessä pääsääntöisesti valtion virkamieslain kaksinkertaista sopimussakkoa. Tapauskohtaisesti on kuitenkin mahdollista, että yhteissumma jää sopimussakon enimmäismäärää alhaisemmaksi, jos karenssia rikotaan alkuvaiheessa eikä

takaisinperittävää ole kertynyt. Valtion virkamieslain karenssisopimuksen osaltakin kuitenkin erikseen tapauskohtaisesti karenssia koskevassa päätöksessä arvioidaan, vaaditaanko sopimussakkoa. Näin ollen valmistelussa arvioitiin, että näiden kahden eri lain seuraamukset karenssin rikkomisesta olisivat riittävän johdonmukaiset keskenään tapauskohtaisessa tilanteessa. Esityksessä ehdotettua enimmäismäärää voidaan pitää oikeasuhtaisena.

Enimmäismäärä olisi karenssin rikkomisen sekä ilmoitusvelvollisuuden rikkomisen osalta sama. Säännöskohtaisissa perusteluissa on todettu, että karenssin rikkomista voitaisiin pitää moitittavampana kuin ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä. Teoista määrättävien seuraamusten tulisi kuitenkin olla riittävän lähellä toisiaan, jotta sääntelyllä voitaisiin ohjata vaikuttavasti kummankin velvoitteen noudattamiseen. Ilmoitusvelvollisuuden rikkominen johtaa tilanteeseen, jossa Finanssivalvonnalla ei ole edes mahdollisuutta arvioida, onko karenssi tarpeellinen. Jotta itse karenssisäännöksiä ei kierrettäisi vain ilmoitusvelvollisuutta rikkomalla, on sama enimmäismäärä perusteltu molempien tekojen osalta.

Rikkomusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Vuoden 2026 alusta lähtien Oikeusrekisterikeskus ylläpitää erillistä rekisteriä hallinnollisista seuraamuksista. Sakon täytäntöönpanosta annetun lain tarkoittamat hallinnolliset seuraamukset näkyvät rekisterissä 5 vuoden ajan. Kyseisen rekisterin tietosisältö on lähtökohtaisesti julkista. Vaikka valtion virkamieslain sopimussakkoja ei merkitä vastaavalla tavalla rekisteriin, on myös sopimussakkoa koskeva päätös lähtökohtaisesti julkinen. Rikkomusmaksun täytäntöönpanosta ei ole perusteita säätää muita hallinnollisia seuraamuksia poikkeavasti. Oikeusrekisterikeskuksen rekisteri toimii seuraamusmaksun täytäntöönpanon työkaluna. Rikkomusmaksun täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä pidetään tarkoituksenmukaisimpana ja oikeasuhtaisena.

Perustusvaliokunnan mukaan seuraamusmaksun määräämismenettelyn asianmukaisuutta, riippumattomuutta ja puolueettomuutta perustuslain 21 §:n edellyttämällä tavalla turvaa se, että seuraamusmaksun määräämisestä päättäminen säädetään monijäsenisen elimen toimivaltaan kuuluvaksi (PeVL 14/2018 vp, s. 18–20). Seuraamusmaksun määräisi monijäseninen elin eli pankkivaltuusto tai johtokunta. Karenssia koskevasta päätöksestä on myös mahdollista hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudesta. Myös rikkomusmaksua koskevasta päätöksestä voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudesta. Muutoksenhausta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:stä.

Perusoikeudet ja niiden rajoittamisen yleiset edellytykset on otettu huomioon seuraamusmaksua koskevassa sääntelyssä. Seuraamusmaksu on perusteltavissa taustalla olevan yhteiskunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi. Lakiehdotuksen tavoitteena on suojata yleistä etua ja luottamusta valvontaan sekä viromaistoiminnan puolueettomuuteen. Ehdotetun seuraamusmaksua koskevan sääntelyn on katsottu täyttävän hyväksyttävyyden vaatimuksen. Myös sääntelyn oikeasuhtaisuusvaatimuksen on esityksen valmistelussa arvioitu täyttyvän. Hallinnollisen sanktion käyttöönottoa on pidetty välttämättömänä sääntelyn vaikuttavuuden ja toimivuuden varmistamiseksi ja siten sääntelyn tavoitteen saavuttamiseksi. Esityksen valmistelussa on arvioitu, ettei sääntelyn tavoite olisi saavutettavissa muulla perusoikeuteen vähemmän puuttuvalla tavalla. Lakiehdotuksessa on riittävän täsmälliset säännökset seuraamusmaksun ja sen suuruuden perusteista samoin kuin maksuvelvollisen oikeusturvasta, vanhentumisesta ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta. Muotoilut sanktiosäännöksistä vastaavat valtion virkamieslain muotoiluja.

Kaksoisrangaistavuuden kielto. Esityksen 1. lakiehdotuksen 42 §:n 5 momentti on merkityksellinen kaksoisrangaistavuuden (ne bis in idem -periaate) kiellon kannalta. Kiellon katsotaan sisältyvän myös Suomen perustuslain yksilön oikeusturvaa koskevan 21 §:n 2

momentin säännökseen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeista, jotka on lailla turvattava (PeVL 17/2013 vp, s. 3, HE 309/1993 vp, s. 74/II; ks. myös PeVL 9/2012 vp, s. 3).

Kaksoisrangaistavuuden kiellosta määrätään Euroopan unionin perusoikeuskirjan 50 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklassa. Kiellon mukaan ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännössä kiellon soveltamisala ei rajoitu vain varsinaisiin rikosoikeudellista rangaistusta koskeviin tuomioihin, vaan se ulottuu myös erilaisiin rangaistusluonteisiin hallinnollisiin seuraamuksiin.

Perustuslakivaliokunta piti vuonna 2012 ne bis in idem -kiellon noudattamisen kannalta perusteltuna, että työsopimuslakiin kaksoisrangaistavuuden estämiseksi sisällytettäväksi ehdotettuja säännöksiä tulkitaan siten, että lopulliseksi jääneen seuraamusmaksun tulee estää samaa tekoa koskevan rikossyytteen tuomioistuinkäsittelyn käynnistyminen tai keskeyttää se (PeVL 9/2012 vp, s. 4). Vuonna 2012 lisättiin myös Finanssivalvonnasta annettuun lakiin kaksoisrangaistavuuden kieltoa koskeva säännös (HE 32/2012 vp). Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen sekä Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytäntö on kuitenkin muuttunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Perustuslakivaliokunta on huomauttanut, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa on vireillä useita valituksia, joissa on kysymys kaksoisrangaistavuuden kiellon vaikutuksista rinnakkain vireillä olevissa menettelyissä. Näissä ratkaisuissa — tai unionin tuomioistuimen tulevissa ratkaisuissa — mahdollisesti esille tulevat uudet linjaukset on luonnollisesti otettava huomioon niin tulevassa lainsäädännössä kuin soveltamiskäytännössäkin (PeVL 17/2013 vp, s 6).

Euroopan unionin tuomioistuimen (EUT) sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö on kehittynyt siten, että ne bis in idem -periaate ei tiettyjen edellytysten täyttyessä estä hallinnollisen seuraamuksen ja rikosoikeudellisen seuraamuksen määräämistä samasta teosta. Euroopan unionin tuomioistuin on käsitellyt ne bis in idem -periaatteen soveltamista tilanteissa, joissa samalle henkilölle määrätään sekä hallinnollinen että rikosseuraamus samoista teoista, esimerkiksi tapauksissaan C-524/15 (Menci) sekä C-596/16 ja C-597/16 (Di Puma ja Zecca). Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on käsitellyt asiaa esimerkiksi tapauksissaan A and B v. Norway (2016) ja Tsonyo Tsonev v. Bulgaria (2021).

Tässä esityksessä täytäntöönpantava luottolaitosdirektiivi sisältää säännöksen, jossa tunnistetaan kieltoon liittyvä kehittynyt ratkaisukäytäntö. Luottolaitosdirektiivin säännöksen mukaan valvontaviranomaisen pitäisi voida määrätä seuraamusmaksu samasta teosta samalle henkilölle, jos tietyt edellytykset täyttyvät. Ehdotetulla 42 §:n 5 momentin poikkeussäännöksellä mahdollistetaan hallinnollisen seuraamuksen ja rikosoikeudellisen seuraamuksen samasta teosta luottolaitosdirektiivin mukaisesti tiettyjen edellytysten täyttyessä. Poikkeussäännöksen täytäntöönpano vahvistaa sääntelyn tehokkuutta ja varmistaa kilpailuneutraliteetin EU:n sisämarkkinoiden näkökulmasta. Poikkeussäännös tarkoittaisi käytännössä, että kiellettynä kaksoisrangaistuksena ei pidettäisi tilannetta, jossa menettelyt muodostavat yhden koordinoidun sekä oikeasuhtaisen kokonaisuuden. Kaksoisrangaistavuuden kiellosta poikkeamisessa olisi kyse merkittävästä muutoksesta oikeustilaan, joka on ollut Suomessa vakiintunut. Kyseisestä poikkeuksesta on kuitenkin välttämätöntä säätää luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi.

Edellä mainitusti perustuslakivaliokunta on katsonut, että kaksoisrangaistavuuden kielto sisältyy perustuslain yksilön oikeusturvaa koskevan 21 §:n 2 momentin säännökseen. Kaksoisrangaistavuuden kiellon periaate on johdettu nimenomaan Euroopan

ihmisoikeussopimuksessa ja kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa erityisesti rikoksesta syytetylle taatuista oikeuksista (HE 309/1993 vp, s. 74/II). Kun siis arvioidaan kaksoisrangaistavuuden kiellon poikkeuksen hyväksyttävyyttä, EUT:n ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöllä on erityisestä merkitystä. Oikeuskäytäntö määrittelee sitä, mitä kaksoisrangaistavuuden kiellolla Euroopan unionin perusoikeuskirjan 50 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklassa tarkoitetaan. Kuten edellä ja myöhemmin myös tässä tekstissä tuodaan esille, oikeuskäytäntö on kehittynyt siten, että kaksoisrangaistavuuden kielto ei tiettyjen edellytysten täyttyessä estä hallinnollisen seuraamuksen ja rikosoikeudellisen seuraamuksen määräämistä samasta teosta. Näin ollen katsotaan, että säännöstä, joka vastaa EUT:n ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytäntöä, on myös kansallisesti lähtökohtaisesti pidettävä hyväksyttävänä.

Rajoitussääntelylle tulee olla hyväksyttävyyden lisäksi painava yhteiskunnallinen tarve. Kaksoisrangaistavuuden kiellon poikkeuksen osalta tällainen painava syy voisi olla tarve turvata oikeudenmukainen ja virheetön oikeusprosessi (esimerkiksi vakava prosessuaalinen virhe), vakavien rikosten torjunta (esimerkiksi henkirikokset ja viharikokset) tai tarve turvata järjestelmän toimivuus (esimerkiksi valtion tapa järjestää seuraamusjärjestelmä). Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan valtioiden tulisi voida laillisesti järjestää täydentäviä oikeudellisia ratkaisuja (complementary legal responses) yhteiskunnallisesti loukkaavaan käyttäytymiseen vastaamiseksi, kuten tieliikennesääntöjen noudattamatta jättämiseen tai verojen maksamatta jättämiseen, erilaisten menettelyjen avulla, jotka muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jotta voidaan puuttua kyseessä olevan sosiaalisen ongelman eri näkökohtiin. Ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 42 §:n säännöksen osalta yhteiskunnallisesti painava peruste olisi juuri se, että mahdollistettaisiin ja turvattaisiin edellytykset sellaiselle seuraamusjärjestelmälle, joka parhaiten suojaa yleistä etua, joka on luottolaitoksia koskevien säännösten ja kyseisiä säännöksiä koskevien seuraamussäännösten taustalla. Tällaisia yleisiä etuja ovat esimerkiksi rahoitusjärjestelmän vakaus, tallettajien ja talletuksien suojaaminen, asiakkaiden suojaaminen, rahoitusjärjestelmän väärinkäytöksien ehkäisy ja markkinoiden toimivuus.

Edellä on arvioitu poikkeussäännöksen hyväksyttävyyttä ja yhteiskunnallista tarvetta yleisellä tasolla. Seuraavaksi tarkastellaan vielä tarkemmin, miten luottolaitosdirektiivin mukaisessa poikkeussäännöksessä toteutuu oikeuskäytännössä syntyneet edellytykset poiketa kiellosta. Kansallisessa oikeuskäytännössä ne bis in idem -kieltoa on tarkasteltu ottaen huomioon edellä mainitut Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan määräykset sekä niitä koskeva oikeuskäytäntö (ks. esim. KKO 2025:2, kohdat 10–13). EUT katsoi tapauksissa C-524/15, C-596/16 ja C-597/16, että ne bis in idem -periaate ei estä jäsenvaltioita määräämään samalle henkilölle sekä hallinnollista että rikosoikeudellista seuraamusta samoista teoista, kunhan tietyt edellytykset täyttyvät yleiseen etuun, viranomaisten yhteistyöhön sekä oikeasuhtaisuuteen liittyen.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on antanut useita Suomea koskevia langettavia ratkaisuja, joissa on huomautettu, että näissä maissa rikosoikeudelliset ja vero-oikeudelliset sanktiot on määrätty eri viranomaisten toimesta toisiinsa nähden erillisissä ja itsenäisissä menettelyissä (ks. esim. Häkkä v. Finland, 20.5.2014 ja Nykänen v. Finland, 20.5.2014). Lisäksi yhdessä menettelyssä määrättyä seuraamusta ei ole otettu huomioon toisessa menettelyssä eikä viranomaisten välillä ole ollut muutakaan vuorovaikutusta menettelyihin liittyen. Ongelmallisena ei sen sijaan ole pidetty ainakaan automaattisesti tilanteita, joissa sama toiminta, kuten rattijuopumus tai ylinopeus, johtavat kahden viranomaisen erillisissä menettelyissä määräämiin erillisiin seuraamuksiin, kuten rangaistukseen ja ajo-oikeuden menettämiseen. Ratkaisevana on tällöin pidetty sitä, onko rinnakkaisilla menettelyillä riittävä

asiallinen ja ajallinen yhteys (”a sufficiently close connection between them, in substance and in time”, ks. esim. päätös asiassa Nilsson v. Sweden, 13.12.2005 ja tuomio asiassa Maszni v. Romania, 21.9.2006, kohdat 68–70). Mikäli tällainen yhteys on ollut, menettelyjen ei ole katsottu rikkovan ne bis in idem -kieltoa.

Suuren jaoston tuomiossa A and B v. Norway, 15.11.2016, kohdat 130–132) ihmisoikeustuomioistuin selosti omaan ratkaisukäytäntöönsä viitaten, millä edellytyksillä rinnakkaiset prosessit ovat mahdollisia ne bis in idem -kiellon kannalta. Keskeistä on edellä mainittu riittävä asiallinen ja ajallinen yhteys eli se, muodostavatko erilliset menettelyt koherentin kokonaisuuden ja tukevatko menettelyt tarkoituksiltaan ja keinoiltaan toisiaan. Samoin merkitystä on seuraamusten suhteellisuudella ja ennakoitavuudella. Asiallisen yhteyden arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota siihen, kohdistuvatko eri menettelyt saman kielletyn toiminnan eri puoliin (”not only in abstracto but also in concreto, different aspects of the social misconduct involved”), ovatko ne kielletyn toiminnan ennakoitavia seurauksia, ja onko ne toteutettu tavalla, joka mahdollisimman pitkälle välttää todisteiden hankkimisen ja arvioinnin kahteen kertaan. Viimeksi mainitun kriteerin osalta merkitystä on viranomaisten riittävällä vuorovaikutuksella. Vielä keskeisenä (”above all”) kriteerinä mainitaan se, otetaanko ensimmäisessä menettelyssä lainvoimaiseksi tullut seuraamus huomioon jälkimmäisessä menettelyssä seuraamuksen suhteellisuuden varmistamiseksi.

Samassa ratkaisussa todetaan myös (kohdat 133–134), että arvioitaessa rinnakkaista rikosprosessia ja hallinnollista menettelyä tulee ottaa huomioon seuraamuksen ankaruus. Koska esimerkiksi veronkorotukset eroavat merkityksellisellä tavalla varsinaisesta rikosoikeudellisesta seuraamuksesta, rikosasioihin sovellettavat ihmisoikeussopimuksen määräykset eivät välttämättä sovellu niihin kaikessa velvoittavuudessaan. Niinpä se, missä määrin hallinnollinen menettely muistuttaa rikosasian käsittelyä, on eräs tärkeä arviointiperuste. Rinnakkaiset menettelyt katsotaan helpommin toisiaan täydentäviksi ja siten sallituiksi, jos muussa kuin rikosoikeudelliseksi luokitellussa menettelyssä määrättävät seuraamukset kytkeytyvät johonkin tiettyyn toimintaan ja siten eroavat ”rikosoikeuden kovasta ytimestä” (”the hard core of criminal law”). Näiden arviointiperusteiden valossa voidaan katsoa, että luottolaitosdirektiivin poikkeussäännöksen tarkoittamissa tilanteissa rinnakkaisten menettelyjen välillä on riittävä asiallinen ja ajallinen yhteys, jolloin ne eivät loukkaa ne bis in idem -kieltoa.

Seuraavaksi arvioidaan vielä poikkeussäännöksen oikeasuhtaisuutta. Perustuslain mukaisesti oikeudenmukainen oikeudenkäynti turvataan lailla. Suomen lainsäädäntökäytäntö on ollut vakiintunut kaksoisrangaistavuuden osalta ja perustunut lähtökohtaisesti kategoriseen kieltoon. Osassa sääntelyratkaisuissa on menty pidemmälle kuin, mitä ihmisoikeusvelvoitteet ehdottomasti vaativat (esimerkiksi näin perustuslakivaliokunta arvioi veron- ja tullinkorotuksen osalta PeVL 17/2013 vp). Vakiintunut käytäntö siitä, että sääntely menee usein pidemmälle, mitä oikeuskäytäntö ja ihmisoikeusvelvoitteet vaativat, ei kuitenkaan tarkoita, että oikeuskäytännön mukaista säännöstä ei voitaisi pitää myös oikeasuhtaisena.

Rikosoikeudellinen seuraamus suojaa yleisellä tasolla oikeusjärjestystä ja yleistä lainkuuliaisuutta, kun taas hallinnollinen seuraamusmaksujärjestelmä kohdistuu erityisesti finanssimarkkinoiden toimivuuden sekä markkinakurin ja luottamuksen turvaamiseen. Intressit voivat olla erillisiä ja toisiaan täydentäviä. Voi siis olla tapauskohtaisia tilanteita, jossa toinen seuraamuksista ei yksin riitä turvaamaan molempia intressejä riittävästi. Finanssimarkkinoiden vakaus ja luottamus ovat keskeisiä yleisiä etuja, joiden turvaaminen edellyttää tehokkaita ja nopeita hallinnollisia toimia. Rikosoikeudellinen prosessi voi puolestaan kestää pitkään, jolloin pelkkä rikosoikeudellinen seuraamus ei yhtä oikea-aikaisesti puuttuisi vakaviin markkinahäiriöihin tai suojaisi sijoittajien etua. Teoreettisia yksittäisiä esimerkkejä tällaisista

tapauksista on käsitelty säännöskohtaisissa perusteluissa. Ilman poikkeussäännöstä finanssimarkkinoiden tehokas valvonta EU-oikeuden edellyttämällä tavalla ei välttämättä toteutuisi kaikissa tapauksissa. EUT:n ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön ja luottolaitosdirektiivin vaatima poikkeussäännös on tästä syystä välttämätön finanssimarkkinoita koskevan tehokkaan valvonnan ja seuraamusjärjestelmän toteuttamiseksi. Poikkeus mahdollistaa konkreettisessa tapauksessa edellä mainittujen yleisten etujen turvaamisen.

Ehdotetun poikkeussäännöksen oikeasuhtaisuus on varmistettu sillä, että säännös vastaa tarkasti EUT:n ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä luotuja edellytyksiä. Ehdotetun säännöksen mukaan seuraamusmaksun voisi määrätä ainoastaan seuraavien edellytysten täyttyessä: 1) seuraamusmaksun määrääminen on täysin välttämätöntä yleisen edun suojaamiseksi; 2) suojattava yleinen etu on eri kuin rikosseuraamuksella suojattava yleinen etu; 3) suojattava yleinen etu täydentää rikosseuraamuksella suojattavaa yleistä etu; 4) seuraamusmaksun määrääminen on oikeasuhtaista 5) seuraamusmaksun määräämistä koskeva menettely on sovitettu yhteen rikosasian käsittelyn kanssa.

Kansallisesti on pyritty turvaamaan oikeasuhtaisuus myös siten, että ehdotettu säännös koskee vain luottolaitoslain 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä. Tämä soveltamisala vastaa luottolaitosdirektiivin vaatimusta eikä kansallista vakiintunutta lainsäädäntökäytäntöä ole lähdetty laajemmalti muuttamaan. Valmistelussa on siis valittu perusoikeusmyönteinen lähestymistapa, mikä tarkoittaa, että muilta osin Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetty kaksoisrangaistavuuden kielto jää tiukemmaksi kuin, mitä kehittynyt oikeuskäytäntö ja ihmisoikeusvelvoitteet ehdottomasti vaativat. Ratkaisulle on myös perusteena se, että soveltamisalaltaan laajempi muutos tulisi arvioida asianmukaisesti eikä tämän esityksen yhteydessä ollut mahdollisuutta niin laajan muutoksen arvioimiselle.

Edellä esiin tuoduilla perusteilla ehdotettu 42 §:n 5 momentin poikkeussäännöksen katsotaan täyttävän hyväksyttävyyden ja välttämättömyyden vaatimukset. Momentin katsotaan myös täyttävän oikeasuhtaisuuden vaatimuksen, sillä poikkeuksen edellytykset on luotu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen linjaan pohjautuen tiukoiksi, siten, että vain välttämättömiksi katsotuissa tapauksissa molemmat seuraamukset samasta teosta ovat mahdollisia.

Muutoksenhakukielto. Esityksen 1. lakiehdotuksen 73 §:n 3 momentin toinen säännös sisältää muutoksenhakukiellon sellaisesta karenssia koskevasta päätöksestä, jonka mukaan karenssia ei määrätä henkilölle. Sääntely on merkityksellistä perustuslain 21 §:n 1 momentin sen säännöksen kannalta, jonka mukaan jokaisella on oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Viranomaisen päätöstä voidaan perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan luonnehtia perustuslain 21 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla yksilön oikeutta koskevaksi silloin, kun lainsäädännössä on riittävän täsmällinen perusta oikeutena pidettävän suhteen syntymiselle yksilön ja julkisen vallan välille (PeVL 51/2010 vp, s. 2, PeVL 52/2002 vp, s. 3, PeVL 16/2000 vp, s. 4, PeVL 12/1997 vp, s. 1) Selkein tällainen peruste on ns. subjektiivinen oikeus, jolloin viranomaisen on myönnettävä tai toteutettava oikeus lainsäädännöstä ilmenevien edellytysten täyttyessä. Myös säännökset tätä harkinnanvaraisempienkin oikeuksien tai etuuksien myöntämisedellytyksistä voivat sinänsä muodostaa riittävän täsmällisen perustan oikeutena pidettävän suhteen syntymiselle (ks. esim. PeVL 32/2012 vp, s. 4/II, PeVL 51/2010 vp, PeVL 16/2000 vp, s. 4). Tällaista perustetta ei kuitenkaan yleensä synny, jos etuuden tai palvelun saaminen riippuu kokonaan viranomaisen harkinnasta, käytettävissä olevista määrärahoista tai esimerkiksi suunnitelmista (PeVL 63/2010 vp, s. 2/II, PeVL 16/2000 vp, s. 4/II).

Vaikka viranomaisen harkinnasta riippuvat päätökset eivät yleensä kuulu perustuslain 21 §:n 1 momentin alaan, voidaan myös harkinnanvaraisten oikeuksien ja etuuksien katsoa joissakin tilanteissa täyttävän perustuslaissa tarkoitetun oikeuden syntymiseen vaadittavan kriteerin oikeuden tai etuuden myöntämisperusteen riittävästä täsmällisyydestä. Kysymys on viime kädessä siitä, muodostaako asian sääntely laissa riittävän täsmällisen perustan oikeutena pidettävän suhteen syntymiselle asianomaisen henkilön ja julkisen vallan välille (PeVL 42/2017 vp, PeVL 25/2016 vp, PeVM 6/2015 vp, PeVL 39/2013 vp, s. 3/II, PeVL 32/2012 vp, s. 4, PeVL 18/2011 vp, PeVL 51/2010 vp, s. 2, PeVL 42/2010 vp, s. 4, PeVL 9/2007 vp, s. 10, PeVL 52/2006 vp, s. 5–6, PeVL 20/2005 vp, s. 7, PeVL 18/2005 vp, s. 2–3, PeVL 52/2002 vp, s. 3, PeVL 16/2000 vp, s. 4, PeVL 23/1998 vp, s. 5, PeVL 12/1997 vp, s. 1). Jos etuuden tai palvelun saaminen riippuu olennaisesti viranomaisen harkinnasta, käytettävissä olevista määrärahoista tai esimerkiksi suunnitelmista, kysymyksessä ei yleensä voi olla kiinteydeltään tai oikeussuojan tarpeeltaankaan niin vahva oikeus, että se kuuluisi perustuslain 21 §:n 1 momentin alaan (PeVL 39/2013 vp, s. 3/II, PeVL 32/2012 vp, s. 4, PeVL 63/2010 vp, s. 2, PeVL 16/2000 vp, s. 4, PeVL 12/1997 vp, s. 1).

Esityksen 1. lakiehdotuksen 17 b §:n mukainen päätös karenssin soveltamisesta on lähtökohtaisesti oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva päätös, sillä karenssin määrääminen vaikuttaa henkilön elämää rajoittavasti. Kyseessä on kuitenkin myös päätös, joka voi perustua vahvasti Finanssivalvonnan harkintavaltaan. Ehdotetun 17 b §:n 1 momentin 1–5 kohtien osalta harkintavalta on vähäistä ja koskee lähinnä sitä, katsotaanko henkilö suoraa valvontaa tekeväksi. Puolestaan mainitun momentin 6 kohdan osalta Finanssivalvonnalla on hyvin vahva harkintavalta. Karenssia ei siten voida määrätä suoraan asian tosiseikkojen perusteella, vaan sen määräämisen edellytyksenä on aina eturistiriitaan sekä työn luonteeseen pohjautuva kokonaisarvio.

Ehdotettu valituskielto koskisi päätöstä, jonka mukaan karenssia ei määrätä henkilölle. Jos karenssia ei määrätä, kyseessä on sellainen tilanne, jossa henkilö ei kuulu 17 b §:n 1 momentin 1–5 kohtien soveltamisalaan tai Finanssivalvonta ei näe perustetta määrätä harkintavaltaan perustuvaa karenssia. Tällaisen päätöksen perusteella henkilöön ei kohdistu velvollisuuksia. Päätöstä ei voida myöskään pitää yksilön oikeutta koskevana, sillä karenssi ei ole subjektiivinen oikeus tai etuus. Päätöksessä ei ole kuitenkaan kysymys puhtaasta tarkoituksenmukaisuusharkinnasta, koska karenssin edellytykset on määritelty tietyiltä osin täsmällisesti. Valituskiellon alaisen päätöksen osalta voitaisiin katsoa, että kysymyksessä ei ole kiinteydeltään tai oikeussuojan tarpeelta sellainen oikeus, että se kuuluisi perustuslain 21 §:n 1 momentin alaan.

Lisäperusteena valituskiellolle voidaan esittää se, että henkilöllä, jolle ei määrätä karenssia, ei ole sellaista aitoa oikeusturvan tarvetta, jota pitäisi suojella. Muutoksenhakuoikeudesta on mahdollista säätää lailla vähäisiä poikkeuksia, kunhan poikkeukset eivät muuta oikeuden asemaa pääsääntönä eivätkä yksittäistapauksessa vaaranna yksilön oikeusturvaa (ks. esim. PeVL 10/2012 s. 6, PeVL 23/2011 vp, PeVL 40/2010 vp, s. 5/II, PeVL 18/2007 vp, s. 4, PeVL 10/2006 vp, s. 3/I, PeVL 5/2006 vp, s. 7/II, PeVL 12/2002 vp, s. 6/II).

Tiedämme valtion virkamieslain karenssisopimuksien soveltamiskäytännöstä myös sen, että jos rajoitusaikaa ei aseteta, päätöstä ei tehdä. Finanssivalvonnan karenssisääntelyssä kuitenkin päädyttiin siihen, että Finanssivalvonta antaisi päätöksen myös siitä, että karenssia ei sovelleta. Tarkoituksena on sujuvoittaa menettelyä molemmin puolin, koska Finanssivalvonnasta uuteen työpaikkaan lähtevän ei tarvitsisi odottaa, että Finanssivalvonnan aika (1 kuukausi) tehdä päätös on päättynyt. Virallinen päätös siitä, että karenssia ei määrätä lisää henkilön oikeusvarmuutta, sillä hän voi luottaa siihen, että hänen toimintansa ei ole sanktioitavaa.

12.3 Elinkeinon harjoittamisen vapaus (18 §)

Esitetyt lakiehdotukset 1, 2 ja 8 ovat merkityksellisiä elinkeinon harjoittamisen vapauden kannalta. Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla ja elinkeinolla.

Toimiluvat. Elinkeinon harjoittamisen vapautta rajoittaa lisäksi esityksen 1. lakiehdotuksen 26 § toimiluvan perumisesta. Finanssivalvonnan oikeutta perua valvottavan toimilupaa ehdotetaan joltain osin muutettavaksi, mutta pääosin pykälä pysyisi voimassa olevaa säännöstä vastaavana. Toimiluvan perumisen toimivaltuutta ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös toimiluvan perumista tietyin edellytyksin tilanteissa, joissa luottolaitos on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa. Lisäksi 2. lakiehdotuksen 2 a lukuun sisältyvien omistusyhteisön luvanvaraisuuteen liittyviä säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi. Esimerkiksi poikkeukseen siitä, että lupaa Finanssivalvonnalta ei tarvitse hakea, lisätään edellytysten osalta tytäryhteisönä toimiva omistusyhteisö. Lisäksi ehdotetun 2. lakiehdotuksen 2 a luvun 3 §:n 4 momentin uudella säännöksellä laajennetaan omistusyhteisön valvontaa. Säännöksellä varmistetaan, että omistusyhteisöksi luokiteltavat luvanvaraiset yhteisöt on tunnistettu asianmukaisesti. Lisäksi sijoituspalvelulain 3 luvun 1 a §:ää muutettaisiin. Sijoituspalveluyrityksen luottolaitostoimiluvan soveltamisalaa laajennetaan siten, että 30 miljardin kynnysarvon laskennassa huomioidaan kolmannessa maassa olevat tytäryritykset ja sivuliikkeet sekä yrityskohtaisessa että ryhmäkohtaisessa laskentatavassa. Lisäksi Finanssivalvonnalle mahdollistetaan kokonaisharkintaan perustuvan luottolaitostoimiluvan poikkeuksen myöntäminen sijoituspalvelulain 3 luvun 1 a §:n muutoksella. Muutoksella poikkeusluvan saaneita yrityksiä ei pidetä luottolaitoksina, minkä myötä luottolaitoksia koskevat velvollisuudet eivät koskisi täysimääräisesti poikkeuksen saanutta yritystä.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Tällaisen sääntelyn tulee täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset (ks. esim. PeVL 19/2009 vp, s. 2 ja PeVL 31/2006 vp, s. 2, PeVL 17/2012 vp, s. 2). Luottolaitostoiminnan lupasääntelystä perustuslakivaltiokunta on todennut, että jonkinasteinen viranomaisvalvonta on välttämätöntä tälle toiminnalle ominaisen yleisövarojen laajamittaisen vastaanottamisen vuoksi, ja katsonut perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävien, ennen muuta rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamista tarkoittavien ja siten myös asiakkaiden suojaan liittyvien perusteiden puoltavan yleistä luvanvaraisuutta (esimerkiksi PeVL 28/2008 vp, PeVL 67/2002 vp, PeVL 24/2002 vp). Perustuslakivaliokunta on lisäksi lausunnossaan PeVL 17/2012 vp todennut, että lainsäädännön tarkoituksena oleva rahoitusvakauden ja yleisen luottamuksen finanssialan toimintaan turvaaminen on painava ja hyväksyttävä syy luvanvaraisuussääntelylle.

Valiokunta on elinkeinotoiminnan sääntelyn yhteydessä vakiintuneesti pitänyt luvan peruuttamista vaikutuksiltaan jyrkempänä kuin haetun luvan epäämistä (esimerkiksi PeVL 19/2002 vp, PeVL 28/2001 vp). Sen vuoksi valiokunta on katsonut sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta välttämättömäksi sitoa luvan peruuttamismahdollisuus vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen (ks. esim. PeVL 58/2010 vp, s. 5–6 ja PeVL 8/2006 vp, s. 3/II, PeVL 17/2012 vp, s. 2).

Toimilupia koskeva sääntely vastaa perustuslakivaliokunnan vakiintunutta tulkintaa perustuslain 18 §:n 1 momentin turvaaman elinkeinon ja ammatin harjoittamisen oikeutta koskevasta sääntelystä (esim. PeVL 35/1998 vp, PeVL 23/2000 vp ja PeVL 24/2000 vp). Ehdotetulla sääntelyllä on vastaavat edellä esitetyn mukaiset painavat yhteiskunnalliset syyt

rajoittaa elinkeinovapauden toteutumista. Ehdotettu sääntely täyttää myös muut perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Oikeasuhtaisuus on varmistettu uusilla poikkeussäännöksillä, jotka mahdollistavat sen, ettei lupaa tarvita, jos Finanssivalvonta ei arvioi sitä todella tarpeelliseksi. Ehdotetut rajoitukset elinkeinotoiminnan harjoittamisen vapauteen ovat muun muassa täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Esimerkiksi toimilupa on edelleen myönnettävä, jos laissa mainitut edellytykset täyttyvät. Luvan peruuttamisen soveltamisen laajeneminen taas on sidottu tarkkarajaisiin vaatimuksiin. Luvan perumista koskeva säännös lisäksi selkeyttää nykytilaa toimiluvan perumisesta konkurssin ja selvitystilan osalta. Tällaisessa tilanteessa ei lähtökohtaisesti toimijalla ole enää edellytyksiä jatkaa luvan mukaista toimintaa.

Karenssi. Esityksen 1. ja 8. lakiehdotuksessa ehdotettu sääntely on merkityksellistä perustuslain 18 §:n 1 momentin kannalta. Koska karenssimenettely merkitsee rajoitusta virkamiehen perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvattuun oikeuteen hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla, on sen rajoittaminen oltava yleisten rajoittamisedellytysten mukaista.

Karenssisopimusta vastaavasta kilpailukieltosopimuksesta säädetään työsopimuslain 3 luvun 5 §:ssä. Kilpailukieltosopimuksessa voidaan vastaavalla tavalla kohtuullista korvausta vastaan sopia enintään vuoden rajoitusajasta siirtyä toisen työnantajan palvelukseen tai aloittaa ammatinharjoittaminen. Esityksen mukainen karenssisopimus tehtäisiin, jos henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi.

Perustuslakivaliokunta on todennut lausunnossaan (PeVL 41/2000 vp) työsopimuslain mukaisesta kilpailukieltosopimuksesta, että toimeentulon hankkimisen vapauden rajoitukselle oli esitettävissä perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävä peruste, liike- ja ammattisalaisuuksien turvaaminen. Kilpailukieltosopimuksessa on kyse työnantajan toiminnan laatuun liittyvistä tekijöistä, joihin henkilöllä on pääsy. Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan myös työsopimuslain kilpailukieltosopimuksen rajoituksen ajallisen ulottuvuuden olevan määritelty suhteellisuusvaatimuksen kannalta asianmukaisesti.

Valtion virkamieslain 44 a §:n 2 momentin mukaan karenssisopimuksen tekeminen edellyttää, että henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Sääntelyn tarkoituksena on säännellä virkamiesten, etenkin ylimpien virkamiesten ja esimerkiksi erityisen merkittäviä virka- tai liikesalaisuuksia taikka ihmisten tai yritysten arkaluonteisia tietoja käsittelevien virkamiesten siirtymistä toisen työnantajan palvelukseen tai muihin tehtäviin. Sääntely täydentää osin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia. Karenssimenettelyllä suojataan yleistä etua ja pyritään osaltaan lisäämään luottamusta viranomaistoiminnan puolueettomuuteen, joka on perustuslain 21 §:ssä turvatun hyvän hallinnon keskeinen elementti. Sääntelyllä pyritään torjumaan myös korruptiota siirtymistilanteissa. Perustuslakivaliokunta on todennut valtion virkamieslain 44 a §:n karenssisopimuksen osalta, että sääntelylle on esitetty hyväksyttävät perusteet (PeVL 35/2016 vp, s.2,ks. myös PeVL 41/2000 vp,s. 7/II—8/I).

Esityksen 1. ja 8. lakiehdotuksen taustalla on sama tarkoitus kuin virkamieslain karenssisopimussäännöksen taustalla. Lakiehdotusten karenssisäännöksillä on tarkoitus suojata yleistä etua ja virkasalaisuuksia, ehkäistä arkaluonteisen tiedon hyväksikäyttöä, edistää luottamusta viranomaistoimintaan ja viranomaistoiminnan riippumattomuutta sekä ehkäistä mahdollista korruptiota virkamiesten siirtyessä yksityiselle sektorille. Arkaluontoisten tietojen

hyväksikäytön ehkäiseminen on merkittävässä asemassa erityisesti valvontatyötä tai muuta sellaista työtä tekevien osalta, jotka saavat yksittäisiin yrityksiin liittyen arkaluontoista tietoa. Kyseessä on virkamiehen vaitiolovelvollisuutta ja salassa pidettävien tietojen hyväksikäyttökieltoa, jotka ulottuvat siis myös virkasuhteen jälkeiseen aikaan, täydentävä sääntely. Lakiehdotuksen säännöksillä voidaan siis katsoa olevan kilpailtukieltosopimusta ja valtion virkamieslain karenssisopimuksen vastaavat hyväksyttävät yleiset perusteet. Perustuslakivaliokunta on todennut, että vaikka toiminnan päämäärien saavuttaminen on yleisen yhteiskunnallisen intressin kannalta tärkeää ja muodostaa siten sellaisen perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävän syyn, joka valtiosääntöoikeudellisessa merkityksessä voi oikeuttaa perusoikeuden rajoittamisen, on sääntelyn merkitessä perusoikeuden rajoittamista muidenkin yleisten rajoittamisedellytyksien oltava käsillä (PeVL 10/2016 vp, s. 2, PeVL 67/2010 vp, s. 3/I ja PeVL 5/1999 vp, s. 2/II).

Sääntely on pyritty kirjoittamaan mahdollisimman täsmällisesti ja tarkkarajaisesti. Koska Finanssivalvonnan karenssisäännös perustuu luottolaitosdirektiiviin, edellyttää se, että säännöksessä käytetään direktiivin säännöksiä vastaavia käsitteitä ja muotoiluja. Osa käytetyistä käsitteistä on ensimmäistä kertaa laissa käytettyjä. Luottolaitosdirektiivin mukaan Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistus täsmentää käytettyjä käsitteitä ja muotoiluja. Valmistelussa päädyttiin kuitenkin säännöskohtaisissa kuvailemaan, mitä käsitteillä ja muotoiluilla tarkoitettaisiin, koska kyseessä on perusoikeuksia rajoittava sääntelyn. Säännöskohtaisissa perusteluissa on annettu esimerkkejä käsitteiden sisällöstä sekä eri muotoilujen tarkoituksista.

Säännösten oikeasuhtaisuus on erityisesti varmistettu sillä, että on otettu käyttöön karenssin pituutta koskeva jäsenvaltio-optio. Luottolaitosdirektiivin lähtökohtana on, että karenssin pituus on vähintään 6 kuukautta tai 12 kuukautta. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että 12 kuukauden enimmäisaika on asianmukainen (PeVL 35/2016 vp). Hallintovaliokunta puolestaan katsoi, että enintään 6 kuukauden enimmäisaika on asianmukainen (HaVL17/2016 vp). Jäsenvaltio-option käyttöönotto voidaan tehdä joko sillä perusteella, että kansallinen perustuslaki edellyttää lyhyempiä karenssiaikoja tai sillä perusteella, että pienellä markkinalla valvontaviranomaisen rekrytointi vaikeutuu huomattavasti. Suomessa voidaan katsoa molempien perusteiden täyttyvän. Jäsenvaltio-option käyttöönotto mahdollistaa liikkumavaran, jonka mukaan karenssi voi olla vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta. Liikkumavara ei täysin vastaa valtion virkamieslain liikkumavaraa, joka on 0-6 sekä 0-12 kuukautta. Säännöksen oikeasuhtaisuuden varmistaa myös korvaus karenssin ajalta. Lisäksi karenssisääntely sisältää direktiivin mukaisia poikkeuksia, milloin karenssia ei ylipäätään määrätä.

Lisäpääomavaatimus. Pääomavaatimuksien kannalta merkityksellinen perustuslain säännös on 18 §:n 1 momentti, jonka mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan elinkeinolla. Lisäksi säännös on merkityksellinen omaisuuden suojan kannalta. Luottolaitoslain 10 luvun voimassa olevat säännökset mahdollistavat, että Finanssivalvonta voi asettaa rahoitusjärjestelmän rakenteellisen ominaisuuksien perusteella lisäpääomavaatimuksen eli järjestelmäriskipuskurivaateen. Sääntely antaa Finanssivalvonnalle harkintavaltaa asettaa luottolaitokselle korkeamman vakavaraisuusvaatimuksen erityisten järjestelmäriskien kattamiseksi kuin, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen ja luottolaitoslain vähimmäisvaatimuksista seuraa. Esityksen 2. lakiehdotuksen muutokset luottolaitoslain 10 lukuun eivät esitä uusia lisäpääomavaatimuksia, vaan täsmentävät olemassa olevia säännöksiä. Esityksessä ehdotetaan sen selkeyttämistä, että järjestelmäriskipuskuria voidaan tarvittaessa asettaa myös ilmastonmuutoksesta aiheutuvien järjestelmäriskien kattamiseen. Voimassa oleva sääntely ei ole poissulkenut järjestelmäriskipuskurin asettamista tällaisten riskien perusteella. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että voimassa olevasta viiden prosentin ylärajasta järjestelmäriskipuskuria koskien luovutaan luottolaitosdirektiivin vastaisena.

Luottolaitoksille asetetut lisäpääomavaatimukset ja vähimmäisvaatimukset merkitsevät sinällään puuttumista elinkeinovapauteen edellyttämällä määritellyiltä toimijoilta taloudellista asemaa koskevien vaatimusten noudattamista. Luottolaitostoiminnan yhteydessä perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät kavennukset elinkeinovapaudesta, kuten kohtuullisten pääomien edellyttäminen, ovat perusteltuja rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseksi, minkä ohella asiakkaiden suojaamiseen liittyvät perusteet puoltavat sääntelyä (PeVL 43/2004 vp) ottaen huomioon luottolaitosten korkean vivutusasteen.

Perustuslakivaliokunta on aiemmin luottolaitostoiminnan sääntelyä arvioidessaan todennut viranomaisvalvonnan sekä siitä johtuvien valtuuksien käyttämisen olevan välttämätöntä luottolaitostoiminnalle ominaisen yleisövarojen laajamittaisen vastaanottamisen vuoksi ja katsonut perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävien, ennen muuta rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamista tarkoittavien ja siten myös asiakkaiden suojaan liittyvien perusteiden puoltavan sääntelyä (PeVL 24/2002 vp ja PeVL 16/2003 vp).

Sääntelyn kohteena on rajattu toiminta-ala, kuten nyt luottolaitostoiminta, minkä lisäksi luottolaitoksilla on otto- ja antolainaustoiminnan harjoittajina erityistä merkitystä niiden asiakkaiden taloudellisille intresseille, minkä johdosta nyt ehdotetut säännökset vastaavat lähtökohdiltaan sekä tavoitteiltaan perustuslakivaliokunnan elinkeinovapautta koskevissa lausunnoissa edellytettyjä periaatteita (PeVL 28/2000 vp, 28/2001 vp, PeVL 53/2001 vp, PeVL 19/2002 vp ja PeVL 17/2004 vp).

Yläraja säädettiin lakiin (HE 137/2017 vp ja HE 171/2020 vp) perustuen kansallisen liikkumavaran käyttöön. Tuolloin luottolaitosdirektiivin vaatimus ei ollut velvoittava, vaan järjestelmäriskipuskurin mahdollistava jäsenvaltio-optio. Ylärajoja perusteltiin viranomaisen harkintavallan asianmukaisella rajoittamisella. Luottolaitosdirektiivin säännös puskurista on nyt muutettu vähimmäisvaatimukseksi, eikä direktiivissä ole säädetty erityisestä liikkumavarasta. Ehdotetut säännökset vastaisivat luottolaitosdirektiivien vähimmäisvaatimuksia. Direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon kannalta olemassa olevien ylärajojen poistaminen on välttämätöntä.

Perustuslakivaliokunta on ottanut kantaa järjestelmäriskipuskuria koskevaan sääntelyyn luottolaitosdirektiivin muuttamista koskevien neuvotteluiden osalta (PeVL 43/2004 vp). Perustuslakivaliokunta totesi, että perusoikeuksiin kohdistuvan sääntelyn yhteydessä on merkitystä sääntelyn täsmällisyydellä ja tarkkarajaisuudella. Valiokunta katsoi, että direktiiviehdotuksen jatkovalmistelussa on sen vuoksi syytä varmistua siitä, että direktiivissä on riittävän täsmälliset säännökset viranomaistoimivallan käytöstä. Tältä kannalta jatkovalmistelussa on aiheellista kiinnittää huomiota direktiiviehdotuksen säännöksiin valvontaviranomaisen toimivallan käytön edellytyksistä ja viranomaisen harkintavallan ohjaamisesta. Säännöksiä on siis arvioitava tavanomaisesti perusoikeuksien rajoitusedellytysten näkökulmasta.

Harkintavallan hyväksyttävyyttä on arvioitu harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen (pilari 2 -vaatimus) yhteydessä. Harkinnanvaraiselle lisäpääomavaatimukselle ei ole säädetty ala-taikka ylärajaa. Tämä lisäpääomavaatimus on sellainen, jossa vaatimuksen asettaminen perustuu Finanssivalvonnan harkintaan ja jossa asettamisen edellytyksenä ei ole yksityiskohtaisia esimerkiksi kvantitatiivisia kriteerejä kirjoitettuna laintasolle. Kyseistä lisäpääomavaatimusta säädettäessä (HE 21/2006 vp) katsottiin, että ehdotukset ovat perusteltuja perustuslain vaatimusten osalta ja ne voitiin käsitellä tavallisessa säätämisjärjestyksessä. Esityksessä nostettiin esille harkinnanvaraiselle lisäpääomavaatimukselle asetetut rajoitukset, direktiivin säännösten pakottavuus, yhteistyö EU:n valvontaviranomaisten kanssa sekä se, että säännökset ovat myös toimialan etujen mukaisia.

Järjestelmäriskipuskurin asettamiseen liittyvää harkintavaltaa rajataan voimassa olevassa sääntelyssä usealla eri tavalla. Finanssivalvonnan harkintavalta on ajallisesti rajoitettua, sillä laki vaatii, että järjestelmäriskipuskurin tarpeellisuutta tai asetettuja vaatimuksia arvioidaan vähintään joka toinen vuosi. Lisäksi laissa säädetään, miten järjestelmäriskipuskuri voidaan kohdentaa ja millä perusteella puskuri voidaan asettaa luottolaitoksen riskikeskittymän perusteella. Laissa on määritelty tarkasti ja täsmällisesti ne perusteet, milloin puskuri voidaan asettaa. Lain mukaan järjestelmäriskipuskurin määräämisen yleisenä perusteena on rahoitusjärjestelmän vakaaseen toimintaan tai reaalitalouteen kielteisesti vaikuttavien riskien estäminen ja vähentäminen. Laissa säädetään lisäksi erityiset perusteet, milloin puskuri voidaan asettaa. Näitä määräämisen perusteita tarkennetaan vielä valtiovarainministeriön asetuksella, jossa on säädetty tarkemmista mittareista. Edellä kuvattujen säännösten perusteella katsotaan, että laista ilmenee riittävän selkeästi, kuka on oikeutettu käyttämään rajoitusvaltuuksia, mitä valtuuksia käytettäessä saadaan tehdä ja miten silloin on meneteltävä, mitä perustuslakivaliokunta on edellyttänyt täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden näkökulmasta (PeVL 21/2006 vp, s. 3, PeVL 20/2005 vp, s. 4, PeVL 12/1998 vp, s. 3 ja 6, PeVL 8/1995 vp).

Perustuslakivaliokunta on pitänyt tärkeänä, että sääntelyllä annetaan riittävä ennustettavuus viranomaistoimista (PeVL 15/1996 vp). Vaikka Finanssivalvonnan harkintavalta puskurin tasosta on laaja ja perustuu tarkoituksenmukaisuusarviolle, katsotaan, että sääntely antaa riittävän ennustettavuuden järjestelmäriskipuskurin tasosta. Voimassa olevan 10 luvun 4 e §:n säännökset sekä siihen tässä esityksessä ehdotetut muutokset rakentavat erityisen vahvasti päätösten ennustettavuutta. Finanssivalvonnan on nimittäin ilmoitettava Euroopan järjestelmäriskikomitealle kuukautta ennen päätöksen julkistamista, jos vaatimus on enintään 3 prosentin suuruinen. Jos vaatimus on puolestaan yli 3 prosenttia ja enintään 5 prosenttia, Finanssivalvonnan on ennen lisäpääomavaatimuksen asettamista, muuttamista tai jatkamista koskevaa päätöstä tehtävä ilmoitus Euroopan järjestelmäriskikomitealle ja sen lisäksi sen on pyydettävä Euroopan komission kantaa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean lausuntoa. Puolestaan, jos lisäpääomavaatimus on yli 5 prosenttia, Finanssivalvonnan on ennen lisäpääomavaatimuksen asettamista, jatkamista tai muuttamista koskevaa päätöstä ilmoitettava asiasta Euroopan järjestelmäriskikomitealle ja pyydettävä Euroopan komission hyväksyntä lisäpääomavaatimuksen asettamiselle, jatkamiselle tai muuttamiselle. Edellä kuvatusti järjestelmäriskipuskurin asettaminen vaatii erityisempää menettelyä, mitä korkeammaksi vaatimus nousee. Säännöksistä voidaan todeta, että yli 5 prosentin vaatimusta on pidettävä jo siinä määrin poikkeuksellisena, että asiasta ei voi Finanssivalvonta päättää itsenäisesti. Menettelysäännökset rajaavat viranomaisen harkintavaltaa asianmukaisella tavalla.

Perustuslakivaliokunta on korostanut yleisten hallinto-oikeudellisten periaatteiden huomioon ottamisen tärkeyttä sovellettaessa toimivaltasäännöksiä yksittäistapauksissa, kun toimivaltasäännökset mahdollistavat viranomaisen verraten laajan harkintavallan käytön (PeVL 21/2006 vp s.3). Järjestelmäriskipuskuria koskevaa viranomaisen tekemää päätöstä koskevat tietysti hallintolain säännökset, kuten hallinnon oikeusperiaatteet. Hallintolain lisäksi laissa säädetään erityisiä vaatimuksia päätöksen perustelemiselle. Lain mukaan päätöksestä on käytävä ilmi päätöksen voimassaoloaika, lisäpääomavaatimuksen määrä ja kokonaislisäpääomavaatimuksen määrä sekä niiden mahdollinen muutos edellisestä päätöksestä, mahdolliset erityiset syyt muutoksen aikaistetulle voimaantulolle sekä muut tarpeelliset tiedot. Perusteluista on lisäksi ilmettävä ne seikat, joiden perusteella lisäpääomavaatimuksen asettamisedellytysten katsotaan täyttyvän sekä selvitys lisäpääomavaatimusten kohdentumisesta. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksessa säädetään vielä päätöksestä annettavista tiedoista.

Ottaen erityisesti huomioon direktiivin vaatimukset, jotka edellyttävät viranomaiselle annettavaa harkintavaltaa vaatimuksen asettamisessa sekä harkintaa olla sellaista asettamatta,

ehdotetut säännökset ovat perusteltuja, eivätkä ne ole ristiriidassa perustuslain vaatimuksiin. Vastaavaa harkintavaltaa lukeutuu myös nykyisin Finanssivalvonnan edellä kuvattuihin toimivaltuuksiin (harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus), jotka on säädetty tavallisessa säätämisjärjestyksessä. Lisäksi Finanssivalvonnan toimivallan käyttöä on lain tasolla ohjattu ja rajattu säätämällä yksityiskohtaisesti vaatimuksen asettamisen edellytyksistä ja menettelyistä laissa. Järjestelmäriskipuskurin tavoitteista ja luonteesta seuraa, ettei sen asettamisedellytykseksi voida laatia yksiselitteistä, esimerkiksi matemaattista ja siten mekanistista kaavaa, vaan asettamisen tulee perustua luottolaitosdirektiivin edellyttämällä tavalla viranomaisen kokonaisarvioon. Kansallisesti on käytetty liikkumavaraa ja säädetty hyvin tarkasti erityisiä vaatimuksia järjestelmäriskipuskuria koskevan päätöksen perustelemiselle. Edellä kuvattujen seikkojen myötä järjestelmäriskipuskuria koskevan sääntelyn katsotaan myös ilman nimenomaista ylärajaa täyttävän täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimuksen.

Luottolaitoksen johdon pätevyys- ja luotettavuusvaatimukset. Esityksen 2. lakiehdotuksen 7 luvun 2, 4, 4 a–4 e ja 5 §:llä on merkitystä perustuslain 18 §:n kannalta. Mainituissa pykälissä ehdotetaan muutoksia luottolaitoksen johdon pätevyys- ja luotettavuusvaatimuksiin. Voimassa olevat säännökset on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä, sillä kyseisten vaatimusten ei katsota olevan ongelmallisia perusoikeuksien kannalta. Hallinnossa toimimisen rajoituksien osalta perustuslakivaliokunta on todennut johdon erillisyyttä sekä johdon erityisiä kelpoisuusvaatimuksia koskevien säännösten osalta, että lakiehdotukset eivät ole ongelmallisia perusoikeuksien kannalta eivätkä vaikuta lakiehdotuksen käsittelyjärjestykseen (PeVL 52/2001 vp, s. 3-4, PeVL 17/2004 vp, s.5) Perustuslakivaliokunta totesi, että sääntelyn kohderyhmä on esityksessä hyvin suppea ja että sääntelyllä pyritään asianmukaisesti erottamaan eri yhtiöissä tapahtuva päätöksenteko ja näin estämään yhtiön etujen näkökulmasta epäasiallisiin perusteisiin nojaavat ratkaisut.

Finanssivalvonnan johtajan ja johtokunnan jäsenen enimmäisaika. Esityksen 1.lakiehdotuksen 9 ja 10 §:ssä ehdotetut enimmäisaikarajoitukset merkitsevät rajoitusta perustuslain 18 §:ssä turvatulle elinkeinon ja ammatin harjoittamisen vapaudelle, koska henkilö ei voi toimia Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenenä yli 14 vuoden ajan taikka Finanssivalvonnan johtajan tehtävässä yli 15 vuoden ajan. Johtokunnan jäsenen rajoitus perustuu luottolaitosdirektiivin vähimmäisvaatimukseen. Vastaavia rajoituksia on säädetty Suomen Pankin johtokunnan ja pääjohtajan osalta tavallisessa säätämisjärjestyksessä perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 5/1997 v).

Rajoitusten tarkoituksena on suojata yleistä luottamusta Finanssivalvonnan toiminnan puolueettomuuteen, ehkäistä vallan liiallista henkilöitymistä ja keskittymistä sekä vahvistaa hyvää hallintoa ja viranomaisen riippumattomuutta. Enimmäistoimikausi on omiaan edistämään tavoiteltua päämäärää, sillä se varmistaa johdon vaihtuvuuden ja estää viranomaisvallan pitkäaikaisen keskittymisen yksittäisille henkilöille. Vähemmän rajoittavat keinot, kuten pelkkä määräaikaisuus ilman enimmäiskestoa, eivät samalla tavoin ehkäise tosiasiallista pysyvyyttä tehtävässä. Käytännössä sama henkilö voisi toimia tehtävässä vuosikymmeniä peräkkäisillä nimityksillä, mikä heikentäisi sääntelyn tavoitteiden toteutumista.

Esityksen rajoitukset on rajattu näihin kahteen erityislailla säänneltyyn julkiseen tehtävään. Johtokunnan jäsenen tehtävä ei vastaa tavanomaista palkkatyötä, vaan on luonteeltaan usein sivutoiminen. Pääsääntöisesti jäsenet toimivat päätoimisesti muissa tehtävissä tai ovat eläkkeellä. Näin ollen johtokunnan jäsenten enimmäistoimikauden vaikutus henkilön tosiasialliseen elinkeinon harjoittamiseen on vähäinen. Enimmäisajat on asetettu pitkiksi (14 ja 15 vuotta), mikä mahdollistaa tehtävän pitkäjänteisen hoitamisen ja täysimääräisen asiantuntemuksen hyödyntämisen. Rajoitus ei estä henkilöä harjoittamasta ammattiaan yleisesti

eikä toimimasta muissa rahoitusmarkkinoihin liittyvissä tehtävissä. Näin ollen rajoituksen haitat yksilölle ovat selvästi vähäisemmät kuin sillä saavutettavat yleisen edun mukaiset hyödyt.

12.4 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja (10 §)

Tietojenvaihto viranomaisten välillä. Perustuslakivaliokunta on arvioinut viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä yleensä perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta ja kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen (PeVL 15/2018 vp). Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat valiokunnan mukaan voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta tarpeellisiin tietoihin, jos tarkoitetut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus tietojen välttämättömyydestä jonkin tarkoituksen kannalta (ks. esim. PeVL 17/2016 vp, s. 2—3).

Esitysluonnoksen 1. lakiehdotuksen 71 §:n ja 71 e §:n mukaan luovutettavat tiedot voivat sisältää myös henkilötietoja. Usein rahoitusmarkkinoiden valvontaa koskevat tiedot eivät kuitenkaan sisällä henkilötietoja. Henkilötietojen käsittely perustuisi tällöin tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan. Käsittely voi perustua myös 6 artiklan c alakohtaan, jos muualla lainsäädännössä on säädetty luovutusvelvollisuudesta. Tiedot 71 e §:n perusteella saanut taho on kyseisen pykälän 2 momentin 6 kohdan mukaan velvoitettu käsittelemään tietoja EU:n tietosuoja-asetuksen sekä tietosuojalain säännösten mukaisesti. Tällöin käsittelyperuste olisi lähtökohtaisesti tietosuoja-asetuksen 6 artiklan c alakohta. Myös 71 §:n 1 momentin 16 kohdan uuden säännöksen nojalla tiedot saanut Verohallinto käsittelisi henkilötietoja lähtökohtaisesti tietosuoja-asetuksen 6 artiklan c alakohdan perusteella. Käsittely voi perustua myös tietosuoja-asetuksen 6 artiklan e alakohtaan, jos tällaisesta perusteesta on säädetty Verohallintoa koskevan tehtävän osalta, jonka perusteella se tietoja käsittelee, tai jos sen toimintaan soveltuu tietosuojalain 4 §:n perusteet.

Perustuslakivaliokunta on painottanut, että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta (PeVL 1/2018 vp, s. 3, PeVL 26/2017 vp, s. 42, PeVL 2/2017 vp, s. 2, PeVL 44/2016 vp, s. 4 ja PeVL 14/2018 vp, s. 7). Ehdotetun 71 §:n ja 71 e §:n mukaiset tiedot Finanssivalvonta käsittelisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan perusteella, jonka mukaan käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta edellyttää, että käsittelyperusteesta säädetään kansallisesti. Erityislainsäädäntöä ei pidetä tarpeellisena, sillä henkilötietojen käsittelyyn ei liity erityisen suuria riskejä. Näin ollen henkilötietojen käsittely perustuisi luovutuksen osalta tietosuojalain 4 §:n 2 kohtaan. Luovutus on kummankin ehdotetun pykälän osalta sidottu välttämättömyyteen.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 67/2002 vp todennut, että säännökset tietojen saamisesta ja luovuttamisesta liittyvät yleensä välittömästi rahoitusmarkkinoiden valvontaan. Tällaista rajattua erityistarkoitusta koskevassa sääntely-yhteydessä valiokunta pitää hyväksyttävinä eräitä poikkeamia valiokunnan yleisestä tulkintalinjasta etenkin, kun kysymykseen tulevat tiedot eivät lähtökohtaisesti ole perustuslain 10 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja. Perustuslakivaliokunnalla ei ole ollut huomauttamista valtiosääntöoikeudellisista syistä, vaikka niissä on luovutettavien tietojen sisältö luonnehdittu ainoastaan yleisellä tasolla eikä ole rajattu luovuttamista vain luovutuksensaajan tarkoituksen kannalta välttämättömiin tietoihin. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin lähiaikoina todennut, että lähinnä voimassa olevassa lainsäädännössä omaksuttuihin sääntelytapoihin kiinnittyvät

perusteet poikkeamiselle valiokunnan vakiintuneesta tulkintakäytännöstä eivät ole valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin kannalta vakuuttavia (PeVL 5/2025 vp). Tässä esityksessä ei ole mahdollista uudistaa koko 71 §:ää perustuslakivaliokunnan käytäntöjä vastaavaksi. Tästä syystä 71 §:ään ehdotettuun kohtaan on lisätty kriteeri välttämättömyydestä. Säännöskohtaisissa perusteluissa on tarkennettu, että kohdan kriteeri menee pykälän 2 momentissa mainitun tarpeellisuuskriteerin edelle. Tätä ratkaisua pidettiin parempana kuin omaa pykälää tai momenttia, sillä 71 §:n 1 momentin 16 kohta koskee nimenomaan Verohallintoa. Näin olen ehdotettu kohta täyttää perustuslakivaliokunnan käytännön.

Edellä mainittujen lisäksi esityksen 2. lakiehdotuksen 3 a luvun 7 §:ssä säädetään tietojenvaihdosta Euroopan talousalueella sijaitsevan viranomaisen kanssa yritysjärjestelyn yhteydessä. Luovutuksen kohteena ovat tiedot, joiden avulla voidaan arvioida yritysjärjestelyä. Luottolaitosdirektiivin mukaan luovutus ei ole sidottu välttämättömyyteen vaan siihen, että tiedot ovat arvioinnin kannalta olennaisia, asiaan vaikuttavia ja merkityksellisiä. Luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi on välttämätöntä sitoa tietojen luovutus samoin kuin direktiivissä. Tietoa ei siis voida sitoa välttämättömyysedellytykseen. Perustuslakivaliokunta on aikaisemmin vastaavantyyppisessä sääntely-yhteydessä pitänyt selvänä, että EU:n sekundäärioikeuden etusijan vuoksi unionin asetuksessa säädettyjen tiedonsaantioikeuksien asianmukaista soveltamista on pidettävä perustuslakivaliokunnan viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaan sääntelyyn liittyvässä vakiintuneessa käytännössä tarkoitetulla tavalla välttämättömänä (PeVL 8/2021 vp, PeVL 15/2019 vp, s. 5). Tilannetta voidaan arvioida nyt samoin.

Kuten todettu, usein rahoitusmarkkinoiden valvontaa koskevat tiedot eivät kuitenkaan sisällä henkilötietoja. Henkilötietojen käsittely perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, jos sellaista tehtäisiin osana tietojenluovutusta. Henkilötietojen käsittely ei kuitenkaan voi suoraan perustua yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, vaan 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti käsittelyn perusteesta on säädettävä joko unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä. Luottolaitosdirektiivi sisältää velvollisuuden tietojenvaihdosta yritysjärjestelyiden yhteydessä, joka on pantava täytäntöön kansallisesti. Näin ollen luovutusvelvollisuudesta säätämällä käytetään myös tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa.

Arvo-osuusjärjestelmästä luovutettavat tiedot sisäpiirirekisteriin. Finanssivalvonta saa tällä hetkellä sisäpiiri-ilmoituksella ilmoitettavia tietoja suoraan arvo-osuusjärjestelmästä. Ehdotetun 16 b §:n säännöksen perusteella Finanssivalvonta voisi saada ilmoitusvelvollisten sekä lähipiirin tiedot arvo-osuusjärjestelmästä ja käyttää niitä ilmoitusvelvollisuuden ja kaupankäynnin rajoitusten noudattamisen valvontaan suoraan lain nojalla eli ilman erillistä suostumusta. Lainsäädännössä siis nimenomaisesti tunnistettaisiin tällainen tietojenluovutus. Ehdotetun säännöksen mukaan sisäpiirirekisteri voitaisiin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista, jotka ovat välttämättömiä 16, 16 a ja 16 c§:ssä säädettyjen velvoitteiden valvomiseksi. Ehdotus täyttää perustuslakivaliokunnan käytännön mukaisen vaatimuksen tietojen välttämättömyydestä.

Henkilötietojen käsittely eturistiriitailmoituksen, sisäpiiri-ilmoituksen ja sisäpiirireksiterin osalta. Esityksen 1. lakiehdotuksen 16, 16 a ja 16 b §:n mukaisesti kerättävät tai käsiteltävät tiedot liittyvät pääosin henkilön taloudelliseen tilanteeseen ja ne voidaan yhdistää tiettyyn tunnistettavissa olevaan henkilöön. Tiedoista voidaan tehdä myös päätelmiä henkilön taloudellisesta tilanteesta. Pykälän perusteella kerätään tietoa myös henkilön muista sidonnaisuuksista, kuten sivutoimesta, hallituksen jäsenyydestä tai merkittävistä henkilösuhteista. Perustuslain 10 §:n yksityiselämän suojan kannalta merkityksellisinä on pidetty henkilön velvollisuudesta antaa itseään koskevia tietoja. Perustuslakivaliokunta on

todennut, että tällainen sääntely koskee perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvattua yksityiselämän suojaa samoin kuin samassa säännöksessä tarkoitettua henkilötietojen suojaa (ks.esim. PeVL 19/2008 vp, s. 2–3 ja PeVL 31/2008 vp, s.2–3). Perustuslakivaliokunta totesi vuonna 2002 ilmoitusvelvollisuutta säätäessä, että ehdotuksessa ei ole huomauttamista valtiosääntöoikeudellisista syistä (PeVL 67/2002 vp, s. 5).

Henkilötietojen suojasta säädetään perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan lainsäätäjän liikkuma-alaa rajoittaa tämän säännöksen lisäksi se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy samassa momentissa turvatun yksityiselämän suojan piiriin. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että yleisen tietosuoja-asetuksen yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvatun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta (PeVL 14/2018 vp, s. 4). Henkilötietojen suoja tulee turvata ensisijaisesti yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Tähän liittyen tulisi välttää kansallisen erityislainsäädännön säätämistä sekä varata sellaisen säätäminen vain tilanteisiin, joissa se on yhtäältä sallittua tietosuoja-asetuksen kannalta ja toisaalta välttämätöntä henkilötietojen suojan toteuttamiseksi (ks. PeVL 2/2018 vp, PeVL 14/2018 vp).

Tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa käytettäisiin henkilötietojen käsittelyperusteen osalta. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteena on tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka mukaan henkilötietojen käsittely on sallittua, kun se on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Käsittelyyn voidaan katsoa samanaikaisesti liittyvän myös e alakohdassa tarkoitettua yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai julkisen vallan käyttöä. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaa täsmentävässä tietosuojalain 4 §:n perusteluissa (HE 9/2018 vp) todetaan, että momentin 1 kohta ei oikeuta henkilötietojen pitämistä julkisesti saatavilla. Pykälän 2 kohdan tarkoituksena puolestaan on perustelujen mukaan mahdollistaa viranomaisten toimesta tapahtuva henkilötietojen käsittely silloin, kun oikeutta siihen ei voida suoraan johtaa viranomaista koskevasta tehtävä- ja toimivaltasäännöksestä tai mahdollisesta yksityiskohtaisemmasta erityissääntelystä. Ottaen huomioon edellä mainitun sekä sen, että laissa on säädettävä nimenomaisesti ilmoitusvelvollisuuksista sekä Finanssivalvonnan tehtävästä ylläpitää rekisterinpitäjänä julkista sisäpiirirekisteriä, henkilötietojen käsittelyn ensisijainen oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka perusteella rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät.

Henkilötietojen käsittely ei kuitenkaan voi suoraan perustua yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, vaan 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti käsittelyn perusteesta on säädettävä joko unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä. Luottolaitosdirektiivi sisältää eturistiriitoja koskevan ilmoitusvelvollisuuden, joka on pantava täytäntöön kansallisesti. Sisäpiiri-ilmoituksesta tai sisäpiirirekisterissä ei säädetä unionin oikeudessa. Koska kyse on viranomaisen tehtävään liittyvän julkisen vallan käytöstä ja velvoitteista tietyille henkilöille, rekisteristä ja velvoitteista on säädettävä laissa. Ilmoitusvelvollisuuksista säädetään jo voimassa olevassa laissa. Koska pykäliä uudistetaan ensimmäistä kertaa tietosuoja-asetuksen antamisen jälkeen, on tässä esityksessä haluttu tuoda esille tietosuoja-asetuksen liikkumavaran käyttäminen myös niiden osalta. Kun käsittely perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, tulee jäsenvaltion lainsäädännön täyttää yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Seuraavissa kappaleissa on arvioitu ilmoitusvelvollisuuksia ja sisäpiirirekisteriä näiden edellytysten näkökulmasta.

Eturistiriitailmoitus. Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 §:n säännökset vastaavat pääosin voimassa

ollutta ilmoitusvelvollisuutta. Ilmoitusvelvollisuuteen on kuitenkin tehty muutoksia ja lisäyksiä luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Säännöksissä tarkoitetulla ilmoitusvelvollisuudella pyritään varmistamaan, ettei virkaan nimitettävällä taikka virassa toimivalla henkilöllä ole sellaisia sidonnaisuuksia, jotka objektiivisesti arvioiden voisivat synnyttää epäilyksiä hänen kyvystään hoitaa virkaa puolueettomasti ja muutoinkin asianmukaisesti. Eturistiriitatiedoista ilmoittaminen katsotaan olevan tarpeen Finanssivalvonnan valvontatehtävän suorittamiseksi riippumattomuusvaatimusten mukaisesti. Ilmoitusvelvollisuudella vahvistetaan Finanssivalvonnan valvonnan riippumattomuutta ja luotettavuutta. Sääntelylle on näin ollen yhteiskunnallisesti hyväksyttävät perusteet ja yleisen edun mukainen tavoite.

Kerättävät tiedot liittyvät siis henkilön asemaan, tehtäviin sekä niiden hoitoon Finanssivalvonnassa. Kerättävät tiedot eivät sisällä erityisiä henkilötietoryhmiä eikä niitä perustuslakivaliokunnan käytäntö huomioon ottaen myöskään luokitella valtiosääntöoikeudellisesti arkaluontoisiksi tiedoiksi, sillä esimerkiksi luottotietojakaan ei ole syytä pitää arkaluonteisina tietoina (PeVL 8/2022 vp, PeVL 28/2022 vp). Kerättävät tiedot voivat kuitenkin sisältää salassa pidettäviä tietoja esimerkiksi henkilön toiminnasta yksityiselämässä ja taloudellisesta asemasta. Tietoja käsiteltäisiin Finanssivalvonnassa tietosuoja-asetuksen, tietosuojalain ja julkisuuslain mukaisesti eikä pykälä sisällä käsittelyn osalta erityissäännöksiä. Ehdotetussa 16 §:n 5 momentissa säädettäisiin kuitenkin, että kaikki ilmoitettavat tiedot ovat salassa pidettäviä.

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Perustuslakivaliokunta on painottanut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suojalla ei ole etusijaa muihin perusoikeuksiin nähden (PeVL 73/2018 vp, s. 3, PeVL 14/2018 vp, s. 8). Valiokunta on käytännössään kiinnittänyt erityistä huomiota perustuslain 12 §:n 2 momentissa turvatun asiakirjajulkisuuden suhteeseen yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan (ks. esim. PeVL 43/1998 vp, s. 2/II ja PeVL 60/2017 vp, s. 3) ja korostanut niiden välistä tasapainoa (PeVL 22/2008 vp, s. 4). Valiokunta on katsonut, että esimerkiksi arkaluonteisten tietojen salassapitoa voidaan pitää välttämättömänä perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatun yksityiselämän suojaamiseksi (PeVL 39/2009 vp, s. 2/I). Tällainen toisen perusoikeuden edistäminen on muodostanut sellaisen välttämättömän syyn, jonka vuoksi viranomaisen hallussa olevien asiakirjojen julkisuutta on ollut mahdollista perustuslain 12 §:n 2 momentin nojalla lailla erikseen rajoittaa (PeVL 2/2008 vp, s. 2, PeVL 40/2005 vp, s. 2/II).

Ehdotetulla säännöksellä laajennettaisiin salassa pidettävien tietojen alaa julkisuuslaissa säädetystä. Julkisuuslain salassapitosäännösten perusteella ei ole katsottu salassa pidettäviksi esimerkiksi yksittäisiä palkkiotietoja luottamustoimista taikka yksittäisiä tietoja varallisuudesta, koska näistä ei muodostu kokonaisvarallisuutta luovaa kuvaa. Eturistiriitailmoituksissa saattaa kuitenkin olla hyvin merkityksellisiäkin yksittäisiä tietoja henkilön elämästä ja varallisuudesta, kuten henkilön eläkevakuutuksesta tai sijoitusomaisuudesta. Julkisuuslain salassapitosäännökset kattaisivat siis osittain ilmoitettavia tietoja, mutta eivät kaikkia yksittäisiä tietoja. Yksittäiset tiedot itsessään tai yksittäiset tiedot yhdessä saattavat antaa hyvinkin tarkan kuvan henkilön varallisuudesta tai taloudellisesta asemasta, mutta olisi tulkinnanvaraista, milloin ne luovat laajemman kuvan henkilön taloudellista asemasta ja olisivat julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä. Tämän tulkinnanvaraisuuden vuoksi nähdään välttämättömänä säätää erillinen salassapitosäännös. Virkamiesten yhdenmukaisen kohtelun näkökulmasta ei ole myöskään perusteltua, että saman ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen julkisuus määräytyisi esimerkiksi ilmoitettavan sijoitusomaisuuden laadun ja määrän perusteella. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa, että joidenkin osalta tiedot voitaisiin arvioida taloudellista

asemaa kuvaavaksi ja salassa pidettäväksi, kun taas toisen henkilön osalta vastaava tieto ei suuruuden vuoksi riitä kuvaamaan henkilön taloudellista asemaa ja näin ollen olisi julkinen tieto. Saattaisi olla myös tilanne, jossa saman henkilön jokin tieto samanlaisesta omistuksesta olisi salassa pidettävä riippuen omistuksen suuruudesta. Tällainen osittainen ilmoitettujen tietojen julkisuus ei myöskään palvele julkisuuslain tavoitteita, vaan voi antaa jopa väärän mielikuvan kokonaistilanteesta.

Valtion virkamieslain 8 a §:n mukaisesti annettavan ilmoituksen osalta vastaavat taloudellista asemaa koskevat tiedot on säädetty salassa pidettäviksi. Myös tuomioistuinlain mukaan tuomarit tekevät ilmoituksen valtion virkamieslain 8 a §:n mukaisesti. Perusteluna salassapidolle esitettiin aikanaan (HE 236/1996 vp, s 5) se, että ehdotetun säännöksen tavoitteet ovat saavuttavissa jo sillä, että asianomaisella viranomaisella on tieto virkamiehen sidonnaisuuksista. Myös kansainvälisen vertailun katsottiin puoltavan taloudellista asemaa koskevien tietojen salassa pitämistä. Esityksessä katsottiin lisäksi, että julkinen intressi ei vaadi taloudellista asemaa koskevien tietojen julkistamista, vaan riittää, että nimittävällä viranomaisella on tieto niistä. Valtion virkamieslain 8 a §:ssä säädetty salassapitosäännös pidettiin voimassa julkisuuslain uudistuksen jälkeenkin. Samat perusteet ovat läsnä nyt ehdotetun valtion virkamieslain 8 a §:ää vastaavan ilmoitusvelvollisuuden osalta. Eturistiriitailmoitus on tarkoitettu nimenomaan virkamiesten ja Finanssivalvonnan sisäisen arvioinnin toteuttamiseksi. Ilmoitettaviin tietoihin ei liity alhaisen ”voi aiheuttaa eturistiriitaa” kynnyksen vuoksi vielä sellaista intressiä, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että tiedon luovuttamiseen pitäisi soveltaa muuta kuin, mitä sovelletaan salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen julkisuuslain mukaisesti. Kyse ei myöskään ole julkisen vallankäytön yhteydessä syntyvistä tiedoista. Julkinen intressi ei sen vuoksi vaadi eturistiriitailmoituksella ilmoitettavien taloudellista asemaa koskevien tietojen julkistamista.

Erityissäännöksellä suhteessa julkisuuslakiin varmistetaan, että henkilön toimintaan yksityiselämässä ja taloudelliseen asemaan liittyvät tiedot ovat kaikki salassa pidettäviä. Tietojen käsittelyyn liittyvät riskit ovat alhaiset, sillä kerättävien tietojen ja henkilöiden joukko on rajattu, tiedot ovat salassa pidettäviä ja tietoja käsittelisi lähtökohtaisesti vain Finanssivalvonnan virkamies, jonka työtehtäviin kuuluu eturistiriitojen arviointi osana valvonnan riippumattomuutta. Jos puolestaan tiedot eivät olisi salassa pidettäviä, nostaisi se merkittävästi tietojen käsittelyyn liittyviä riskejä. Salassapitosäännöstä voidaan sen vuoksi luonnehtia oikeasuhtaisuuden näkökulmasta välttämättömäksi.

Salassapitosäännöksellä edistetään tässä yhteydessä merkittävästi yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa. Lisäksi säännöksellä varmistetaan yhdenmukaisuus valtion virkamieslain säännöksen kanssa, mikä edistää eri viranomaisissa työskentelevien virkamiesten yhdenvertaista kohtelua. Eturistiriitailmoituksella annettavien tietojen julkisuudelle ei ole myöskään erityistä julkista intressiä. Kyseiset tiedot ovat näistä syistä olleet pääosin salassa pidettäviä myös voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 16 §:n 7 momentin mukaan. Edelleen katsottaisiin, että salassapitosäännös edistäisi sellaisella tavalla yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa, että perusteet asiakirjojen julkisuuden rajoittamiseen ovat olemassa.

Sisäpiiri-ilmoitus. Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 a §:n säännökset vastaavat lähes täysin voimassa ollutta 16 a §:ää sisäpiiri-ilmoituksesta. Ehdotettu 16 b § vastaa nykyistä Finanssivalvonnan käytäntöä sisäpiirirekisterin ylläpidosta. Kun nykyiset ilmoitusvelvollisuudet säädettiin (HE 208/2004 vp), todettiin, että säännöksillä pyritään varmistamaan, ettei virkaan nimitettävällä henkilöllä ole sellaisia sidonnaisuuksia, jotka objektiivisesti arvioiden voisivat synnyttää epäilyksiä hänen kyvystään hoitaa virkaa puolueettomasti ja muutoinkin asianmukaisesti. Samoin velvollisuudella pyritään ennalta estämään se, että säännöksissä mainittuja salassa pidettäviä tietoja virkatehtävissään käsittelevä

henkilö käyttäisi näitä tietoja oikeudettomasti omaksi edukseen taikka jonkun toisen hyväksi tai vahingoksi. Säännökset vahvistavat luottamusta valvonnan riippumattomuuteen. Julkinen rekisteri vahvistaa yleisesti viranomaistoiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Sisäpiiritietoa koskevat säännökset suojaavat myös markkinoiden luotettavuutta ja toimivuutta. Sääntelylle on näin ollen yhteiskunnallisesti hyväksyttävät perusteet ja yleisen edun mukainen tavoite.

Kerättävät tiedot ovat pääosin tietoja osakeomistuksista, tiettyjen rahoitusvälineiden omistuksista ja määräysvallasta yhteisössä. Kerättävät tiedot eivät sisällä erityisiä henkilötietoryhmiä eikä niitä perustuslakivaliokunnan käytäntö huomioon ottaen myöskään luokitella valtiosääntöoikeudellisesti arkaluontoisiksi tiedoiksi. Kerättävät tiedot voivat kuitenkin sisältää salassa pidettäviä tietoja esimerkiksi henkilön taloudellisesta asemasta ja toiminnasta yksityiselämässä. Kerättävät tiedot vastaavat laajuudeltaan sitä, mitä tyypillisesti sisäpiiritiedon osalta julkisella ja yksityisellä puolella pyydetään ilmoitettavaksi.

Sisäpiirirekisterin tiedot olisivat pääosin julkisia siten, että jokainen voisi saada tiedon sisäpiirirekisteriin merkityistä rahoitusvälineiden omistuksista. Sisäpiirirekisterin tietojen julkisuuden osalta poikettaisiin hieman julkisuuslaissa säädetystä. Sisäpiirirekisteri on henkilötietoja sisältävä rekisteri ja julkisuuslain mukaan henkilötietojen luovuttamisessa tulisi huomioida julkisuuslain 13 §:ssä ja 16 §:ssä mainitut edellytykset. Tiedon pyytäjän tulisi siten lähtökohtaisesti esittää tietojen saamiselle käyttötarkoitus ja selvitys siitä, että luovutuksen saajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja sekä tarvittaessa selvitys, miten tietojen suojaus on tarkoitus järjestää. Jotta jokaisen yhtäläinen oikeus saada tieto sisäpiirirekisteristä voidaan taata, nämä tiedot annettaisiin julkisuuslain 13 §:ssä ja 16 §:ssä määriteltyjä selvityksiä vaatimatta. Julkisen vallankäytön läpinäkyvyyden tai valvonnan kannalta ei kuitenkaan ole tarpeen, että osoitetiedot, henkilötunnus sekä muun luonnollisen henkilön kuin ilmoitusvelvollisen nimi olisivat kenen tahansa saatavissa. Sisäpiirirekisteritietojen julkisuus kohdistuisi siten tietoihin, joiden katsotaan palvelevan sisäpiirirekisterillä tavoiteltuja päämääriä.

Luonnollisten henkilöiden yksityisyyden suojaamisen näkökulmasta on oikeasuhtaista ja välttämätöntä, että henkilötunnukset, osoitteet ja muut vastaavat yksilöintitiedot ovat salassa pidettäviä, minkä vuoksi tältä osin esitetään julkisuuslaissa säädettyä laajempaa salassapitoa. Tällä pyritään varmistamaan sisäpiirirekisterin tietojen julkisuuden oikeasuhtaisuus. Olennaista arvioinnissa on, että rekisterissä on tiedot myös ilmoittajan edunvalvottavista. Näiden tietojen julkisuus voisi aiheuttaa riskin henkilön ja hänen lähipiirinsä turvallisuudelle sekä yksityiselämälle. Esimerkiksi osoitetiedot antaisivat täsmällistä tietoa ilmoittajan sekä edunvalvottavan täsmällisesti asuinpaikasta, vaikka hän ei itse olisikaan edes virassa Finanssivalvonnassa. Lisäksi tietojen avoin saatavuus ei ole tarpeen rekisterin tarkoituksen toteuttamiseksi tai yleisen riippumattomuuden vahvistamaiseksi eivätkä tiedot ole julkisuusperiaatteen kannalta olennaisia. Tiedot palvelevat pääsääntöisesti teknistä yksilöintiä. Erityisesti ilmoitusvelvollisen lähipiirin osalta ei olisi oikeasuhtaista, että kuka tahansa voisi saada hänen nimensä ja yksilöintitietonsa yhdistettynä rahoitusvälineiden omistuksiin, vaikka hän ei osallistu julkisen vallan käyttöön mitenkään. Näin ollen erityissäännöksellä vähennetään riskejä, joita luovutustilanteisiin voisi liittyä henkilötietojen osalta. Jos puolestaan tiedot eivät olisi salassa pidettäviä, nostaisi se merkittävästi tietojen käsittelyyn liittyviä riskejä. Salassapitosäännöstä voidaan sen vuoksi luonnehtia oikeasuhtaisuuden näkökulmasta välttämättömäksi.

Salassapitosäännöksellä edistetään tässä yhteydessä merkittävästi yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa. Lisäksi säännöksellä varmistetaan yhdenmukaisuus muiden vastaavien sisäpiirirekistereitä koskevien salassapitosäännösten kanssa. Tyypillisesti vastaavat tiedot on muualla lainsäädännössä säädetty sisäpiirirekisterien osalta salassa pidettäväksi, esimerkiksi

sijoituspalvelulain 7 luvun 14 § sisältää vastaavanlaisen säännöksen. Edellä mainitusti näille tietyille tiedoille ei ole myöskään erityistä julkista intressiä. Näiden tietojen osalta siis katsottaisiin, että salassapitosäännös edistäisi sellaisella tavalla yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa, että perusteet asiakirjojen julkisuuden rajoittamiseen ovat olemassa.

Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen nimitysperusteiden julkistaminen. Esityksen 1. lakiehdotuksen 9 §:n säännökset, joiden mukaan nimityksen ja erottamisen perusteet on lähtökohtaisesti julkaistava Finanssivalvonnan nettisivuilla, ovat myös merkityksellisiä perustuslain 10 §:n yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut useita esityksiä, joissa on ehdotettu säädettäväksi mahdollisuudesta julkistaa tietoverkossa tietopalveluna tietoja, jotka sisältävät mm. henkilötietoja (esim. PeVL 101/2022 vp, PeVL 17/2019 vp, PeVL 17/2021 vp, PeVL 2/2017 vp, PeVL 17/2016 vp). Perustuslakivaliokunta on korostanut (PeVL 28/2022 vp, kappale 10) kuitenkin, että sanottu käytäntökin ilmentää sitä, että perustuslain 12 §:n 2 momentissa turvatusta asiakirjojen ja tallenteiden julkisuudesta ei seuraa velvollisuutta tietoverkossa julkaisemiseen. Valiokunta on silti pitänyt henkilötietojen julkistamista perustuslain puitteissa mahdollisena toteuttaa julkisena tietopalveluna, jos sille on oikeusturvan takeiden ja perusoikeusjärjestelmän tavoitteiden kannalta hyväksyttävät perusteet (esim. PeVL 2/2017 vp, PeVL 65/2014 vp, PeVL 32/2008 vp). Valiokunta on pitänyt tällaisina hyväksyttävinä tavoitteina muun muassa kansalaisten tiedonsaannin ja oikeusturvan vahvistamista sosiaali- ja terveydenhuollossa (PeVL 32/2008 vp ja PeVL 65/2014 vp). Rekisterien tarpeellisuutta ja laajuutta on kuitenkin valiokunnan mukaan harkittava tarkoin oikeasuhtaisuusvaatimuksen valossa (PeVL 32/2008 vp).

Perustuslakivaliokunta on, ottaen huomioon tietoverkkoon talletettujen tietojen laaja saatavuus ja leviäminen perinteisiin tiedoksiantamisen tapoihin verrattuna, pitänyt perusteltuna esimerkiksi säännösperustaista rajoitusta, jonka mukaan tietoverkossa julkaistavassa pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot (PeVL 101/2022 vp, PeVL 63/2014 vp, s.5/II).

Perustuslakivaliokunta on painottanut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suojalla ei ole etusijaa muihin perusoikeuksiin nähden (PeVL 73/2018 vp, s. 3, PeVL 14/2018 vp, s. 8). Valiokunta on käytännössään kiinnittänyt erityistä huomiota perustuslain 12 §:n 2 momentissa turvatun asiakirjajulkisuuden suhteeseen yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan (ks. esim. PeVL 43/1998 vp, s. 2/II ja PeVL 60/2017 vp, s. 3) ja korostanut niiden välistä tasapainoa (PeVL 22/2008 vp, s. 4). Valiokunta on katsonut, että esimerkiksi arkaluonteisten tietojen salassapitoa voidaan pitää välttämättömänä perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatun yksityiselämän suojaamiseksi (PeVL 39/2009 vp, s. 2/I). Tällainen toisen perusoikeuden edistäminen on muodostanut sellaisen välttämättömän syyn, jonka vuoksi viranomaisen hallussa olevien asiakirjojen julkisuutta on ollut mahdollista perustuslain 12 §:n 2 momentin nojalla lailla erikseen rajoittaa (PeVL 2/2008 vp, s. 2, PeVL 40/2005 vp, s. 2/II).

Esityksen 1. lakiehdotuksen 9 §:n 2 momentin mukaan johtokunnan jäsenen nimitysperusteet julkaistaisiin Finanssivalvonnan nettisivuilla. Pykälän 6 momentin mukaan samoin erottamisen perusteet julkaistaisiin Finanssivalvonnan nettisivuilla. Ehdotuksilla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin vaatimus, joka vaatii tietojen julkaisemista yleisesti saataville. Säännöskohtaisissa perusteluissa on tarkennettu, että erottamisen perusteiden ja nimitysperusteiden julkaisemisella tarkoitetaan, että julkiset tiedot perusteista julkaistaisiin nettisivuilla. Perusteluihin liittyvistä tiedoista osa saattaa olla salassa pidettäviä, erityisesti arkaluonteisten tai yksityisyyttä koskevien seikkojen osalta. Ehdotettujen säännösten perusteella ei ole siis tarkoitettu, että tällaiset salassa pidettävät tiedot julkaistaisiin nettisivuilla.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että julkinen nimityspäätös ja erottamispäätös julkaistaan nettisivuilla. Lisäksi säännöksen mukaan voitaisiin julkaista vain välttämättömät henkilötiedot.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 9 §:n mukainen asiakirjan julkaisu nettisivuilla vahvistaa kansalaisten tiedonsaantia ja siten myös viranomaistoiminnan avoimuutta, demokratian tukemista ja hyvän hallinnon periaatteiden toteutumista. Esimerkiksi luottamus viranomaisen ylimmän johdon pätevyyteen vahvistuu ja erottamisen sekä nimityksen perusteiden läpinäkyvyys lisääntyy. Näin ehdotettua julkaisemista nettisivuilla voidaan pitää perustuslakivaliokunnan käytännön mukaisesti hyväksyttäviin perusteisiin perustuvana. Oikeasuhtaisuutta on lisäksi korostettu, sillä erottamisperusteiden julkaisemisen osalta erotetulla on mahdollista vastustaa tietojen julkaisemista nettisivuilla. Tällöin tiedot olisivat normaalisti julkisuuslain mukaan pyydettävissä tietopyynnöllä. Ehdotusta voidaan pitää näin ollen myös oikeasuhtaisena.

Kaksoisrangaistavuus ja tietojenvaihto. Esityksen 1. lakiehdotuksen 44 §:n mukaan Finanssivalvonnalla on sen estämättä, mitä salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada ja velvollisuus luovuttaa asianmukaiset tiedot hallinnollisen menettelyn ja rikosoikeudellisen menettelyn yhteensovittamiseksi. Tietojenvaihto tapahtuisi siis yhteistyön piirissä olevien viranomaisten välillä. Tarkoituksena on, että viranomaiset saavat luottolaitosdirektiivin mukaisesti asianmukaiset tiedot rikosoikeudellisen ja hallinnollisen menettelyn yhteensovittamiseksi.

Tiedot saattaisivat sisältää valtiosääntöisesti arkaluonteisia tietoja, kuten rikostuomioita ja rikoksia koskevia tietoja. Ilman tällaisia tietoja ei menettelyitä pystyttäisi sovittamaan yhteen vaaditulla tavalla. Tällaisten henkilötietojen käsittelyn edellytyksistä säädetään tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa ja tietosuojalain 7 §:ssä. Sovellettavista suojatoimista säädetään tietosuojalain 6 §:n 2 momentissa. Tietosuoja-asetus ei välttämättä edellytä laissa säätämistä siltä osin kuin on kyse 10 artiklassa tarkoitetuista henkilötiedoista, kun käsittely tapahtuu viranomaisen valvonnassa. Niitä pidetään kuitenkin perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännöstä ilmenevinä arkaluonteisina henkilötietoina, jolloin käsittelyoikeudesta on perusteltua säätää laissa erikseen. Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaisesti ehdotetussa säännöksessä on täsmällisesti ja tarkkarajaisesti säädetty, mitkä tahot voivat tietoja käsitellä ja minkä tehtävän toteuttamiseksi.

Tietojen käsittelyä ei ole kuitenkaan sidottu välttämättömyyteen, sillä luottolaitosdirektiivi edellyttää, että yhteistyön piirissä pitäisi jakaa asianmukaiset tiedot. Luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi on välttämätöntä sitoa tietojen luovutus samoin kuin direktiivissä. Tietoja ei tästä syystä siis voida sitoa välttämättömyysedellytykseen. Perustuslakivaliokunta on aikaisemmin vastaavantyyppisessä sääntely-yhteydessä pitänyt selvänä, että EU:n sekundäärioikeuden etusijan vuoksi unionin asetuksessa säädettyjen tiedonsaantioikeuksien asianmukaista soveltamista on pidettävä perustuslakivaliokunnan viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaan sääntelyyn liittyvässä vakiintuneessa käytännössä tarkoitetulla tavalla välttämättömänä (PeVL 8/2021 vp, PeVL 15/2019 vp, s. 5). Tilannetta voidaan arvioida nyt samoin.

Henkilötietojen käsittely perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan. Henkilötietojen käsittely ei kuitenkaan voi suoraan perustua yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, vaan 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti käsittelyn perusteesta on säädettävä joko unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä. Luottolaitosdirektiivi sisältää velvollisuuden yhteensovittamisesta, joka on pantava täytäntöön kansallisesti. Näin ollen luovutusvelvollisuudesta säätämällä käytetään myös tietosuoja-asetuksen liikkumavaraa.

12.5 Omaisuuden suoja (PL 15 §)

Valvontavaltuudet. Esityksen 2. lakiehdotuksen 10 luvun 10 ja 10 a §:n sekä 11 luvun 10 §:n muutokset ovat merkityksellisiä omaisuuden suojan kannalta. Muutokset liittyvät varojen jaon rajoituksiin sekä muihin erityisiin Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin. Muutosehdotukset ovat kuitenkin luonteeltaan voimassa olevia valtuuksia vastaavia. Pääosin muutosehdotuksissa on kyse tarkentavista täsmennyksistä olemassa oleviin valtuuksiin.

Perustuslakivaliokunta on aiemmin luottolaitostoiminnan sääntelyä arvioidessaan todennut viranomaisvalvonnan sekä siitä johtuvien valtuuksien käyttämisen olevan välttämätöntä luottolaitostoiminnalle ominaisen yleisövarojen laajamittaisen vastaanottamisen vuoksi ja katsonut perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävien, ennen muuta rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamista tarkoittavien ja siten myös asiakkaiden suojaan liittyvien perusteiden puoltavan sääntelyä (PeVL 24/2002 vp ja PeVL 16/2003 vp). Perustuslakivaliokunnan käytännössä on myös katsottu, että laissa asetettavien velvollisuuksien koskiessa pörssiyhtiöitä tai muita varallisuusmassaltaan huomattavia oikeushenkilöitä lainsäätäjän liikkumavara on omaisuudensuojan näkökulmasta lähtökohtaisesti suurempi kuin silloin, kun sääntelyn vaikutukset muodostuisivat hyvin välittömiksi oikeushenkilön taustalla olevien luonnollisten henkilöiden asemalle (ks. muun muassa PeVL 9/2008 vp s. 4, PeVL 10/2007 vp s. 2, PeVL 54/2005 vp s. 3, PeVL 32/2004 vp s. 2, PeVL 61/2002 vp s. 3–4, PeVL 34/2000 vp s. 2). Lisäksi luottolaitoksen varojenjaon rajoittamiseen liittyvän erityistoimivallan kanssa vastaavan tyyppisen viranomaistoimivallan on aikaisemmassa perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä katsottu olevan sopusoinnussa perustuslaissa säädetyn omaisuuden suojan kannalta toimivallan käyttöön liittyvien edellytysten vuoksi (PeVL 24/2002 vp, s. 2).

Yritysjärjestelyjä ja merkittävien osuuksien hankintaa ja luovutusta koskevat esityksen 2. lakiehdotuksen 3 ja 3 a luvun sekä 4–6. lakiehdotusten ehdotukset vastaavat luonteeltaan voimassa olevia ilmoitusvelvollisuuksia sekä Finanssivalvonnan vastustamisvaltuuksia. Valvontaviranomaisen päätöksentekoon sovelletaan hallintolakia. Omistajan määräämisvaltaa rajoittavien viranomaistoimien on siten muun ohella täytettävä hallintolain 6 §:ssä mainittujen tarkoitussidonnaisuuden ja suhteellisuuden vaatimukset. Vastaavan kaltaisia säännöksiä valvontaviranomaisen mahdollisuudesta rajoittaa osakkeita tai osuuksia hankkineen omistajan määräämisvaltaa on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 17/2004 vp, PeVL 52/2001 vp, s. 2–3; ks. TaVM 19/2001 vp). Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt säännöksiä ongelmallisina perustuslain kannalta eikä niillä ole ollut vaikutusta lakiehdotusten käsittelyjärjestykseen.

Kaupankäynnin rajoitukset. Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 c § rajoittaa Finanssivalvonnan virkamiesten, johtokunnan jäsenten ja tiettyjen muiden sisäpiiritiedon alaisten henkilöiden mahdollisuutta hankkia tai luovuttaa tiettyjä rahoitusvälineitä. Ehdotettu rajoitus kohdistuu erityisesti tulevaan kaupankäyntiin eli rajoitus estää ennakolta tietynlaisen kaupan. Käytännössä siis rajoitus estää ennakollisesti tietynlaisen rahoitusvälineen hankkimisen siitä hetkestä eteenpäin, kun henkilö on nimitetty virkaan tai tehtävään. Tällainen rajoitus rajaa myös sitä, mihin henkilö voi käyttää nykyistä omaisuuttaan. Rajoitus ei siis estä hankkimasta rajoituksen alaisia rahoitusvälineitä ennen sitä hetkeä, kun henkilö on nimitetty virkaan tai tehtävään. Rajoitukset kohdistuvat kuitenkin osittain myös tällaisiin ennen nimitystä hankittuihin rahoitusvälineisiin, sillä rajoitukset estävät tällaisen omistuksen myymisen tai luovuttamisen sinä aikana, kun henkilö suorittaa virkaa tai tehtävää Finanssivalvonnassa. Tällaisessa tilanteessa rajoitus kohdistuu suoremmin omistajan määräämisvaltaan. Lisäksi luottolaitosdirektiivissä on säädetty viranomaiselle oikeus vaatia tällaisen omistuksen myymistä tai luovuttamista. Tällainen toimivaltuus puolestaan tarkoittaa syvempää käyttö- ja määräämisvallan rajoittamista. Näin ollen hankinta- ja luovutuskielto vaikuttaa

omaisuudensuojaan kolmella tavalla: se estää uuden rahoitusvälineen hankkimisen viran tai tehtävän aikana, rajoittaa jo omistetun rahoitusvälineen myymistä tai luovuttamista sekä tapauskohtaisesti voi velvoittaa henkilön myymään tai luovuttamaan jo omistamansa rahoitusvälineen.

Yleislausekkeen soveltaminen. Perustuslakivaliokunta on todennu, että mikäli omistusoikeuteen aikaisemmin kuuluvia oikeuksia vähennetään tai rajoitetaan, puututaan samalla omaisuuteen, vaikka omistusoikeuden kohteena oleva esine sinänsä säilyisikin koskemattomana haltijallaan (esim. PeVL 14/1982 vp, PeVL 18/1983 vp, PeVL 2/1986 vp). Ehdotetun 16 c §:n säännökset hankinnan ja luovutuksen rajoittamisesta ovat merkityksellisiä perustuslain 15 §:n omaisuudensuojan kannalta. Perustuslain 15 § sisältää omaisuudensuojan yleislausekkeen (1 momentti). Yleislausekkeen perusteella arvioidaan omistajan käyttöoikeuksien ja määräämisvallan erilaisia rajoituksia.

Käytännössä on kyse siitä, että sen ajaksi, kun henkilö on virassa tai tehtävässä Finanssivalvonnassa, hän ei voisi käyttää täysimääräisesti määräämisvaltaansa omistuksen osalta. Käyttöoikeuksia, esimerkiksi osakkeenomistajan oikeuksia ja panttausoikeutta, ei ole kuitenkaan rajoitettu. Henkilö ei täysin menetä mahdollisuutta käyttää omaisuuttaan normaalilla tavalla. Kun henkilö lähtee toimesta tai virasta, on rahoitusvälineet jälleen täysin henkilön määräämisvallassa. Ehdotetun 16 c §:n 1 momentin rajoitus ei kohdistu omistusoikeuksiin eikä se ole luonteeltaan niin merkittävä käyttörajoitus, että sitä olisi pidettävä tosiasiallisesti pakkolunastuksena, sillä rajoitus ei ole satunnaisesti henkilöön sovellettava ja pykälän poikkeussäännös mahdollistaa myös tietyissä tilanteissa kiellon alaiset omistukset. Perustuslakivaliokunta totesi (PeVL 38/2012 vp), että varojen jäädyttämistä on arvioitava yleislausekkeen näkökulmasta, koska varojen jäädyttämisellä ei puututa omistussuhteisiin. Varojen jäädyttämisen voidaan ajatella osittain rinnastuvan ehdotettuun rajoitukseen. Edellä mainituista syistä 1 momentin rajoitusta arvioidaan yleislausekkeen kautta. Tällaisiin omaisuudensuojan rajoituksiin sovelletaan perusoikeuksien yleisiä rajoitusedellytyksiä.

Hankinnan ja luovutuksen rajoituksilla on vastaava tarkoitus kuin esimerkiksi sisäpiiritiedon väärinkäyttöä koskevilla säännöksillä, jotka estävät sisäpiirikaupat. Säännös sisäpiirikaupoista sekä niihin liittyvä rikosoikeudellinen seuraamus ei kuitenkaan täysin tehokkaasti ennalta ehkäise tilanteita, joissa virkamiehenä saatuja salassa pidettäviä tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamia tietoja voitaisiin käyttää kaupankäynnissä. Tämä voidaan nähdä puutteena yleisen edun ja virkatoiminnan puolueettomuuden suojaamisessa ja mahdollisen korruption estämisessä. Luottolaitosdirektiiviin perustuvilla kaupankäynnin rajoitusten tarkoituksena voidaan nähdä sen estäminen, että valvonnassa saatuja tietoja pystyisi hyödyntämään kaupankäynnissä. Pyrkimyksenä on riippumattoman valvonnan suojaaminen.

Ehdotettujen säännösten tarkoitus on osaltaan suojata markkinoilla toimivien sijoittajien ja muiden markkinaosapuolten etua sekä varallisuusoikeudellisia perusoikeuksia. Säännösten tarkoitus on samalla suojata yleistä luottamusta arvopaperimarkkinoiden tehokkaaseen ja puolueettomaan toimintaan. Säännösten suojelutarkoitus on näin merkityksellistä myös perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaisen omaisuudensuojan turvaamisen kannalta. Näin ollen ehdotettujen säännösten perusoikeusrajoitusten hyväksyttävyyttä voidaan perustella myös suomalaisten arvopaperimarkkinoiden toimivuuden turvaamiseen liittyvillä yhteiskunnallisilla syillä. Ehdotetulla hankinta- ja luovutuskiellolla on näin olleen hyväksyttävät ja varsin painavat perusteet.

Vastaavanlaisia rajoituksia on kansallisesti voimassa perustuen EU-säännöksiin sekä kansalliseen lakiin. Sisäpiirikauppojen kiellosta on arvopaperimarkkinalain 12 luvun 1 §:n mukaan säädetty EU:n asetuksessa markkinoiden väärinkäytöstä. Kansallisesti on säädetty

sisäpiirikauppoja koskevasta seuraamusmaksusta arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä. Lisäksi rikoslain 51 luvussa säädetään sisäpiiritiedon väärinkäyttöä koskevasta arvopaperimarkkinarikoksesta. Myös Finanssivalvonnasta annetun lain 37 b § sisältää Finanssivalvonnalle toimivaltuuden määräaikaisen kaupankäyntikiellon asettamiseen. Edellä mainittujen säännöksien ei aikanaan arvioitu olevan ongelmallisia perusoikeuksien näkökulmasta ja säännökset käsiteltiin tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä (HE 32/2012 vp, HE 31/2024 vp, HE 65/2016 vp, PeVL 17/2012 vp, jossa perustuslakivaliokunta ei kuitenkaan käsitellyt omaisuuden suojaan liittyviä kysymyksiä).

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 c §:n rajoitus perustuu luottolaitosdirektiivin vaatimuksiin. Rajoituksen soveltamisalaa on kuitenkin laajennettu käyttämällä kansallista liikkumavaraa. Henkilöpiiriltään soveltamisala on rajattu vain sellaisiin henkilöihin, jotka virassaan tai tehtävässään saavat salassa pidettävää tietoa tai muuta luottamuksellista tietoa, jota voitaisiin hyödyntää kaupankäynnissä. Soveltamisalaa on myös kansallisesti laajennettu siten, että kielto koskee muitakin kuin luottolaitoksen liikkeeseen laskemia rahoitusvälineitä, sillä Finanssivalvonnan riippumattomuuden näkökulmasta myös muihin valvottaviin, kuten vakuutusyhtiöiden, sijoituspalveluita ja maksupalveluita tarjoavien yritysten, on yhtä olennaista soveltaa samoja rajoituksia.

Hankinnan ja luovutuksen rajoituksen kohteet ovat erikseen lueteltu pykälässä. Kaupankäyntiä ei voisi käydä esimerkiksi sellaisilla rahoitusvälineillä, jotka ovat Finanssivalvonnan valvottavan liikkeeseen laskemia taikka Euroopan keskuspankin valvomia laitoksia. Hankinta ja luovutus on myös rajoitettu sellaisilla välineillä, joissa on kohde-etuutena edellä mainittu rahoitusväline. Lisäksi rajoitusten piiriin on tuotu sellaiset tietyt järjestelyt, joiden avulla rajoitusta voitaisiin kiertää. Kaupankäynnin rajoitus tarkoittaa siis rajoitusta käydä kauppaa, kun henkilö on tietyssä toimessa tai virassa Finanssivalvonnassa. Pykälässä on pyritty täsmällisesti määrittelemään ne rahoitusvälineet, joilla ei saisi käydä kauppaa. Ehdotetun 16 c §:n 1 momentin 3 kohdan käsite ”sidosyritys” on määritelty säännöskohtaisissa perusteluissa. Pykälän voidaan katsoa täyttävän täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden edellytykset. Pykälän säännösten täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta huolimatta rajoituksen noudattaminen vaatii käytännössä tarkkuutta soveltamisalan henkilöpiiriltä kaupankäyntiä tehdessä.

Kielto on jo lähtökohtaisesti laajuudeltaan oikeassa suhteessa valvonnan riippumattomuuden tavoitteisiin nähden. Kyseessä on vain tietynlaisiin omistuksiin kohdistuva rajoitus. Rajoituksen seurauksena omistuksen arvo ei myöskään alenisi lähtökohtaisesti. Oikeasuhtaisuutta lisäävät myös virkamiehen tai johtokunnan jäsenen oma päätösvalta, poikkeussäännös sekä lupamenettely. Henkilöllä on itsellään mahdollisuus päättää, myykö hän jo olemassa olevan omistuksensa ennen nimitystä tai lain voimaan tuloa vai ottaako sen riskin, että Finanssivalvonta ei myöntäisi lupaa jonkin omistuksen myymiseen viran tai tehtävän aikana. Ehdotetussa pykälässä on säädetty poikkeus 16 c §:n 1 momentin kieltoon (16 c § 3 mom). Poikkeus mahdollistaa sen, että tietyissä tilanteissa myös kiellon alaisten rahoitusvälineiden omistaminen on mahdollista. Lisäksi henkilö voi halutessaan myös hakea lupaa Finanssivalvonnalta kiellon alaisen omistuksen myymiseksi tai luovuttamiseksi.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut, että perustuslain 15 §:n 1 momentin säännöksestä ei johdu myöskään vaatimusta korvata omistajalle mitä tahansa käyttörajoitusta eikä täyden korvauksen vaatimusta korvauksia myönnettäessä. Omaisuuden käyttörajoituksen korvaaminen on vain yksi kokonaisarviointiin vaikuttava osatekijä, joka otetaan huomioon arvioitaessa, onko käyttöoikeuden rajoitus omaisuuden perustuslainsuojan kannalta sallittua (ks. esim. PeVL 55/2018 vp, PeVL 10/2014 vp, PeVL 24/2012 vp, s. 2/II, PeVL 20/2010 vp, s. 4/I ja PeVL 6/2010 vp, s. 4/I). Ympäristölupien epäämiseen liittyen valiokunta totesi, että kenellekään ei voida katsoa perustuslaista johtuvista syistä muodostuvan oikeutta saada

korvausta siitä, että omistaja ei voi käyttää omaisuuttaan toimintaan, joka ei täytä laissa ympäristön turmeltumisen estämiseksi säädettyjä toiminnan sijoittamisen edellytyksiä (PeVL 10/2014 vp). Tässä esityksessä ehdotetun kiellon osalta voitaisiin myös katsoa, että kenellekään ei voida katsoa muodostuvan oikeutta saada korvausta siitä, että omistaja ei voi käyttää omaisuuttaan toimintaan, joka vaarantaa valvonnan riippumattomuuden. Ehdotetun 1 momentin kiellon osalta ei muutoinkaan nähdä tarpeelliseksi korvausta käyttörajoituksesta, sillä henkilöillä on mahdollisuus etukäteen pyrkiä minimoimaan taloudellisia vahinkoja, joita kielto voi aiheuttaa. Lisäksi poikkeussäännös ja lupamenettely mahdollistavat tarvittaessa toimenpiteitä.

Pakkolunastus. Perustuslain 15 § sisältää pakkolunastuslausekkeen (2 momentti). Pakkolunastuslauseke sisältää kvalifioidun lakivarauksen, jonka perusteella pakkolunastuksesta voidaan säätää lailla vain, jos omaisuutta lunastetaan yleiseen tarpeeseen ja täyttä korvausta vastaan. Pakkolunastuksessa on yleensä kysymys omaisuuden pois ottamisesta henkilön suostumuksesta riippumatta ja omaisuuden toiselle siirtämisestä. Perustuslakivaliokunnan käytännössä on katsottu, että perustuslain 15 §:n 2 momentin pakkolunastussäännöksen soveltamisala ei rajoitu ainoastaan sellaisiin tilanteisiin, joissa omistusoikeus siirtyy subjektilta toiselle. Myös pitkälle menevät käyttöoikeuden rajoitukset voivat joissakin tilanteissa olla tosiasiallisilta vaikutuksiltaan rinnastettavissa omaisuuden pois ottamiseen ja merkitä perustuslaissa tarkoitettua pakkolunastusta (PeVL 16/2025 vp, PeVL 35/2020 vp, PeVL 7/2018 vp, PeVL 38/2012 vp, s. 2, PeVL 8/2011 vp, s. 2, PeVL 61/2010 vp, s. 3, PeVL 32/2010 vp, s. 5, PeVL 3/2005 vp, 3–4, PeVL 15/2004 vp, s. 4–5, PeVL 38/1998 vp, s. 3). Tällainen tilanne on käsillä erityisesti silloin, kun käyttörajoitus estää kokonaan omaisuuden käyttämisen pääasialliseen käyttötarkoitukseensa (PeVL 35/2020 vp, PeVL 55/2018 vp).

Valiokunta on myös todennut (PeVL 7/2018 vp, PeVL 61/2010 vp, s. 3) oikeustieteessä katsotun, ettei kysymystä siitä, merkitseekö jokin rajoitustoimenpide omaisuuden tosiasiallista pakkolunastusta, voida ratkaista minkään selkeän säännön pohjalta. Kyseessä on kokonaisvaltainen harkinta, jossa merkityksellisiä seikkoja voivat olla muun muassa, kuinka erityisestä rajoitustoimenpiteestä on kyse, kuinka kokonaisvaltaiseksi rajoituksesta aiheutuva omaisuuden arvonmenetys muodostuu sekä kuinka haitallisen tai muutoin vahingollisen toiminnan rajoittamisesta on kysymys. Lisäksi harkinnassa voi olla merkitystä myös esimerkiksi toimenpiteen kohtuullisuudella sekä sen tarkoitusperän painavuudella, jonka vuoksi rajoitus asetetaan (PeVL 61/2010 vp, s. 3).

Perustuslakivaliokunta on myös katsonut, ettei yleisen tarpeen vaatimus välttämättä edellytä lunastuksen toteuttamista julkisyhteisön hyväksi, vaan lunastetun omaisuuden saajana voi olla muukin taho (PeVL 16/2025 vp, PeVL 7/2018 vp, PeVL 8/2017 vp, s. 6, PeVL 32/2010 vp, PeVL 49/2002 vp, s. 4, PeVL 28/2000 vp, s. 4/I). Esimerkiksi pankkitukea koskevassa esityksessä perustuslakivaliokunta totesi, että perustuslaista ei aiheudu estettä sille, että osakkeet lunastettaisiin omaisuudenhoitoyhtiölle (PeVL 53/2001 vp).

Ehdotetun 16 d §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi vaatia jo omistetun rahoitusvälineen myyntiä tai luovutusta, jos kyseisen rahoitusvälineen omistaminen voi aiheuttaa eturistiriidan. Kyseisellä säännöksellä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin vaatimus. Kyseessä ei ole tyypillinen pakkolunastustilanne, jossa lunastus tapahtuu julkisyhteisön hyväksi. Toimivaltuuden käyttämisen myötä virkaa tai tehtävää suorittava henkilö joutuu kuitenkin myymään omistuksensa tai luovuttamaan ne kolmannelle osapuolelle eli hän menettää määräämisvaltansa tai täysin mahdollisuutensa käyttää omaisuuttaan normaalilla käyttötavalla. Omistus siirtyy markkinoilla sille, joka sen sattuu ostamaan. Näin ollen 1 momentin toimivaltuutta on arvioitava pakkolunastusta koskevan säännöksen näkökulmasta.

Valiokunta on katsonut, että tilanteissa, joissa lunastusta ei tehdä suoraan julkisyhteisön hyväksi, yleisen tarpeen vaatimusta tulee pyrkiä konkretisoimaan aineellisin säännöksin (PeVL 32/2010 vp, s. 5/II, PeVL 49/2002 vp, s. 4/II, PeVL 53/2001 vp, s. 2/I, PeVL 38/1998 vp). Perustuslakivaliokunta ei kuitenkaan kaikissa tapauksissa ole edellyttänyt nimenomaista säännöstä yleisestä tarpeesta, jos yleinen tarve konkretisoituu riittävästi sääntely-yhteydessä (PeVL 53/2001 vp). Ehdotetun 16 d §:n 1 momentin toimivaltuus on sidottu siihen, että henkilön omistus voi potentiaalisesti aiheuttaa eturistiriidan eli esteellisyyden edellytyksien täyttyminen on mahdollista. Eturistiriitaan sitominen edellyttää sitä, että Finanssivalvonta arvioi omistuksen merkitystä suhteessa valvonnan riippumattomuuteen. Yleinen tarve on siis rahoitusmarkkinoiden valvonnan riippumattomuus. Koska toimivaltuuden käyttäminen on sidottu eturistiriitaan, katsotaan yleisen tarpeen vaatimuksen konkretisoituvan riittävästi tässä sääntely-yhteydessä.

Finanssivalvonnan toimivaltuus on sidottu eturistiriitaan. Luottolaitosdirektiivi ei määrittele, mitä eturistiriidalla tarkoitetaan. Kansallisesti määriteltäisiin, että eturistiriidalla tarkoitetaan hallintolain mukaista esteellisyyttä. Jos omistus olisi sellainen, että se voisi aiheuttaa hallintolain mukaisen esteellisyyden, Finanssivalvonta voisi käyttää toimivaltuuttaan. Pykälään lisättiin oikeasuhtaisuuden tueksi kansallisen liikkumavaran mahdollistama säännös, jonka mukaan Finanssivalvonnan on otettava huomioon mahdollisen eturistiriidan luonne ja vakavuus, omistuksen merkittävyys ja 1 momentissa tarkoitetun henkilön rooli Finanssivalvonnassa. Omistajan määräämisvaltaa rajoittavan toimivaltuuden käyttämisen on muun ohella täytettävä hallintolain 6 §:ssä mainittujen tarkoitussidonnaisuuden ja suhteellisuuden vaatimukset.

Pakkolunastuslakiin tulee sisältyä oikeussuojasäännös sikäli kuin oikeus pakkolunastukseen arvioidaan erillään korvauksen vahvistamismenettelystä (valitusoikeus päätöksestä). Osaltaan tämä seuraa PL 21 §:n oikeusturvaperusoikeudesta, mutta perustuslakivaliokunta on todennut, että pakkolunastukseen liittyy itsenäinen oikeusturvavaatimus (PeVL 7/2009 vp). Ehdotetussa 16 d §:n 3 momentissa säädettäisiin, että pakkomyynnistä ja -luovutuksesta sekä korvauksesta annetusta päätöksestä saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Näin ollen päätöksen kohteen oikeusturva on turvattu erityisellä säännöksellä.

Täysi korvaus. Perustuslain 15 §:n 2 momentissa säädetyn täyden korvauksen vaatimuksen on perustuslakivaliokunnan käytännössä katsottu täyttyvän, kun lunastuskorvauksen perusteisiin ja määräämiseen sovelletaan lunastuslakia (PeVL 16/2025 vp, PeVL 7/2018, PeVL 15/2004 vp, s. 4, PeVL 49/2002 vp, s. 4/II, PeVL 4/2000 vp). Täydestä korvauksesta voidaan kuitenkin säätää myös erityislailla (PeVL 16/2025 vp, PeVL 53/2001 vp, s. 2/II). Perustuslakivaliokunta on todennut, että perustuslaissa käytetyt käsitteet ovat autonomisia suhteessa tavallisessa laissa tehtäviin luokitteluihin (PeVL 12/2015 vp, s. 3, PeVL 17/2018 vp, s. 2 ja PeVL 2/2024 vp, s. 6).

Perustuslakivaliokunnan mielestä korvauksen tulee saattaa omaisuuden haltija siihen taloudelliseen asemaan, jossa tämä olisi ollut, jos pakkolunastusta ei olisi tehty. Varallisuusaseman muuttumattomuuden periaatetta on perustuslakivaliokunnan mielestä syytä pitää perustuslain 15 §:n 2 momentin täyden korvauksen kannalta keskeisenä lähtökohtana. Perustuslakivaliokunnan mukaan on lisäksi selvää, että perustuslain 15 §:n 2 momentin kvalifioidusta lakivarauksesta johtuu, että pakkolunastuksessa ei voida poiketa täyden korvauksen vaatimuksesta. Säännös ei siten mahdollista korvaustason harkintaa esimerkiksi sen perusteella, kuinka painavaan yleiseen tarpeeseen lunastuksesta säädetään. (PeVL 16/2025 vp)

Ehdotetun 16 d §:n 2 momentin rahoitusvälineen omistajalla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetun myynnin vuoksi aiheutuvista taloudellisista menetyksistä omaisuuden markkina-

arvoa vastaava täysi korvaus. Perustuslakivaliokunnan totesi lunastuslain uudistuksen osalta, että täyden korvauksen vaatimuksen kiinnittäminen käyvän hinnan sijasta markkina-arvoon ei ole ongelmallista perustuslain 15 §:n 2 momentin täyden korvauksen vaatimuksen kannalta (PeVL 16/2025 vp). Ehdotetun 16 d §:n täyden korvauksen kiinnittämistä markkina-arvoon ei myöskään olisi perustetta pitää ongelmallisena perustuslain kannalta.

Laissa ei määriteltäisi markkina-arvon käsitettä. Yleisesti markkina-arvolla tarkoitetaan sellaista arvioitua rahamäärää, jolla omaisuus arvopäivänä vaihtaisi omistajaa liiketoimeen halukkaiden ja toisistaan riippumattomien myyjän ja ostajan välillä. Käsitettä ei ole tarvetta täydentää tai täsmentää kansallisesti lainsäädännön tasolla. Täyden korvauksen vaatimus saa käytännössä sisältönsä arvon määrityksen myötä. Perustuslakivaliokunta kiinnitti lunastuslain osalta huomiota juuri siihen, että käytännössä markkina-arvo saa oikeudellisen sisältönsä arvonmääritysmenetelmien soveltamisessa. Perustuslakivaliokunta katsoi, että on perustuslain 80 §:n kannalta ongelmallista jättää arviointimenetelmän valinta määräytymään soveltamiskäytännössä hallituksen esityksen perustelujen pohjalta. Perustuslakivaliokunta totesi, että sääntelyä on välttämätöntä muuttaa siten, että siinä säädetään käytettävissä olevista arviointimenetelmistä tai vähintään menetelmän valinnasta täyden korvauksen turvaavalla tavalla. Perustuslakivaliokunnan mielestä kyseisessä sääntely-yhteydessä yksiselitteisimmin perustuslain 15 §:n 2 momentin täyden korvauksen vaatimuksen täyttää sellainen luotettava arvonmääritysmenetelmä, joka johtaa korkeimpaan arvoon. (PeVL 16/2025 vp)

Ehdotetussa 16 d §:ssä säädettäisiin edellä mainittujen perustuslakivaliokunnan kantoja vastaavasti, että markkina-arvo on määritettävä sellaisella luotettavalla menetelmällä, joka johtaa omaisuuden korkeimpaan arvoon. Säännöskohtaisissa perusteluissa täydennetään, että Arviointimenetelmäksi on valittava vakiintuneesti kohteeseen parhaiten soveltuva arviointimenetelmä. Arviointimenetelmiä ovat esimerkiksi markkinaperusteiset menetelmät, tuotto- ja kassavirta-analyysit, kirjanpito- ja arvotusmenetelmät ja muut malliperusteiset menetelmät. Menetelmä tulee kussakin yksittäistapauksessa valita sen mukaan, joka luotettavimmin johtaa täyden korvauksen takaavaan markkina-arvoon. Lähtökohtaisesti rahoitusvälineille on suoraviivaista määrittää markkina-arvo, sillä pääosa rahoitusvälineistä myydään julkisessa kaupankäynnissä, joten viimeisimmät kaupankäyntihinnat ovat helposti saatavilla ja ne ovat lähes reaaliaikaisia.

Markkina-arvon lisäksi rahoitusvälineen myynnistä maksettaisiin korvausta, jos myynnistä aiheutuu tappiota, kustannuksia tai muuta vahinkoa rahoitusvälineen omistajalle. Vahingonkorvaus yhdessä markkina-arvoon perustuvaan korvauksen kanssa varmistaa sen, että korvaus on perustuslain mukainen täysi korvaus.

Ehdotetun 16 d §:n mukaan maksettavasta korvauksesta vähennetään summa, jonka rahoitusvälineen omistaja on saanut rahoitusvälineen myynnistä. Säännöksen ei ole tarkoitus alentaa henkilön saamaa korvausta alhaisemmaksi kuin täysi korvaus, vaan säännöksellä otetaan huomioon käytännön tilanne, kun rahoitusväline myydään markkinoilla muulle kuin Finanssivalvonnalle. Lisäksi 16 d §:n mukaan korvausta ei makseta siltä osin, kuin rahoitusvälineen omistaja tai hänen lähipiiriinsä kuuluva henkilö saisi perusteetonta taloudellista etua myynnin järjestelyistä. Säännöksen tarkoituksena on estää tilanteet, jossa henkilö saisi myyntijärjestelyn avulla perusteetonta etua siten, että henkilö hyötyisi rahallisesti täyttä korvausta enemmän.

12.6 Viranomaisen harkintavalta ja säädösvallan delegointi (PL 80 §)

Määrättyjä seikkoja koskevaa säädösvaltaa voidaan delegoida viranomaiselle perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaisesti vain, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä

sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Näiltä osin kyse on valtuuttavan lain yleistä tarkkarajaisuutta pidemmälle menevästä vaatimuksesta määritellä valtuuden piiriin kuuluvat asiat laissa. Perustuslaki edellyttää lisäksi, että viranomaiselle lailla säädettävän valtuuden tulee lisäksi olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu, eli tässäkin suhteessa valtuutukselta edellytetään tavanomaista suurempaa täsmällisyyttä (PeVL 42/2018 vp, PeVL 45/2016 vp, s. 6, PeVL 34/2012 vp).

Perustuslain esitöiden mukaan erityinen syy olisi käsillä lähinnä silloin, kun kyseessä on tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä (HE 1/1998 vp, s. 133). Sääntelyn kohteeseen liittyvinä erityisinä syinä pidetään myös säänneltävään toimintaan liittyvien ammatillisten erityispiirteiden runsautta (PeVL 16/2003 vp, s. 3/II, PeVL 67/2002 vp, s. 3–4, PeVL 24/2002 vp, s. 6). Perustuslakivaliokunta on painottanut käytännössään, että perustuslain 80 §:n takia on olennaista, että säänneltävästä asiasta on riittävät perussäännökset laissa (PeVL 10/2016 vp, s. 5, PeVL 49/2014 vp, s. 6).

Asetuksenantovaltuudet. Esityksen 2. lakiehdotuksessa esitetään uusia asetuksenantovaltuuksia valtiovarainministeriölle. Luottolaitoslain 3 a luvun 1 ja 5–7 § sisältävät asetuksenantovaltuudet luottolaitosdirektiivin 27 a–27 d, 27 f ja 27 h–27 k artiklojen täytäntöönpanemiseksi. Asetuksenantovaltuudet koskevat ilmoitusmenettelyä sekä arviointimenettelyä. Molemmista menettelyistä on perussäännökset ehdotetun 3 a luvun pykälissä. Luottolaitosdirektiivin artiklat ovat luonteeltaan yksityiskohtaisia, teknisiä sekä pitkiä. Artikloissa säädetään hyvinkin tarkasti, miten menettelyiden määräajat määräytyvät erilaisissa tilanteissa, millaisia tietoja on toimitettava ilmoituksessa sekä tarvittaessa arvioinnin aikana sekä millä tavalla viranomaisten on tehtävä yhteistyötä keskenään. Näiden vaatimusten teknisyys ja yksityiskohtaisuus huomioiden on tarkoituksenmukaisempaa sisällyttää ne alemman asteiseen lainsäädäntöön. Valtuuksien sisältö ilmenee tarkasti laista ja perussäännöksiä on täydennetty jatkovalmistelussa.

Luottolaitoslakiin ehdotetun 7 luvun 4 b §:n 4 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta, jonka mukaan tarkemmat ilmoitusmenettelystä ja ilmoitukseen liitettävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Asetuksella olisi tarkoitus panna täytäntöön kansallisesti tarkemmat luottolaitosdirektiivin uudistetun 91 artiklan 1 d ja 1 e kohdissa säädetyt vaatimukset. Näiden vaatimusten teknisyys ja yksityiskohtaisuus huomioiden on tarkoituksenmukaisempaa sisällyttää ne alemman asteiseen lainsäädäntöön. Valtuuden sisältö ilmenee tarkasti laista ja perussäännöksiä on täydennetty jatkovalmistelussa.

Määräyksenantovaltuudet. Perustuslakivaliokunta on useasti aiemmin pitänyt mahdollisena määräystenantovallan osoittamista Finanssivalvonnalle ja sitä edeltäneille Rahoitustarkastukselle ja Vakuutusvalvontavirastolle (ks. esim. PeVL 24/2013 vp sekä PeVL 28/2008 vp, s. 3/II ja siinä mainitut lausunnot). Sääntelyn kohteena olevaan toimintaan liittyy runsaasti sellaisia ammatillisia erityispiirteitä, joita valiokunnan käytännössä on vakiintuneesti pidetty perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettuina erityisinä syinä.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16, 16 a ja 16 c §:ssä ehdotetaan määräyksenantovaltuuksia Finanssivalvonnalle. Määräyksenantovaltuuksiin liittyvistä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista säädettäisiin ehdotetussa 16, 16 a ja 16 c §:ssä. Lisäksi säännöskohtaiset perustelut sisältävät tulkintaa rajaavia ja ohjaavia mainintoja. Määräyksenantovaltuuksien alaan kuuluvat seikat ovat sääntelyn sisällön täsmentämistä ja niiden tarkoituksena on tukea perussäännöksien toteutumista käytännössä. Täsmentävän sääntelyn antaminen on perusteltua delegoida Finanssivalvonnalle sääntelyn luonteen edellyttämän rahoitusmarkkinoiden syvällisen tuntemuksen vuoksi. Määräyksenantovaltuudet sisältävät vähäistä harkintavaltaa Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan uusille valtuuksille

on yhteiskunnallinen tarve, jotta valvonnan kannalta haitallisiin eturistiriitatilanteisiin voidaan puuttua tarvittaessa lähempänä käytännön soveltamisen tasoa. Eturistiriitailmoituksella taataan luottamus valvontaviranomaisen riippumattomuuteen.

Ehdotetun 16 §:n osalta annettavia tietoja koskeva määräyksenantovaltuus on arvioitu erityisen tarpeelliseksi, sillä Finanssivalvonnalta on pyydetty jo voimassa olevan lain osalta sekä tämän esityksen valmistelun osalta lain säännöksiä yksityiskohtaisempia ja tarkempia tulkintoja ilmoitettavista tiedoista. Tarkempien säännösten antaminen mainitussa aihepiirissä edellyttää rahoitusmarkkinavalvonnan ja siihen liittyvien mahdollisten eturistiriitojen syvällistä tuntemusta, mihin Finanssivalvonnalla on parhaat valmiudet.

Ehdotetun 16 a §:n 7 momentin määräyksenantovaltuus sisäpiiri-ilmoituksen antamisen tavasta, ilmoitettavista tiedoista sekä niistä henkilöistä, jotka kuuluvat 16 a §:n 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin, on arvioitu erityisesti tarpeelliseksi. Lakia pitäisi täsmentää teknisillä oikeussäännöillä, jotta Finanssivalvonnan henkilöstölle on selvempää säännösten soveltaminen. Tarkempien säännösten antaminen mainitussa aihepiirissä edellyttää rahoitusmarkkinavalvonnan ja siihen liittyvien sisäpiiritietojen syvällistä tuntemusta, mihin Finanssivalvonnalla on parhaat valmiudet. Määräyksenantovaltuuden on tarkoitus myös täydentää lakia alemman asteisella tasolla entisestään lain säännöksen täsmällisyyttä henkilöpiirin osalta. Ainoastaan Finanssivalvonnalla on tiedossa ne henkilöt, jotka eivät ole Finanssivalvonnan virkamiehiä, mutta voivat erinäisten ulkoistus- tai palvelusopimukseen perustuen saada sisäpiiritietoa. Lain tasoisesti ei sen vuoksi pystytä täysin käytännön tasolle asti määrittelemään soveltamisalaa henkilöpiirin osalta, vaan määrittely tehtäisiin Finanssivalvonnan määräyksellä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 16 c §:n 6 momentin mukaan Finanssi voi antaa määräyksiä 5 momentissa tarkoitetun kaupankäyntiluvan pyytämisestä Finanssivalvonnalta. Määräyksessä määriteltäisiin tarkemmin sitä, millaisia tietoja lupaa hakiessa tulisi esittää ja miten lupaa voi hakea. Määräyksen sisältö vastaisi osittain Finanssivalvonnan voimassa olevaa ohjeistusta kaupankäyntilupien hakemisesta. Tarkempien säännösten antaminen luvan teknisestä hakemisesta edellyttää luvan myöntämiseen tarvittavien tietojen käytännön tuntemusta, mihin Finanssivalvonnalla on parhaat valmiudet.

Esityksen 2. lakiehdotuksen 3 a luvun 5 ja 6 §:n, 7 luvun 4 b §:n, 17 luvun 7 ja 14 §:n sekä 18 luvun 4 c §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä, jotka ovat luonteeltaan teknisiä. Tarkempien säännösten antaminen tietojen toimittamisesta ja menettelyiden käytännöstä edellyttää käytännön tuntemusta, mihin Finanssivalvonnalla on parhaat valmiudet. Luottolaitoslain 3 a luvun 5 ja 6 §:n määräyksenantovaltuudet ovat alisteisia asetuksenantovaltuuksille.

12.7 Yhteenveto

Edellä on käsitelty esitykseen sisältyvien lakiehdotusten suhdetta perustuslakiin. Esityksen valmistelussa on tunnistettu erityisiä tulkintakysymyksiä liittyvän esityksen 1. lakiehdotuksen 42 §:n 5 momentissa säädettäväksi ehdotettavaan poikkeukseen niin sanotusta kaksoisrangaistavuuden kiellosta sekä saman lakiehdotuksen 44 §:ssä säädettäväksi ehdotettavaan sääntelyyn viranomaisten ja tuomioistuinten välisestä tietojenvaihdosta. Edellä kuvatun mukaisesti katsotaan kuitenkin, että lakiehdotukset täyttävät perustuslain asettamat vaatimukset ja että lait voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella ja koska pankkialan sääntelyä sekä keskusvastapuolia koskevissa direktiiveissä ja keskusvastapuolia koskevassa asetuksissa on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla ja joita ehdotetaan täydennettäviksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 40 §:n 3 momentti ja 41 §:n 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 40 §:n 3 momentti laissa 611/2014 ja 41 §:n 7 momentti laeissa 1279/2015, 524/2021 ja 954/2021,

muutetaan 8 §:n 3 ja 9 kohta, 9 §:n 2–4 ja 6 momentti, 10 §:n 2 momentin 13 kohta, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentin 7 kohta, 16, 16 a ja 26 §, 32 a §:n 1 momentin 4 kohta, 32 b §:n 1 ja 2 momentti, 38 §:n 1 momentin 4 kohta, 40 §:n 2 momentin 1 kohta ja 6 momentti, 41 §:n 3 momentti, 41 a–41 c §, 42 §, 71 §:n 1 momentin 16 kohta ja 5 momentti sekä 73 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 2 momentti ja 10 §:n 2 momentin 13 kohta laissa 1442/2016, 12 §:n 1 momentin 7 kohta laissa 1380/2025, 16 § osaksi laissa 752/2012, 16 a § laissa 752/2012, 26 § laeissa 170/2014, 611/2014, 311/2015, 1442/2016, 235/2021, 524/2021, 599/2021 ja 42/2026, 32 a §:n 1 momentin 4 kohta laissa 599/2021, 32 b §:n 1 momentti laissa 207/2009, 32 b §:n 2 momentti laissa 893/2017, 38 §:n 1 momentin 4 kohta ja 40 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 316/2020, 40 §:n 6 momentti laissa 379/2021, 41 §:n 3 momentti laissa 697/2024, 41 a §, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 524/2021, 954/2021, 205/i2022, 214/2022, 192/2023, 403/2024, 697/2024, 83/2025 ja 1380/2025, 41 b ja 41 c § laissa 1071/2017, 42 § laeissa 752/2012 ja 611/2014, 71 §:n 1 momentin 16 kohta laissa 402/2018 sekä 73 §:n 3 momentti laissa 21/2020,

lisätään 8 §:ään uusi 10 ja 11 kohta, 10 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1442/2016, uusi 14 ja 15 kohta, 12 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 194/2011 ja 1380/2025, uusi 8 kohta, lakiin uusi 16 b, 16 c ja 16 d §, lakiin uusi 2 a luku, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 241/2018, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 599/2021, 205/2022, 192/2023, 403/2024 ja 556/2024, uusi 15 momentti, 32 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 207/2009, 752/2012, 352/2017, 893/2017 ja 1071/2017, uusi 6 momentti, 33 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012 ja 1071/2017, uusi 4 ja 5 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 6 momentiksi, lakiin uusi 35 b § ja sen edelle uusi väliotsikko, 39 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012 ja 403/2024, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, lakiin uusi 40 b, 41 d ja 41 e §, lakiin siitä lailla 1071/2017 kumotun 44 §:n tilalle uusi 44 § sekä lakiin uusi 71 e § seuraavasti:

8 §

Pankkivaltuusto

Pankkivaltuuston tehtävänä on:

— —

3) päättää johtokunnan jäsenen ja varajäsenen erottamisesta ja pidättämisestä määräajaksi tehtävästään;

— —

9) päättää johtokunnan jäsenille maksettavista palkkioista;

10) päättää johtajalle, johtokunnan jäsenelle ja varajäsenelle määrättävästä 17 b §:ssä tarkoitetusta karenssista ja 17 d §:ssä säädetystä korvauksesta karenssin ajalta;

11) päättää johtajan, johtokunnan jäsenen ja varajäsenen 17 e §:ssä säädetystä rikkomusmaksusta.

9 §

Johtokunta

— —

Yksi jäsenistä nimitetään valtiovarainministeriön ehdotuksen perusteella, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksen perusteella sekä yksi Suomen Pankin ehdotuksen perusteella. Valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdotuksesta nimitettäville jäsenille valitaan lisäksi samassa järjestyksessä kullekin varajäsen. Johtokuntaan valitaan lisäksi vähintään kaksi muuta jäsentä. Johtokunnan jäsenellä ja varajäsenellä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan. Julkiset nimityksen perusteet on julkaistava Finanssivalvonnan internetsivuilla siten, että ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot julkaistaan.

Johtokunnan sekä jokaisen johtokunnan jäsenen on oltava tehtävässään valvottavasta, ulkomaisesta valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta riippumaton eikä johtokunta tai johtokunnan jäsen saa pyytää tai vastaanottaa ohjeita tai määräyksiä julkiselta tai yksityiseltä elimeltä tai toimijalta. Johtokunnan jäsen ja varajäsen eivät saa kuulua valvottavan, ulkomaisen valvottavan eikä 4 §:n 6 momentissa tarkoitetun eläkelaitoksen hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla niiden palveluksessa. Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Johtokunnan toimikausi on kolme vuotta. Johtokunnan jäsen ja varajäsen voi toimia tehtävässä yhteensä enintään 14 vuotta.

— —

Jos johtokunnan jäsen tai varajäsen on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta, hänet voidaan määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidätettäväksi tehtävästään ja menettämään palkkioetunsa. Jos johtokunnan jäsen tai varajäsen on tuomittu rikoksesta tai hän ei enää täytä tehtävän pätevyysvaatimusta, hänet voidaan erottaa tehtävästään. Jos erotettu henkilö ei vastusta, julkiset erottamisen perusteet on julkaistava Finanssivalvonnan internetsivuilla siten, että ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot julkaistaan.

10 §

Johtokunnan tehtävät

— —

Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät:

— —

13) nimetä YVM-asetuksessa tarkoitettuun valvontaelimeen Finanssivalvonnan edustaja sekä edustajan ollessa estynyt tämän sijainen;

14) päättää nimittämänsä virkamiehen 17 b §:ssä tarkoitetusta karenssista ja 17 d §:ssä säädetystä korvauksesta karenssin ajalta;

15) päättää Finanssivalvonnan virkamiehen 17 e §:ssä tarkoitetusta rikkomusmaksusta.

— —

11 §

Johtaja

Finanssivalvonnan päällikkönä on johtaja. Johtajan toimikausi on viisi vuotta. Johtaja voi toimia tehtävässä yhteensä enintään 15 vuotta.

— —

12 §

Johtajan tehtävät

Johtajan tehtävänä on:

— —

7) tehdä esitys seuraamusmaksun määräämisestä eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain (1377/2025) 13 §:ssä tarkoitetulle tekoälyjärjestelmien valvonnan seuraamusmaksulautakunnalle;

8) päättää nimittämänsä virkamiehen 17 b §:ssä tarkoitetusta karenssista ja 17 d §:ssä säädetystä korvauksesta karenssin ajalta.

— —

16 §

Eturistiriitailmoitus

Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, johtajan sekä Finanssivalvonnan virkamiehen on ennen virkaan nimittämistä sekä vuosittain annettava ilmoitus:

1) omistuksestaan yrityksissä ja sellaisten rahoitusvälineiden omistusosuuksista, jotka voivat aiheuttaa eturistiriitoja;

2) merkittävästä muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta varallisuudestaan, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja;

3) veloista, takauksista ja muista vastuusitoumuksista, jotka voivat aiheuttaa eturistiriitoja;

4) muista kuin 3 kohdassa tarkoitetuista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa virkaan kuuluvia tehtäviä.

Edellä 1 momentissa eturistiriidalla tarkoitetaan tilannetta, jossa 1 momentissa tarkoitettu henkilö on esteellinen hallintolain 28 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön on viivytyksettä ilmoitettava ilmoituksen sisältämissä tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista sekä korjattava niissä havaitsemansa puutteet. Hänen on tarvittaessa myös Finanssivalvonnan pyynnöstä annettava tietoja 1 momentissa tarkoitetuista seikoista.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista, 3 momentissa tarkoitetuista olennaisista muutoksista ja ilmoituksen antamisen tavasta.

Ilmoituksen sisältämät tiedot 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ovat salassa pidettäviä.

16 a §

Sisäpiiri-ilmoitus

Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, johtajan sekä Finanssivalvonnan virkamiehen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus yhden kuukauden kuluessa siitä, kun hän aloitti tehtävässään.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös henkilöön, joka Finanssivalvonnan lukuun suorittamiensa työtehtäviensä myötä saa säännöllisesti haltuunsa 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai muita rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen tai muu henkilö, jonka edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu ilmoitusvelvollinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa ilmoitusvelvollisella tai 1 kohdassa tarkoitetulla henkilöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen tai muun henkilön ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiri-ilmoitukseen on sisällytettävä 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetun henkilön ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Edellä 3 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle neljäntoista päivän kuluessa seuraavista muutoksista:

1) 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sisäpiiri-ilmoituksen antamisen tavasta, ilmoitettavista tiedoista sekä niistä edellytyksistä, joiden perusteella henkilön katsotaan kuuluvan 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

16 b §

Sisäpiirirekisteri

Finanssivalvonta pitää saaduista ilmoituksista sisäpiirirekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla ilmoitusvelvollisen 16 a §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetun henkilön ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat mainitussa momentissa tarkoitetut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä omistusten muutokset. Jos mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, salassapitosäännösten estämättä sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa sellaisista arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetuista arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista, jotka ovat välttämättömiä 16, 16 a ja 16 c §:ssä säädettyjen velvoitteiden valvomiseksi.

Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin ilmoitusvelvollisen henkilötiedot ovat salassa pidettäviä.

16 c §

Hankinta- ja luovutuskielto

Johtokunnan jäsenen ja varajäsen, johtaja, Finanssivalvonnan virkamies sekä 16 a §:n 2 momentissa tarkoitettu ei saa hankkia tai luovuttaa:

1) rahoitusvälineitä, jotka ovat Finanssivalvonnan valvottavan tai Euroopan keskuspankin valvottavan liikkeeseen laskemia;

2) rahoitusvälineitä, joiden kohde-etuutena on 1 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline;

3) rahoitusvälineitä, jotka ovat Finanssivalvonnan tai Euroopan keskuspankin valvottavan suoran tai välillisen emoyrityksen, tytäryrityksen tai sidosyrityksen liikkeeseen laskemia;

4) rahoitusvälineitä, joiden kohde-etuutena on 3 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline;

5) rahoitusvälineitä, jotka ovat ryhmävalvonnan piiriin kuuluvan liikkeeseen laskemia;
6) muita kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuja luottolaitosten oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

Edellä 1 momentissa säädettyä kieltoa sovelletaan myös sellaisiin järjestelyihin, jossa henkilö on sijoitussidonnaisen vakuutuksen, kapitalisaatiosopimuksen tai muun vakuutussopimuksen osapuoli ja henkilö itse voisi valita 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen vakuutuksen tai sopimuksen sijoituskohteeksi.

Poiketen 1 ja 2 momentissa säädetystä kielto ei kuitenkaan koske seuraavia tilanteita, jos kolmannet osapuolet ja yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset eivät pääasiallisesti sijoita 1 momentissa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin:

1) kaupankäynti rahoitusvälineillä, jotka ovat kolmansien osapuolten hallinnoimia eikä rahoitusvälineen omistajilla ole mahdollisuutta osallistua salkunhoitoon;
2) sijoittaminen sijoitusrahastoihin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilö ei saa tehdä 1 tai 2 momentissa tarkoitettua hankintaa tai luovutusta sellaisen henkilön lukuun, jonka edunvalvojana tai vahvistettuna edunvalvontavaltuutettuna hän toimii tai sellaisen yhteisön lukuun, jossa hänellä on määräysvalta, tai muulla tavalla omaan lukuun toisen henkilön tai yhteisön kautta.

Finanssivalvonta voi kuitenkin sallia sellaisen 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen tai sijoituksen myymisen tai luovuttamisen, joka omistettiin sinä hetkenä, kun 1 momentissa tarkoitettu henkilö nimitettiin virkaan tai tehtävään. Kaupankäyntiin on tällöin pyydettävä lupa Finanssivalvonnalta. Lupahakemukseen on sisällytettävä asian käsittelemiseksi tarpeelliset yhteystiedot, tiedot luovutettavasta tai myytävästä rahoitusvälineestä sekä muut tarpeelliset tiedot.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 5 momentissa tarkoitetun luvan lupamenettelystä ja lupahakemuksessa vaadittavista tiedoista ja niiden toimittamisesta..

16 d §

Rahoitusvälineen pakkomyynti tai -luovutus

Finanssivalvonta voi vaatia sellaisen 16 c §:n 1 momentin 1–5 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen myymistä tai luovuttamista kohtuullisen ajan kuluessa, joka omistettiin sinä hetkenä tai sen jälkeen, kun 16 c §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö nimitettiin virkaan tai tehtävään, ja jonka omistaminen voi aiheuttaa eturistiriidan. Finanssivalvonnan on otettava huomioon mahdollisen eturistiriidan luonne ja vakavuus, omistuksen merkittävyys ja 1 momentissa tarkoitetun henkilön rooli Finanssivalvonnassa.

Rahoitusvälineen omistajalla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetun myynnin vuoksi aiheutuvista taloudellisista menetyksistä omaisuuden markkina-arvoa vastaava täysi korvaus. Markkina-arvo on määritettävä sellaisella luotettavalla menetelmällä, joka johtaa omaisuuden korkeimpaan arvoon. Maksettavasta korvauksesta vähennetään summa, jonka rahoitusvälineen omistaja on saanut rahoitusvälineen myynnistä. Korvausta ei makseta siltä osin, kuin rahoitusvälineen omistaja tai hänen lähipiiriinsä kuuluva henkilö saisi perusteetonta taloudellista etua myynnin järjestelyistä. Korvauksen määrää arvioitaessa otetaan huomioon myynnin ehdot ja osapuolten välinen suhde siten, ettei kokonaiskorvaus ylitä omaisuuden todellista markkina-arvoa. Jos myynnistä aiheutuu tappiota, kustannuksia tai muuta vahinkoa rahoitusvälineen omistajalle, vahinko on korvattava.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun korvauksen suuruudesta päättää Finanssivalvonta rahoitusvälineen omistajan hakemuksesta.

2 a luku

Karenssi

17 a §

Sovellettava lainsäädäntö

Finanssivalvonnan virkamiehiin sovelletaan karenssin osalta Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain sijasta tätä lukua.

Kansainvälisiin tai eurooppalaisiin finanssivalvontajärjestelmiin liittyvistä viranomaisten oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1093/2010 , YVM-asetuksessa ja yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 806/2014.

17 b §

Karenssin määräämisen edellytykset

Johtokunnan jäsen tai varajäsen, johtaja taikka Finanssivalvonnan virkamies ei saa tiettynä rajoitusaikana (*karenssiaika*) siirtyä toisen työnantajan palvelukseen tai tarjota ammatillisia palveluita aloittamalla elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen taikka muun vastaavan toiminnan, jolla tarjotaan ammatillisia palveluita (*karenssi*):

1) valvottavalle, jonka suoraan valvontaan tai päätöksentekoon hän on osallistunut;

2) 1 kohdassa tarkoitetun valvottavan kanssa samaan konserniin kuuluvalle yritykselle tai sidosyritykselle;

3) yhteisölle, joka tarjoaa palveluita kohdassa 1 tarkoitetulle valvottavalle;

4) yhteisölle, joka harjoittaa eturyhmä- tai edunvalvontatoimintaa asioissa, joista hän oli vastuussa virkasuhteen tai toimikauden aikana;

5) yhteisölle, joka on kohdassa 1 tarkoitetun valvottavan kilpailija;

6) muussa kuin 1–5 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa yhteisölle, jos karenssi katsotaan tarpeelliseksi tilanteessa, jossa henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi.

Poiketen 1 momentin 3 kohdassa säädetystä karenssia ei sovelleta, jos henkilö on täysin estynyt osallistumaan mainitussa kohdassa tarkoitettujen palveluiden tarjoamiseen karenssiaikana.

Karenssi tulee voimaan, jos Finanssivalvonta arvioi, että siirtymisessä tai palvelujen tarjoamisessa on kyse 1 momentissa tarkoitetusta tilanteesta. Finanssivalvonnan on tehtävä arvio ja asiaa koskeva päätös kuukauden kuluessa 17 c §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta. Päätöksestä on ilmettävä, että karenssiin määrätyllä henkilöllä on oikeus 17 d §:ssä säädettyyn korvaukseen.

Finanssivalvonta määrittää karenssiajan arvion perusteella. Karenssia ei saa määrätä kestoltaan pitemmäksi kuin se on karenssin tavoitteen saavuttamiseksi välttämätöntä. Karenssiaika on:

1) 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 6 kuukautta, johtoryhmän jäsenen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta sekä johtokunnan jäsenen, johtokunnan varajäsenen ja johtajan osalta 12 kuukautta;

2) 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 6 kuukautta, johtoryhmän jäsenen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta sekä johtokunnan jäsenen, johtokunnan varajäsenen ja johtajan osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta;

3) 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 6 kuukautta, johtoryhmän jäsenen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta sekä johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja johtajan osalta vähintään 6 kuukautta ja enintään 12 kuukautta;

4) 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta enintään 6 kuukautta sekä johtoryhmän jäsenen, johtokunnan jäsenen tai varajäsenen ja johtajan osalta enintään 12 kuukautta.

Karenssiaika lasketaan siitä päivästä alkaen, jolloin osallistuminen suoraan valvontaan tai päätöksentekoon taikka karenssin perusteena oleviin tietoihin pääseminen on päättynyt. Henkilöllä ei saa enää karenssiaikana olla pääsyä salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, joka on olennainen määrätyn karenssin kannalta tai joka toimisi perusteena uudelle karenssille.

17 c §

Velvollisuus ilmoittaa uuteen tehtävään siirtymisestä tai ammatillisten palveluiden tarjoamisesta

Virkamiehen, johtokunnan jäsenen tai varajäsenen ja johtajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle aikomuksestaan siirtyä palvelukseen tai tehtävään taikka tarjota ammatillisia palveluita 17 b §:n 1 momentissa tarkoitetulle valvottavalle tai yhteisölle.

Ilmoitus on tehtävä virkasuhteen tai toimikauden aikana tai karenssiajan enimmäisaikaa vastaavana aikana, jos virkasuhde tai toimikausi on jo päättynyt. Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä karenssiajan enimmäisaikaa lyhyemmän ilmoitusajan.

Ilmoituksen tulee sisältää asian käsittelemiseksi tarpeelliset yhteystiedot sekä tieto 1 momentissa tarkoitetusta yhteisöstä, selvitys uuteen tehtävään siirtymisen ajankohdasta sekä uuden tehtävän pääasiallisesta sisällöstä.

Sen, jolle karenssi on määrätty, on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle sellaisista olosuhteissa tapahtuneista olennaisista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hänelle määrättyyn karenssiin tai sen ajalta maksettavaan korvaukseen.

17 d §

Korvaus karenssin ajalta

Karenssiajalta maksetaan palkkaa vastaava korvaus. Johtokunnan jäsenelle ja varajäsenelle maksetaan palkkaa vastaavaa korvausta kohtuulliseen määrään asti. Korvauksesta vähennetään karenssiaikainen palkka, palkkio, etuus tai muu palkkaa vastaava korvaus.

Jos karenssin ajalta on maksettu korvausta aiheettomasti tai liikaa, Finanssivalvonta voi määrätä korvauksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun korvauksen tai sen osan takaisinperittäväksi.

Finanssivalvonta voi jättää korvauksen tai sen osan takaisin perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi kokonaisuutena arvioiden kohtuutonta tai perittävä määrä on vähäinen.

Takaisinperintään ei saa ryhtyä sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut korvauksen maksamisesta.

Takaisinperittävälle määrälle on maksettava korvauksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin

perittävää määrää ei makseta viimeistään Finanssivalvonnan asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa mainitun lain 4 §:n 1 momentissa säädetyn korkokannan mukaan.

17 e §

Karenssia koskeva rikkomusmaksu

Finanssivalvonta voi omasta aloitteesta määrätä rikkomusmaksun Finanssivalvonnan virkamiehelle, johtokunnan jäsenelle tai varajäsenelle taikka johtajalle, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo 17 c §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa tai 17 b §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuutensa olla siirtymättä toisen työnantajan palvelukseen tai tarjoamatta ammatillisia palveluita karenssin aikana.

Rikkomusmaksu saa olla enintään 17 d §:n mukaisesti henkilölle maksettavaa korvausta vastaava määrä, jos henkilö laiminlyö tai rikkoo 17 b §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuutensa olla siirtymättä toisen työnantajan palvelukseen tai tarjoamatta ammatillisia palveluita taikka 17 c §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

Rikkomusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Maksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja vahingollisuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi enimmäismäärää pienempänä, jos menettelyä voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen pienempänä on kohtuullista menettelyn laatu, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Rikkomusmaksua ei saa määrätä henkilölle, jota epäillään samasta laiminlyönnistä tai teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta laiminlyönnistä tai teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos henkilölle on määrätty rikkomusmaksu, samasta laiminlyönnistä tai teosta ei saa tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Rikkomusmaksua ei saa määrätä, ellei maksun määräämistä koskeva asia ole tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun henkilö on aloittanut uudessa tehtävässä, jota ilmoitusvelvollisuus tai karenssi koskee. Rikkomusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

17 f §

Finanssivalvonnan velvollisuus tiedottaa karenssista

Finanssivalvonnan on tiedotettava karenssista Finanssivalvonnan virkamiehiä, johtokunnan jäseniä ja varajäseniä sekä johtajaa nimityksen yhteydessä. Finanssivalvonnan on myös tiedotettava karenssista virkasuhteen tai toimikauden päättyessä.

26 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan, jos finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti tai muilla tämän lain mukaisilla toimenpiteillä tai muualla laissa säädetyillä toimenpiteillä ja:

1) toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole;

2) valvottava ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan luottolaitostoiminnasta

annetun lain 8 a luvussa tarkoitetussa elvytyssuunnitelmassa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 25 §:ssä tarkoitetussa ryhmittymän vakavaraisuuden tervehdyttämissuunnitelmassa taikka vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 tai 6 §:ssä tai 26 luvun 11 §:ssä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 46 §:ssä taikka vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 b §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty; tai

3) valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa 33 §:ssä säädettyä tai Finanssivalvonnan muun lain nojalla määräämää kieltoa tai oikaisupäätöstä.

Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan myös, jos:

1) valvottavan toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai valvottavan toimintaa koskevia sääntöjä;

2) valvottava on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi;

3) valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä;

4) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista;

5) luottolaitos ei täytä EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannessa, neljännessä tai kuudennessa osassa säädettyjä vakavaraisuusvaatimuksia taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä tarkoitettua harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta tai 9 §:ssä tarkoitettuja maksuvalmiutta koskevia lisävaatimuksia;

6) valvottava on asetettu selvitystilaan;

7) Rahoitusvakausvirasto on tehnyt päätöksen olla asettamatta luottolaitosta kriisihallintoon tilanteessa, jossa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 4 luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaiset edellytykset luottolaitoksen asettamiselle kriisihallintoon täyttyisivät, mutta sitä ei pidetä mainitun momentin 3 kohdan mukaisesti tarpeellisena tärkeän yleisen edun turvaamiseksi;

8) kriisinratkaisuneuvosto on tehnyt 7 kohdassa tarkoitettua vastaavan päätöksen yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 806/2014 mukaisesti.

Finanssivalvonnan on peruttava toimilupa, jos:

1) maksulaitos, hypoteekkiyhdistys, vakuutusyhtiö, kolmannen maan vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliike, sijoituspalveluyritys, kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliike, rahastoyhtiön ja sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö sekä vaihtoehtorahastojen hoitajan, ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa olevan sivuliikkeen ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö tai erityinen säilytysyhteisö hakee itse toimiluvan perumista eikä enää harjoita toimiluvan mukaista toimintaa;

2) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavan luottolaitoksen kokonaisvarojen keskiarvo on viiden peräkkäisen vuoden ajan mainitussa lainkohdassa säädettyä kynnysarvoa alhaisempi;

3) valvottava on asetettu konkurssiin taikka määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä;

4) selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen; tai

5) vakuutusyhtiö on tehnyt päätöksen selvitystilasta tai Finanssivalvonta on antanut vakuutusyhtiön selvitystilan alkamista koskevan määräyksen.

Poiketen 2 momentin 5 kohdassa säädetystä, maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen toimilupaa ei voida peruuttaa tai toimintaa määrätä lopetetavaksi ainoastaan sillä perusteella, että luottolaitos jättää täyttämättä EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a ja 92 b artiklassa säädettyjä vaatimuksia.

Finanssivalvonnan on ennen 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tai päätösesityksen tekemistä varattava valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruminen välittömästi ole välttämätöntä finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi.

Jos EKP tai muu viranomainen on toimivaltainen toimilupaviranomainen tämän pykälän mukaisessa perumisessa, Finanssivalvonnan on esitettävä tälle toimiluvan perumista sen sijaan, että Finanssivalvonta peruisi toimiluvan.

Finanssivalvonnan on peruessaan toimiluvan valvottavalta, joka toimii myös toisessa ETA-valtiossa, ilmoitettava päätöksestään isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitetun edustajan rekisteröitymisen perumiseen, sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan perumiseen, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan rekisteröitymisen perumiseen, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen sekä eräiden kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain (42/2026) 3 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen luotonvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen. Mitä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa sekä 2 momentin 1–4 kohdassa ja 5 momentissa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetussa laissa (151/2022) tarkoitetun kiinnitysluottopankkitoimintaan oikeuttavan luvan perumiseen. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan sekä vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan perumisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan perumisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toimiluvan perumisesta luottolaitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013).

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan kieltämisestä säädetään 61 §:ssä ja kolmannen maan luottolaitoksen edustuston toimintaoikeuksien perumisesta luottolaitostoiminnasta annetussa laissa. Poiketen siitä, mitä 1–3 momentissa säädetään, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimiluvan perumiseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 17 luvun 7 §:ää.

Edellä 4 §:n 2 momentin 15 kohdassa tarkoitetun toimilupavalvottavan toimiluvan peruuttamista koskevista edellytyksistä säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 e artiklan 1 kohdassa ja 27 f artiklan 4 kohdassa. Mainituissa säännöksissä tarkoitettuun Finanssivalvonnan päätökseen sovelletaan 5 momenttia.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

— —

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määräajaksi kieltää luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvaa henkilöä, avainhenkilöä, henkilöä, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin tai muuta luonnollista henkilöä taikka omistusyhteisössä tai sijoituspalveluyrityksessä vastaavassa asemassa olevaa henkilöä, joka on ollut vastuussa luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitetun tai sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 1

momentin 5 kohdassa tarkoitetun säännöksen tai päätöksen rikkomisesta tai laiminlyönnistä, hoitamasta tehtäviään rikkomuksesta tai laiminlyönnistä vastuussa olevassa yrityksessä.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 5 luvun 3 §:ssä, 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta tai arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut, sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

— —

4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen tai että hankinnasta seuraa kohonnut rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski.

— —

32 b §

Omistusosuuden hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely

Finanssivalvonnan on viivytyksettä, viimeistään 10 arkipäivän kuluessa 32 a §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen ja, jos ilmoitusta myöhemmin täydennetään, täydentämistä koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta kirjallisesti vahvistettava ilmoitusvelvolliselle vastaanottaneensa ilmoituksen. Vahvistuksesta on käytävä ilmi, että ilmoitus sisältää vaadittavat selvitykset tai, jos ilmoitus ei sisällä kaikkia vaadittavia selvityksiä, tieto puuttuvista selvityksistä. Vahvistuksesta on lisäksi käytävä ilmi 2 momentissa tarkoitettu käsittelyaika.

Finanssivalvonnan on tehtävä 32 a §:ssä tarkoitettu päätös 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se on 1 momentissa tarkoitetulla tavalla vahvistanut saaneensa kaikki vaadittavat tiedot (*käsittelyaika*). Jos EKP on asiassa toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonnan on tehtävä päätösesitys EKP:lle siten, että EKP voi tehdä päätöksen käsittelyajassa. Finanssivalvonta voi käsittelyaikana, kuitenkin viimeistään 50 arkipäivän kuluessa käsittelyajan alkamisesta, kirjallisesti pyytää tarpeellisia yksilöityjä lisätietoja. Lisätietojen pyytäminen keskeyttää käsittelyajan siihen, kunnes pyydetyt lisätiedot on saatu, kuitenkin enintään 20 arkipäivän ajaksi tai, jos ilmoitusvelvollisen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella tai ilmoitusvelvollinen on muu kuin Euroopan talousalueella toimiluvan saanut luottolaitos, sijoituspalveluyritys, sähkörahayhteisö, vakuutusyhtiö tai rahastoyhtiö, enintään 30 arkipäivän ajaksi. Päätös käsittelyajan jatkamisesta on annettava viivytyksettä tiedoksi ilmoitusvelvolliselle.

— —

Jos hankinnan kohteena on omistusosuus luottolaitoksesta, Finanssivalvonnan on lisäksi kuultava toimivaltaista valvontaviranomaista, joka vastaa kyseisen luottolaitoksen osalta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta, jollei

kyseinen viranomainen ole Finanssivalvonta. Tällaisen viranomaisen on ilmoitettava mahdollisesta omistusosuuden hankinnan vastustamisesta 30 arkipäivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on lähettänyt kuulemispyynnön. Finanssivalvonnan on otettava hankinnan vastustamista koskeva ilmoitus huomioon tässä pykälässä tarkoitetussa arvioinnissa.

33 a §

Uhkasakko

— —

Jos uhkasakko asetetaan markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyjen velvoitteiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta, uhkasakon on oltava tehokas ja oikeasuhteinen, ja se saa olla enintään 3 prosenttia edellisen tilikauden keskimääräisestä päivittäisestä liikevaihdosta. Se on määrättävä jokaiselta viivästyspäivältä ja laskettava uhkasakon määräämisestä tehdyssä päätöksessä määrätystä päivästä alkaen. Uhkasakko asetetaan enintään kuuden kuukauden ajaksi Finanssivalvonnan päätöksen tiedoksi antamisesta. Finanssivalvonta voi uudelleentarkastelun perusteella jatkaa tarvittaessa uhkasakon voimassaoloa.

Jos uhkasakko asetetaan markkinarakennetoimija-asetuksen 9 artiklassa säädettyjen velvoitteiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta, se saa olla enintään 1 prosentti edellisen tilikauden keskimääräisestä päivittäisestä liikevaihdosta, ja yhteisön on jatkuvan rikkomisen tapauksessa maksettava se jokaiselta rikkomispäivältä siihen saakka, kunnes velvollisuutta noudatetaan tai sitä noudatetaan jälleen. Uhkasakko voidaan määrätä enintään kuuden kuukauden ajaksi päivämäärästä, joka vahvistetaan vaatimusta rikkomisen lopettamista ja uhkasakon määräämistä koskevassa Finanssivalvonnan päätöksessä.

— —

Luottolaitosvalvontaan liittyvät erityiset tehtävät ja valvontavaltuudet

35 b §

Luottolaitostoimintaan liittyvien kelpoisuusvaatimusten valvonta ja valvontavaltuudet

Finanssivalvonnan on jatkuvasti valvottava luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvussa tarkoitettujen luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvien henkilöiden kelpoisuusvaatimusten täyttymistä. Finanssivalvonnan on arvioitava, täyttävätkö johtoon kuuluvat henkilöt mainitussa luvussa asetetut kelpoisuusvaatimukset, jos sillä on perusteltua syytä epäillä luottolaitoksessa tai omistusyhteisössä tapahtuneen tai tapahtuvan rahanpesua tai terrorismin rahoittamista tai jos luottolaitoksen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski on kohonnut.

Sen lisäksi, mitä 18 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta, Finanssivalvonta voi osana 1 momentissa tarkoitettujen kelpoisuusvaatimusten valvontaa edellyttää haastatteluita tai kuulemisia.

Finanssivalvonnan on lisäksi jatkuvasti valvottava luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvussa avainhenkilöille säädettyjen kelpoisuusvaatimusten täyttymistä, kun kyse on talousjohtajan, riskinvalvonnasta vastaavan henkilön, sääntelyn ja sisäisten toimintaperiaatteiden noudattamisesta vastaavan henkilön ja sisäisestä tarkastuksesta vastaavan henkilön kelpoisuusvaatimuksista ja mainitussa tehtävässä oleva henkilö on nimitettynä johonkin oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU 91 a artiklan 5 kohdassa tarkoitettuun luottolaitokseen tai muuhun yhteisöön.

Jos Finanssivalvonta havaitsee, että tässä pykälässä tarkoitettu ylimpään johtoon kuuluva, talousjohtaja, riskienvalvonnasta vastaava henkilö, sääntelyn ja sisäisten toimintaperiaatteiden

noudattamisesta vastaava henkilö tai sisäisestä tarkastuksesta vastaava henkilö ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, se voi erottaa henkilön tehtävästään tai edellyttää luottolaitoksen tai omistusyhteisön ryhtyvän toimenpiteisiin kelpoisuusvaatimusten täyttämiseksi.

Finanssivalvonnan on kerättävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 435 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetut tiedot ja käytettävä tietoa luottolaitosten monimuotoisuuskäytänteiden vertailemiseksi. Finanssivalvonnan on luovutettava tässä momentissa tarkoitetut tiedot Euroopan pankkiviranomaiselle.

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

— —

4) laiminlyö tai rikkoo markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 3 a kohtaa määrityspalveluiden tarjoamisesta reiluin, kohtuullisin, syrjimättömin ja avoimin kaupallisin ehdoin, 4 b artiklan 4 kohtaa kaupan jälkeisen riskienvähennyspalvelun tarjoajan velvoitteista, 7 artiklaa keskusvastapuoleen pääsystä, 7 c artiklan 1–3 kohtaa tiedotus- tai ilmoitusvelvollisuudesta, 7 d artiklan 1 kohtaa ilmoitusvelvollisuudesta, 7 e artiklan 1 kohtaa ilmoitusvelvollisuudesta, 8 artiklaa markkinapaikkaan pääsystä, 9 artiklaa raportointivelvollisuudesta tai 11 artiklaa sellaisia OTC-johdannaissopimuksia koskevista riskienpienentämistekniikoista, joita ei määritetä keskusvastapuolessa;

— —

39 §

Julkinen varoitus

— —

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi antaa julkisen varoituksen myös luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle henkilölle, avainhenkilölle, henkilölle, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin sekä muulle luonnolliselle henkilölle taikka omistusyhteisössä tai sijoituspalveluyrityksessä vastaavassa asemassa olevalle henkilölle, joka on ollut vastuussa luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitetun tai sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun säännöksen tai päätöksen rikkomisesta tai laiminlyönnistä.

— —

40 §

Seuraamusmaksu

— —

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

1) markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 1 tai 3 kohdan säännöstä finanssialalla toimivan tai finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta, 4 a artiklan 1–3 kohdan säännöstä finanssialalla toimivan vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta, 7 a artiklan 1–4 kohdan säännöksiä aktiivisesta tilistä, 7 b artiklan 1 tai 2 kohdan säännöstä laskenta- tai ilmoitusvelvollisuudesta taikka 10 artiklan 1, 2, 2 a, tai 3 kohdan säännöstä finanssialan

ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta sekä positiolaskennasta;

— —

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään seuraamusmaksun määräämisestä niissä mainittua säännöstä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin perusteella, sovelletaan myös mainituissa säännöksissä tarkoitettujen säännösten nojalla annettujen tai tehtyjen säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin.

40 b §

Liikevaihdon määritelmä

Kun Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jonka enimmäismäärä asetetaan 41 §:n mukaisesti, liikevaihdolla tarkoitetaan:

1) EU:n vakavaraisuusasetusta soveltavan luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen osalta teknisistä täytäntöönpanostandardeista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 soveltamiseksi laitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvän raportoinnin osalta ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 680/2014 kumoamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/451 liitteiden III ja IV mukaisesti seuraavien erien summaa:

a) korkotuotot;

b) korkokulut;

c) vaadittaessa takaisin maksettavasta oman pääoman ehtoisesta rahoitusinstrumentista aiheutuvat kulut;

d) osinkotuotot;

e) palkkiokulut;

f) palkkiotuotot;

g) nettovoitot tai -tappiot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja veloista;

h) nettovoitot tai -tappiot rahoitusvaroista ja -veloista, jotka kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti;

i) nettovoitot tai -tappiot suojauslaskennasta;

j) nettokurssivoitot tai -tappiot;

k) muut kuin a, d, f, g, h, i ja j alakohdassa tarkoitetut liiketoiminnan tuotot;

l) muut kuin b, c, e, g, h, i ja j alakohdassa tarkoitetut liiketoiminnan kulut;

2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan maksutuloa;

3) muun kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun oikeushenkilön osalta kirjanpitolain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa.

Kun Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jonka enimmäismäärä asetetaan 41 a–41 c §:n mukaisesti, liikevaihdolla tarkoitetaan:

1) EU:n vakavaraisuusasetusta soveltavan luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen osalta 1 momentin 1 kohdassa mainitun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/451 liitteiden III ja IV mukaisesti seuraavien erien summaa:

a) korkotuotot;

b) korkokulut;

c) vaadittaessa takaisin maksettavasta oman pääoman ehtoisesta rahoitusinstrumentista aiheutuvat kulut;

d) osinkotuotot;

e) palkkiokulut;

f) palkkiotuotot;

g) nettovoitot tai -tappiot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja veloista;
h) nettovoitot tai -tappiot rahoitusvaroista ja -veloista, jotka kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti;
i) nettovoitot tai -tappiot suojauslaskennasta;
j) nettokurssivoitot tai -tappiot;
k) muut kuin a, d, f, g, h, i ja j alakohdassa tarkoitetut liiketoiminnan tuotot;
l) muut kuin b, c, e, g, h, i ja j alakohdassa tarkoitetut liiketoiminnan kulut;
2) jos 1 kohdassa tarkoitetun luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen on laadittava emoyhtiönä konsernitilinpäätös tai jos se kuuluu tytäryhtiönä konserniin, konsernin ylimmän emoyrityksen konsernitilinpäätöksen mukaista liikevaihtoa;
3) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan maksutuloa, ja jos edellä mainittu yhteisökuuluu tytäryrityksenä konserniin, konsernitilinpäätöksen mukaista vakuutusmaksutuloa tai vastaavasti maksutuloa;
4) muun kuin 1–3 kohdassa tarkoitetun oikeushenkilön osalta kirjanpitolain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa, tai, jos oikeushenkilön on laadittava emoyhtiönä konsernitilinpäätös tai jos se kuuluu tytäryhtiönä konserniin, konsernin ylimmän emoyrityksen konsernitilinpäätöksen mukaista liikevaihtoa.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

— —

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, jos kyse on vertailuarvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalitalouteen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 39 artiklaa. Jos kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 40 artiklaa. Jos kyse on EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 112 artiklaa. Jos kyse on arvopaperistamisasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 33 artiklaa. Jos kyse on EU:n DORA-asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 51 artiklan 2 kohtaa. Jos kyse on EU:n vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 50 artiklaa. Jos kyse on luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen säännösten tai päätösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös mahdollinen rikosoikeudellinen seuraamus samasta teosta.

— —

41 a §

Seuraamusmaksu enintään kaksi kertaa saavutetun hyödyn määrä

Poiketen 41 §:n 4–6 momentissa säädetystä tämän pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan tässä pykälässä säädettyjä seuraamusmaksujen enimmäismääriä.

Pykälässä tarkoitettu seuraamusmaksu saa olla 2 ja 3 momentin estämättä kuitenkin enintään kaksi kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyöty on määritettävissä.

Jos seuraamusmaksu koskee:

1) luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 2 tai 4 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 2 tai 5 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa;

2) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 10 miljoonaa euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään kaksi miljoonaa euroa;

3) sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa taikka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa taikka tämän lain 40 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettujensäännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa;

4) vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä tarkoitettujensäännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 700 000 euroa;

5) 40 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai noudattamisen laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kolme prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa sen mukaan, kumpi on suurempi ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 700 000 euroa;

6) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 4 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko kolme prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 700 000 euroa;

7) 40 §:n 2 momentin 12 kohdassa tarkoitettujensäännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa, mutta kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 700 000 euroa;

8) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa;

9) kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tai niiden nojalla annettujen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 700 000 euroa;

10) kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä

seuraamusmaksu saa olla sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään 5 000 000 euroa tai:

a) 3 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta 26 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista rikkomuksista;

b) 5 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta 26 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista rikkomuksista;

c) 12,5 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta 26 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista rikkomuksista;

11) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 5 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään 0,5 prosenttia oikeushenkilön edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 50 000 euroa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään enimmäismäärästä niissä tarkoitettua tai mainittua säännöstä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin perusteella, sovelletaan myös kyseisiä säännöksiä tarkentavien tai täsmentävien säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin.

41 b §

Seuraamusmaksu enintään kolme kertaa saavutetun hyödyn määrä

Poiketen 41 §:n 4–6 momentissa säädetystä tämän pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan tässä pykälässä säädettyjä seuraamusmaksujen enimmäismääriä. Pykälässä tarkoitettu seuraamusmaksu saa olla 2 ja 3 momentin estämättä kuitenkin enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyöty on määritettävissä.

Jos seuraamusmaksu koskee:

1) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään 15 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 15 miljoonaa euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa;

2) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 2 500 000 euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään miljoona euroa;

3) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään miljoona euroa sekä oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu:

a) enintään kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta;

b) enintään 2,5 miljoonaa euroa, jos Finanssivalvonta katsoo, että seuraamuksen määrä jää liikevaihdon perusteella laskettuna markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 31 artiklassa tarkoitetut seikat huomioon ottaen suhteettoman alhaiseksi; tai

c) enintään miljoona euroa, jos oikeushenkilö on mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen (2003/361/EY) liitteen 2 artiklassa tarkoitettu mikroyritys tai pieni tai keskisuuri yritys;

4) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta, luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 500 000 euroa sekä oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu:

a) enintään 0,8 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta;

b) enintään miljoona euroa, jos Finanssivalvonta katsoo, että seuraamuksen määrä jää

liikevaihdon perusteella laskettuna markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 31 artiklassa tarkoitetut seikat huomioon ottaen suhteettoman alhaiseksi; tai

c) enintään 400 000 euroa, jos oikeushenkilö on mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen (2003/361/EY) liitteen 2 artiklassa tarkoitettu mikroyritys tai pieni tai keskisuuri yritys;

5) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 5 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla sen mukaan kumpi on suurempi, enintään 0,8 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään miljoona euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa;

6) 40 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai noudattamisen laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään miljoona euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa;

7) jos 6 kohdassa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee vertailuarvoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 100 000 euroa;

8) 40 §:n 2 momentin 8 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista, siinä mainitun asetuksen 4 artiklan rikkomisesta oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdoista tai enintään viisi miljoonaa euroa ja 15 artiklan rikkomisesta enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdoista tai enintään 15 miljoonaa euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa;

9) kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 2 500 000 euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään miljoona euroa;

10) kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 6 tai 7 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään 15 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 15 miljoonaa euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään enimmäismäärästä niissä tarkoitettua tai mainittua säännöstä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin perusteella, sovelletaan myös kyseisiä säännöksiä tarkentavien tai täsmentävien säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin.

41 c §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä muissa tapauksissa

Poiketen 41 §:n 4–6 momentissa säädetyistä seuraamusmaksun enimmäismääristä oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa, jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä.

Mitä 1 momentissa säädetään enimmäismäärästä siinä tarkoitettua tai mainittua säännöstä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin perusteella, sovelletaan myös kyseistä säännöstä tarkentavien tai täsmentävien säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin.

41 d §

Yhteinen seuraamusmaksu

Jos rikemaksu tai seuraamusmaksu määrätään samalla kertaa kahdesta tai useammasta 38 tai 40 §:ssä tarkoitetusta laiminlyönnistä tai rikkomuksesta, määrätään yhteinen seuraamusmaksu.

Yhteinen seuraamusmaksu saa olla enintään rikemaksujen tai seuraamusmaksujen yhteenlasketun enimmäismäärän suuruinen.

41 e §

Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen yritysjärjestelytilanteessa

Rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolle elinkeinotoiminta, jossa laiminlyönti tai rikkomus on tapahtunut, on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena.

42 §

Hallinnollisen seuraamuksen määräämättä jättäminen

Finanssivalvonta voi jättää rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituksen antamatta, jos:

1) edellä 38 tai 39 §:ssä tarkoitettu on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva;

2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai

3) rikemaksun määräämistä tai julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyillä perusteilla.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä luonnolliselle henkilölle teosta tai laiminlyönnistä, joka on laissa säädetty rangaistavaksi. Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä seuraamusmaksun ja jättää asian ilmoittamatta esitutkintaviranomaiselle, jos teko tai laiminlyönti on sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvioiden vähäinen.

Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Poiketen 4 momentissa säädetystä Finanssivalvonta voi määrätä seuraamusmaksun luottolaitoslain 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa taikka jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Seuraamusmaksun voi määrätä ainoastaan seuraavien edellytysten täyttyessä:

1) seuraamusmaksun määrääminen on täysin välttämätöntä yleisen edun suojaamiseksi;

2) suojattava yleinen etu on eri kuin rikosoikeudellisella seuraamuksella suojattava yleinen etu;

3) suojattava yleinen etu täydentää rikosoikeudellisella seuraamuksella suojattavaa yleistä etu;
4) seuraamusmaksun määrääminen on oikeasuhtaista; ja
5) seuraamusmaksun määräämistä koskeva menettely on sovitettu yhteen rikosasian käsittelyn kanssa.

Finanssivalvonta voi jättää seuraamusmaksun määräämättä tai lykätä sen määräämistä oikeushenkilölle, jos se tekee samasta asiasta 3 c §:ssä tarkoitetun ilmoituksen viranomaiselle tai ryhtyy muuhun laissa säädettyyn valvontatoimenpiteeseen.

44 §

Tietojenvaihto menettelyiden yhteensovittamiseksi

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä poliisin, syyttäjän sekä tuomioistuimen kanssa varmistaakseen, että kyseiset viranomaiset ja tuomioisuin saavat oikea-aikaisesti asianmukaiset tiedot käynnissä olevista hallinnollisista menettelyistä ja että Finanssivalvonta saa vastaavasti asianmukaiset tiedot rikosoikeudellisista menettelyistä. Finanssivalvonnalla, poliisilla, syyttäjällä ja tuomioistuimella on sen estämättä, mitä salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada ja velvollisuus luovuttaa edellä tarkoitettuja tietoja hallinnollisen menettelyn ja rikosoikeudellisen menettelyn yhteensovittamiseksi.

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

— —

16) Verohallinnolle sellaisia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, joilla on merkitystä Verohallinnon valvoessa verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 a–17 d §:ssä säädettyjä velvoitteita sekä oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU ja EU:n vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, jotka ovat 2 momentista poiketen välttämättömiä Verohallinnon valvoessa verotusmenettelystä annetun lain muita velvoitteita;

— —

Finanssivalvonta ei saa luovuttaa toisessa valtiossa sijaitsevalta valvonta- tai muulta viranomaiselta taikka toisessa valtiossa suoritetussa tarkastuksessa saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen taikka sen ulkomaan, jossa tarkastus on suoritettu, muu asianomainen valvontaviranomainen ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu.

— —

71 e §

Tietojen luovuttaminen eräille kansainvälisille toimielimille

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa tietoja:

1) Kansainväliselle valuuttarahastolle tai Maailmanpankille rahoitussektoria koskevien arvioiden tekemiseksi;
2) Kansainväliselle järjestelypankille rahoitusmarkkinoita koskevien tutkimusten tuottamiseksi;
3) Rahoitusmarkkinoiden vakausneuvostolle sillä olevan rahoitusmarkkinoita koskevan seuranta- ja valvontatehtävän toteuttamiseksi.

Finanssivalvonta saa luovuttaa tietoja 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan toimielinten nimenomaisesta pyynnöstä ja seuraavien edellytysten täyttyessä:
1) tietojen luovuttamista koskeva pyyntö on perusteltu toimielimen tehtävien ja toimivaltuuksien kannalta;
2) luovutettavaksi pyydettävät tiedot ja niiden käyttäminen on asianmukaisesti yksilöity;
3) luovutettavaksi pyydetty tieto on välttämätöntä tietoja pyytävän toimielimen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi;
4) tieto luovutetaan vain toimielimen palveluksessa olevalle tai sen toimeksiannosta tehtävää hoitaville henkilöille, joiden tehtäviin kuuluu käsitellä pyydettyä tietoa;
5) tietoja käsittelevät henkilöt kuuluvat vähintään vastaavan salassapitovelvollisuuden piiriin kuin mitä sovelletaan tietojen ollessa hallussa Finanssivalvonnalla;
6) henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetusta ja tietosuojalakia vastaavia vaatimuksia.

Finanssivalvonta saa luovuttaa tämän pykälän edellytykset täyttävää tietoa ainoastaan karkeistettuna yleiseen tasoon tai tilastolliseen muotoon muutettuna. Muussa muodossa olevaa pykälän edellytykset täyttävää tietoa Finanssivalvonta saa luovuttaa toimielimen käyttöön antamalla tiedot ainoastaan Finanssivalvonnan toimitiloissa tutustuttavaksi.

73 §

Muutoksenhaku

— —

Asia, joka koskee Finanssivalvonnan 17 b §:ssä tarkoitettua päätöstä, jolla on määrätty karenssi, on käsiteltävä hallinto-oikeudessa kiireellisenä. Poiketen 1 momentissa säädetystä muutosta ei kuitenkaan saa hakea Finanssivalvonnan 17 b §:ssä tarkoitettuun päätökseen, jonka mukaan Finanssivalvonnan virkamiehelle, johtokunnan jäsenelle ja varajäsenelle tai johtajalle ei määrätä karenssia. Poiketen 1 momentista virkasuhdeasioita koskevaan päätökseen, josta säädetään Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa, haetaan muutosta mainitussa laissa säädetyllä tavalla.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Siltä osin kuin 26 §:n 8 momentissa säädetään toimiluvan perumisen rinnastamisesta luotonvälittäjälain mukaisen rekisteröitymisen peruuttamiseen, momenttia sovelletaan kuitenkin vasta 20 päivästä marraskuuta 2026 lukien.

———

2.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 15 §:n 2 momentti, 7 luvun 6 a § ja 10 luvun 10 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 233/2021,

muutetaan 1 luvun 3 §:n 2 momentti, 4 ja 20 §, 2 a luvun otsikko, 1 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 5 §, 3 luvun 1 §:n 7 momentti, 6 luvun 5 §, 7 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentti, 2 §:n 1 ja 3 momentti, 3 §:n 3 momentin 2 kohta, 4 §, 5 §:n 1–3 ja 6 momentti, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 9 §:n 2 momentti, 9 luvun 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 momentti, 9 §, 12 §, 16 §:n 1 momentti, 19 §, 20 §:n 2 momentti, 23 §, 10 luvun 1 a §:n 2 momentti, 3 §:n 5 ja 7 momentti, 4 a §:n 2 momentti, 4 b §:n 2 momentti, 4 d §:n 1 momentti, 4 e §:n 2, 3 ja 6 momentti, 7 §:n 6 momentti, 8 §:n 6 momentin 2 kohta ja 8 momentti, 10 §:n 2 momentti, 10 b §:n 4 momentin 2 kohta, 11 luvun 2 §, 3 §:n 2 momentti, 4 ja 5 §, 5 a §:n 1 momentti, 5 b §:n 1 momentti, 6 d §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2, 13 ja 14 kohta, 13 §:n 1 ja 4 momentti, 17 luku, 18 luvun 4 ja 8 §, 10 §:n 1 momentti, 20 luvun 1 §:n 2 momentin 3 ja 7 kohta, 3 momentti, 4 momentin 1, 2, 4, 5, 8 ja 9 kohta ja 5 momentti sekä 22 luvun 2 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 a luvun otsikko, 1 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, 3 §:n1 momentti, 4 ja 5 §, 7 luvun 2 §:n 1 momentti, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 9 luvun 16 §:n 1 momentti, 10 luvun 3 §:n 5 ja 7 momentti, 4 a §:n 2 momentti, 4 b §:n 2 momentti, 4 d §:n 1 momentti, 4 e §:n 2, 3 ja 6 momentti, 8 §:n 6 momentin 2 kohta, 10 §:n 2 momentti, 10 b §:n 4 momentin 2 kohta, 11 luvun 3 §:n 2 momentti, 5 b §:n 1 momentti, 6 d §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2, 13 ja 14 kohta sekä 13 §:n 1 ja 4 momentti laissa 233/2021, 7 luvun 5 §:n 2 momentti laissa 394/2019, 7 luvun 5 §:n 3 momentti osaksi laissa 394/2019, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta laissa 611/2024, 10 luvun 1 a §:n 2 momentti laissa 152/2022, 11 luvun 2 § laeissa 233/2021 ja 611/2024, 11 luvun 5 a §:n 1 momentti ja 20 luvun 1 §:n 2 momentin 7 kohta ja 5 momentti laissa 1199/2014, 18 luvun 8 § osaksi laissa 233/2021 sekä 20 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohta laissa 854/2016, sekä

lisätään 1 lukuun uusi 21 ja 22 §, 2 a luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 3 ja 4 momentti, lakiin uusi 3 a luku, 7 lukuun uusi 4 a–4 e §, 9 lukuun uusi 3 a ja 3 b §, 10 §:ään uusi 4 momentti, 14 §:ään uusi 5 momentti ja lukuun uusi 17 a §, 10 lukuun uusi 1 c §, 10 luvun 4 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 6 momentti, 7 §:ään uusi 7 ja 8 momentti, 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1199/2014, 233/2021 ja 993/2024, uusi 9 ja 10 momentti, 10 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 6 ja 7 momentti, 11 lukuun uusi 2 a, 2 b, 4 a ja 4 b §, 6 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 3–5 momentti, 6 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 4 ja 5 momentti, 6 d §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 5 momentti, 10 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1199/2014 ja 233/2021, uusi 15–18 kohta, 10 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1199/2014 ja 233/2021, uusi 2 ja 5 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 18 lukuun uusi 4 a–4 c, 8 a ja 14–17 §, 20 luvun 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1199/2014, 854/2016 ja 448/2017, uusi 8–10 kohta, 4 momenttiin uusi 10–15 kohta, 1 §:ään siitä lailla 1280/2015 kumotun 6 momentin tilalle uusi 6 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Valvonta

— —

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa ja 4 §:ssä säädetään, 3, 3 a ja 6–11 luvun säännösten ja niiden nojalla annettujen säädösten noudattamista valvoo Euroopan keskuspankki, jäljempänä *EKP*, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013, jäljempänä *YVM-asetus*, nojalla niissä luottolaitoksissa, joiden valvonta on YVM-asetuksen mukaisesti siirretty EKP:lle. Finanssivalvonnan ja EKP:n toimivallan jaosta 3 luvussa tarkoitetussa luottolaitoksen osakkeen- ja osuudenomistajien sopivuuden arvioinnissa, 4 luvun mukaisessa toimiluvan myöntämisessä ja 10 luvun 4 §:n mukaisessa muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettamisessa sekä EKP:n oikeudesta määrätä 20 luvussa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia EU:n vakavaraisuusasetuksen rikkomisesta säädetään YVM-asetuksessa.

— —

4 §

Konsolidointiryhmän valvonnasta vastaava viranomainen

Jos konsolidointiryhmän emoyrityksenä oleva yhteisö on luottolaitos, konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana viranomaisena toimii konsolidointiryhmän emoyrityksenä toimivan luottolaitoksen kotivaltiona olevan ETA-valtion toimivaltainen valvontaviranomainen.

Jos konsolidointiryhmän emoyhteisö on omistusyhteisö tai sijoituspalveluyritys, konsolidointiryhmän luottolaitosvalvonnasta vastaavana viranomaisena toimii:

1) konsolidointiryhmään kuuluvan ainoan luottolaitoksen kotivaltiona olevassa ETA-valtiossa toimivaltainen luottolaitosten valvontaviranomainen;

2) konsolidointiryhmään kuuluessa useita luottolaitoksia taseen loppusummalta suurimman luottolaitoksen kotivaltiona olevassa ETA-valtiossa toimivaltainen luottolaitosten valvontaviranomainen.

Konsolidointiryhmän määräytyessä EU:n vakavaraisuusasetuksen 18 artiklan 3 tai 6 kohdan soveltamisen perusteella konsolidoidusta luottolaitosvalvonnasta vastaavana viranomaisena toimii taseen loppusummalta suurimman konsolidointiryhmään kuuluvan luottolaitoksen kotivaltiona olevassa ETA-valtiossa toimivaltainen luottolaitosten valvontaviranomainen.

Edellä 1–3 momentista poiketen konsolidoidusta vastaavana viranomaisena toimii se ETA-valtiossa oleva viranomainen, joka valvoo konsolidointiryhmässä yksilöllisellä tasolla luottolaitoksia, joiden yhteenlaskettu tase muodostaa enemmistöosuuden konsolidointiryhmään kuuluvien luottolaitosten yhteenlasketusta taseesta.

Konsolidointiryhmään kuuluvia luottolaitoksia valvovat viranomaiset voivat yhteisellä päätöksellä nimetä toimivaltaisen viranomaisen konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavaksi viranomaiseksi edellä 1–3 momenteissa säädetyistä perusteista poikkeavalla tavalla, jos näiden perusteiden soveltaminen olisi epätarkoituksenmukaista ottaen huomioon konsolidointiryhmään kuuluvien luottolaitosten asema ja niiden toiminnan merkitys kussakin jäsenvaltioissa, tai konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavan viranomaisen nimeäminen poikkeavalla tavalla on tarpeen valvonnan jatkuvuuden kannalta. Toimivaltaisten viranomaisten on viipymättä ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan pankkiviranomaiselle tässä momentissa tarkoitetuista päätöksistä.

Talletuspankkien yhteenliittymän valvonnasta yhteenliittymän konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

20 §

Luottolaitoksen johtoa koskevat määritelmät

Ylimmällä johdolla tarkoitetaan tässä laissa luottolaitoksen hallitusta ja liiketoiminnasta vastaavaa johtoa. Jos luottolaitoksella on hallintoneuvosto, jolle on annettu hallitukselle kuuluvia tehtäviä, hallintoneuvosto rinnastetaan tätä lakia sovellettaessa hallitukseen.

Liiketoiminnasta vastaavalla johdolla tarkoitetaan tässä laissa luottolaitoksen toimitusjohtajaa sekä sellaisia luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmässä liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluviksi henkilöiksi määriteltyjä toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia henkilöitä, jotka toimitusjohtajan ohella tosiasiallisesti johtavat luottolaitoksen toimintaa.

Toimivalla johdolla tarkoitetaan liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvan henkilön välittömässä alaisuudessa toimivaa henkilöä, joka vastaa luottolaitoksen päivittäisestä johtamisesta.

Avainhenkilöllä tarkoitetaan tässä laissa luottolaitoksen palveluksessa olevaa henkilöä, jolla on merkittävää vaikutusvaltaa luottolaitoksen johtamisessa, mutta joka ei kuulu luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon. Avainhenkilöinä on pidettävä ainakin luottolaitoksen talousjohtajaa, riskienvalvontatoiminnosta vastaavaa henkilöä, säännösten ja sisäisten toimintaperiaatteiden noudattamisesta vastaavasta toiminnosta vastaavaa henkilöä ja sisäisestä tarkastuksesta vastaavaa henkilöä, jollei tällaista henkilöä katsota kuuluvaksi luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon.

21 §

Kryptovara

Kryptovaralla tarkoitetaan tässä laissa kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU)2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1114, jäljempänä *EU:n kryptovaramarkkina-asetus*, 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettua kryptovaraa, joka ei ole digitaalista keskuspankkirahaa.

22 §

ETA-valvontaviranomainen

ETA-valvontaviranomaisella tarkoitetaan tässä laissa Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 6 §:n 5 kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-valvontaviranomaista.

2 a luku

Omistusyhteisöt

1 §

Omistusyhteisön luvanvaraisuus

— —

Omistusyhteisö voi kuitenkin hakea Finanssivalvonnalta vahvistuksen sille, ettei 1 momentissa tarkoitettua lupaa tarvita. Omistusyhteisön on tällöin täytettävä seuraavat edellytykset:

— —

3) omistusyhteisön tytäryhteisönä toimiva luottolaitos tai tytäryhteisönä toimiva omistusyhteisö, joka on saanut 1 momentissa tarkoitetun luvan, on nimetty vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämisestä ja sillä on kaikki tarpeelliset keinot ja valtuudet

velvoitteiden tehokkaaseen hoitamiseen;

— —

Jos hakemus 1 momentissa tarkoitetusta omistusyhteisön luvasta tai 2 momentissa tarkoitetusta vahvistuksesta on samanaikaisesti käsittelyssä 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun toimilupahakemuksen taikka 3 luvun 1 §:ssä tai 3 a luvun 1 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen kanssa, Finanssivalvonnan on sovitettava yhteen toimintansa samanaikaisten käsittelyiden osalta. Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:n 2 momentissa tarkoitettu 60 arkipäivän käsittelyaika keskeytetään, kunnes tämän luvun mukainen lupakäsittely on saatu päätökseen. Finanssivalvonnan tulee sovittaa toimintansa yhteen tarvittaessa konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavan kanssa tai toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

— —

2 §

Omistusyhteisöä koskevan luvan myöntämisen edellytykset

Omistusyhteisön lupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että:

1) konsolidointiryhmän organisaatio on asianmukainen ja tehokas varmistamaan tämän lain ja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisten vaatimusten noudattamisen konsolidoidulla tai alakonsolidoidulla tasolla;

— —

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa ja 2 momentissa tarkoitettua vahvistusta koskeva päätös neljän kuukauden kuluessa lupahakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset.

3 §

Lupaedellytysten valvonta

Jos Finanssivalvonta vastaa konsolidointiryhmän valvonnasta, sen on seurattava säännöllisesti, täyttääkö omistusyhteisö 1 §:n 2 momentissa tai 2 §:ssä säädetyt edellytykset. Jos omistusyhteisö ei täytä edellytyksiä, sen on haettava 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa. Finanssivalvonta voi tällöin lisäksi ryhtyä 11 luvussa tai Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 4 luvussa säädettyihin toimenpiteisiin. Jos omistusyhteisönä on rahoitusalan sekaholdingyhtiö, toimenpiteissä on otettava huomioon vaikutukset ryhmittymän toimintaan. Finanssivalvonta voi myös väliaikaisesti nimetä konsolidointiryhmän jonkin toisen omistusyhteisön tai luottolaitoksen vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämisestä.

— —

Finanssivalvonnan on ylläpidettävä vähintään vuosittain päivitettävää luetteloa verkkosivuillaan omistusyhteisöistä, jotka ovat saaneet 2 §:ssä tarkoitetun omistusyhteisön luvan tai 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun vahvistuksen. Luettelossa tulee ilmoittaa vahvistuksen saaneiden yhteisöjen osalta se yhteisö, joka on nimetty vastaamaan sen varmistamisesta, että ryhmä noudattaa vakavaraisuusvaatimuksia konsolidoidulla tasolla.

Finanssivalvonnan on tarkasteltava vähintään vuosittain laitosten emoyrityksiä varmistaakseen, että omistusyhteisöjen kriteerit täyttävät yritykset on tunnistettu asianmukaisesti. Jos kyseiset emoyritykset sijaitsevat muissa jäsenvaltioissa, Finanssivalvonnan tulee tehdä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa tarkastelua suorittaessaan.

4 §

Omistusyhteisöön sovellettavat säännökset

Mitä tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitoksista, sovelletaan konsolidoitujen vaatimusten osalta myös:

1) 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuun luvanvaraiseen omistusyhteisöön;

2) 1 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun luottolaitokseen;

3) 3 §:n 1 momentin mukaisesti nimettyyn luottolaitokseen tai toiseen omistusyhteisöön.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuun keskusyhteisöön.

Finanssivalvonta voi tapauskohtaisesti sallia, että 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun vahvistuksen saanut omistusyhteisö jätetään konsolidoinnin ulkopuolelle, jos:

1) konsolidoinnin ulkopuolelle jättäminen ei vaikuta tytäryrityksenä toimivan luottolaitoksen tai ryhmän valvonnan tehokkuuteen;

2) omistusyhteisöllä ei ole muita oman pääoman ehtoisia sijoituksia kuin oman pääoman ehtoinen sijoitus tytäryrityksenä toimivassa luottolaitoksessa tai väliyhtiönä ja emoyrityksenä toimivassa omistusyhteisössä, jonka määräysvallassa tytäryrityksenä toimiva luottolaitos on; ja

3) omistusyhteisö ei käytä merkittävästi velkarahoitusta eikä sillä ole omistuseriä, jotka eivät liity sen omistukseen tytäryrityksenä toimivassa luottolaitoksessa tai väliyhtiönä ja emoyrityksenä toimivassa omistusyhteisössä, jonka määräysvallassa tytäryrityksenä toimiva luottolaitos on.

5 §

Omistusyhteisöä koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä

Jos Finanssivalvonta vastaa konsolidointiryhmän valvonnasta ja omistusyhteisö on sijoittautunut toiseen ETA-valtioon, Finanssivalvonnan on pyrittävä yhdessä tämän omistusyhteisön sijoittautumisvaltion valvontaviranomaisen kanssa saamaan aikaan yhteinen päätös 1–3 §:n ja 4 §:n 3 momentin soveltamisesta. Finanssivalvonnan on tällöin laadittava arviointi 1–3 §:ssä ja 4 §:n 3 momentissa tarkoitetusta luvasta, vahvistuksesta, konsolidoinnin ulkopuolelle jättämisestä tai valvontatoimenpiteistä ja annettava tämä arviointi omistusyhteisön sijoittautumisvaltion valvontaviranomaiselle.

Yhteiseen päätökseen on pyrittävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun omistusyhteisön sijoittautumisvaltion valvontaviranomainen on vastaanottanut arvioinnin.

Tarvittaessa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta vastaavalta valvontaviranomaiselta on saatava suostumus tässä pykälässä tarkoitettuja päätöksiä varten.

Jos yhteistä päätöstä ei ole saavutettu erimielisyyksien vuoksi sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on toimittanut 1 momentissa tarkoitetun arvion omistusyhteisön sijoittautumisvaltion valvontaviranomaiselle, asia on saatettava 2 momentissa tarkoitetun kahden kuukauden kuluessa Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklan mukaisesti. Jos 3 momentissa tarkoitettua suostumusta ei ole saatu, asia on saatettava lisäksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi. Yhteisen päätöksen on oltava Euroopan pankkiviranomaisen antaman päätöksen mukainen.

Mitä tässä pykälässä säädetään yhteisestä päätöksestä, sovelletaan, jos Finanssivalvonta toimii omistusyhteisön sijoittautumisvaltion valvontaviranomaisena ja konsolidointiryhmän valvonnasta vastaa toisen jäsenmaan viranomainen.

3 luku

Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia

1 §

Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

— —

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Ilmoituksista säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa.

3 a luku

Yritysjärjestelyjen, merkittävän omistusosuuden hankkimisen sekä merkittävien varojen ja velkojen luovutuksen valvonta

1 §

Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle

Luottolaitoksen on kirjallisesti ilmoitettava Finanssivalvonnalle etukäteen, jos se:

1) luovuttaa tai vastaanottaa varoja tai velkoja, jotka ovat merkittäviä 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla;

2) hankkii toisesta yrityksestä omistusosuuden, joka on merkittävä 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla tai luopuu tällaisesta omistusosuudesta;

3) on osallisena sulautumisessa tai jakautumisessa, jäljempänä tässä luvussa *yritysjärjestely*.

Edellä 1 momentin 3 kohdan mukainen ilmoitus on tehtävä ennen velkojille annettavan kuulutuksen hakemista.

Jos luottolaitos hankkii merkittävän omistusosuuden toisesta luottolaitoksesta 3 luvussa tarkoitetulla tavalla, sovelletaan lisäksi mainitun luvun säännöksiä.

Luottolaitoksen on ilmoituksessa annettava tieto omistusosuuden, varojen tai velkojen suuruudesta sekä muut asiaankuuluvat ja merkitykselliset tiedot, jotka ovat tarpeellisia 5 ja 6 §:ssä säädetyn arvioinnin suorittamiseksi. Finanssivalvonta voi pyytää tarvittavia lisätietoja arviointien suorittamiseksi.

Ilmoituksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa. Ilmoitusmenettelystä, arviointimenettelyssä tarvittavista tiedoista ja ilmoitusmenettelyssä noudatettavista määräajoista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

2 §

Säännösten soveltaminen omistusyhteisöihin ja keskusyhteisöihin

Mitä tässä luvussa säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti 2 a luvun 1 §:ssä tarkoitettuun luvanvaraiseen omistusyhteisöön ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön, jollei erikseen ole toisin säädetty.

3 §

Merkittävät varat ja velat

Omaisuuseriä tai velvoitteita on pidettävä merkittävänä, jos järjestelyssä luovutettavat omaisuuserät tai velvoitteet muodostavat vähintään 10 prosenttia luovuttajana tai luovutuksensaajana olevan luottolaitoksen, omistusyhteisön tai keskusyhteisön tasearvosta, tai

jos luovuttaja ja luovutuksensaaja kuuluvat samaan konserniin, 15 prosenttia tasearvosta. Jos luovuttajana on konsolidointiryhmän emoyhteisönä toimiva omistusyhteisö tai keskusyhteisö, tässä momentissa säädetyt prosenttiosuudet lasketaan konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen seuraavia omaisuuseriä tai velvoitteita ei kuitenkaan oteta huomioon omaisuuserien tai velvoitteiden merkittävyyden arvioinnissa:

1) luovutuksen kohteena olevat järjestämättömät saatavat;

2) luottosaatavien tai muiden omaisuuserien luovuttaminen kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetussa laissa tai katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskusta ja katettujen joukkolainojen julkisesta valvonnasta sekä direktiivien 2009/65/EY ja 2014/59/EU muuttamisesta annetun Euroopan Parlamentin ja neuvoston (EU) 2019/2162 3 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettuihin katepooleihin;

3) luottosaatavien tai muiden omaisuuserien luovuttaminen arvopaperistamistarkoituksiin;

4) kriisinratkaisumenettelyn yhteydessä luovutettavat omaisuuserät tai velvoitteet.

4 §

Merkittävä omistusosuus

Omistusosuutta on pidettävä merkittävänä, jos sen arvo on vähintään 15 prosenttia hankkivan luottolaitoksen omista varoista tai konsolidoiduista omista varoista. Jos omistusosuuden hankkijana on omistusyhteisö tai keskusyhteisö, omistusosuutta on pidettävä merkittävänä, jos sen arvo on vähintään 15 prosenttia konsolidoiduista omista varoista.

5 §

Merkittävän omistusosuuden hankinnan arviointimenettely

Finanssivalvonnan on arvioitava 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun hankintaa koskevan ilmoituksen johdosta, kykeneekö ilmoitusvelvollinen luottolaitos järjestämään toimintansa vakaalla ja luotettavalla tavalla ja millaisia riskejä hankinnan tekevään luottolaitokseen hankinnan johdosta kohdistuu. Arviointi on suoritettava seuraavilla perusteilla:

1) kykeneekö ilmoitusvelvollinen luottolaitos noudattamaan tässä laissa ja tämän lain nojalla annetuissa säädöksissä ja määräyksissä, EU:n vakavaraisuusasetuksessa, luottolaitosdirektiiviin perustuvissa säädöksissä ja soveltuvin osin muussa Euroopan unionin lainsäädännössä tai sen täytäntöönpanemiseksi annetussa kansallisessa lainsäädännössä luottolaitoksen taloudelliselle asemalle, riskienhallinnalle ja toiminnan järjestämiselle säädettyjä vaatimuksia;

2) onko perusteltua syytä epäillä, että hankinnan yhteydessä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai pyritty rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen tai että ehdotettu hankinta voisi lisätä rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskiä.

Finanssivalvonnan on lisäksi kuultava toimivaltaista valvontaviranomaista, joka vastaa kyseisen luottolaitoksen osalta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta, jollei kyseinen viranomainen ole Finanssivalvonta. Tällaisen viranomaisen on ilmoitettava mahdollisesta omistusosuuden hankinnan vastustamisesta 30 arkipäivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on lähettänyt kuulemispyynnön. Finanssivalvonnan on otettava hankinnan vastustamista koskeva ilmoitus huomioon tässä pykälässä tarkoitetussa arvioinnissa.

Arviointimenettelystä ja arviointimenettelyssä noudatettavista määräajoista sekä arvioinnin perusteista annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa täydentäviä teknisluonteisia määräyksiä arviointimenettelyn käytännön toteutuksesta ja arviointimenettelyssä vaadittavien tietojen toimittamistavasta. Arviointimenettelystä ja arvioinnin perusteista säädetään lisäksi Euroopan komission

asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa. Finanssivalvonnan on julkaistava arviointiperusteet, joiden on oltava oikeasuhtaisia ja asianmukaisia omistusosuuden hankinnan luonne huomioiden.

6 §

Yritysjärjestelyn arviointimenettely

Finanssivalvonnan on varmistaakseen yritysjärjestelyyn osallistuvien luottolaitosten toiminnan vakaus sekä ottaakseen huomioon yritysjärjestelystä aiheutuvat riskit, joille luottolaitos voi yritysjärjestelyn yhteydessä altistua, tehtävä arvio järjestelystä seuraavilla perusteilla:

1) yritysjärjestelyyn osallistuvien luottolaitosten maine;

2) yritysjärjestelyyn osallistuvien luottolaitosten taloudellisen toiminnan vakaus ottaen huomioon erityisesti niiden harjoittaman liiketoiminnan luonne;

3) kykeneekö yritysjärjestelyyn osallisena oleva luottolaitos arvioidusti noudattamaan tässä laissa ja tämän lain nojalla annetuissa säädöksissä ja määräyksissä, EU:n vakavaraisuusasetuksessa, luottolaitosdirektiiviin perustuvissa säädöksissä ja soveltuvin osin muussa Euroopan unionin lainsäädännössä tai sen täytäntöönpanemiseksi annetussa kansallisessa lainsäädännössä luottolaitoksen taloudelliselle asemalle, riskienhallinnalle ja toiminnan järjestämiselle säädettyjä vaatimuksia ja velvoitteita;

4) yritysjärjestelyyn liittyvien suunnitelmien toteuttamiskelpoisuus ja mahdollistavatko suunnitelmat arvioidusti luottolaitoksen liiketoiminnan harjoittamisen terveeltä pohjalta;

5) onko perusteltua syytä epäillä, että yritysjärjestelyn yhteydessä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai pyritty rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen tai että suunniteltu yritysjärjestely voisi lisätä rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskiä.

Finanssivalvonnan on jatkuvasti valvottava yritysjärjestelyyn liittyvien suunnitelmien toteuttamista niiden täytäntöönpanoon saakka.

Finanssivalvonnan on lisäksi kuultava toimivaltaista valvontaviranomaista, joka vastaa kyseisen luottolaitoksen osalta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta, jollei kyseinen viranomainen ole Finanssivalvonta. Tällaisen viranomaisen on ilmoitettava mahdollisesta yritysjärjestelyn vastustamisesta 30 arkipäivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on lähettänyt kuulemispyynnön. Finanssivalvonnan on otettava yritysjärjestelyn vastustamista koskeva ilmoitus huomioon tässä pykälässä tarkoitetussa arvioinnissa.

Tässä pykälässä säädettyä arviointimenettelyä ei sovelleta, jos sulautumisen kaikki osapuolet kuuluvat samaan konserniin tai ovat saman talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksia. Finanssivalvonta voi kuitenkin arvioida tässä momentissa tarkoitetun sulautumisen, jos sillä on ennalta käytössä olevan tiedon pohjalta perusteltua aihetta epäillä, että sulautuminen vaarantaisi vastaanottavan luottolaitoksen taloudellista asemaa koskevien vaatimusten täyttymisen tai muut toimintaedellytykset yhdessä tai useammassa 1 momentissa tarkoitetussa osa-alueessa. Jos yritysjärjestelyn toteuttaminen edellyttää luottolaitoksen toimiluvan tai omistusyhteisön luvan myöntämistä, tässä pykälässä säädettyä yritysjärjestelyn arviointimenettelyä ei sovelleta.

Arviointimenettelystä ja arviointimenettelyssä noudatettavista määräajoista sekä arvioinnin perusteista annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa täydentäviä teknisluonteisia määräyksiä arviointimenettelyn käytännön toteutuksesta ja arviointimenettelyssä vaadittavien tietojen toimittamistavasta. Arviointimenettelystä ja arvioinnin perusteista säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa. Finanssivalvonnan on julkaistava arviointiperusteet, joiden on oltava oikeasuhtaisia ja asianmukaisia yritysjärjestelyn luonne huomioiden.

7 §

Viranomaisyhteistyö

Jos merkittävän omistusosuuden hankinnan kohteena on omistusosuus luottolaitoksesta, vakuutusyhtiöstä, jälleenvakuutusyhtiöstä, sijoituspalveluyrityksestä tai omaisuudenhoitoyhtiöstä, jolle on myönnetty toimilupa tai muu toimintaa koskeva lupa Euroopan talousalueella, tai jos yritysjärjestelyn osapuolena on tällainen yritys, Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä hankinnan kohteena olevan yrityksen valvontaviranomaisen kanssa 5 ja 6 §:ssä tarkoitetussa arviointimenettelyssä.

Jos yritysjärjestelyn toisena osapuolena tai yrityksenä, jonka omistusosuuden luottolaitos hankkii, on tässä pykälässä tarkoitettu toimiluvan tai muun luvan varainen yhteisö, Finanssivalvonnan on viipymättä toimitettava tällaisen yhteisön toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle arvioinnin kannalta olennaiset, asiaan vaikuttavat ja merkitykselliset tiedot yritysjärjestelyn tai merkittävän omistusosuuden hankinnan arviointia varten sen estämättä, mitä salassapidosta säädetään. Tiedot on annettava pyynnöstä tai oma-aloitteisesti.

Finanssivalvonnan on yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten kanssa pyrittävä arviointia koskevissa päätöksissään johdonmukaisuuteen.

Viranomaisten välisestä yhteistyöstä annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Yhteistyöstä säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa.

8 §

Finanssivalvonnan toimivalta vastustaa merkittävän omistusosuuden hankintaa tai yritysjärjestelyä

Finanssivalvonta voi vastustaa 5 §:ssä tarkoitetun arvion perusteella 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua merkittävän omistusosuuden hankintaa ja 6 §:ssä tarkoitetun arvion perusteella mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettua yritysjärjestelyä, jos sille on perusteltu syy ottaen huomioon 5 ja 6 §:ssä säädetyt arviointiperusteet, tai jos ilmoituksen tekijä ei ole toimittanut Finanssivalvonnan edellyttämiä lisätietoja.

9 §

Arviointimenettelyä koskeva päätös

Finanssivalvonnan on annettava kirjallinen päätös merkittävän omistusosuuden hankinnan vastustamisesta kahden arkipäivän kuluessa arvioinnin valmistumisesta, kuitenkin viimeistään valtiovarainministeriön asetuksella säädettävässä arviointimenettelyn määräajassa. Muussa tapauksessa hankinta katsotaan hyväksytyksi. Finanssivalvonta voi asettaa myönteiseen päätökseen voimassaoloajan, jonka aikana merkittävän omistusosuuden hankinta on tehtävä ja pidentää voimassaoloaikaa tarvittaessa.

Finanssivalvonnan on annettava yritysjärjestelyyn liittyvä päätös kahden arkipäivän kuluessa arvioinnin valmistumisesta, kuitenkin viimeistään valtiovarainministeriön asetuksella säädettävässä arviointimenettelyn määräajassa. Yritysjärjestelyä ei saa panna täytäntöön ennen kuin Finanssivalvonta on antanut siitä myönteisen päätöksen. Finanssivalvonta voi asettaa myönteiseen päätökseen voimassaoloajan, jonka aikana yritysjärjestely on pantava täytäntöön.

Jos yritysjärjestelyyn osallistuvat yhteisöt kuuluvat samaan konserniin tai talletuspankkien yhteenliittymään, järjestely katsotaan hyväksytyksi, jos Finanssivalvonta ei ole kirjallisesti vastustanut järjestelyä 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa.

6 luku

Sivuliikkeen perustaminen, palvelujen tarjoaminen ja kotipaikan siirto ulkomaille

5 §

Luottolaitoksen tytär- tai omistusyrityksenä olevan rahoituslaitoksen sijoittumisoikeus ja palveluiden tarjoamisoikeus

Luottolaitoksen tytär- tai omistusyrityksenä oleva suomalainen rahoituslaitos saa perustaa sivuliikkeen tai muutoin tarjota luottolaitosdirektiivin liitteessä 1 tarkoitettuja palveluja toiseen ETA-valtioon tässä pykälässä säädetyin edellytyksin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna rahoituslaitoksena pidetään rahoituslaitosta:

1) jonka emoyritys tai omistusyritykset ovat Suomessa toimiluvan saaneita luottolaitoksia, jotka yhdessä käyttävät vähintään 90 prosenttia rahoituslaitoksen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänivallasta;

2) jonka toimintaa harjoitetaan tosiasiallisesti Suomessa;

3) joka kuuluu erityisesti kyseessä olevan toiminnan osalta tosiasiallisesti emoyrityksenä tai omistusyrityksenä olevan luottolaitoksen konsolidoidun valvonnan piiriin luottolaitosdirektiivin VII osaston 3 luvun sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen ensimmäisen osan II osaston 2 luvun mukaisesti, erityisesti mainitun asetuksen 92 artiklassa säädettyjen pääomavaatimusten, kyseisen asetuksen neljännen osan mukaisen suurten riskikeskittymien valvonnan sekä kyseisen asetuksen 89 ja 90 artiklassa säädettyjen omistusyhteyksiä koskevien rajoitusten osalta.

Rahoituslaitoksen emoyrityksenä ja omistusyrityksinä toimivien luottolaitosten on osoitettava, että rahoituslaitosta johdetaan terveesti ja vakaasti. Rahoituslaitoksen emo- ja omistusyrityksinä olevien luottolaitosten on sitouduttava yhteisvastuullisesti vastaamaan rahoituslaitoksen velvoitteista. Tässä pykälässä tarkoitetun liiketoiminnan on oltava sallittua rahoituslaitoksen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen perusteella.

Finanssivalvonnan on tarkastettava edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttyminen ja edellytysten täyttyessä annettava siitä todistus asianomaiselle rahoituslaitokselle. Todistus on liitettävä palveluiden tarjoamista koskevaan ilmoitukseen.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu rahoituslaitos ei enää täytä tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta sijoittautumisvaltion ETA-valvontaviranomaiselle. Tällöin rahoituslaitoksen toimintaan sijoittautumisvaltiossa sovelletaan kyseisen valtion lainsäädäntöä.

Muilta osin tässä pykälässä tarkoitettujen rahoituslaitosten sivuliikkeen perustamiseen ja palveluiden tarjoamiseen toiseen ETA-valtioon sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään luottolaitoksen sivuliikkeen perustamisesta tai palveluiden tarjoamisesta toiseen ETA-valtioon.

Mitä tässä pykälässä säädetään rahoituslaitoksesta, koskee myös tällaisen rahoituslaitoksen tytäryritystä.

7 luku

Hallinto ja ohjausjärjestelmät

1 §

Hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset

Luottolaitoksella on oltava sen toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimuotoisuuteen nähden kattavat ja oikeasuhteiset hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joilla varmistetaan luottolaitoksen johtaminen tehokkaasti ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti sekä se, että luottolaitoksen hallitus voi tehokkaasti valvoa luottolaitoksen johtamista.

— —

Luottolaitoksen johtamisessa ja toiminnassa tehtävät on eriytettävä siten, että vältetään eturistiriidat, jotka voivat vaarantaa laitoksen johtamisen tehokkaasti ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Luottolaitoksen hallituksen puheenjohtaja ei saa samanaikaisesti toimia luottolaitoksen toimitusjohtajana.

— —

2 §

Luottolaitoksen hallituksen kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset

Luottolaitoksen on käytettävä riittävästi voimavaroja luottolaitoksen hallituksen jäsenten kouluttamiseen ja perehdyttämiseen tehtäväänsä, huomioiden myös 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitettuihin ESG-tekijöihin liittyvät riskit ja vaikutukset sekä tietojärjestelmäriskit.

— —

Hallituksen työ on järjestettävä siten, ettei hallituksen yksittäinen jäsen tai jäsenten vähemmistö epäasianmukaisesti tai luottolaitoksen edun vastaisesti vallitse hallituksen päätöksentekoa. Hallituksen yksittäisen jäsenen on toimittava tehtävässään siten, että hallitus voi täyttää tehtävänsä ja riippumattomasti valvoa johdon toimintaa.

3 §

Nimitysvaliokunta

— —

Nimitysvaliokunnan on avustettava hallitusta tai muuta hallituksen jäsenet valitsevaa elintä ainakin seuraavissa asioissa:

— —

2) hallituksen kokoonpanon, hallituksen sekä sen yksittäisten jäsenten pätevyyden, hallituksen työskentelyn sekä hallituksen yksittäisten jäsenten työskentelyn arviointi;

— —

4 §

Luottolaitoksen ylimmän johdon ja avainhenkilöiden luotettavuus- ja riippumattomuusvaatimukset

Luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvan ja avainhenkilön on oltava luotettava ja hyvämainen sekä toimittava tehtävässään rehellisesti. Luottolaitoksen hallituksen jäsenen on toimittava tehtävässään riippumattomasti. Luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvalla on oltava kyky tehtävässään vaadittavaan itsenäiseen päätöksentekoon. Tässä momentissa tarkoitettuna henkilönä ei voi toimia alaikäinen tai se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa tai liiketoimintakiellossa.

Talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvan henkilön toimiminen samanaikaisesti yhteenliittymän keskusyhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenenä ei sellaisenaan vaaranna 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttymistä.

Luottolaitoksen on varmistettava, että sen ylin johto ja avainhenkilöt täyttävät ennen

tehtävässä aloittamista ja koko tehtävässäoloajan tässä pykälässä säädetyt vaatimukset lukuun ottamatta 11 luvun 10 a §:ssa tarkoitettua asiamiestä ja kriisinratkaisuviranomaisen luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua asiamiestä.

Luotettavana ja hyvämaineisena ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään; tai

2) muutoin kuin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton luottolaitoksen ylimpään johtoon tai avainhenkilöksi.

Edellä 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräaika on laskettava tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävän vastaanottohetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa luottolaitoksen johtoon kuuluvan päätösvallan käyttämistä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

4 a §

Luottolaitoksen ylimmän johdon ja avainhenkilöiden pätevyysvaatimukset

Luottolaitoksen hallituksella on oltava kokonaisuutena riittävä osaaminen ja kokemus ymmärtääkseen luottolaitoksen toimintaa ja luottolaitoksen ottamia riskejä sekä luottolaitostoiminnan ja riskien vaikutuksia lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, huomioiden myös 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitetut ESG-tekijät. Osaamisen ja kokemuksen on oltava riittävän monipuolista.

Luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavalla johdolla on kokonaisuutena oltava riittävä osaaminen ja kokemus ymmärtääkseen luottolaitoksen toimintaa ja luottolaitoksen ottamia riskejä sekä luottolaitostoiminnan ja riskien vaikutuksia lyhyellä, keskipitkällä ja keskipitkällä aikavälillä huomioiden myös 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitetut ESG-tekijät. Luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvalla ja avainhenkilöllä on oltava tehtäviensä kannalta riittävä osaaminen ja kokemus.

Luottolaitoksen on varmistettava, että sen ylin johto ja avainhenkilöt täyttävät ennen tehtävässä aloittamista ja koko tehtävässäoloajan tässä pykälässä säädetyt vaatimukset lukuun ottamatta 11 luvun 10 a §:ssä tarkoitettua asiamiestä ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua kriisinratkaisuviranomaisen nimittämää asiamiestä.

4 b §

Kelpoisuusvaatimusten arviointi

Luottolaitoksen on arvioitava ylimpään johtoon kuuluvan ja avainhenkilön kelpoisuus ennen tehtävässä aloittamista ja säännöllisesti tehtävässäoloaikana. Kelpoisuusvaatimusten arvioinnissa on otettava huomioon 4 ja 4 a §:ssä ja muualla lainsäädännössä säädettyjen kelpoisuuskriteerien ohella luottolaitoksen sisäiset toimintaperiaatteet, luottolaitosvalvontaan liittyvät valvonnalliset odotukset sekä sääntelyn soveltamista koskevat ohjeet.

Luottolaitoksen on pidettävä henkilön kelpoisuuteen liittyvät tiedot ajan tasalla. Luottolaitoksen on salassapitosäännösten estämättä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä kelpoisuuteen liittyvät tiedot, jotka ovat välttämättömiä kelpoisuussäännösten noudattamisen valvonnassa. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen toimittamisesta ja tietojen toimittamistavasta.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen luottolaitos saa arvioida hallituksen jäsenen

kelpoisuuden vasta tehtävässä aloittamisen tai tehtävään nimittämisen jälkeen, jos hallituksen jäsenten enemmistö vaihtuu samanaikaisesti ja kelpoisuusarvion tekeminen ennen tehtävässä aloittamista tai nimittämistä jäisi hallituksesta eroavien jäsenten tehtäväksi.

Luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 1 d kohdassa tarkoitetun luottolaitoksen tai muun yhteisön on toimitettava hallituksen puheenjohtajaksi tai liiketoiminnasta vastaavaan johtoon lukeutuvaan tehtävään nimitettävää henkilöä koskeva ilmoitus Finanssivalvonnalle ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään 30 päivää ennen tehtävässä aloittamista tai toimikauden alkamista. Ilmoitusmenettelystä ja ilmoitukseen liitettävistä selvityksistä annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Jos tässä momentissa tarkoitetut ja valtiovarainministeriön asetuksella tarkemmin säädetyt Finanssivalvonnalle toimitetut tiedot eivät ole riittävät kelpoisuusvaatimusten täyttämisen valvomiseksi, Finanssivalvonta voi lykätä nimitettävän henkilön tehtävässä aloittamista, kunnes riittävät tiedot on toimitettu. Lykkäystä ei kuitenkaan voi tehdä, jos Finanssivalvonta arvioi, että tällaisia tietoja ei ole mahdollista toimittaa.

4 c §

Kelpoisuusvaatimusten täyttymättä jääminen

Jos 4 b §:ssä tarkoitetun arvion pohjalta luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluva tai avainhenkilö ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, luottolaitos ei saa nimittää henkilöä tehtävään. Jos arvio tehdään nimittämisen jälkeen tai henkilön jo aloitettua tehtävässään, luottolaitoksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin henkilön erottamiseksi tai muutoin tehtävästä vapauttamiseksi tai muihin sellaisiin toimenpiteisiin, joilla varmistetaan kelpoisuusvaatimusten täyttäminen kyseisen tehtävän vaatimukset huomioiden.

Jos avainhenkilö ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, luottolaitoksen on lisäksi ryhdyttävä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin varmistaakseen avainhenkilön tehtävien asianmukaisen hoitamisen. Avainhenkilöiden osalta 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava kohtuullisessa ajassa.

4 d §

Omistusyhteisön ylimmän johdon ja avainhenkilöiden kelpoisuusvaatimukset

Mitä 4 §:ssä säädetään luottolaitoksen ylimmän johdon ja avainhenkilöiden luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksista ja 4 b §:ssä vaatimusten arvioinnista, sovelletaan myös konsolidointiryhmän emoyhteisönä toimivaan 2 a luvun 1 §:n mukaiseen luvanvaraiseen omistusyhteisöön ja mainitun luvun 3 §:n 1 momentin mukaisesti nimettyyn luottolaitokseen tai toiseen omistusyhteisöön sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuun keskusyhteisöön.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun omistusyhteisön hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on oltava hyvämaineinen, jolla on tehtäväänsä nähden riittävä osaaminen ja kokemus. Omistusyhteisön on varmistettava tässä momentissa säädettyjen kelpoisuusvaatimusten täyttyminen.

4 e §

Yksilölliset tehtävänkuvaukset sekä roolien ja vastuiden kokonaiskartoitus

Luottolaitoksen on laadittava jokaisesta liiketoiminnasta vastaavaan johtoon ja toimivaan johtoon lukeutuvasta tehtävästä sekä luottolaitoksen avainhenkilöstä kirjallinen tehtävänkuvaus. Tehtävänkuvauksesta on ilmettävä kyseiseen tehtävään liittyvät tehtävät ja

vastuut. Luottolaitoksen on lisäksi laadittava roolien ja vastuiden kokonaiskartoitus, joka sisältää kuvauksen raportointi- ja vastuusuhteista ja 9 luvun 2 §:n mukaisiin hallinto- ja ohjausjärjestelmiin kuuluvat tehtävät.

5 §

Luottolaitoksen johdon ajankäyttö

Luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvan on käytettävä riittävästi aikaa tässä laissa säädettyjen ja muiden tehtävään kuuluvien velvollisuuksiensa hoitamiseen. Luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvalla olevien samanaikaisten muiden ylimpään johtoon kuuluvien tehtävien enimmäismäärän ja heidän muiden tehtäviensä arvioinnissa on otettava huomioon ainakin ylimpään johtoon kuuluvan henkilökohtaiset olosuhteet sekä luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus.

Jäljempänä 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvalla voi olla enintään yksi seuraavista johtotehtävien yhdistelmistä:

1) yksi toimitusjohtajan tai muu liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluva tehtävä ja kaksi sellaista hallituksen jäsenyyttä, johon ei samanaikaisesti kuulu liikkeenjohdollisia vastuita; tai

2) neljä sellaista hallituksen jäsenyyttä, johon ei samanaikaisesti kuulu liikkeenjohdollisia vastuita.

Yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan 2 momentissa tarkoitetut tehtävät:

1) samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä; ja

2) yrityksissä, joista luottolaitoksella on EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 36 alakohdassa tarkoitettu huomattava omistusosuus.

— —

Finanssivalvonta voi antaa luvan luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvalle vastaanottaa yhden lisäjäsenyyden 2 momentissa säädettyjen enimmäismäärien lisäksi, jos se ei vaaranna 1 momentissa säädettyjen periaatteiden noudattamista.

8 luku

Palkitseminen

1 §

Säännösten soveltaminen

— —

Edellä 2 momentissa tarkoitetuista sellaisista henkilöistä, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiasemaan, säädetään lisäksi tarkemmin Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa. Edellä 2 momentissa tarkoitettuihin palkitsemisjärjestelmiin on luettava mukaan myös lisäeläke-etuudet.

— —

3 §

Palkitsemisjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset

Luottolaitoksen palkitsemisjärjestelmien tulee olla laitoksen ja sen konsolidointiryhmän liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastata laitoksen ja sen

konsolidointiryhmän pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmien tulee olla sopusoinnussa laitoksen ja sen konsolidointiryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä 9 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti. Palkitsemisjärjestelmissä on otettava huomioon laitoksen ja sen konsolidointiryhmän riskinottohalukkuus 9 luvun 17 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen ESG-riskien osalta. Palkitsemisjärjestelmissä henkilöstöä ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan sukupuolen perusteella.

— —

9 §

Muuttuvia palkkioita koskevat vaatimukset

— —

Muuttuvan palkkion on perustuttava kokonaisarvioon palkkionsaajan ja asianomaisen liiketoimintayksikön suorituksesta sekä luottolaitoksen ja, jos laitos kuuluu konsolidointiryhmään, konsolidointiryhmän, kokonaistuloksesta ja sen kehittymisestä. Suoritusta arvioitaessa on otettava huomioon taloudelliset ja muut tekijät, kuten kaikkien olennaisten riskien hallinta, sekä se, miten suoritus tai tulos on toteutunut pitkällä aikavälillä.

— —

9 luku

Riskien hallinta

1 §

Sisäisen pääoman riittävyyden arviointi

Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että sillä on jatkuvasti riittävä määrä omia varoja kattamaan luottolaitokseen kohdistuvat ja sen ulkoiseen toimintaympäristöön liittyvät riskit siten kuin tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään. Riskien kattamisessa tulee ottaa huomioon tämän luvun 17 a §:ssä tarkoitetut ESG-riskit lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Luottolaitos ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Tämän varmistamiseksi luottolaitoksella on oltava terveet, kattavat ja tehokkaat strategiat ja menettelytavat, joiden avulla se arvioi, seuraa ja ylläpitää sisäisen pääoman määrää, laatua ja jakautumista.

— —

2 §

Riskienhallintajärjestelmälle asetettavat yleiset vaatimukset

Luottolaitoksella on oltava tehokkaat ja luotettavat sekä kirjallisesti kuvatut hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joihin kuuluvat:

— —

2) tehokkaat riskienhallinnan prosessit, joilla tunnistetaan riskit, hallitaan ja seurataan niitä sekä raportoidaan niistä;

— —

3 §

Hallituksen tehtävät riskien hallinnassa

Luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä luottolaitokseen ja sen toimintaan kohdistuvia riskejä koskevat strategiat ja menettelytavat sekä arvioitava niitä uudelleen vähintään joka toinen vuosi. Hallituksen on myös huolehdittava, että niiden noudattamista valvotaan luotettavasti. Kaikki olennaiset riskit, riskienhallintaa koskevat ohjeet sekä näiden muutokset on raportoitava hallitukselle. Riskeihin kuuluvat myös luottolaitoksen makrotaloudellisesta toimintaympäristöstä johtuvat riskit suhteutettuina luottolaitoksen liiketoimintasykliin sekä riskit, jotka johtuvat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden nykyisistä sekä lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksista.

— —

3 a §

Kestävyyteen liittyvien taloudellisten riskien hallinnan suunnittelu

Luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä yksi tai useampi suunnitelma, joka sisältää määrällisiä tavoitteita ja prosesseja, sellaisten taloudellisten riskien seuraamiseksi ja käsittelemiseksi, joita aiheutuu lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvistä tekijöistä. Riskeihin kuuluvat myös mukauttamisprosessista ja siirtymään liittyvistä muutostrendeistä aiheutuvat riskit, jotka aiheutuvat sääntelytavoitteista ja säädöksistä, erityisesti tavoitteesta ilmastoneutraaliuden saavuttamisesta, sekä kolmansien maiden oikeudellisista ja sääntelytavoitteista, jos niillä on merkitystä kansainvälistä toimintaa harjoittavien laitosten kannalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin on sisällytettävä luottolaitoksen liiketoimintamallia ja -strategiaa koskevia toimia. Suunnitelmien ja niitä koskevien toimien on oltava johdonmukaisia kirjanpitolain 7 luvun 4 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan mukaisesti kestävyysraportissa esitettävien suunnitelmien ja niitä koskevien toimien kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa määrällisissä tavoitteissa ja prosesseissa on otettava huomioon ilmastonmuutosta käsittelevän eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan viimeisimmät raportit ja ehdottamat toimenpiteet, erityisesti unionin ilmastotavoitteiden saavuttamisen osalta.

Luottolaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien täytäntöönpanoa.

Pienet ja rakenteeltaan yksinkertaiset luottolaitokset voivat soveltaa 1 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisessa seuraavia yksinkertaistettuja menettelyitä:

1) luottolaitos voi laatia suunnitelmien sisällön yksinkertaistettuna;

2) luottolaitos voi käyttää pienempää määrää indikaattoreita mittareiden käytössä ja tavoitteiden asettamisessa sekä muotoilla enemmän laadullisia tavoitteita;

3) luottolaitos voi käyttää skenaarioanalyysissä yksinkertaistettua joukkoa keskeisistä riskeistä, skenaarion ajanjaksoista ja vaikutusten alueellisesta jakaantumisesta sekä muista parametreista ja oletuksista.

3 b §

Keskittymäriskien hallinnan suunnittelu

Luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä yksi tai useampi suunnitelma, joka sisältää määrällisiä tavoitteita OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012, jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetus*, 7 a artiklan mukaisesti seuratakseen ja käsitelläkseen keskittymäriskiä, joka aiheutuu Euroopan unionille tai sen yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle

järjestelmän kannalta huomattavan merkittäviä palveluja tarjoaviin keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista.

4 §

Riskivaliokunta

— —

Riskivaliokunnan on myös avustettava hallituksen palkitsemisvaliokuntaa terveiden palkitsemisjärjestelmien luomisessa ja arvioitava, kannustavatko palkitsemisjärjestelmät ottamaan huomioon laitoksen riskit, pääoma- ja maksuvalmiusvaatimukset sekä tuottojen jaksotuksen ja tuottojen kertymistodennäköisyyden. Huomioon otettaviin riskeihin kuuluvat myös ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden vaikutuksista johtuvat riskit.

— —

9 §

Luottoriskin, vastapuoliriskin ja markkinariskin arvioiminen sisäisin arviointimenetelmin

Luottolaitoksella on oltava luotto- ja vastapuoliriskin arvioimista varten omat luottolaitoksen toiminnan laadun, laajuuden ja monimuotoisuuden kannalta riittävät sisäiset arviointimenetelmät, jotka eivät saa perustua yksinomaan tai kaavamaisesti vastapuolta tai rahoitusvälinettä koskevaan ulkopuoliseen luottoluokitukseen.

Luottolaitoksen, joka on 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla merkittävä, on pyrittävä kehittämään sisäisiä arviointimenetelmiään luottoriskin osalta sekä käyttämään sisäisen luokituksen menetelmiä omien varojen vaatimuksen laskemiseen ja ainakin sellaisten olennaisen suurten luottoriskien arvioimiseen, joihin liittyy samanaikaisesti suuri määrä merkittäviä vastapuolia.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun luottolaitoksen on pyrittävä kehittämään sisäisiä arviointimenetelmiään markkinariskien osalta sekä käyttämään sisäisen luokituksen menetelmiä omien varojen vaatimuksen laskemiseen kaupankäyntivarastoon kuuluvien erien osalta yhdessä sellaisten sisäisten mallien kanssa, joiden avulla lasketaan omien varojen vaatimukset sellaisille maksukyvyttömyysriskeille, joihin liittyy olennaisen suuria vastuita ja joiden osalta luottolaitoksella on suuri määrä olennaisia eriä kaupankäynnin kohteena olevissa eri liikkeeseenlaskijoiden vieraan tai oman pääoman ehtoisissa rahoitusvälineissä.

10 §

Luotto- ja vastapuoliriski

— —

Luottolaitoksen on suoritettava etukäteisarviointi vastapuoliriskistä kaikista kryptovaroihin liittyvistä vastuistaan, jotka se aikoo ottaa. Luottolaitoksen on myös arvioitava riskienhallinnan prosessien sekä toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen riittävyyttä kryptovaroihin liittyvien vastuiden vastapuoliriskin hallitsemiseksi. Luottolaitosten on raportoitava arviointien sisältö Finanssivalvonnalle.

12 §

Keskittymäriski

Luottolaitoksen on varauduttava riskien keskittymisestä aiheutuvan riskin toteutumiseen. Sillä on oltava asiaa koskevat dokumentoidut toimintaperiaatteet ja menettelytavat. Näihin kuuluvat myös keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuva keskittymäriskin tunnistaminen, hallitseminen, seuraaminen ja raportoiminen 2 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisilla tehokkailla riskienhallinnan prosesseilla.

Keskittymäriskiä hallittaessa vastapuolina on otettava huomioon ainakin markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetut keskusvastapuolet, luottolaitoksen tämän lain 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettuun lähipiiriin kuuluvat, samalla toimialalla tai samalla maantieteellisellä alueella toimivat sekä samoja hyödykkeitä tuottavat vastapuolet. Lisäksi sen on otettava huomioon luottoriskien vähentämismenetelmistä aiheutuva riski sekä suuret välilliset luottoriskit, kuten yhden vakuudenantajan vakuuskeskittymä. Luottolaitosten on otettava huomioon myös markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädetyt edellytykset.

Sellaisten kryptovarojen osalta, joilla ei ole tunnistettavissa olevaa liikkeeseenlaskijaa, keskittymäriski on arvioitava sellaisten kryptovarojen mukaan, joilla on samanlaiset piirteet.

14 §

Markkinariski

— —

Luottolaitoksen on suoritettava etukäteisarviointi markkinariskistä kaikista kryptovaroihin liittyvistä vastuistaan, jotka se aikoo ottaa. Luottolaitoksen on myös arvioitava riskienhallinnan prosessien sekä toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen riittävyyttä kryptovaroihin liittyvien vastuiden markkinariskin hallitsemiseksi. Luottolaitosten on raportoitava arviointien sisältö Finanssivalvonnalle.

16 §

Operatiivinen riski

Luottolaitoksella on oltava menetelmät operatiivisten riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi. Sen on varauduttava ainakin ulkoistamiseen liittyvien riskien, suorista ja välillisistä kryptovaroihin ja kryptovarapalvelujen tarjoajiin liittyvistä vastuista aiheutuviin riskeihin sekä harvoin tapahtuvien vakavien riskitapahtumien toteutumiseen. Laitoksen täytyy selkeästi kuvata, mitä se pitää operatiivisina riskeinä. Sillä on oltava operatiivisen riskin hallintaa koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja menettelytavat.

— —

17 a §

ESG-tekijät ja ESG-riskit

ESG-riskeillä tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 52 d alakohdassa tarkoitettuja ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan (*ESG-tekijät*) liittyviä riskejä.

Luottolaitoksilla on oltava osana hallintajärjestelmiään vankat strategiat, toimintatavat, prosessit ja järjestelmät ESG-riskien tunnistamista, mittaamista, hallintaa ja seurantaa varten. Näihin kuuluvat myös ESG-riskien tunnistaminen, hallitseminen, seuraaminen ja raportoiminen 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla tehokkailla riskienhallinnan prosesseilla.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen strategioiden, toimintatapojen, prosessien ja järjestelmien on oltava oikeassa suhteessa laitoksen liiketoimintamalliin ja sen toiminnan laajuuteen liittyvien ESG-riskien laajuuteen, luonteeseen ja monimutkaisuuteen.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitettuja ESG-riskejä on seurattava ja ne on tunnistettava, mitattava, hallittava, arvioitava ja otettava huomioon lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

Luottolaitosten on testattava kykyään kestää ESG-tekijöiden pitkän aikavälin kielteisiä vaikutuksia. Häiriönsietokyvyn testaus on tehtävä seuraavien edellytysten mukaisesti:

1) häiriönsietokykyä on testattava sekä perusskenaariossa että epäsuotuisissa skenaarioissa tietyllä ajanjaksolla;

2) testaukseen on sisällytettävä useita ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä skenaarioita, joissa otetaan huomioon ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvien muutosten ja niihin liittyvien julkisten politiikkojen mahdolliset vaikutukset pitkän aikavälin liiketoimintaolosuhteisiin;

3) testauksessa on käytettävä uskottavia skenaarioita, jotka perustuvat kansainvälisten järjestöjen laatimiin skenaarioihin.

19 §

Maksuvalmiusriskin vähentämismenetelmät

Luottolaitoksen on pyrittävä käyttämään riittävästi limiittijärjestelmiä, maksuvalmiuspuskureita ja muita maksuvalmiusriskin vähentämismenetelmiä voidakseen kestää laajasti erilaisia stressitilanteita sekä pyrittävä ylläpitämään riittävän monipuolista rahoitusrakennetta ja rahoituslähteitä. Sen on arvioitava käyttämiään menetelmiä säännöllisesti.

20 §

Maksuvalmiusasemaa koskevien vaihtoehtoisten toteutumisnäkymien säännöllinen tarkastelu

— — — —

3) luottolaitos, jolla on lupa käyttää sisäisiä menetelmiä EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannen osan II osaston 3 luvun nojalla, sekä olennainen luottolaitos, joka soveltaa standardimenetelmää mainitun osaston 2 luvun nojalla, raportoivat niiden menetelmiensä laskelmien tulokset, joita käytetään odotettavissa olevien luottotappioiden määrän määrittämiseen viiteportfoliossa olevien vastuidensa tai positioidensa osalta, jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) luottolaitos laatii tilinpäätöksensä kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti sovellettavien kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti;

b) luottolaitos toteuttaa omaisuuserien ja taseen ulkopuolisten erien arvostamisen sekä omien varojensa määrittämisen kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti EU:n vakavaraisuusasetuksen 24 artiklan 2 kohdan nojalla;

c) luottolaitos toteuttaa omaisuuseriensä ja taseen ulkopuolisten eriensä arvostamisen noudattaen pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä annetun neuvoston direktiivin 86/635/ETY mukaisia tilinpäätösstandardeja ja käyttävät samaa odotettavissa olevien luottotappioiden mallia kuin a alakohdassa mainitun asetuksen mukaisesti sovellettavissa kansainvälisissä tilinpäätösstandardeissa.

Tiedot on ilmoitettava 1 momentin mukaisesti säännöllisesti, mutta kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

10 luku

Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

1 a §

Omia varoja koskevien vaatimusten keskinäinen suhde

— —

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten kattamiseen laskettavia omia varoja ja konsolidoituja omia varoja ei saa samanaikaisesti laskea kuuluvaksi kuin yhdessä 1 momentin kohdista tarkoitetun vaatimuksen kattamiseksi kerrallaan. Mainittuja vaatimuksen kattamiseksi laskettavia omia varoja ei myöskään saa samanaikaisesti laskea kuuluvaksi 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun kokonaislisäpääomavaatimuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a tai 92 b artiklassa tarkoitetun vaatimuksen tai kriisinratkaisulain 8 luvussa säädetyn omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan kokonaisriskiin pohjautuvan vähimmäisvaatimuksen kattamiseen.

— —

1 c §

Kokonaisriskipainolattian voimaantuloa koskeva siirtymäjärjestely

Sisäisiä riskimalleja käyttävä luottolaitos saa EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklassa tarkoitetun *kokonaisriskipainolattian* laskennassa määrittää mainitun artiklan 8 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävien Suomessa sijaitsevien asuinkiinteistövakuudellisten luottojen riskipainon lattiatason seuraavasti:

1) 31 päivään joulukuuta 2032 luottolaitos saa käyttää lattiatasona kymmentä prosenttia sille osuudelle luotosta, joka vastaa enintään 55 prosenttia asuinkiinteistövakuuden arvosta mainitun asetuksen 125 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti edellyttäen, että asetuksen 465 artiklan 6 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät;

2) 31 päivään joulukuuta 2029 luottolaitos saa käyttää lattiatasona 45 prosenttia edellä 1

kohdassa tarkoitetusta osuudesta jäljelle jäävästä osuudesta, kuitenkin enintään 80 prosenttiin asuinkiinteistövakuuden arvosta mainitun asetuksen 125 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti edellyttäen, että asetuksen 501 artiklassa tarkoitettua tukikerrointa ei samanaikaisesti sovelleta ja että 465 artiklan 7 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät;

3) 2 kohdan soveltamisen jälkeen yli jäävälle vakuudelliselle osuudelle seuraavia riskipainojen lattiatasoja 31 päivään joulukuuta 2032:

a) 52,5 prosenttia 1 päivä tammikuuta 2030 ja 31 päivä joulukuuta 2030 välisenä aikana nämä päivät mukaan lukien;

b) 60 prosenttia 1 päivä tammikuuta 2031 ja 31 päivä joulukuuta 2031 välisenä aikana nämä päivät mukaan lukien;

c) 67,5 prosenttia 1 päivä tammikuuta 2032 ja 31 päivä joulukuuta 2032 välisenä aikana nämä päivät mukaan lukien.

Ennen tässä pykälässä säädetyn riskipainon soveltamista Finanssivalvonnan on varmistettava, että 1 momentissa asuinkiinteistövakuudellisille luotoille säädetyt edellytykset täyttyvät.

Mitä tässä pykälässä säädetään Suomessa sijaitsevasta asuinkiinteistövakuudellisesta luotosta, sovelletaan myös luottolaitoksen myöntämään toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaan asuinkiinteistövakuudelliseen luottoon, jos kyseisen ETA-valtion lainsäädännön mukaan sovelletaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklan 5 kohtaa.

3 §

Lisäpääomavaatimusten määrä

— —

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus määrätään noudattaen 4 a–4 c ja 4 e §:ää.

— —

Muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus määrätään noudattaen 8 ja 9 §:ää. Muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus saa olla enintään 3,0 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä, jollei 8 tai 9 §:stä muuta johdu.

— —

4 a §

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määrääminen

— —

Finanssivalvonnan on yhteistyössä valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Rahoitusvakausviraston kanssa vähintään joka toinen vuosi arvioitava, onko tarpeen asettaa rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus, muuttaa voimassa olevaa vaatimusta tai pitää se ennallaan.

— —

Kokonaisriskipainolattian tullessa luottolaitosta sitovaksi Finanssivalvonnan on tässä pykälässä säädetyssä menettelyssä arvioitava lisäpääomavaatimuksen asianmukainen taso viimeistään 2 momentissa tarkoitetun arvion yhteydessä.

4 b §

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määräämisen perusteet

— —

Lisäpääomavaatimus voidaan asettaa, jos tässä pykälässä tarkoitettuja riskejä ei ole jo katettu EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisilla keinoilla, muilla tässä luvussa tarkoitetuilla lisäpääomavaatimuksilla tai kokonaisriskipainolattialla, ja:

1) rahoitusjärjestelmää ja kansantaloutta uhkaava makrovakaudellinen riski tai järjestelmäriski, huomioiden myös ilmastonmuutoksesta aiheutuvat tällaiset riskit, edellyttää riskien vähentämiseksi tai riskien toteutumisen estämiseksi suurempaa pääomatarvetta;

2) 1 kohdassa tarkoitettu riski uhkaa tai saattaa uhata Suomen rahoitusjärjestelmän häiriötöntä toimintaa ja vakautta; ja

3) lisäpääomavaatimuksen asettaminen ei aiheuta suhteettoman kielteisiä vaikutuksia muiden jäsenvaltioiden tai unionin rahoitusjärjestelmien toimintaan kokonaisuudessaan tai osittain muodostamalla tai luomalla esteen sisämarkkinoiden häiriöttömälle toiminnalle.

— —

4 d §

Ulkomaisen lisäpääomavaatimuksen hyväksyminen

Finanssivalvonta voi tehdä päätöksen muun ETA-valtion valvontaviranomaisen asettaman 4 b §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta vastaavan vaatimuksen soveltamisesta luottolaitoksen siinä valtiossa oleviin tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin. Jos muun ETA-valtion valvontaviranomaisen päättämä lisäpääomavaatimus kattaa samoja riskejä kuin Finanssivalvonnan päättämä vastaava lisäpääomavaatimus, Finanssivalvonnan tulee tältä osin päättää lisäpääomavaatimuksen hyväksymisestä siten, että näistä ainoastaan korkeampaa tasoa sovelletaan tai jättää muun ETA-valtion valvontaviranomaisen asettama vaatimus soveltamatta kokonaan tai niiltä osin kuin se on päällekkäinen luottolaitokseen jo sovellettavien pääomavaatimusten kanssa. Finanssivalvonnan on päätöksessään otettava huomioon luottolaitosdirektiivin 133 artiklan 9 kohdan mukaiseen ilmoitukseen sisältyvät ja 13 kohdan mukaisesti julkistetut tiedot.

— —

4 e §

Lisäpääomavaatimuksesta ilmoittaminen ja hyväksyminen

— —

Jos 4 a §:ssä tarkoitetun päätöksen mukainen lisäpääomavaatimus on yli 3 prosenttia ja enintään 5 prosenttia kokonaisriskistä tai riskikeskittymästä, Finanssivalvonnan on ennen lisäpääomavaatimuksen asettamista, muuttamista tai jatkamista koskevaa päätöstä tehtävä ilmoitus Euroopan järjestelmäriskikomitealle ja samassa yhteydessä pyydettävä Euroopan komission kantaa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean lausuntoa. Jos Euroopan komission kanta lisäpääomavaatimuksen asettamiselle on kielteinen, Finanssivalvonnan on noudatettava tätä kantaa tai ilmoitettava perustelut kannasta poikkeamiselle.

Jos 4 a §:ssä ja 7 tai 8 §:ssä tarkoitettujen päätösten mukainen yhteenlaskettu lisäpääomavaatimus on suurempi kuin 5 prosenttia kokonaisriskistä tai riskikeskittymästä, Finanssivalvonnan on ennen lisäpääomavaatimuksen asettamista, jatkamista tai muuttamista koskevaa päätöstä ilmoitettava asiasta Euroopan järjestelmäriskikomitealle ja pyydettävä Euroopan komission hyväksyntä lisäpääomavaatimuksen asettamiselle, jatkamiselle tai muuttamiselle. Finanssivalvonta ei saa asettaa tässä momentissa tarkoitettua yhteenlaskettua lisäpääomavaatimusta ilman Euroopan komission hyväksyntää siten, että se on suurempi kuin 5 prosenttia kokonaisriskistä tai riskikeskittymästä. Tässä momentissa säädettyä menettelyä ei kuitenkaan sovelleta, jos tässä momentissa tarkoitettu yhteenlaskettu lisäpääomavaatimus

säilyy tasoltaan ennallaan tai lisäpääomavaatimuksen tasoa madalletaan.

— —

Jos 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen saaja vastustaa lisäpääomavaatimuksen asettamista, muuttamista tai jatkamista, tai jos 3 momentissa tarkoitetussa menettelyssä sekä Euroopan komission kanta että Euroopan järjestelmäriskikomitean lausunto lisäpääomavaatimusta koskevaa päätöstä varten on kielteinen, Finanssivalvonta voi saattaa asian Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi. Asian käsittelystä säädetään Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa. Tässä momentissa tarkoitettua päätöstä ei saa soveltaa ennen Euroopan pankkiviranomaisen välipäätöstä asiassa.

— —

7 §

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus

— —

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen määrittelemisestä luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 2 ja 2 a kohdassa säädetyillä perusteilla ja tällaisten luottolaitosten jaottelusta tämän pykälän 4 momentin mukaisiin luokkiin säädetään Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa.

Edellä 6 momentissa säädetyn estämättä Finanssivalvonta voi perustellusta syystä päättää:

1) luottolaitoksen sijoittamisesta korkeampaan luokkaan 4 momentissa tarkoitetussa luokittelussa;

2) luottolaitoksen luokittelemisesta maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväksi luottolaitokseksi;

3) luottolaitoksen sijoittamisesta matalampaan luokkaan 4 momentissa tarkoitetussa luokittelussa huomioiden yhteisen kriisinratkaisumekanismin vaikutus luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 2 a kohdassa tarkoitettujen lisäkriteerien pohjalta.

Finanssivalvonnan on vuosittain arvioitava, mitkä luottolaitokset ovat tässä pykälässä tarkoitettuja maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia sekä sitä, mihin 4 momentissa tarkoitettuun luokkaan kukin tällainen luottolaitos on sijoitettava. Finanssivalvonnan on annettava tästä päätös kullekin tämän pykälän soveltamisalaan kuuluvalle luottolaitokselle ja toimitettava se tiedoksi Euroopan järjestelmäriskikomitealle. Lisäksi Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan järjestelmäriskikomitealle tieto, mitkä sen valvonnassa olevat luottolaitokset ovat maailmalaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia, mihin 4 momentin mukaiseen luokkaan kukin tällainen luottolaitos on sijoitettu sekä, millä perusteilla 7 momentissa tarkoitettua harkintavaltaa on käytetty tai jätetty käyttämättä. Finanssivalvonnan on julkaistava ja ylläpidettävä luetteloa maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävistä luottolaitoksista sekä siitä, mihin 4 momentin mukaiseen luokkaan kukin tällainen luottolaitos on sijoitettu.

8 §

Muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus

— —

Poiketen siitä, mitä 3 §:n 8 momentissa ja tässä pykälässä säädetään, jos luottolaitos on sellainen 7 §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitetun Euroopan unionissa emoyrityksenä toimivan luottolaitoksen tytäryritys, johon sovelletaan tämän momentin mukaista vaatimusta konsolidoidusti, luottolaitokseen sovellettava lisäpääomavaatimus ei saa luottolaitoskohtaisesti tai alakonsolidointiryhmän tasolla ylittää alempaa seuraavista:

— —

2) 3 prosenttia, tai Euroopan komission luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 5 a kohdan perusteella hyväksymää korkeampaa osuutta, luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä.

— —

Finanssivalvonnan on vuosittain arvioitava, mitkä luottolaitokset ovat tässä pykälässä tarkoitettuja muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia ja tarkistettava tämän pykälän mukaisesti kullekin luottolaitokselle laskettu lisäpääomavaatimus. Jos luottolaitos ylittää tai alittaa 1 momentissa säädetyn rajan tai luottolaitoksen tässä pykälässä tarkoitettu pääomavaatimus muuttuu tai pysyy ennallaan, Finanssivalvonnan on tehtävä siitä päätös. Jos laitokseen sovellettavat vaatimukset päätöksen johdosta kiristyvät, Finanssivalvonnan on päätöksessä määrättävä vähintään kuuden kuukauden pituinen aika, jonka kuluessa laitoksen on täytettävä päätöksestä seuraavat vaatimukset. Finanssivalvonnan on kuukautta ennen tässä momentissa tarkoitetun päätöksen julkaisemista tehtävä luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 7 kohdassa säädetyt tiedot sisältävä ilmoitus Euroopan järjestelmäriskikomitealle. Jos lisäpääomavaatimus asetetaan tasolle, joka on korkeampi kuin 3 prosenttia kokonaisriskistä, ilmoitus on tehtävä kolme kuukautta ennen päätöksen julkistamista. Finanssivalvonnan on annettava päätös luokittelemisesta muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväksi luottolaitokseksi sekä lisäpääomavaatimuksen asettamisesta kunkin tämän pykälän soveltamisalaan kuuluvalle luottolaitokselle ja toimitettava se tiedoksi Euroopan järjestelmäriskikomitealle. Lisäksi Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan järjestelmäriskikomitealle tieto, mitkä sen valvonnassa olevat luottolaitokset ovat muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia ja mihin 4 momentin mukaiseen luokkaan kukin tällainen luottolaitos on sijoitettu.

Edellä 4 momentissa säädetystä poiketen Finanssivalvonta voi asettaa lisäpääomavaatimuksen tasolle, joka on korkeampi kuin 3 prosenttia kokonaisriskistä, jos se on asianmukaista ottaen huomioon 5 momentissa säädetyt perusteet. Lisäpääomavaatimuksen asettaminen tässä momentissa tarkoitetulle tasolle edellyttää, että Euroopan komissio on hyväksynyt lisäpääomavaatimuksen asettamisen.

Kokonaisriskipainolattian tullessa luottolaitosta sitovaksi Finanssivalvonnan on tässä pykälässä säädetyssä menettelyssä arvioitava lisäpääomavaatimuksen asianmukainen taso viimeistään 8 momentissa tarkoitetun arvion yhteydessä.

10 §

Varojenjaon rajoittaminen

— —

Luottolaitoksen, joka ei täytä 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisäpääomavaatimusta, on rajoitettava varojenjakoa 3 momentissa säädetyllä tavalla.

— —

10 a §

Varojenjaon rajoittaminen alitettaessa vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimus

— —

Luottolaitoksen, joka ei täytä 1 momentissa tarkoitettua vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimusta, on tehtävä varojenjaon enimmäismäärää koskeva laskelma ja toimitettava se Finanssivalvonnalle. Jos luottolaitos aikoo jakaa varoja 5 momentilla tarkoitetulla tavalla, luottolaitoksen on toimitettava laskelma Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin ennen varojenjakoa. Laskelmasta on tällöin ilmettävä tämän pykälän mukaisesti lasketun varojenjaon enimmäismäärä sekä luottolaitoksen ensisijaiset omat varat lajeittain, edellisen ja kuluvan

tilikauden voitto tai tappio sekä suunniteltu varojen jaon määrä ja varojenjakotapa.

Luottolaitoksilla, joihin sovelletaan 1 momentissa tarkoitettua vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimusta, on oltava järjestelyt sen varmistamiseksi, että 5 momentissa tarkoitettujen voitonjakokelpoisten määrä ja 3 momentissa säädetty varojenjaon rajoitus voidaan laskea tarkasti.

10 b §

Omien varojen kartuttamissuunnitelma

— —

Jos Finanssivalvonta ei hyväksy omien varojen kartuttamissuunnitelmaa 3 momentissa säädetyllä tavalla, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä vähintään toiseen seuraavista toimenpiteistä:

— —

2) rajoitettava luottolaitoksen varojenjakoa 11 luvun 10 §:n 14 kohdan nojalla enemmän kuin, mitä tämän luvun 10 ja 10 a §:ssä säädetään siihen saakka, kunnes luottolaitoksen omien varojen määrä ylittää 1 §:ssä tarkoitetun omien varojen vähimmäismäärän.

11 luku

Luottolaitoksen valvonta

2 §

Valvojan arvio

Finanssivalvonnan on laadittava säännöllisesti arvio luottolaitokseen kohdistuvista riskeistä ja siitä, täyttääkö luottolaitos 9 ja 10 luvussa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyt vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa valvojan arviossa tulee ottaa huomioon ainakin:

1) luottolaitoksen tekemien stressitestien tulokset, jos luottolaitos käyttää sisäisiä malleja luottoriskin tai markkinariskin pääomavaatimuksen laskemiseen;

2) luottolaitoksen keskittymäriskit ja niiden hallinta, riskien maantieteellinen jakauma sekä mahdollisten hajautusvaikutusten käsittely vakavaraisuuden hallinnassa myös muilta osin kuin mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään suuria asiakasriskejä koskevista rajoituksista;

3) luottoriskin vähentämismenetelmien käytöstä aiheutuvan jäännösriskin hallintaa koskevien periaatteiden riittävyys;

4) arvopaperistetuista eristä johtuvien riskien kattamiseksi tarvittavien omien varojen vähimmäismäärän riittävyys sekä sellaisten järjestelyjen vaikutus, joiden nojalla luottolaitokselle on mahdollisesti jäänyt tällaisiin eriin kohdistuvaa välitöntä tai välillistä riskiä;

5) maksuvalmiusriskit ja niiden mittaamista ja hallintaa koskevien periaatteiden sekä rahoituksen jatkuvuussuunnitelman riittävyys sekä mahdollinen vaikutus rahoitusjärjestelmän vakauteen niissä ETA-valtioissa, joiden alueella luottolaitos toimii;

6) arvio siitä, onko kaupankäyntivarasto arvostettu riittävän varovasti, jotta luottolaitokselle ei aiheudu merkittäviä tappioita sen joutuessa nopeasti myymään tai suojaamaan kaupankäyntivarastoon kuuluvia eriä;

7) arvio riskistä, joka aiheutuu riittämättömästä omavaraisuudesta tätä kuvaavien mittareiden sekä omavaraisuutta koskevien riskien hallintaan liittyvien järjestelyiden ja strategioiden perusteella määritettynä;

8) luottolaitoksen liiketoimintamalli;

9) luottolaitoksen hallintoa koskevat periaatteet ja hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan

edellytykset suoriutua tehtävistään;

10) luottolaitokseen kohdistuva rahoitustaseen korkoriski;

11) EU:n DORA-asetuksen IV luvussa tarkoitetun digitaalisen häiriönsietokyvyn testauksen paljastamat riskit;

12) ESG-tekijöiden osalta:

a) se, missä määrin luottolaitos on ottanut käyttöön asianmukaiset toimintaperiaatteet ja operatiiviset toimet, jotka liittyvät 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa suunnitelmissa asetettuihin määrällisiin tavoitteisiin ja välitavoitteisiin;

b) arvio luottolaitoksen hallinto- ja riskinhallintaprosesseista, joilla käsitellään 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitettuja ESG-riskejä, suhteuttaen ne luottolaitoksen 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa suunnitelmissa asetettuihin tavoitteisiin;

c) arvio luottolaitoksen altistumisista ESG-riskeille siten, että niissä on myös arvioitu altistumista 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitettujen suunnitelmien perusteella;

d) arvio 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuista suunnitelmista ja suunnitelmien tehokkuudesta;

e) arvio luottolaitoksen edistymisestä sellaisten ESG-riskien käsittelyssä, joita aiheutuu mukautumisesta ilmastoneutraaliutta koskevaan tavoitteeseen sekä muihin Euroopan unionin sääntelytavoitteisiin, jotka koskevat ESG-tekijöitä;

13) arvio luottolaitoksen hallinto- ja riskinhallintaprosesseista kryptovaroihin liittyvien vastuiden ja kryptovarapalvelujen tarjoamisen osalta siten, että arvio sisältää myös tarkastelun luottolaitosten toimintaperiaatteista ja menettelytavoista, joilla riskejä tunnistetaan, sekä 9 luvun 10 §:n 4 momentissa ja 14 §:n 5 momentissa tarkoitettujen etukäteisarviointien tulosten riittävyydestä.

Edellä 2 momentin 12 kohdan mukaisia arvioita tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon luottolaitosten liiketoimintamallit, kun se määrittää luottolaitosten prosessien ja vastuiden riittävyyttä.

2 a §

Valvojan arvion oikeasuhtaisuus

Edellä 2 §:ssä tarkoitettu valvojan arvio on tehtävä suhteellisuusperiaatetta noudattaen niiden kriteerien perusteella, jotka Finanssivalvonta on julkaissut 12 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti ja arvion laajuudessa ja arviointitiheydessä on otettava huomioon luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimutkaisuus sekä merkittävyys rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta. Finanssivalvonta voi erityisesti tarkastella, täyttyvätkö kaikki seuraavat edellytykset:

1) luottolaitos ei ole EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 133 alakohdassa tarkoitettu maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos, EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 134 alakohdassa tarkoitettu EU:n ulkopuolinen maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos taikka 136 alakohdassa tarkoitettu yhteisö;

2) luottolaitos ei ole 10 luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu muu rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos;

3) luottolaitos on osa konsernia, jossa emoyrityksenä toimiva laitos ja suurin osa tytäryrityksenä toimivista laitoksista ovat yhteydessä toisiinsa kirjanpitolain 6 luvussa tarkoitetun konsernitilinpäätöksen perusteella, taikka laitos kuuluu talletuspankkien yhteenliittymään; ja

4) 3 kohdassa tarkoitetut tytäryritykset täyttävät seuraavat edellytykset:

a) tytäryritykset katsotaan tai valtaosa niistä katsotaan keskinäisiksi yhtiöiksi, osuuskunniksi tai säästöpankeiksi EU:n vakavaraisuusasetuksen 27 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti ja laissa asetetaan yläraja tai rajoitus niiden voitonjaon enimmäismäärälle; ja

b) tytäryritysten kokonaisvarat yksittäisinä yrityksinä tai alakonsolidointiryhmän tasolla ovat enintään 30 miljardia euroa.

Edellä 2 §:ssä tarkoitettu valvojan arviointi on kuitenkin tehtävä vähintään vuosittain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista luottolaitoksista. Finanssivalvonta voi mukauttaa 2 §:n 2 momentissa säädettyjä arviointikriteerejä ottaen huomioon luottolaitoksen riskiprofiili. Mukauttamista on sovellettava yhdenmukaisesti riskiprofiililtaan samankaltaisiin luottolaitoksiin. Finanssivalvonnan on ilmoitettava arviointikriteereistä poikkeamisesta Euroopan pankkiviranomaiselle luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4 a kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

2 b §

Valvojan arvioon perustuvat toimenpiteet

Finanssivalvonnan on 2 §:ssä tarkoitetun valvojan arvion perusteella ryhdyttävä tarvittaessa 6, 6 d tai 10 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin, taikka edellytettävä luottolaitosta muuttamaan rahoitustaseen korkoriskin arvioimiseen käytettyjä olettamia Finanssivalvonnan vaatimalla tavalla. Finanssivalvonnalla on velvollisuus ryhtyä näihin toimenpiteisiin, jos:

1) 9 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahoitustaseen pääoman arvonalentuma on yli 15 prosenttia luottolaitoksen ensisijaisesta pääomasta ja alentuma johtuu odottamattomasta korkojen muutoksesta; tai

2) 9 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitetut nettokorkotuotot laskevat jyrkästi odottamattoman korkojen muutoksen vuoksi.

Finanssivalvonta voi jättää ryhtymättä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin rahoitustaseen korkoriskien perusteella, jos se katsoo, että rahoitustaseeseen liittyvien riskien hallinta on riittävällä tasolla eikä rahoitustaseen korkoriski ole liiallinen.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohtien arvioimisesta säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.

3 §

Valvontaohjelma

— —

Finanssivalvonnan on sisällytettävä 1 momentissa tarkoitettuun ohjelmaan:

1) luottolaitokset, joissa stressitestit tai 2 §:ssä tarkoitettu valvojan arvio ovat paljastaneet merkittäviä uhkia luottolaitoksen toiminnan jatkuvuudelle tai joissa on rikottu lakia;

2) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet; sekä

3) muut kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetut luottolaitokset, jotka Finanssivalvonta katsoo tarpeelliseksi sisällyttää ohjelmaan.

— —

4 §

Stressitestit

Finanssivalvonnan on tarvittaessa suoritettava luottolaitoksessa stressitestejä 2 §:ssä tarkoitetun valvojan arvion laatimisen tueksi.

Luottolaitoksen ja kolmansien osapuolten, jotka toimivat luottolaitoksen konsultointitehtävissä, on stressitestien yhteydessä pidättäydyttävä toimista, jotka voivat haitata stressitestiä. Näihin toimiin kuuluvat ainakin vertailuanalyysi, keskinäinen tietojenvaihto, yhteistä käyttäytymistä koskevien sopimusten tekeminen ja stressitesteissä esittämien tietojen optimointi.

4 a §

ESG-riskeihin liittyvien käytäntöjen valvonta

Finanssivalvonnan on arvioitava ja seurattava:
1) luottolaitosten ESG-tekijöihin liittyvien strategioiden sekä ESG-riskien hallintaan liittyvien käytäntöjen kehitystä;
2) luottolaitosten 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuja suunnitelmia ja niihin sisältyviä määrällisiä tavoitteita ja prosesseja.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa arviossa on otettava huomioon luottolaitosten kestävyyteen liittyvä tuotetarjonta, niiden siirtymärahoituspolitiikka, lainojen myöntämisperiaatteet sekä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät tavoitteet ja rajoitukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun arvion toteuttamiseksi Finanssivalvonta voi tehdä yhteistyötä ilmastonmuutoksesta ja ympäristövalvonnasta vastaavien viranomaisten tai muiden julkisten elinten kanssa.

4 b §

Keskittymäriskeihin liittyvien käytäntöjen valvonta

Finanssivalvonnan on arvioitava ja seurattava:
1) luottolaitosten keskittymäriskiin liittyvien käytäntöjen kehitystä;
2) luottolaitosten 9 luvun 3 b §:ssä tarkoitettuja suunnitelmia ja niihin sisältyviä määrällisiä tavoitteita;
3) luottolaitoksen edistymistä niiden liiketoimintamallien mukauttamisessa markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyihin vaatimuksiin.

5 §

Sisäisten menetelmien käytön jatkuva valvonta

Finanssivalvonnan on säännöllisesti ja vähintään kolmen vuoden välein tarkastettava, että luottolaitos, joka on saanut EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan sisäisten menetelmien käyttöön riskipainotettujen erien määrän tai omien varojen vähimmäismäärän laskemisessa, täyttää luvan myöntämisen edellytykset ja että menetelmät ovat muutenkin riittävät ja ajanmukaiset, ottaen erityisesti huomioon mahdolliset muutokset luottolaitoksen toiminnassa. Finanssivalvonnan on erityisesti tarkasteltava ja arvioitava sitä, soveltavatko laitokset kehittyneitä ja ajan tasalla olevia tekniikoita ja käytäntöjä näissä menetelmissään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luottolaitoksen on vähintään vuosittain laskettava luottolaitoksen käyttämän sisäisen menetelmän mukainen pääomavaatimus Euroopan pankkiviranomaisen määrittelemälle viiteportfoliolle ja ilmoitettava tuloksista 9 luvun 23 §:n mukaisesti. Finanssivalvonnan on seurattava mainitussa pykälässä tarkoitettujen tietojen perusteella riskipainotettujen vastuuerien tai omien varojen vaatimusten vaihtelua sekä arvioitava sisäisten menetelmien laatua. Arvioinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota menetelmiin:
1) jotka osoittavat omien varojen vaatimuksissa merkittäviä eroja saman vastuun kohdalla;
2) joiden osalta on erityisen suurta tai pientä vaihtelevuutta; ja
3) joiden osalta omien varojen vaatimukset on arvioitu merkittävällä ja järjestelmällisellä tavalla liian pieniksi.

Jos Finanssivalvonta havaitsee olennaisia puutteita siinä, miten laitos mittaa riskejä sisäisillä menetelmillään, Finanssivalvonnan on huolehdittava, että luottolaitos korjaa puutteet, tai toteutettava asianmukaiset toimenpiteet puutteiden vaikutusten vähentämiseksi.

Jos 2 momentissa tarkoitetun laskennan tulos Euroopan pankkiviranomaisen määrittelemälle viiteportfoliolle poikkeaa merkittävästi muiden luottolaitosten vastaavista tuloksista tai jos

menetelmien erot johtavat useisiin erilaisiin tuloksiin, Finanssivalvonnan on selvitettävä syyt tuloksille ja toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, jos on selvää, että luottolaitoksen menetelmä johtaa vaatimusten arvioimiseen liian pieneksi. Asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava siten, että otetaan huomioon sisäisten menetelmien käytön yleiset tavoitteet ja että toimenpiteet eivät johda yhdenmukaistettujen menetelmien käyttämiseen, luo vääriä kannustimia taikka aiheuta markkinoiden laumakäyttäytymistä.

Jos tässä pykälässä tarkoitetut sisäiset menetelmät eivät täytä menetelmän soveltamista koskevia EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimuksia, Finanssivalvonnan on vaadittava luottolaitosta osoittamaan, että noudattamatta jättämisen vaikutus on vähäinen tai esittämään suunnitelma vaatimusten noudattamisesta ja määräaika, mihin mennessä suunnitelma toteutetaan. Finanssivalvonnan on vaadittava parannuksia suunnitelmaan, jos vaatimusten noudattaminen on sen perusteella epätodennäköistä tai jos määräaika ei ole asianmukainen. Jos luottolaitos ei täytä vaatimuksia suunnitelman määräajan jälkeen tai on todennäköistä, että se ei täytä vaatimuksia määräaikaan mennessä eikä luottolaitos ole osoittanut noudattamatta jättämisen olevan vähäinen, Finanssivalvonnan on peruttava lupa tai rajoitettava lupa koskemaan ainoastaan sellaista laskentaa, jossa vaatimuksia noudatetaan tai on mahdollista noudattaa asianmukaisesti asetettuun määräaikaan mennessä.

Jos luottolaitoksen kaupankäyntiyksikkö käyttää sisäisiä menetelmiä markkinariskin laskentaan ja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen toteutumatestauksen tai voiton ja tappion kohdistamistestin tulosten perusteella mallit eivät ole riittävän täsmällisiä, Finanssivalvonnan on tarkasteltava myöntämänsä luvan edellytyksiä tai vaadittava luottolaitosta tekemään asianmukaiset toimenpiteet mallien parantamiseksi.

5 a §

Varhaisen puuttumisen yleiset edellytykset

Finanssivalvonnan on vaadittava luottolaitoksia toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet ja se voi 6, 9, 10 ja 10 a §:ssä säädetyin edellytyksin ryhtyä mainittujen pykälien mukaisiin valvontatoimiin, jos:

1) Finanssivalvonnalla on 4 §:n mukaisen stressitestin perusteella tai muuten painavia syitä olettaa, että luottolaitos ei seuraavan kahdentoista kuukauden aikana todennäköisesti kykene täyttämään toimilupaedellytyksiä tai suoriutumaan velvoitteistaan; tai

2) luottolaitos tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys muuten rikkoo tässä laissa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädettyjä velvollisuuksiaan.

— —

5 b §

Rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen epäily tai kohonnut riski

Jos Finanssivalvonnalla on valvojan arvion pohjalta perusteltua syytä epäillä, että luottolaitoksessa on tapahtunut tai yritetty rahanpesua tai terrorismin rahoittamista tai että luottolaitokseen kohdistuu kohonnut tällainen riski, Finanssivalvonnan on välittömästi tehtävä tätä koskeva ilmoitus Euroopan pankkiviranomaiselle. Kohonneesta rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskistä on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle myös riskiarvio välittömästi tällaisen arvion tekemisestä.

— —

6 a §

Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamisen edellytykset

— —

Finanssivalvonnan on asetettava muun kuin ylivelkaantumisriskin perusteella asetettu harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus tasolle, joka vastaa Finanssivalvonnan 1 momentin perusteella riittäväksi arvioiman omien varojen määrän ja EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannessa ja neljännessä osassa ja yleisestä arvopaperistamista koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402 2 luvussa säädettyjen omien varojen vaatimusten erotusta.

Finanssivalvonnan on asetettava sellaisen ylivelkaantumisriskin, jota ei ole riittävästi katettu EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti, perusteella asetettu harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus tasolle, joka vastaa Finanssivalvonnan tämän pykälän 1 momentin perusteella riittäväksi arvioiman omien varojen määrän ja EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannessa ja seitsemännessä osassa säädettyjen omien varojen vaatimusten erotusta.

Harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta ei saa asettaa sellaisten riskien kattamiseksi, jotka on jo katettu soveltamalla kokonaisriskipainolattiaa.

6 c §

Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen kattaminen

— —

Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen määrä, joka on asetettu muiden riskien kuin ylivelkaantumisriskin kattamiseksi, ei saa kasvaa sen seurauksena, että kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi.

Jos kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi, Finanssivalvonnan on viipymättä ja joka tapauksessa viimeistään seuraavan valvojan arvion päättymispäivänä tarkasteltava sen asettamaa harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta ja poistettava vaatimuksesta kaikki ne osat, jotka laskettaisiin kahteen kertaan sellaisiksi riskeiksi, jotka jo kokonaan katetaan sillä, että laitos on sidottu kokonaisriskipainolattiaan. Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen määrä voi poiketen 4 momentissa säädetystä kasvaa kokonaisriskipainolattian myötä, jos Finanssivalvonta on suorittanut tarkastelun ja poistanut ne osat, jotka on laskettu kahteen kertaan riskeiksi.

6 d §

Ohjeellinen lisäpääoma

Finanssivalvonnan on säännöllisesti arvioitava luottolaitoksen 9 luvun 1 §:n mukaisesti asetetun sisäisen pääoman riittävyyttä ja tämän luvun 4 §:ssä tarkoitettujen luottolaitoksen stressitestien tuloksia osana 2 §:ssä tarkoitettua valvojan arviota ja 5 §:ssä tarkoitettua sisäisten menetelmien käytön jatkuvaa valvontaa. Näiden arvioiden perusteella Finanssivalvonnan on tarvittaessa annettava luottolaitokselle suositus omien varojen tarpeeksi, joka ylittää tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa asetetut pääomavaatimukset (*ohjeellinen lisäpääoma*).

— —

Jos kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi, Finanssivalvonta voi tarkistaa ohjeellisen lisäpääoman tason ja varmistaa, että sen mitoitus on edelleen asianmukainen.

10 §

Finanssivalvonnan muu erityinen toimivalta vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden

valvonnassa

Jos 2 §:ssä tarkoitetun valvojan arvion, 5 §:ssä tarkoitetun sisäisten menetelmien käytön jatkuvan valvonnan, 5 a §:ssä tarkoitetun varhaisen puuttumisen, EU:n vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnan tai 8 a luvun 4 §:n 4 momentissa tarkoitetun päätöksen perusteella Finanssivalvonta katsoo tarkoituksenmukaiseksi, se voi sen lisäksi, mitä 6, 6 d, 8 ja 9 §:ssä ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään:

— —

2) vaatia luottolaitosta toimittamaan säännöllisesti EU:n vakavaraisuusasetuksessa ja tässä laissa tarkoitettuja tietoja luottolaitoksen taloudellisesta asemasta laajemmin ja useammin kuin niissä vaaditaan, mutta ei kuitenkaan, jos luottolaitos on jo muutoin velvollinen toimittamaan samat tiedot tai jos luottolaitos on jo toimittanut tiedot taikka Finanssivalvonta voi tuottaa tiedossaan olevien tietojen perusteella tarvitsemansa lisätiedot riittävän luotettavasti ja laadukkaasti;

— —

13) velvoittaa luottolaitos soveltamaan erityistä varauksia koskevaa politiikkaa tai taseen varojen käsittelyä omien varojen vaatimusten osalta;

14) edellyttää, että luottolaitos vahvistaa omia varojaan pidättäytymällä kokonaan tai osittain varojenjaosta tai koronmaksusta ensisijaiseen lisäpääomaan luettaville rahoitusvälineille;

15) rajoittaa tai supistaa luottolaitoksen liiketoimintaa, mukaan lukien talletusten vastaanottamisen osalta, toimintoja tai verkostoa tai kehottaa sitä lopettamaan sellainen toiminta, josta aiheutuu liian suuria riskejä luottolaitoksen vakaudelle;

16) vaatia luottolaitosta vähentämään riskejä, jotka aiheutuvat lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ESG-tekijöistä, mukauttamalla niiden liiketoimintastrategioita, hallintoa ja riskienhallintaa, mitä varten voitaisiin luottolaitosta vaatia vahvistamaan 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuihin suunnitelmiin sisältyviä tavoitteita, toimenpiteitä ja toimia;

17) vaatia luottolaitosta suorittamaan stressitestejä tai eri toteutumavaihtoehtoja koskevia arvioita arvioidakseen riskejä, jotka aiheutuvat kryptovaroihin liittyvistä vastuista ja kryptovarapalvelujen tarjoamisesta;

18) vaatia luottolaitoksia vähentämään keskusvastapuoleen liittyviä vastuitaan tai järjestämään vastuitaan uudelleen määritystileillään markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklan mukaisesti, jos Finanssivalvonta katsoo, että kyseiseen keskusvastapuoleen liittyvistä vastuista aiheutuu liiallinen keskittymäriski.

Finanssivalvonta voi lisäksi:

1) asettaa muille kuin pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille määräajat, joiden kuluessa niiden on toimitettava tiedot Euroopan pankkiviranomaiselle tietojen julkaisemista varten Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla;

2) vaatia luottolaitoksia käyttämään erityisiä tiedotusvälineitä ja muita julkaisupaikkoja kuin Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustoa tietojen keskitettyyn julkaisemiseen tai laitosten tilinpäätösten julkaisemiseen.

— —

Edellä 1 momentin 14 kohdassa tarkoitettuun velvoitteeseen perustuvaa pidättymistä varojenjaosta tai koron maksamisesta rahoitusvälineelle ei pidetä luottolaitoksen sopimusrikkomuksena.

13 §

Valvonta-arvioita koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä

Jos Finanssivalvonta vastaa sellaisen luottolaitoksen konsolidointiryhmän valvonnasta, jonka konsolidointiryhmään kuuluu yksi tai useampi ulkomainen ETA-luottolaitos, Finanssivalvonnan on pyrittävä yhdessä tällaisen ulkomaisen ETA-luottolaitoksen kotivaltion

valvontaviranomaisen kanssa saamaan aikaan yhteisymmärrys tämän luvun 2, 3, 6, 6 d ja 9 §:n sekä 9 luvun 1 ja 17 §:n soveltamisesta luottolaitoksen konsolidoidun vakavaraisuuden hallintaan. Yhteisymmärryksen saavuttamista koskevassa menettelyssä on tarkasteltava valvontaviranomaisten tekemiä arvioita konsolidointiryhmään kuuluvista luottolaitoksista tässä momentissa tarkoitettuja säännöksiä vastaavien säännösten soveltamisesta. Finanssivalvonnan on pyydettävä asiasta lausunto Euroopan pankkiviranomaiselta, jos joku tässä momentissa tarkoitetuista viranomaisista sitä pyytää.

— —

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu arvio tai päätös on tehtävä vuosittain uudelleen noudattaen, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, taikka erityisestä syystä useamminkin, jos edellä tässä pykälässä tarkoitettu ulkomainen ETA-valvontaviranomainen sitä pyytää harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen, ohjeellista lisäpääomaa koskevan suosituksen tai maksuvalmiusvaatimuksen lisävaatimuksen määrittämiseksi. Tässä momentissa tarkoitetun pyynnön on oltava kirjallinen ja siitä on ilmettävä pyyntöön liittyvät perustelut. Kirjallisen pyynnön perusteella määritetty harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus, ohjeellista lisäpääomaa koskeva suositus ja maksuvalmiusvaatimuksen lisävaatimus voidaan määrittää tästä pykälästä poiketen kahdenvälisesti pyynnön esittäneen ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan kesken sen toimiessa konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana viranomaisena. Finanssivalvonnan on toimitettava päätös tiedoksi tässä pykälässä tarkoitetuille ETA-valvontaviranomaisille ja konsolidointiryhmän emoyhteisölle.

— —

17 luku

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen perustaminen ja edustuston avaaminen Suomeen

1 §

Soveltamisala

Mitä tässä luvussa säädetään kolmannen maan luottolaitoksesta ja sen sivuliikkeestä, sovelletaan myös:

1) yritykseen, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka tarkoituksena on harjoittaa 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa;

2) yritykseen, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka tarkoituksena on harjoittaa 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua toimintaa ja jota voitaisiin pitää luottolaitoksena, jos se olisi perustettu Euroopan unionissa;

3) yritykseen, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka tarkoituksena on harjoittaa 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua toimintaa ja joka voisi täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa säädetyt edellytykset, jos se olisi perustettu Euroopan unionissa.

Mitä tässä luvussa säädetään ei kuitenkaan sovelleta, jos kolmanteen maahan perustettu yritys tarjoaa rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU, jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi*, liitteen I osassa A lueteltuja toimintoja ja palveluja tai mitä tahansa oheispalveluja, joiden tarkoituksena on tarjota mainitun direktiivin mukaisia palveluja.

2 §

Määritelmät

Pääyrityksellä tarkoitetaan tässä luvussa yritystä, jonka sääntömääräinen kotipaikka on kolmannessa maassa ja joka on perustanut Suomeen kolmannen maan sivuliikkeen, sekä konsernin emoyhteisöä ja alakonsernien emoyhteisöinä toimivaa väliyhtiötä.

3 §

Sivuliikkeen perustaminen

Kolmannen maan luottolaitoksen on perustettava sivuliike Suomeen, jos se harjoittaa seuraavanlaista toimintaa Suomessa:

1) talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottaminen;

2) luotonanto, kuten kulutusluotot, kiinnitysluotot, myyntilaskujen rahoitus takautumisoikeuksin ja ilman takautumisoikeutta, kauppatapahtumien rahoitus;

3) takaukset ja sitoumukset.

Kolmannen maan luottolaitoksella voi lisäksi olla Suomessa edustusto.

4 §

Sivuliikkeen toimilupa

Kolmannen maan luottolaitos ei saa harjoittaa Suomessa luottolaitostoimintaa ilman tässä pykälässä tarkoitettua toimilupaa. Kolmannen maan luottolaitoksen on haettava Finanssivalvonnalta toimilupa, jotta se voi perustaa sivuliikkeen 3 §:n mukaisesti Suomeen.

Hakemuksesta on pyydettävä lausunto Suomen Pankilta sekä Rahoitusvakausvirastolta, jos sivuliikkeen on määrä vastaanottaa talletuksia, ja sijoittajien korvausrahastolta, jos sivuliikkeen on määrä tarjota sijoituspalveluja.

Hakemukseen on liitettävä tiedot 6 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisestä sekä tarpeelliset selvitykset luottolaitoksen:

1) omistuksesta;

2) johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta;

3) hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta;

4) riskien hallinnasta;

5) vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta ja niiden hallinnasta;

6) kotivaltion lainsäädännöstä ja finanssivalvonnasta.

Hakemukseen on liitettävä lisäksi tarpeelliset selvitykset sivuliikkeen hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, asiakkaiden tunnistamiseksi ja rahanpesun ja terrorismin ehkäisemiseksi noudatetuista menettelytavoista, sivuliikkeen johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta sekä sivuliikkeen käytössä Suomessa olevista varoista.

Tarkempia säännöksiä toimilupahakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella.

5 §

Poikkeukset sivuliikkeen perustamisvaatimuksesta

Poiketen siitä, mitä edellä säädetään velvollisuudesta perustaa sivuliike ja hakea sivuliikkeen toimilupa, kolmannen maan luottolaitos saa tarjota sivuliikettä perustamatta 3 §:n 1 momentin mukaista palvelua Euroopan unioniin sijoittautuneelle tai Euroopan unionissa sijaitsevalle asiakkaalle tai vastapuolelle, joka on:

1) yksityisasiakas, hyväksyttävä vastapuoli tai rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen II osassa I ja II tarkoitettu ammattimainen asiakas, jos tällainen asiakas tai vastapuoli lähestyy kolmanteen maahan sijoittautunutta luottolaitosta omasta yksinomaisesta aloitteestaan

tämän luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun palvelun tai toiminnan tarjoamiseksi;

2) luottolaitos;

3) kyseisen kolmanteen maahan sijoittautuneen luottolaitoksen kanssa samaan ryhmään kuuluva yritys.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, kolmannen maan luottolaitos voi tarjota sivuliikettä perustamatta sellaisia palveluita tai tuotteita, jotka ovat tarpeellisia tai jotka liittyvät läheisesti asiakkaan tai vastapuolen 1 momentin 1 kohdan mukaisesti pyytämän palvelun tai tuotteen tarjoamiseen. Tällaisia palveluita tai tuotteita voidaan tarjota alun perin pyydettyjen palveluiden tai toiminnan jälkeen.

Jos kolmannen maan luottolaitos ottaa yhteyttä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun asiakkaaseen tai vastapuoleen taikka mahdolliseen asiakkaaseen tai vastapuoleen sellaisen yhteisön välityksellä, joka toimii omaan lukuunsa tai jolla on tiiviit yhteydet kolmannen maan luottolaitokseen, tai jonkin muun kolmannen maan luottolaitoksen puolesta toimivan henkilön välityksellä, tätä ei katsota asiakkaan tai vastapuolen taikka mahdollisen asiakkaan tai vastapuolen omasta yksinomaisesta aloitteesta tarjotuksi palveluksi.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu asiakkaan tai vastapuolen yksinomainen aloite ei oikeuta sellaista kolmannen maan luottolaitosta, joka ei ole perustanut sivuliikettä, markkinoimaan muita tuote-, toiminta- tai palveluluokkia kuin niitä, joita asiakas tai vastapuoli on pyytänyt.

6 §

Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimilupa on myönnettävä ainoastaan, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike täyttää 18 luvussa säädetyt vaatimukset;

2) pääyrityksellä on kolmannessa maassa toimilupa sellaiseen toimintaan, johon pääyritys hakee toimilupaa Suomessa;

3) toiminta, johon pääyritys hakee toimilupaa Suomessa, on kolmannessa maassa valvonnan alaista toimintaa;

4) kolmannen maan pääyrityksen valvontaviranomaista on tiedotettu sivuliikkeen perustamisesta ja sille on toimitettu sivuliikkeen perustamista koskeva 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimilupahakemus ja mainitun pykälän 3 ja 4 momentin mukaisesti hakemukseen liitetyt selvitykset;

5) Finanssivalvonnalla on pääsy valvontatehtäviensä hoitamiseksi kaikkiin tarpeellisiin tietoihin pääyrityksestä kyseisen pääyrityksen valvontaviranomaisilta sekä mahdollisuus sovittaa valvontatoimensa tehokkaasti yhteen kolmannen maan valvontaviranomaisten valvontatoimien kanssa, erityisesti kriisi- tai rahoitusvaikeuksissa, jotka vaikuttavat pääyritykseen, sen ryhmään tai kolmannen maan rahoitusjärjestelmään;

6) ei ole perusteltua syytä epäillä, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä käytettäisiin rahanpesuun tai sen harjoittamisen helpottamiseen tai terrorismin rahoitukseen.

Kun Finanssivalvonta arvioi, täyttyykö 1 momentin 6 kohdassa säädetty edellytys, sen on pyydettävä lausunto toimivaltaiselta valvontaviranomaiselta, joka vastaa Suomessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta. Finanssivalvonta voi myöntää toimiluvan ainoastaan, jos lausunnossa todetaan, että mainitussa kohdassa säädetty edellytys täyttyy.

Toimilupaan on sisällytettävä maininta siitä, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike saa harjoittaa toimiluvan mukaista toimintaa ainoastaan Suomessa ja että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeltä on kielletty palvelujen tarjoaminen tai toiminnan harjoittaminen yli rajojen muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike voi kuitenkin tarjota palveluita tai harjoittaa toimintaa 5 §:n 1 momentissa säädetyn mukaisesti.

7 §

Sivuliikkeen toimiluvan perumisen tai hylkäämisen edellytykset

Finanssivalvonnan on peruttava kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimilupa tai hylättävä toimilupahakemus, jos:

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei täytä 6 §:ssä säädettyjä toimilupavaatimuksia;

2) pääyritys tai sen ryhmä ei täytä siihen kolmannen maan lainsäädännön nojalla sovellettavia vakavaraisuusvaatimuksia tai on perusteltua syytä epäillä, että se ei täytä kyseisiä vaatimuksia tai että se rikkoo niitä seuraavien 12 kuukauden aikana;

3) kolmannen maan luottolaitoksen kotivaltion viranomainen on peruuttanut luottolaitoksen toimiluvan.

Finanssivalvonta voi myös perua kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeelle myönnetyn toimiluvan, jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei käytä toimilupaa 12 kuukauden kuluessa, nimenomaisesti luopuu toimiluvasta tai on lopettanut liiketoiminnan yli kuudeksi kuukaudeksi;

2) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike on saanut toimiluvan antamalla vääriä tietoja tai muulla sääntöjen vastaisella tavalla;

3) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei enää täytä yhtä tai useampaa 8 §:n 2 momentin mukaisesti määrättyä rajoitusta tai ehtoa, jonka nojalla toimilupa on myönnetty;

4) ei voida enää luottaa siihen, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike täyttää velvoitteensa velkojiaan kohtaan, eikä se enää tarjoa erityistä turvaa tallettajiensa sille uskomille varoille;

5) kolmannen maan sivuliike syyllistyy johonkin 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun rikkomukseen;

6) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike täyttää Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 2 momentin 1 kohdassa tai 3 momentin 3 kohdassa säädetyn edellytyksen;

7) on perusteltua syytä epäillä, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeessä, sen pääyrityksessä tai ryhmässä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai pyritty rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen tai että kolmannen maan sivuliikkeeseen, sen pääyritykseen tai ryhmään kohdistuu lisääntynyt rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen syyllistymisen tai pyrkimisen riski.

Jos 1 momentin 2 tai 3 kohdassa säädetty edellytys täyttyy, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on ilmoitettava siitä viipymättä Finanssivalvonnalle.

Kun Finanssivalvonta arvioi, täyttyykö 2 momentin 7 kohdassa säädetty edellytys, sen on pyydettävä lausunto toimivaltaiselta valvontaviranomaiselta, joka vastaa Suomessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta.

Kun Finanssivalvonta peruu sivuliikkeen toimiluvan, sivuliikkeen toiminta on välittömästi lopetettava. Mitä muualla laissa säädetään sivuliikkeen valvonnasta, sovelletaan sivuliikkeen valvontaan sen lopetettua toimintansa, kunnes 6 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty ja sivuliikkeen talletukset maksettu tallettajille.

Ulkomaisen luottolaitoksen on viivytyksettä sen sivuliikkeen toiminnan lopettamisen jälkeen ilmoitettava velkojilleen ja velallisilleen, joiden saaminen tai velka perustuu sivuliikkeen välityksellä tehtyyn sopimukseen, miten velallinen voi lopettamisen jälkeen hoitaa sopimuksen mukaiset velvoitteensa ja miten velkoja voi lopettamisen jälkeen saada suorituksen erääntyneestä saamisestaan. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitetusta menettelystä.

8 §

Sivuliikkeen toimilupaa koskeva menettely

Finanssivalvonnan on annettava toimilupaa koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sivuliikkeen liiketoimintaa koskevia valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen hakemuksesta muuttaa toimiluvan ehtoja.

Jos toimilupaa koskevaa päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valitus tehdään ja käsitellään, kuten hakemuksen hylkäämistä koskeva valitus tehdään ja käsitellään. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen jälkeen. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle, Rahoitusvakausvirastolle ja, jos sivuliike tarjoaa sijoituspalvelua, sijoittajien korvausrahastolle, kolmannen maan sivuliikkeitä koskevat seuraavat tiedot:

1) tiedot sivuliikkeen toimiluvan myöntämisestä ja toimiluvan muuttamisesta;

2) sivuliikkeiden Finanssivalvonnalle raportoimat kokonaisvarat ja -velat;

3) kolmannessa maassa sijaitsevan luottolaitoksen tai luottolaitosryhmittymän nimi, johon sivuliike kuuluu.

Finanssivalvonnan on annettava toimiluvan perumisesta päätös kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeelle.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan perumisesta Euroopan komissiolle, Euroopan pankkiviranomaiselle, Rahoitusvakausvirastolle sekä sijoittajien korvausrahastolle, jos kolmannen maan luottolaitos on rahaston jäsen.

9 §

Yhteistyö kolmannen maan viranomaisen kanssa

Finanssivalvonnan on pyrittävä tekemään hallinnollisia sopimuksia tai muita järjestelyjä asianomaisten kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten kanssa, ennen kuin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike aloittaa toimintansa asianomaisessa jäsenvaltiossa. Tällaisten sopimusten on perustuttava Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 33 artiklan 5 kohdan mukaisesti laadittuihin hallinnollisten järjestelyjen malleihin.

Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viipymättä tiedot kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa tehdyistä hallinnollisista sopimuksista ja muista järjestelyistä.

10 §

Syrjinnän kielto

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä koskevia säännöksiä ei saa soveltaa siten, että ne saavat edullisemman kohtelun kuin ulkomaisen ETA-luottolaitosten sivuliikkeet.

11 §

Sivuliikkeiden luokittelu

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet luokitellaan luokkaan I tai II.

Luokan I sivuliikkeellä tarkoitetaan sivuliikettä, joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen Suomessa kirjaamien tai siltä peräisin olevien varojen kokonaisarvo on vähintään 5 miljardia euroa välittömästi edeltävältä raportointikaudelta 18 luvun 8 a §:n mukaisesti;

2) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ottaa toimiluvan mukaisesti vastaan talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja vähittäisasiakkailta, ja niiden määrä on vähintään 5 prosenttia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kokonaisveloista tai ylittää 50 miljoonaa euroa;

3) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei ole 17 luvun 11 §:ssä tarkoitettu vaatimukset täyttävä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike.

Luokan II sivuliikkeellä tarkoitetaan muita sivuliikkeitä kuin I luokkaan kuuluvia.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä pidetään vaatimukset täyttävänä sivuliikkeenä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) pääyrityksellä on kotipaikka maassa, jossa sovelletaan sellaisia vakavaraisuussäännöksiä ja valvontaa, jotka vastaavat vähintään luottolaitosdirektiivin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen vakavaraisuussäännöksiä;

2) pääyrityksen valvontaviranomaisiin sovelletaan salassapitovaatimuksia, jotka vastaavat vähintään luottolaitosdirektiivin VII osaston 1 luvun II jaksossa säädettyjä vaatimuksia;

3) pääyrityksellä on kotipaikka maassa, jota ei ole luokiteltu sellaiseksi suuririskiseksi kolmanneksi maaksi, jolla on strategisia puutteita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmässään rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 9 artiklan mukaisesti.

Euroopan pankkiviranomainen ylläpitää julkista rekisteriä niistä kolmansista maista ja kolmannen maan viranomaisista, jotka täyttävät 4 momentissa säädetyt edellytykset.

Saatuaan toimilupahakemuksen 4 §:n mukaisesti Finanssivalvonnan on arvioitava, täyttyvätkö 4 momentin edellytykset vaatimukset täyttävästä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeestä ja 2 momentissa säädetyt edellytykset luokasta I. Arvion perusteella Finanssivalvonta luokittelee kolmannen maan luottolaitoksen luokkaan I tai II. Jos kolmatta maata, jossa pääyrityksellä on kotipaikka maassa, ei ole kirjattu julkiseen rekisteriin, Finanssivalvonnan on pyydettävä komissiota arvioimaan kolmannen maan pankkialan sääntelykehystä ja luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia, jos 4 momentin 3 kohdassa säädetty edellytys täyttyy. Finanssivalvonnan on luokiteltava kolmannen maan sivuliike luokkaan I, kunnes komissio tekee päätöksen.

Finanssivalvonnan on päivitettävä kolmannen maan sivuliikkeiden luokittelu seuraavasti:

1) jos luokkaan I kuuluva kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei enää täytä 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä, sitä on välittömästi pidettävä luokkaan II kuuluvana;

2) jos luokkaan II kuuluva kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike alkaa täyttää jonkin 2 momentissa säädetyistä edellytyksistä, sen katsotaan kuuluvan luokkaan I vasta neljän kuukauden kuluttua päivästä, jona se täytti edellytyksen.

12 §

Vaatimus tytäryhtiön perustamisesta

Finanssivalvonta voi vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeettä hakemaan 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun toimiluvan, jos:

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike on aiemmin harjoittanut tai harjoittaa tällä hetkellä tämän luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa muussa Euroopan unionin

jäsenvaltiossa sijaitsevalle asiakkaalle tai vastapuolelle eikä kyseistä toimintaa harjoiteta tämän luvun 5 §:n 1 momentissa säädettyjen poikkeuksien nojalla;

2) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike täyttää 10 luvun 8 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset muusta rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävästä luottolaitoksesta;

3) Finanssivalvonta arvioi tämän luvun 13 §:n mukaisesti, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on merkitystä järjestelmän kannalta ja se aiheuttaa merkittäviä rahoitusvakauteen liittyviä riskejä Euroopan unionissa tai Suomessa; tai

4) kaikkien samaan ryhmään kuuluvien kolmansien maiden luottolaitosten sivuliikkeiden Euroopan unionissa olevien varojen kokonaismäärä on vähintään 40 miljardia euroa tai kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kirjanpidossa olevien varojen määrä Suomessa vähintään 10 miljardia euroa.

Finanssivalvonnan on ennen 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen tekemistä sovellettava 13 §:ssä ja 18 luvun 14 §:ssä säädettyjä toimenpiteitä. Jos Finanssivalvonta voi muista kuin 1 momentissa luetelluista syistä perustella, että kyseiset toimenpiteet eivät riitä olennaisten valvontaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen, Finanssivalvonnan ei tarvitse soveltaa muita toimenpiteitä ennen 1 momentissa tarkoitettua vaatimusta.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen tekemistä Finanssivalvonnan on kuultava Euroopan pankkiviranomaista ja niiden Euroopan unionin jäsenmaiden toimivaltaisia viranomaisia, joihin kolmannen maan luottolaitoksen ryhmä on perustanut muita kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä tai tytäryrityksenä toimivia laitoksia.

13 §

Järjestelmän kannalta merkittävä sivuliike

Finanssivalvonnan on arvioitava kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen merkittävyyttä järjestelmän kannalta ja sitä, aiheuttaako kyseinen sivuliike merkittäviä riskejä Euroopan unionin ja Suomen rahoitusvakaudelle, jos sivuliikkeen 18 luvun 8 a §:n mukaisesti raportoitujen Euroopan unionissa olevien varojen kokonaismäärä on kaikilla samaan ryhmään kuuluvilla Euroopan unionissa olevilla sivuliikkeillä vähintään 40 miljardia euroa välittömästi edeltäviltä kolmelta tilikaudelta keskimäärin tai vähintään kolmen tilikauden osalta välittömästi edeltävien viiden tilikauden ajalta. Varojen kokonaismäärään ei lasketa mukaan varoja, jotka ovat kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeiden hallussa sellaisten markkinaoperaatioiden yhteydessä, joita keskuspankit tekevät Euroopan keskuspankkijärjestelmään kuuluvien keskuspankkien kanssa.

Finanssivalvonnan on tehdessään 1 momentissa tarkoitettua arviota otettava huomioon:

1) sivuliikkeen koko;

2) sivuliikkeen rakenteen, organisaation ja liiketoimintamallin monimutkaisuus;

3) sivuliikkeen kytkös Euroopan unionin ja Suomen rahoitusjärjestelmään;

4) sivuliikkeen toiminnan, palvelujen tai toimien tai sen tarjoaman rahoitusinfrastruktuurin korvattavuus;

5) sivuliikkeen markkinaosuus Euroopan unionissa ja Suomessa, kun otetaan huomioon sen kokonaispankkivarat, sen tarjoama toiminta ja palvelut sekä sen toteuttamat toimet;

6) todennäköinen vaikutus, joka sivuliikkeen toimien tai liiketoiminnan keskeyttämisellä tai lopettamisella olisi Suomen rahoitusjärjestelmän likviditeettiin tai maksu-, selvitys- ja toimitusjärjestelmiin Euroopan unionissa ja Suomessa;

7) sivuliikkeen rooli ja merkitys sen ryhmän toiminnalle, palveluille ja toimille Euroopan unionissa ja Suomessa;

8) sivuliikkeen rooli ja merkitys kriisinratkaisun tai purkamisen yhteydessä kriisinratkaisuviranomaiselta saatujen tietojen perusteella;

9) ryhmän kolmansissa maissa sijaitsevien sivuliikkeiden kautta harjoittaman liiketoiminnan määrä suhteessa kyseisen ryhmän tytäryritysten kautta tapahtuvaan sellaiseen liiketoimintaan,

jota harjoitetaan Euroopan unionissa ja niissä Euroopan unionin jäsenvaltioissa, joihin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet ovat sijoittautuneet;

10) tekijät, joiden perusteella arvioidaan, täyttyykö 10 luvun 8 §:n 8 momentissa säädetyt edellytykset muusta rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävästä luottolaitoksesta.

Finanssivalvonnan on 1 momentissa tarkoitettua arviointia tehdessään kuultava Euroopan pankkiviranomaista ja niiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia, joissa asianomainen kolmannen maan ryhmä on perustanut muita kolmannen maan sivuliikkeitä tai tytäryrityksiä, arvioidakseen rahoitusvakautta koskevia riskejä, joita asianomainen kolmannen maan sivuliike aiheuttaa muille jäsenvaltioille.

Finanssivalvonnan on toimitettava perusteltu 1 momentissa tarkoitettu arviointi ja ehdotus 18 luvun 14 §:n 3 momentissa tarkoitetuista toimista Euroopan pankkiviranomaiselle ja Euroopan unionin niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joihin asianomainen kolmannen maan ryhmä on perustanut muita kolmannen maan sivuliikkeitä tai tytäryrityksiä.

Jos toimivaltaiset viranomaiset, joita kuullaan 3 momentin mukaisesti, eivät ole samaa mieltä arvioinnista, ne ilmoittavat asiasta 10 työpäivän kuluessa Finanssivalvonnalle arvioinnin vastaanottamisesta. Finanssivalvonnan on Euroopan pankkiviranomaisen avulla pyrittävä pääsemään yksimielisyyteen muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa arvioinnista ja tapauksen mukaan 18 luvun 14 §:n 3 momentissa tarkoitetuista toimista viimeistään kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona Finanssivalvonta vastaanotti muun toimivaltaisen viranomaisen eriävän näkemyksen. Edellä tarkoitetun kolmen kuukauden kuluttua Finanssivalvonnan on annettava päätös arvioinnista ja 18 luvun 14 §:n 3 momentissa tarkoitetuista toimista.

Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle ja toisen jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joihin asianomainen kolmannen maan luottolaitoksen ryhmä on perustanut muita sivuliikkeitä tai tytäryrityksiä, perusteltu ilmoitus siitä, miksi se on päättänyt jättää toteuttamatta 18 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja valvontatoimia, jos Finanssivalvonta arvioi, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on merkitystä järjestelmän kannalta, mutta päättää jättää toteuttamatta mainitussa pykälässä tarkoitettuja valvontatoimia.

14 §

Edustuston avaaminen ja toiminta

Jos kolmannen maan luottolaitos aikoo avata edustuston Suomessa, sen on ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on mainittava edustuston toimipaikan osoite, edustuston toiminnasta vastaava henkilö sekä toiminnan laatu ja laajuus. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

Edustusto ei saa harjoittaa 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimintaa.

Edustusto voi aloittaa toimintansa, kun se on tehnyt 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

15 §

Edustuston toimintaoikeuksien peruminen

Finanssivalvonta voi kieltää edustustoa jatkamasta toimintaansa Suomessa, jos 14 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta ei ole tehty tai ilmoituksessa annetut tiedot ovat virheellisiä tai puutteellisia taikka edustuston toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai määräyksiä.

18 luku

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

4 §

Sisäinen hallinto ja asiakastietojärjestelmät

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen sovelletaan 7 luvun 1 §:ää, 8 lukua ja 9 luvun 2 §:ää. Liiketoiminnasta riippumattomien valvontatoimintojen osalta sovelletaan luokan I sivuliikkeisiin 9 luvun 8 §:ää ja luokan II sivuliikkeisiin mainittua pykälää siltä osin kuin kyse on ainoastaan liiketoiminnasta riippumattomien valvontatoimintojen perustamisesta. Finanssivalvonta voi kuitenkin vaatia luokan II sivuliikettä nimittämään erilliset vastuuhenkilöt liiketoiminnoista riippumattomille valvontatoiminnoille 9 luvun 8 §:n mukaisesti, jos Finanssivalvonta arvioi sen tarpeelliseksi sivuliikkeen koon, sisäisen organisaation sekä toiminnan luonteen, laajuuden ja monimutkaisuuden perusteella. Finanssivalvonta voi myös vaatia, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike perustaa paikallisen hallintokomitean sivuliikkeen asianmukaisen hallinnon varmistamiseksi.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on oltava pääyrityksen ylimmälle hallintoelimelle raportointisuhteet, jotka kattavat kaikki olennaiset riskit ja riskinhallintapolitiikat ja niiden muutokset. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on myös oltava riittävät tieto- ja viestintätekniset järjestelmät sekä valvonta sen varmistamiseksi, että toimintaperiaatteita noudatetaan asianmukaisesti.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen sovelletaan, mitä 5 luvun 10 ja 11 §:ssä säädetään luottolaitoksen toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä.

Jos kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kriittisiä tai tärkeitä toimintoja hoitaa sen pääyritys, kyseiset toiminnot on suoritettava sisäisten järjestelyjen tai ryhmän sisäisten sopimusten mukaisesti. Finanssivalvonnalla on oltava pääsy kaikkiin tietoihin, joita ne tarvitsevat valvontatehtävänsä hoitamiseksi kyseisten toimintojen osalta.

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeellä on oltava toimintaansa nähden riittävät asiakastietojärjestelmät, jotta sivuliike voi jatkuvasti antaa asiakkailleen lain ja sopimuksen edellyttämät tiedot asiakassuhteesta.

4 a §

Riskienhallinta

Ulkomainen luottolaitos ei saa Suomessa harjoittamassaan toiminnassa ottaa niin suurta riskiä, että se vaarantaa sivuliikkeen tallettajien edut. Sivuliikkeellä tulee olla toimintaansa nähden riittävät riskien valvontajärjestelmät.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeillä, jotka toteuttavat kahden konsernin välisiä tai ryhmän sisäisiä toimia, on oltava riittävät resurssit vastapuoliluottoriskinsä tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi asianmukaisesti silloin, kun kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kirjaamiin varoihin liittyvät olennaiset riskit siirretään vastapuolelle.

4 b §

Pääomavaatimus

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on jatkuvasti oltava vähimmäispääoma, joka on vähintään:

1) luokkaan I kuuluvan sivuliikkeen osalta 2,5 prosenttia sivuliikkeen keskimääräisistä veloista välittömästi edeltäviltä kolmelta tilikaudelta tai äskettäin toimiluvan saaneen sivuliikkeen osalta sivuliikkeen 8 a §:n mukaisesti raportoimista veloista toimiluvan

myöntämisen aikaan, kuitenkin vähintään 10 miljoonaa euroa;

2) luokkaan II kuuluvan sivuliikkeen osalta 0,5 prosenttia sivuliikkeen keskimääräisistä veloista välittömästi edeltäviltä kolmelta tilikaudelta tai äskettäin toimiluvan saaneiden sivuliikkeen osalta sivuliikkeen 8 a §:n mukaisesti raportoimista veloista toimiluvan myöntämisen aikaan, kuitenkin vähintään 5 miljoonaa euroa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vähimmäispääomavaatimus on täytettävä jollakin seuraavista:

1) käteisvaroilla tai EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 60 alakohdassa tarkoitetuillakäteiseen verrattavilla välineillä;

2) Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan unionin jäsenvaltion keskuspankin liikkeeseen laskemalla vieraan pääoman ehtoisella arvopaperilla;

3) sellaisella muulla välineellä kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulla, joka on kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen käytettävissä rajoittamattomaan ja välittömään käyttöön riskien tai tappioiden kattamiseksi heti, kun riskejä tai tappioita ilmenee.

Varat, joilla 1 momentin vähimmäispääomavaatimus täytetään, on talletettava tilille sellaiseen luottolaitokseen, jolla on Suomessa luottolaitoksen toimilupa ja joka ei ole osa kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen pääyrityksen ryhmää. Tilille talletettujen varojen on oltava käytettävissä kriisinratkaisulain 15 luvun 5 §:n mukaisesti.

4 c §

Maksuvalmiusvaatimus

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen maksuvalmiuden on oltava sivuliikkeen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu. Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että sivuliike kykenee suoriutumaan kaikista maksuvelvoitteistaan oikea-aikaisesti. Luottolaitoksen on Finanssivalvonnan vaatimuksesta esitettävä luottolaitoksen hallituksen tai vastaavan toimielimen hyväksymät maksuvalmiuden hallintaa koskevat yleiset periaatteet. Periaatteista on käytävä myös ilmi, millä tavoin sivuliikkeen maksuvalmiutta ja siihen sisältyviä riskejä valvotaan ottaen huomioon sivuliikkeen liiketoiminnan laatu ja laajuus.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on lisäksi oltava Suomessa jatkuvasti kiinnittämättömiä ja likvidejä varoja vähintään sellainen määrä, joka riittää kattamaan likviditeetin ulosvirtaukset vähintään 30 päivän ajan. Luokan I sivuliikkeen on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennen osan I osastossa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä luottolaitosten maksuvalmiusvaatimuksen osalta annetun komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/61 säädetty maksuvalmiusvaatimus.

Varat, joilla 2 momentissa säädetty maksuvalmiusvaatimus täytetään, on talletettava tilille sellaiseen luottolaitokseen, jolla on Suomessa luottolaitoksen toimilupa ja joka ei ole osa kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen pääyrityksen ryhmää. Jos tilillä on likvidejä varoja sen jälkeen, kun niitä on käytetty kattamaan likviditeetin ulosvirtaukset, jäljellä olevien likvidien varojen on oltava käytettävissä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kriisinratkaisuun kriisinratkaisulain 15 luvun 5 §:n mukaisesti.

Finanssivalvonta voi päättää, että 2 momentissa säädettyä vaatimusta ei sovelleta kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen, jos sitä pidetään vaatimukset täyttävänä 17 luvun 11 §:n 4 momentin mukaisesti.

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen maksuvalmiutta ja markkinariskiä yhteistyössä laitoksen kotivaltion valvontaviranomaisten kanssa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädettyjen vaatimusten laskemisesta.

8 §

Tilinpäätös ja kirjanpito

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen on julkistettava luottolaitoksen tilinpäätös ja konsernitilinpäätös, toimintakertomus ja konsernin toimintakertomus sekä niitä koskevat tilintarkastajien lausunnot. Ne on julkaistava suomen tai ruotsin kielellä, jollei Finanssivalvonta erityisestä syystä anna lupaa julkistaa niitä muulla kielellä.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on pidettävä sellaista kirjanpitoa, jonka avulla se voi seurata ja pitää kattavaa ja täsmällistä kirjaa kaikista kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen Suomessa kirjaamista tai Suomesta peräisin olevista varoista ja veloista sekä hallinnoida kyseisiä varoja ja velkoja itsenäisesti kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen sisällä. Kirjanpidossa on annettava kaikki tarvittavat ja riittävät tiedot kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen aiheuttamista riskeistä ja siitä, miten niitä hallitaan.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on kehitettävä 2 momentissa tarkoitettua kirjanpidon hallinnointia varten menettelyperiaatteet, joita tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti. Pääyrityksen hallintoelimen on dokumentoitava ja hyväksyttävä menettelyperiaatteet. Menettelyperiaatteissa on esitettävä selkeät perustelut kirjanpitokäytännöille ja esitettävä, miten kyseiset käytännöt ovat kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen liiketoimintastrategian mukaisia.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on laadittava säännöllisesti riippumaton, kirjallinen ja perusteltu lausunto havaintoineen ja päätelmineen Finanssivalvonnalle tässä pykälässä säädettyjen vaatimusten täytäntöönpanosta ja jatkuvasta noudattamisesta.

8 a §

Raportointivaatimukset

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on Finanssivalvonnan määräyksestä, kuitenkin vähintään vuosittain, toimitettava Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

1) toimintaan liittyvät kokonaisvarat Suomessa;

2) maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi käytössä olevat instrumentit;

3) sivuliikkeen käytettävissä olevat omat varat, sivuliikkeen kirjanpidossa olevat varat ja velat 8 §:n mukaisesti sekä kolmannen maan sivuliikkeiltä peräisin olevat varat ja velat eriteltyinä seuraavasti:

a) suurimmat kirjatut varat ja velat luokiteltuina sektoreittain ja vastapuolien mukaan, kuten rahoitusalan vastuut;

b) tietyntyyppisiin vastapuoliin kohdistuvat merkittävät riski- ja rahoituslähteiden keskittymät;

c) merkittävät sisäiset liiketoimet pääyrityksen ja sen ryhmään kuuluvien yhteisöjen kanssa;

4) selvitys tallettajiin sovellettavasta talletussuojasta;

5) selvitys sivuliikkeen riskienhallintajärjestelmästä;

6) selvitys sivuliikkeen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä tiedot sivuliikkeen toimivaan johtoon kuuluvista ja keskeisistä toiminnoista vastaavista henkilöistä;

7) sivuliikettä koskevat elvytys- ja kriisinratkaisusuunnitelmat;

8) se, noudattaako kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike niihin tässä laissa säädettyjä vaatimuksia;

9) muut kuin 1–8 kohdassa tarkoitetut sivuliikkeen valvonnan kannalta Finanssivalvonnan tarpeelliseksi katsomat tiedot kattavan kuvan saamiseksi kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen tai sen pääyrityksen liiketoiminnasta, toiminnasta tai taloudellisesta vakaudesta sekä sen tarkistamiseksi ja varmistamiseksi, että kolmannen maan sivuliike ja sen pääyritys noudattavat sovellettavaa lainsäädäntöä.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on myös toimitettava Finanssivalvonnalle seuraavasti tiedot pääyrityksestään:

1) määräajoin yhdistetyt tiedot varoista ja veloista, joita kyseisen pääyrityksen ryhmän Euroopan unionissa olevat tytäryritykset ja muut sivuliikkeet pitävät hallussaan tai ovat kirjanneet;
2) tiedot säännöllisin väliajoin siitä, että pääyritys noudattaa sovellettavia vakavaraisuusvaatimuksia yksilöllisesti ja konsolidoinnin perusteella;
3) tapauskohtaisesti merkittävät vakavaraisuuden kokonaisarvioinnit ja arviot, kun niitä tehdään pääyrityksessä, ja niistä johtuvat valvontapäätökset;
4) pääyrityksen elvytyssuunnitelmat ja erityistoimenpiteet, joita kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen suhteen voidaan toteuttaa kyseisten suunnitelmien mukaisesti, sekä kyseisiin suunnitelmiin myöhemmin tehtävät päivitykset ja muutokset;
5) pääyrityksen liiketoimintastrategia suhteessa kolmannen maan sivuliikkeisiin ja mahdolliset myöhemmät muutokset kyseiseen strategiaan;
6) palvelut, joita pääyritys tarjoaa 17 luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella, ja mahdolliset myöhemmät muutokset palveluihin;
7) Finanssivalvonnan määräyksestä muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitetut sivuliikkeen valvonnan kannalta Finanssivalvonnan tarpeelliseksi katsomat tiedot kattavan kuvan saamiseksi kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen tai sen pääyrityksen liiketoiminnasta, toiminnasta tai taloudellisesta vakaudesta sekä sen tarkistamiseksi ja varmistamiseksi, että kolmannen maan sivuliike ja sen pääyritys noudattavat sovellettavaa lainsäädäntöä.

Finanssivalvonnalle on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot vähintään kahdesti vuodessa, jos kyseessä on luokan I sivuliike, ja vähintään kerran vuodessa, jos kyseessä on luokan II sivuliike.

Finanssivalvonta voi päättää, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen ei tarvitse toimittaa osaa tai mitään 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista, jos kyseessä on 17 luvun 11 §:n 4 momentin mukainen vaatimukset täyttävä sivuliike ja Finanssivalvonta voi saada tiedot suoraan kyseisen kolmannen maan luottolaitoksen valvontaviranomaisilta.

Kun kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike toimittaa tiedot kirjanpidossaan olevista varoista ja veloista 1 momentin 3 kohdan mukaisesti, sen on sovellettava kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1606/2002.

Tilinpäätöstietojen lisäksi Suomen Pankilla on oikeus saada tehtävänsä toteuttamiseksi ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeeltä vastaavat tiedot, jotka sillä on oikeus saada Suomessa toimiluvan saaneilta luottolaitoksilta. Finanssivalvonnan tietojensaantioikeudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

10 §

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen johto

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen toiminnasta vastaa sivuliikkeen johtaja, joka myös edustaa luottolaitosta sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuhteissa. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on oltava kuitenkin vähintään kaksi henkilöä, jotka tosiasiallisesti johtavat sivuliikkeen liiketoimintaa. Näiden kahden henkilön on oltava hyvämaineisia, heillä on oltava riittävät tiedot, taidot ja kokemus, heidän on käytettävä riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen ja Finanssivalvonnan on hyväksyttävä heidät kyseiseen tehtävään.

— —

14 §

Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeiden valvonta ja arviointi

Finanssivalvonnan on varmistettava, että riippumaton kolmas osapuoli arvioi säännöllisesti,

miten kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike panee täytäntöön 4 §:n 1–4 momentissa ja 4 a §:n 2 momentissa säädettyjen vaatimusten täytäntöönpanoa ja niiden jatkuvaa noudattamista kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeessä ja toimittaa Finanssivalvonnalle kertomuksen havainnoistaan ja päätelmistään.

Finanssivalvonnan on tarkasteltava uudelleen järjestelyjä, strategioita, prosesseja ja mekanismeja, joita kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike on ottanut käyttöön noudattaakseen tässä laissa säädettyjä vaatimuksia. Finanssivalvonnan on tarkastelun perusteella arvioitava, varmistaako kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike soveltamillaan järjestelyillä, strategioilla, prosesseilla ja mekanismeilla sekä niiden hallussa olevalla pääomalla ja maksuvalmiudella niiden olennaisten riskien vakaan hallinnan ja kattamisen sekä sivuliikkeen elinkelpoisuuden.

Finanssivalvonnan on suoritettava tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu tarkastelu ja arviointi niiden valvontaperiaatteiden mukaisesti, jotka se on julkaissut 11 luvun 12 §:n 1 kohdan mukaisesti. Finanssivalvonnan on vahvistettava tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetun tarkastelun tiheys ja intensiteetti siten, että se on oikeassa suhteessa sivuliikkeiden luokitteluun luokkiin I ja II ja että niissä otetaan huomioon muut asiaankuuluvat perusteet, kuten kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus.

Finanssivalvonnan on välittömästi ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavalle viranomaiselle, jos uudelleentarkastelu antaa toimivaltaisille viranomaisille perustellun syyn epäillä, että kyseisen kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen yhteydessä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen tai että sen riski on kasvanut. Jos rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riski on kasvanut, Finanssivalvonnan sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavan viranomaisen on pidettävä yhteyttä ja ilmoitettava yhteinen arviointinsa välittömästi Euroopan pankkiviranomaiselle. Finanssivalvonnan on tarvittaessa toteutettava 15 §:n mukaisia valvontatoimia tai peruttava toimilupa 17 luvun 7 §:n mukaisesti.

Finanssivalvonnan, rahanpesun selvittelykeskuksen ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavan viranomaisen on tehtävä tiivistä yhteistyötä toimivaltansa puitteissa ja vaihdettava merkityksellisiä tietoja, jos yhteistyö ja tietojenvaihto eivät vaikuta rikos- tai hallintolainsäädännön nojalla meneillään olevaan tiedusteluun, tutkintaan tai menettelyihin.

15 §

Finanssivalvonnan toimivalta valvonnassa

Finanssivalvonnan on ryhdyttävä 2 momentin mukaisiin valvontatoimiin, jotta se voi varmistaa, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike toteuttaa varhaisessa vaiheessa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että:

1) sivuliikkeet täyttävät niihin luottolaitosdirektiivin ja tämän lain nojalla sovellettavat vaatimukset tai palauttavat kyseisten vaatimusten täyttymisen; ja

2) olennaiset riskit, joille sivuliikkeet altistuvat, katetaan ja niitä hallitaan järkevällä ja riittävällä tavalla ja että kyseiset sivuliikkeet pysyvät elinkelpoisina.

Finanssivalvonta voi vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä:

1) pitämään hallussaan 4 b §:ssä säädettyä vähimmäisvaatimuksen ylittävää pääomamäärää tai täyttämään muun lisäpääomavaatimuksen, joka täyttää 4 b §:ssä säädetyt vaatimukset;

2) täyttämään 4 c §:ssä säädetyn vaatimuksen lisäksi muun erityisen maksuvalmiusvaatimuksen siten, että varat täyttävät 4 c §:ssä säädetyt vaatimukset;

3) vahvistamaan hallinto-, riskienhallinta- tai kirjausjärjestelyjään;

4) rajoittamaan liiketoimintansa tai harjoittamansa toiminnan laajuutta sekä kyseisten toimintojen vastapuolien toimintaa;

5) vähentämään toimintoihinsa, tuotteisiinsa ja järjestelmiinsä sekä ulkoistettuihin toimintoihin, liittyvää riskiä ja lopettamaan tällaisten toimintojen harjoittaminen tai tällaisten tuotteiden tarjoaminen;

6) noudattamaan 8 a §:n 1 momentin 9 kohdan tai 2 momentin 7 kohdan mukaisia lisäraportointivaatimuksia tai tihentämään säännöllistä raportointia;

7) julkistamaan tietoja.

Finanssivalvonta voi myös 17 luvun 13 §:ssä tarkoitetun arvioinnin perusteella tunnistettujen riskeihin puuttuakseen:

1) vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä järjestelemään uudelleen varojaan tai toimintojaan siten, että se lakkaa olemasta järjestelmän kannalta merkittävä mainitun pykälän mukaisesti tai aiheuttamasta aiheetonta riskiä Euroopan unionin tai Suomen rahoitusvakaudelle; tai

2) asettaa kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeelle vakavaraisuutta koskevia lisävaatimuksia.

Finanssivalvonnalla on lisäksi valtuudet vaatia Suomessa sijaitsevia luottolaitoksia ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä toimittamaan sille tiedot, joita se tarvitsee valvoakseen sellaisten palvelujen tarjoamista, joita tarjotaan 17 luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti asiakkaan tai vastapuolen omasta yksinomaisesta aloitteesta ja joita tarjoaa luottolaitoksen tai sivuliikkeen kanssa samaan ryhmään kuuluva kolmannen maan luottolaitos.

16 §

Valvontaviranomaisten yhteistyö

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä ja vaihdettava tietoa niiden valvontaviranomaisten kanssa, jotka valvovat saman kolmannen maan luottolaitoksen ryhmän sivuliikkeitä ja tytäryrityksinä toimivia laitoksia. Finanssivalvonnan on tehtävä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa kirjalliset sopimukset yhteensovittamis- ja yhteistyöjärjestelyistä Finanssivalvonnasta annetun lain 67 §:n mukaisesti.

Finanssivalvonnan on osallistuttava valvontakollegion työhön tai perustettava Finanssivalvonnasta annetun lain 65 b §:ssä tarkoitettu valvontakollegio seuraavasti:

1) jos kolmannen maan luottolaitoksen ryhmän tytäryrityksinä toimivien laitosten osalta on perustettu valvontakollegio, saman ryhmän luokkaan I kuuluvat sivuliikkeet on sisällytettävä kyseisen valvontakollegion soveltamisalaan;

2) jos kolmannen maan luottolaitoksen ryhmällä on luokan I sivuliikkeitä useammassa kuin yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mutta Euroopan unionissa ei ole tytäryrityksenä toimivia laitoksia, joihin sovelletaan valvontakollegiota, valvontakollegio on perustettava kyseisten luokan I sivuliikkeiden osalta;

3) jos kolmannen maan ryhmällä on luokkaan I kuuluvia kolmannen maan sivuliikkeitä useammassa kuin yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai vähintään yksi luokkaan I kuuluva sivuliike ja yksi tai useampi Euroopan unionissa tytäryrityksenä toimiva laitos, joihin ei sovelleta valvontakollegiota, valvontakollegio on perustettava kyseisten kolmannen maan sivuliikkeiden ja tytäryrityksinä toimivien laitosten osalta.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa viranomaisten on varmistettava, että on olemassa johtava toimivaltainen viranomainen, jolla on sama tehtävä kuin konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavalla Finanssivalvonnasta annetun lain 65 b §:n valvontakollegiossa. Finanssivalvonta on johtava toimivaltainen viranomainen, jos Suomessa on suurin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike kirjattujen varojen kokonaisarvon perusteella.

Valvontakollegion on:

1) laadittava kertomus ryhmän rakenteesta ja toiminnasta Euroopan unionissa ja saattaa kyseinen kertomus vuosittain ajan tasalle;

2) vaihdettava tietoja 14 §:ssä tarkoitetun vakavaraisuuden arviointiprosessin tuloksista;
3) pyrittävä yhdenmukaistamaan 15 §:ssä tarkoitettujen valvontatoimien soveltamista.
Valvontakollegion on tarvittaessa varmistettava asianmukainen koordinointi ja yhteistyö asiaankuuluvien kolmannen maan valvontaviranomaisten kanssa.

17 §

Tietojen ilmoittaminen Euroopan pankkiviranomaiselle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle seuraavat tiedot:
1) kolmannen maan luottolaitoksien sivuliikkeille myönnetyt toimiluvat ja niiden myöhemmät muutokset;
2) toimiluvan saaneiden kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeiden kirjaamat varat ja velat yhteensä, sellaisina kuin ne on ilmoitettu määräajoin;
3) sen kolmannen maan luottolaitoksen ryhmän nimi, johon toimiluvan saanut kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike kuuluu.
Euroopan pankkiviranomainen julkaisee verkkosivustollaan luettelon kolmannen maan luottolaitoksien sivuliikkeistä, joilla on lupa toimia Euroopan unionissa, ja tiedon siitä, missä maassa sivuliikkeillä on toimilupa.

20 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Seuraamusmaksu

— —

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat 1 momentissa säädetyn lisäksi:

— —

3) tämän lain 7 luvun 1–4, 4 a–4 e ja 5 §:n sekä 6 §:n 1 momentin säännökset hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, 8 luvun 3–14 §:n sekä kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 4 momentin ja 7 a luvun 10 §:n 2 ja 3 momentin säännökset palkitsemisesta ja tämän lain 9 luvun 2–5, 5 a–5 d ja 6–21 §:n säännökset riskienhallinnasta;

— —

7) tämän lain 8 a luvun 1–3, 8 ja 9 §:n säännökset luottolaitoksen ja konsolidointiryhmän velvollisuudesta laatia ja tarkastaa 3 §:n ja 4 §:n 1 momentin mukainen elvytyssuunnitelma sekä konsolidointiryhmän elvytyssuunnitelman hyväksymisestä, 9 a luvun 7 §:n 3 momentin säännös rahoitustuen tarjoamista koskevan aikomuksen ilmoittamisesta viranomaisille ja 11 luvun 5 a §:n 3 momentin säännös ilmoitusvelvollisuudesta;
8) tämän lain 2 a luvun säännökset omistusyhteisöstä;
9) tämän lain 11 luvun 6, 6 a ja 6 c §:n säännökset harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta sekä 9 §:n säännökset maksuvalmiutta koskevasta lisävaatimuksesta;
10) tämän lain 3 a luvun säännökset yritysjärjestelyistä, merkittävän omistusosuuden hankkimisesta sekä merkittävien varojen ja velkojen luovutuksesta.
Seuraamusmaksua ei voida määrätä 1 momentin 4, 5 ja 9 kohdan nojalla muille kuin luottolaitokselle ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalle yritykselle sekä sellaiselle kyseisen oikeushenkilön johtoon kuuluvalle henkilölle, jonka velvollisuuksien vastainen teko tai laiminlyönti on.
Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän

pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

1) 92 artiklan 1 kohdan säännös omien varojen vaatimuksesta;

2) kolmannen osan III osaston 2 luvun säännökset tiedonkeruuta ja ohjausta ja hallintaa koskevista vaatimuksista;

— —

4) neljännen osan säännöksiä asiakasta tai keskenään sidossuhteessa olevien asiakkaiden ryhmää koskevia suuria asiakasriskejä;

5) 430 artiklan 1–3 kohdan sekä 430 a säännökset ilmoitettavista tiedoista;

— —

8) 429 artiklan säännökset vähimmäisomavaraisuusasteen laskennasta ja seitsemännen osan säännökset vähimmäisomavaraisuusasteen laskennan poikkeuksista;

9) 431 artiklan 1–3 kohdan ja 451 artiklan 1 kohdan säännökset julkistamisvaatimuksista;

10) 413 ja 428 b artiklan säännökset pysyvän varainhankinnan vaatimuksesta;

11) säännökset riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän tai omien varojen vaatimusten laskentaa koskevista vaatimuksista ja kolmannen osan II–VI osaston säännökset ohjaus- ja hallintojärjestelmistä;

12) kuudennen osan I ja IV osaston säännökset maksuvalmiusvaatimuksen tai pysyvän varainhankinnan vaatimuksen laskentaa koskevista vaatimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä luottolaitosten maksuvalmiusvaatimuksen osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/61 säännökset, jotka on annettu näiden säännösten nojalla;

13) 28, 52 ja 63 artiklan säännökset maksuista omiin varoihin sisältyvien välineiden haltijoille;

14) kolmannen, neljännen, kuudennen tai seitsemännen osan säännökset emoyrityksenä toimivan laitoksen tai omistusyhteisön vakavaraisuusvaatimuksista konsolidoinnin perusteella tai alakonsolidointiryhmän tasolla;

15) toisen osan säännökset omiin varoihin liittyvistä koostumusta, edellytyksiä, oikaisuja ja vähennyksiä koskevista vaatimuksista.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1, 2 ja 4 momentissa säädetyn lisäksi:

1) mainituissa momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset;

2) luottolaitosdirektiivin, kriisinratkaisudirektiivin sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset;

3) Finanssivalvonnan päätökset, jotka on annettu tämän lain tai EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten perusteella.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 4 momentissa säädetyn lisäksi seuraamusmaksu voidaan määrätä 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle, avainhenkilölle tai henkilölle, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin tai muulle luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan, taikka omistusyhteisössä vastaavassa asemassa olevalle henkilölle.

22 luku

Valvontavaltuudet

2 §

Uhkasakko

Finanssivalvonnan määräämään uhkasakkoon sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:stä poiketen tätä pykälää, jos kyseessä on 2 momentissa tarkoitettu laiminlyönti tai rikkomus.

Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa luottolaitoksen tai omistusyhteisön täyttämään velvollisuutensa, jos luottolaitos tai omistusyhteisö toiminnassaan laiminlyö noudattaa tai rikkoo tämän lain 20 luvun 1 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Uhkasakko voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle, avainhenkilölle tai henkilölle, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin tai muulle luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan taikka omistusyhteisössä vastaavassa asemassa olevalle henkilölle.

Uhkasakon enimmäismäärä on yhden päivän ajalta enintään:

1) oikeushenkilön osalta viisi prosenttia sellaisesta keskimääräisestä päiväkohtaisesta nettoliikevaihdosta, joka tarkoittaisi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tai 40 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua vuotuista kokonaisnettoliikevaihtoa jaettuna 365:llä; ja

2) luonnollisen henkilön osalta 50 000 euroa.

Uhkasakko voidaan tuomita maksettavaksi enintään kuuden kuukauden ajalta.

Uhkasakko asetetaan juoksevana uhkasakkona. Uhkasakon asettamiseen ei sovelleta uhkasakkolain (1113/1990) 9 §:ää. Uhkasakon tuomitsemisesta päättää Finanssivalvonta. Uhkasakon tuomitsemiseen ei sovelleta mainitun lain10 §:n 2 momenttia. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan uhkasakkolakia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:n otsikko ja 1 momentin 11 kohta, 3 luvun 1 a §:n 1 momentti, 6 luvun 2 b §:n 1 momentti, 6 b luvun 1 a §:n 1 momentin 2 kohta, 2 b §:n 1 momentin 4 kohta, 6 c luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohta, 5 §:n 1 momentin johdantokappale ja 13 kohta, 15 luvun 2 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta sekä 16 a luvun 2 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 13 §:n otsikko, 3 luvun 1 a §:n 1 momentti, 6 luvun 2 b §:n 1 momentti, 6 b luvun 1 a §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 b §:n 1 momentin 4 kohta, 6 c luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 5 §:n 1 momentin johdantokappale ja 13 kohta laissa 523/2021, 1 luvun 13 §:n 1 momentin 11 kohta laissa 1069/2017, 15 luvun 2 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta laissa 513/2019 ja 16 a luvun 2 § laissa 623/2014, sekä

lisätään 1 luvun 13 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017, 294/2019 ja 523/2021, uusi 12 ja 13 kohta, 3 luvun 1 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 4–6 momentti, 6 b luvun 2 b §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 5 kohta ja mainittuun pykälään, sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6–8 momentti siirtyvät 7–9 momentiksi, 6 c luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi ja 5 §:n 1 momenttiin,

sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 14 kohta sekä 15 luvun 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 513/2019, uusi 5 kohta ja mainittuun pykälään, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017, 513/2019, 523/2021, 365/2023 ja 526/2025, uusi 10 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

13 §

Sijoituspalvelun tarjoajia koskevat määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

11) *sivuliikkeellä* muussa kuin kotivaltiossa sijaitsevaa sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toimipaikkaa, joka on oikeudellisesti osa sijoituspalveluyritystä tai ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja josta käsin tarjotaan sijoituspalvelua tai harjoitetaan sijoitustoimintaa sekä voidaan tarjota myös oheispalvelua; kaikkia sijoituspalveluyrityksen samaan jäsenvaltioon perustamia liiketoimipaikkoja pidetään yhtenä sivuliikkeenä silloin, kun sijoituspalveluyrityksen päätoimipaikka on toisessa jäsenvaltiossa;

12) *keskusvastapuolella* OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012, jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetus*, 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua keskusvastapuolta;

13) *ehdot täyttävällä keskusvastapuolella* EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 88 alakohdassa tarkoitettua keskusvastapuolta.

— —

3 luku

Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus

1 a §

Eräiden sijoituspalveluyritysten toimilupaa koskeva erityissäännös

Sijoituspalveluyrityksen, jolle on myönnetty toimilupa 1 luvun 15 §:n 1 momentin 3 tai 6 kohdassa tarkoitettuun kaupankäyntiin omaan lukuun tai liikkeeseenlaskun takaamiseen, on haettava luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun mukaisesti luottolaitoksen toimilupaa viimeistään samana päivänä, kun sen kahdentoista peräkkäisen kuukauden jaksolta laskettu kuukausittaisten kokonaisvarojen keskiarvo täyttää vähintään yhden EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa säädetyistä edellytyksistä.

— —

Finanssivalvonta voi 1 momentista poiketen myöntää sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta poikkeuksen luottolaitoksen toimilupaa koskevasta vaatimuksesta. Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava hakemuksesta Euroopan pankkiviranomaiselle.

Finanssivalvonnan on otettava 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskevaa päätöstä tehdessään huomioon vähintään yrityksen sijoittautumisjäsenvaltiossa ja koko unionissa harjoittaman toiminnan luonne, laajuus, monimutkaisuus, merkitys sekä sen toiminnan aiheuttama järjestelmäriski. Jos yritys on osa ryhmää, tulee harkinnassa ottaa huomioon myös

ryhmän organisaatiorakenne, kirjanpitokäytännöt ja varojen jakautuminen ryhmän yhteisöjen kesken. Finanssivalvonnan tulee ottaa huomioon harkinnassaan Euroopan pankkiviranomaisen antama lausunto asiasta.

Finanssivalvonnan on annettava päätös 4 momentissa tarkoitetusta poikkeuksesta kuukauden kuluessa Euroopan pankkiviranomaisen lausunnon vastaanottamisesta. Jos Finanssivalvonnan päätös poikkeaa Euroopan pankkiviranomaisen lausunnosta, Finanssivalvonnan on esitettävä poikkeamisen perusteet päätöksessään. Finanssivalvonnan tulee ilmoittaa päätöksestään poikkeusta hakeneelle yritykselle ja Euroopan pankkiviranomaiselle. Euroopan pankkiviranomainen julkaisee päätöksen verkkosivuillaan. Finanssivalvonnan tulee arvioida päätöstään uudelleen kolmen vuoden välein.

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

2 b §

EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimusten soveltaminen eräisiin sijoituspalveluyrityksiin

Jos sijoituspalveluyritys täyttää EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 1 artiklan 2 tai 5 kohdassa säädetyt edellytykset, yritykseen sovelletaan tämän lain 6 b luvun 1 a, 1 b, 2 a–2 c ja 7–13 §:ssä sekä 6 c luvussa säädettyjen vaatimusten sijaan EU:n vakavaraisuusasetuksen ja luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimuksia 4 momentin mukaisesti. Jos edellä tarkoitettu edellytykset täyttävä sijoituspalveluyritys kuuluu EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 25 alakohdassa tarkoitettuun sijoituspalveluyritysryhmään, kyseiseen sijoituspalveluyritysryhmään sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään luottolaitosten konsolidoidusta valvonnasta.

— —

6 b luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät, avoimuus, riskien hallinta ja palkitseminen

1 a §

Sijoituspalveluyrityksen sisäiset hallinto- ja ohjausjärjestelmät

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava sen liiketoimintamalliin ja toimintaan liittyvien riskien luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen suhteutetut asianmukaiset ja luotettavat hallinto- ja ohjausjärjestelmät. Näihin kuuluvat:

— —

2) tehokkaat prosessit sellaisten riskien tunnistamiseksi, hallitsemiseksi ja seuraamiseksi, joita sijoituspalveluyrityksiin kohdistuu tai saattaa kohdistua tai joita ne aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa muille, sekä niistä raportoimiseksi, mukaan lukien keskittymäriski, joka aiheutuu keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista, ottaen huomioon markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädetyt edellytykset;

— —

2 b §

Riskien hallinta

Sijoituspalveluyrityksen on otettava käyttöön tehokkaat strategiat, toimintatavat, prosessit ja järjestelmät, joilla tunnistetaan, mitataan, hallitaan ja valvotaan seuraavia riskitekijöitä ja niiden vaikutuksia:

— —

4) maksuvalmiusriski tarkoituksenmukaisella aikajänteellä, myös päivänsisäisesti, sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyrityksellä on riittävästi likvidejä varoja, jotta voidaan muun muassa puuttua 1–3 kohdassa tarkoitettujen riskien merkittäviin aiheuttajiin;

5) keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuvan keskittymäriskin merkittävät aiheuttajat ja vaikutukset sekä merkittävät vaikutukset omiin varoihin.

— —

Edellä 1 momentin 5 kohdan soveltamiseksi sijoituspalveluyrityksen ylimmän hallintoelimen tulee laatia erityiset suunnitelmat ja määrälliset tavoitteet markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklan mukaisesti seuratakseen ja käsitelläkseen keskittymäriskiä, joka aiheutuu unionille tai sen yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle järjestelmän kannalta huomattavan merkittäviä palveluja tarjoaviin keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista.

— —

6 c luku

Taloudellisen aseman valvonta ja vakavaraisuuden arviointiprosessi

2 §

Vakavaraisuuden arviointi

Finanssivalvonnan on, ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen koko, riskiprofiili ja liiketoimintamalli, tarkasteltava sijoituspalveluyrityksen käyttöön ottamia järjestelyjä, strategioita, prosesseja ja mekanismeja ja arvioitava tarpeen mukaan seuraavat seikat sijoituspalveluyrityksen riskien hyvän hallinnan ja kattamisen varmistamiseksi:

1) 6 b luvun 2 b §:ssä tarkoitetut riskit;

— —

Finanssivalvonnan on 1 momentin 1 kohdan soveltamiseksi arvioitava ja seurattava sijoituspalveluyritysten käytäntöjen kehittymistä siltä osin kuin on kyse niiden keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuvan keskittymäriskin hallinnasta, mukaan lukien 6 b luvun 2 b §:n 6 momentin mukaisesti laaditut suunnitelmat, ja edistymisestä niiden liiketoimintamallien mukauttamisessa markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyihin vaatimuksiin.

— —

5 §

Valvontavaltuudet

Finanssivalvonta voi 6 b luvun 2 b §:n sekä tämän luvun 2 §:n, 3 §:n 4 ja 5 momentin sekä 4 §:n säännöksiä sovellettaessa:

— —

13) vaatia sijoituspalveluyritystä vähentämään sijoituspalveluyrityksen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuteen kohdistuvia riskejä yritysten prosessien, tietojen ja varojen luottamuksellisuuden, eheyden ja saatavuuden varmistamiseksi;

14) vaatia sijoituspalveluyrityksiä vähentämään keskusvastapuoleen liittyviä vastuitaan tai

järjestämään vastuitaan uudelleen määritystileillään markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklan mukaisesti, jos Finanssivalvonta katsoo, että kyseiseen keskusvastapuoleen liittyvistä vastuista aiheutuu liiallinen keskittymäriski.

— —

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

— —

3) tämän lain 9 a luvun 2 §:n säännökset osakkeenomistajien tunnistetiedoista;

4) luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun säännökset tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisesta ja julkistamisesta;

5) tämän lain 3 luvun 1 a §:n 1 momentin säännös luottolaitoksen toimiluvasta, jos Finanssivalvonta ei ole myöntänyt mainitun pykälän 4 momentin mukaista poikkeusta, sekä säännöksen perusteella annettu Finanssivalvonnan päätös.

— —

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 4 momentin lisäksi seuraamusmaksu voidaan kohdistaa 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa myös muulle luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan.

16 a luku

Valvontavaltuudet

2 §

Uhkasakko

Finanssivalvonnan määräämään uhkasakkoon sovelletaan 33 a §:stä poiketen tätä pykälää, jos kyseessä on 2 momentissa tarkoitettu laiminlyönti tai rikkomus.

Jos sijoituspalveluyritys toiminnassaan laiminlyö noudattaa tai rikkoo tämän lain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa yrityksen täyttämään velvollisuutensa.

Uhkasakko voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös sijoituspalveluyrityksen johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle henkilölle tai muulle luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan.

Uhkasakon enimmäismäärä on yhden päivän ajalta:

1) oikeushenkilön osalta viisi prosenttia sellaisesta keskimääräisestä päiväkohtaisesta nettoliikevaihdosta, joka vastaisi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tai 40 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua vuotuista kokonaisnettoliikevaihtoa jaettuna 365:llä; ja

2) luonnollisen henkilön osalta 50 000 euroa.

Uhkasakko voidaan tuomita maksettavaksi enintään kuuden kuukauden ajalta.

Uhkasakko asetetaan juoksevana uhkasakkona. Uhkasakon asettamiseen ei sovelleta uhkasakkolain (1113/1990) 9 §:ää. Uhkasakon tuomitsemisesta päättää Finanssivalvonta.

Uhkasakon tuomitsemiseen ei sovelleta mainitun lain 10 §:n 2 momenttia. Muilta osin uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan mainittua uhkasakkolakia.

Finanssivalvonta voi tehostaa 1 §:ssä tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 5 §:n 1 ja 3 momentti, 9 §:n 1 momentti ja 13 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentti laissa 1348/2022 sekä 5 §:n 3 momentti ja 9 §:n 1 momentti laissa 404/2019, seuraavasti:

5 §

Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa. Osakeyhtiölaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä.

— —

Finanssivalvonnan toimivallasta vastustaa sulautumista säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta määräpäivästä.

— —

9 §

Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan ja jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan, mitä niistä 5, 5 b, 6 ja 6 a §:ssä säädetään sulautumisen osalta.

— —

13 §

— —

Liiketoiminnan luovutuksen täytäntöönpanoon sovelletaan lisäksi, mitä 3 luvussa säädetään jakautumisen täytäntöönpanosta. Velkojien kuulemismenettely koskee kuitenkin ainoastaan luovutettavia velkoja. Liiketoiminnan luovutuksesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Ilmoitusmenettelyyn ja ilmoituksen sisältöön sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa säädetään merkittävien varojen ja velkojen luovuttamisesta lukuun ottamatta mainitun luvun 3 §:ssä säädettyä vähimmäisosuutta. Finanssivalvonta voi vastustaa liiketoiminnan luovutusta, jos liiketoiminnan luovutus todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Finanssivalvonnan on

ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta määräpäivästä. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto liiketoiminnan luovutuksen osapuolina oleville luottolaitoksille. Liiketoiminnan luovutuksen saa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.
— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 6 §:n 1 ja 3 momentti, 12 §:n 1 momentti ja 16 §:n 3 momentti,

sellaisena kuin niistä on 6 §:n 1 momentti laissa 1349/2022, seuraavasti:

6 §

Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa. Osuuskuntalaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä.
— —

Finanssivalvonnan toimivallasta vastustaa sulautumista säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osuuskuntalain 20 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta määräpäivästä.
— —

12 §

Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan, jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan, mitä niistä 5–10 §:ssä säädetään sulautumisen osalta.
— —

16 §
— —

Luottolaitoksen liiketoiminnan luovutukseen sovelletaan lisäksi, mitä 4 luvussa säädetään jakautumisen täytäntöönpanosta. Velkojien kuulemismenettely koskee kuitenkin ainoastaan luovutettavia velkoja. Liiketoiminnan luovutuksesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Ilmoitusmenettelyyn ja ilmoituksen sisältöön sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa säädetään merkittävien varojen ja velkojen luovuttamisesta lukuun ottamatta mainitun luvun 3 §:ssä säädettyä vähimmäisosuutta. Finanssivalvonta voi vastustaa liiketoiminnan luovutusta, jos liiketoiminnan luovutus todennäköisesti vaarantaa

vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta määräpäivästä. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto liiketoiminnan luovutuksen osapuolina oleville luottolaitoksille. Liiketoiminnan luovutuksen saa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan säästöpankkilain (1502/2001) 65 §:n edellä oleva väliotsikko, 66 §, 85 §:n edellä oleva väliotsikko, 86 § ja 89 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 66 ja 86 § ja 89 §:n 1 momentti laissa 1423/2007, seuraavasti:

Sulautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille

66 §

Sulautumiseen osallistuvien säästöpankkien on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa säädetyllä tavalla. Finanssivalvonnan oikeudesta vastustaa sulautumista säädetään mainitussa luvussa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksesta rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa tämän lain 67 §:n 2 momentissa säädetystä määräajasta. Valitus sulautumisen vastustamista koskevaan päätökseen on käsiteltävä kiireellisenä.

Jakautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille

86 §

Jakautumiseen osallistuvien säästöpankkien on ilmoitettava jakautumisesta Finanssivalvonnalle luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun mukaisesti. Finanssivalvonnan oikeudesta vastustaa jakautumista säädetään mainitussa luvussa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksesta rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa tämän lain 67 §:n 2 momentissa säädetystä määräajasta. Valitus jakautumisen vastustamista koskevaan päätökseen on käsiteltävä kiireellisenä.

89 §

Liiketoiminnan luovutukseen sovelletaan, mitä 83 ja 85 §:ssä säädetään jakautumissuunnitelmasta ja sen rekisteröinnistä, 87 §:n 1 ja 2 momentissa ja 87 a §:ssä velkojainsuojasta sekä 87 g ja 87 h §:ssä jakautumisen täytäntöönpanosta kuitenkin niin, että 87 §:n 1 ja 2 momentin mukainen velkojien kuulemismenettely koskee ainoastaan luovutettavia velkoja. Liiketoiminnan luovutuksesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Ilmoitusmenettelyyn ja ilmoituksen sisältöön sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun

lain 3 a luvussa säädetään merkittävien varojen ja velkojen luovuttamisesta lukuun ottamatta mainitun luvun 3 §:ssä säädettyä vähimmäisosuutta. Finanssivalvonta voi vastustaa liiketoiminnan luovutusta, jos liiketoiminnan luovutus todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta määräpäivästä. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto liiketoiminnan luovutuksen osapuolina oleville luottolaitoksille. Liiketoiminnan luovutuksen saa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

7.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoitusrahastolain (213/2019) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 35 kohta, 3 §:n 16 kohta ja 13 luvun 7 §:n 2–4 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 1 luvun 2 §:n 1 momentin 35 kohta ja 3 §:n 16 kohta laissa 1445/2025, sekä

lisätään 1 luvun 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1445/2025, uusi 36 kohta ja 3:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 527/2021, 953/2022, 987/2024 ja 1445/2025, uusi 17 kohta seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

———

35) *arvopaperikeskuksella* arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettua arvopaperikeskusta sekä sellaista mainitun pykälän 6 kohdassa tarkoitettua ulkomaalaista arvopaperikeskusta, joka on saanut arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 mukaisen toimiluvan hoitaa arvopaperikeskuksen tehtäviä ETA-valtiossa tai kolmannessa maassa;

36) *keskusvastapuolella* 3 §:n 5 kohdassa mainitun markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua keskusvastapuolta.

———

3 §

EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

16) *Euroopan järjestelmäriskikomitealla* finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1092/2010 tarkoitettua Euroopan järjestelmäriskikomiteaa;

17) *markkinarakennetoimija-asetuksella* OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 648/2012.

13 luku

Sijoitusrahaston sijoittaminen

7 §

Sijoitusrahaston vähimmäishajautusvaatimukset

— —

Sellaisiin johdannaissopimuksiin, joita ei määritetä markkinarakennetoimija-asetuksen 14 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneessa tai 25 artiklan mukaisesti tunnustetussa keskusvastapuolessa, sijoittamisesta aiheutuva vastapuoliriski ei saa saman vastapuolen osalta ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, jos vastapuoli on tämän luvun 5 §:ssä tarkoitettu luottolaitos, ja muussa tapauksessa yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista.

Sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Tätä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin markkinarakennetoimija-asetuksen 14 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneessa tai 25 artiklan mukaisesti tunnustetussa keskusvastapuolessa määritettyihin johdannaissopimuksiin sijoittamiseen, joissa vastapuolena on tämän luvun 5 §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

Sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanottamiin talletuksiin tai sellaisiin johdannaissopimuksiin, joita ei määritetä markkinarakennetoimija-asetuksen 14 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneessa tai 25 artiklan mukaisesti tunnustetussa keskusvastapuolessa ja joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski.

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

8.

Laki

Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään Suomen Pankin virkamiehistä annettuun lakiin (1998/1166) uusi 9 a luku seuraavasti:

9 a luku

Karenssisopimus

32 b §

Suomen Pankki voi tehdä nimitettäväksi esitettävän henkilön kanssa ennen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä tai virkamiehen kanssa virkasuhteen aikana ennen uuteen tehtävään siirtymistä kirjallisen sopimuksen (*karenssisopimus*), jolla 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa rajoitetaan määräajaksi (*karenssiaika*) virkamiehen oikeutta siirtyä toisen työnantajan palvelukseen taikka aloittaa elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen tai muun vastaavan toiminnan.

Karenssisopimuksen tekeminen edellyttää, että henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Jos henkilöllä olisi pääsy edellä mainittuun tietoon, karenssisopimus voidaan asettaa nimittämisen tai uuteen tehtävään siirtymisen edellytykseksi. Karenssisopimus ei kuitenkaan sido virkamiestä, jos virkasuhde on päättynyt viranomaisesta johtuvasta syystä.

Karenssiajaksi voidaan sopia enintään kuusi kuukautta palvelussuhteen päättymisestä. Karenssiajaksi voidaan kuitenkin sopia enintään 12 kuukautta palvelussuhteen päättymisestä, jos sopimus tehdään 3 §:ssä tarkoitetun johtokunnan jäsenen tai johtajan virkaan tai virkasuhteeseen nimitetyn tai nimitettäväksi esitettävän henkilön kanssa.

Karenssisopimukseen on otettava ehto, jonka mukaa karenssiaika lasketaan siitä päivästä alkaen, jolloin osallistuminen 2 momentissa tarkoitettuun tehtävään, virkaan tai asemaan on päättynyt. Henkilöllä ei saa enää karenssiaikana olla pääsyä salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, joka on olennainen määrätyn karenssin kannalta tai joka toimisi perusteena uudelle karenssille.

Sopimusehto karenssiajasta tulee voimaan, jos Suomen Pankki arvioi, että siirtymisessä tai palvelujen tarjoamisessa on kyse 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta. Suomen Pankin on tehtävä arvio ja asiaa koskeva päätös kuukauden kuluessa virkamiehen antaman ilmoituksen vastaanottamisesta.

Kansainvälisiin tai eurooppalaisiin finanssivalvontajärjestelmiin liittyvistä viranomaisten oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1093/2010, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetussa neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1024/2013 ja yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 806/2014.

32 c §

Karenssisopimukseen on otettava 2–5 momentin mukaiset ehdot.

Virkamiehen on viipymättä ilmoitettava Suomen Pankille aikomuksestaan siirtyä tai tarjota palveluita 32 b §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Ilmoitus on tehtävä virkasuhteen tai toimikauden aikana tai karenssiajan enimmäisaikaa vastaavana aikana, jos virkasuhde tai toimikausi on jo päättynyt.

Ilmoituksen tulee sisältää asian käsittelemiseksi tarpeelliset yhteystiedot sekä tieto 32 b §:n 1 momentissa tarkoitetusta yhteisöstä, selvitys uuteen tehtävään siirtymisen ajankohdasta sekä uuden tehtävän pääasiallisesta sisällöstä.

Sen, jolle karenssi on määrätty Suomen Pankin arvion perusteella, on viipymättä ilmoitettava Suomen Pankille sellaisista olosuhteissaan tapahtuneista olennaisista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hänelle määrättyyn karenssiin tai sen ajalta maksettavaan korvaukseen.

32 d §

Karenssisopimukseen on otettava 2 momentin mukaiset ehdot.

Karenssiajalta maksetaan palkkaa vastaava korvaus. Korvauksesta vähennetään karenssiaikainen palkka, palkkio, etuus tai muu palkkaa vastaava korvaus.

32 e §

Karenssisopimukseen voidaan ottaa ehto sopimussakosta, jolloin sopimukseen on otettava 2–4 momentin mukaiset ehdot.

Sopimussakkoa sovelletaan, jos virkamies tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö karenssisopimuksen mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa tai siirtyy toisen työnantajan palvelukseen tai tarjoaa palveluita aloittamalla elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen tai muun toiminnan karenssisopimuksen vastaisesti.

Sopimussakko saa olla enintään kaksi kertaa se määrä, joka henkilölle maksettaisiin korvausta.

Suomen Pankki voi virkamiehen rikottua sopimusta kohtuullistaa sopimussakon määrää kokonaisarviointiin perustuen. Sopimussakko voidaan jättää perimättä tai periä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos menettelyä voidaan pitää vähäisenä ja sopimussakon perimättä jättäminen tai periminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista menettelyn laatu, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Suomen Pankki tai virkamies, joka on nimitetty tai jota esitetään nimitettäväksi tämän lain voimaan tullessa, voivat tehdä karenssisopimuksen noudattaen, mitä tämän lain 9 a luvussa säädetään.

9.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 416/2025, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

— —

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

— —

3) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 17 e §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu, 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 40 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

10.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 luvun 7 e §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 654/2024, seuraavasti:

8 luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

7 e §

Vähimmäisvaatimus tytäryrityksille

— —

Lisäksi virasto voi 1 momentissa säädetystä poiketen asettaa siinä tarkoitetuille tytäryrityksille vähimmäisvaatimuksen konsolidoidulla tasolla, jos tytäryritykselle on asetettu luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä säädetty harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus konsolidoidulla tasolla. Vähimmäisvaatimuksen asettaminen tytäryritykselle konsolidoidulla tasolla ei saa johtaa siihen, että konsolidointiin kuuluvan alakonsernin pääomapohjan vahvistamiseksi tarvittava määrä yliarvioidaan tämän lain 7 §:n 4 momentin 2 kohtaa sovellettaessa. Arviossa on otettava huomioon tällöin myös konsolidointiin kuuluvien kriisinratkaisusuunnitelman mukaan selvitystilaan tai konkurssiin asetettavien laitosten määrä sekä sellaisten laitosten määrä, jotka eivät ole kriisinratkaisun kohteena olevia yhteisöjä ja joihin kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän kriisinratkaisusuunnitelmassa ei sovellettaisi velkojen alaskirjaus- ja muuntamisvaltuuksia.

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 12.3.2026

Pääministeri

Petteri Orpo

Elinkeinoministeri Sakari Puisto

1.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 40 §:n 3 momentti ja 41 §:n 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 40 §:n 3 momentti laissa 611/2014 ja 41 §:n 7 momentti laeissa 1279/2015, 524/2021 ja 954/2021,

muutetaan 8 §:n 3 ja 9 kohta, 9 §:n 2–4 ja 6 momentti, 10 §:n 2 momentin 13 kohta, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentin 7 kohta, 16, 16 a ja 26 §, 32 a §:n 1 momentin 4 kohta, 32 b §:n 1 ja 2 momentti, 38 §:n 1 momentin 4 kohta, 40 §:n 2 momentin 1 kohta ja 6 momentti, 41 §:n 3 momentti, 41 a–41 c §, 42 §, 71 §:n 1 momentin 16 kohta ja 5 momentti sekä 73 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 2 momentti ja 10 §:n 2 momentin 13 kohta laissa 1442/2016, 12 §:n 1 momentin 7 kohta laissa 1380/2025, 16 § osaksi laissa 752/2012, 16 a § laissa 752/2012, 26 § laeissa 170/2014, 611/2014, 311/2015, 1442/2016, 235/2021, 524/2021, 599/2021 ja 42/2026, 32 a §:n 1 momentin 4 kohta laissa 599/2021, 32 b §:n 1 momentti laissa 207/2009, 32 b §:n 2 momentti laissa 893/2017, 38 §:n 1 momentin 4 kohta ja 40 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 316/2020, 40 §:n 6 momentti laissa 379/2021, 41 §:n 3 momentti laissa 697/2024, 41 a §, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 524/2021, 954/2021, 205/i2022, 214/2022, 192/2023, 403/2024, 697/2024, 83/2025 ja 1380/2025, 41 b ja 41 c § laissa 1071/2017, 42 § laeissa 752/2012 ja 611/2014, 71 §:n 1 momentin 16 kohta laissa 402/2018 sekä 73 §:n 3 momentti laissa 21/2020,

lisätään 8 §:ään uusi 10 ja 11 kohta, 10 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1442/2016, uusi 14 ja 15 kohta, 12 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 194/2011 ja 1380/2025, uusi 8 kohta, lakiin uusi 16 b, 16 c ja 16 d §, lakiin uusi 2 a luku, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 241/2018, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 599/2021, 205/2022, 192/2023, 403/2024 ja 556/2024, uusi 15 momentti, 32 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 207/2009, 752/2012, 352/2017, 893/2017 ja 1071/2017, uusi 6 momentti, 33 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012 ja 1071/2017, uusi 4 ja 5 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 6 momentiksi, lakiin uusi 35 b § ja sen edelle uusi väliotsikko, 39 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012 ja 403/2024, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, lakiin uusi 40 b, 41 d ja 41 e §, lakiin siitä lailla 1071/2017 kumotun 44 §:n tilalle uusi 44 § sekä lakiin uusi 71 e § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
Pankkivaltuusto	*Pankkivaltuusto*
Pankkivaltuuston tehtävänä on:	Pankkivaltuuston tehtävänä on:
3) päättää johtokunnan jäsenen ja	3) päättää johtokunnan jäsenen ja

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
varajäsenen pidättämisestä määräajaksi tehtävästään;	varajäsenen *erottamisesta ja* pidättämisestä määräajaksi tehtävästään;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
9) päättää johtokunnan jäsenille maksettavista palkkioista.	9) päättää johtokunnan jäsenille maksettavista palkkioista*;*
	10) päättää johtajalle, johtokunnan jäsenelle ja varajäsenelle määrättävästä 17 b §:ssä tarkoitetusta karenssista ja 17 d §:ssä säädetystä korvauksesta karenssin ajalta;
	11) päättää johtajan, johtokunnan jäsenen ja varajäsenen 17 e §:ssä säädetystä rikkomusmaksusta.
9 §	9 §
Johtokunta	*Johtokunta*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Yksi jäsenistä nimitetään valtiovarainministeriön ehdotuksen perusteella, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksen perusteella sekä yksi Suomen Pankin ehdotuksen perusteella. Valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdotuksesta nimitettäville jäsenille valitaan lisäksi samassa järjestyksessä kullekin varajäsen. Johtokuntaan valitaan lisäksi vähintään kaksi muuta jäsentä. Johtokunnan jäsenellä ja varajäsenellä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan.	Yksi jäsenistä nimitetään valtiovarainministeriön ehdotuksen perusteella, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksen perusteella sekä yksi Suomen Pankin ehdotuksen perusteella. Valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdotuksesta nimitettäville jäsenille valitaan lisäksi samassa järjestyksessä kullekin varajäsen. Johtokuntaan valitaan lisäksi vähintään kaksi muuta jäsentä. Johtokunnan jäsenellä ja varajäsenellä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan. *Julkiset nimityksen perusteet on julkaistava Finanssivalvonnan internetsivuilla siten, että ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot julkaistaan.*
Johtokunnan jäsen ja varajäsen eivät saa kuulua valvottavan, ulkomaisen valvottavan eikä 4 §:n 6 momentissa tarkoitetun eläkelaitoksen hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla niiden palveluksessa. Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.	*Johtokunnan sekä jokaisen johtokunnan jäsenen on oltava tehtävässään valvottavasta, ulkomaisesta valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta riippumaton eikä johtokunta tai johtokunnan jäsen saa pyytää tai vastaanottaa ohjeita tai määräyksiä miltään julkiselta tai yksityiseltä elimeltä tai toimijalta.* Johtokunnan jäsen ja varajäsen eivät saa kuulua valvottavan, ulkomaisen valvottavan eikä 4 §:n 6 momentissa tarkoitetun eläkelaitoksen hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla niiden palveluksessa.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.
Johtokunnan toimikausi on kolme vuotta.	Johtokunnan toimikausi on kolme vuotta. *Johtokunnan jäsen ja varajäsen voi toimia tehtävässä yhteensä enintään 14 vuotta*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos johtokunnan jäsen tai varajäsen on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta, hänet voidaan määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidätettäväksi tehtävästään ja menettämään palkkioetunsa.	Jos johtokunnan jäsen tai varajäsen on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta, hänet voidaan määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidätettäväksi tehtävästään ja menettämään palkkioetunsa. *Jos johtokunnan jäsen tai varajäsen on tuomittu rikoksesta tai hän ei enää täytä tehtävän pätevyysvaatimusta, hänet voidaan erottaa tehtävästään. Jos erotettu henkilö ei vastusta, julkiset erottamisen perusteet on julkaistava Finanssivalvonnan internetsivuilla siten, että ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot julkaistaan.*
10 §	10 §
Johtokunnan tehtävät	*Johtokunnan tehtävät*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät:	Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
13) nimetä YVM-asetuksessa tarkoitettuun valvontaelimeen Finanssivalvonnan edustaja sekä edustajan ollessa estynyt tämän sijainen.	13) nimetä YVM-asetuksessa tarkoitettuun valvontaelimeen Finanssivalvonnan edustaja sekä edustajan ollessa estynyt tämän sijainen*;*
	14) päättää nimittämänsä virkamiehen 17 b §:ssä tarkoitetusta karenssista ja 17 d §:ssä säädetystä korvauksesta karenssin ajalta;
	15) päättää Finanssivalvonnan virkamiehen 17 e §:ssä tarkoitetusta rikkomusmaksusta.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
11 §	11 §
Johtaja	*Johtaja*
Finanssivalvonnan päällikkönä on johtaja. Johtajan toimikausi on viisi vuotta.	Finanssivalvonnan päällikkönä on johtaja. Johtajan toimikausi on viisi vuotta. *Johtaja voi toimia tehtävässä yhteensä enintään 15 vuotta.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
12 §	12 §
Johtajan tehtävät	*Johtajan tehtävät*
Johtajan tehtävänä on:	Johtajan tehtävänä on:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
7) tehdä esitys seuraamusmaksun määräämisestä eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain (1377/2025) 13 §:ssä tarkoitetulle tekoälyjärjestelmien valvonnan seuraamusmaksulautakunnalle.	7) tehdä esitys seuraamusmaksun määräämisestä eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain (1377/2025) 13 §:ssä tarkoitetulle tekoälyjärjestelmien valvonnan seuraamusmaksulautakunnalle*;*
	8) päättää nimittämänsä virkamiehen 17 b §:ssä tarkoitetusta karenssista ja 17 d §:ssä säädetystä korvauksesta karenssin ajalta.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
16 §	16 §
Ilmoitusvelvollisuus	***Eturistiriitailmoitus***
Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, johtajan sekä johtokunnan päätöksellä virkaan nimitettävän virkamiehen on ennen virkaan nimittämistä annettava selvitys:	Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, johtajan sekä *Finanssivalvonnan virkamiehen* on ennen virkaan nimittämistä sekä vuosittain annettava *ilmoitus*:
1) *elinkeinotoiminnastaan*;	
2) omistuksestaan yrityksissä ja merkittävästä muusta varallisuudestaan;	*1*) omistuksestaan yrityksissä *ja sellaisten rahoitusvälineiden omistusosuuksista, jotka voivat aiheuttaa eturistiriitoja;*
	2) merkittävästä muusta *kuin 1 kohdassa tarkoitetusta* varallisuudestaan, *joka voi aiheuttaa eturistiriitoja;*
3) veloistaan, takauksistaan ja muista vastuusitoumuksistaan;	3) veloista, takauksista ja muista vastuusitoumuksista, *jotka voivat aiheuttaa eturistiriitoja;*
4) Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista sivutoimistaan;	
5) muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa virkaan kuuluvia tehtäviä.	*4*) muista *kuin 3 kohdassa tarkoitetuista* sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa virkaan kuuluvia tehtäviä.
Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaiseen virkaan nimitettävään, jolla virkatehtävissään on muutoin kuin satunnaisesti pääsy finanssimarkkinoita taikka yksityisten yhteisöjen tai henkilöiden	*Edellä 1 momentissa eturistiriidalla tarkoitetaan tilannetta, jossa 1 momentissa tarkoitettu henkilö on esteellinen hallintolain 28 §:ssä tarkoitetulla tavalla.*

Voimassa oleva laki

taloudellista asemaa tai liikesalaisuutta koskeviin salassa pidettäviin tietoihin. Pankkivaltuusto määrää johtokunnan esityksestä, mitkä ovat tässä tarkoitettuja virkoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu selvitysvelvollisuus koskee myös henkilöä, joka nimitetään virkasuhteeseen hoitamaan 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun virkaan kuuluvia tehtäviä.

Virkamiehen on viivytyksettä ilmoitettava selvityksen sisältämissä tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista, korjattava niissä havaitsemansa puutteet sekä tarvittaessa täydennettävä antamaansa selvitystä. Hänen on tarvittaessa myös muutoin Finanssivalvonnan pyynnöstä annettava tietoja 1 momentissa tarkoitetuista seikoista. Pankkivaltuusto antaa määräykset selvityksen antamisen tavasta.

Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja varajäsenen sekä Finanssivalvonnan virkamiehen on ilmoitettava Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon valvottavalta tai ulkomaiselta valvottavalta saamastaan luotosta taikka valvottavan tai ulkomaisen valvottavan hänen puolestaan myöntämästä takauksesta tai muusta vastuusitoumuksesta.

Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja virkamiehen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

Selvityksen sisältämät tiedot 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetuista seikoista ovat salassa pidettäviä. Jokaisella on kuitenkin oikeus saada tietoja 6 momentissa tarkoitetusta luettelosta.

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön on viivytyksettä ilmoitettava ilmoituksen sisältämissä tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista sekä korjattava niissä havaitsemansa puutteet. Hänen on tarvittaessa myös muutoin Finanssivalvonnan pyynnöstä annettava tietoja 1 momentissa tarkoitetuista seikoista.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista, 3 momentissa tarkoitetuista olennaisista muutoksista ja ilmoituksen antamisen tavasta.

Ilmoituksen sisältämät tiedot 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ovat salassa pidettäviä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
16 a §	16 a §
Sisäpiiri-ilmoitus	*Sisäpiiri-ilmoitus*
Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja varajäsenen sekä Finanssivalvonnan virkamiehen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus yhden kuukauden kuluessa siitä, kun hän aloitti tehtävässään.	Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, *johtajan* sekä Finanssivalvonnan virkamiehen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus yhden kuukauden kuluessa siitä, kun hän aloitti tehtävässään. *Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös henkilöön, joka Finanssivalvonnan lukuun suorittamiensa työtehtäviensä myötä saa säännöllisesti haltuunsa 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai muita rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.*
Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava: 1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja ilmoitusvelvollinen on;	Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava: 1) vajaavaltainen *tai muu henkilö*, jonka edunvalvoja *tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu* ilmoitusvelvollinen on;
2) yhteisö tai säätiö, jossa ilmoitusvelvollisella tai 1 kohdassa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;	2) yhteisö tai säätiö, jossa ilmoitusvelvollisella tai 1 kohdassa tarkoitetulla *henkilöllä* on suoraan tai välillisesti määräysvalta;
3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.	3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen *tai muun henkilön* ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.
Sisäpiiri-ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.	Sisäpiiri-ilmoitukseen on sisällytettävä *3 momentin 1 kohdassa tarkoitetun* henkilön *ja 2 kohdassa tarkoitetun* yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.
Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.	Edellä *3* momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.
Ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle neljäntoista päivän kuluessa seuraavista muutoksista:	Ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava

Voimassa oleva laki

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Ehdotus

Finanssivalvonnalle neljäntoista päivän kuluessa seuraavista muutoksista:

1) *3* momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut *kuin 1 kohdassa tarkoitetut* tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sisäpiiri-ilmoituksen antamisen tavasta, ilmoitettavista tiedoista sekä niistä edellytyksistä, joiden perusteella henkilön katsotaan kuuluvan 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

16 b §

Sisäpiirirekisteri

Finanssivalvonta pitää saaduista ilmoituksista sisäpiirirekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla ilmoitusvelvollisen 16 a §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetun henkilön ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat mainitussa momentissa tarkoitetut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä omistusten muutokset. Jos mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet, on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, salassapitosäännösten estämättä sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa sellaisista arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista, jotka ovat välttämättömiä 16, 16 a ja 16 c §:ssä säädettyjen velvoitteiden valvomiseksi.

Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin ilmoitusvelvollisen henkilötiedot ovat salassa pidettäviä.

16 c §

Hankinta- ja luovutuskielto

Johtokunnan jäsenen ja varajäsen, johtaja, Finanssivalvonnan virkamies sekä 16 a §:n 2

momentissa tarkoitettu ei saa hankkia tai luovuttaa:

1) rahoitusvälineitä, jotka ovat Finanssivalvonnan valvottavan tai Euroopan keskuspankin valvottavan liikkeeseen laskemia;

2) rahoitusvälineitä, joiden kohde-etuutena on 1 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline;

3) rahoitusvälineitä, jotka ovat Finanssivalvonnan tai Euroopan keskuspankin valvottavan suoran tai välillisen emoyrityksen, tytäryrityksen tai sidosyrityksen liikkeeseen laskemia;

4) rahoitusvälineitä, joiden kohde-etuutena on 3 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline;

5) rahoitusvälineitä, jotka ovat ryhmävalvonnan piiriin kuuluvan liikkeeseen laskemia;

6) muita kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuja luottolaitosten oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

Edellä 1 momentissa säädettyä kieltoa sovelletaan myös sellaisiin järjestelyihin, jossa henkilö on sijoitussidonnaisen vakuutuksen, kapitalisaatiosopimuksen tai muun vakuutussopimuksen osapuoli ja henkilö itse voisi valita 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen vakuutuksen tai sopimuksen sijoituskohteeksi.

Poiketen 1 ja 2 momentissa säädetystä kielto ei kuitenkaan koske seuraavia tilanteita, jos kolmannet osapuolet ja yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset eivät pääasiallisesti sijoita 1 momentissa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin:

1) kaupankäynti rahoitusvälineillä, jotka ovat kolmansien osapuolten hallinnoimia eikä rahoitusvälineen omistajilla ole mahdollisuutta osallistua salkunhoitoon;

2) sijoittaminen sijoitusrahastoihin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilö ei saa tehdä 1 tai 2 momentissa tarkoitettua hankintaa tai luovutusta sellaisen henkilön lukuun, jonka edunvalvojana tai vahvistettuna edunvalvontavaltuutettuna hän toimii tai sellaisen yhteisön lukuun, jossa hänellä on määräysvalta, tai muulla tavalla omaan lukuun toisen henkilön tai yhteisön kautta.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

Finanssivalvonta voi kuitenkin sallia sellaisen 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen tai sijoituksen myymisen tai luovuttamisen, joka omistettiin sinä hetkenä, kun 1 momentissa tarkoitettu henkilö nimitettiin virkaan tai tehtävään. Kaupankäyntiin on tällöin pyydettävä lupa Finanssivalvonnalta. Lupahakemukseen on sisällytettävä asian käsittelemiseksi tarpeelliset yhteystiedot, tiedot luovutettavasta tai myytävästä rahoitusvälineestä sekä muut tarpeelliset tiedot.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 5 momentissa tarkoitetun luvan lupamenettelystä ja lupahakemuksessa vaadittavista tiedoista ja niiden toimittamisesta.

16 d §

Rahoitusvälineen pakkomyynti tai -luovutus

Finanssivalvonta voi vaatia sellaisen 16 c §:n 1 momentin 1–5 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen myymistä tai luovuttamista kohtuullisen ajan kuluessa, joka omistettiin sinä hetkenä tai sen jälkeen, kun 16 c §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö nimitettiin virkaan tai tehtävään, ja jonka omistaminen voi aiheuttaa eturistiriidan. Finanssivalvonnan on otettava huomioon mahdollisen eturistiriidan luonne ja vakavuus, omistuksen merkittävyys ja 1 momentissa tarkoitetun henkilön rooli Finanssivalvonnassa.

Rahoitusvälineen omistajalla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetun myynnin vuoksi aiheutuvista taloudellisista menetyksistä omaisuuden markkina-arvoa vastaava täysi korvaus. Markkina-arvo on määritettävä sellaisella luotettavalla menetelmällä, joka johtaa omaisuuden korkeimpaan arvoon. Maksettavasta korvauksesta vähennetään summa, jonka rahoitusvälineen omistaja on saanut rahoitusvälineen myynnistä. Korvausta ei makseta siltä osin, kuin rahoitusvälineen omistaja tai hänen lähipiiriinsä kuuluva

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

henkilö saisi perusteetonta taloudellista etua myynnin järjestelyistä. Korvauksen määrää arvioitaessa otetaan huomioon myynnin ehdot ja osapuolten välinen suhde siten, ettei kokonaiskorvaus ylitä omaisuuden todellista markkina-arvoa. Jos myynnistä aiheutuu tappiota, kustannuksia tai muuta vahinkoa rahoitusvälineen omistajalle, vahinko on korvattava.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun korvauksen suuruudesta päättää Finanssivalvonta rahoitusvälineen omistajan hakemuksesta.

2 a luku

Karenssi

17 a §

Sovellettava lainsäädäntö

Finanssivalvonnan virkamiehiin sovelletaan karenssin osalta Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain sijasta tätä lukua.

Kansainvälisiin tai eurooppalaisiin finanssivalvontajärjestelmiin liittyvistä viranomaisten oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään asetuksessa (EU) N:o 1093/2010, YVM-asetuksessa ja yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 806/2014.

17 b §

Karenssin määräämisen edellytykset

*Johtokunnan jäsen tai varajäsen, johtaja taikka Finanssivalvonnan virkamies ei saa tiettynä rajoitusaikana (**karenssiaika**) siirtyä toisen työnantajan palvelukseen tai tarjota ammatillisia palveluita aloittamalla*

*elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen taikka muun vastaavan toiminnan, jolla tarjotaan ammatillisia palveluita (**karenssi**):*

1) valvottavalle, jonka suoraan valvontaan tai päätöksentekoon hän on osallistunut;

2) 1 kohdassa tarkoitetun valvottavan kanssa samaan konserniin kuuluvalle yritykselle tai sidosyritykselle;

3) yhteisölle, joka tarjoaa palveluita kohdassa 1 tarkoitetulle valvottavalle;

4) yhteisölle, joka harjoittaa eturyhmä- tai edunvalvontatoimintaa asioissa, joista hän oli vastuussa virkasuhteen tai toimikauden aikana;

5) yhteisölle, joka on kohdassa 1 tarkoitetun valvottavan kilpailija;

6) muussa kuin 1–5 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa yhteisölle, jos karenssi katsotaan tarpeelliseksi tilanteessa, jossa henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi.

Poiketen 1 momentin 3 kohdassa säädetystä karenssia ei sovelleta, jos henkilö on täysin estynyt osallistumaan kohdassa tarkoitettujen palveluiden tarjoamiseen karenssiaikana.

Karenssi tulee voimaan, jos Finanssivalvonta arvioi, että siirtymisessä tai palvelujen tarjoamisessa on kyse 1 momentissa tarkoitetusta tilanteesta. Finanssivalvonnan on tehtävä arvio ja asiaa koskeva päätös kuukauden kuluessa 17 c §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta. Päätöksestä on ilmettävä, että karenssiin määrätyllä henkilöllä on oikeus 17 d §:ssä säädettyyn korvaukseen.

Finanssivalvonta määrittää karenssiajan arvion perusteella. Karenssia ei saa määrätä kestoltaan pitemmäksi kuin se on karenssin tavoitteen saavuttamiseksi välttämätöntä. Karenssiaika on:

1) 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 6 kuukautta, johtoryhmän jäsenen osalta vähintään 3

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

kuukautta ja enintään 12 kuukautta sekä johtokunnan jäsenen, johtokunnan varajäsenen ja johtajan osalta 12 kuukautta;

2) 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 6 kuukautta, johtoryhmän jäsenen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta sekä johtokunnan jäsenen, johtokunnan varajäsenen ja johtajan osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta;

3) 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 6 kuukautta, johtoryhmän jäsenen osalta vähintään 3 kuukautta ja enintään 12 kuukautta sekä johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja johtajan osalta vähintään 6 kuukautta ja enintään 12 kuukautta;

4) 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa virkamiehen osalta enintään 6 kuukautta sekä johtoryhmän jäsenen, johtokunnan jäsenen tai varajäsenen ja johtajan osalta enintään 12 kuukautta.

Karenssiaika lasketaan siitä päivästä alkaen, jolloin osallistuminen suoraan valvontaan tai päätöksentekoon taikka karenssin perusteena oleviin tietoihin pääseminen on päättynyt. Henkilöllä ei saa enää karenssiaikana olla pääsyä salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, joka on olennainen määrätyn karenssin kannalta tai joka toimisi perusteena uudelle karenssille.

17 c §

Velvollisuus ilmoittaa uuteen tehtävään siirtymisestä tai ammatillisten palveluiden tarjoamisesta

Virkamiehen, johtokunnan jäsenen tai varajäsenen ja johtajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle aikomuksestaan siirtyä palvelukseen tai tehtävään taikka tarjota ammatillisia palveluita 17 b §:n 1 momentissa tarkoitetulle valvottavalle tai yhteisölle.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

Ilmoitus on tehtävä virkasuhteen tai toimikauden aikana tai karenssiajan enimmäisaikaa vastaavana aikana, jos virkasuhde tai toimikausi on jo päättynyt. Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä karenssiajan enimmäisaikaa lyhyemmän ilmoitusajan.

Ilmoituksen tulee sisältää asian käsittelemiseksi tarpeelliset yhteystiedot sekä tieto 1 momentissa tarkoitetusta yhteisöstä, selvitys uuteen tehtävään siirtymisen ajankohdasta sekä uuden tehtävän pääasiallisesta sisällöstä.

Sen, jolle karenssi on määrätty, on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle sellaisista olosuhteissa tapahtuneista olennaisista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hänelle määrättyyn karenssiin tai sen ajalta maksettavaan korvaukseen.

17 d §

Korvaus karenssin ajalta

Karenssiajalta maksetaan palkkaa vastaava korvaus. Johtokunnan jäsenelle ja varajäsenelle maksetaan palkkaa vastaavaa korvausta kohtuulliseen määrään asti. Korvauksesta vähennetään karenssiaikainen palkka, palkkio, etuus tai muu palkkaa vastaava korvaus.

Jos karenssin ajalta on maksettu korvausta aiheettomasti tai liikaa, Finanssivalvonta voi määrätä korvauksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun korvauksen tai sen osan takaisinperittäväksi.

Finanssivalvonta voi jättää korvauksen tai sen osan takaisin perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi kokonaisuutena arvioiden kohtuutonta tai perittävä määrä on vähäinen.

Takaisinperintään ei saa ryhtyä sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut korvauksen maksamisesta.

Takaisinperittävälle määrälle on maksettava korvauksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin perittävää

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

määrää ei makseta viimeistään Finanssivalvonnan asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa mainitun lain 4 §:n 1 momentissa säädetyn korkokannan mukaan.

17 e §

Karenssia koskeva rikkomusmaksu

Finanssivalvonta voi omasta aloitteesta määrätä rikkomusmaksun Finanssivalvonnan virkamiehelle, johtokunnan jäsenelle tai varajäsenelle taikka johtajalle, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo 17 c §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa tai 17 b §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuutensa olla siirtymättä toisen työnantajan palvelukseen tai tarjoamatta ammatillisia palveluita karenssin aikana.

Rikkomusmaksu saa olla enintään 17 d §:n mukaisesti henkilölle maksettavaa korvausta vastaava määrä, jos henkilö laiminlyö tai rikkoo 17 b §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuutensa olla siirtymättä toisen työnantajan palvelukseen tai tarjoamatta ammatillisia palveluita taikka 17 c §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

Rikkomusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Maksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja vahingollisuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi enimmäismäärää pienempänä, jos menettelyä voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen pienempänä on kohtuullista menettelyn laatu, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Rikkomusmaksua ei saa määrätä henkilölle, jota epäillään samasta laiminlyönnistä tai teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta laiminlyönnistä tai teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos henkilölle on määrätty rikkomusmaksu, samasta laiminlyönnistä tai teosta ei saa tuomita

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	tuomioistuimessa rangaistusta. *Rikkomusmaksua ei saa määrätä, ellei maksun määräämistä koskeva asia ole tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun henkilö on aloittanut uudessa tehtävässä, jota ilmoitusvelvollisuus tai karenssi koskee. Rikkomusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).*
	17 f §
	Finanssivalvonnan velvollisuus tiedottaa karenssista
	Finanssivalvonnan on tiedotettava karenssista Finanssivalvonnan virkamiehiä, johtokunnan jäseniä ja varajäseniä sekä johtajaa nimityksen yhteydessä. Finanssivalvonnan on myös tiedotettava karenssista virkasuhteen tai toimikauden päättyessä.
26 §	26 §
Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi	*Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi*
Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan tai, *jos EKP tai muu viranomainen on toimivaltainen toimilupaviranomainen, esittää tälle toimiluvan perumista,* jos finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti tai muilla tämän lain mukaisilla toimenpiteillä tai muualla laissa säädetyillä toimenpiteillä ja:	Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan, jos finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti tai muilla tämän lain mukaisilla toimenpiteillä tai muualla laissa säädetyillä toimenpiteillä ja:
1) toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole;	1) toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole;
2) valvottava ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 a luvussa tarkoitetussa elvytyssuunnitelmassa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 25 §:ssä tarkoitetussa ryhmittymän vakavaraisuuden	2) valvottava ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 a luvussa tarkoitetussa elvytyssuunnitelmassa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 25 §:ssä

Voimassa oleva laki

tervehdyttämissuunnitelmassa taikka vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 tai 6 §:ssä tai 26 luvun 11 §:ssä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 46 §:ssä taikka vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 b §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty; tai

3) valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa 33 §:ssä säädettyä tai Finanssivalvonnan muun lain nojalla määräämää kieltoa tai oikaisupäätöstä.

Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan *tai esittää toimiluvan perumista* myös, jos:

1) valvottavan toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai valvottavan toimintaa koskevia sääntöjä;

2) valvottava on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi *tai se on asetettu selvitystilaan*;

3) valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä; *tai*

4) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Finanssivalvonnan on ennen 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tai päätösesityksen tekemistä varattava valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruminen välittömästi ole välttämätöntä finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi.

Ehdotus

tarkoitetussa ryhmittymän vakavaraisuuden tervehdyttämissuunnitelmassa taikka vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 tai 6 §:ssä tai 26 luvun 11 §:ssä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 46 §:ssä taikka vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 b §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty; tai

3) valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa 33 §:ssä säädettyä tai Finanssivalvonnan muun lain nojalla määräämää kieltoa tai oikaisupäätöstä.

Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan myös, jos:

1) valvottavan toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai valvottavan toimintaa koskevia sääntöjä;

2) valvottava on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi;

3) valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä;

4) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista*;*

5) luottolaitos ei täytä EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannessa, neljännessä tai kuudennessa osassa säädettyjä vakavaraisuusvaatimuksia taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä tarkoitettua harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta tai 9 §:ssä tarkoitettuja maksuvalmiutta koskevia lisävaatimuksia;

6) valvottava on asetettu selvitystilaan;

7) Rahoitusvakausvirasto on tehnyt päätöksen olla asettamatta luottolaitosta kriisihallintoon tilanteessa, jossa

Voimassa oleva laki

Finanssivalvonnan on peruttava kolmannen maan luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen, maksulaitoksen, hypoteekkiyhdistyksen, vakuutusyhtiön, kolmannen maan vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen, rahastoyhtiön ja sijoitusrahastolaissa tarkoitetun säilytysyhteisön sekä vaihtoehtorahastojen hoitajan, ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa olevan sivuliikkeen ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitetun säilytysyhteisön tai erityisen säilytysyhteisön hakemuksesta tälle myöntämänsä toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan mukaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan perumista. Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan perumisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan perumisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toimiluvan perumisesta luottolaitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013).

Ehdotus

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 4 luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaiset edellytykset luottolaitoksen asettamiselle kriisihallintoon täyttyisivät, mutta sitä ei pidetä mainitun momentin 3 kohdan mukaisesti tarpeellisena tärkeän yleisen edun turvaamiseksi;

8) kriisinratkaisuneuvosto on tehnyt 7 kohdassa tarkoitettua vastaavan päätöksen yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 806/2014 mukaisesti.

Finanssivalvonnan on peruttava *toimilupa, jos*

1) maksulaito*s*, hypoteekkiyhdisty*s*, vakuutusyhtiö, kolmannen maan vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliik*e*, sijoituspalveluyrity*s*, kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliik*e*, rahastoyhtiön ja sijoitusrahastolaissa tarkoitet*tu* säilytysyhteisö sekä vaihtoehtorahastojen hoitajan, ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa olevan sivuliikkeen ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitet*tu* säilytysyhteisö tai erityi*nen* säilytysyhteisö hakee itse toimiluvan perumista eikä enää harjoita toimiluvan mukaista toimintaa*;*

2) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavan luottolaitoksen kokonaisvarojen keskiarvo on viiden peräkkäisen vuoden ajan mainitussa lainkohdassa säädettyä kynnysarvoa alhaisempi;

Voimassa oleva laki

Finanssivalvonnan on peruttava valvottavalle myöntämänsä toimilupa tai esitettävä toimiluvan perumista, kun valvottava on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen. Toimilupa on peruttava myös silloin, jos vakuutusyhtiö on tehnyt päätöksen selvitystilasta tai Finanssivalvonta antanut vakuutusyhtiön selvitystilan alkamista koskevan määräyksen.

Finanssivalvonnan on peruessaan toimiluvan valvottavalta, joka toimii myös toisessa ETA-valtiossa, ilmoitettava päätöksestään isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan kieltämisestä säädetään 61 §:ssä ja kolmannen maan luottolaitoksen edustuston toimintaoikeuksien perumisesta luottolaitostoiminnasta annetussa laissa.

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitetun edustajan rekisteröitymisen perumiseen, sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan perumiseen, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan rekisteröitymisen perumiseen, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen sekä eräiden kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen luotonvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen. Mitä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa sekä 2 ja 3 momentissa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös

Ehdotus

3) valvottava on asetettu konkurssiin *taikka* määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä;

4) selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen; tai

5) vakuutusyhtiö on tehnyt päätöksen selvitystilasta tai Finanssivalvonta on antanut vakuutusyhtiön selvitystilan alkamista koskevan määräyksen.

Voimassa oleva laki

kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetussa laissa (151/2022) tarkoitetun kiinnitysluottopankkitoimintaan oikeuttavan luvan perumiseen. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan sekä vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen toimilupaa ei voida peruuttaa tai toimintaa määrätä lopetetavaksi ainoastaan sillä perusteella, että luottolaitos jättää täyttämättä EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a ja 92 b artiklassa säädettyjä vaatimuksia.

Finanssivalvonnan on esitettävä yksinomaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavan luottolaitoksen toimiluvan perumista EKP:lle, jos luottolaitoksen kokonaisvarojen keskiarvo on viiden peräkkäisen vuoden ajan mainitussa lainkohdassa säädettyä kynnysarvoa alhaisempi.

Ehdotus

Poiketen 2 momentin 5 kohdassa säädetystä, maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen toimilupaa ei voida peruuttaa tai toimintaa määrätä lopetetavaksi ainoastaan sillä perusteella, että luottolaitos jättää täyttämättä EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a ja 92 b artiklassa säädettyjä vaatimuksia.

Finanssivalvonnan on ennen 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tai päätösesityksen tekemistä varattava valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruminen välittömästi ole välttämätöntä finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi.

Jos EKP tai muu viranomainen on toimivaltainen toimilupaviranomainen tämän pykälän mukaisessa perumisessa, Finanssivalvonnan on esitettävä tälle toimiluvan perumista sen sijaan, että Finanssivalvonta peruisi toimiluvan.

Finanssivalvonnan on peruessaan toimiluvan valvottavalta, joka toimii myös toisessa ETA-valtiossa, ilmoitettava päätöksestään isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitetun edustajan rekisteröitymisen perumiseen, sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan perumiseen, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	rekisteröitymisen perumiseen, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen sekä eräiden kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain (42/2026) 3 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen luotonvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen. Mitä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa sekä 2 momentin 1–4 kohdissa ja 5 momentissa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetussa laissa (151/2022) tarkoitetun kiinnitysluottopankkitoimintaan oikeuttavan luvan perumiseen. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan sekä vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi. *Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan perumisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan perumisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toimiluvan perumisesta luottolaitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013).* *Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan kieltämisestä säädetään 61 §:ssä ja kolmannen maan luottolaitoksen edustuston toimintaoikeuksien perumisesta luottolaitostoiminnasta annetussa laissa. Poiketen siitä, mitä 1–3 momentissa säädetään, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimiluvan perumiseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 17 luvun 7 §:ää*
Edellä 4 §:n 2 momentin 15 kohdassa tarkoitetun toimilupavalvottavan toimiluvan peruuttamista koskevista edellytyksistä säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat	Edellä 4 §:n 2 momentin 15 kohdassa tarkoitetun toimilupavalvottavan toimiluvan

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
-asetuksen 27 e artiklan 1 kohdassa ja 27 f artiklan 4 kohdassa. Mainituissa säännöksissä tarkoitettuun Finanssivalvonnan päätökseen sovelletaan tämän pykälän 3 momenttia.	peruuttamista koskevista edellytyksistä säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 e artiklan 1 kohdassa ja 27 f artiklan 4 kohdassa. Mainituissa säännöksissä tarkoitettuun Finanssivalvonnan päätökseen sovelletaan *5* momenttia.
28 §	28 §
Johdon toiminnan rajoittaminen	*Johdon toiminnan rajoittaminen*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määräajaksi kieltää luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvaa henkilöä, avainhenkilöä, henkilöä, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin tai muuta luonnollista henkilöä taikka omistusyhteisössä tai sijoituspalveluyrityksessä vastaavassa asemassa olevaa henkilöä, joka on ollut vastuussa luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitetun tai sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun säännöksen tai päätöksen rikkomisesta tai laiminlyönnistä, hoitamasta tehtäviään rikkomuksesta tai laiminlyönnistä vastuussa olevassa yrityksessä.
32 a §	32 a §
Omistusosuuden hankinnan kieltäminen	*Omistusosuuden hankinnan kieltäminen*
Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 5 luvun 3 §:ssä, 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun	Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 5 luvun 3 §:ssä, 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta tai arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut, sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:	ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta tai arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut, sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.	4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen *tai että hankinnasta seuraa kohonnut rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski*.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
32 b §	32 b §
Omistusosuuden hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely	*Omistusosuuden hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely*
Finanssivalvonnan on viivytyksettä, viimeistään toisena arkipäivänä 32 a §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen ja, jos ilmoitusta myöhemmin täydennetään, täydentämistä koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta kirjallisesti vahvistettava ilmoitusvelvolliselle vastaanottaneensa ilmoituksen. Vahvistuksesta on käytävä ilmi, että ilmoitus sisältää vaadittavat selvitykset tai, jos ilmoitus ei sisällä kaikkia vaadittavia selvityksiä, tieto puuttuvista selvityksistä. Vahvistuksesta on lisäksi käytävä ilmi 2 momentissa tarkoitettu käsittelyaika.	Finanssivalvonnan on viivytyksettä, viimeistään *10 arkipäivän kuluessa* 32 a §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen ja, jos ilmoitusta myöhemmin täydennetään, täydentämistä koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta kirjallisesti vahvistettava ilmoitusvelvolliselle vastaanottaneensa ilmoituksen. Vahvistuksesta on käytävä ilmi, että ilmoitus sisältää vaadittavat selvitykset tai, jos ilmoitus ei sisällä kaikkia vaadittavia selvityksiä, tieto puuttuvista selvityksistä. Vahvistuksesta on lisäksi käytävä ilmi 2 momentissa tarkoitettu käsittelyaika.
Finanssivalvonnan on tehtävä 32 a §:ssä tarkoitettu päätös *tai, jos EKP on asiassa toimivaltainen viranomainen, päätösesitys* 60 arkipäivässä siitä, kun se on 1 momentissa tarkoitetulla tavalla vahvistanut saaneensa	Finanssivalvonnan on tehtävä 32 a §:ssä tarkoitettu päätös 60 arkipäivä*n kuluessa* siitä, kun se on 1 momentissa tarkoitetulla tavalla vahvistanut saaneensa kaikki vaadittavat tiedot (*käsittelyaika*). *Jos EKP on asiassa*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
kaikki vaadittavat tiedot (*käsittelyaika*). Finanssivalvonta voi käsittelyaikana, kuitenkin viimeistään viidentenäkymmenentenä arkipäivänä käsittelyajan alkamisesta, kirjallisesti pyytää tarpeellisia yksilöityjä lisätietoja. Lisätietojen pyytäminen keskeyttää käsittelyajan siihen, kunnes pyydetyt lisätiedot on saatu, kuitenkin enintään 20 arkipäivän ajaksi tai, jos ilmoitusvelvollisen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella tai ilmoitusvelvollinen on muu kuin Euroopan talousalueella toimiluvan saanut luottolaitos, sijoituspalveluyritys, sähkörahayhteisö, vakuutusyhtiö tai rahastoyhtiö, enintään 30 arkipäivän ajaksi. Päätös käsittelyajan jatkamisesta on annettava viivytyksettä tiedoksi ilmoitusvelvolliselle.	*toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonnan on tehtävä päätösesitys EKP:lle siten, että EKP voi tehdä päätöksen käsittelyajassa.* Finanssivalvonta voi käsittelyaikana, kuitenkin viimeistään *50* arkipäivän *kuluessa* käsittelyajan alkamisesta, kirjallisesti pyytää tarpeellisia yksilöityjä lisätietoja. Lisätietojen pyytäminen keskeyttää käsittelyajan siihen, kunnes pyydetyt lisätiedot on saatu, kuitenkin enintään 20 arkipäivän ajaksi tai, jos ilmoitusvelvollisen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella tai ilmoitusvelvollinen on muu kuin Euroopan talousalueella toimiluvan saanut luottolaitos, sijoituspalveluyritys, sähkörahayhteisö, vakuutusyhtiö tai rahastoyhtiö, enintään 30 arkipäivän ajaksi. Päätös käsittelyajan jatkamisesta on annettava viivytyksettä tiedoksi ilmoitusvelvolliselle.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Jos hankinnan kohteena on omistusosuus luottolaitoksesta, Finanssivalvonnan on lisäksi kuultava toimivaltaista valvontaviranomaista, joka vastaa kyseisen luottolaitoksen osalta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta, jollei kyseinen viranomainen ole Finanssivalvonta. Tällaisen viranomaisen on ilmoitettava mahdollisesta omistusosuuden hankinnan vastustamisesta 30 arkipäivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on lähettänyt kuulemispyynnön. Finanssivalvonnan on otettava hankinnan vastustamista koskeva ilmoitus huomioon tässä pykälässä tarkoitetussa arvioinnissa.
33 a §	33 a §
Uhkasakko	*Uhkasakko*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Jos uhkasakko asetetaan markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyjen velvoitteiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta, uhkasakon on oltava tehokas ja oikeasuhteinen, ja se saa olla enintään 3 prosenttia edellisen tilikauden

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	keskimääräisestä päivittäisestä liikevaihdosta. Se on määrättävä jokaiselta viivästyspäivältä ja laskettava uhkasakon määräämisestä tehdyssä päätöksessä määrätystä päivästä alkaen. Uhkasakko asetetaan enintään kuuden kuukauden ajaksi Finanssivalvonnan päätöksen tiedoksi antamisesta. Finanssivalvonta voi uudelleentarkastelun perusteella jatkaa tarvittaessa uhkasakon voimassaoloa.
	Jos uhkasakko asetetaan markkinarakennetoimija-asetuksen 9 artiklassa säädettyjen velvoitteiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta se saa olla enintään 1 prosenttiedellisen tilikauden keskimääräisestä päivittäisestä liikevaihdosta, ja yhteisön on jatkuvan rikkomisen tapauksessa maksettava se jokaiselta rikkomispäivältä siihen saakka, kunnes velvollisuutta noudatetaan tai sitä noudatetaan jälleen. Uhkasakko voidaan määrätä enintään kuuden kuukauden ajaksi päivämäärästä, joka vahvistetaan vaatimusta rikkomisen lopettamista ja uhkasakon määräämistä koskevassa Finanssivalvonnan päätöksessä.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Luottolaitosvalvontaan liittyvät erityiset tehtävät ja valvontavaltuudet
	35 b §
	Luottolaitostoimintaan liittyvien kelpoisuusvaatimusten valvonta ja valvontavaltuudet
	Finanssivalvonnan on jatkuvasti valvottava luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvussa tarkoitettujen luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvien henkilöiden kelpoisuusvaatimusten täyttymistä. Finanssivalvonnan on arvioitava, täyttävätkö johtoon kuuluvat henkilöt mainitussa luvussa asetetut kelpoisuusvaatimukset, jos sillä on perusteltua syytä epäillä luottolaitoksessa tai omistusyhteisössä tapahtuneen tai tapahtuvan rahanpesua tai terrorismin rahoittamista, tai jos luottolaitoksen rahanpesun tai terrorismin

rahoittamisen riski on kohonnut.

Sen lisäksi, mitä 18 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta, Finanssivalvonta voi osana 1 momentissa tarkoitettujen kelpoisuusvaatimusten valvontaa edellyttää haastatteluita tai kuulemisia.

Finanssivalvonnan on lisäksi jatkuvasti valvottava luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvussa avainhenkilöille säädettyjen kelpoisuusvaatimusten täyttymistä, kun kyse on talousjohtajan, riskinvalvonnasta vastaavan henkilön, sääntelyn ja sisäisten toimintaperiaatteiden noudattamisesta vastaavan henkilön ja sisäisestä tarkastuksesta vastaavan henkilön kelpoisuusvaatimuksista ja mainitussa tehtävässä oleva henkilö on nimitettynä johonkin oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU 91 a artiklan 5 kohdassa tarkoitettuun luottolaitokseen tai muuhun yhteisöön.

Jos Finanssivalvonta havaitsee, että tässä pykälässä tarkoitettu ylimpään johtoon kuuluva, talousjohtaja, riskienvalvonnasta vastaava henkilö, sääntelyn ja sisäisten toimintaperiaatteiden noudattamisesta vastaava henkilö tai sisäisestä tarkastuksesta vastaava henkilö ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, se voi erottaa henkilön tehtävästään tai edellyttää luottolaitoksen tai omistusyhteisön ryhtyvän toimenpiteisiin kelpoisuusvaatimusten täyttämiseksi.

Finanssivalvonnan on kerättävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 435 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetut tiedot ja käytettävä tietoa luottolaitosten monimuotoisuuskäytänteiden vertailemiseksi. Finanssivalvonnan on luovutettava tässä momentissa tarkoitetut tiedot Euroopan pankkiviranomaiselle.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
38 §	38 §
Rikemaksu	*Rikemaksu*
Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:	Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
4) laiminlyö tai rikkoo markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 3 a kohtaa määrityspalveluiden tarjoamisesta reiluin, kohtuullisin, syrjimättömin ja avoimin kaupallisin ehdoin, 5 artiklaa määritysvelvollisuutta koskevasta menettelystä, 7 artiklaa keskusvastapuoleen pääsystä, 8 artiklaa markkinapaikkaan pääsystä, 9 artiklaa raportointivelvollisuudesta tai 11 artiklaa sellaisia OTC-johdannaissopimuksia koskevista riskienpienentämistekniikoista, joita ei määritetä keskusvastapuolessa;	4) laiminlyö tai rikkoo markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 3 a kohtaa määrityspalveluiden tarjoamisesta reiluin, kohtuullisin, syrjimättömin ja avoimin kaupallisin ehdoin, *4 b artiklan 4 kohtaa kaupan jälkeisen riskienvähennyspalvelun tarjoajan velvoitteista,* 7 artiklaa keskusvastapuoleen pääsystä, *7 c artiklan 1–3 kohtaa tiedotus- tai ilmoitusvelvollisuudesta, 7 d artiklan 1 kohtaa ilmoitusvelvollisuudesta, 7 e artiklan 1 kohtaa ilmoitusvelvollisuudesta,* 8 artiklaa markkinapaikkaan pääsystä, 9 artiklaa raportointivelvollisuudesta tai 11 artiklaa sellaisia OTC-johdannaissopimuksia koskevista riskienpienentämistekniikoista, joita ei määritetä keskusvastapuolessa;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
39 §	39 §
Julkinen varoitus	*Julkinen varoitus*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi antaa julkisen varoituksen myös luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle henkilölle, avainhenkilölle, henkilölle, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin sekä muulle luonnolliselle henkilölle taikka omistusyhteisössä tai sijoituspalveluyrityksessä vastaavassa asemassa olevaa henkilölle, joka on ollut vastuussa luottolaitostoiminnasta annetun

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	lain 20 luvun 1 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitetun tai sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun säännöksen tai päätöksen rikkomisesta tai laiminlyönnistä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
40 §	40 §
Seuraamusmaksu	*Seuraamusmaksu*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo: 1) markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 1 tai 3 kohdan säännöstä finanssialalla toimivan tai finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta, 4 a artiklan 1 tai 2 kohdan säännöstä finanssialalla toimivan vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta taikka 10 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöstä finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta;	Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo: 1) markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 1 tai 3 kohdan säännöstä finanssialalla toimivan tai finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta, 4 a artiklan 1*–3* kohdan säännöstä finanssialalla toimivan vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta*, 7 a artiklan 1–4 kohdan säännöksiä aktiivisesta tilistä, 7 b artiklan 1 tai 2 kohdan säänöstä laskenta- tai ilmoitusvelvollisuutta* taikka 10 artiklan 1*, 2, 2 a tai 3* kohdan säännöstä finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta *sekä positiolaskennasta*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Seuraamusmaksua ei voida määrätä luonnolliselle henkilölle teosta tai laiminlyönnistä, joka on laissa säädetty rangaistavaksi. Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä seuraamusmaksun ja jättää asian ilmoittamatta esitutkintaviranomaiselle, jos teko tai laiminlyönti on sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvioiden vähäinen.	
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään seuraamusmaksun määräämisestä niissä mainittua säännöstä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin perusteella, sovelletaan

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

myös mainituissa säännöksissä tarkoitettujen säännösten nojalla annettujen tai tehtyjen säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin.

40 b §

Liikevaihdon määritelmä

Kun Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jonka enimmäismäärä asetetaan 41 §:n mukaisesti, liikevaihdolla tarkoitetaan:

1) EU:n vakavaraisuusasetusta soveltavan luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen osalta teknisistä täytäntöönpanostandardeista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 soveltamiseksi laitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvän raportoinnin osalta ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 680/2014 kumoamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/451 liitteiden III ja IV mukaisesti seuraavien erien summa:

a) korkotuotot;

b) korkokulut;

c) vaadittaessa takaisin maksettavasta oman pääoman ehtoisesta rahoitusinstrumentista aiheutuvat kulut;

d) osinkotuotot;

e) palkkiokulut;

f) palkkiotuotot;

g) nettovoitot tai -tappiot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja veloista;

h) nettovoitot tai -tappiot rahoitusvaroista ja -veloista, jotka kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti;

i) nettovoitot tai -tappiot suojauslaskennasta;

j) nettokurssivoitot tai -tappiot;

k) muut kuin a, d, f, g, h, i ja j alakohdassa tarkoitetut liiketoiminnan tuotot;

l) muut kuin b, c, e, g, h, i ja j alakohdassa tarkoitetut liiketoiminnan kulut;

2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen,

eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan maksutuloa;

3) muun kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun oikeushenkilön osalta kirjanpitolain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa.

Kun Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jonka enimmäismäärä asetetaan 41 a–c §:n mukaisesti, liikevaihdolla tarkoitetaan:

1) EU:n vakavaraisuusasetusta soveltavan luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen osalta 1 momentin 1 kohdassa mainitun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/451 liitteiden III ja IV mukaisesti seuraavien erien summaa:

a) korkotuotot;

b) korkokulut;

c) vaadittaessa takaisin maksettavasta oman pääoman ehtoisesta rahoitusinstrumentista aiheutuvat kulut;

d) osinkotuotot;

e) palkkiokulut;

f) palkkiotuotot;

g) nettovoitot tai -tappiot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja veloista;

h) nettovoitot tai -tappiot rahoitusvaroista ja -veloista, jotka kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti;

i) nettovoitot tai -tappiot suojauslaskennasta;

j) nettokurssivoitot tai -tappiot;

k) muut kuin a, d, f, g, h, i ja j alakohdassa tarkoitetut liiketoiminnan tuotot;

l) muut kuin b, c, e, g, h, i ja j alakohdassa tarkoitetut liiketoiminnan kulut;

2) jos 1 kohdassa tarkoitetun luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen on laadittava emoyhtiönä konsernitilinpäätös tai jos se kuuluu tytäryhtiönä konserniin, konsernin ylimmän emoyrityksen konsernitilinpäätöksen mukaista liikevaihtoa;

3) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen,

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan maksutuloa, ja jos edellä mainittu yhteisö kuuluu tytäryrityksenä konserniin, konsernitilinpäätöksen mukaista vakuutusmaksutuloa tai vastaavasti maksutuloa; *4) muun kuin 1–3kohdassa tarkoitetun oikeushenkilön osalta kirjanpitolain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa, tai, jos oikeushenkilön on laadittava emoyhtiönä konsernitilinpäätös tai jos se kuuluu tytäryhtiönä konserniin, konsernin ylimmän emoyrityksen konsernitilinpäätöksen mukaista liikevaihtoa.*
41 §	41 §
Seuraamusmaksun määrääminen	*Seuraamusmaksun määrääminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, jos kyse on vertailuarvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalitalouteen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan*, mitä* mainitun asetuksen 39 artiklassa säädetään. Jos kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan*, mitä* mainitun asetuksen 40 artiklassa säädetään. Jos kyse on EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan*, mitä* mainitun asetuksen 112 artiklassa	Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, jos kyse on vertailuarvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalitalouteen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 39 artikla*a*. Jos kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 40 artikla*a*. Jos kyse on EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 112 artikla*a*Jos kyse on arvopaperistamisasetuksen rikkomisesta,

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
säädetään. Jos kyse on arvopaperistamisasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan, *mitä* mainitun asetuksen 33 artiklassa säädetään. Jos kyse on EU:n DORA-asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan EU:n DORA-asetuksen 51 artiklan 2 kohtaa. Jos kyse on EU:n vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan, *mitä* mainitun asetuksen 50 artiklassa säädetään.	seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 33 artikla*a*. Jos kyse on EU:n DORA-asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan *mainitun* asetuksen 51 artiklan 2 kohtaa. Jos kyse on EU:n vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mainitun asetuksen 50 artikla*a*. *Jos kyse on luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös mahdollinen rikosoikeudellinen seuraamus samasta teosta.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tässä pykälässä ***liikevaihdolla*** *tarkoitetaan:* *1) EU:n vakavaraisuusasetusta soveltavan luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen osalta EU:n vakavaraisuusasetuksen 316 artiklan mukaisesti laskettua tuottojen määrää;* *2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan maksutuloa;* *3) muun kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun oikeushenkilön osalta kirjanpitolain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa.*	— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —	
41 a §	41 a §
Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa	*Seuraamusmaksu* ***enintään kaksi kertaa saavutetun hyödyn määrä***
	Poiketen 41 §:n 4–6 momentissa säädetystä tämän pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan tässä pykälässä säädettyjä seuraamusmaksujen

Voimassa oleva laki

Jos seuraamusmaksu koskee luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 2 tai 4 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 2 tai 5 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu *saa olla* enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 10 miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään kaksi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa taikka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa taikka tämän lain 40 §:n 2 momentin 7 kohdassa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee vakuutusten

Ehdotus

enimmäismääriä. Pykälässä tarkoitettu seuraamusmaksu saa olla 2 ja 3 momentin estämättä kuitenkin enintään kaksi kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyöty on määritettävissä.

Jos seuraamusmaksu koskee*:*

1) luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 2 tai 4 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 2 tai 5 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitet*tujen* säännö*sten* rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa;

2) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 10 miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään kaksi miljoonaa euroa;

3) sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa taikka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa taikka tämän lain 40 §:n 2 momentin 7 kohdassa *tarkoitettujen* säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa;

4) vakuutusten tarjoamisesta annetun lain

Voimassa oleva laki

tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 700 000 euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai noudattamisen laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kolme prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu *saa olla* enintään 700 000 euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 4 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko kolme prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 700 000 euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 12 kohdassa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa, mutta kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 700 000 euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa mainittujen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi

Ehdotus

68 tai 71 §:ssä *tarkoitettujen* säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 700 000 euroa;

5) 40 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai noudattamisen laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kolme prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa sen mukaan, kumpi on suurempi, ja Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 700 000 euroa;

6) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 4 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko kolme prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 700 000 euroa;

7) 40 §:n 2 momentin 12 kohdassa *tarkoitettujen* säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa, mutta kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 700 000 euroa;

8) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa *tarkoitettujen* säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

on suurempi, enintään *joko* viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tai niiden nojalla annettujen 2 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 700 000 euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksun on oltava enintään sen mukaan, kumpi on suurempi, joko 5 000 000 euroa tai:

a) kolme prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta 26 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista rikkomisista;

b) viisi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta 26 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista rikkomisista;

c)12,5 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta 26 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista rikkomisista.

Jos seuraamusmaksu koskee arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 5 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään *joko* 0,5 prosenttia oikeushenkilön edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 50 000 euroa.

Edellä tässä pykälässä säädetyn estämättä seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kaksi kertaa suurempi kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyöty on määritettävissä.

määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa;

9) kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tai niiden nojalla annettujen *mainitun pykälän* 2 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 700 000 euroa;

10) kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu *saa olla* sen mukaan, kumpi on suurempi, *enintään* joko 5 000 000 euroa tai:

a) *3* prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta 26 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista rikkom*uksista*;

b) *5*prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta 26 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista rikkom*uksista;*

c) 12,5 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta 26 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista rikkom*uksista*;

11) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 5 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään 0,5 prosenttia oikeushenkilön edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 50 000 euroa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään enimmäismäärästä niissä tarkoitettua tai mainittua säännöstä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin perusteella, sovelletaan myös kyseisiä säännöksiä tarkentavien tai täsmentävien säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin.

41 b §

Voimassa oleva laki

Jos seuraamusmaksu koskee arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään *joko* 15 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 15 miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään *joko* kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 2 500 000 euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään miljoona euroa.

Jos kyse on arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään miljoona euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa.

Ehdotus

Seuraamusmaksu enintään kolme kertaa saavutetun hyödyn määrä

Poiketen 41 §:n 4–6 momentissa säädetystä tämän pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan tässä pykälässä säädettyjä seuraamusmaksujen enimmäismääriä. Pykälässä tarkoitettu seuraamusmaksu saa olla 2 ja 3 momentin estämättä kuitenkin enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyöty on määritettävissä.

Jos seuraamusmaksu koskee*:*

1) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään 15 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 15 miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa;

2) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 2 500 000 euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään miljoona euroa;

3) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, *luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään miljoona euroa sekä* oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu:

a) enintään kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta;

b) enintään 2,5 miljoonaa euroa, jos Finanssivalvonta katsoo, että seuraamuksen määrä jää liikevaihdon perusteella laskettuna

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 31 artiklassa tarkoitetut seikat huomioon ottaen suhteettoman alhaiseksi; tai *c) enintään miljoona euroa, jos oikeushenkilö on mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen (2003/361/EY) liitteen 2 artiklassa tarkoitettu mikroyritys tai pieni tai keskisuuri yritys;* *4) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta, luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 500 000 euroa sekä oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu:* *a) enintään 0,8 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta;* *b) enintään miljoona euroa, jos Finanssivalvonta katsoo, että seuraamuksen määrä jää liikevaihdon perusteella laskettuna markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 31 artiklassa tarkoitetut seikat huomioon ottaen suhteettoman alhaiseksi; tai* *c) enintään 400 000 euroa, jos oikeushenkilö on mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen (2003/361/EY) liitteen 2 artiklassa tarkoitettu mikroyritys tai pieni tai keskisuuri yritys;* *5) arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 5 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään 0,8 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään miljoona euroa sekä* luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa*;* *6)* 40 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai noudattamisen laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla *sen mukaan, kumpi on suurempi,* enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään miljoona euroa sekä
Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai noudattamisen laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään *joko* kymmenen prosenttia	

oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään miljoona euroa *sen mukaan, kumpi on suurempi*. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu *saa olla* enintään 500 000 euroa.

Jos 16 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee vertailuarvoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään *joko* kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 *euroa sen mukaan, kumpi on suurempi*. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu *saa olla* enintään 100 000 euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 8 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista, siinä mainitun asetuksen 4 artiklan rikkomisesta oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdoista tai enintään viisi miljoonaa euroa, *sen mukaan, kumpi on suurempi*, ja 15 artiklan rikkomisesta enintään *joko* kymmenen prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdoista tai enintään 15 miljoonaa euroa*, sen mukaan, kumpi on suurempi*. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu *saa olla* enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi*,* enintään *joko* kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 2 500 000 euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään miljoona euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa;

7) jos *6* kohdassa *tarkoitettu 40 §:n 2 momentin 6 kohdassa* seuraamusmaksu koskee vertailuarvoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 100 000 euroa;

8) 40 §:n 2 momentin 8 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista, siinä mainitun asetuksen 4 artiklan rikkomisesta oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla *sen mukaan, kumpi on suurempi,* enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdoista tai enintään viisi miljoonaa euroa ja 15 artiklan rikkomisesta enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdoista tai enintään 15 miljoonaa euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa;

9) kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 2 500 000 euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään miljoona euroa;

10) kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 6 tai 7 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään 15 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun

Voimassa oleva laki

kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 1 momentin 6 tai 7 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään *joko* 15 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 15 miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Sen estämättä, mitä 13–20 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös 1–11 ja 13–20 momentissa tarkoitettujen säädösten nojalla annettujen säännösten rikkomisesta.

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa.

Tässä pykälässä liikevaihdolla tarkoitetaan:

1) EU:n vakavaraisuusasetusta soveltavan luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen osalta EU:n vakavaraisuusasetuksen 316 artiklan mukaisesti laskettua tuottojen määrää tai jos sen on laadittava emoyhtiönä konsernitilinpäätös tai jos se kuuluu tytäryhtiönä konserniin, konsernin ylimmän emoyrityksen konsernitilinpäätöksen mukaista liikevaihtoa;

2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön

Ehdotus

määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 15 miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään enimmäismäärästä niissä tarkoitettua tai mainittua säännöstä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin perusteella, sovelletaan myös kyseisiä säännöksiä tarkentavien tai täsmentävien säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin.

41 c §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä muissa tapauksissa

Poiketen 41 §:n 4–6 momentissa säädetyistä seuraamusmaksun enimmäismääristä oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa*, jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä*.

Mitä 1 momentissa säädetään enimmäismäärästä siinä tarkoitettua tai mainittua säännöstä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin perusteella, sovelletaan myös kyseistä säännöstä tarkentavien tai täsmentävien säännösten, määräysten ja päätösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan maksutuloa, ja jos vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, eläkelaitos, erillisyhtiö, eläkesäätiö, eläkekassa, lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkekassa tai vakuutuskassa kuuluu tytäryrityksenä konserniin, konsernitilinpäätöksen mukaista vakuutusmaksutuloa tai vastaavasti maksutuloa;	
3) muun kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun oikeushenkilön osalta kirjanpitolain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa, tai, jos oikeushenkilön on laadittava emoyhtiönä konsernitilinpäätös tai jos se kuuluu tytäryhtiönä konserniin, konsernin ylimmän emoyrityksen konsernitilinpäätöksen mukaista liikevaihtoa.	
41 b §	*41 d §*
Yhteinen seuraamusmaksu	*Yhteinen seuraamusmaksu*
Jos rikemaksu tai seuraamusmaksu määrätään samalla kertaa kahdesta tai useammasta 38, 40 *tai 41 a* §:ssä tarkoitetusta laiminlyönnistä tai rikkomuksesta, määrätään yhteinen seuraamusmaksu.	Jos rikemaksu tai seuraamusmaksu määrätään samalla kertaa kahdesta tai useammasta 38 *tai* 40 §:ssä tarkoitetusta laiminlyönnistä tai rikkomuksesta, määrätään yhteinen seuraamusmaksu.
Yhteinen seuraamusmaksu saa olla enintään rikemaksujen tai seuraamusmaksujen yhteenlasketun enimmäismäärän suuruinen.	Yhteinen seuraamusmaksu saa olla enintään rikemaksujen tai seuraamusmaksujen yhteenlasketun enimmäismäärän suuruinen.
41 c §	*41 e §*
Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen yritysjärjestelytilanteessa	*Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen yritysjärjestelytilanteessa*
Rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolle elinkeinotoiminta, jossa laiminlyönti tai rikkomus on tapahtunut, on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena.	Rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolle elinkeinotoiminta, jossa laiminlyönti tai rikkomus on tapahtunut, on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena.

Voimassa oleva laki

42 §

Hallinnollisen seuraamuksen määräämättä jättäminen

Finanssivalvonta voi jättää rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituksen antamatta, jos:

1) edellä 38 tai 39 §:ssä tarkoitettu on omaaloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva;

2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai

3) rikemaksun määräämistä tai julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyillä perusteilla.

Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Ehdotus

42 §

Hallinnollisen seuraamuksen määräämättä jättäminen

Finanssivalvonta voi jättää rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituksen antamatta, jos:

1) edellä 38 tai 39 §:ssä tarkoitettu on omaaloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva;

2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai

3) rikemaksun määräämistä tai julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyillä perusteilla.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä luonnolliselle henkilölle teosta tai laiminlyönnistä, joka on laissa säädetty rangaistavaksi. Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä seuraamusmaksun ja jättää asian ilmoittamatta esitutkintaviranomaiselle, jos teko tai laiminlyönti on sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvioiden vähäinen.

Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Poiketen 4 momentissa säädetystä Finanssivalvonta voi määrätä seuraamusmaksun luottolaitoslain 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	vireillä olevassa rikosasiassa taikka jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Seuraamusmaksun voi määrätä ainoastaan seuraavien edellytysten täyttyessä: *1) seuraamusmaksun määrääminen on täysin välttämätöntä yleisen edun suojaamiseksi;* *2) suojattava yleinen etu on eri kuin rikosoikeudellisella seuraamuksella suojattava yleinen etu;* *3) suojattava yleinen etu täydentää rikosoikeudellisella seuraamuksella suojattavaa yleistä etu;* *4) seuraamusmaksun määrääminen on oikeasuhtaista; ja* *5) seuraamusmaksun määräämistä koskeva menettely on sovitettu yhteen rikosasian käsittelyn kanssa.*
Finanssivalvonta voi jättää seuraamusmaksun määräämättä tai lykätä sen määräämistä oikeushenkilölle, jos se tekee samasta asiasta 3 c §:ssä tarkoitetun ilmoituksen viranomaiselle tai ryhtyy muuhun laissa säädettyyn valvontatoimenpiteeseen.	Finanssivalvonta voi jättää seuraamusmaksun määräämättä tai lykätä sen määräämistä oikeushenkilölle, jos se tekee samasta asiasta 3 c §:ssä tarkoitetun ilmoituksen viranomaiselle tai ryhtyy muuhun laissa säädettyyn valvontatoimenpiteeseen.
44 §	44 §
44 § on kumottu L:lla 28.12.2017/1071 .	***Tietojenvaihto menettelyiden yhteensovittamiseksi***
	Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä poliisin, syyttäjän sekä tuomioistuimen kanssa varmistaakseen, että kyseiset viranomaiset ja tuomioistuin saavat oikea-aikaisesti asianmukaiset tiedot käynnissä olevista hallinnollisista menettelyistä ja että Finanssivalvonta saa vastaavasti asianmukaiset tiedot rikosoikeudellisista menettelyistä. Finanssivalvonnalla, poliisilla, syyttäjällä ja tuomioistuimella on sen estämättä, mitä salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada ja velvollisuus luovuttaa edellä tarkoitettuja tietoja hallinnollisen menettelyn ja rikosoikeudellisen menettelyn yhteensovittamiseksi.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
71 §	71 §
Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja	*Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja*
Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:	Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
16) Verohallinnolle sellaisia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, joilla on merkitystä Verohallinnon valvoessa verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 a–17 d §:ssä säädettyjä velvoitteita;	16) Verohallinnolle sellaisia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, joilla on merkitystä Verohallinnon valvoessa verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 a–17 d §:ssä säädettyjä velvoitteita *sekä oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU ja EU:n vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, jotka ovat 2 momentista poiketen välttämättömiä Verohallinnon valvoessa verotusmenettelystä annetun lain muita velvoitteita*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonta ei saa luovuttaa toisen valtion valvonta- tai muulta viranomaiselta taikka toisessa valtiossa suoritetussa tarkastuksessa saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen taikka sen ulkomaan, jossa tarkastus on suoritettu, muu asianomainen valvontaviranomainen ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu.	Finanssivalvonta ei saa luovuttaa *toisessa valtiossa sijaitsevalta* valvonta- tai muulta viranomaiselta taikka toisessa valtiossa suoritetussa tarkastuksessa saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen taikka sen ulkomaan, jossa tarkastus on suoritettu, muu asianomainen valvontaviranomainen ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	71 e §
	Tietojen luovuttaminen eräille kansainvälisille toimielimille
	Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa tietoja:
	1) Kansainväliselle valuuttarahastolle tai Maailmanpankille rahoitussektoria koskevien arvioiden tekemiseksi;
	2) Kansainväliselle järjestelypankille rahoitusmarkkinoita koskevien tutkimusten tuottamiseksi;
	3) Rahoitusmarkkinoiden vakausneuvostolle sillä olevan rahoitusmarkkinoita koskevan seuranta- ja valvontatehtävän toteuttamiseksi.
	Finanssivalvonta saa luovuttaa tietoja 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan toimielinten nimenomaisesta pyynnöstä ja seuraavien edellytysten täyttyessä:
	1) tietojen luovuttamista koskeva pyyntö on perusteltu toimielimen tehtävien ja toimivaltuuksien kannalta;
	2) luovutettavaksi pyydettävät tiedot ja niiden käyttäminen on asianmukaisesti yksilöity;
	3) luovutettavaksi pyydetty tieto on välttämätöntä tietoja pyytävän toimielimen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi;
	4) tieto luovutetaan vain toimielimen palveluksessa olevalle tai sen toimeksiannosta tehtävää hoitaville henkilöille, joiden tehtäviin kuuluu käsitellä pyydettyä tietoa;
	5) tietoja käsittelevät henkilöt kuuluvat vähintään vastaavan salassapitovelvollisuuden piiriin kuin mitä sovelletaan tietojen ollessa hallussa Finanssivalvonnalla;
	6) henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetusta ja tietosuojalakia vastaavia vaatimuksia.
	Finanssivalvonta saa luovuttaa tämän pykälän edellytykset täyttävää tietoa

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	ainoastaan karkeistettuna yleiseen tasoon tai tilastolliseen muotoon muutettuna. Muussa muodossa olevaa pykälän edellytykset täyttävää tietoa Finanssivalvonta saa luovuttaa toimielimen käyttöön antamalla tiedot ainoastaan Finanssivalvonnan toimitiloissa tutustuttavaksi.
73 §	73 §
Muutoksenhaku	*Muutoksenhaku*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai varajäsentä taikka virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.	*Asia, joka koskee Finanssivalvonnan 17 b §:ssä tarkoitettua päätöstä, jolla on määrätty karenssi, on käsiteltävä hallinto-oikeudessa kiireellisenä. Poiketen 1 momentissa säädetystä muutosta ei kuitenkaan saa hakea Finanssivalvonnan 17 b §:ssä tarkoitettuun päätökseen, jonka mukaan Finanssivalvonnan virkamiehelle, johtokunnan jäsenelle ja varajäsenelle tai johtajalle ei määrätä karenssia. Poiketen 1 momentista virkasuhdeasioita koskevaan päätökseen, josta säädetään Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa, haetaan muutosta mainitussa laissa säädetyllä tavalla.*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . *Siltä osin kuin 26 §:n 8 momentissa säädetään toimiluvan perumisen rinnastamisesta luotonvälittäjälain mukaisen rekisteröitymisen peruuttamiseen, momenttia sovelletaan kuitenkin vasta 20 päivästä marraskuuta 2026 lukien*.

2.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 15 §:n 2 momentti, 7 luvun 6 a § ja 10 luvun 10 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 233/2021,

muutetaan 1 luvun 3 §:n 2 momentti, 4 ja 20 §, 2 a luvun otsikko, 1 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 5 §, 3 luvun 1 §:n 7 momentti, 6 luvun 5 §, 7 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentti, 2 §:n 1 ja 3 momentti, 3 §:n 3 momentin 2 kohta, 4 §, 5 §:n 1–3 ja 6 momentti, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 9 §:n 2 momentti, 9 luvun 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 momentti, 9 §, 12 §, 16 §:n 1 momentti, 19 §, 20 §:n 2 momentti, 23 §, 10 luvun 1 a §:n 2 momentti, 3 §:n 5 ja 7 momentti, 4 a §:n 2 momentti, 4 b §:n 2 momentti, 4 d §:n 1 momentti, 4 e §:n 2, 3 ja 6 momentti, 7 §:n 6 momentti, 8 §:n 6 momentin 2 kohta ja 8 momentti, 10 §:n 2 momentti, 10 b §:n 4 momentin 2 kohta, 11 luvun 2 §, 3 §:n 2 momentti, 4 ja 5 §, 5 a §:n 1 momentti, 5 b §:n 1 momentti, 6 d §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2, 13 ja 14 kohta, 13 §:n 1 ja 4 momentti, 17 luku, 18 luvun 4 ja 8 §, 10 §:n 1 momentti, 20 luvun 1 §:n 2 momentin 3 ja 7 kohta, 3 momentti, 4 momentin 1, 2, 4, 5, 8 ja 9 kohta ja 5 momentti sekä 22 luvun 2 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 a luvun otsikko, 1 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, 3 §:n1 momentti, 4 ja 5 §, 7 luvun 2 §:n 1 momentti, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 9 luvun 16 §:n 1 momentti, 10 luvun 3 §:n 5 ja 7 momentti, 4 a §:n 2 momentti, 4 b §:n 2 momentti, 4 d §:n 1 momentti, 4 e §:n 2, 3 ja 6 momentti, 8 §:n 6 momentin 2 kohta, 10 §:n 2 momentti, 10 b §:n 4 momentin 2 kohta, 11 luvun 3 §:n 2 momentti, 5 b §:n 1 momentti, 6 d §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2, 13 ja 14 kohta sekä 13 §:n 1 ja 4 momentti laissa 233/2021, 7 luvun 5 §:n 2 momentti laissa 394/2019, 7 luvun 5 §:n 3 momentti osaksi laissa 394/2019, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta laissa 611/2024, 10 luvun 1 a §:n 2 momentti laissa 152/2022, 11 luvun 2 § laeissa 233/2021 ja 611/2024, 11 luvun 5 a §:n 1 momentti ja 20 luvun 1 §:n 2 momentin 7 kohta ja 5 momentti laissa 1199/2014, 18 luvun 8 § osaksi laissa 233/2021 sekä 20 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohta laissa 854/2016, sekä

lisätään 1 lukuun uusi 21 ja 22 §, 2 a luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 3 ja 4 momentti, lakiin uusi 3 a luku, 7 lukuun uusi 4 a–4 e §, 9 lukuun uusi 3 a ja 3 b §, 10 §:ään uusi 4 momentti, 14 §:ään uusi 5 momentti ja lukuun uusi 17 a §, 10 lukuun uusi 1 c §, 10 luvun 4 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 6 momentti, 7 §:ään uusi 7 ja 8 momentti, 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1199/2014, 233/2021 ja 993/2024, uusi 9 ja 10 momentti, 10 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 6 ja 7 momentti, 11 lukuun uusi 2 a, 2 b, 4 a ja 4 b §, 6 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 3–5 momentti, 6 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 4 ja 5 momentti, 6 d §:ään, sellaisena kuin se on laissa 233/2021, uusi 5 momentti, 10 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1199/2014 ja 233/2021, uusi 15–18 kohta, 10 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1199/2014 ja 233/2021, uusi 2 ja 5 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 18 lukuun uusi 4 a–4 c, 8 a ja 14–17 §, 20 luvun 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1199/2014, 854/2016 ja 448/2017, uusi 8–10 kohta, 4 momenttiin uusi 10–15 kohta, 1 §:ään siitä lailla 1280/2015 kumotun 6 momentin tilalle uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 luku	1 luku
Yleiset säännökset	**Yleiset säännökset**
3 §	3 §
Valvonta	*Valvonta*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Poiketen siitä, mitä 1 momentissa ja 4 §:ssä säädetään, 3 ja 6–11 luvun säännösten ja niiden nojalla annettujen säädösten noudattamista valvoo Euroopan keskuspankki, jäljempänä *EKP*, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013, jäljempänä *YVM-asetus,* nojalla niissä luottolaitoksissa, joiden valvonta on YVM-asetuksen mukaisesti siirretty EKP:lle. Finanssivalvonnan ja EKP:n toimivallan jaosta 3 luvussa tarkoitetussa luottolaitoksen osakkeen- ja osuudenomistajien sopivuuden arvioinnissa, 4 luvun mukaisessa toimiluvan myöntämisessä ja 10 luvun 4 §:n mukaisessa muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettamisessa sekä EKP:n oikeudesta määrätä 20 luvussa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia EU:n vakavaraisuusasetuksen rikkomisesta säädetään YVM-asetuksessa.	Poiketen siitä, mitä 1 momentissa ja 4 §:ssä säädetään, 3, *3 a* ja 6–11 luvun säännösten ja niiden nojalla annettujen säädösten noudattamista valvoo Euroopan keskuspankki, jäljempänä *EKP*, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013, jäljempänä *YVM-asetus*, nojalla niissä luottolaitoksissa, joiden valvonta on YVM-asetuksen mukaisesti siirretty EKP:lle. Finanssivalvonnan ja EKP:n toimivallan jaosta 3 luvussa tarkoitetussa luottolaitoksen osakkeen- ja osuudenomistajien sopivuuden arvioinnissa, 4 luvun mukaisessa toimiluvan myöntämisessä ja 10 luvun 4 §:n mukaisessa muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettamisessa sekä EKP:n oikeudesta määrätä 20 luvussa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia EU:n vakavaraisuusasetuksen rikkomisesta säädetään YVM-asetuksessa.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4 §	4 §
Konsolidoitu valvonta	***Konsolidointiryhmän valvonnasta vastaava viranomainen***
Finanssivalvonta valvoo luottolaitosta, joka on konsolidointiryhmän emoyritys, sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella niin kuin EU:n vakavaraisuusasetuksessa ja jäljempänä tässä laissa säädetään. Talletuspankkien yhteenliittymän valvonnasta yhteenliittymän konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa. Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi luottolaitokseen, jonka emoyrityksenä olevan omistusyhteisön kotipaikka on: 1) Suomessa ja joka on taseen loppusummaltaan suurin tällaisen omistusyhteisön tytärluottolaitoksista; 2) toisessa ETA-valtiossa ja:	*Jos konsolidointiryhmän emoyrityksenä oleva yhteisö on luottolaitos, konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana viranomaisena toimii konsolidointiryhmän emoyrityksenä toimivan luottolaitoksen kotivaltiona olevan ETA-valtion toimivaltainen valvontaviranomainen.* *Jos konsolidointiryhmän emoyhteisö on omistusyhteisö tai sijoituspalveluyritys, konsolidointiryhmän luottolaitosvalvonnasta vastaavana viranomaisena toimii:* *1) konsolidointiryhmään kuuluvan ainoan luottolaitoksen kotivaltiona olevassa ETA-valtiossa toimivaltainen luottolaitosten valvontaviranomainen;* *2) konsolidointiryhmään kuuluessa useita luottolaitoksia taseen loppusummalta*

Voimassa oleva laki

a) emoyrityksen kotivaltiossa ei ole konsolidointiryhmään kuuluvaa ulkomaista luottolaitosta; ja

b) luottolaitoksen taseen loppusumma on suurempi kuin emoyrityksen minkään muun sellaisen tytärluottolaitoksen tai ulkomaisen tytärluottolaitoksen taseen loppusumma, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

3) joka on 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun luottolaitoksen tytäryritys, jolla on tytäryritys tai osakkuusyritys muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä tai rahastoyhtiössä;

4) jonka osalta Finanssivalvonta on sopinut 11 luvun 13 §:n nojalla konsolidointiryhmään kuuluvien ulkomaisten luottolaitosten valvonnasta vastaavien toisten ETA-valtioiden viranomaisten kanssa siitä, että Finanssivalvonta toimii ulkomaisen luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta vastaavana valvontaviranomaisena ja että konsolidoituun valvontaan sovelletaan Suomen lakia.

Finanssivalvonta voi 1 momentissa tarkoitetun luottolaitoksen tai 15 §:n 1 momentissa tarkoitetun omistusyhteisön hakemuksesta päättää, että 2 momentissa tarkoitettuna emoyrityksenä ei pidetä tätä lakia ja EU:n vakavaraisuusasetusta sovellettaessa omistusyhteisöä, joka on samalla rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö, siltä osin kuin ryhmittymän taloudelliselle asemalle asetetut vaatimukset vastaavat tätä lakia ja EU:n vakavaraisuusasetusta. Finanssivalvonnan on ennen tässä momentissa tarkoitettua päätöstä pyydettävä asiasta lausunto muilta rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitetuilta keskeisiltä valvontaviranomaisilta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei myöskään sovelleta, jos Finanssivalvonta on sopinut 11 luvun 13 §:n nojalla muiden konsolidointiryhmään kuuluvien ulkomaisten luottolaitosten valvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa siitä, että toisen ETA-

Ehdotus

suurimman luottolaitoksen kotivaltiona olevassa ETA-valtiossa toimivaltainen luottolaitosten valvontaviranomainen.

Konsolidointiryhmän määräytyessä EU:n vakavaraisuusasetuksen 18 artiklan 3 tai 6 kohdan soveltamisen perusteella konsolidoidusta luottolaitosvalvonnasta vastaavana viranomaisena toimii taseen loppusummalta suurimman konsolidointiryhmään kuuluvan luottolaitoksen kotivaltiona olevassa ETA-valtiossa toimivaltainen luottolaitosten valvontaviranomainen.

Edellä 1–3 momentista poiketen konsolidoidusta vastaavana viranomaisena toimii se ETA-valtiossa oleva viranomainen, joka valvoo konsolidointiryhmässä yksilöllisellä tasolla luottolaitoksia, joiden yhteenlaskettu tase muodostaa enemmistöosuuden konsolidointiryhmään kuuluvien luottolaitosten yhteenlasketusta taseesta.

Konsolidointiryhmään kuuluvia luottolaitoksia valvovat viranomaiset voivat yhteisellä päätöksellä nimetä toimivaltaisen viranomaisen konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavaksi viranomaiseksi edellä 1–3 momenteissa säädetyistä perusteista poikkeavalla tavalla, jos näiden perusteiden soveltaminen olisi epätarkoituksenmukaista ottaen huomioon konsolidointiryhmään kuuluvien luottolaitosten asema ja niiden toiminnan merkitys kussakin jäsenvaltioissa, tai konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavan viranomaisen nimeäminen poikkeavalla tavalla on tarpeen valvonnan jatkuvuuden kannalta. Toimivaltaisten viranomaisten on viipymättä ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan pankkiviranomaiselle tässä momentissa tarkoitetuista päätöksistä.

Talletuspankkien yhteenliittymän valvonnasta yhteenliittymän konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
valtion toimivaltainen viranomainen vastaa luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta.	
15 §	15 §
Omistusyhteisö	*Omistusyhteisö*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonta pitää luetteloa omistusyhteisöistä, jotka ovat sellaisen konsolidointiryhmän emoyrityksiä, jota Finanssivalvonta tämän lain mukaan valvoo. Finanssivalvonnan on toimitettava luettelo ja siihen tehdyt muutokset tiedoksi Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 6 §:n 5 kohdassa tarkoitetuille ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille, jäljempänä ***ETA-valvontaviranomainen****, Euroopan komissiolle ja Euroopan pankkiviranomaiselle.*	
20 §	20 §
Johto ja toimiva johto	***Luottolaitoksen johtoa koskevat määritelmät***
Johdolla tarkoitetaan tässä laissa luottolaitoksen hallitusta ja, jos laitoksella on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa, toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat luottolaitoksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat luottolaitoksen toimintaa.	***Ylimmällä*** *johdolla* tarkoitetaan tässä laissa luottolaitoksen hallitusta ja *liiketoiminnasta vastaavaa johtoa.* Jos *luotto*laitoksella on hallintoneuvosto, *jolle on annettu hallitukselle kuuluvia tehtäviä*, *hallintoneuvosto rinnastetaan tätä lakia sovellettaessa hallitukseen.* ***Liiketoiminnasta vastaavalla johdolla*** *tarkoitetaan tässä laissa luottolaitoksen* toimitusjohtajaa sekä *sellaisia luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmässä liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluviksi henkilöiksi määriteltyjä* toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia *henkilöitä, jotka toimitusjohtajan ohella* tosiasiallisesti johtavat luottolaitoksen toimintaa.
Toimivalla johdolla tarkoitetaan tässä laissa luottolaitoksen toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat luottolaitoksen ylimmissä	***Toimivalla johdolla*** *tarkoitetaan liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvan henkilön ylimmän johdon välittömässä*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat luottolaitoksen toimintaa.	*alaisuudessa toimivaa henkilöä, joka vastaa luottolaitoksen päivittäisestä johtamisesta.* ***Avainhenkilöllä** tarkoitetaan tässä laissa luottolaitoksen palveluksessa olevaa henkilöä, jolla on merkittävää vaikutusvaltaa luottolaitoksen johtamisessa, mutta joka ei kuulu luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon. Avainhenkilöinä on pidettävä ainakin luottolaitoksen talousjohtajaa, riskienvalvontatoiminnosta vastaavaa henkilöä, sääntelyn ja sisäisten toimintaperiaatteiden noudattamisesta vastaavasta toiminnosta vastaavaa henkilöä ja sisäisestä tarkastuksesta vastaavaa henkilöä, jollei tällaista henkilöä katsota kuuluvaksi luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon.* *21 §* ***Kryptovara*** ***Kryptovaralla** tarkoitetaan tässä laissa kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU)2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1114, jäljempänä **EU:n kryptovara-markkina-asetus**, 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettua kryptovaraa, joka ei ole digitaalista keskuspankkirahaa.* *22 §* ***ETA-valvontaviranomainen*** ***ETA-valvontaviranomaisella** tarkoitetaan tässä laissa Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 6 §:n 5 kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-valvontaviranomaista.*
2 a luku	2 a luku
Omistusyhteisön luvanvaraisuus	***Omistusyhteisöt***
1 §	1 §

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Omistusyhteisön luvanvaraisuus	*Omistusyhteisön luvanvaraisuus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Omistusyhteisö voi kuitenkin hakea Finanssivalvonnalta vahvistuksen sille, ettei 1 momentissa tarkoitettua lupaa tarvita. Omistusyhteisön on tällöin täytettävä seuraavat edellytykset:	Omistusyhteisö voi kuitenkin hakea Finanssivalvonnalta vahvistuksen sille, ettei 1 momentissa tarkoitettua lupaa tarvita. Omistusyhteisön on tällöin täytettävä seuraavat edellytykset:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) omistusyhteisön tytäryhteisönä toimiva luottolaitos on nimetty vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämisestä;	3) omistusyhteisön tytäryhteisönä toimiva luottolaitos *tai tytäryhteisönä toimivat omistusyhteisö, joka on saanut 1 momentissa tarkoitetun luvan,* on nimetty vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämisestä *ja sillä on kaikki tarpeelliset keinot ja valtuudet velvoitteiden tehokkaaseen hoitamiseen*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos omistusyhteisö on samanaikaisesti ilmoitusvelvollinen 3 luvun mukaisesta osakkeiden tai osuuksien hankinnasta, Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:n 2 momentissa tarkoitettu 60 arkipäivän käsittelyaika keskeytetään *20 arkipäivän ylittäviltä osin*, kunnes tämän luvun mukainen lupakäsittely on saatu päätökseen.	Jos *hakemus 1 momentissa tarkoitetusta omistusyhteisön luvasta tai 2 momentissa tarkoitetusta vahvistuksesta on samanaikaisesti käsittelyssä 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun toimilupahakemuksen taikka 3 luvun tai 3 a luvun 1 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen kanssa, Finanssivalvonnan on sovitettava yhteen toimintansa samanaikaisten käsittelyiden osalta.* Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:n 2 momentissa tarkoitettu 60 arkipäivän käsittelyaika keskeytetään, kunnes tämän luvun mukainen lupakäsittely on saatu päätökseen. *Finanssivalvonnan tulee sovittaa toimintansa yhteen tarvittaessa konsolidointiryhmän valvojan kanssa tai toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2 §	2 §
Omistusyhteisöä koskevan luvan myöntämisen edellytykset	*Omistusyhteisöä koskevan luvan myöntämisen edellytykset*
Omistusyhteisön lupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että:	Omistusyhteisön lupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että:
1) konsolidointiryhmän organisaatio on riittävä varmistamaan tämän lain ja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisten	1) konsolidointiryhmän organisaatio on *asianmukainen ja tehokas* varmistamaan tämän lain ja EU:n vakavaraisuusasetuksen

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
konsolidoitujen vaatimusten noudattamisen;	mukaisten vaatimusten *noudattamisen konsolidoidulla tai alakonsolidoidulla tasolla*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonnan on tehtävä lupaa koskeva päätös neljän kuukauden kuluessa lupahakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä, kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset.	Finanssivalvonnan on tehtävä *1 §:n 1 momentissa tarkoitettua* lupaa ja *2 momentissa tarkoitettua vahvistusta* koskeva päätös neljän kuukauden kuluessa lupahakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä, kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset.
3 §	3 §
Lupaedellytysten valvonta	*Lupaedellytysten valvonta*
Jos Finanssivalvonta vastaa konsolidointiryhmän valvonnasta, sen on seurattava säännöllisesti, täyttääkö omistusyhteisö 1 §:n 2 momentissa tai 2 §:ssä säädetyt edellytykset. Jos omistusyhteisö ei täytä edellytyksiä, sen on haettava 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa. Finanssivalvonta voi tällöin lisäksi ryhtyä 11 luvussa tai Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 4 luvussa säädettyihin toimenpiteisiin. Finanssivalvonta voi myös väliaikaisesti nimetä konsolidointiryhmän jonkin toisen omistusyhteisön tai luottolaitoksen vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämisestä.	Jos Finanssivalvonta vastaa konsolidointiryhmän valvonnasta, sen on seurattava säännöllisesti, täyttääkö omistusyhteisö 1 §:n 2 momentissa tai 2 §:ssä säädetyt edellytykset. Jos omistusyhteisö ei täytä edellytyksiä, sen on haettava 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa. Finanssivalvonta voi tällöin lisäksi ryhtyä 11 luvussa tai Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 4 luvussa säädettyihin toimenpiteisiin. *Jos omistusyhteisönä on rahoitusalan sekaholding-yhtiö, toimenpiteissä on otettava huomioon vaikutukset ryhmittymän toimintaan.* Finanssivalvonta voi myös väliaikaisesti nimetä konsolidointiryhmän jonkin toisen omistusyhteisön tai luottolaitoksen vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämisestä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Finanssivalvonta on ylläpidettävä vähintään vuosittain päivitettävää luetteloa verkkosivuillaan omistusyhteisöistä, jotka ovat saaneet 2 §:ssä tarkoitetun omistusyhteisön luvan tai 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun vahvistuksen. Luettelossa tulee ilmoittaa vahvistuksen saaneiden yhteisöjen osalta se yhteisö, joka on nimetty vastaamaan sen varmistamisesta, että ryhmä noudattaa vakavaraisuusvaatimuksia konsolidoidulla tasolla.
	Finanssivalvonta on tarkasteltava vähintään vuosittain laitosten emoyrityksiä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	varmistaakseen, että omistusyhteisöjen kriteerit täyttävät yritykset on tunnistettu asianmukaisesti. Jos kyseiset emoyritykset sijaitsevat muissa jäsenvaltioissa, Finanssivalvonnan tulee tehdä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa tarkastelua suorittaessaan.
4 §	4 §
Omistusyhteisöön sovellettavat säännökset	*Omistusyhteisöön sovellettavat säännökset*
Mitä tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitoksista, sovelletaan konsolidoitujen vaatimusten osalta myös konsolidointiryhmän emoyhteisönä toimivaan 1 §:n mukaiseen luvanvaraiseen omistusyhteisöön ja 3 §:n 1 momentin mukaisesti nimettyyn luottolaitokseen tai toiseen omistusyhteisöön.	Mitä tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitoksista, sovelletaan konsolidoitujen vaatimusten osalta myös*:* *1) 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuun* luvanvaraiseen omistusyhteisöön*;* *2) 1 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun luottolaitokseen;* *3)* 3 §:n 1 momentin mukaisesti nimettyyn luottolaitokseen tai toiseen omistusyhteisöön.
Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuun keskusyhteisöön.	Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuun keskusyhteisöön. *Finanssivalvonta voi tapauskohtaisesti sallia, että 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun vahvistuksen saanut omistusyhteisö jätetään konsolidoinnin ulkopuolelle, jos* *1) konsolidoinnin ulkopuolelle jättäminen ei vaikuta tytäryrityksenä toimivan luottolaitoksen tai ryhmän valvonnan tehokkuuteen;* *2) omistusyhteisöllä ei ole muita oman pääoman ehtoisia sijoituksia kuin oman pääoman ehtoinen sijoitus tytäryrityksenä toimivassa luottolaitoksessa tai väliyhtiönä ja emoyrityksenä toimivassa omistusyhteisössä, jonka määräysvallassa tytäryrityksenä toimiva luottolaitos on; ja* *3) omistusyhteisö ei käytä merkittävästi velkarahoitusta eikä sillä ole omistuseriä, jotka eivät liity sen omistukseen tytäryrityksenä toimivassa luottolaitoksessa tai väliyhtiönä ja emoyrityksenä toimivassa omistusyhteisössä, jonka määräysvallassa tytäryrityksenä toimiva luottolaitos on.*

Voimassa oleva laki

5 §

Omistusyhteisöä koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä

Jos Finanssivalvonta vastaa konsolidointiryhmän valvonnasta ja omistusyhteisö on sijoittautunut toiseen ETA-valtioon, Finanssivalvonnan on pyrittävä yhdessä tämän omistusyhteisön kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa saamaan aikaan yhteisymmärrys 1–3 §:n soveltamisesta. Finanssivalvonnan on tällöin laadittava arviointi 1–3 §:ssä tarkoitetusta luvasta, vahvistuksesta tai valvontatoimenpiteistä ja annettava tämä arviointi omistusyhteisön kotivaltion valvontaviranomaiselle.

Tarvittaessa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta vastaavalta valvontaviranomaiselta on saatava suostumus tässä momentissa tarkoitettuja päätöksiä varten.

Jos yhteisymmärrystä 1–3 §:ssä tarkoitetusta luvasta, vahvistuksesta tai valvontatoimenpiteestä ei ole saavutettu kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on toimittanut 1 momentissa tarkoitetun arvion omistusyhteisön kotivaltion valvontaviranomaiselle, asia on saatettava Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklan mukaisesti. Jos 1 momentissa tarkoitettua suostumusta ei ole saatu, asia on saatettava lisäksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi.

Ehdotus

5 §

Omistusyhteisöä koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä

Jos Finanssivalvonta vastaa konsolidointiryhmän valvonnasta ja omistusyhteisö on sijoittautunut toiseen ETA-valtioon, Finanssivalvonnan on pyrittävä yhdessä tämän omistusyhteisön *sijoittautumisvaltion* valvontaviranomaisen kanssa saamaan aikaan *yhteinen päätös* 1–3 §:n *ja 4 §:n 3 momentin* soveltamisesta. Finanssivalvonnan on tällöin laadittava arviointi 1–3 §:ssä *ja 4 §:n 3 momentissa* tarkoitetusta luvasta, vahvistuksesta, *konsolidoinnin ulkopuolelle jättämisestä* tai valvontatoimenpiteistä ja annettava tämä arviointi omistusyhteisön *sijoittautumisvaltion* valvontaviranomaiselle.

Yhteiseen päätökseen on pyrittävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun omistusyhteisön sijoittautumisvaltionvalvontaviranomainen on vastaanottanut arvioinnin.

Tarvittaessa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta vastaavalta valvontaviranomaiselta on saatava suostumus tässä *pykälässä* tarkoitettuja päätöksiä varten.

Jos *yhteistä päätöstä* ei ole saavutettu *erimielisyyksien vuoksi sen jälkeen*, kun Finanssivalvonta on toimittanut 1 momentissa tarkoitetun arvion omistusyhteisön *sijoittautumisvaltion* valvontaviranomaiselle, asia on saatettava *2 momentissa tarkoitetun kahden kuukauden kuluessa* Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklan mukaisesti. Jos *3* momentissa tarkoitettua suostumusta ei ole saatu, asia on saatettava lisäksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi. *Yhteisen päätöksen on oltava Euroopan pankkiviranomaisen antaman päätöksen mukainen.*

Mitä tässä pykälässä säädetään yhteisestä päätöksestä, sovelletaan, jos Finanssivalvonta toimii omistusyhteisön

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	sijoittautumisvaltion valvontaviranomaisena ja konsolidointiryhmän valvonnasta vastaa toisen jäsenmaan viranomainen.
3 luku	3 luku
Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia	**Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia**
1 §	1 §
Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus	*Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.	Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista *voidaan antaa* tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. *Ilmoituksista säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa.*
	3 a luku
	Yritysjärjestelyjen, merkittävän omistusosuuden hankkimisen sekä merkittävien varojen ja velkojen luovutuksen valvonta
	1 §
	Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle
	Luottolaitoksen on kirjallisesti ilmoitettava Finanssivalvonnalle etukäteen, jos se: *1) luovuttaa tai vastaanottaa varoja tai velkoja, jotka ovat merkittäviä 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla;* *2) hankkii toisesta yrityksestä omistusosuuden, joka on merkittävä 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla tai luopuu tällaisesta omistusosuudesta;* *3) on osallisena sulautumisessa tai jakautumisessa, jäljempänä tässä luvussa* ***yritysjärjestely****.* *Edellä 1 momentin 3 kohdan mukainen*

ilmoitus on tehtävä ennen velkojille annettavan kuulutuksen hakemista.

Jos luottolaitos hankkii merkittävän omistusosuuden toisesta luottolaitoksesta 3 luvussa tarkoitetulla tavalla, sovelletaan lisäksi mainitun luvun säännöksiä.

Luottolaitoksen on ilmoituksessa annettava tieto omistusosuuden, varojen tai velkojen suuruudesta sekä muut asiaankuuluvat ja merkitykselliset tiedot, jotka ovat tarpeellisia 5 ja 6 §:ssä säädetyn arvioinnin suorittamiseksi. Finanssivalvonta voi pyytää tarvittavia lisätietoja arviointien suorittamiseksi.

Ilmoituksen sisällöstä ja siihen liitettävistä selvityksistä säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa. Ilmoitusmenettelystä, arviointimenettelyssä tarvittavista tiedoista ja ilmoitusmenettelyssä noudatettavista määräajoista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

2 §

Säännösten soveltaminen omistusyhteisöihin ja keskusyhteisöihin

Mitä tässä luvussa säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti 2 a luvun 1 §:ssä tarkoitettuun luvanvaraiseen omistusyhteisöön ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön, jollei erikseen ole toisin säädetty.

3 §

Merkittävät varat ja velat

Omaisuuseriä tai velvoitteita on pidettävä merkittävänä, jos järjestelyssä luovutettavat omaisuuserät tai velvoitteet muodostavat vähintään 10 prosenttia luovuttajana tai luovutuksensaajana olevan luottolaitoksen, omistusyhteisön tai keskusyhteisön tasearvosta, tai jos luovuttaja ja luovutuksensaaja kuuluvat samaan konserniin, 15 prosenttia tasearvosta. Jos

luovuttajana on konsolidointiryhmän emoyhteisönä toimiva omistusyhteisö tai keskusyhteisö, tässä momentissa säädetyt prosenttiosuudet lasketaan konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen seuraavia omaisuuseriä tai velvoitteita ei kuitenkaan oteta huomioon omaisuuserien tai velvoitteiden merkittävyyden arvioinnissa:

1) luovutuksen kohteena olevat järjestämättömät saatavat;

2) luottosaatavien tai muiden omaisuuserien luovuttaminen kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetussa laissa tai katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskusta ja katettujen joukkolainojen julkisesta valvonnasta sekä direktiivien 2009/65/EY ja 2014/59/EU muuttamisesta annetun Euroopan Parlamentin ja neuvoston (EU) 2019/2162 3 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettuihin katepooleihin;

3) luottosaatavien tai muiden omaisuuserien luovuttaminen arvopaperistamistarkoituksiin;

4) kriisinratkaisumenettelyn yhteydessä luovutettavat omaisuuserät tai velvoitteet.

4 §

Merkittävä omistusosuus

Omistusosuutta on pidettävä merkittävänä, jos sen arvo on vähintään 15 prosenttia hankkivan luottolaitoksen omista varoista tai konsolidoiduista omista varoista. Jos omistusosuuden hankkijana on omistusyhteisö tai keskusyhteisö, omistusosuutta on pidettävä merkittävänä, jos sen arvo on vähintään 15 prosenttia konsolidoiduista omista varoista.

5 §

Merkittävän omistusosuuden hankinnan arviointimenettely

Finanssivalvonnan on arvioitava 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun hankintaa koskevan ilmoituksen johdosta, kykeneekö

ilmoitusvelvollinen luottolaitos järjestämään toimintansa vakaalla ja luotettavalla tavalla ja, millaisia riskejä hankinnan tekevään luottolaitokseen hankinnan johdosta kohdistuu. Arviointi on suoritettava seuraavilla perusteilla:

1) kykeneekö ilmoitusvelvollinen luottolaitos noudattamaan tässä laissa ja tämän lain nojalla annetuissa säädöksissä ja määräyksissä, EU:n vakavaraisuusasetuksessa, luottolaitosdirektiiviin perustuvissa säädöksissä ja soveltuvin osin muussa Euroopan unionin lainsäädännössä tai sen täytäntöönpanemiseksi annetussa kansallisessa lainsäädännössä luottolaitoksen taloudelliselle asemalle, riskienhallinnalle ja toiminnan järjestämiselle säädettyjä vaatimuksia;

2) onko perusteltua syytä epäillä, että hankinnan yhteydessä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai pyritty rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen tai että ehdotettu hankinta voisi lisätä rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskiä.

Finanssivalvonnan on lisäksi kuultava toimivaltaista valvontaviranomaista, joka vastaa kyseisen luottolaitoksen osalta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta, jollei kyseinen viranomainen ole Finanssivalvonta. Tällaisen viranomaisen on ilmoitettava mahdollisesta omistusosuuden hankinnan vastustamisesta 30 arkipäivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on lähettänyt kuulemispyynnön. Finanssivalvonnan on otettava hankinnan vastustamista koskeva ilmoitus huomioon tässä pykälässä tarkoitetussa arvioinnissa.

Arviointimenettelystä ja arviointimenettelyssä noudatettavista määräajoista sekä arvioinnin perusteista annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa täydentäviä teknisluonteisia määräyksiä arviointimenettelyn käytännön toteutuksesta ja arviointimenettelyssä vaadittavien tietojen

toimittamistavasta. Arviointimenettelystä ja arvioinnin perusteista säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä. Finanssivalvonnan on julkaistava arviointiperusteet, joiden on oltava oikeasuhtaisia ja asianmukaisia omistusosuuden hankinnan luonne huomioiden.

6 §

Yritysjärjestelyn arviointimenettely

Finanssivalvonnan on varmistaakseen yritysjärjestelyyn osallistuvien luottolaitosten toiminnan vakaus sekä ottaakseen huomioon yritysjärjestelystä aiheutuvat riskit, joille luottolaitos voi yritysjärjestelyn yhteydessä altistua, tehtävä arvio järjestelystä seuraavilla perusteilla:

1) yritysjärjestelyyn osallistuvien luottolaitosten maine;

2) yritysjärjestelyyn osallistuvien luottolaitosten taloudellisen toiminnan vakaus ottaen huomioon erityisesti niiden harjoittaman liiketoiminnan luonne;

3) kykeneekö yritysjärjestelyyn osallisena oleva luottolaitos arvioidusti noudattamaan tässä laissa ja tämän lain nojalla annetuissa säädöksissä ja määräyksissä, EU:n vakavaraisuusasetuksessa, luottolaitosdirektiiviin perustuvissa säädöksissä ja soveltuvin osin muussa Euroopan unionin lainsäädännössä tai sen täytäntöönpanemiseksi annetussa kansallisessa lainsäädännössä luottolaitoksen taloudelliselle asemalle, riskienhallinnalle ja toiminnan järjestämiselle asetettuja vaatimuksia asetettuja ja velvoitteita;

4) yritysjärjestelyyn liittyvien suunnitelmien toteuttamiskelpoisuus ja mahdollistavatko suunnitelmat arvioidusti luottolaitoksen liiketoiminnan harjoittamisen terveeltä pohjalta;

5) onko perusteltua syytä epäillä, että yritysjärjestelyn yhteydessä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai pyritty

rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen tai että suunniteltu yritysjärjestely voisi lisätä rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskiä.

Finanssivalvonnan on jatkuvasti valvottava yritysjärjestelyyn liittyvien suunnitelmien toteuttamista niiden täytäntöönpanoon saakka.

Finanssivalvonnan on lisäksi kuultava toimivaltaista valvontaviranomaista, joka vastaa kyseisen luottolaitoksen osalta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta, jollei kyseinen viranomainen ole Finanssivalvonta. Tällaisen viranomaisen on ilmoitettava mahdollisesta yritysjärjestelyn vastustamisesta 30 arkipäivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on lähettänyt kuulemispyynnön. Finanssivalvonnan on otettava yritysjärjestelyn vastustamista koskeva ilmoitus huomioon tässä pykälässä tarkoitetussa arvioinnissa.

Tässä pykälässä säädettyä arviointimenettelyä ei sovelleta, jos sulautumisen kaikki osapuolet kuuluvat samaan konserniin tai ovat saman talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksia. Finanssivalvonta voi kuitenkin arvioida tässä momentissa tarkoitetun sulautumisen, jos sillä on ennalta käytössä olevan tiedon pohjalta perusteltua aihetta epäillä, että sulautuminen vaarantaisi vastaanottavan luottolaitoksen taloudellista asemaa koskevien vaatimusten täyttymisen tai muut toimintaedellytykset yhdessä tai useammassa 1 momentissa tarkoitetussa osa-alueessa. Jos yritysjärjestelyn toteuttaminen edellyttää luottolaitoksen toimiluvan tai omistusyhteisön luvan myöntämistä, tässä pykälässä säädettyä yritysjärjestelyn arviointimenettelyä ei sovelleta.

Arviointimenettelystä ja arviointimenettelyssä noudatettavista määräajoista sekä arvioinnin perusteista annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa täydentäviä teknisluonteisia määräyksiä. Arviointimenettelystä ja arvioinnin

perusteista säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa. Finanssivalvonnan on julkaistava arviointiperusteet, joiden on oltava oikeasuhtaisia ja asianmukaisia yritysjärjestelyn luonne huomioiden.

7 §

Viranomaisyhteistyö

Jos merkittävän omistusosuuden hankinnan kohteena on omistusosuus luottolaitoksesta, vakuutusyhtiöstä, jälleenvakuutusyhtiöstä, sijoituspalveluyrityksestä tai omaisuudenhoitoyhtiöstä, jolle on myönnetty toimilupa tai muu toimintaa koskeva lupa Euroopan talousalueella, tai jos yritysjärjestelyn osapuolena on tällainen yritys, Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä hankinnan kohteena olevan yrityksen valvontaviranomaisen kanssa 5 ja 6 §:ssä tarkoitetussa arviointimenettelyssä.

Jos yritysjärjestelyn toisena osapuolena tai yrityksenä, jonka omistusosuuden luottolaitos hankkii, on tässä pykälässä tarkoitettu toimiluvan tai muun luvan varainen yhteisö, Finanssivalvonnan on viipymättä toimitettava tällaisen yhteisön toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle arvioinnin kannalta olennaiset, asiaan vaikuttavat ja merkitykselliset tiedot yritysjärjestelyn tai merkittävän omistusosuuden hankinnan arviointia varten sen estämättä, mitä salassapidosta säädetään. Tiedot on annettava pyynnöstä tai oma-aloitteisesti.

Finanssivalvonnan on yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten kanssa pyrittävä arviointia koskevissa päätöksissään johdonmukaisuuteen.

Viranomaisten välisestä yhteistyöstä annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Yhteistyöstä säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavissa teknisissä standardeissa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Finanssivalvonnan toimivalta vastustaa merkittävän omistusosuuden hankintaa tai yritysjärjestelyä

Finanssivalvonta voi vastustaa 5 §:ssä tarkoitetun arvion perusteella 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua merkittävän omistusosuuden hankintaa ja 6 §:ssä tarkoitetun arvion perusteella mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettua yritysjärjestelyä, jos sille on perusteltu syy ottaen huomioon 5 ja 6 §:ssä säädetyt arviointiperusteet, tai jos ilmoituksen tekijä ei ole toimittanut Finanssivalvonnan edellyttämiä lisätietoja.

9 §

Arviointimenettelyä koskeva päätös

Finanssivalvonnan on annettava kirjallinen päätös merkittävän omistusosuuden hankinnan vastustamisesta kahden arkipäivän kuluessa arvioinnin valmistumisesta, kuitenkin viimeistään valtiovarainministeriön asetuksella säädettävässä arviointimenettelyn määräajassa. Muussa tapauksessa hankinta katsotaan hyväksytyksi. Finanssivalvonta voi asettaa myönteiseen päätökseen voimassaoloajan, jonka aikana merkittävän omistusosuuden hankinta on tehtävä, ja pidentää voimassaoloaikaa tarvittaessa.

Finanssivalvonnan on annettava yritysjärjestelyyn liittyvä päätös kahden arkipäivän kuluessa arvioinnin valmistumisesta, kuitenkin viimeistään valtiovarainministeriön asetuksella säädettävässä arviointimenettelyn määräajassa. Yritysjärjestelyä ei saa panna täytäntöön ennen kuin Finanssivalvonta on antanut siitä myönteisen päätöksen. Finanssivalvonta voi asettaa myönteiseen päätökseen voimassaoloajan, jonka aikana yritysjärjestely on pantava täytäntöön.

Jos yritysjärjestelyyn osallistuvat yhteisöt kuuluvat samaan konserniin tai talletuspankkien yhteenliittymään, järjestely

Voimassa oleva laki

Ehdotus

katsotaan hyväksytyksi, jos Finanssivalvonta ei ole kirjallisesti vastustanut järjestelyä 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa.

6 luku

Sivuliikkeen perustaminen, palvelujen tarjoaminen ja kotipaikan siirto ulkomaille

5 §

Konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen sijoittumisoikeus ja palvelujen tarjoamisoikeus

Luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva suomalainen rahoituslaitos voi täytettyään ETA-valtiossa sivuliikkeen perustamiselle tai palvelujen tarjoamiselle asetetut edellytykset perustaa sivuliikkeen tai muutoin tarjota palveluja ETA-valtioon. Sivuliikkeen perustamisessa ja palvelujen tarjoamisessa noudatetaan 1 ja 4 §:ää.

6 luku

Sivuliikkeen perustaminen, palvelujen tarjoaminen ja kotipaikan siirto ulkomaille

5 §

Luottolaitoksen tytär- tai omistusyrityksenä olevan *rahoituslaitoksen sijoittumisoikeus ja palveluiden tarjoamisoikeus*

Luottolaitoksen *tytär- tai omistusyrityksenä oleva* suomalainen rahoituslaitos *saa perustaa sivuliikkeen tai muutoin tarjota luottolaitosdirektiivin liitteessä 1 tarkoitettuja palveluja toiseen ETA-valtioon tässä pykälässä säädetyin edellytyksin.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna rahoituslaitoksena pidetään rahoituslaitosta:

1) jonka emoyritys tai omistusyritykset ovat Suomessa toimiluvan saaneita luottolaitoksia, jotka yhdessä käyttävät vähintään 90 prosenttia rahoituslaitoksen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänivallasta;

2) jonka toimintaa harjoitetaan tosiasiallisesti Suomessa;

3) joka kuuluu erityisesti kyseessä olevan toiminnan osalta tosiasiallisesti emoyrityksenä tai omistusyrityksenä olevan luottolaitoksen konsolidoidun valvonnan piiriin luottolaitosdirektiivin VII osaston 3 luvun sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen ensimmäisen osan II osaston 2 luvun mukaisesti, erityisesti mainitun asetuksen 92 artiklassa säädettyjen pääomavaatimusten, kyseisen asetuksen neljännen osan mukaisen suurten riskikeskittymien valvonnan sekä kyseisen asetuksen 89 ja 90 artiklassa säädettyjen omistusyhteyksiä koskevien rajoitusten osalta.

Rahoituslaitoksen emoyrityksenä ja omistusyrityksinä toimivien luottolaitosten on

Voimassa oleva laki

Finanssivalvonnan on tarkastettava 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttyminen ja rahoituslaitoksen täyttäessä edellytykset annettava asiasta todistus.

Rahoituslaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos rahoituslaitoksen olosuhteissa tapahtuu 1 momentissa tarkoitettuihin edellytyksiin vaikuttavia muutoksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava asianomaisen valtion valvontaviranomaiselle, jos rahoituslaitos ei enää täytä 1 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä.

7 luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

1 §

Hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset

Luottolaitoksella on oltava sen toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimuotoisuuteen nähden kattavat ja oikeasuhteiset hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joilla varmistetaan luottolaitoksen johtaminen tehokkaasti ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti sekä se, että luottolaitoksen hallitus voi tehokkaasti

Ehdotus

osoitettava, että rahoituslaitosta johdetaan terveesti ja vakaasti. Rahoituslaitoksen emo- ja omistusyrityksinä olevien luottolaitosten on sitouduttava yhteisvastuullisesti vastaamaan rahoituslaitoksen velvoitteista. Tässä pykälässä tarkoitetun liiketoiminnan on oltava sallittua rahoituslaitoksen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen perusteella.

Finanssivalvonnan on tarkastettava *edellä 2 ja 3* momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttyminen *ja edellytysten täyttyessä annettava siitä todistus asianomaiselle rahoituslaitokselle. Todistus on liitettävä palveluiden tarjoamista koskevaan ilmoitukseen.*

Jos tässä pykälässä tarkoitettu rahoituslaitos ei enää täytä tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta sijoittautumisvaltion ETA-valvontaviranomaiselle. Tällöin rahoituslaitoksen toimintaan sijoittautumisvaltiossa sovelletaan kyseisen valtion lainsäädäntöä.

Muilta osin tässä pykälässä tarkoitettujen rahoituslaitosten sivuliikkeen perustamiseen ja palveluiden tarjoamiseen toiseen ETA-valtioon sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään luottolaitoksen sivuliikkeen perustamisesta tai palveluiden tarjoamisesta toiseen ETA-valtioon.sMitä tässä pykälässä säädetään rahoituslaitoksesta, koskee myös tällaisen rahoituslaitoksen tytäryritystä.

7 luku

Hallinto ja ohjausjärjestelmät

1 §

Hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset

Luottolaitoksella on oltava sen toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimuotoisuuteen nähden kattavat ja oikeasuhteiset hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joilla varmistetaan luottolaitoksen johtaminen tehokkaasti ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti sekä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
valvoa luottolaitoksen johtamista. *Hallituksen on hyväksyttävä luottolaitoksen riskistrategia ja muut strategiset tavoitteet sekä huolehdittava siitä, että niiden noudattamista valvotaan luotettavasti.*	se, että luottolaitoksen hallitus voi tehokkaasti valvoa luottolaitoksen johtamista.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Luottolaitoksen johtamisessa ja toiminnassa tehtävät on eriytettävä siten, että eturistiriidat, jotka voivat vaarantaa laitoksen johtamisen tehokkaasti ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti*, vältetään*. Luottolaitoksen hallituksen puheenjohtaja ei saa *ilman Finanssivalvonnan lupaa olla* samanaikaisesti saman luottolaitoksen toimitusjohtaja, *ellei luottolaitoksella ole hallintoneuvostoa, jonka tehtäväksi on yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaan annettu muuten hallitukselle kuuluvat tehtävät.*	Luottolaitoksen johtamisessa ja toiminnassa tehtävät on eriytettävä siten, että *vältetään* eturistiriidat, jotka voivat vaarantaa laitoksen johtamisen tehokkaasti ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Luottolaitoksen hallituksen puheenjohtaja ei saa samanaikaisesti *toimia* luottolaitoksen toimitusjohtaja*na*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2 §	2 §
Luottolaitoksen hallituksen kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset	*Luottolaitoksen hallituksen kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset*
Luottolaitoksen hallituksella on kokonaisuutena oltava sen tehtävien kannalta riittävästi osaamista ja kokemusta, jonka pohjalta hallitus ymmärtää luottolaitoksen liiketoimintaa ja toimintaan liittyviä riskejä. Hallituksessa tulee olla edustettuna luottolaitoksen liiketoiminnan ja toimintaan liittyvien riskien kannalta riittävän laaja osaaminen. Luottolaitoksen on käytettävä riittävästi voimavaroja hallituksen jäsenten perehdyttämiseen tehtäväänsä.	Luottolaitoksen on käytettävä riittävästi voimavaroja luottolaitoksen hallituksen jäsenten kouluttamiseen ja perehdyttämiseen tehtäväänsä*, huomioiden myös 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitettuihin ESG-tekijöihin liittyvät riskit ja vaikutukset sekä tietojärjestelmäriskit*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Hallituksen työ on järjestettävä siten, ettei hallituksen yksittäinen jäsen tai jäsenten vähemmistö epäasianmukaisesti tai luottolaitoksen edun vastaisesti vallitse hallituksen päätöksentekoa. Hallituksen yksittäisen jäsenen on toimittava tehtävässään siten, että hallitus voi täyttää tehtävänsä ja riippumattomasti valvoa *toimivan* johdon toimintaa.	Hallituksen työ on järjestettävä siten, ettei hallituksen yksittäinen jäsen tai jäsenten vähemmistö epäasianmukaisesti tai luottolaitoksen edun vastaisesti vallitse hallituksen päätöksentekoa. Hallituksen yksittäisen jäsenen on toimittava tehtävässään siten, että hallitus voi täyttää tehtävänsä ja riippumattomasti valvoa johdon toimintaa.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Nimitysvaliokunta	*Nimitysvaliokunta*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Nimitysvaliokunnan on avustettava hallitusta tai muuta hallituksen jäsenet valitsevaa elintä ainakin seuraavissa asioissa:	Nimitysvaliokunnan on avustettava hallitusta tai muuta hallituksen jäsenet valitsevaa elintä ainakin seuraavissa asioissa:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2) hallituksen kokoonpanon, työskentelyn sekä hallituksen yksittäisten jäsenten työskentelyn arviointi;	2) hallituksen kokoonpanon, *hallituksen sekä sen yksittäisten jäsenten pätevyyden, hallituksen* työskentelyn sekä hallituksen yksittäisten jäsenten työskentelyn arviointi;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
4 §	4 §
*Luottolaitoksen johdon luotettavuus- ja **pätevyys**vaatimukset*	*Luottolaitoksen **ylimmän** johdon **ja avainhenkilöiden** luotettavuus- **ja riippumattomuus**vaatimukset*
Luottolaitoksen hallituksen jäsenen ja toimivaan johtoon kuuluvan tulee olla luotettava ja hyvämaineinen henkilö, joka ei ole konkurssissa taikka liiketoimintakiellossa ja jonka toimikelpoisuutta ei ole muutenkaan rajoitettu.	*Luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvan ja avainhenkilön on oltava luotettava ja hyvämainen sekä toimittava tehtävässään rehellisesti. Luottolaitoksen hallituksen jäsenen on toimittava tehtävässään riippumattomasti. Luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvalla on oltava kyky tehtävässään vaadittavaan itsenäiseen päätöksentekoon. Tässä momentissa tarkoitettuna henkilönä ei voi toimia alaikäinen tai se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa tai liiketoimintakiellossa.* *Talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvan henkilön toimiminen samanaikaisesti yhteenliittymän keskusyhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenenä ei sellaisenaan vaaranna 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttymistä.* *Luottolaitoksen on varmistettava, että sen ylin johto ja avainhenkilöt täyttävät ennen tehtävässä aloittamista ja koko tehtävässäoloajan tässä pykälässä säädetyt vaatimukset lukuun ottamatta 11 luvun 10 a §:ssa tarkoitettua asiamiestä ja*

Voimassa oleva laki

Luotettavana ja hyvämaineisena ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton *1 momentissa tarkoitettuun tehtävään*.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräaika on laskettava tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävän vastaanottohetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa luottolaitoksen johtoon kuuluvan päätösvallan käyttämistä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Luottolaitoksen hallituksen jäsenellä ja toimivaan johtoon kuuluvalla tulee olla luottolaitoksen liiketoiminnasta, siihen liittyvistä keskeisistä riskeistä sekä johtamisesta sellainen osaaminen ja kokemus kuin henkilön tehtävään sekä luottolaitoksen toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimuotoisuuteen nähden on tarpeen.

Luottolaitoksen on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettua johtoa koskevista muutoksista.

Ehdotus

kriisinratkaisuviranomaisen luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua asiamiestä.

Luotettavana ja hyvämaineisena ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään; tai

2) muutoin *kuin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla* aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton *luottolaitoksen ylimpään johtoon tai avainhenkilöksi*.

Edellä *4* momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräaika on laskettava tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävän vastaanottohetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa luottolaitoksen johtoon kuuluvan päätösvallan käyttämistä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

4 a §

Luottolaitoksen ylimmän johdon ja avainhenkilöiden pätevyysvaatimukset

Luottolaitoksen hallituksella on oltava kokonaisuutena riittävä osaaminen ja kokemus ymmärtääkseen luottolaitoksen toimintaa ja luottolaitoksen ottamia riskejä sekä luottolaitostoiminnan ja riskien vaikutuksia lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, huomioiden myös 9 luvun 17 a

§:ssä tarkoitetut ESG-tekijät. Osaamisen ja kokemuksen on oltava riittävän monipuolista.

Luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavalla johdolla on kokonaisuutena oltava riittävä osaaminen ja kokemus ymmärtääkseen luottolaitoksen toimintaa ja luottolaitoksen ottamia riskejä sekä luottolaitostoiminnan ja riskien vaikutuksia lyhyellä, keskipitkällä ja keskipitkällä aikavälillä huomioiden myös 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitetut ESG-tekijät. Luottolaitoksen liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluvalla ja avainhenkilöllä on oltava tehtäviensä kannalta riittävä osaaminen ja kokemus.

Luottolaitoksen on varmistettava, että sen ylin johto ja avainhenkilöt täyttävät ennen tehtävässä aloittamista ja koko tehtävässäoloajan tässä pykälässä säädetyt vaatimukset lukuun ottamatta 11 luvun 10 a §:ssä tarkoitettua asiamiestä ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua kriisinratkaisuviranomaisen nimittämää asiamiestä.

4 b §

Kelpoisuusvaatimusten arviointi

Luottolaitoksen on arvioitava ylimpään johtoon kuuluvan ja avainhenkilön kelpoisuus ennen tehtävässä aloittamista ja säännöllisesti tehtävässäoloaikana. Kelpoisuusvaatimusten arvioinnissa on otettava huomioon 4 ja 4 a §:ssä ja muualla lainsäädännössä säädettyjen kelpoisuuskriteerien ohella luottolaitoksen sisäiset toimintaperiaatteet, luottolaitosvalvontaan liittyvät valvonnalliset odotukset sekä sääntelyn soveltamista koskevat ohjeet.

Luottolaitoksen on pidettävä kelpoisuusvaatimusten arviointiin liittyvät tiedot ajan tasalla. Luottolaitoksen on salassapitosäännösten estämättä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä kelpoisuuteen liittyvät tiedot, jotka ovat välttämättömiä kelpoisuussäännösten

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

noudattamisen valvonnassa. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen toimittamisesta ja tietojen toimittamistavasta.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen luottolaitos saa arvioida hallituksen jäsenen kelpoisuuden vasta tehtävässä aloittamisen tai tehtävään nimittämisen jälkeen, jos hallituksen jäsenten enemmistö vaihtuu samanaikaisesti ja kelpoisuusarvion tekeminen ennen tehtävässä aloittamista tai nimittämistä jäisi hallituksesta eroavien jäsenten tehtäväksi.

Luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 1 d kohdassa tarkoitetun luottolaitoksen tai muun yhteisön on toimitettava hallituksen puheenjohtajaksi tai liiketoiminnasta vastaavaan johtoon lukeutuvaan tehtävään nimitettävää henkilöä koskeva ilmoitus Finanssivalvonnalle ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään 30 päivää ennen tehtävässä aloittamista tai toimikauden alkamista. Ilmoitusmenettelystä ja ilmoitukseen liitettävistä selvityksistä annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Jos tässä momentissa tarkoitetut ja valtiovarainministeriön asetuksella tarkemmin säädetyt Finanssivalvonnalle toimitetut tiedot eivät ole riittävät kelpoisuusvaatimusten täyttämisen valvomiseksi, Finanssivalvonta voi lykätä nimitettävän henkilön tehtävässä aloittamista, kunnes riittävät tiedot on toimitettu. Lykkäystä ei kuitenkaan voi tehdä, jos Finanssivalvonta arvioi, että tällaisia tietoja ei ole mahdollista toimittaa.

4 c §

Kelpoisuusvaatimusten täyttymättä jääminen

Jos 4 b §:ssä tarkoitetun arvion pohjalta luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluva tai avainhenkilö ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, luottolaitos ei saa nimittää henkilöä tehtävään. Jos arvio tehdään nimittämisen jälkeen tai henkilön jo aloitettua

tehtävässään, luottolaitoksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin henkilön erottamiseksi tai muutoin tehtävästä vapauttamiseksi tai muihin sellaisiin toimenpiteisiin, joilla varmistetaan kelpoisuusvaatimusten täyttäminen kyseisen tehtävän vaatimukset huomioiden.

Jos avainhenkilö ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, luottolaitoksen on lisäksi ryhdyttävä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin varmistaakseen avainhenkilön tehtävien asianmukaisen hoitamisen. Avainhenkilöiden osalta 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava kohtuullisessa ajassa.

4 d §

Omistusyhteisön ylimmän johdon ja avainhenkilöiden kelpoisuusvaatimukset

Mitä 4 §:ssä säädetään luottolaitoksen ylimmän johdon ja avainhenkilöiden luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksista ja 4 b §:ssä vaatimusten arvioinnista, sovelletaan myös konsolidointiryhmän emoyhteisönä toimivaan 2 a luvun 1 §:n mukaiseen luvanvaraiseen omistusyhteisöön ja mainitun luvun 3 §:n 1 momentin mukaisesti nimettyyn luottolaitokseen tai toiseen omistusyhteisöön sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuun keskusyhteisöön.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun omistusyhteisön hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on oltava hyvämaineinen, jolla on tehtäväänsä nähden riittävä osaaminen ja kokemus. Omistusyhteisön on varmistettava tässä momentissa säädettyjen kelpoisuusvaatimusten täyttyminen.

4 e §

Yksilölliset tehtävänkuvaukset sekä roolien ja vastuiden kokonaiskartoitus

Luottolaitoksen on laadittava jokaisesta liiketoiminnasta vastaavaan johtoon ja toimivaan johtoon lukeutuvasta tehtävästä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	sekä luottolaitoksen avainhenkilöstä kirjallinen tehtävänkuvaus. Tehtävänkuvauksesta on ilmettävä kyseiseen tehtävään liittyvät tehtävät ja vastuut. Luottolaitoksen on lisäksi laadittava roolien ja vastuiden kokonaiskartoitus, joka sisältää kuvauksen raportointi- ja vastuusuhteista ja 9 luvun 2 §:n mukaisiin hallinto- ja ohjausjärjestelmiin kuuluvat tehtävät.
5 §	5 §
Luottolaitoksen johdon ajankäyttö	*Luottolaitoksen johdon ajankäyttö*
Luottolaitoksen hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja muun toimivaan johtoon kuuluvan on käytettävä riittävästi aikaa tässä laissa säädettyjen ja muiden tehtävään kuuluvien velvollisuuksiensa hoitamiseen. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan hallituksen jäsenyyksien enimmäismäärän ja heidän muiden tehtäviensä arvioinnissa on otettava huomioon ainakin jäsenen ja toimitusjohtajan henkilökohtaiset olosuhteet sekä luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus.	Luottolaitoksen *ylimpään johtoon* kuuluvan on käytettävä riittävästi aikaa tässä laissa säädettyjen ja muiden tehtävään kuuluvien velvollisuuksiensa hoitamiseen. *Luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvalla olevien samanaikaisten muiden ylimpään johtoon kuuluvien tehtävien* enimmäismäärän ja heidän muiden tehtäviensä arvioinnissa on otettava huomioon ainakin *ylimpään johtoon kuuluvan* henkilökohtaiset olosuhteet sekä luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus.
Jäljempänä 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla voi olla enintään yksi seuraavista johtotehtävien yhdistelmistä: 1) yksi toimitusjohtajan tehtävä ja kaksi hallituksen jäsenyyttä; tai 2) neljä hallituksen jäsenyyttä.	Jäljempänä 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen *ylimpään johtoon kuuluvalla* voi olla enintään yksi seuraavista johtotehtävien yhdistelmistä: 1) yksi toimitusjohtajan *tai muu liiketoiminnasta vastaavaan johtoon kuuluva* tehtävä ja kaksi *sellaista* hallituksen jäsenyyttä*, johon ei samanaikaisesti kuulu liikkeenjohdollisia vastuita*; tai 2) neljä *sellaista* hallituksen jäsenyyttä*, johon ei samanaikaisesti kuulu liikkeenjohdollisia vastuita*.
Yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan hallituksen jäsenyydet tai toimitusjohtajuudet: 1) samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä; ja 2) yrityksissä, joista luottolaitoksella on EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1	Yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan *2 momentissa tarkoitetut tehtävät*: 1) samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä; ja 2) yrityksissä, joista luottolaitoksella on EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 36 alakohdassa tarkoitettu huomattava omistusosuus.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
kohdan 36 alakohdassa tarkoitettu huomattava omistusosuus.	
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonta voi antaa luvan hallituksen jäsenelle ja toimitusjohtajalle vastaanottaa yhden lisäjäsenyyden 2 momentissa säädettyjen enimmäismäärien lisäksi, jos se ei vaaranna 1 momentissa säädettyjen periaatteiden noudattamista. *Finanssivalvonnan on ilmoitettava antamastaan poikkeusluvasta Euroopan pankkiviranomaiselle.*	Finanssivalvonta voi antaa luvan *luottolaitoksen ylimpään johtoon kuuluvalle* vastaanottaa yhden lisäjäsenyyden 2 momentissa säädettyjen enimmäismäärien lisäksi, jos se ei vaaranna 1 momentissa säädettyjen periaatteiden noudattamista.
6 a §	
Luottolaitoksen johtoa koskevien vaatimusten täyttämättä jättäminen	
Luottolaitoksen on varmistettava, että sen hallituksen kokoonpano täyttää 2 §:ssä säädetyt vaatimukset ja johtoon kuuluva 4 ja 5 §:ssä säädetyt vaatimukset.	
Jos johtoon kuuluva ei täytä 4 §:ssä säädettyjä pätevyysvaatimuksia tai 5 §:ssä säädettyjä ajankäyttövaatimuksia, luottolaitoksen on järjestettävä tarpeellista perehdytystä taikka edellytettävä pätevyyden osoittamista lisäkouluttautumisella tai riittävän ajankäytön varmistamiseen tähtääviin toimenpiteisiin ryhtymistä. Luottolaitoksen saadessa tiedon sellaisesta seikasta, jolla voi olla merkitystä johtoon kuuluvan henkilön luotettavuudelle, luottolaitoksen on viipymättä arvioitava, täyttääkö johtoon kuuluva 4 §:ssä säädetyt luotettavuusvaatimukset.	
Jos luottolaitoksen hallitus ei täytä edellä 2 §:ssä säädettyjä kokoonpanoa ja työskentelyä koskevia vaatimuksia, hallituksen on viipymättä tehtävä muutokset hallituksen työskentelyn järjestämisessä tai käynnistettävä toimenpiteet hallituksen valinnan valmistelemiseksi siten, että hallitus kokonaisuutena täyttää sanotut vaatimukset.	
Finanssivalvonnan on arvioitava, täyttääkö hallituksen kokoonpano 2 §:ssä ja johtoon kuuluvat 4 ja 5 §:ssä säädetyt vaatimukset, jos Finanssivalvonnalla on perusteltua syytä epäillä luottolaitoksessa tapahtuneen tai tapahtuvan rahanpesua tai terrorismin	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
rahoittamista, tai jos luottolaitoksen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski on kohonnut. *Finanssivalvonnan toimivallasta luottolaitoksen johdon toiminnan rajoittamiseksi säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:ssä.*	
8 luku	8 luku
Palkitseminen	**Palkitseminen**
1 §	1 §
Säännösten soveltaminen	*Säännösten soveltaminen*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Edellä 2 momentissa tarkoitetuista sellaisista henkilöistä, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiasemaan, säädetään lisäksi tarkemmin Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.	Edellä 2 momentissa tarkoitetuista sellaisista henkilöistä, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiasemaan, säädetään lisäksi tarkemmin Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa. *Edellä 2 momentissa tarkoitettuihin palkitsemisjärjestelmiin on luettava mukaan myös lisäeläke-etuudet.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
3 §	3 §
Palkitsemisjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset	*Palkitsemisjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset*
Luottolaitoksen palkitsemisjärjestelmien tulee olla laitoksen ja sen konsolidointiryhmän liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastata laitoksen ja sen konsolidointiryhmän pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmien tulee olla sopusoinnussa laitoksen ja sen konsolidointiryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä.	Luottolaitoksen palkitsemisjärjestelmien tulee olla laitoksen ja sen konsolidointiryhmän liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastata laitoksen ja sen konsolidointiryhmän pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmien tulee olla sopusoinnussa laitoksen ja sen konsolidointiryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä *9 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti. Palkitsemisjärjestelmissä on otettava huomioon laitoksen ja sen konsolidointiryhmän riskinottohalukkuus 9 luvun 17 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen ESG-riskien osalta. Palkitsemisjärjestelmissä*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — — —	*henkilöstöä ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan sukupuolen perusteella.* — — — — — — — — — — — — — — — —
9 §	9 §
Muuttuvia palkkioita koskevat vaatimukset	*Muuttuvia palkkioita koskevat vaatimukset*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Muuttuvan palkkion on perustuttava kokonaisarvioon palkkionsaajan ja asianomaisen liiketoimintayksikön suorituksesta sekä luottolaitoksen ja, jos laitos kuuluu konsolidointiryhmään, konsolidointiryhmän, kokonaistuloksesta ja sen kehittymisestä. Suoritusta arvioitaessa on otettava huomioon taloudelliset ja muut tekijät sekä se, miten suoritus tai tulos on toteutunut pitkällä aikavälillä.	Muuttuvan palkkion on perustuttava kokonaisarvioon palkkionsaajan ja asianomaisen liiketoimintayksikön suorituksesta sekä luottolaitoksen ja, jos laitos kuuluu konsolidointiryhmään, konsolidointiryhmän, kokonaistuloksesta ja sen kehittymisestä. Suoritusta arvioitaessa on otettava huomioon taloudelliset ja muut tekijät, *kuten kaikkien olennaisten riskien hallinta,* sekä se, miten suoritus tai tulos on toteutunut pitkällä aikavälillä.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
9 luku	9 luku
Riskien hallinta	**Riskien hallinta**
1 §	1 §
Sisäisen pääoman riittävyyden arviointi	*Sisäisen pääoman riittävyyden arviointi*
Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että sillä on jatkuvasti riittävä määrä omia varoja kattamaan luottolaitokseen kohdistuvat ja sen ulkoiseen toimintaympäristöön liittyvät riskit siten kuin tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään. Luottolaitos ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Tämän varmistamiseksi luottolaitoksella on oltava terveet, kattavat ja tehokkaat strategiat ja menettelytavat, joiden avulla se arvioi, seuraa ja ylläpitää sisäisen pääoman määrää, laatua ja jakautumista.	Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että sillä on jatkuvasti riittävä määrä omia varoja kattamaan luottolaitokseen kohdistuvat ja sen ulkoiseen toimintaympäristöön liittyvät riskit siten kuin tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään. *Riskien kattamisessa tulee ottaa huomioon tämän luvun 17 a §:ssä tarkoitetut ESG-riskit lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.* Luottolaitos ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Tämän varmistamiseksi luottolaitoksella on oltava terveet, kattavat ja tehokkaat strategiat ja menettelytavat, joiden avulla se arvioi, seuraa ja ylläpitää sisäisen pääoman määrää, laatua ja jakautumista.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2 §	2 §
Riskienhallintajärjestelmälle asetettavat yleiset vaatimukset	*Riskienhallintajärjestelmälle asetettavat yleiset vaatimukset*
Luottolaitoksella on oltava tehokkaat ja luotettavat sekä kirjallisesti kuvatut hallinto- ja ohjausjärjestelmät luottolaitokseen ja sen toimintaan kohdistuvien nykyisten ja tulevien riskien tunnistamiseksi, hallitsemiseksi, rajoittamiseksi, seuraamiseksi ja riskeistä raportoimiseksi. Näihin kuuluvat:	Luottolaitoksella on oltava tehokkaat ja luotettavat sekä kirjallisesti kuvatut hallinto- ja ohjausjärjestelmät*, joihin* kuuluvat:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) tehokkaat riskienhallinnan *raportointi*prosessit;	2) tehokkaat riskienhallinnan prosessit*, joilla tunnistetaan riskit, hallitaan ja seurataan niitä sekä raportoidaan niistä*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3 §	3 §
Hallituksen tehtävät riskien hallinnassa	*Hallituksen tehtävät riskien hallinnassa*
Luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä luottolaitokseen ja sen toimintaan kohdistuvia riskejä koskevat strategiat ja menettelytavat sekä *säännöllisesti* arvioitava niitä. Kaikki olennaiset riskit, riskienhallintaa koskevat ohjeet sekä näiden muutokset on raportoitava hallitukselle.	Luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä luottolaitokseen ja sen toimintaan kohdistuvia riskejä koskevat strategiat ja menettelytavat sekä arvioitava niitä *uudelleen vähintään joka toinen vuosi*. *Hallituksen on myös huolehdittava, että niiden noudattamista valvotaan luotettavasti.* Kaikki olennaiset riskit, riskienhallintaa koskevat ohjeet sekä näiden muutokset on raportoitava hallitukselle. *Riskeihin kuuluvat myös luottolaitoksen makrotaloudellisesta toimintaympäristöstä johtuvat riskit suhteutettuina luottolaitoksen liiketoimintasykliin sekä riskit, jotka johtuvat ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden nykyisistä sekä lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksista.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

3 a §

Kestävyyteen liittyvien taloudellisten riskien hallinnan suunnittelu

Luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä yksi tai useampi suunnitelma, joka sisältää määrällisiä tavoitteita ja prosesseja, sellaisten taloudellisten riskien seuraamiseksi ja käsittelemiseksi, joita aiheutuu lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvistä tekijöistä. Riskeihin kuuluvat myös mukauttamisprosessista ja siirtymään liittyvistä muutostrendeistä aiheutuvat riskit, jotka aiheutuvat sääntelytavoitteista ja säädöksistä, erityisesti tavoitteesta ilmastoneutraaliuden saavuttamisesta, sekä kolmansien maiden oikeudellisista ja sääntelytavoitteista, jos niillä on merkitystä kansainvälistä toimintaa harjoittavien laitosten kannalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin on sisällytettävä luottolaitoksen liiketoimintamallia ja -strategiaa koskevia toimia. Suunnitelmien ja niitä koskevien toimien on oltava johdonmukaisia kirjanpitolain 7 luvun 4 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan mukaisesti kestävyysraportissa esitettävien suunnitelmien ja niitä koskevien toimien kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa määrällisissä tavoitteissa ja prosesseissa on otettava huomioon ilmastonmuutosta käsittelevän eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan viimeisimmät raportit ja ehdottamat toimenpiteet, erityisesti unionin ilmastotavoitteiden saavuttamisen osalta.

Luottolaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien täytäntöönpanoa.

Pienet ja rakenteeltaan yksinkertaiset luottolaitokset voivat soveltaa 1 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisessa seuraavia yksinkertaistettuja menettelyitä:

1) luottolaitos voi laatia suunnitelmien sisällön yksinkertaistettuna;

2) luottolaitos voi käyttää pienempää määrää indikaattoreita mittareiden käytössä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	ja tavoitteiden asettamisessa sekä muotoilla enemmän laadullisia tavoitteita; *3) luottolaitos voi käyttää skenaarioanalyysissä yksinkertaistettua joukkoa keskeisistä riskeistä, skenaarion ajanjaksoista ja vaikutusten alueellisesta jakaantumisesta sekä muista parametreista ja oletuksista.*
	3 b §
	Keskittymäriskien hallinnan suunnittelu
	Luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä yksi tai useampi suunnitelma, joka sisältää määrällisiä tavoitteita, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012, jäljempänä ***markkinarakennetoimija-asetus****, 7 a artiklanmukaisesti seuratakseen ja käsitelläkseen keskittymäriskiä, joka aiheutuu Euroopan unionille tai sen yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle järjestelmän kannalta huomattavan merkittäviä palveluja tarjoaviin keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista.*
4 §	4 §
Riskivaliokunta	*Riskivaliokunta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Riskivaliokunnan on myös avustettava hallituksen palkitsemisvaliokuntaa terveiden palkitsemisjärjestelmien luomisessa ja arvioitava, kannustavatko palkitsemisjärjestelmät ottamaan huomioon laitoksen riskit, pääoma- ja maksuvalmiusvaatimukset sekä tuottojen jaksotuksen ja tuottojen kertymistodennäköisyyden.	Riskivaliokunnan on myös avustettava hallituksen palkitsemisvaliokuntaa terveiden palkitsemisjärjestelmien luomisessa ja arvioitava, kannustavatko palkitsemisjärjestelmät ottamaan huomioon laitoksen riskit, pääoma- ja maksuvalmiusvaatimukset sekä tuottojen jaksotuksen ja tuottojen kertymistodennäköisyyden. *Huomioon otettaviin riskeihin kuuluvat myös ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien tekijöiden vaikutuksista johtuvat riskit.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

9 §

Luottoriskin, vastapuoliriskin ja markkinariskin arvioiminen sisäisin arviointimenetelmin

Luottolaitoksella on oltava luotto- ja vastapuoliriskin arvioimista varten omat luottolaitoksen toiminnan laadun, laajuuden ja monimuotoisuuden kannalta riittävät sisäiset arviointimenetelmät, jotka eivät saa perustua yksinomaan tai kaavamaisesti vastapuolta tai rahoitusvälinettä koskevaan ulkopuoliseen luottoluokitukseen.

Luottolaitoksen, joka on 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla merkittävä, on pyrittävä käyttämään sisäisen luokituksen menetelmiä omien varojen vaatimuksen laskemiseen ja ainakin sellaisten olennaisen suurten luottoriskien arvioimiseen, joihin liittyy samanaikaisesti suuri määrä merkittäviä vastapuolia, *sekä kaupankäyntivarastossa oleviin velkarahoitusvälineisiin liittyvän olennaisen suuren vastapuoliriskin arvioimiseen, jos vastapuoliriski kohdistuu suureen määrään eri vastapuolia*.

Ehdotus

9 §

Luottoriskin, vastapuoliriskin ja markkinariskin arvioiminen sisäisin arviointimenetelmin

Luottolaitoksella on oltava luotto- ja vastapuoliriskin arvioimista varten omat luottolaitoksen toiminnan laadun, laajuuden ja monimuotoisuuden kannalta riittävät sisäiset arviointimenetelmät, jotka eivät saa perustua yksinomaan tai kaavamaisesti vastapuolta tai rahoitusvälinettä koskevaan ulkopuoliseen luottoluokitukseen.

Luottolaitoksen, joka on 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla merkittävä, on pyrittävä *kehittämään sisäisiä arviointimenetelmiään luottoriskin osalta sekä* käyttämään sisäisen luokituksen menetelmiä omien varojen vaatimuksen laskemiseen ja ainakin sellaisten olennaisen suurten luottoriskien arvioimiseen, joihin liittyy samanaikaisesti suuri määrä merkittäviä vastapuolia.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun luottolaitoksen on pyrittävä kehittämään sisäisiä arviointimenetelmiään markkinariskien osalta sekä käyttämään sisäisen luokituksen menetelmiä omien varojen vaatimuksen laskemiseen kaupankäyntivarastoon kuuluvien erien osalta yhdessä sellaisten sisäisten mallien kanssa, joiden avulla lasketaan omien varojen vaatimukset sellaisille maksukyvyttömyysriskeille, joihin liittyy olennaisen suuria vastuita ja joiden osalta luottolaitoksella on suuri määrä olennaisia eriä kaupankäynnin kohteena olevissa eri liikkeeseenlaskijoiden vieraan tai oman pääoman ehtoisissa rahoitusvälineissä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
10 §	10 §
Luotto- ja vastapuoliriski	*Luotto- ja vastapuoliriski*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Luottolaitoksen on suoritettava etukäteisarviointi vastapuoliriskistä kaikista kryptovaroihin liittyvistä vastuistaan, jotka se aikoo ottaa. Luottolaitoksen on myös arvioitava riskienhallinnan prosessien sekä toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen riittävyyttä kryptovaroihin liittyvien vastuiden vastapuoliriskin hallitsemiseksi. Luottolaitosten on raportoitava arviointien sisältö Finanssivalvonnalle.
12 §	12 §
Keskittymäriski	*Keskittymäriski*
Luottolaitoksen on varauduttava riskien keskittymisestä aiheutuvan riskin toteutumiseen. Sillä on oltava asiaa koskevat dokumentoidut toimintaperiaatteet ja menettelytavat. Keskittymäriskiä hallittaessa vastapuolina on otettava huomioon ainakin OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut keskusvastapuolet, luottolaitoksen 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettuun lähipiiriin kuuluvat, samalla toimialalla tai samalla maantieteellisellä alueella toimivat sekä samoja hyödykkeitä tuottavat vastapuolet. Lisäksi sen on otettava huomioon luottoriskien vähentämismenetelmistä aiheutuva riski sekä suuret välilliset luottoriskit, kuten yhden vakuudenantajan vakuuskeskittymä.	Luottolaitoksen on varauduttava riskien keskittymisestä aiheutuvan riskin toteutumiseen. Sillä on oltava asiaa koskevat dokumentoidut toimintaperiaatteet ja menettelytavat. *Näihin kuuluvat myös keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuva keskittymäriskin tunnistaminen, hallitseminen, seuraaminen ja raportoiminen 2 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisilla tehokkailla riskienhallinnan prosesseilla.* Keskittymäriskiä hallittaessa vastapuolina on otettava huomioon ainakin *markkinarakennetoimija-asetuksen* 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetut keskusvastapuolet, luottolaitoksen tämän lain 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettuun lähipiiriin kuuluvat, samalla toimialalla tai samalla maantieteellisellä alueella toimivat sekä samoja hyödykkeitä tuottavat vastapuolet. Lisäksi sen on otettava huomioon luottoriskien vähentämismenetelmistä aiheutuva riski sekä suuret välilliset luottoriskit, kuten yhden vakuudenantajan vakuuskeskittymä. *Luottolaitosten on otettava huomioon myös markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädetyt edellytykset.* *Sellaisten kryptovarojen osalta, joilla ei ole tunnistettavissa olevaa liikkeeseenlaskijaa, keskittymäriski on arvioitava sellaisten*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	kryptovarojen mukaan, joilla on samanlaiset piirteet.
14 §	14 §
Markkinariski	*Markkinariski*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Luottolaitoksen on suoritettava etukäteisarviointi markkinariskistä kaikista kryptovaroihin liittyvistä vastuistaan, jotka se aikoo ottaa. Luottolaitoksen on myös arvioitava riskienhallinnan prosessien sekä toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen riittävyyttä kryptovaroihin liittyvien vastuiden markkinariskin hallitsemiseksi. Luottolaitosten on raportoitava arviointien sisältö Finanssivalvonnalle.
16 §	16 §
Operatiivinen riski	*Operatiivinen riski*
Luottolaitoksella on oltava menetelmät operatiivisten riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi. Sen on varauduttava ainakin *mallintamisriskin,* ulkoistamiseen liittyvien riskien sekä harvoin tapahtuvien vakavien riskitapahtumien toteutumiseen. Laitoksen täytyy selkeästi kuvata, mitä se pitää operatiivisina riskeinä. Sillä on oltava operatiivisen riskin hallintaa koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja menettelytavat.	Luottolaitoksella on oltava menetelmät operatiivisten riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi. Sen on varauduttava ainakin, ulkoistamiseen liittyvien riskien, *suorista ja välillisistä kryptovaroihin ja kryptovarapalvelujen tarjoajiin liittyvistä vastuista aiheutuviin riskeihin* sekä harvoin tapahtuvien vakavien riskitapahtumien toteutumiseen. Laitoksen täytyy selkeästi kuvata, mitä se pitää operatiivisina riskeinä. Sillä on oltava operatiivisen riskin hallintaa koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja menettelytavat.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	17 a §
	ESG- tekijät ja ESG-riskit
	ESG-riskeillä tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 52 d alakohdassa tarkoitettuja ympäristöön,

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	*yhteiskuntaan ja hallintotapaan (**ESG-tekijät**) liittyviä riskejä.* *Luottolaitoksilla on oltava osana hallintajärjestelmiään vankat strategiat, toimintatavat, prosessit ja järjestelmät ESG-riskien tunnistamista, mittaamista, hallintaa ja seurantaa varten. Näihin kuuluvat myös ESG-riskien tunnistaminen, hallitseminen, seuraaminen ja raportoiminen 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla tehokkailla riskienhallinnan prosesseilla.* *Edellä 2 momentissa tarkoitettujen strategioiden, toimintatapojen, prosessien ja järjestelmien on oltava oikeassa suhteessa laitoksen liiketoimintamalliin ja sen toiminnan laajuuteen liittyvien ESG-riskien laajuuteen, luonteeseen ja monimutkaisuuteen.* *Edellä 1–3 momentissa tarkoitettuja ESG-riskejä on seurattava ja ne on tunnistettava, mitattava, hallittava, arvioitava ja otettava huomioon lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.* *Luottolaitosten on testattava kykyään kestää ESG-tekijöiden pitkän aikavälin kielteisiä vaikutuksia. Häiriönsietokyvyn testaus on tehtävä seuraavien edellytysten mukaisesti:* *1) häiriönsietokykyä on testattava sekä perusskenaariossa että epäsuotuisissa skenaarioissa tietyllä ajanjaksolla;* *2) testaukseen on sisällytettävä useita ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyviä skenaarioita, joissa otetaan huomioon ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvien muutosten ja niihin liittyvien julkisten politiikkojen mahdolliset vaikutukset pitkän aikavälin liiketoimintaolosuhteisiin;* *3) testauksessa on käytettävä uskottavia skenaarioita, jotka perustuvat kansainvälisten järjestöjen laatimiin skenaarioihin.*
19 §	19 §
Maksuvalmiusriskin vähentämismenetelmät	*Maksuvalmiusriskin vähentämismenetelmät*
Luottolaitoksen on pyrittävä käyttämään riittävästi limiittijärjestelmiä, maksuvalmiuspuskureita ja muita maksuvalmiusriskin vähentämismenetelmiä	Luottolaitoksen on pyrittävä käyttämään riittävästi limiittijärjestelmiä, maksuvalmiuspuskureita ja muita maksuvalmiusriskin vähentämismenetelmiä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
voidakseen kestää laajasti erilaisia kuormitustapahtumia sekä pyrittävä ylläpitämään riittävän monipuolista rahoitusrakennetta ja rahoituslähteitä. Sen on arvioitava käyttämiään menetelmiä säännöllisesti.	voidakseen kestää laajasti erilaisia *stressitilanteita* sekä pyrittävä ylläpitämään riittävän monipuolista rahoitusrakennetta ja rahoituslähteitä. Sen on arvioitava käyttämiään menetelmiä säännöllisesti.
20 §	20 §
Maksuvalmiusasemaa koskevien vaihtoehtoisten toteutumisnäkymien säännöllinen tarkastelu	*Maksuvalmiusasemaa koskevien vaihtoehtoisten toteutumisnäkymien säännöllinen tarkastelu*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Vaihtoehtoisia toteutumisnäkymiä tarkastellessaan luottolaitoksen on otettava huomioon taseen varojen ja velkojen kassavirtojen lisäksi ainakin taseen ulkopuoliset erät ja muut ehdolliset velat, jotka liittyvät arvopaperistamista varten perustettuihin ja muihin erillisyhtiöihin. Eri toteutumisnäkymien mahdollisia vaikutuksia on tarkasteltava luottolaitoskohtaisesti, markkinakohtaisesti ja näiden piirteiden yhdistelminä. Erilaiset aikajänteet ja kuormitustilanteiden erilaiset vakavuusasteet on otettava huomioon.	Vaihtoehtoisia toteutumisnäkymiä tarkastellessaan luottolaitoksen on otettava huomioon taseen varojen ja velkojen kassavirtojen lisäksi ainakin taseen ulkopuoliset erät ja muut ehdolliset velat, jotka liittyvät arvopaperistamista varten perustettuihin *yhtiöihin* ja muihin erillisyhtiöihin. Eri toteutumisnäkymien mahdollisia vaikutuksia on tarkasteltava luottolaitoskohtaisesti, markkinakohtaisesti ja näiden piirteiden yhdistelminä. Erilaiset aikajänteet ja *stressitilanteiden* erilaiset vakavuusasteet on otettava huomioon.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
23 §	23 §
Laskelmista ja menetelmistä ilmoittaminen Finanssivalvonnalle	*Laskelmista ja menetelmistä ilmoittaminen Finanssivalvonnalle*
Luottolaitoksen, joka on saanut EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan käyttää sisäisen luokituksen menetelmiä riskipainotettujen vastuuerien tai omien varojen vaatimuksen laskemiseen, on ilmoitettava Finanssivalvonnalle laskelmien tulokset viiteportfoliossa olevista vastuueristä tai positioista, lukuun ottamatta operatiivista riskiä, sekä laskemisessa käytetyt sisäiset menetelmät säännöllisesti, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.	*Luottolaitosten on ilmoitettava Finanssivalvonnalle laskelmien tulokset, laskemisessa käytetyt sisäiset menetelmät sekä Euroopan pankkiviranomaisen pyytämät laadulliset tiedot seuraavalla tavalla:* *1) luottolaitos, joka on saanut EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan käyttää sisäisen luokituksen menetelmiä riskipainotettujen vastuuerien tai omien varojen vaatimuksen laskemiseen, raportoivat laskelmiensa tulokset viiteportfoliossa olevien vastuidensa tai positioidensa osalta;* *2) luottolaitos, joka käyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannen osan IV osaston 1 a luvussa säädettyä vaihtoehtoista*

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

standardimenetelmää, raportoivat laskelmiensa tulokset viiteportfoliossa olevien vastuidensa tai positioidensa osalta, jos laitosten tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sisältyvä markkinariskille altistuva liiketoiminta on vähintään 500 miljoonaa euroa mainitun asetuksen 325 a artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti;

3) luottolaitos, jolla on lupa käyttää sisäisiä menetelmiä EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannen osan II osaston 3 luvun nojalla, sekä olennainen luottolaitos, joka soveltaa standardimenetelmää mainitun osaston 2 luvun nojalla raportoivat niiden menetelmiensä laskelmien tulokset, joita käytetään odotettavissa olevien luottotappioiden määrän määrittämiseen viiteportfoliossa olevien vastuidensa tai positioidensa osalta, jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) luottolaitos laatii tilinpäätöksensä kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti sovellettavien kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti;

b) luottolaitos toteuttaa omaisuuserien ja taseen ulkopuolisten erien arvostamisen sekä omien varojensa määrittämisen kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti EU:n vakavaraisuusasetuksen 24 artiklan 2 kohdan nojalla;

c) luottolaitos toteuttaa omaisuuseriensä ja taseen ulkopuolisten eriensä arvostamisen noudattaen pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä annetun neuvoston direktiivin 86/635/ETY mukaisia tilinpäätösstandardeja ja käyttävät samaa odotettavissa olevien luottotappioiden mallia kuin a alakohdassa mainitun asetuksen mukaisesti sovellettavissa kansainvälisissä tilinpäätösstandardeissa.

Tiedot on ilmoitettava 1 momentin mukaisesti säännöllisesti, mutta kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
10 luku	10 luku
Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset	**Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset**
1 a §	1 a §
Omia varoja koskevien vaatimusten keskinäinen suhde	*Omia varoja koskevien vaatimusten keskinäinen suhde*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten kattamiseen laskettavia omia varoja ja konsolidoituja omia varoja ei saa samanaikaisesti laskea kuuluvaksi kuin yhdessä 1 momentin kohdista tarkoitetun vaatimuksen kattamiseksi kerrallaan. Mainittuja vaatimuksen kattamiseksi laskettavia omia varoja ei myöskään saa samanaikaisesti laskea kuuluvaksi 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun kokonaislisäpääomavaatimuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a tai 92 b artiklassa tarkoitetun vaatimuksen tai kriisinratkaisulain 8 luvun 7 a, 7 b ja 7 d §:ssä säädetyn omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan kokonaisriskiin pohjautuvan vähimmäisvaatimuksen kattamiseen.	Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten kattamiseen laskettavia omia varoja ja konsolidoituja omia varoja ei saa samanaikaisesti laskea kuuluvaksi kuin yhdessä 1 momentin kohdista tarkoitetun vaatimuksen kattamiseksi kerrallaan. Mainittuja vaatimuksen kattamiseksi laskettavia omia varoja ei myöskään saa samanaikaisesti laskea kuuluvaksi 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun kokonaislisäpääomavaatimuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a tai 92 b artiklassa tarkoitetun vaatimuksen tai kriisinratkaisulain 8 *luvussa* säädetyn omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan kokonaisriskiin pohjautuvan vähimmäisvaatimuksen kattamiseen.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	1 c §
	Kokonaisriskipainolattian voimaantuloa koskeva siirtymäjärjestely
	*Sisäisiä riskimalleja käyttävä luottolaitos saa EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklassa tarkoitetun **kokonaisriskipainolattian** laskennassa määrittää mainitun artiklan 8 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävien Suomessa sijaitsevien asuinkiinteistövakuudellisten luottojen riskipainon lattiatason seuraavasti:*
	1) 31 päivään joulukuuta 2032 luottolaitos saa käyttää lattiatasona kymmentä prosenttia sille osuudelle luotosta, joka vastaa enintään 55 prosenttia asuinkiinteistövakuuden arvosta mainitun asetuksen 125 artiklan 1 kohdan

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	ensimmäisen alakohdan mukaisesti edellyttäen, että asetuksen 465 artiklan 6 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät; *2) 31 päivään joulukuuta 2029 luottolaitos saa käyttää lattiatasona 45 prosenttia edellä 1 kohdassa tarkoitetusta osuudesta jäljelle jäävästä osuudesta, kuitenkin enintään 80 prosenttiin asuinkiinteistövakuuden arvosta mainitun asetuksen 125 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti edellyttäen, että asetuksen 501 artiklassa tarkoitettua tukikerrointa ei samanaikaisesti sovelleta ja että 465 artiklan 7 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät;* *3) 2 kohdan soveltamisen jälkeen yli jäävälle vakuudelliselle osuudelle seuraavia riskipainojen lattiatasoja 31 päivään joulukuuta 2032:* *a) 52,5 prosenttia 1päivä tammikuuta 2030 ja 31 päivä joulukuuta 2030 välisenä aikana nämä päivät mukaan lukien;* *b) 60 prosenttia 1 päivä tammikuuta 2031 ja 31 päivä joulukuuta 2031 välisenä aikana nämä päivät mukaan lukien;* *c) 67,5 prosenttia 1 päivä tammikuuta 2032 ja 31 päivä joulukuuta 2032 välisenä aikana nämä päivän mukaan lukien.* *Ennen tässä pykälässä säädetyn riskipainon soveltamista Finanssivalvonnan on varmistettava, että 1 momentissa asuinkiinteistövakuudellisille luotoille säädetyt edellytykset täyttyvät.* *Mitä tässä pykälässä säädetään Suomessa sijaitsevasta asuinkiinteistövakuudellisesta luotosta, sovelletaan myös luottolaitoksen myöntämään toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaan asuinkiinteistövakuudelliseen luottoon, jos kyseisen ETA-valtion lainsäädännön mukaan sovelletaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklan 5 kohtaa.*
3 §	3 §
Lisäpääomavaatimusten määrä	*Lisäpääomavaatimusten määrä*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä	Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
lisäpääomavaatimus määrätään noudattaen 4 a–4 c §:ää. *Tämän momentin mukainen lisäpääomavaatimus saa olla enintään 5 prosenttia luottolaitoksen konsolidointiryhmän ylimmän suomalaisen emoyrityksen tai talletuspankkien yhteenliittymän konsolidoidusta kokonaisriskin määrästä tai, siltä osin kuin lisäpääomavaatimus perustuu 4 b §:ssä tarkoitettuun yhteen tai useampaan riskikeskittymään, yhteensä enintään 10 prosenttia niiden tase-erien ja taseen ulkopuolisten erien riskin määrästä. Tämän momentin mukaisten lisäpääomavaatimusten yhteismäärä saa olla kuitenkin enintään 5 prosenttia luottolaitoksen konsolidoitujen kokonaisriskien määrästä.*	lisäpääomavaatimus määrätään noudattaen 4 a–4 c *ja 4 e* §:ää.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus määrätään noudattaen 8 ja 9 §:ää. Muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus saa olla enintään 3,0 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä.	Muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus määrätään noudattaen 8 ja 9 §:ää. Muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus saa olla enintään 3,0 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä*, jollei 8 tai 9 §:stä muuta johdu*.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
4 a §	4 a §
Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määrääminen	*Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määrääminen*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonnan on yhteistyössä valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Rahoitusvakausviraston kanssa vähintään joka toinen vuosi arvioitava, onko tarpeen asettaa rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus, muuttaa voimassa olevaa vaatimusta tai pitää se ennallaan. *Päätös asiasta on tehtävä kuuden kalenterikuukauden kuluessa kunkin vuoden päättymisestä.*	Finanssivalvonnan on yhteistyössä valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Rahoitusvakausviraston kanssa vähintään joka toinen vuosi arvioitava, onko tarpeen asettaa rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus, muuttaa voimassa olevaa vaatimusta tai pitää se ennallaan.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Kokonaisriskipainolattian tullessa luottolaitosta sitovaksi Finanssivalvonnan on

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	tässä pykälässä säädetyssä menettelyssä arvioitava lisäpääomavaatimuksen asianmukainen taso viimeistään 2 momentissa tarkoitetun arvion yhteydessä.
4 b §	4 b §
Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määräämisen perusteet	*Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määräämisen perusteet*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Lisäpääomavaatimus voidaan asettaa, jos:	Lisäpääomavaatimus voidaan asettaa, jos *tässä pykälässä tarkoitettuja riskejä ei ole jo katettu EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisilla keinoilla, muilla tässä luvussa tarkoitetuilla lisäpääomavaatimuksilla tai kokonaisriskipainolattialla, ja*
1) pitkäaikaisten ja suhdannevaihteluista riippumattomien rahoitusjärjestelmää tai kokonaistaloutta uhkaavien tekijöiden muodostama riski edellyttää suurempaa pääomatarvetta;	1) *rahoitusjärjestelmää ja kansantaloutta uhkaava makrovakaudellinen riski tai järjestelmäriski, huomioiden myös ilmastonmuutoksesta aiheutuvat tällaiset riskit, edellyttää riskien vähentämiseksi tai riskien toteutumisen estämiseksi suurempaa pääomatarvetta;*
2) 1 kohdassa tarkoitettu riski uhkaa tai saattaa uhata Suomen rahoitusjärjestelmän häiriötöntä toimintaa ja vakautta;	2) 1 kohdassa tarkoitettu riski uhkaa tai saattaa uhata Suomen rahoitusjärjestelmän häiriötöntä toimintaa ja vakautta; *ja*
3) lisäpääomavaatimuksen asettamisella ei ole vähäistä suurempia kielteisiä vaikutuksia muiden maiden rahoitusjärjestelmien toimintaan*; eikä*	3) lisäpääomavaatimuksen asettamisella ei ole suhteettoman kielteisiä vaikutuksia muiden *jäsenvaltioiden tai unionin rahoitusjärjestelmien toimintaan kokonaisuudessaan eikä se osittain luomalla esteen sisämarkkinoiden häiriöttömälle toiminnalle*.
4) tässä pykälässä tarkoitettuja riskejä ole jo katettu muilla lisäpääomavaatimuksilla.	
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4 d §	4 d §
Ulkomaisen lisäpääomavaatimuksen hyväksyminen	*Ulkomaisen lisäpääomavaatimuksen hyväksyminen*
Finanssivalvonta voi tehdä päätöksen muun ETA-valtion valvontaviranomaisen asettaman 4 b §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta	Finanssivalvonta voi tehdä päätöksen muun ETA-valtion valvontaviranomaisen asettaman 4 b §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
vastaavan vaatimuksen soveltamisesta luottolaitoksen siinä valtiossa oleviin tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin.	vastaavan vaatimuksen soveltamisesta luottolaitoksen siinä valtiossa oleviin tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin. *Jos muun ETA-valtion valvontaviranomaisen päättämä lisäpääomavaatimus kattaa samoja riskejä kuin Finanssivalvonnan päättämä vastaava lisäpääomavaatimus, Finanssivalvonnan tulee tältä osin päättää lisäpääomavaatimuksen hyväksymisestä siten, että näistä ainoastaan korkeampaa tasoa sovelletaan tai jättää muun ETA-valtion valvontaviranomaisen asettama vaatimus soveltamatta kokonaan tai niiltä osin kuin se on päällekkäinen luottolaitokseen jo sovellettavien pääomavaatimusten kanssa. Finanssivalvonnan on päätöksessään otettava huomioon luottolaitosdirektiivin 133 artiklan 9 kohdan mukaiseen ilmoitukseen sisältyvät ja 13 kohdan mukaisesti julkistetut tiedot.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4 e §	4 e §
Lisäpääomavaatimuksesta ilmoittaminen ja hyväksyminen	*Lisäpääomavaatimuksesta ilmoittaminen ja hyväksyminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos 4 a §:ssä tarkoitetun päätöksen mukainen lisäpääomavaatimus on yli 3 prosentin ja enintään 5 prosentin suuruinen, Finanssivalvonnan on 1 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa lisäksi pyydettävä Euroopan komission kantaa lisäpääomavaatimuksen asettamiseen, muuttamiseen tai poistamiseen. Finanssivalvonnalla ei ole velvollisuutta noudattaa Euroopan komission kielteistä kantaa. Jos Finanssivalvonta ei noudata Euroopan komission kantaa, sen on ilmoitettava perustelut kannasta poikkeamiselle.	Jos 4 a §:ssä tarkoitetun päätöksen mukainen lisäpääomavaatimus on yli 3 prosent*tia* ja enintään 5 prosent*tia kokonaisriskistä tai riskikeskittymästä*, Finanssivalvonnan on *ennen lisäpääomavaatimuksen asettamista, muuttamista tai jatkamista koskevaa päätöstä tehtävä ilmoitus Euroopan järjestelmäriskikomitealle ja samassa yhteydessä* pyydettävä Euroopan komission kantaa *ja Euroopan järjestelmäriskikomitean lausuntoa*. *Jos Euroopan komission kanta lisäpääomavaatimuksen asettamiselle on kielteinen, Finanssivalvonnan on noudatettava tätä kantaa tai* ilmoitettava perustelut kannasta poikkeamiselle.
Jos 4 a §:ssä ja 7 tai 8 §:ssä tarkoitettujen päätösten mukainen yhteenlaskettu lisäpääomavaatimus on suurempi kuin 5 prosenttia, Finanssivalvonnan on 1 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa pyydettävä Euroopan komission hyväksyntä	Jos 4 a §:ssä ja 7 tai 8 §:ssä tarkoitettujen päätösten mukainen yhteenlaskettu lisäpääomavaatimus on suurempi kuin 5 prosenttia *kokonaisriskistä tai riskikeskittymästä*, Finanssivalvonnan on *ennen lisäpääomavaatimuksen asettamista,*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
lisäpääomavaatimuksen asettamiselle, muuttamiselle *tai poistamiselle*.	*jatkamista tai muuttamista koskevaa päätöstä ilmoitettava asiasta Euroopan järjestelmäriskikomitealle ja* pyydettävä Euroopan komission hyväksyntä lisäpääomavaatimuksen asettamiselle, jatkamiselle *tai* muuttamiselle*. Finanssivalvonta ei saa asettaa tässä momentissa tarkoitettua yhteenlaskettua lisäpääomavaatimusta ilman Euroopan komission hyväksyntää siten, että se on suurempi kuin 5 prosenttia kokonaisriskistä tai riskikeskittymästä. Tässä momentissa säädettyä menettelyä ei kuitenkaan sovelleta, jos tässä momentissa tarkoitettu yhteenlaskettu lisäpääomavaatimus säilyy tasoltaan ennallaan tai lisäpääomavaatimuksen tasoa madalletaan.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen saaja vastustaa lisäpääomavaatimuksen asettamista, muuttamista tai poistamista, Finanssivalvonta voi saattaa asian Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi. Asian käsittelystä säädetään Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa. Tässä momentissa tarkoitettua päätöstä ei saa soveltaa ennen Euroopan pankkiviranomaisen välipäätöstä asiassa.	Jos 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen saaja vastustaa lisäpääomavaatimuksen asettamista, muuttamista tai *jatkamista*, *tai jos 3 momentissa tarkoitetussa menettelyssä sekä Euroopan komission kanta että Euroopan järjestelmäriskikomitean lausunto lisäpääomavaatimusta koskevaa päätöstä varten on kielteinen,* Finanssivalvonta voi saattaa asian Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi. Asian käsittelystä säädetään Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa. Tässä momentissa tarkoitettua päätöstä ei saa soveltaa ennen Euroopan pankkiviranomaisen välipäätöstä asiassa.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7 §	7 §
Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus	*Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Euroopan komission asetuksella säädetään tässä pykälässä tarkoitettujen luottolaitosten yksilöintiin sovellettavista periaatteista.	*Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen määrittelemisestä luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 2 ja 2 a kohdassa säädetyillä perusteilla ja tällaisten luottolaitosten jaottelusta tämän pykälän 4 momentin mukaisiin luokkiin säädetään Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	annettavissa teknisissä standardeissa. *Edellä 6 momentissa säädetyn estämättä Finanssivalvonta voi perustellusta syystä päättää:* *1) luottolaitoksen sijoittamisesta korkeampaan luokkaan 4 momentissa tarkoitetussa luokittelussa;* *2) luottolaitoksen luokittelemisesta maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväksi luottolaitokseksi;* *3) luottolaitoksen sijoittamisesta matalampaan luokkaan 4 momentissa tarkoitetussa luokittelussa huomioiden yhteisen kriisinratkaisumekanismin vaikutus luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 2 a kohdassa tarkoitettujen lisäkriteerien pohjalta.* *Finanssivalvonnan on vuosittain arvioitava, mitkä luottolaitokset ovat tässä pykälässä tarkoitettuja maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia sekä sitä, mihin 4 momentissa tarkoitettuun luokkaan kukin tällainen luottolaitos on sijoitettava. Finanssivalvonnan on annettava tästä päätös kullekin tämän pykälän soveltamisalaan kuuluvalle luottolaitokselle ja toimitettava se tiedoksi Euroopan järjestelmäriskikomitealle. Lisäksi Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan järjestelmäriskikomitealle tieto, mitkä sen valvonnassa olevat luottolaitokset ovat maailmalaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia, mihin 4 momentin mukaiseen luokkaan kukin tällainen luottolaitos on sijoitettu sekä, millä perusteilla 7 momentissa tarkoitettua harkintavaltaa on käytetty tai jätetty käyttämättä. Finanssivalvonnan on julkaistava ja ylläpidettävä luetteloa maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävistä luottolaitoksista sekä siitä, mihin 4 momentin mukaiseen luokkaan kukin tällainen luottolaitos on sijoitettu.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
Muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus	*Muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Poiketen siitä, mitä 3 §:n 8 momentissa ja tässä pykälässä säädetään, jos luottolaitos on sellainen 7 §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitetun Euroopan unionissa emoyrityksenä toimivan luottolaitoksen tytäryritys, johon sovelletaan tämän momentin mukaista vaatimusta konsolidoidusti, *tällaiseen* luottolaitokseen sovellettava lisäpääomavaatimus ei saa luottolaitoskohtaisesti tai alakonsolidointiryhmän tasolla ylittää alempaa seuraavista:	Poiketen siitä, mitä 3 §:n 8 momentissa ja tässä pykälässä säädetään, jos luottolaitos on sellainen 7 §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitetun Euroopan unionissa emoyrityksenä toimivan luottolaitoksen tytäryritys, johon sovelletaan tämän momentin mukaista vaatimusta konsolidoidusti, luottolaitokseen sovellettava lisäpääomavaatimus ei saa luottolaitoskohtaisesti tai alakonsolidointiryhmän tasolla ylittää alempaa seuraavista:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) 3 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä.	2) 3 prosenttia*, tai Euroopan komission luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 5 a kohdan perusteella hyväksymää korkeampaa osuutta,* luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonnan on vuosittain tarkistettava tämän pykälän mukaisesti kullekin luottolaitokselle laskettu lisäpääomavaatimus. Jos luottolaitos ylittää tai alittaa 1 momentissa säädetyn rajan tai luottolaitoksen tässä pykälässä tarkoitettu pääomavaatimus muuttuu, Finanssivalvonnan on tehtävä siitä päätös. Jos laitokseen sovellettavat vaatimukset päätöksen johdosta kiristyvät, Finanssivalvonnan on päätöksessä määrättävä vähintään kuuden kuukauden pituinen aika, jonka kuluessa laitoksen on täytettävä päätöksestä seuraavat vaatimukset.	Finanssivalvonnan on vuosittain *arvioitava, mitkä luottolaitokset ovat tässä pykälässä tarkoitettuja muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia ja* tarkistettava tämän pykälän mukaisesti kullekin luottolaitokselle laskettu lisäpääomavaatimus. Jos luottolaitos ylittää tai alittaa 1 momentissa säädetyn rajan tai luottolaitoksen tässä pykälässä tarkoitettu pääomavaatimus *muuttuu tai pysyy ennallaan*, Finanssivalvonnan on tehtävä siitä päätös. Jos laitokseen sovellettavat vaatimukset päätöksen johdosta kiristyvät, Finanssivalvonnan on päätöksessä määrättävä vähintään kuuden kuukauden pituinen aika, jonka kuluessa laitoksen on täytettävä päätöksestä seuraavat vaatimukset. *Finanssivalvonnan on kuukautta ennen tässä momentissa tarkoitetun päätöksen julkaisemista tehtävä luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 7 kohdan säädetyt tiedot sisältävä ilmoitus Euroopan järjestelmäriskikomitealle. Jos lisäpääomavaatimus asetetaan tasolle, joka*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	on korkeampi kuin 3 prosenttia kokonaisriskistä, ilmoitus on tehtävä kolmea kuukautta ennen päätöksen julkistamista. Finanssivalvonnan on annettava päätös luokittelemisesta muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväksi luottolaitokseksi sekä lisäpääomavaatimuksen asettamisesta kunkin tämän pykälän soveltamisalaan kuuluvalle luottolaitokselle ja toimitettava se tiedoksi Euroopan järjestelmäriskikomitealle. Lisäksi Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan järjestelmäriskikomitealle tieto, mitkä sen valvonnassa olevat luottolaitokset ovat muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia ja mihin 4 momentin mukaiseen luokkaan kukin tällainen luottolaitos on sijoitettu. *Edellä 4 momentissa säädetystä poiketen Finanssivalvonta voi asettaa lisäpääomavaatimuksen tasolle, joka on korkeampi kuin 3 prosenttia kokonaisriskistä, jos se on asianmukaista ottaen huomioon 5 momentissa säädetyt perusteet. Lisäpääomavaatimuksen asettaminen tässä momentissa tarkoitetulle tasolle edellyttää, että Euroopan komissio on hyväksynyt lisäpääomavaatimuksen asettamisen.* *Kokonaisriskipainolattian tullessa luottolaitosta sitovaksi Finanssivalvonnan on tässä pykälässä säädetyssä menettelyssä arvioitava lisäpääomavaatimuksen asianmukainen taso viimeistään 8 momentissa tarkoitetun arvion yhteydessä.*
10 §	10 §
Varojenjaon rajoittaminen	*Varojenjaon rajoittaminen*
Luottolaitos ei saa jakaa varoja siten, että se ei enää täyttäisi tässä luvussa tarkoitettua lisäpääomavaatimusta. Luottolaitoksen, joka ei täytä tässä luvussa tarkoitettua lisäpääomavaatimusta, on rajoitettava varojenjakoa 3 momentissa säädetyllä tavalla.	(kumotaan) Luottolaitoksen, joka ei täytä *3 §:n 2 momentissa* tarkoitettua lisäpääomavaatimusta, on rajoitettava varojenjakoa 3 momentissa säädetyllä tavalla.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
10 a §	10 a §
Varojenjaon rajoittaminen alitettaessa vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimus	*Varojenjaon rajoittaminen alitettaessa vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Luottolaitoksen, joka ei täytä 1 momentissa tarkoitettua vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimusta, on tehtävä varojenjaon enimmäismäärää koskeva laskelma ja toimitettava se Finanssivalvonnalle. Jos luottolaitos aikoo jakaa varoja 5 momentilla tarkoitetulla tavalla, luottolaitoksen on toimitettava laskelma Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin ennen varojenjakoa. Laskelmasta on tällöin ilmettävä tämän pykälän mukaisesti lasketun varojenjaon enimmäismäärä sekä luottolaitoksen ensisijaiset omat varat lajeittain, edellisen ja kuluvan tilikauden voitto tai tappio sekä suunniteltu varojen jaon määrä ja varojenjakotapa. Luottolaitoksilla, joihin sovelletaan 1 momentissa tarkoitettua vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimusta, on oltava järjestelyt sen varmistamiseksi, että 5 momentissa tarkoitettujen voitonjakokelpoisten määrä ja 3 momentissa säädetty varojenjaon rajoitus voidaan laskea tarkasti.
10 b §	10 b §
Omien varojen kartuttamissuunnitelma	*Omien varojen kartuttamissuunnitelma*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos Finanssivalvonta ei hyväksy omien varojen kartuttamissuunnitelmaa 3 momentissa säädetyllä tavalla, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä vähintään toiseen seuraavista toimenpiteistä:	Jos Finanssivalvonta ei hyväksy omien varojen kartuttamissuunnitelmaa 3 momentissa säädetyllä tavalla, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä vähintään toiseen seuraavista toimenpiteistä:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) rajoitettava luottolaitoksen varojenjakoa 11 luvun 10 §:n 14 kohdan mukaisesti.	2) rajoitettava luottolaitoksen varojenjakoa 11 luvun 10 §:n 14 kohdan *nojalla enemmän kuin, mitä tämän luvun 10 ja 10 a §:ssä säädetään siihen saakka, kunnes luottolaitoksen omien varojen määrä ylittää 1 §:ssä tarkoitetun omien varojen vähimmäismäärän*.

Voimassa oleva laki

11 luku

Luottolaitoksen valvonta

2 §

Valvojan arvio

Finanssivalvonnan on laadittava säännöllisesti arvio luottolaitokseen kohdistuvista riskeistä ja siitä, täyttääkö luottolaitos 9 ja 10 luvussa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyt vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa valvojan arviossa tulee ottaa huomioon ainakin:

1) luottolaitoksen tekemien kuormituskokeiden tulokset, jos luottolaitos käyttää sisäisiä malleja luottoriskin tai markkinariskin pääomavaatimuksen laskemiseen;

2) luottolaitoksen keskittymäriskit ja niiden hallinta, *vastapuoli*riskien maantieteellinen jakauma sekä mahdollisten hajautusvaikutusten käsittely vakavaraisuuden hallinnassa myös muilta osin kuin mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään suuria asiakasriskejä koskevista rajoituksista;

3) luottoriskin vähentämismenetelmien käytöstä aiheutuvan jäännösriskin hallintaa koskevien periaatteiden riittävyys;

4) arvopaperistetuista eristä johtuvien riskien kattamiseksi tarvittavien omien varojen vähimmäismäärän riittävyys sekä sellaisten järjestelyjen vaikutus, joiden nojalla luottolaitokselle on mahdollisesti jäänyt tällaisiin eriin kohdistuvaa välitöntä tai välillistä riskiä;

5) maksuvalmiusriskit ja niiden mittaamista ja hallintaa koskevien periaatteiden sekä rahoituksen jatkuvuussuunnitelman riittävyys sekä mahdollinen vaikutus rahoitusjärjestelmän vakauteen niissä ETA-valtioissa, joiden alueella luottolaitos toimii;

6) arvio siitä, onko kaupankäyntivarasto arvostettu riittävän varovasti, jotta luottolaitokselle ei aiheudu merkittäviä tappioita sen joutuessa nopeasti myymään tai

Ehdotus

11 luku

Luottolaitoksen valvonta

2 §

Valvojan arvio

Finanssivalvonnan on laadittava säännöllisesti arvio luottolaitokseen kohdistuvista riskeistä ja siitä, täyttääkö luottolaitos 9 ja 10 luvussa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyt vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa valvojan arviossa tulee ottaa huomioon ainakin:

1) luottolaitoksen tekemien *stressitestien* tulokset, jos luottolaitos käyttää sisäisiä malleja luottoriskin tai markkinariskin pääomavaatimuksen laskemiseen;

2) luottolaitoksen keskittymäriskit ja niiden hallinta, riskien maantieteellinen jakauma sekä mahdollisten hajautusvaikutusten käsittely vakavaraisuuden hallinnassa myös muilta osin kuin mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään suuria asiakasriskejä koskevista rajoituksista;

3) luottoriskin vähentämismenetelmien käytöstä aiheutuvan jäännösriskin hallintaa koskevien periaatteiden riittävyys;

4) arvopaperistetuista eristä johtuvien riskien kattamiseksi tarvittavien omien varojen vähimmäismäärän riittävyys sekä sellaisten järjestelyjen vaikutus, joiden nojalla luottolaitokselle on mahdollisesti jäänyt tällaisiin eriin kohdistuvaa välitöntä tai välillistä riskiä;

5) maksuvalmiusriskit ja niiden mittaamista ja hallintaa koskevien periaatteiden sekä rahoituksen jatkuvuussuunnitelman riittävyys sekä mahdollinen vaikutus rahoitusjärjestelmän vakauteen niissä ETA-valtioissa, joiden alueella luottolaitos toimii;

6) arvio siitä, onko kaupankäyntivarasto arvostettu riittävän varovasti, jotta luottolaitokselle ei aiheudu merkittäviä tappioita sen joutuessa nopeasti myymään tai suojaamaan kaupankäyntivarastoon kuuluvia eriä;

Voimassa oleva laki

suojaamaan kaupankäyntivarastoon kuuluvia eriä;

7) arvio riskistä, joka aiheutuu riittämättömästä omavaraisuudesta tätä kuvaavien mittareiden sekä omavaraisuutta koskevien riskien hallintaan liittyvien järjestelyiden ja strategioiden perusteella määritettynä;

8) luottolaitoksen liiketoimintamalli;

9) luottolaitoksen hallintoa koskevat periaatteet ja hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan edellytykset suoriutua tehtävistään;

10) luottolaitokseen kohdistuva rahoitustaseen korkoriski.

11) EU:n DORA-asetuksen IV luvun mukaisen digitaalisen häiriönsietokyvyn testauksen paljastamat riskit.

Valvojan arvion laajuudessa ja arviointitiheydessä on otettava huomioon luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus sekä merkittävyys rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta. Arviointi on kuitenkin tehtävä vähintään vuosittain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista luottolaitoksista. Finanssivalvonta voi mukauttaa edellä 2 momentissa säädettyjä arviointikriteerejä ottaen huomioon luottolaitoksen riskiprofiili. Mukauttamista on sovellettava yhdenmukaisesti riskiprofiililtaan samankaltaisiin luottolaitoksiin. Finanssivalvonnan on ilmoitettava arviointikriteereistä poikkeamisesta Euroopan pankkiviranomaiselle luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4 a kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

Finanssivalvonnan on valvojan arvion perusteella ryhdyttävä tarvittaessa 6, 6 d tai 10 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin, taikka edellytettävä luottolaitosta muuttamaan rahoitustaseen korkoriskin arvioimiseen käytettyjä olettamia Finanssivalvonnan vaatimalla tavalla. Finanssivalvonnalla on velvollisuus ryhtyä näihin toimenpiteisiin, jos:

1) 9 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahoitustaseen pääoman arvonalentuma on yli 15 prosenttia luottolaitoksen ensisijaisesta

Ehdotus

7) arvio riskistä, joka aiheutuu riittämättömästä omavaraisuudesta tätä kuvaavien mittareiden sekä omavaraisuutta koskevien riskien hallintaan liittyvien järjestelyiden ja strategioiden perusteella määritettynä;

8) luottolaitoksen liiketoimintamalli;

9) luottolaitoksen hallintoa koskevat periaatteet ja hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan edellytykset suoriutua tehtävistään;

10) luottolaitokseen kohdistuva rahoitustaseen korkoriski;

11) EU:n DORA-asetuksen IV luvu*ssa tarkoitetun* digitaalisen häiriönsietokyvyn testauksen paljastamat riskit;

12) ESG-tekijöiden osalta:

a) se, missä määrin luottolaitos on ottanut käyttöön asianmukaiset toimintaperiaatteet ja operatiiviset toimet, jotka liittyvät 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa suunnitelmissa asetettuihin määrällisiin tavoitteisiin ja välitavoitteisiin;

b) arvio luottolaitoksen hallinto- ja riskinhallintaprosesseista, joilla käsitellään 9 luvun 17 a §:ssä tarkoitettuja ESG-riskejä, suhteuttaen ne luottolaitoksen 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa suunnitelmissa asetettuihin tavoitteisiin;

c) arvio luottolaitoksen altistumisista ESG-riskeille siten, että niissä on myös arvioitu altistumista 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitettujen suunnitelmien perusteella;

d) arvio 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuista suunnitelmista ja suunnitelmien tehokkuudesta;

e) arvio luottolaitoksen edistymisestä sellaisten ESG-riskien käsittelyssä, joita aiheutuu mukautumisesta ilmastoneutraaliutta koskevaan tavoitteeseen sekä muihin Euroopan unionin sääntelytavoitteisiin, jotka koskevat ESG-tekijöitä;

13) arvio luottolaitoksen hallinto- ja riskinhallintaprosesseista kryptovaroihin liittyvien vastuiden ja kryptovarapalvelujen tarjoamisen osalta siten, että arvio sisältää myös tarkastelun luottolaitosten toimintaperiaatteista ja menettelytavoista,

Voimassa oleva laki

pääomasta ja alentuma johtuu odottamattomasta korkojen muutoksesta; tai

2) 9 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitetut nettokorkotuotot laskevat jyrkästi odottamattoman korkojen muutoksen vuoksi.

Finanssivalvonta voi jättää ryhtymättä 4 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin rahoitustaseen korkoriskien perusteella, jos se katsoo, että rahoitustaseeseen liittyvien riskien hallinta on riittävällä tasolla eikä rahoitustaseen korkoriski ole liiallinen.

Edellä 4 momentin 1 *ja* 2 kohtien arvioimisessa on käytettävä Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa säädettyjä kriteerejä.

Ehdotus

joilla riskejä tunnistetaan, sekä 9 luvun 10 §:n 4 momentissa ja 14 §:n 5 momentissa tarkoitettujen etukäteisarviointien tulosten riittävyydestä.

Edellä 2 momentin 12 kohdan mukaisia arvioita tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon luottolaitosten liiketoimintamallit, kun se määrittää luottolaitosten prosessien ja vastuiden riittävyyttä.

2 a §

Valvojan arvion oikeasuhtaisuus

Edellä 2 §:ssä tarkoitettu valvojan arvio on tehtävä suhteellisuusperiaatetta noudattaen niiden kriteerien perusteella, jotka Finanssivalvonta on julkaissut 12 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti ja arvion laajuudessa ja arviointitiheydessä on otettava huomioon luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimutkaisuus sekä merkittävyys rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta. Finanssivalvonta voi erityisesti tarkastella, täyttyvätkö kaikki seuraavat edellytykset:

1) luottolaitos ei ole EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 133 alakohdassa tarkoitettu maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos, EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 134 alakohdassa tarkoitettu EU:n ulkopuolinen maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos taikka 136 alakohdassa tarkoitettu yhteisö;

2) luottolaitos ei ole 10 luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu muu rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos;

3) luottolaitos on osa konsernia, jossa emoyrityksenä toimiva laitos ja suurin osa

tytäryrityksenä toimivista laitoksista ovat yhteydessä toisiinsa kirjanpitolain 6 luvussa tarkoitetun konsernitilinpäätöksen perusteella, taikka laitos kuuluu talletuspankkien yhteenliittymään; ja

4) 3 kohdassa tarkoitetut tytäryritykset täyttävät seuraavat edellytykset:

a) tytäryritykset katsotaan tai valtaosa niistä katsotaan keskinäisiksi yhtiöiksi, osuuskunniksi tai säästöpankeiksi EU:n vakavaraisuusasetuksen 27 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti ja laissa asetetaan yläraja tai rajoitus niiden voitonjaon enimmäismäärälle; ja

b) tytäryritysten kokonaisvarat yksittäisinä yrityksinä tai alakonsolidointiryhmän tasolla ovat enintään 30 miljardia euroa.

Edellä 2 §:ssä tarkoitettu valvojan arviointi on kuitenkin tehtävä vähintään vuosittain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista luottolaitoksista. Finanssivalvonta voi mukauttaa 2 §:n 2 momentissa säädettyjä arviointikriteerejä ottaen huomioon luottolaitoksen riskiprofiili. Mukauttamista on sovellettava yhdenmukaisesti riskiprofiililtaan samankaltaisiin luottolaitoksiin. Finanssivalvonnan on ilmoitettava arviointikriteereistä poikkeamisesta Euroopan pankkiviranomaiselle luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4 a kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

2 b §

Valvojan arvioon perustuvat toimenpiteet

Finanssivalvonnan on 2 §:ssä tarkoitetun valvojan arvion perusteella ryhdyttävä tarvittaessa 6, 6 d tai 10 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin, taikka edellytettävä luottolaitosta muuttamaan rahoitustaseen korkoriskin arvioimiseen käytettyjä olettamia Finanssivalvonnan vaatimalla tavalla. Finanssivalvonnalla on velvollisuus ryhtyä näihin toimenpiteisiin, jos:

1) 9 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahoitustaseen pääoman arvonalentuma on yli 15 prosenttia luottolaitoksen ensisijaisesta

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	pääomasta ja alentuma johtuu odottamattomasta korkojen muutoksesta; tai *2) 9 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitetut nettokorkotuotot laskevat jyrkästi odottamattoman korkojen muutoksen vuoksi.* *Finanssivalvonta voi jättää ryhtymättä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin rahoitustaseen korkoriskien perusteella, jos se katsoo, että rahoitustaseeseen liittyvien riskien hallinta on riittävällä tasolla eikä rahoitustaseen korkoriski ole liiallinen.* *Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohtien arvioimisesta säädetään lisäksi Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.*
3 §	3 §
Valvontaohjelma	*Valvontaohjelma*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonnan on sisällytettävä 1 momentissa tarkoitettuun suunnitelmaan luottolaitokset, joissa kuormituskokeet tai 2 §:ssä tarkoitettu valvojan arvio ovat paljastaneet merkittäviä uhkia luottolaitoksen toiminnan jatkuvuudelle tai joissa on rikottu lakia, sekä muut luottolaitokset, jotka Finanssivalvonta katsoo tarpeelliseksi sisällyttää suunnitelmaan.	Finanssivalvonnan on sisällytettävä 1 momentissa tarkoitettuun *ohjelmaan:* *1)* luottolaitokset, joissa *stressitestit* tai 2 §:ssä tarkoitettu valvojan arvio ovat paljastaneet merkittäviä uhkia luottolaitoksen toiminnan jatkuvuudelle tai joissa on rikottu lakia*;* *2) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet;* sekä *3)* muut *kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetut* luottolaitokset, jotka Finanssivalvonta katsoo tarpeelliseksi sisällyttää *ohjelmaan*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4 §	4 §
Kuormituskokeet	***Stressitestit***
Finanssivalvonnan on tarvittaessa suoritettava luottolaitoksessa kuormituskokeita 2 §:ssä tarkoitetun arvion laatimisen tueksi.	Finanssivalvonnan on tarvittaessa suoritettava luottolaitoksessa *stressitestejä* 2 §:ssä tarkoitetun arvion *valvojan* laatimisen tueksi. *Luottolaitoksen ja kolmansien osapuolten, jotka toimivat luottolaitoksen konsultointitehtävissä, on stressitestien yhteydessä pidättäydyttävä toimista, jotka voivat haitata stressitestiä. Näihin toimiin kuuluvat ainakin vertailuanalyysi,*

keskinäinen tietojenvaihto, yhteistä käyttäytymistä koskevien sopimusten tekeminen ja stressitesteissä esittämien tietojen optimointi.

4 a §

ESG-riskeihin liittyvien käytäntöjen valvonta

Finanssivalvonnan on arvioitava ja seurattava:

1) luottolaitosten ESG-tekijöihin liittyvien strategioiden sekä ESG-riskien hallintaan liittyvien käytäntöjen kehitystä;

2) luottolaitosten 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuja suunnitelmia ja niihin sisältyviä määrällisiä tavoitteita ja prosesseja.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa arviossa on otettava huomioon luottolaitosten kestävyyteen liittyvä tuotetarjonta, niiden siirtymärahoituspolitiikka, lainojen myöntämisperiaatteet sekä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät tavoitteet ja rajoitukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun arvion toteuttamiseksi Finanssivalvonta voi tehdä yhteistyötä ilmastonmuutoksesta ja ympäristövalvonnasta vastaavien viranomaisten tai muiden julkisten elinten kanssa.

4 b §

Keskittymäriskeihin liittyvien käytäntöjen valvonta

Finanssivalvonnan on arvioitava ja seurattava:

1) luottolaitosten keskittymäriskiin liittyvien käytäntöjen kehitystä;

2) luottolaitosten 9 luvun 3 b §:ssä tarkoitettuja suunnitelmia ja niihin sisältyviä määrällisiä tavoitteita;

3) luottolaitoksen edistymistä niiden liiketoimintamallien mukauttamisessa markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyihin vaatimuksiin.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 §	5 §
Sisäisten menetelmien käytön jatkuva valvonta	*Sisäisten menetelmien käytön jatkuva valvonta*
Finanssivalvonnan on säännöllisesti ja vähintään kolmen vuoden välein tarkastettava, että luottolaitos, joka on saanut EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan sisäisten menetelmien käyttöön riskipainotettujen erien määrän tai omien varojen vähimmäismäärän laskemisessa, täyttää luvan myöntämisen edellytykset ja että menetelmät ovat muutenkin riittävät ja ajanmukaiset, ottaen erityisesti huomioon mahdolliset muutokset luottolaitoksen toiminnassa sekä sisäisten menetelmien soveltamisesta 3 momentissa tarkoitettuun viiteportfolioon saatujen tulosten poikkeama muiden luottolaitosten vastaavista tuloksista.	Finanssivalvonnan on säännöllisesti ja vähintään kolmen vuoden välein tarkastettava, että luottolaitos, joka on saanut EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan sisäisten menetelmien käyttöön riskipainotettujen erien määrän tai omien varojen vähimmäismäärän laskemisessa, täyttää luvan myöntämisen edellytykset ja että menetelmät ovat muutenkin riittävät ja ajanmukaiset, ottaen erityisesti huomioon mahdolliset muutokset luottolaitoksen toiminnassa. *Finanssivalvonnan on erityisesti tarkasteltava ja arvioitava sitä, soveltavatko laitokset kehittyneitä ja ajan tasalla olevia tekniikoita ja käytäntöjä näissä menetelmissään.*
Jos tässä pykälässä tarkoitetut sisäiset menetelmät eivät täytä EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimuksia, eivät riittävästi kata luottolaitoksen riskejä tai 3 momentin mukaisesti laskettu pääomavaatimus poikkeaa perusteettomasti merkittävällä tavalla muiden luottolaitosten vastaavalla tavalla lasketuista pääomavaatimuksista, Finanssivalvonta voi vaatia luottolaitosta tekemään menetelmiin tarvittavat muutokset tai peruuttaa myöntämänsä luvan, jos luottolaitos ei ole Finanssivalvonnan asettamassa määräajassa tehnyt menetelmiin tarvittavia muutoksia. Finanssivalvonnan on soveltaessaan tätä pykälää otettava huomioon Euroopan pankkiviranomaisen tekemät selvitykset, jotka koskevat sisäisten menetelmien käytön yhtenäistämistä, sekä sisäisten menetelmien käytölle asetetut tavoitteet.	*Edellä 1 momentissa tarkoitetun luottolaitoksen on vähintään vuosittain laskettava luottolaitoksen käyttämän sisäisen menetelmän mukainen pääomavaatimus Euroopan pankkiviranomaisen määrittelemälle viiteportfoliolle ja ilmoitettava tuloksista 9 luvun 23 §:n mukaisesti. Finanssivalvonnan on seurattava mainitussa pykälässä tarkoitettujen tietojen perusteella riskipainotettujen vastuuerien tai omien varojen vaatimusten vaihtelua sekä arvioitava sisäisten menetelmien laatua. Arvioinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota menetelmiin;*
Edellä 1 momentissa tarkoitetun luottolaitoksen on vähintään vuosittain laskettava luottolaitoksen käyttämän sisäisen	*1) jotka osoittavat omien varojen vaatimuksissa merkittäviä eroja saman vastuun kohdalla;*
	2) joiden osalta on erityisen suurta tai pientä vaihtelevuutta; ja
	3) joiden osalta omien varojen vaatimukset on arvioitu merkittävällä ja järjestelmällisellä tavalla liian pieniksi.

Voimassa oleva laki

menetelmän mukainen pääomavaatimus Euroopan pankkiviranomaisen määrittelemälle viiteportfoliolle. Tämän pykälän mukaisten laskelmien tulokset ja laskelmissa noudatetut menetelmät on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ja Euroopan pankkiviranomaiselle niiden määräämällä tavalla.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta operatiivisen riskin kattamiseksi vaadittavan omien varojen vähimmäismäärän laskemiseen.

Ehdotus

Jos Finanssivalvonta havaitsee olennaisia puutteita siinä, miten laitos mittaa riskejä sisäisillä menetelmällään, Finanssivalvonnan on huolehdittava, että luottolaitos korjaa puutteet, tai toteutettava asianmukaiset toimenpiteet puutteiden vaikutusten vähentämiseksi.

Jos 2 momentissa tarkoitetun laskennan tulos Euroopan pankkiviranomaisen määrittelemälle viiteportfoliolle poikkeaa merkittävästi muiden luottolaitosten vastaavista tuloksista tai jos menetelmien erot johtavat useisiin erilaisiin tuloksiin, Finanssivalvonnan on selvitettävä syyt tuloksille ja toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, jos on selvää, että luottolaitoksen menetelmä johtaa vaatimusten arvioimiseen liian pieneksi. Asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava siten, että otetaan huomioon sisäisten menetelmien käytön yleiset tavoitteet ja että toimenpiteet eivät johda yhdenmukaistettujen menetelmien käyttämiseen, luo vääriä kannustimia taikka aiheuta markkinoiden laumakäyttäytymistä.

Jos tässä pykälässä tarkoitetut sisäiset menetelmät eivät täytä menetelmän soveltamista koskevia EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimuksia, Finanssivalvonnan on vaadittava luottolaitosta osoittamaan, että noudattamatta jättämisen vaikutus on vähäinen tai esittämään suunnitelma vaatimusten noudattamisesta ja määräaika, mihin mennessä suunnitelma toteutetaan. Finanssivalvonnan on vaadittava parannuksia suunnitelmaan, jos vaatimusten noudattaminen on sen perusteella epätodennäköistä tai jos määräaika ei ole asianmukainen. Jos luottolaitos ei täytä vaatimuksia suunnitelman määräajan jälkeen tai on todennäköistä, että se ei täytä vaatimuksia määräaikaan mennessä eikä luottolaitos ole osoittanut noudattamatta jättämisen olevan vähäinen, Finanssivalvonnan on peruttava lupa tai rajoitettava lupa koskemaan ainoastaan sellaista laskentaa, jossa vaatimuksia noudatetaan tai on mahdollista noudattaa asianmukaisesti asetettuun määräaikaan

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	mennessä. *Jos luottolaitoksen kaupankäyntiyksikkö käyttää sisäisiä menetelmiä markkinariskin laskentaan ja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen toteutumatestauksen tai voiton ja tappion kohdistamistestin tulosten perusteella mallit eivät ole riittävän täsmällisiä, Finanssivalvonnan on tarkasteltava myöntämänsä luvan edellytyksiä tai vaadittava luottolaitosta tekemään asianmukaiset toimenpiteet mallien parantamiseksi.*
5 a §	5 a §
Varhaisen puuttumisen yleiset edellytykset	*Varhaisen puuttumisen yleiset edellytykset*
Finanssivalvonta voi 6, 9, 10 ja 10 a §:ssä säädetyin edellytyksin ryhtyä mainittujen pykälien mukaisiin valvontatoimiin, jos:	Finanssivalvon*nan on vaadittava luottolaitoksia toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet ja se* voi 6, 9, 10 ja 10 a §:ssä säädetyin edellytyksin ryhtyä mainittujen pykälien mukaisiin valvontatoimiin, jos:
1) Finanssivalvonnalla on 4 §:n mukaisen kuormituskokeen perusteella tai muuten painavia syitä olettaa, että luottolaitos ei seuraavan kahdentoista kuukauden aikana todennäköisesti kykene täyttämään toimilupaedellytyksiä tai suoriutumaan velvoitteistaan; tai	1) Finanssivalvonnalla on 4 §:n mukaisen *stressitestin* perusteella tai muuten painavia syitä olettaa, että luottolaitos ei seuraavan kahdentoista kuukauden aikana todennäköisesti kykene täyttämään toimilupaedellytyksiä tai suoriutumaan velvoitteistaan; tai
2) luottolaitos tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys muuten rikkoo tässä laissa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädettyjä velvollisuuksiaan.	2) luottolaitos tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys muuten rikkoo tässä laissa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädettyjä velvollisuuksiaan.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
5 b §	5 b §
Rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen epäily tai kohonnut riski	*Rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen epäily tai kohonnut riski*
Jos Finanssivalvonnalla on valvojan arvion pohjalta perusteltua syytä epäillä, että luottolaitoksessa on tapahtunut tai yritetty rahanpesua tai terrorismin rahoittamista tai että luottolaitokseen kohdistuu kohonnut tällainen riski, Finanssivalvonnan on tehtävä tätä koskeva ilmoitus Euroopan pankkiviranomaiselle. Kohonneesta	Jos Finanssivalvonnalla on valvojan arvion pohjalta perusteltua syytä epäillä, että luottolaitoksessa on tapahtunut tai yritetty rahanpesua tai terrorismin rahoittamista tai että luottolaitokseen kohdistuu kohonnut tällainen riski, Finanssivalvonnan on *välittömästi* tehtävä tätä koskeva ilmoitus Euroopan pankkiviranomaiselle.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskistä on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle myös riskiarvio.	Kohonneesta rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskistä on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle myös riskiarvio *välittömästi tällaisen arvion tekemisestä*.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
6 a §	6 a §
Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamisen edellytykset	*Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamisen edellytykset*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Finanssivalvonnan on asetettava muun kuin ylivelkaantumisriskin perusteella asetettu harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus tasolle, joka vastaa Finanssivalvonnan 1 momentin perusteella riittäväksi arvioiman omien varojen määrän ja EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannessa ja neljännessä osassa ja yleisestä arvopaperistamista koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402 2 luvussa säädettyjen omien varojen vaatimusten erotusta. *Finanssivalvonnan on asetettava sellaisen ylivelkaantumisriskin, jota ei ole riittävästi katettu EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti, perusteella asetettu harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus tasolle, joka vastaa Finanssivalvonnan tämän pykälän 1 momentin perusteella riittäväksi arvioiman omien varojen määrän ja EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannessa ja seitsemännessä osassa säädettyjen omien varojen vaatimusten erotusta.* *Harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta ei saa asettaa sellaisten riskien kattamiseksi, jotka on jo katettu soveltamalla kokonaisriskipainolattiaa.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 c §	6 c §
Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen kattaminen	*Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen kattaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen määrä, joka on asetettu muiden riskien kuin ylivelkaantumisriskin kattamiseksi, ei saa kasvaa sen seurauksena, että kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi. *Jos kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi, Finanssivalvonnan on viipymättä ja joka tapauksessa viimeistään seuraavan valvojan arvion päättymispäivänä tarkasteltava sen asettamaa harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta ja poistettava vaatimuksesta kaikki ne osat, jotka laskettaisiin kahteen kertaan sellaisiksi riskeiksi, jotka jo kokonaan katetaan sillä, että laitos on sidottu kokonaisriskipainolattiaan. Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen määrä voi poiketen 4 momentissa säädetystä kasvaa kokonaisriskipainolattian myötä, jos Finanssivalvonta on suorittanut tarkastelun ja poistanut ne osat, jotka on laskettu kahteen kertaan riskeiksi.*
6 d §	6 d §
Ohjeellinen lisäpääoma	*Ohjeellinen lisäpääoma*
Arvioituaan 9 luvun 1 §:n mukaisesti luottolaitoksen sisäisen pääoman riittävyyttä Finanssivalvonnan on tarvittaessa annettava luottolaitokselle suositus omien varojen tarpeeksi, joka ylittää tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa asetetut pääomavaatimukset (*ohjeellinen lisäpääoma*).	*Finanssivalvonnan on säännöllisesti arvioitava luottolaitoksen* 9 luvun 1 §:n mukaisesti *asetetun* sisäisen pääoman riittävyyttä *ja tämän luvun 4 §:ssä tarkoitettujen luottolaitoksen stressitestien tuloksia osana 2 §:ssä tarkoitettua valvojan arviota ja 5 §:ssä tarkoitettua sisäisten menetelmien käytön jatkuvaa valvontaa. Näiden arvioiden perusteella* Finanssivalvonnan on tarvittaessa annettava luottolaitokselle suositus omien varojen tarpeeksi, joka ylittää tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa asetetut pääomavaatimukset (*ohjeellinen lisäpääoma*).
— — — — — — — — — — — — — — —	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	— — — — — — — — — — — — — — —
	Jos kokonaisriskipainolattia tulee luottolaitosta sitovaksi, Finanssivalvonta voi tarkistaa ohjeellisen lisäpääoman tason ja varmistaa, että sen mitoitus on edelleen asianmukainen.
10 §	10 §
Finanssivalvonnan muu erityinen toimivalta vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden valvonnassa	*Finanssivalvonnan muu erityinen toimivalta vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden valvonnassa*
Jos luottolaitoksen omien varojen tai maksuvalmiuden riittävyyttä suhteessa kokonaisriskiin ei voida muulla tarkoituksenmukaisella tavalla varmistaa, Finanssivalvonta voi sen lisäksi, mitä 6, 6 d, 8 ja 9 §:ssä ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään:	Jos *2 §:ssä tarkoitetun valvojan arvion, 5 §:ssä tarkoitetun sisäisten menetelmien käytön jatkuvan valvonnan, 5 a §:ssä tarkoitetun varhaisen puuttumisen, EU:n vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnan tai 8 a luvun 4 §:n 4 momentissa tarkoitetun päätöksen perusteella Finanssivalvonta katsoo tarkoituksenmukaiseksi, se* voi sen lisäksi, mitä 6, 6 d, 8 ja 9 §:ssä ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) vaatia luottolaitosta toimittamaan säännöllisesti EU:n vakavaraisuusasetuksessa ja tässä laissa tarkoitettuja tietoja luottolaitoksen taloudellisesta asemasta laajemmin ja useammin kuin niissä vaaditaan, mutta ei kuitenkaan siltä osin kuin luottolaitos on jo muutoin velvollinen toimittamaan samat tiedot;	2) vaatia luottolaitosta toimittamaan säännöllisesti EU:n vakavaraisuusasetuksessa ja tässä laissa tarkoitettuja tietoja luottolaitoksen taloudellisesta asemasta laajemmin ja useammin kuin niissä vaaditaan, mutta ei kuitenkaan, *jos luottolaitos on jo muutoin velvollinen toimittamaan samat tiedot tai jos luottolaitos on jo toimittanut tiedot taikka Finanssivalvonta voi tuottaa tiedossaan olevien tietojen perusteella tarvitsemansa lisätiedot riittävän luotettavasti ja laadukkaasti*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
13) velvoittaa luottolaitos soveltamaan erityistä taseen varojen käsittelyä omien varojen vaatimusten osalta;	13) velvoittaa luottolaitos soveltamaan erityistä *varauksia koskevaa politiikkaa tai* taseen varojen käsittelyä omien varojen vaatimusten osalta;
14) edellyttää luottolaitoksen vahvistavan omia varojaan rajoittamalla varojenjakoa.	14) edellyttää*, että luottolaitos vahvistaa* luottolaitoksen vahvistamaan omia varojaan *pidättäytymällä kokonaan tai osittain varojenjaosta tai koronmaksusta ensisijaiseen lisäpääomaan luettaville rahoitusvälineille*;
	15) rajoittaa tai supistaa luottolaitoksen liiketoimintaa, mukaan lukien talletusten

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	vastaanottamisen osalta, toimintoja tai verkostoa tai kehottaa sitä lopettamaan sellainen toiminta, josta aiheutuu liian suuria riskejä luottolaitoksen vakaudelle;
	16) vaatia luottolaitosta vähentämään riskejä, jotka aiheutuvat lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ESG-tekijöistä, mukauttamalla niiden liiketoimintastrategioita, hallintoa ja, mitä varten voitaisiin luottolaitosta vaatia vahvistamaan 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuihin suunnitelmiin sisältyviä tavoitteita, toimenpiteitä ja toimia;
	17) vaatia luottolaitosta suorittamaan stressitestejä tai eri toteutumavaihtoehtoja koskevia arvioita arvioidakseen riskejä, jotka aiheutuvat kryptovaroihin liittyvistä vastuista ja kryptovarapalvelujen tarjoamisesta;
	18) vaatia luottolaitoksia vähentämään keskusvastapuoleen liittyviä vastuitaan tai järjestämään vastuitaan uudelleen määritystileillään markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklan mukaisesti, jos Finanssivalvonta katsoo, että kyseiseen keskusvastapuoleen liittyvistä vastuista aiheutuu liiallinen keskittymäriski.
Mitä tässä pykälässä säädetään luottolaitoksen taloudelliselle asemalle sekä sitä koskevien tietojen ilmoittamiselle ja julkistamiselle asetetuista vaatimuksista, sovelletaan myös luottolaitoksen konsolidoidulle taloudelliselle asemalle sekä sitä koskevien tietojen ilmoittamiselle ja julkistamiselle asetettuihin vaatimuksiin.	*Finanssivalvonta voi lisäksi:*
	1) asettaa muille kuin pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille määräajat, joiden kuluessa niiden on toimitettava tiedot Euroopan pankkiviranomaiselle tietojen julkaisemista varten Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla;
	2) vaatia luottolaitoksia käyttämään erityisiä tiedotusvälineitä ja muita julkaisupaikkoja kuin Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustoa tietojen keskitettyyn julkaisemiseen tai laitosten tilinpäätösten julkaisemiseen.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Edellä 1 momentin 14 kohdassa tarkoitettuun velvoitteeseen perustuvaa pidättymistä varojenjaosta tai koron maksamisesta rahoitusvälineelle ei pidetä luottolaitoksen sopimusrikkomuksena.

Voimassa oleva laki

13 §

Valvonta-arvioita koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä

Jos Finanssivalvonta vastaa sellaisen luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta, jonka konsolidointiryhmään kuuluu yksi tai useampi ulkomainen ETA-luottolaitos, Finanssivalvonnan on pyrittävä yhdessä tällaisen ulkomaisen ETA-luottolaitoksen kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa saamaan aikaan yhteisymmärrys 2, 3, 6, 6 d ja 9 §:n soveltamisesta luottolaitoksen konsolidoidun vakavaraisuuden hallintaan. Finanssivalvonnan on pyydettävä asiasta lausunto Euroopan pankkiviranomaiselta, jos joku tässä momentissa tarkoitetuista viranomaisista sitä pyytää.

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu arvio tai päätös on tehtävä vuosittain uudelleen noudattaen, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, taikka erityisestä syystä useamminkin, jos edellä tässä pykälässä tarkoitettu ulkomainen ETA-valvontaviranomainen sitä pyytää.

Ehdotus

13 §

Valvonta-arvioita koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä

Jos Finanssivalvonta vastaa sellaisen luottolaitoksen konsolido*intiryhmän* valvonnasta, jonka konsolidointiryhmään kuuluu yksi tai useampi ulkomainen ETA-luottolaitos, Finanssivalvonnan on pyrittävä yhdessä tällaisen ulkomaisen ETA-luottolaitoksen kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa saamaan aikaan yhteisymmärrys tämän luvun 2, 3, 6, 6 d ja 9 §:n *sekä 9 luvun 1 ja 17 §:n* soveltamisesta luottolaitoksen konsolidoidun vakavaraisuuden hallintaan. *Yhteisymmärryksen saavuttamista koskevassa menettelyssä on tarkasteltava valvontaviranomaisten tekemiä arvioita konsolidointiryhmään kuuluvista luottolaitoksista tässä momentissa tarkoitettuja säännöksiä vastaavien säännösten soveltamisesta.* Finanssivalvonnan on pyydettävä asiasta lausunto Euroopan pankkiviranomaiselta, jos joku tässä momentissa tarkoitetuista viranomaisista sitä pyytää.

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu arvio tai päätös on tehtävä vuosittain uudelleen noudattaen, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, taikka erityisestä syystä useamminkin, jos edellä tässä pykälässä tarkoitettu ulkomainen ETA-valvontaviranomainen sitä pyytää *harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen, ohjeellista lisäpääomaa koskevan suosituksen tai maksuvalmiusvaatimuksen lisävaatimuksen määrittämiseksi. Tässä momentissa tarkoitetun pyynnön on oltava kirjallinen ja siitä on ilmettävä pyyntöön liittyvät perustelut. Kirjallisen pyynnön perusteella määritetty harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus, ohjeellista lisäpääomaa koskeva suositus ja maksuvalmiusvaatimuksen lisävaatimus voidaan määrittää tästä pykälästä poiketen kahdenvälisesti pyynnön esittäneen*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan kesken sen toimiessa konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana viranomaisena. Finanssivalvonnan on toimitettava päätös tiedoksi tässä pykälässä tarkoitetuille ETA-valvontaviranomaisille ja konsolidointiryhmän emoyhteisölle.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
17 luku	17 luku
Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen perustaminen ja edustuston avaaminen Suomeen	**Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen perustaminen ja edustuston avaaminen Suomeen**
	1 §
	Soveltamisala
	Mitä tässä luvussa säädetään kolmannen maan luottolaitoksesta ja sen sivuliikkeestä, sovelletaan myös: *1) yritykseen, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka tarkoituksena on harjoittaa 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa;* *2) yritykseen, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka tarkoituksena on harjoittaa 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua toimintaa ja jota voitaisiin pitää luottolaitoksena, jos se olisi perustettu Euroopan unionissa;* *3) yritykseen, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka tarkoituksena on harjoittaa 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua toimintaa ja joka voisi täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa säädetyt edellytykset, jos se olisi perustettu Euroopan unionissa.* *Mitä tässä luvussa säädetään ei kuitenkaan sovelleta, jos kolmanteen maahan perustettu yritys tarjoaa rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU, jäljempänä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi, liitteen I osassa A lueteltuja toimintoja ja*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	palveluja tai mitä tahansa oheispalveluja, joiden tarkoituksena on tarjota mainitun direktiivin mukaisia palveluja.
	2 §
	Määritelmät
	Pääyrityksellä tarkoitetaan tässä luvussa yritystä, jonka sääntömääräinen kotipaikka on kolmannessa maassa ja joka on perustanut Suomeen kolmannen maan sivuliikkeen, sekä konsernin emoyhteisöä ja alakonsernien emoyhteisöinä toimivaa väliyhtiötä.
1 §	*3* §
Sivuliikkeen perustaminen	*Sivuliikkeen perustaminen*
Kolmannen maan luottolaitos voi Suomeen perustetusta sivuliikkeestä tarjota sellaisia 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja palveluja, jotka sisältyvät sivuliikkeelle 2 §:n mukaisesti myönnettyyn toimilupaan.	*Kolmannen maan luottolaitoksen on perustettava sivuliike Suomeen, jos se harjoittaa seuraavanlaista toimintaa Suomessa:* *1) talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottaminen;* *2) luotonanto, kuten kulutusluotot, kiinnitysluotot, myyntilaskujen rahoitus takautumisoikeuksin ja ilman takautumisoikeutta, kauppatapahtumien rahoitus;* *3) takaukset ja sitoumukset.*
Kolmannen maan luottolaitoksella voi lisäksi olla Suomessa edustusto.	Kolmannen maan luottolaitoksella voi lisäksi olla Suomessa edustusto.
1 a §	
Poikkeus sivuliikkeen toimilupavaatimuksesta	
Kolmannen maan luottolaitos voi sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyin edellytyksin tarjota Suomessa sivuliikettä perustamatta sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluita.	

Voimassa oleva laki

2 §

Sivuliikkeen toimiluvan hakeminen

Kolmannen maan luottolaitoksen, joka aikoo harjoittaa Suomessa luottolaitostoimintaa, on haettava Finanssivalvonnalta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Hakemuksesta on pyydettävä lausunto Suomen Pankilta sekä talletussuojarahastolta, jos luottolaitos vastaanottaa talletuksia, ja sijoittajien korvausrahastolta, jos luottolaitos tarjoaa sijoituspalveluja.

Hakemukseen on liitettävä tarpeelliset selvitykset luottolaitoksen:

1) omistuksesta;
2) johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta;
3) hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta;
4) riskien hallinnasta;
5) vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta ja niiden hallinnasta;
6) kotimaan lainsäädännöstä ja finanssivalvonnasta.

Hakemukseen on liitettävä lisäksi tarpeelliset selvitykset sivuliikkeen hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, asiakkaiden tunnistamiseksi ja rahanpesun ja terrorismin ehkäisemiseksi noudatetuista menettelytavoista, sivuliikkeen johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta sekä sivuliikkeen käytössä Suomessa olevista varoista.

Säännöksiä hakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella.

Ehdotus

4 §

Sivuliikkeen toimilupa

Kolmannen maan *luottolaitos ei saa harjoittaa* Suomessa luottolaitostoimintaa *ilman tässä pykälässä tarkoitettua toimilupaa. Kolmannen maan luottolaitoksen on haettava* Finanssivalvonnalta toimilupa*, jotta se voi perustaa sivuliikkeen 3 §:n mukaisesti Suomeen*.

Hakemuksesta on pyydettävä lausunto Suomen Pankilta sekä *Rahoitusvakausvirastolta*, jos *sivuliikkeen on määrä* vastaanottaa talletuksia, ja sijoittajien korvausrahastolta, jos *sivuliikkeen on määrä* tarjo*ta* sijoituspalveluja.

Hakemukseen on liitettävä *tiedot 6 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisestä sekä* tarpeelliset selvitykset luottolaitoksen:

1) omistuksesta;
2) johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta;
3) hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta;
4) riskien hallinnasta;
5) vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta ja niiden hallinnasta;
6) kotimaan lainsäädännöstä ja finanssivalvonnasta.

Hakemukseen on liitettävä lisäksi tarpeelliset selvitykset sivuliikkeen hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, asiakkaiden tunnistamiseksi ja rahanpesun ja terrorismin ehkäisemiseksi noudatetuista menettelytavoista, sivuliikkeen johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta sekä sivuliikkeen käytössä Suomessa olevista varoista.

Tarkempia säännöksiä *toimilupahakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja* hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

5 §

Poikkeukset sivuliikkeen perustamisvaatimuksesta

Poiketen siitä, mitä edellä säädetään velvollisuudesta perustaa sivuliike ja hakea sivuliikkeen toimilupa, kolmannen maan luottolaitos saa tarjota sivuliikettä perustamatta 3 §:n 1 momentin mukaista palvelua Euroopan unioniin sijoittautuneelle tai Euroopan unionissa sijaitsevalle asiakkaalle tai vastapuolelle, joka on:

1) yksityisasiakas, hyväksyttävä vastapuoli tai rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen II osassa I ja II tarkoitettu ammattimainen asiakas, jos tällainen asiakas tai vastapuoli lähestyy kolmanteen maahan sijoittautunutta luottolaitosta omasta yksinomaisesta aloitteestaan tämän luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun palvelun tai toiminnan tarjoamiseksi;

2) luottolaitos;

3) kyseisen kolmanteen maahan sijoittautuneen luottolaitoksen kanssa samaan ryhmään kuuluva yritys.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa, säädetään kolmannen maan luottolaitos voi tarjota sivuliikettä perustamatta sellaisia palveluita tai tuotteita, jotka ovat tarpeellisia tai jotka liittyvät läheisesti asiakkaan tai vastapuolen 1 momentin 1 kohdan mukaisesti pyytämän palvelun tai tuotteen tarjoamiseen. Tällaisia palveluita, tai tuotteita voidaan tarjota alun perin pyydettyjen palveluiden tai toiminnan jälkeen.

Jos kolmannen maan luottolaitos ottaa yhteyttä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun asiakkaaseen tai vastapuoleen taikka mahdolliseen asiakkaaseen tai vastapuoleen sellaisen yhteisön välityksellä, joka toimii omaan lukuunsa tai jolla on tiiviit yhteydet kolmannen maan luottolaitokseen, tai jonkin muun kolmannen maan luottolaitoksen puolesta toimivan henkilön välityksellä, tätä ei katsota asiakkaan tai vastapuolen taikka mahdollisen asiakkaan tai vastapuolen omasta yksinomaisesta aloitteesta tarjotuksi palveluksi.

Voimassa oleva laki

3 §

Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen

Finanssivalvonnan on myönnettävä toimilupa, jos:

1) luottolaitoksen toiminta ei olennaisesti eroa suomalaiselle luottolaitokselle sallitusta toiminnasta;

2) kolmannen maan luottolaitokseen sen kotivaltiossa sovellettava lainsäädäntö vastaa kansainvälisesti hyväksyttyjä finanssivalvonnan sekä rahoitusjärjestelmän rikollisen hyväksikäytön estämistä koskevia suosituksia;

2 a) sivuliike saa sen kotivaltion lainsäädännön ja toimilupansa nojalla vastaanottaa yleisöltä talletuksia, eikä sivuliikkeen tallettajiin luottolaitoksen kotivaltion lainsäädännön nojalla sovellettava talletussuoja olennaisesti poikkea suomalaisen talletuspankin tallettajiin sovellettavasta talletussuojasta;

3) luottolaitoksen vakavaraisuus, suuret asiakasriskit, maksuvalmius, sisäinen valvonta, riskienhallintajärjestelmät sekä omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus eivät olennaisesti poikkea tämän lain vaatimuksista;

4) luottolaitosta muutenkin valvotaan sen kotivaltiossa riittävän tehokkaasti;

5) luottolaitoksella on Suomessa varoja vähintään 18 luvun 4 §:n 2 momentissa säädetty määrä sivuliikkeen harjoittamaa toimintaa varten;

6) sivuliikkeen hallinto on järjestetty terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti;

7) sivuliikkeen johtaja täyttää 7 luvun 4 §:ssä säädetyt vaatimukset;

8) sivuliikkeellä on riittävät menettelytavat

Ehdotus

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu asiakkaan tai vastapuolen yksinomainen aloite ei oikeuta sellaista kolmannen maan luottolaitosta, joka ei ole perustanut sivuliikettä, markkinoimaan muita tuote-, toiminta- tai palveluluokkia kuin niitä, joita asiakas tai vastapuoli on pyytänyt.

6 §

Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toimilupa on myönnettävä ainoastaan, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike täyttää 18 luvussa säädetyt vaatimukset;

2) pääyrityksellä on kolmannessa maassa toimilupa sellaiseen toimintaan, johon pääyritys hakee toimilupaa Suomessa;

3) toiminta, johon pääyritys hakee toimilupaa Suomessa, on kolmannessa maassa valvonnan alaista toimintaa;

4) kolmannen maan pääyrityksen valvontaviranomaista on tiedotettu sivuliikkeen perustamisesta ja sille on toimitettu sivuliikkeen perustamista koskeva 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimilupahakemus ja mainitun pykälän 3 ja 4 momentin mukaisesti hakemukseen liitetyt selvitykset;

5) Finanssivalvonnalla on pääsy valvontatehtäviensä hoitamiseksi kaikkiin tarpeellisiin tietoihin pääyrityksestä kyseisen pääyrityksen valvontaviranomaisilta sekä mahdollisuus sovittaa valvontatoimensa tehokkaasti yhteen kolmannen maan valvontaviranomaisten valvontatoimien kanssa, erityisesti kriisi- tai rahoitusvaikeuksissa, jotka vaikuttavat pääyritykseen, sen ryhmään tai kolmannen maan rahoitusjärjestelmään;

6) ei ole perusteltua syytä epäillä, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä käytettäisiin rahanpesuun tai sen harjoittamisen helpottamiseen tai terrorismin rahoitukseen.

Kun Finanssivalvonta arvioi, täyttyykö 1

Voimassa oleva laki

asiakkaiden tunnistamiseksi sekä rahanpesun ja terrorismin ehkäisemiseksi.

Finanssivalvonnan on annettava toimilupaa koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sivuliikkeen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen hakemuksesta muuttaa toimiluvan ehtoja.

Jos toimilupaa koskevaa päätöstä ei ole annettu 2 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valitus tehdään ja käsitellään, kuten hakemuksen hylkäämistä koskeva valitus tehdään ja käsitellään. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen jälkeen. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle, Rahoitusvakausvirastolle, talletussuojarahastolle ja, jos sivuliike tarjoaa sijoituspalvelua, sijoittajien korvausrahastolle, kolmannen maan sivuliikkeitä koskevat seuraavat tiedot:

1) tiedot sivuliikkeen toimiluvan myöntämisestä ja toimiluvan muuttamisesta;

2) sivuliikkeiden Finanssivalvonnalle raportoimat kokonaisvarat ja -velat;

3) kolmannessa maassa sijaitsevan luottolaitoksen tai luottolaitosryhmittymän nimi, johon sivuliike kuuluu.

Ehdotus

momentin 6 kohdassa säädetty edellytys, sen on pyydettävä lausunto toimivaltaiselta valvontaviranomaiselta, joka vastaa Suomessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta. Finanssivalvonta voi myöntää toimiluvan ainoastaan, jos lausunnossa todetaan, että mainitussa kohdassa säädetty edellytys täyttyy.

Toimilupaan on sisällytettävä maininta siitä, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike saa harjoittaa toimiluvan mukaista toimintaa ainoastaan Suomessa ja että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeltä on kielletty palvelujen tarjoaminen tai toiminnan harjoittaminen yli rajojen muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike voi kuitenkin tarjota palveluita tai harjoittaa toimintaa 5 §:n 1 momentissa säädetyn mukaisesti.

Voimassa oleva laki

4 §

Sivuliikkeen toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Sivuliikkeen toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on lisäksi viipymättä peruutettava sivuliikkeen toimilupa*, kun* kolmannen maan luottolaitoksen kotivaltion viranomainen on peruuttanut luottolaitoksen toimiluvan.

Toimiluvan peruuttamisesta on ilmoitettava Euroopan komissiolle, Euroopan pankkiviranomaiselle, Euroopan pankkikomitealle ja talletussuojarahastolle sekä sijoittajien korvausrahastolle, jos kolmannen maan luottolaitos on rahaston jäsen.

Ehdotus

7 §

Sivuliikkeen toimiluvan ***perumisen tai hylkäämisen edellytykset***

Finanssivalvonnan on *peruttava* kolmannen maan luottolaitoksen *sivuliikkeen toimilupa tai hylättävä toimilupahakemus, jos*

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei täytä 6 §:ssä säädettyjä toimilupavaatimuksia;

2) pääyritys tai sen ryhmä ei täytä siihen kolmannen maan lainsäädännön nojalla sovellettavia vakavaraisuusvaatimuksia tai on perusteltua syytä epäillä, että se ei täytä kyseisiä vaatimuksia tai että se rikkoo niitä seuraavien 12 kuukauden aikana;

3) kolmannen maan luottolaitoksen kotivaltion viranomainen on peruuttanut luottolaitoksen toimiluvan.

Finanssivalvonta voi myös perua kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeelle myönnetyn toimiluvan, jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei käytä toimilupaa 12 kuukauden kuluessa, nimenomaisesti luopuu toimiluvasta tai on lopettanut liiketoiminnan yli kuudeksi kuukaudeksi;

2) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike on saanut toimiluvan antamalla vääriä tietoja tai muulla sääntöjen vastaisella tavalla;

3) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei enää täytä yhtä tai useampaa 8 §:n 2 momentin mukaisesti määrättyä rajoitusta tai ehtoa, jonka nojalla toimilupa on myönnetty;

4) ei voida enää luottaa siihen, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike täyttää velvoitteensa velkojiaan kohtaan, eikä se enää tarjoa erityistä turvaa tallettajiensa sille uskomille varoille;

5) kolmannen maan sivuliike syyllistyy johonkin 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun rikkomukseen;

6) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike täyttää Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 2 momentin 1 kohdassa tai 3 momentin 3 kohdassa säädetyt edellytyksen;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7) on perusteltua syytä epäillä, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeessä, sen pääyrityksessä tai ryhmässä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai pyritty rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen tai että kolmannen maan sivuliikkeeseen, sen pääyritykseen tai ryhmään kohdistuu lisääntynyt rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen syyllistymisen tai pyrkimisen riski.

Jos 1 momentin 2 tai 3 kohdassa säädetty edellytys täyttyy, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on ilmoitettava siitä viipymättä Finanssivalvonnalle.

Kun Finanssivalvonta arvioi, täyttyykö 2 momentin 7 kohdassa säädetty edellytys, sen on pyydettävä lausunto toimivaltaiselta valvontaviranomaiselta, joka vastaa Suomessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta.

5 §

Sivuliikkeen toiminnan lopettaminen

Kun Finanssivalvonta peruuttaa sivuliikkeen toimiluvan, sivuliikkeen toiminta on välittömästi lopetettava. Mitä muualla laissa säädetään sivuliikkeen valvonnasta, sovelletaan sivuliikkeen valvontaan sen lopetettua toimintansa, kunnes 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty ja sivuliikkeen talletukset maksettu tallettajille.

Ulkomaisen luottolaitoksen on viivytyksettä sen sivuliikkeen toiminnan lopettamisen jälkeen ilmoitettava velkojilleen ja velallisilleen, joiden saaminen tai velka perustuu sivuliikkeen välityksellä tehtyyn sopimukseen, miten velallinen voi lopettamisen jälkeen hoitaa sopimuksen mukaiset velvoitteensa ja miten velkoja voi lopettamisen jälkeen saada suorituksen erääntyneestä saamisestaan. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitetusta menettelystä.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös sivuliikkeen toiminnan rajoittamiseen tämän luvun 4 §:n tai Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:n nojalla.

Kun Finanssivalvonta *peruu* sivuliikkeen toimiluvan, sivuliikkeen toiminta on välittömästi lopetettava. Mitä muualla laissa säädetään sivuliikkeen valvonnasta, sovelletaan sivuliikkeen valvontaan sen lopetettua toimintansa, kunnes *6* momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty ja sivuliikkeen talletukset maksettu tallettajille.

Ulkomaisen luottolaitoksen on viivytyksettä sen sivuliikkeen toiminnan lopettamisen jälkeen ilmoitettava velkojilleen ja velallisilleen, joiden saaminen tai velka perustuu sivuliikkeen välityksellä tehtyyn sopimukseen, miten velallinen voi lopettamisen jälkeen hoitaa sopimuksen mukaiset velvoitteensa ja miten velkoja voi lopettamisen jälkeen saada suorituksen erääntyneestä saamisestaan. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitetusta menettelystä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Sivuliikkeen toimilupaa koskeva menettely

Finanssivalvonnan on annettava toimilupaa koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sivuliikkeen liiketoimintaa koskevia valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen hakemuksesta muuttaa toimiluvan ehtoja.

Jos toimilupaa koskevaa päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valitus tehdään ja käsitellään, kuten hakemuksen hylkäämistä koskeva valitus tehdään ja käsitellään. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen jälkeen. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle, Rahoitusvakausvirastolle ja, jos sivuliike tarjoaa sijoituspalvelua, sijoittajien korvausrahastolle, kolmannen maan sivuliikkeitä koskevat seuraavat tiedot:

1) tiedot sivuliikkeen toimiluvan myöntämisestä ja toimiluvan muuttamisesta;

2) sivuliikkeiden Finanssivalvonnalle raportoimat kokonaisvarat ja -velat;

3) kolmannessa maassa sijaitsevan luottolaitoksen tai luottolaitosryhmittymän nimi, johon sivuliike kuuluu.

Finanssivalvonnan on annettava toimiluvan perumisesta päätös kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeelle.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan perumisesta Euroopan komissiolle, Euroopan pankkiviranomaiselle, Rahoitusvakausvirastolle sekä sijoittajien korvausrahastolle, jos kolmannen maan luottolaitos on rahaston jäsen.

9 §

Yhteistyö kolmannen maan viranomaisen kanssa

Finanssivalvonnan on pyrittävä tekemään hallinnollisia sopimuksia tai muita järjestelyjä asianomaisten kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten kanssa, ennen kuin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike aloittaa toimintansa asianomaisessa jäsenvaltiossa. Tällaisten sopimusten on perustuttava Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 33 artiklan 5 kohdan mukaisesti laadittuihin hallinnollisten järjestelyjen malleihin.

Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viipymättä tiedot kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa tehdyistä hallinnollisista sopimuksista tai muista järjestelyistä.

10 §

Syrjinnän kielto

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä koskevia säännöksiä ei saa soveltaa siten, että ne saavat edullisemman kohtelun kuin ulkomaisen ETA-luottolaitosten sivuliikkeet.

11 §

Sivuliikkeiden luokittelu

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet luokitellaan luokkaan I tai II.

Luokan I sivuliikkeellä tarkoitetaan sivuliikettä, joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen Suomessa kirjaamien tai siltä peräisin olevien varojen kokonaisarvo on vähintään 5 miljardia euroa välittömästi edeltävältä raportointikaudelta 18 luvun 8 a §:n mukaisesti;

2) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ottaa toimiluvan mukaisesti vastaan talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja vähittäisasiakkailta, ja niiden määrä on vähintään 5 prosenttia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kokonaisveloista tai ylittää 50 miljoonaa euroa;

3) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei ole 17 luvun 11 §:ssä tarkoitettu vaatimukset täyttävä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike.

Luokan II sivuliikkeellä tarkoitetaan muita sivuliikkeitä kuin I luokkaan kuuluvia.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä pidetään vaatimukset täyttävänä sivuliikkeenä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) pääyrityksellä on kotipaikka maassa, jossa sovelletaan sellaisia vakavaraisuussäännöksiä ja valvontaa, jotka vastaavat vähintään luottolaitosdirektiivin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen vakavaraisuussäännöksiä;

2) pääyrityksen valvontaviranomaisiin sovelletaan salassapitovaatimuksia, jotka vastaavat vähintään luottolaitosdirektiivin VII osaston 1 luvun II jaksossa säädettyjä vaatimuksia;

3) pääyrityksellä on kotipaikka maassa, jota ei ole luokiteltu sellaiseksi suuririskiseksi kolmanneksi maaksi, jolla on strategisia puutteita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmässään rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 9 artiklan mukaisesti.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

Euroopan pankkiviranomainen ylläpitää julkista rekisteriä niistä kolmansista maista ja kolmannen maan viranomaisista, jotka täyttävät 4 momentissa säädetyt edellytykset.

Saatuaan toimilupahakemuksen 4 §:n mukaisesti Finanssivalvonnan on arvioitava, täyttyvätkö 4 momentin edellytykset vaatimukset täyttävästä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeestä ja 2 momentissa säädetyt edellytykset luokasta I. Arvion perusteella Finanssivalvonta luokittelee kolmannen maan luottolaitoksen luokkaan I tai II. Jos kolmatta maata, jossa pääyrityksellä on kotipaikka maassa, ei ole kirjattu julkiseen rekisteriin, Finanssivalvonnan on pyydettävä komissiota arvioimaan kolmannen maan pankkialan sääntelykehystä ja luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia, jos 4 momentin 3 kohdassa säädetty edellytys täyttyy. Finanssivalvonnan on luokiteltava kolmannen maan sivuliike luokkaan I, kunnes komissio tekee päätöksen.

Finanssivalvonnan on päivitettävä kolmannen maan sivuliikkeiden luokittelu seuraavasti:

1) jos luokkaan I kuuluva kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike ei enää täytä 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä, sitä on välittömästi pidettävä luokkaan II kuuluvana;

2) jos luokkaan II kuuluva kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike alkaa täyttää jonkin 2 momentissa säädetyistä edellytyksistä, sen katsotaan kuuluvan luokkaan I vasta neljän kuukauden kuluttua päivästä, jona se täytti edellytyksen.

12 §

Vaatimus tytäryhtiön perustamisesta

Finanssivalvonta voi vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeettä hakemaan 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun toimiluvan, jos

1) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike on aiemmin harjoittanut tai harjoittaa tällä hetkellä tämän luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevalle

asiakkaalle tai vastapuolelle eikä kyseistä toimintaa harjoiteta tämän luvun 5 §:n 1 momentissa säädettyjen poikkeuksien nojalla;

2) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike täyttää 10 luvun 8 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset muusta rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävästä luottolaitoksesta;

3) Finanssivalvonta arvioi tämän luvun 13 §:n mukaisesti, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on merkitystä järjestelmän kannalta ja se aiheuttaa merkittäviä rahoitusvakauteen liittyviä riskejä Euroopan unionissa tai Suomessa; tai

4) kaikkien samaan ryhmään kuuluvien kolmansien maiden luottolaitosten sivuliikkeiden Euroopan unionissa olevien varojen kokonaismäärä on vähintään 40 miljardia euroa tai kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kirjanpidossa olevien varojen määrä Suomessa vähintään 10 miljardia euroa.

Finanssivalvonnan on ennen 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen tekemistä sovellettava 13 §:ssä ja 18 luvun 14 §:ssä säädettyjä toimenpiteitä. Jos Finanssivalvonta voi muista kuin 1 momentissa luetelluista syistä perustella, että kyseiset toimenpiteet eivät riitä olennaisten valvontaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen, Finanssivalvonnan ei tarvitsee soveltaa muita toimenpiteitä ennen 1 momentissa tarkoitettua vaatimusta.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen tekemistä Finanssivalvonnan on kuultava Euroopan pankkiviranomaista ja niiden Euroopan unionin jäsenmaiden toimivaltaisia viranomaisia, joihin kolmannen maan luottolaitoksen ryhmä on perustanut muita kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä tai tytäryrityksenä toimivia laitoksia.

13 §

Järjestelmän kannalta merkittävä sivuliike

Finanssivalvonnan on arvioitava kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen merkittävyyttä järjestelmän kannalta ja sitä,

aiheuttaako kyseinen sivuliike merkittäviä riskejä Euroopan unionin ja Suomen rahoitusvakaudelle, jos sivuliikkeen 18 luvun 8 a §:n mukaisesti raportoitujen Euroopan unionissa olevien varojen kokonaismäärä on kaikilla samaan ryhmään kuuluvilla Euroopan unionissa olevilla sivuliikkeillä vähintään 40 miljardia euroa välittömästi edeltäviltä kolmelta tilikaudelta keskimäärin tai vähintään kolmen tilikauden osalta välittömästi edeltävien viiden tilikauden ajalta. Varojen kokonaismäärään ei lasketa mukaan varoja, jotka ovat kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeiden hallussa sellaisten markkinaoperaatioiden yhteydessä, joita keskuspankit tekevät Euroopan keskuspankkijärjestelmään kuuluvien keskuspankkien kanssa.

Finanssivalvonnan on tehdessään 1 momentissa tarkoitettua arviota otettava huomioon:

1) sivuliikkeen koko;

2) sivuliikkeen rakenteen, organisaation ja liiketoimintamallin monimutkaisuus;

3) sivuliikkeen kytkös Euroopan unionin ja Suomen rahoitusjärjestelmään;

4) sivuliikkeen toiminnan, palvelujen tai toimien tai sen tarjoaman rahoitusinfrastruktuurin korvattavuus;

5) sivuliikkeen markkinaosuus Euroopan unionissa ja Suomessa, kun otetaan huomioon sen kokonaispankkivarat, sen tarjoama toiminta ja palvelut sekä sen toteuttamat toimet;

6) todennäköinen vaikutus, joka sivuliikkeen toimien tai liiketoiminnan keskeyttämisellä tai lopettamisella olisi Suomen rahoitusjärjestelmän likviditeettiin tai maksu-, selvitys- ja toimitusjärjestelmiin Euroopan unionissa ja Suomessa;

7) sivuliikkeen rooli ja merkitys sen ryhmän toiminnalle, palveluille ja toimille Euroopan unionissa ja Suomessa;

8) sivuliikkeen rooli ja merkitys kriisinratkaisun tai purkamisen yhteydessä kriisinratkaisuviranomaiselta saatujen tietojen perusteella;

9) ryhmän kolmansissa maissa sijaitsevien sivuliikkeiden kautta harjoittaman

liiketoiminnan määrä suhteessa kyseisen ryhmän tytäryritysten kautta tapahtuvaan sellaiseen liiketoimintaan, jota harjoitetaan Euroopan unionissa ja niissä Euroopan unionin jäsenvaltioissa, joihin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet ovat sijoittautuneet;

10) tekijät, joiden perusteella arvioidaan, täyttyykö 10 luvun 8 §:n momentissa säädetyt edellytykset muusta rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävästä luottolaitoksesta.

Finanssivalvonnan on 1 momentissa tarkoitettua arviointia tehdessään kuultava Euroopan pankkiviranomaista ja niiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia, joissa asianomainen kolmannen maan ryhmä on perustanut muita kolmannen maan sivuliikkeitä tai tytäryrityksiä, arvioidakseen rahoitusvakautta koskevia riskejä, joita asianomainen kolmannen maan sivuliike aiheuttaa muille jäsenvaltioille.

Finanssivalvonnan on toimitettava perusteltu 1 momentissa tarkoitettu arviointi ja ehdotus 18 luvun 14 §:n 3 momentissa tarkoitetuista toimista Euroopan pankkiviranomaiselle ja Euroopan unionin niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joihin asianomainen kolmannen maan ryhmä on perustanut muita kolmannen maan sivuliikkeitä tai tytäryrityksiä.

Jos toimivaltaiset viranomaiset, joita kuullaan 3 momentin mukaisesti, eivät ole samaa mieltä arvioinnista, ne ilmoittavat asiasta 10 työpäivän kuluessa Finanssivalvonnalle arvioinnin vastaanottamisesta. Finanssivalvonnan on Euroopan pankkiviranomaisen avulla pyrittävä pääsemään yksimielisyyteen muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa arvioinnista ja tapauksen mukaan 18 luvun 14 §:n 3 momentissa tarkoitetuista toimista viimeistään kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona Finanssivalvonta vastaanotti muun toimivaltaisen viranomaisen eriävän näkemyksen. Edellä tarkoitetun kolmen kuukauden kuluttua Finanssivalvonnan on annettava päätös arvioinnista ja 18 luvun 14

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	§:n 3 momentissa tarkoitetuista toimista. Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle ja toisen jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joihin asianomainen kolmannen maan luottolaitoksen ryhmä on perustanut muita sivuliikkeitä tai tytäryrityksiä, perusteltu ilmoitus siitä, miksi se on päättänyt jättää toteuttamatta 18 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja valvontatoimia, jos Finanssivalvonta arvioi, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on merkitystä järjestelmän kannalta, mutta päättää jättää toteuttamatta mainitussa pykälässä tarkoitettuja valvontatoimia.
6 §	*14* §
Edustuston avaaminen ja toiminta	*Edustuston avaaminen ja toiminta*
Jos kolmannen maan luottolaitos aikoo avata edustuston Suomessa, sen on ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on mainittava edustuston toimipaikan osoite, edustuston toiminnasta vastaava henkilö sekä toiminnan laatu ja laajuus. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä. Edustusto ei saa harjoittaa 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja toimia. Edustusto voi aloittaa toimintansa, kun se on tehnyt 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.	Jos kolmannen maan luottolaitos aikoo avata edustuston Suomessa, sen on ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on mainittava edustuston toimipaikan osoite, edustuston toiminnasta vastaava henkilö sekä toiminnan laatu ja laajuus. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä. Edustusto ei saa harjoittaa 5 luvun 1 §:ssä *tarkoitettua toimintaa*. Edustusto voi aloittaa toimintansa, kun se on tehnyt 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.
7 §	*15* §
Edustuston toimintaoikeuksien peruuttaminen	*Edustuston toimintaoikeuksien* ***peruminen***
Finanssivalvonta voi kieltää edustustoa jatkamasta toimintaansa Suomessa, jos 6 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta ei ole tehty tai ilmoituksessa annetut tiedot ovat virheellisiä tai puutteellisia taikka edustuston toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai määräyksiä.	Finanssivalvonta voi kieltää edustustoa jatkamasta toimintaansa Suomessa, jos *14* §:ssä tarkoitettua ilmoitusta ei ole tehty tai ilmoituksessa annetut tiedot ovat virheellisiä tai puutteellisia taikka edustuston toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai määräyksiä.

Voimassa oleva laki

8 §

Soveltamisala

Kolmannen maan luottolaitokseen, joka aikoo tarjota Suomessa sivuliikkeen kautta sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa, sovelletaan tämän luvun sijaan, mitä sijoituspalvelulaissa ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen VIII osastossa säädetään.

18 luku

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

4 §

Riskienhallinta, maksuvalmius ja asiakastietojärjestelmät

Ulkomainen luottolaitos ei saa Suomessa harjoittamassaan toiminnassa ottaa niin suurta riskiä, että se vaarantaa sivuliikkeen tallettajien edut. Sivuliikkeellä tulee olla toimintaansa nähden riittävät riskien valvontajärjestelmät.

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen maksuvalmiuden on oltava sivuliikkeen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu. Kolmannen maan luottolaitoksella on lisäksi oltava Suomessa jatkuvasti varoja vähintään viisi miljoonaa euroa sivuliikkeen toimintaa varten. Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että sivuliike kykenee suoriutumaan kaikista maksuvelvoitteistaan oikea-aikaisesti. Luottolaitoksen on Finanssivalvonnan vaatimuksesta esitettävä luottolaitoksen hallituksen tai vastaavan toimielimen hyväksymät maksuvalmiuden hallintaa koskevat yleiset periaatteet. Periaatteista on käytävä myös ilmi, millä tavoin sivuliikkeen maksuvalmiutta ja siihen sisältyviä riskejä valvotaan ottaen huomioon sivuliikkeen liiketoiminnan laatu ja laajuus.

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen maksuvalmiutta ja markkinariskiä yhteistyössä laitoksen

Ehdotus

18 luku

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

4 §

***Sisäinen hallinto** ja asiakastietojärjestelmät*

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen sovelletaan 7 luvun 1 §:ää, 8 lukua ja 9 luvun 2 §:ää. Liiketoiminnasta riippumattomien valvontatoimintojen osalta sovelletaan luokan I sivuliikkeisiin 9 luvun 8 §:ää ja luokan II sivuliikkeisiin mainittua pykälää siltä osin kuin kyse on ainoastaan liiketoiminnasta riippumattomien valvontatoimintojen perustamisesta. Finanssivalvonta voi kuitenkin vaatia luokan II sivuliikettä nimittämään erilliset vastuuhenkilöt liiketoiminnoista riippumattomille valvontatoiminnoille 9 luvun 8 §:n mukaisesti, jos Finanssivalvonta arvioi sen tarpeelliseksi sivuliikkeen koon, sisäisen organisaation sekä toiminnan luonteen, laajuuden ja monimutkaisuuden perusteella. Finanssivalvonta voi myös vaatia, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike perustaa paikallisen hallintokomitean sivuliikkeen asianmukaisen hallinnon varmistamiseksi.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on oltava pääyrityksen ylimmälle hallintoelimelle raportointisuhteet, jotka kattavat kaikki olennaiset riskit ja riskinhallintapolitiikat ja niiden muutokset.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
kotivaltion valvontaviranomaisten kanssa.	*Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on myös oltava riittävät tieto- ja viestintätekniset järjestelmät sekä valvonta sen varmistamiseksi, että toimintaperiaatteita noudatetaan asianmukaisesti.*
Sivuliikkeellä on oltava toimintaansa nähden riittävät asiakastietojärjestelmät, jotta sivuliike voi jatkuvasti antaa asiakkailleen lain ja sopimuksen edellyttämät tiedot asiakassuhteesta.	
Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen sovelletaan, mitä 5 luvun 10 ja 11 §:ssä luottolaitoksen toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä *säädetään*.	Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen sovelletaan, mitä 5 luvun 10 ja 11 §:ssä *säädetään* luottolaitoksen toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä.
Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa säädettyjen vaatimusten laskemisesta.	*Jos kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kriittisiä tai tärkeitä toimintoja hoitaa sen pääyritys, kyseiset toiminnot on suoritettava sisäisten järjestelyjen tai ryhmän sisäisten sopimusten mukaisesti. Finanssivalvonnalla on oltava pääsy kaikkiin tietoihin, joita ne tarvitsevat valvontatehtävänsä hoitamiseksi kyseisten toimintojen osalta.*
	Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeellä on oltava toimintaansa nähden riittävät asiakastietojärjestelmät, jotta sivuliike voi jatkuvasti antaa asiakkailleen lain ja sopimuksen edellyttämät tiedot asiakassuhteesta.
	4 a §
	Riskienhallinta
	Ulkomainen luottolaitos ei saa Suomessa harjoittamassaan toiminnassa ottaa niin suurta riskiä, että se vaarantaa sivuliikkeen tallettajien edut. Sivuliikkeellä tulee olla toimintaansa nähden riittävät riskien valvontajärjestelmät.
	Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeillä, jotka toteuttavat kahden konsernin välisiä tai ryhmän sisäisiä toimia, on oltava riittävät resurssit vastapuoliluottoriskinsä tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi asianmukaisesti silloin, kun kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kirjaamiin varoihin liittyvät olennaiset riskit siirretään vastapuolelle.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

4 b §

Pääomavaatimus

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on jatkuvasti oltava vähimmäispääoma, joka on vähintään:

1) luokkaan I kuuluvan sivuliikkeen osalta 2,5 prosenttia sivuliikkeen keskimääräisistä veloista välittömästi edeltäviltä kolmelta tilikaudelta tai äskettäin toimiluvan saaneen sivuliikkeen osalta sivuliikkeen 8 a§:n mukaisesti raportoimista veloista toimiluvan myöntämisen aikaan, kuitenkin vähintään 10 miljoonaa euroa;

2) luokkaan II kuuluvan sivuliikkeen osalta 0,5 prosenttia sivuliikkeen keskimääräisistä veloista välittömästi edeltäviltä kolmelta tilikaudelta tai äskettäin toimiluvan saaneiden sivuliikkeen osalta sivuliikkeen 8 a §:n mukaisesti raportoimista veloista toimiluvan myöntämisen aikaan, kuitenkin vähintään 5 miljoonaa euroa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vähimmäispääomavaatimus on täytettävä jollakin seuraavista:

1) käteisvaroilla tai EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 60 alakohdassa tarkoitetuilla käteiseen verrattavilla välineillä;

2) Suomen valtion tai Suomen keskuspankin liikkeeseen laskemalla vieraan pääoman ehtoisella arvopaperilla;

3) sellaisella muulla välineellä kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulla, joka on kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen käytettävissä rajoittamattomaan ja välittömään käyttöön riskien tai tappioiden kattamiseksi heti, kun riskejä tai tappioita ilmenee.

Varat, joilla 1 momentin vähimmäispääomavaatimus täytetään, on talletettava tilille sellaiseen luottolaitokseen, jolla on Suomessa luottolaitoksen toimilupa ja joka ei ole osa kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen pääyrityksen ryhmää. Tilille talletettujen varojen on oltava käytettävissä kriisinratkaisulain 15 luvun 5 §:n mukaisesti.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

4 c §

Maksuvalmiusvaatimus

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen maksuvalmiuden on oltava sivuliikkeen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu. Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että sivuliike kykenee suoriutumaan kaikista maksuvelvoitteistaan oikea-aikaisesti. Luottolaitoksen on Finanssivalvonnan vaatimuksesta esitettävä luottolaitoksen hallituksen tai vastaavan toimielimen hyväksymät maksuvalmiuden hallintaa koskevat yleiset periaatteet. Periaatteista on käytävä myös ilmi, millä tavoin sivuliikkeen maksuvalmiutta ja siihen sisältyviä riskejä valvotaan ottaen huomioon sivuliikkeen liiketoiminnan laatu ja laajuus.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on lisäksi oltava Suomessa jatkuvasti kiinnittämättömiä ja likvidejä varoja vähintään sellainen määrä, joka riittää kattamaan likviditeetin ulosvirtaukset vähintään 30 päivän ajan. Luokan I sivuliikkeen on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennen osan I osastossa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä luottolaitosten maksuvalmiusvaatimuksen osalta annetun komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/61 säädetty maksuvalmiusvaatimus.

Varat, joilla 2 momentissa säädetty maksuvalmiusvaatimus täytetään, on talletettava tilille sellaiseen luottolaitokseen, jolla on Suomessa luottolaitoksen toimilupa ja joka ei ole osa kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen pääyrityksen ryhmää. Jos tilillä on likvidejä varoja sen jälkeen, kun niitä on käytetty kattamaan likviditeetin ulosvirtaukset, jäljellä olevien likvidien varojen on oltava käytettävissä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen kriisinratkaisuun kriisinratkaisulain 15 luvun 5 §:n mukaisesti. *Finanssivalvonta voi päättää, että 2 momentissa säädettyä vaatimusta ei sovelleta kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen, jos sitä pidetään vaatimukset täyttävänä 17 luvun 11 §:n 4 momentin mukaisesti.* *Finanssivalvonta valvoo ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen maksuvalmiutta ja markkinariskiä yhteistyössä laitoksen kotivaltion valvontaviranomaisten kanssa.* *Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädettyjen vaatimusten laskemisesta.*
8 §	8 §
Tilinpäätös ja raportointi	*Tilinpäätös ja* ***kirjanpito***
Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen on julkistettava luottolaitoksen tilinpäätös ja konsernitilinpäätös, toimintakertomus ja konsernin toimintakertomus sekä niitä koskevat tilintarkastajien lausunnot. Ne on julkaistava suomen tai ruotsin kielellä, jollei Finanssivalvonta erityisestä syystä anna lupaa julkistaa niitä muulla kielellä. Tilinpäätöstietojen lisäksi Suomen Pankilla on oikeus saada tehtävänsä toteuttamiseksi ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeeltä vastaavat tiedot, jotka sillä on oikeus saada Suomessa toimiluvan saaneilta luottolaitoksilta. Finanssivalvonnan tietojensaantioikeudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on Finanssivalvonnan määräyksestä, kuitenkin vähintään vuosittain, toimitettava Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot: 1) toimintaan liittyvät kokonaisvarat Suomessa; 2) maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi käytössä olevat instrumentit; 3) sivuliikkeen käytettävissä olevat omat varat; 4) selvitys tallettajiin sovellettavasta	Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen on julkistettava luottolaitoksen tilinpäätös ja konsernitilinpäätös, toimintakertomus ja konsernin toimintakertomus sekä niitä koskevat tilintarkastajien lausunnot. Ne on julkaistava suomen tai ruotsin kielellä, jollei Finanssivalvonta erityisestä syystä anna lupaa julkistaa niitä muulla kielellä. *Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on pidettävä sellaista kirjanpitoa, jonka avulla se voi seurata ja pitää kattavaa ja täsmällistä kirjaa kaikista kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen Suomessa kirjaamista tai Suomesta peräisin olevista varoista ja veloista sekä hallinnoida kyseisiä varoja ja velkoja itsenäisesti kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen sisällä. Kirjanpidossa on annettava kaikki tarvittavat ja riittävät tiedot kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen aiheuttamista riskeistä ja siitä, miten niitä hallitaan.* *Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on kehitettävä 2 momentissa tarkoitettua kirjanpidon hallinnointia varten menettelyperiaatteet, joita tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti. Pääyrityksen hallintoelimen on dokumentoitava ja hyväksyttävä menettelyperiaatteet.*

Voimassa oleva laki

talletussuojasta;

5) selvitys sivuliikkeen riskienhallintajärjestelmästä;

6) selvitys sivuliikkeen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä tiedot sivuliikkeen toimivaan johtoon kuuluvista ja keskeisistä toiminnoista vastaavista henkilöistä;

7) sivuliikettä koskevat elvytys- ja kriisinratkaisusuunnitelmat; ja

8) muut kuin 1–7 kohdassa tarkoitetut sivuliikkeen valvonnan kannalta Finanssivalvonnan tarpeelliseksi katsomat tiedot.

Ehdotus

Menettelyperiaatteissa on esitettävä selkeät perustelut kirjanpitokäytännöille ja esitettävä, miten kyseiset käytännöt ovat kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen liiketoimintastrategian mukaisia.

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on laadittava säännöllisesti riippumaton, kirjallinen ja perusteltu lausunto havaintoineen ja päätelmineen Finanssivalvonnalle tässä pykälässä säädettyjen vaatimusten täytäntöönpanosta ja jatkuvasta noudattamisesta.

8 a §

Raportointivaatimukset

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on Finanssivalvonnan määräyksestä, kuitenkin vähintään vuosittain, toimitettava Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

1) toimintaan liittyvät kokonaisvarat Suomessa;

2) maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi käytössä olevat instrumentit;

3) sivuliikkeen käytettävissä olevat omat varat sivuliikkeen kirjanpidossa olevat varat ja velat 8 §:n mukaisesti sekä kolmannen maan sivuliikkeiltä peräisin olevat varat ja velat eriteltyinä seuraavasti:

a) suurimmat kirjatut varat ja velat luokiteltuina sektoreittain ja vastapuolien mukaan, kuten rahoitusalan vastuut;

b) tietyntyyppisiin vastapuoliin kohdistuvat merkittävät riski- ja rahoituslähteiden keskittymät;

c) merkittävät sisäiset liiketoimet pääyrityksen ja sen ryhmään kuuluvien yhteisöjen kanssa;

4) selvitys tallettajiin sovellettavasta talletussuojasta;

5)selvitys sivuliikkeen riskienhallintajärjestelmästä;

6)selvitys sivuliikkeen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä tiedot sivuliikkeen toimivaan johtoon kuuluvista ja keskeisistä toiminnoista vastaavista henkilöistä;

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	7) sivuliikettä koskevat elvytys- ja kriisinratkaisusuunnitelmat; ja *8) se, noudattaako kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike niihin tässä laissa säädettyjä vaatimuksia;* *9) muut kuin 1–8 kohdassa tarkoitetut sivuliikkeen valvonnan kannalta Finanssivalvonnan tarpeelliseksi katsomat tiedot kattavan kuvan saamiseksi kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen tai sen pääyrityksen liiketoiminnasta, toiminnasta tai taloudellisesta vakaudesta sekä sen tarkistamiseksi ja varmistamiseksi, että kolmannen maan sivuliike ja sen pääyritys noudattavat sovellettavaa lainsäädäntöä.* *Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on myös toimitettava Finanssivalvonnalle seuraavasti tiedot pääyrityksestään:* *1) määräajoin yhdistetyt tiedot varoista ja veloista, joita kyseisen pääyrityksen ryhmän Euroopan unionissa olevat tytäryritykset ja muut sivuliikkeet pitävät hallussaan tai ovat kirjanneet;* *2) tiedot säännöllisin väliajoin siitä, että pääyritys noudattaa sovellettavia vakavaraisuusvaatimuksia yksilöllisesti ja konsolidoinnin perusteella;* *3) tapauskohtaisesti merkittävät vakavaraisuuden kokonaisarvioinnit ja arviot, kun niitä tehdään pääyrityksessä, ja niistä johtuvat valvontapäätökset;* *4) pääyrityksen elvytyssuunnitelmat ja erityistoimenpiteet, joita kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen suhteen voidaan toteuttaa kyseisten suunnitelmien mukaisesti, sekä kyseisiin suunnitelmiin myöhemmin tehtävät päivitykset ja muutokset;* *5) pääyrityksen liiketoimintastrategia suhteessa kolmannen maan sivuliikkeisiin ja mahdolliset myöhemmät muutokset kyseiseen strategiaan;* *6) palvelut, joita pääyritys tarjoaa 17 luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella, ja mahdolliset myöhemmät muutokset palveluihin;* *7) Finanssivalvonnan määräyksestä muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitetut sivuliikkeen valvonnan kannalta Finanssivalvonnan*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	tarpeelliseksi katsomat tiedot kattavan kuvan saamiseksi kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen tai sen pääyrityksen liiketoiminnasta, toiminnasta tai taloudellisesta vakaudesta sekä sen tarkistamiseksi ja varmistamiseksi, että kolmannen maan sivuliike ja sen pääyritys noudattavat sovellettavaa lainsäädäntöä. *Finanssivalvonnalle on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot vähintään kahdesti vuodessa, jos kyseessä on luokan I sivuliike, ja vähintään kerran vuodessa, jos kyseessä on luokan II sivuliike.* *Finanssivalvonta voi päättää, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen ei tarvitse toimittaa osaa tai mitään 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista, jos kyseessä on 17 luvun 11 §:n 4 momentin mukainen vaatimukset täyttävä sivuliike ja Finanssivalvonta voi saada tiedot suoraan kyseisen kolmannen maan luottolaitoksen valvontaviranomaisilta.* *Kun kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike toimittaa tiedot kirjanpidossaan olevista varoista ja veloista 1 momentin 3 kohdan mukaisesti, sen on sovellettava kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1606/2002.* *Tilinpäätöstietojen lisäksi Suomen Pankilla on oikeus saada tehtävänsä toteuttamiseksi ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeeltä vastaavat tiedot, jotka sillä on oikeus saada Suomessa toimiluvan saaneilta luottolaitoksilta. Finanssivalvonnan tietojensaantioikeudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.*
10 §	10 §
Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen johto	*Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen johto*
Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen toiminnasta vastaa sivuliikkeen johtaja, joka myös edustaa luottolaitosta sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuhteissa.	Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen toiminnasta vastaa sivuliikkeen johtaja, joka myös edustaa luottolaitosta sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuhteissa. *Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeellä on oltava kuitenkin vähintään*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	kaksi henkilöä, jotka tosiasiallisesti johtavat sivuliikkeen liiketoimintaa. Näiden kahden henkilön on oltava hyvämaineisia, heillä on oltava riittävät tiedot, taidot ja kokemus, heidän on käytettävä riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen ja Finanssivalvonnan on hyväksyttävä heidät kyseiseen tehtävään.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	14 §
	Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeiden valvonta ja arviointi
	Finanssivalvonnan on varmistettava, että riippumaton kolmas osapuoli arvioi säännöllisesti, miten kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike panee täytäntöön 4 §:n 1–4 momentissa ja 4 a §:n 2 momentissa säädettyjen vaatimusten täytäntöönpanoa ja niiden jatkuvaa noudattamista kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeessä ja toimittaa Finanssivalvonnalle kertomuksen havainnoistaan ja päätelmistään.
	Finanssivalvonnan on tarkasteltava uudelleen järjestelyjä, strategioita, prosesseja ja mekanismeja, joita kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike on ottanut käyttöön noudattaakseen tässä laissa säädettyjä vaatimuksia. Finanssivalvonnan on tarkastelun perusteella arvioitava, varmistaako kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike soveltamillaan järjestelyillä, strategioilla, prosesseilla ja mekanismeilla sekä niiden hallussa olevalla pääomalla ja maksuvalmiudella niiden olennaisten riskien vakaan hallinnan ja kattamisen sekä sivuliikkeen elinkelpoisuuden.
	Finanssivalvonnan on suoritettava tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu tarkastelu ja arviointi niiden valvontaperiaatteiden mukaisesti, jotka se on julkaissut 11 luvun 12 §:n 1 kohdan mukaisesti. Finanssivalvonnan on vahvistettava tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetun tarkastelun tiheys ja intensiteetti siten, että se on oikeassa suhteessa sivuliikkeiden luokitteluun luokkiin I ja II ja että niissä otetaan huomioon muut

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

asiaankuuluvat perusteet, kuten kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus.

Finanssivalvonnan on välittömästi ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavalle viranomaiselle, jos uudelleentarkastelu, antaa toimivaltaisille viranomaisille perustellun syyn epäillä, että kyseisen kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen yhteydessä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen tai että sen riski on kasvanut. Jos rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riski on kasvanut, Finanssivalvonnan sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavan viranomaisen on pidettävä yhteyttä ja ilmoitettava yhteinen arviointinsa välittömästi Euroopan pankkiviranomaiselle. Finanssivalvonnan on tarvittaessa toteutettava 15 §:n mukaisia valvontatoimia tai peruttava toimilupa 17 luvun 7 §:n mukaisesti.

Finanssivalvonnan, rahanpesun selvittelykeskuksen ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä vastaavan viranomaisen on tehtävä tiivistä yhteistyötä toimivaltansa puitteissa ja vaihdettava merkityksellisiä tietoja, jos yhteistyö ja tietojenvaihto eivät vaikuta rikos- tai hallintolainsäädännön nojalla meneillään olevaan tiedusteluun, tutkintaan tai menettelyihin.

15 §

Finanssivalvonnan toimivalta valvonnassa

Finanssivalvonnan on ryhdyttävä 2 momentin mukaisiin valvontatoimiin, jotta se voi varmistaa, että kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike toteuttaa varhaisessa vaiheessa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että:

1) sivuliikkeet täyttävät niihin luottolaitosdirektiivin ja tämän lain nojalla sovellettavat vaatimukset, tai palauttavat kyseisten vaatimusten täyttymisen; ja

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	2) olennaiset riskit, joille sivuliikkeet altistuvat, katetaan ja niitä hallitaan järkevällä ja riittävällä tavalla ja että kyseiset sivuliikkeet pysyvät elinkelpoisina. *Finanssivalvonta voi vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä:* *1) pitämään hallussaan 4 b §:ssä säädettyä vähimmäisvaatimuksen ylittävä pääomamäärä tai täyttämään muun lisäpääomavaatimuksen, joka täyttää 4 b§:ssä säädetyt vaatimukset;* *2) täyttämään 4 c §:ssä säädetyn vaatimuksen lisäksi muun erityisen maksuvalmiusvaatimuksen siten, että varat täyttävät 4 c §:ssä säädetyt vaatimukset;* *3) vahvistamaan hallinto-, riskienhallinta- tai kirjausjärjestelyjään;* *4) rajoittamaan liiketoimintansa tai harjoittamansa toiminnan laajuutta sekä kyseisten toimintojen vastapuolien toimintaa;* *5) vähentämään toimintoihinsa, tuotteisiinsa ja järjestelmiinsä sekä ulkoistettuihin toimintoihin, liittyvää riskiä ja lopettamaan tällaisten toimintojen harjoittaminen tai tällaisten tuotteiden tarjoaminen;* *6) noudattamaan 8 a §:n 1 momentin 9 kohdan tai 2 momentin 7 kohdan mukaisia lisäraportointivaatimuksia tai tihentämään säännöllistä raportointia;* *7) julkistamaan tietoja.* *Finanssivalvonta voi myös 17 luvun 13 §:ssä tarkoitetun arvioinnin perusteella tunnistettujen riskeihin puuttuakseen:* *1) vaatia kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä järjestelemään uudelleen varojaan tai toimintojaan siten, että se lakkaa olemasta järjestelmän kannalta merkittävä mainitun pykälän mukaisesti tai aiheuttamasta aiheetonta riskiä Euroopan unionin tai Suomen rahoitusvakaudelle; tai* *2) asettaa kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeelle vakavaraisuutta koskevia lisävaatimuksia.* *Finanssivalvonnalla on lisäksi valtuudet vaatia Suomessa sijaitsevia luottolaitoksia ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeitä toimittamaan sille tiedot, joita se tarvitsee valvoakseen sellaisten palvelujen tarjoamista,*

joita tarjotaan 17 luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti asiakkaan tai vastapuolen omasta yksinomaisesta aloitteesta ja joita tarjoaa luottolaitoksen tai sivuliikkeen kanssa samaan ryhmään kuuluva kolmannen maan luottolaitos.

16 §

Valvontaviranomaisten yhteistyö

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä ja vaihdettava tietoa niiden valvontaviranomaisten kanssa, jotka valvovat saman kolmannen maan luottolaitoksen ryhmän sivuliikkeitä ja tytäryrityksinä toimivia laitoksia. Finanssivalvonnan on tehtävä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa kirjalliset sopimukset yhteensovittamis- ja yhteistyöjärjestelyistä Finanssivalvonnasta annetun lain 67 §:n mukaisesti.

Finanssivalvonnan on osallistuttava valvontakollegion työhön tai perustettava Finanssivalvonnasta annetun lain 65 b §:ssä tarkoitettu valvontakollegio seuraavasti:

1) jos kolmannen maan luottolaitoksen ryhmän tytäryrityksinä toimivien laitosten osalta on perustettu valvontakollegio, saman ryhmän luokkaan I kuuluvat sivuliikkeet on sisällytettävä kyseisen valvontakollegion soveltamisalaan;

2) jos kolmannen maan luottolaitoksen ryhmällä on luokan I sivuliikkeitä useammassa kuin yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mutta Euroopan unionissa ei ole tytäryrityksenä toimivia laitoksia, joihin sovelletaan valvontakollegiota, valvontakollegio on perustettava kyseisten luokan I sivuliikkeiden osalta;

3) jos kolmannen maan ryhmällä on luokkaan I kuuluvia kolmannen maan sivuliikkeitä useammassa kuin yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai vähintään yksi luokkaan I kuuluva sivuliike ja yksi tai useampi Euroopan unionissa tytäryrityksenä toimiva laitos, joihin ei sovelleta valvontakollegiota, valvontakollegio on perustettava kyseisten kolmannen maan

sivuliikkeiden ja tytäryrityksinä toimivien laitosten osalta.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa viranomaisten on varmistettava, että on olemassa johtava toimivaltainen viranomainen, jolla on sama tehtävä kuin konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavalla Finanssivalvonnasta annetun lain 65 b §:n valvontakollegiossa. Finanssivalvonta on johtava toimivaltainen viranomainen, jos Suomessa on suurin kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike kirjattujen varojen kokonaisarvon perusteella.

Valvontakollegion on:

1) laadittava kertomus ryhmän rakenteesta ja toiminnasta Euroopan unionissa ja saattaa kyseinen kertomus vuosittain ajan tasalle;

2) vaihdettava tietoja 14 §:ssä tarkoitetun vakavaraisuuden arviointiprosessin tuloksista;

3) pyrittävä yhdenmukaistamaan 15 §:ssä tarkoitettujen valvontatoimien soveltamista.

Valvontakollegion on tarvittaessa varmistettava asianmukainen koordinointi ja yhteistyö asiaankuuluvien kolmannen maan valvontaviranomaisten kanssa.

17 §

Tietojen ilmoittaminen Euroopan pankkiviranomaiselle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle seuraavat tiedot:

1) kolmannen maan luottolaitoksien sivuliikkeille myönnetyt toimiluvat ja niiden myöhemmät muutokset;

2) toimiluvan saaneiden kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeiden kirjaamat varat ja velat yhteensä, sellaisina kuin ne on ilmoitettu määräajoin;

3) sen kolmannen maan luottolaitoksen ryhmän nimi, johon toimiluvan saanut kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike kuuluu.

Euroopan pankkiviranomainen julkaisee verkkosivustollaan luettelon kolmannen maan

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	luottolaitoksien sivuliikkeistä, joilla on lupa toimia Euroopan unionissa, ja tiedon siitä, missä maassa sivuliikkeillä on toimilupa.
20 luku	20 luku
Hallinnolliset seuraamukset	**Hallinnolliset seuraamukset**
1 §	1 §
Seuraamusmaksu	*Seuraamusmaksu*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat 1 momentissa säädetyn lisäksi:	Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat 1 momentissa säädetyn lisäksi:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) tämän lain 7 luvun 1–5 §:n ja 6 §:n 1 momentin säännökset hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, 8 luvun 3–14 §:n sekä kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 4 momentin ja 7 a luvun 10 §:n 2 ja 3 momentin säännökset palkitsemisesta ja tämän lain 9 luvun 2–21 §:n säännökset riskienhallinnasta;	3) tämän lain 7 luvun 1–*4, 4 a–e ja* 5 §:n *sekä* 6 §:n 1 momentin säännökset hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, 8 luvun 3–14 §:n sekä kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 4 momentin ja 7 a luvun 10 §:n 2 ja 3 momentin säännökset palkitsemisesta ja tämän lain 9 luvun 2–*5, 5 a–5 d ja 6*–21 §:n säännökset riskienhallinnasta;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7) 8 a luvun 1–3, 8 ja 9 §:n säännökset luottolaitoksen ja konsolidointiryhmän velvollisuudesta laatia ja tarkastaa 3 §:n ja 4 §:n 1 momentin mukainen elvytyssuunnitelma sekä konsolidointiryhmän elvytyssuunnitelman hyväksymisestä, 9 a luvun 7 §:n 3 momentin säännös rahoitustuen tarjoamista koskevan aikomuksen ilmoittamisesta viranomaisille ja 11 luvun 5 a §:n 3 momentin säännös tietojen ilmoittamisesta viranomaisille.	7) *tämän lain* 8 a luvun 1–3, 8 ja 9 §:n säännökset luottolaitoksen ja konsolidointiryhmän velvollisuudesta laatia ja tarkastaa 3 §:n ja 4 §:n 1 momentin mukainen elvytyssuunnitelma sekä konsolidointiryhmän elvytyssuunnitelman hyväksymisestä, 9 a luvun 7 §:n 3 momentin säännös rahoitustuen tarjoamista koskevan aikomuksen ilmoittamisesta viranomaisille ja 11 luvun 5 a §:n 3 momentin säännös *ilmoitusvelvollisuudesta;* *8) tämän lain 2 a luvun säännökset omistusyhteisöstä;* *9) tämän lain 11 luvun 6, 6 a ja 6 c §:n säännökset harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta sekä 9 §:n säännökset maksuvalmiutta koskevasta lisävaatimuksesta;* *10) tämän lain 3 a luvun säännökset yritysjärjestelyistä, merkittävän omistusosuuden hankkimisesta sekä*

Voimassa oleva laki

Seuraamusmaksua ei voida määrätä 1 momentin 4, 5 ja 9 kohdan *sekä 2 momentin 4 ja 6* kohdan nojalla muille kuin luottolaitokselle ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalle yritykselle sekä sellaiselle kyseisen oikeushenkilön johtoon kuuluvalle henkilölle, jonka velvollisuuksien vastainen teko tai laiminlyönti on.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

1) 99 artiklan 1 kohdan säännös omia varoja koskevien vaatimusten ilmoittamisesta;

2) 101 artiklan säännös kansallisia kiinteistömarkkinoita koskevien tietojen ilmoittamisesta;

— — — — — — — — — — — — — — —

4) 395 artiklan 1 kohdan ja 3–8 kohdan säännökset suuria asiakasriskejä koskevista rajoituksista;

5) 405 artiklan säännös arvopaperistettuun omaisuuserään liittyvän luottoriskin siirtämisestä;

— — — — — — — — — — — — — — —

8) 430 artiklan 1 kohdan säännös vähimmäisomavaraisuusastetta koskevien tietojen ilmoittamisesta;

9) 431 artiklan 1–3 kohdan ja 451 artiklan 1 kohdan säännökset julkistamisvaatimuksista.

Ehdotus

merkittävien varojen ja velkojen luovutuksesta.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä 1 momentin 4, 5 ja 9 kohdan nojalla muille kuin luottolaitokselle ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalle yritykselle sekä sellaiselle kyseisen oikeushenkilön johtoon kuuluvalle henkilölle, jonka velvollisuuksien vastainen teko tai laiminlyönti on.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

1) *92* artiklan 1 kohdan säännös *omien varojen vaatimuksesta*;

2) *kolmannen osan III osaston 2 luvun säännökset tiedonkeruuta ja ohjausta ja hallintaa koskevista vaatimuksista*;

— — — — — — — — — — — — — — —

4) *neljännen osan säännöksiä asiakasta tai keskenään sidossuhteessa olevien asiakkaiden ryhmää koskevia suuria asiakasriskejä*;

5) *430 artiklan 1–3 kohdan sekä 430 a säännökset ilmoitettavista tiedoista*;

— — — — — — — — — — — — — — —

8) *429 artiklan säännökset vähimmäisomavaraisuusasteen laskennasta ja seitsemännen osan säännökset vähimmäisomavaraisuusasteen laskennan poikkeuksista*;

9) 431 artiklan 1–3 kohdan ja 451 artiklan 1 kohdan säännökset julkistamisvaatimuksista*;*

10) 413 ja 428 b artiklan säännökset pysyvän varainhankinnan vaatimuksesta;

11) säännökset riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän tai omien varojen vaatimusten laskentaa koskevista vaatimuksista ja kolmannen osan II–VI osaston säännökset ohjaus- ja hallintojärjestelmistä;

12) kuudennen osan I ja IV osaston säännökset maksuvalmiusvaatimuksen tai pysyvän varainhankinnan vaatimuksen laskentaa koskevista vaatimuksista sekä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä luottolaitosten maksuvalmiusvaatimuksen osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/61 säännökset, jotka on annettu näiden säännösten nojalla. *13) 28, 52 ja 63 artiklan säännökset maksuista omiin varoihin sisältyvien välineiden haltijoille;* *14) kolmannen, neljännen, kuudennen tai seitsemännen osan säännökset emoyrityksenä toimivan laitoksen tai omistusyhteisön vakavaraisuusvaatimuksista konsolidoinnin perusteella tai alakonsolidointiryhmän tasolla;* *15) toisen osan säännökset omiin varoihin liittyvistä koostumusta, edellytyksiä, oikaisuja ja vähennyksiä koskevista vaatimuksia.*
Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1, 2 ja 4 momentissa säädetyn lisäksi kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja luottolaitosdirektiivin, kriisinratkaisudirektiivin sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.	Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1, 2 ja 4 momentissa säädetyn lisäksi*:* *1) mainitussa* momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset; *2)* luottolaitosdirektiivin, kriisinratkaisudirektiivin sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset*;* *3) Finanssivalvonnan päätökset, jotka on annettu tämän lain tai EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten perusteella*. *Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 4 momentissa säädetyn lisäksi seuraamusmaksu voidaan määrätä 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle, avainhenkilölle tai henkilölle, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin tai muulle luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan, taikka omistusyhteisössä vastaavassa asemassa olevalle henkilölle.*

Voimassa oleva laki

22 luku

Valvontavaltuudet

2 §

Uhkasakko

Finanssivalvonta voi tehostaa 1 §:ssä tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Ehdotus

22 luku

Valvontavaltuudet

2 §

Uhkasakko

Finanssivalvonnan määräämään uhkasakkoon sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:stä poiketen tätä pykälää, jos kyseessä on 2 momentissa tarkoitettu laiminlyönti tai rikkomus.

Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa luottolaitoksen tai omistusyhteisön täyttämään velvollisuutensa, jos luottolaitos tai omistusyhteisö toiminnassaan laiminlyö noudattaa tai rikkoo tämän lain 20 luvun 1 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Uhkasakko voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös luottolaitoksen ylimpään johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle, avainhenkilölle tai henkilölle, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin tai muulle luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan taikka omistusyhteisössä vastaavassa asemassa olevalle henkilölle.

Uhkasakon enimmäismäärä on yhden päivän ajalta enintään:

1) oikeushenkilön osalta viisi prosenttia sellaisesta keskimääräisestä päiväkohtaisesta nettoliikevaihdosta, joka tarkoittaisi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tai 40 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua vuotuista kokonaisnettoliikevaihtoa jaettuna 365:llä; ja

2) luonnollisen henkilön osalta 50 000 euroa.

Uhkasakko voidaan tuomita maksettavaksi enintään kuuden kuukauden ajalta.

Uhkasakko asetetaan juoksevana uhkasakkona. Uhkasakon asettamiseen ei sovelleta uhkasakkolain (1113/1990) 9 §:ää. Uhkasakon tuomitsemisesta päättää

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Finanssivalvonta. Uhkasakon tuomitsemiseen ei sovelleta mainitun lain 10 §:n 2 momenttia. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan uhkasakkolakia.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . .

3.

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:n otsikko ja 1 momentin 11 kohta, 3 luvun 1 a §:n 1 momentti, 6 luvun 2 b §:n 1 momentti, 6 b luvun 1 a §:n 1 momentin 2 kohta, 2 b §:n 1 momentin 4 kohta, 6 c luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohta, 5 §:n 1 momentin johdantokappale ja 13 kohta, 15 luvun 2 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta sekä 16 a luvun 2 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 13 §:n otsikko, 3 luvun 1 a §:n 1 momentti, 6 luvun 2 b §:n 1 momentti, 6 b luvun 1 a §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 b §:n 1 momentin 4 kohta, 6 c luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 5 §:n 1 momentin johdantokappale ja 13 kohta laissa 523/2021, 1 luvun 13 §:n 1 momentin 11 kohta laissa 1069/2017, 15 luvun 2 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta laissa 513/2019 ja 16 a luvun 2 § laissa 623/2014, sekä

lisätään 1 luvun 13 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017, 294/2019 ja 523/2021, uusi 12 ja 13 kohta, 3 luvun 1 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 4–6 momentti, 6 b luvun 2 b §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 5 kohta ja mainittuun pykälään, sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6–8 momentti siirtyvät 7–9 momentiksi, 6 c luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi ja 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 523/2021, uusi 14 kohta sekä 15 luvun 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 513/2019, uusi 5 kohta ja mainittuun pykälään, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017, 513/2019, 523/2021, 365/2023 ja 526/2025, uusi 10 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 luku	1 luku
Yleiset säännökset	**Yleiset säännökset**
13 §	13 §
Sijoituspalveluyritys, ulkomainen	***Sijoituspalveluyrityksiä koskevat***

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
sijoituspalveluyritys, ETA-valtio, kolmas maa, ulkomainen ETA-valvontaviranomainen, kolmannen maan valvontaviranomainen, ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys, ulkomainen ETA-luottolaitos, kolmannen maan yritys, sivuliike ja monialan holdingyhtiö	***määritelmät***
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
11) *sivuliikkeellä* muussa kuin kotivaltiossa sijaitsevaa sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toimipaikkaa, joka on oikeudellisesti osa sijoituspalveluyritystä tai ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja josta käsin tarjotaan sijoituspalvelua tai harjoitetaan sijoitustoimintaa sekä voidaan tarjota myös oheispalvelua; kaikkia sijoituspalveluyrityksen samaan jäsenvaltioon perustamia liiketoimipaikkoja pidetään yhtenä sivuliikkeenä silloin, kun sijoituspalveluyrityksen päätoimipaikka on toisessa jäsenvaltiossa.	11) *sivuliikkeellä* muussa kuin kotivaltiossa sijaitsevaa sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toimipaikkaa, joka on oikeudellisesti osa sijoituspalveluyritystä tai ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja josta käsin tarjotaan sijoituspalvelua tai harjoitetaan sijoitustoimintaa sekä voidaan tarjota myös oheispalvelua; kaikkia sijoituspalveluyrityksen samaan jäsenvaltioon perustamia liiketoimipaikkoja pidetään yhtenä sivuliikkeenä silloin, kun sijoituspalveluyrityksen päätoimipaikka on toisessa jäsenvaltiossa*;*
	*12) **keskusvastapuolella** OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012, jäljempänä **markkinatoimija-asetus**, 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua keskusvastapuolta;*
	*13) **ehdot täyttävällä keskusvastapuolella** EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 88 alakohdassa tarkoitettua keskusvastapuolta.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
3 luku	3 luku
Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus	**Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus**
1 a §	1 a §
Eräiden sijoituspalveluyritysten toimilupaa koskeva erityissäännös	*Eräiden sijoituspalveluyritysten toimilupaa koskeva erityissäännös*
Sijoituspalveluyrityksen, jolle on myönnetty toimilupa 1 luvun 15 §:n 1	Sijoituspalveluyrityksen, jolle on myönnetty toimilupa 1 luvun 15 §:n 1

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
momentin 3 tai 6 kohdassa tarkoitettuun kaupankäyntiin omaan lukuun tai liikkeeseenlaskun takaamiseen, on haettava luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun mukaisesti luottolaitoksen toimilupaa, jos sen kahdentoista peräkkäisen kuukauden jaksolta laskettu kuukausittaisten kokonaisvarojen keskiarvo täyttää vähintään EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa säädetyt edellytykset.	momentin 3 tai 6 kohdassa tarkoitettuun kaupankäyntiin omaan lukuun tai liikkeeseenlaskun takaamiseen, on haettava luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun mukaisesti luottolaitoksen toimilupaa *viimeistään samana päivänä, kun* sen kahdentoista peräkkäisen kuukauden jaksolta laskettu kuukausittaisten kokonaisvarojen keskiarvo täyttää vähintään yhden EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohdassa säädetyistä edellytyksistä.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Finanssivalvonta voi 1 momentista poiketen myöntää sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta poikkeuksen luottolaitoksen toimilupaa koskevasta vaatimuksesta. Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava hakemuksesta Euroopan pankkiviranomaiselle.
	Finanssivalvonnan on otettava 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskevaa päätöstä tehdessään huomioon vähintään yrityksen sijoittautumisjäsenvaltiossa ja koko unionissa harjoittaman toiminnan luonne, laajuus, monimutkaisuus, merkitys sekä sen toiminnan aiheuttama järjestelmäriski. Jos yritys on osa ryhmää, tulee harkinnassa ottaa huomioon myös ryhmän organisaatiorakenne, kirjanpitokäytännöt ja varojen jakautuminen ryhmän yhteisöjen kesken. Finanssivalvonnan tulee ottaa huomioon harkinnassaan Euroopan pankkiviranomaisen antama lausunto asiasta.
	Finanssivalvonnan on annettava päätös 4 momentissa tarkoitetusta poikkeuksesta kuukauden kuluessa Euroopan pankkiviranomaisen lausunnon vastaanottamisesta. Jos Finanssivalvonnan päätös poikkeaa Euroopan pankkiviranomaisen lausunnosta, Finanssivalvonnan on esitettävä poikkeamisen perusteet päätöksessään. Finanssivalvonnan tulee ilmoittaa päätöksestään poikkeusta hakeneelle yritykselle ja Euroopan pankkiviranomaiselle. Euroopan pankkiviranomainen julkaisee päätöksen verkkosivuillaan. Finanssivalvonnan tulee

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	arvioida päätöstään uudelleen kolmen vuoden välein.
6 luku	6 luku
Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta	**Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta**
2 b §	2 b §
EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimusten soveltaminen eräisiin sijoituspalveluyrityksiin	*EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimusten soveltaminen eräisiin sijoituspalveluyrityksiin*
Jos sijoituspalveluyritys täyttää EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 1 artiklan 2 tai 5 kohdassa säädetyt edellytykset, sovelletaan tämän lain 6 b luvun 1 a, 1 b, 2 a*, 2 b,* 2 c ja 7–13 §:ssä sekä 6 c luvussa säädettyjen vaatimusten sijaan EU:n vakavaraisuusasetuksen ja luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimuksia *siten, kuin* 4 momentissa säädetään.	Jos sijoituspalveluyritys täyttää EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 1 artiklan 2 tai 5 kohdassa säädetyt edellytykset, *yritykseen* sovelletaan tämän lain 6 b luvun 1 a, 1 b, 2 a–2 c ja 7–13 §:ssä sekä 6 c luvussa säädettyjen vaatimusten sijaan EU:n vakavaraisuusasetuksen ja luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimuksia 4 momenti*n mukaisesti*. *Jos edellä tarkoitettu edellytykset täyttävä sijoituspalveluyritys kuuluu EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 25 alakohdassa tarkoitettuun sijoituspalveluyritysryhmään, kyseiseen sijoituspalveluyritysryhmään sovelletaan sitä, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa luottolaitosten konsolidoidusta valvonnasta.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
6 b luku	6 b luku
Hallinto- ja ohjausjärjestelmät, avoimuus, riskien hallinta ja palkitseminen	**Hallinto- ja ohjausjärjestelmät, avoimuus, riskien hallinta ja palkitseminen**
1 a §	1 a §
Sijoituspalveluyrityksen sisäiset hallinto- ja	*Sijoituspalveluyrityksen sisäiset hallinto- ja*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
ohjausjärjestelmät	*ohjausjärjestelmät*
Sijoituspalveluyrityksellä on oltava sen liiketoimintamalliin ja toimintaan liittyvien riskien luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen suhteutetut asianmukaiset ja luotettavat hallinto- ja ohjausjärjestelmät. Näihin kuuluvat:	Sijoituspalveluyrityksellä on oltava sen liiketoimintamalliin ja toimintaan liittyvien riskien luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen suhteutetut asianmukaiset ja luotettavat hallinto- ja ohjausjärjestelmät. Näihin kuuluvat:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) tehokkaat riskienhallinnan raportointiprosessit;	2) tehokkaat *prosessit sellaisten riskien tunnistamiseksi, hallitsemiseksi ja seuraamiseksi, joita sijoituspalveluyrityksiin kohdistuu tai saattaa kohdistua tai joita ne aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa muille, sekä niistä raportoimiseksi, mukaan lukien keskittymäriski, joka aiheutuu keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista, ottaen huomioon markkinatoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädetyt edellytykset*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2 b §	2 b §
Riskien hallinta	*Riskien hallinta*
Sijoituspalveluyrityksen on otettava käyttöön tehokkaat strategiat, toimintatavat, prosessit ja järjestelmät, joilla tunnistetaan, mitataan, hallitaan ja valvotaan seuraavia riskitekijöitä ja niiden vaikutuksia:	Sijoituspalveluyrityksen on otettava käyttöön tehokkaat strategiat, toimintatavat, prosessit ja järjestelmät, joilla tunnistetaan, mitataan, hallitaan ja valvotaan seuraavia riskitekijöitä ja niiden vaikutuksia:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) maksuvalmiusriski tarkoituksenmukaisella aikajänteellä, myös päivänsisäisesti, sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyrityksellä on riittävästi likvidejä varoja, jotta voidaan muun muassa puuttua 1–3 kohdassa tarkoitettujen riskien merkittäviin aiheuttajiin.	4) maksuvalmiusriski tarkoituksenmukaisella aikajänteellä, myös päivänsisäisesti, sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyrityksellä on riittävästi likvidejä varoja, jotta voidaan muun muassa puuttua 1–3 kohdassa tarkoitettujen riskien merkittäviin aiheuttajiin*;* *5) keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuvan keskittymäriskin merkittävät aiheuttajat ja vaikutukset sekä merkittävät vaikutukset omiin varoihin*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Edellä 1 momentin 5 kohdan soveltamiseksi sijoituspalveluyrityksen ylimmän hallintoelimen tulee laatia erityiset suunnitelmat ja määrälliset tavoitteet markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklan mukaisesti seuratakseen ja

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	käsitelläkseen keskittymäriskiä, joka aiheutuu unionille tai sen yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle järjestelmän kannalta huomattavan merkittäviä palveluja tarjoaviin keskusvasta-puoliin liittyvistä vastuista.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
6 c luku	6 c luku
Taloudellisen aseman valvonta ja vakavaraisuuden arviointiprosessi	**Taloudellisen aseman valvonta ja vakavaraisuuden arviointiprosessi**
2 §	2 §
Vakavaraisuuden arviointi	*Vakavaraisuuden arviointi*
Finanssivalvonnan on, ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen koko, riskiprofiili ja liiketoimintamalli, tarkasteltava sijoituspalveluyrityksen käyttöön ottamia järjestelyjä, strategioita, prosesseja ja mekanismeja ja arvioitava tarpeen mukaan seuraavat seikat sijoituspalveluyrityksen riskien hyvän hallinnan ja kattamisen varmistamiseksi:	Finanssivalvonnan on, ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen koko, riskiprofiili ja liiketoimintamalli, tarkasteltava sijoituspalveluyrityksen käyttöön ottamia järjestelyjä, strategioita, prosesseja ja mekanismeja ja arvioitava tarpeen mukaan seuraavat seikat sijoituspalveluyrityksen riskien hyvän hallinnan ja kattamisen varmistamiseksi:
1) 6 b luvun 2 a §:ssä tarkoitetut riskit;	1) 6 b luvun 2 *b* §:ssä tarkoitetut riskit;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Finanssivalvonnan on 1 momentin 1 kohdan soveltamiseksi arvioitava ja seurattava sijoituspalveluyritysten käytäntöjen kehittymistä siltä osin kuin on kyse niiden keskusvastapuoliin liittyvistä vastuista aiheutuvan keskittymäriskin hallinnasta, mukaan lukien 6 b luvun 2 b §:n 6 momentin mukaisesti laaditut suunnitelmat, ja edistymisestä niiden liiketoimintamallien mukauttamisessa markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklassa säädettyihin vaatimuksiin.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
5 §	5 §
Valvontavaltuudet	*Valvontavaltuudet*
Finanssivalvonta voi 2 §:n, 3 §:n 4 ja 5 momentin sekä 4 §:n säännöksiä sovellettaessa:	Finanssivalvonta voi *tämän luvun 2 b §:n sekä 6 c luvun 2 §:n, 3 §:n 4 ja 5 momentin* sekä 4 §:n säännöksiä sovellettaessa:
	— — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	
13) vaatia sijoituspalveluyritystä vähentämään sijoituspalveluyrityksen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuteen kohdistuvia riskejä yritysten prosessien, tietojen ja varojen luottamuksellisuuden, eheyden ja saatavuuden varmistamiseksi.	13) vaatia sijoituspalveluyritystä vähentämään sijoituspalveluyrityksen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuteen kohdistuvia riskejä yritysten prosessien, tietojen ja varojen luottamuksellisuuden, eheyden ja saatavuuden varmistamiseksi*;*
	14) vaatia sijoituspalveluyrityksiä vähentämään keskusvastapuoleen liittyviä vastuitaan tai järjestämään vastuitaan uudelleen määritystileillään markkinarakennetoimija-asetuksen 7 a artiklan mukaisesti, jos Finanssivalvonta katsoo, että kyseiseen keskusvastapuoleen liittyvistä vastuista aiheutuu liiallinen keskittymäriski.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
15 luku	15 luku
Hallinnolliset seuraamukset	**Hallinnolliset seuraamukset**
2 §	2 §
Seuraamusmaksu	*Seuraamusmaksu*
Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:	Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) tämän lain 9 a luvun 2 §:n *1–4 momentin* säännökset osakkeenomistajien tunnistetiedoista; *sekä*	3) tämän lain 9 a luvun 2 §:n säännökset osakkeenomistajien tunnistetiedoista;
4) luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun säännökset tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisesta ja julkistamisesta.	4) luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun säännökset tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisesta ja julkistamisesta*;*
	5) tämän lain 3 luvun 1 a §:n 1 momentin säännös luottolaitoksen toimiluvasta, jos Finanssivalvonta ei ole myöntänyt mainitun pykälän 4 momentin mukaista poikkeusta sekä säännöksen perusteella annettu Finanssivalvonnan päätös.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 4 momentin lisäksi seuraamusmaksu voidaan kohdistaa 1 momentin 5 kohdissa tarkoitetuissa tilanteissa myös muulle

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan.
16 a luku	16 a luku
Valvontavaltuudet	**Valvontavaltuudet**
2 §	2 §
Uhkasakko	*Uhkasakko*
	Finanssivalvonnan määräämään uhkasakkoon sovelletaan 33 a §:stä poiketen tätä pykälää, jos kyseessä on 2 momentissa tarkoitettu laiminlyönti tai rikkomus.
	Jos sijoituspalveluyritys toiminnassaan laiminlyö noudattaa tai rikkoo tämän lain 15 luvun 2 §:n 1momentin 5 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa yrityksen täyttämään velvollisuutensa.
	Uhkasakko voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös sijoituspalveluyrityksen johtoon tai toimivaan johtoon kuuluvalle henkilölle tai muulle luonnolliselle henkilölle, joka on ollut vastuussa rikkomisesta sovellettavan lain mukaan.
	Uhkasakon enimmäismäärä on yhden päivän ajalta
	1) oikeushenkilön osalta viisi prosenttia sellaisesta keskimääräisestä päiväkohtaisesta nettoliikevaihdosta, joka vastaisi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tai 40 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua vuotuista kokonaisnettoliikevaihtoa jaettuna 365:llä; ja
	2) luonnollisen henkilön osalta 50 000 euroa.
	Uhkasakko voidaan tuomita maksettavaksi enintään kuuden kuukauden ajalta.
	Uhkasakko asetetaan juoksevana uhkasakkona. Uhkasakon asettamiseen ei sovelleta uhkasakkolain (1113/1990) 9 §:ää. Uhkasakon tuomitsemisesta päättää Finanssivalvonta. Uhkasakon tuomitsemiseen ei sovelleta mainitun lain 10 §:n 2 momenttia.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Muilta osin uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan mainittua uhkasakkolakia.
Finanssivalvonta voi tehostaa 1 §:ssä tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla. *Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).*	Finanssivalvonta voi tehostaa 1 §:ssä tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . .

4.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 5 §:n 1 ja 3 momentti, 9 §:n 1 momentti ja 13 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentti laissa 1348/2022 sekä 5 §:n 3 momentti ja 9 §:n 1 momentti laissa 404/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 §	5 §
Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhtiösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle ennen osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun velkojille annettavan kuulutuksen hakemista. Osakeyhtiölaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä. *Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.*	Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten *ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa*. Osakeyhtiölaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonta voi osakeyhtiölain 16	*Finanssivalvonnan toimivallasta vastustaa sulautumista säädetään*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa absorptiosulautumisessa vastustaa sulautumista, jos sulautuminen todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta velkojille annettavalle kuulutukselle asetetusta määräpäivästä. *Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto sulautumiseen osallistuville luottolaitoksille. Sulautumisen saa edellä tässä momentissa tarkoitetussa tapauksessa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.*	*luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa.* Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta määräpäivästä.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
9 §	9 §
Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan ja jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan, mitä niistä *säädetään* 5, 5 b, 6 ja 6 a §:ssä sulautumisen osalta. *Mitä 5 §:n 3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kokonaisjakautumiseen, jos jakautuminen tapahtuu perustettaviin yhtiöihin, jotka ovat yksinomaan luottolaitoksia.*	Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan ja jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan, mitä niistä 5, 5 b, 6 ja 6 a §:ssä säädetään sulautumisen osalta.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
13 §	13 §
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Liiketoiminnan luovutuksen täytäntöönpanoon sovelletaan lisäksi *soveltuvin osin*, mitä *edellä* 3 luvussa säädetään jakautumisen täytäntöönpanosta. *Edellä tässä momentissa tarkoitettu* velkojien kuulemismenettely koskee kuitenkin ainoastaan luovutettavia velkoja.	Liiketoiminnan luovutuksen täytäntöönpanoon sovelletaan lisäksi, mitä 3 luvussa säädetään jakautumisen täytäntöönpanosta. Velkojien kuulemismenettely koskee kuitenkin ainoastaan luovutettavia velkoja. *Liiketoiminnan luovutuksesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Ilmoitusmenettelyyn ja ilmoituksen sisältöön sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa säädetään merkittävien varojen ja velkojen luovuttamisesta lukuun ottamatta*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	mainitun luvun 3 §:ssä säädettyä vähimmäisosuutta. Finanssivalvonta voi vastustaa liiketoiminnan luovutusta, jos liiketoiminnan luovutus todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta määräpäivästä. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto liiketoiminnan luovutuksen osapuolina oleville luottolaitoksille. Liiketoiminnan luovutuksen saa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . .

5.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 6 §:n 1 ja 3 momentti, 12 §:n 1 momentti ja 16 §:n 3 momentti,

sellaisena kuin niistä on 6 §:n 1 momentti laissa 1349/2022, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 §	6 §
Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhteisösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osuuskuntalain 20 luvun 4 §:ssä tarkoitettu lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle	Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten *ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa.* Osuuskuntalaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
ennen osuuskuntalain 20 luvun 6 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen hakemista. Osuuskuntalaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä. *Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.*	
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonta voi osuuskuntalain 20 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa absorptiosulautumisessa vastustaa sulautumista ilmoittamalla siitä rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osuuskuntalain 20 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä*, jos sulautuminen todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen tai, jos sulautumiseen osallistuva luottolaitos kuuluu keskusyhteisöön, sulautuminen vaarantaisi yhteenliittymän vakavaraisuuden. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto sulautumiseen osallistuville luottolaitoksille. Sulautumisen saa edellä tässä momentissa tarkoitetussa tapauksessa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa*.	*Finanssivalvonnan toimivallasta vastustaa sulautumista säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan* rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osuuskuntalain 20 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta *velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta* määräpäivästä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
12 §	12 §
Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan, jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan 5–10 §:ää. *Edellä 6 §:n 3 momenttia ei kuitenkaan sovelleta osuuskuntalain 21 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kokonaisjakautumiseen, jos jakautuminen tapahtuu perustettaviin osuuskuntiin, jotka ovat yksinomaan luottolaitoksia.*	Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan, jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan*, mitä niistä* 5–10 §*:ssä säädetään sulautumisen osalta*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
16 §	16 §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Luottolaitoksen liiketoiminnan luovutukseen sovelletaan lisäksi, mitä *edellä* 4 luvussa säädetään jakautumisen täytäntöönpanosta. *Edellä tässä momentissa tarkoitettu* velkojien kuulemismenettely koskee ainoastaan luovutettavia velkoja.	Luottolaitoksen liiketoiminnan luovutukseen sovelletaan lisäksi, mitä 4 luvussa säädetään jakautumisen täytäntöönpanosta. Velkojien kuulemismenettely koskee kuitenkin ainoastaan luovutettavia velkoja. *Liiketoiminnan luovutuksesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Ilmoitusmenettelyyn ja ilmoituksen sisältöön sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa säädetään merkittävien varojen ja velkojen luovuttamisesta lukuun ottamatta 3 a luvun 3 §:ssä säädettyä vähimmäisosuutta. Finanssivalvonta voi vastustaa liiketoiminnan luovutusta, jos liiketoiminnan luovutus todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta määräpäivästä. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto liiketoiminnan luovutuksen osapuolina oleville luottolaitoksille. Liiketoiminnan luovutuksen saa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . .

6.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan säästöpankkilain (1502/2001) 65 §:n edellä oleva väliotsikko, 66 §, 85 §:n edellä oleva väliotsikko, 86 § ja 89 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 66 ja 86 § sekä 89 §:n 1 momentti laissa 1423/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Sulautumissuunnitelman rekisteröiminen ja ***ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle sekä*** *kuulutus velkojille*	*Sulautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille*
66 §	66 §
Sulautumiseen osallistuvien säästöpankkien *tai, jos kyseessä on tytäryhtiösulautuminen, vastaanottavan säästöpankin* on ilmoitettava sulautumisesta Rahoitustarkastukselle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja 64 §:ssä tarkoitettu lausunto, on toimitettava Rahoitustarkastukselle 65 §:n 1 momentissa säädetyssä ajassa. Rahoitustarkastus voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeellisia tietoja.	Sulautumiseen osallistuvien säästöpankkien on ilmoitettava sulautumisesta *Finanssivalvonnalle luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa säädetyllä tavalla. Finanssivalvonnan oikeudesta vastustaa sulautumista säädetään mainitussa luvussa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksesta rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa tämän lain 67 §:n 1 momentissa säädetystä määräajasta. Valitus sulautumisen vastustamista koskevaan päätökseen* on käsiteltävä kiireellisenä.
Rahoitustarkastus voi absorptiosulautumisessa vastustaa sulautumista 67 §:n 2 momentissa tarkoitettuun määräpäivään mennessä ilmoittamalla siitä rekisteriviranomaiselle, jos sulautuminen todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan säästöpankin toimilupaedellytysten säilymisen. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto säästöpankille.	
Tässä pykälässä tarkoitettua Rahoitustarkastuksen päätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.	
Jakautumissuunnitelman rekisteröiminen ja ***ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle sekä*** *kuulutus velkojille*	*Jakautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille*
86 §	86 §
Jakautumiseen osallistuvien säästöpankkien on ilmoitettava jakautumisesta Rahoitustarkastukselle. Ilmoitus, johon on liitettävä jakautumissuunnitelma ja 84 §:ssä tarkoitettu lausunto, on toimitettava Rahoitustarkastukselle 85 §:n 1 momentissa säädetyssä ajassa. Rahoitustarkastus voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.	Jakautumiseen osallistuvien säästöpankkien on ilmoitettava jakautumisesta *Finanssivalvonnalle luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun mukaisesti. Finanssivalvonnan oikeudesta vastustaa jakautumista säädetään mainitussa luvussa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksesta rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa tämän lain 67 §:n 1 momentissa säädetystä määräajasta. Valitus jakautumisen vastustamista koskevaan päätökseen* on käsiteltävä kiireellisenä.
Rahoitustarkastus voi vastustaa jakautumista 87 §:n 2 momentissa tarkoitettuun määräpäivään mennessä ilmoittamalla siitä rekisteriviranomaiselle, jos jakautuminen todennäköisesti vaarantaa	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
jakautumiseen osallistuvan säästöpankin toimilupaedellytysten säilymisen. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto säästöpankille. Tässä pykälässä tarkoitettua Rahoitustarkastuksen päätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.	
89 §	89 §
Liiketoiminnan luovutukseen sovelletaan *soveltuvin osin*, mitä 83, 85 *ja 86* §:ssä säädetään jakautumissuunnitelmasta ja sen rekisteröinnistä *ja ilmoittamisesta Rahoitustarkastukselle sekä Rahoitustarkastuksen oikeudesta vastustaa jakautumista*, 87 §:n 1 ja 2 momentissa ja 87 a §:ssä *säädetään* velkojainsuojasta sekä 87 g ja 87 h §:ssä *säädetään* jakautumisen täytäntöönpanosta kuitenkin niin, että 87 §:n 1 ja 2 momentin mukainen velkojien kuulemismenettely koskee ainoastaan luovutettavia velkoja.	Liiketoiminnan luovutukseen sovelletaan , mitä 83 *ja* 85 §:ssä säädetään jakautumissuunnitelmasta ja sen rekisteröinnistä, 87 §:n 1 ja 2 momentissa ja 87 a §:ssä velkojainsuojasta sekä 87 g ja 87 h §:ssä *säädetään* jakautumisen täytäntöönpanosta kuitenkin niin, että 87 §:n 1 ja 2 momentin mukainen velkojien kuulemismenettely koskee ainoastaan luovutettavia velkoja. *Liiketoiminnan luovutuksesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Ilmoitusmenettelyyn ja ilmoituksen sisältöön sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvussa säädetään merkittävien varojen ja velkojen luovuttamisesta lukuun ottamatta mainitun luvun 3 §:ssä säädettyä vähimmäisosuutta. Finanssivalvonta voi vastustaa liiketoiminnan luovutusta, jos liiketoiminnan luovutus todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa velkojille annettavassa kuulutuksessa mainitusta määräpäivästä. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto liiketoiminnan luovutuksen osapuolina oleville luottolaitoksille. Liiketoiminnan luovutuksen saa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . .

7.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoitusrahastolain (213/2019) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 35 kohta, 3 §:n 16 kohta ja 13 luvun 7 §:n 2–4 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 1 luvun 2 §:n 1 momentin 35 kohta ja 3 §:n 16 kohta laissa 1445/2025, sekä

lisätään 1 luvun 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1445/2025, uusi 36 kohta ja 3:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 527/2021, 953/2022, 987/2024 ja 1445/2025, uusi 17 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 luku	1 luku
Yleiset säännökset	**Yleiset säännökset**
2 §	2 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
35) *arvopaperikeskuksella* arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettua arvopaperikeskusta sekä sellaista mainitun pykälän 6 kohdassa tarkoitettua ulkomaalaista arvopaperikeskusta, joka on saanut arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 mukaisen toimiluvan hoitaa arvopaperikeskuksen tehtäviä ETA-valtiossa tai kolmannessa maassa.	35) *arvopaperikeskuksella* arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettua arvopaperikeskusta sekä sellaista mainitun pykälän 6 kohdassa tarkoitettua ulkomaalaista arvopaperikeskusta, joka on saanut arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 mukaisen toimiluvan hoitaa arvopaperikeskuksen tehtäviä ETA-valtiossa tai kolmannessa maassa*;* *36)* ***keskusvastapuolella*** *3 §:n 5 kohdassa mainitun markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua keskusvastapuolta*.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät	*EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
16) *Euroopan järjestelmäriskikomitealla* finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1092/2010 tarkoitettua Euroopan järjestelmäriskikomiteaa.	16) *Euroopan järjestelmäriskikomitealla* finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1092/2010 tarkoitettua Euroopan järjestelmäriskikomiteaa*;*
	17) ***markkinarakennetoimija-asetuksella*** *OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 648/2012*.
13 luku	13 luku
Sijoitusrahaston sijoittaminen	**Sijoitusrahaston sijoittaminen**
7 §	7 §
Sijoitusrahaston vähimmäishajautusvaatimukset	*Sijoitusrahaston vähimmäishajautusvaatimukset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
OTC-johdannaissopimuksiin sijoittamisesta aiheutuva vastapuoliriski ei saa saman vastapuolen osalta ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, jos vastapuoli on 5 §:ssä tarkoitettu luottolaitos, ja muussa tapauksessa yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista.	*Sellaisiin johdannaissopimuksiin, joita ei määritetä markkinarakennetoimija-asetuksen 14 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneessa tai 25 artiklan mukaisesti tunnustetussa keskusvastapuolessa,* sijoittamisesta aiheutuva vastapuoliriski ei saa saman vastapuolen osalta ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, jos vastapuoli on *tämän luvun* 5 §:ssä tarkoitettu luottolaitos, ja muussa tapauksessa yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista.
Sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Tätä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin OTC-johdannaissopimuksiin sijoittamiseen, joissa vastapuolena on 5 §:ssä	Sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Tätä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin *markkinarakennetoimija-asetuksen*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tarkoitettu luottolaitos.	*14 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneessa tai 25 artiklan mukaisesti tunnustetussa keskusvastapuolessa määritettyihin* johdannaissopimuksiin sijoittamiseen, joissa vastapuolena on *tämän luvun* 5 §:ssä tarkoitettu luottolaitos.
Sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanottamiin talletuksiin tai sellaisiin *OTC*-johdannaissopimuksiin, joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski.	Sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanottamiin talletuksiin tai sellaisiin johdannaissopimuksiin, *joita ei määritetä markkinarakennetoimija-asetuksen 14 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneessa tai 25 artiklan mukaisesti tunnustetussa keskusvastapuolessa ja* joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . .

8.

Laki

Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään Suomen Pankin virkamiehistä annettuun lakiin (1998/1166) uusi 9 a luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	9 a luku
	Karenssisopimus
	32 b §
	Suomen Pankki voi tehdä nimitettäväksi esitettävän henkilön kanssa ennen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä tai virkamiehen kanssa virkasuhteen aikana ennen uuteen

*tehtävään siirtymistä kirjallisen sopimuksen (**karenssisopimus**), jolla 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa rajoitetaan määräajaksi (**karenssiaika**) virkamiehen oikeutta siirtyä toisen työnantajan palvelukseen taikka aloittaa elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen tai muun vastaavan toiminnan.*

Karenssisopimuksen tekeminen edellyttää, että henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Jos henkilöllä olisi pääsy edellä mainittuun tietoon, karenssisopimus voidaan asettaa nimittämisen tai uuteen tehtävään siirtymisen edellytykseksi. Karenssisopimus ei kuitenkaan sido virkamiestä, jos virkasuhde on päättynyt viranomaisesta johtuvasta syystä.

Karenssiajaksi voidaan sopia enintään kuusi kuukautta palvelussuhteen päättymisestä. Karenssiajaksi voidaan kuitenkin sopia enintään 12 kuukautta palvelussuhteen päättymisestä, jos sopimus tehdään 3 §:ssä tarkoitettuun johtokunnan jäsenen tai johtajan virkaan tai virkasuhteeseen nimitetyn tai nimitettäväksi esitettävän henkilön kanssa.

Karenssisopimukseen on otettava ehto, jonka mukaa karenssiaika lasketaan siitä päivästä alkaen, jolloin osallistuminen 2 momentissa tarkoitettuun tehtävään, virkaan tai asemaan on päättynyt. Henkilöllä ei saa enää karenssiaikana olla pääsyä salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon.

Sopimusehto karenssiajasta tulee voimaan, jos Suomen Pankki arvioi, että siirtymisessä tai palvelujen tarjoamisessa on kyse 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta. Suomen Pankin on tehtävä arvio ja asiaa koskeva päätös kuukauden kuluessa virkamiehen antaman ilmoituksen vastaanottamisesta.

Kansainvälisiin tai eurooppalaisiin finanssivalvontajärjestelmiin liittyvistä

viranomaisten oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1093/2010, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetun n*euvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013 ja yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 806/2014.*

32 c §

Karenssisopimukseen on otettava 2–5 momentin mukaiset ehdot.

Virkamiehen on viipymättä ilmoitettava Suomen Pankille aikomuksestaan siirtyä tai tarjota palveluita 32 b §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Ilmoitus on tehtävä virkasuhteen tai toimikauden aikana tai karenssiaikaa vastaavana aikana, jos virkasuhde tai toimikausi on jo päättynyt.

Ilmoituksen tulee sisältää asian käsittelemiseksi tarpeelliset yhteystiedot sekä tieto 1 momentissa tarkoitetusta yhteisöstä, selvitys uuteen tehtävään siirtymisen ajankohdasta sekä uuden tehtävän pääasiallisesta sisällöstä.

Sen, jolle karenssi on määrätty Suomen Pankin arvion perusteella, on viipymättä ilmoitettava Suomen Pankille sellaisista olosuhteissaan tapahtuneista olennaisista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hänelle määrättyyn karenssiin tai sen ajalta maksettavaan korvaukseen.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	32 d § *Karenssisopimukseen on otettava 2 momentin mukaiset ehdot.* *Karenssiajalta maksetaan palkkaa vastaava korvaus. Korvauksesta vähennetään karenssiaikainen palkka, palkkio, etuus tai muu palkkaa vastaava korvaus.*
	32 e § *Karenssisopimukseen voidaan ottaa ehto sopimussakosta, jolloin sopimukseen on otettava 2–4 momentin mukaiset ehdot.* *Sopimussakkoa sovelletaan, jos virkamies tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö karenssisopimuksen mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa tai siirtyy toisen työnantajan palvelukseen tai tarjoaa palveluita aloittamalla elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen tai muun toiminnan karenssisopimuksen vastaisesti.* *Sopimussakko saa olla enintään kaksi kertaa se määrä, joka henkilölle maksettaisiin korvausta.* *Suomen Pankki voi virkamiehen rikottua sopimusta kohtuullistaa sopimussakon määrää kokonaisarviointiin perustuen. Sopimussakko voidaan jättää perimättä tai periä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos menettelyä voidaan pitää vähäisenä ja sopimussakon perimättä jättäminen tai periminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista menettelyn laatu, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . . *Suomen Pankki tai virkamies, joka on nimitetty tai jota esitetään nimitettäväksi tämän lain voimaan tullessa, voivat tehdä karenssisopimuksen noudattaen, mitä tämän lain 9 a luvussa säädetään.*

9.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 416/2025, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain soveltamisala	*Lain soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:	Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 40 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;	3) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu, *17 e §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu* ja 40 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . .

10.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 luvun 7 e §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 654/2024, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 luku	8 luku
Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi	**Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi**
7 e §	7 e §
Vähimmäisvaatimus tytäryrityksille	*Vähimmäisvaatimus tytäryrityksille*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Lisäksi virasto voi 1 momentissa säädetystä poiketen asettaa siinä tarkoitetuille tytäryrityksille vähimmäisvaatimuksen konsolidoidulla tasolla, jos tytäryritykselle on asetettu luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä säädetty harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus konsolidoidulla tasolla. Vähimmäisvaatimuksen asettaminen tytäryritykselle konsolidoidulla tasolla ei saa johtaa siihen, että konsolidointiin kuuluvan alakonsernin pääomapohjan vahvistamiseksi tarvittava määrä yliarvioidaan 7 §:n 4 momentin 2 kohtaa sovellettaessa. Arviossa on otettava huomioon tällöin myös konsolidointiin kuuluvien kriisinratkaisusuunnitelman mukaan maksukyvyttömyysmenettelyyn asetettavien laitosten määrä.	Lisäksi virasto voi 1 momentissa säädetystä poiketen asettaa siinä tarkoitetuille tytäryrityksille vähimmäisvaatimuksen konsolidoidulla tasolla, jos tytäryritykselle on asetettu luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä säädetty harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus konsolidoidulla tasolla. Vähimmäisvaatimuksen asettaminen tytäryritykselle konsolidoidulla tasolla ei saa johtaa siihen, että konsolidointiin kuuluvan alakonsernin pääomapohjan vahvistamiseksi tarvittava määrä yliarvioidaan *tämän lain* 7 §:n 4 momentin 2 kohtaa sovellettaessa. Arviossa on otettava huomioon tällöin myös konsolidointiin kuuluvien kriisinratkaisusuunnitelman mukaan selvitystilaan tai konkurssiin asetettavien laitosten määrä *sekä sellaisten laitosten määrä, jotka eivät ole kriisinratkaisun kohteena olevia yhteisöjä ja joihin kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän kriisinratkaisusuunnitelmassa ei sovellettaisi velkojen alaskirjaus- ja muuntamisvaltuuksia*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . .

Asetusluonnos

Valtiovarainministeriön asetus

luottolaitostoimintaan liittyvien yritysjärjestelyiden, merkittävien omistusosuuksien hankinnan sekä merkittävien varojen ja velkojen luovutuksen valvonnasta

Valtiovarainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 3 a luvun 1, 5–7 ja 8 §:n nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään yritysjärjestelyiden, merkittävän omistusosuuden hankinnan sekä merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen valvontaan liittyvistä tiedonantovelvollisuuksista, menettelystä ja viranomaisyhteistyöstä.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:
1) *yritysjärjestelyllä* luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 3 a luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua yritysjärjestelyä;
2) *merkittävän omistusosuuden hankinnalla* luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua omistusosuutta;
3) *merkittävien varojen tai velkojen luovutuksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua varojen tai velkojen luovutusta;
4) *omistusyhteisöllä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 2 a luvun 1 §:n perusteella omistusyhteisöä, jolla on velvollisuus hakea omistusyhteisön lupa mainitun lain 2 a luvun säännösten perusteella;
5) *keskusyhteisöllä* talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) 4 §:ssä tarkoitettua keskusyhteisöä.
6) *ilmoitusvelvollisella* luottolaitosta tai omistusyhteisöä, joka on velvollinen tekemään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 1 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen.

3 §

Merkittävän omistusosuuden hankinnan arviointimenettely

Finanssivalvonnan on ilmoitettava luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen ja tämän pykälän nojalla Finanssivalvonnan pyytämien lisätietojen vastaanottamisesta viipymättä kirjallisesti, kuitenkin viimeistään kymmenen arkipäivän kuluessa ilmoituksen tai lisätietojen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnan on suoritettava luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 5 §:ssä tarkoitettu arviointi 60 arkipäivän kuluessa 1 momentissa tarkoitetun sellaisen vastaanottoilmoituksen ajankohdasta, jolla arvioinnin toteuttamiseksi säädetyt ja Finanssivalvonnan erikseen edellyttämät asiakirjat on todettu kokonaisuudessaan toimitetuksi (*arviointijakso*).

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ilmoitusvelvolliselle arviointijakson päättymispäivä, kun

1 momentissa tarkoitettu vastaanottoilmoitus annetaan.

Finanssivalvonta voi tarvittaessa arviointijakson aikana ja viimeistään arviointijakson viidentenäkymmenentenä arkipäivänä pyytää lisätietoja, jotka ovat tarpeen luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 5 §:ssä tarkoitetun arvioinnin suorittamiseksi. Tällainen pyyntö on esitettävä kirjallisesti, ja siinä on yksilöitävä tarvittavat lisätiedot.

Arviointijakso keskeytyy siitä päivästä, jona Finanssivalvonta pyytää lisätietoja, siihen päivään, jona ilmoitusvelvolliselta vastaanotetaan vastaus, jossa annetaan kaikki pyydetyt tiedot. Kyseinen keskeytys ei kuitenkaan saa olla pitempi kuin 20 arkipäivää. Finanssivalvonta voi tämän lisäksi harkintansa mukaan pyytää täydentämään tai tarkentamaan jo toimitettuja tietoja, mutta tällainen lisätietopyyntö ei enää keskeytä arviointijaksoa.

Finanssivalvonta voi pidentää edellä 5 momentissa tarkoitettua arviointijakson keskeytymistä enintään 30 arkipäiväksi, jos:

1) yhteisö, jonka omistusosuuteen hankinta kohdistuu, sijaitsee kolmannessa maassa tai siihen sovelletaan kolmannen maan lainsäädäntöä;

2) Finanssivalvonnan on vaihdettava tietoja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta vastaavan viranomaisen kanssa siten kuin luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 5 §:n 2 momentissa on säädetty.

Jos luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 5 §:ssä tarkoitettu arviointimenettely toteutetaan samanaikaisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 2 a luvussa tarkoitetun omistusyhteisön lupamenettelyn kanssa, Finanssivalvonnan ollessa konsolidoidusta valvonnasta vastaava viranomainen sen on tarvittaessa koordinoitava toimintansa sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa, johon omistusyhteisö on sijoittautunut. Tällöin arviointijakso keskeytetään, kunnes omistusyhteisön lupamenettely on saatettu päätökseen.

4 §

Yritysjärjestelyn arviointimenettely

Finanssivalvonnan on ilmoitettava luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen ja tämän pykälän nojalla Finanssivalvonnan pyytämien lisätietojen vastaanottamisesta viipymättä kirjallisesti, kuitenkin viimeistään kymmenen arkipäivän kuluessa ilmoituksen tai lisätietojen vastaanottamisesta.

Jos yritysjärjestelyn kaikki osapuolet kuuluvat samaan konserniin tai ovat saman talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksia, Finanssivalvonnan on suoritettava luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 6 §:ssä tarkoitettu arviointimenettely 60 arkipäivän kuluessa 1 momentissa tarkoitetun sellaisen vastaanottoilmoituksen ajankohdasta, jolla arvioinnin toteuttamiseksi säädetyt ja Finanssivalvonnan erikseen edellyttämät asiakirjat on todettu kokonaisuudessaan toimitetuksi (*arviointijakso*).

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ilmoitusvelvollisille arviointijakson päättymispäivä, kun 1 momentissa tarkoitettu vastaanottoilmoitus annetaan.

Finanssivalvonta voi pyytää ilmoitusvelvolliselta lisätietoja, jotka ovat tarpeen luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 6 §:ssä tarkoitetun arvioinnin suorittamiseksi. Tällainen pyyntö on esitettävä kirjallisesti, ja siinä on yksilöitävä tarvittavat lisätiedot. Jos yritysjärjestelyn kaikki osapuolet kuuluvat samaan konserniin tai ovat saman talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksia, Finanssivalvonnan on pyydettävä tässä momentissa tarkoitetut lisätiedot viimeistään arviointijakson viidentenäkymmenentenä arkipäivänä.

Arviointijakso keskeytyy siitä päivästä, jona Finanssivalvonta pyytää lisätietoja, siihen päivään, jona ilmoitusvelvolliselta vastaanotetaan vastaus, jossa annetaan kaikki pyydetyt tiedot. Kyseinen keskeytys ei kuitenkaan saa olla pitempi kuin 20 arkipäivää. Finanssivalvonta voi tämän lisäksi harkintansa mukaan pyytää täydentämään tai tarkentamaan jo toimitettuja tietoja, mutta tällainen lisätietopyyntö ei enää keskeytä arviointijaksoa.

Finanssivalvonta voi pidentää edellä 5 momentissa tarkoitettua arviointijakson keskeytymistä enintään 30 arkipäiväksi, jos:

1) jokin yritysjärjestelyn osapuolista sijaitsee kolmannessa maassa tai siihen sovelletaan kolmannen maan lainsäädäntöä;

2) Finanssivalvonnan on vaihdettava tietoja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden valvonnasta vastaavan viranomaisen kanssa siten kuin luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 6 §:n 3 momentissa on säädetty.

5 §

Viranomaisyhteistyö merkittävien omistusosuuksien hankinnan valvonnassa

Jos ilmoitusvelvollinen on luottolaitos ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 4 §:ssä säädetty kynnysarvo ylittyy vain yksittäisen luottolaitoksen perusteella, Finanssivalvonnan on ilmoitettava ehdotetusta hankinnasta konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavalle 10 arkipäivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, jos Finanssivalvonta ei toimi konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana. Finanssivalvonnan on tällöin lisäksi toimitettava merkittävän omistusosuuden hankintaan liittyvä arvionsa konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavalle viranomaiselle.

Jos ilmoitusvelvollinen on omistusyhteisö tai keskusyhteisö, ja Finanssivalvonta toimii konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana, Finanssivalvonnan on ilmoitettava ilmoituksen kohteena olevasta hankinnasta ilmoitusvelvollisen luottolaitoksen sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle 10 arkipäivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonnan on lisäksi toimitettava arviointinsa kyseiselle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Jos ilmoitusvelvollinen on luottolaitos ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 4 §:ssä säädetty kynnysarvo ylittyy sekä yksittäisen laitoksen perusteella että ryhmän konsolidoidun aseman perusteella, ehdotettua hankintaa arvioivan toimivaltaisen viranomaisen ja konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavan on pyrittävä koordinoimaan arviointinsa erityisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 5 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kuulemisen osalta.

Jos Finanssivalvonnan on konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana viranomaisena tehtävä arvio merkittävän omistusosuuden hankinnasta luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 5§:n tai luottolaitosdirektiivin 27 a artiklan 3 kohdan perusteella, Finanssivalvonnan on toimittava tiiviissä yhteistyössä ilmoitusvelvollisen valvonnasta vastaavan viranomaisen kanssa, mukaan lukien kuultava tällaista viranomaista kaikissa olennaisissa arviointiin liittyvissä seikoissa. Finanssivalvonnan on tällöin laadittava hankintaa koskevan arvio ja toimitettava se ilmoitusvelvollisen toimivaltaiselle viranomaiselle.

Finanssivalvonnan on arvioidessaan hankintaa ilmoitusvelvollisen toimivaltaisena viranomaisena tai konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana viranomaisena osaltaan pyrittävä kaikin käytettävissään olevin keinoin tekemään yhteinen päätös kahden kuukauden kuluessa kyseisen arvioinnin vastaanottamisesta, jos ilmoituksen kohteena oleva hankinta on arvioitava myös muun viranomaisen kuin Finanssivalvonnan toimesta luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 a luvun 5 §:n perusteella. Kyseisen päätöksen on oltava kirjallinen ja se on perusteltava asianmukaisesti. Finanssivalvonnan toimiessa konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavana viranomaisena sen on ilmoitettava kyseisestä yhteisestä päätöksestä ilmoitusvelvolliselle.

Jos 5 momentissa tarkoitettua yhteistä päätöstä ei ole tehty kahden kuukauden kuluessa konsolidointiryhmän valvonnasta vastaavan viranomaisen tekemän arvioinnin vastaanottamisesta, Finanssivalvonnan on pidättäydyttävä tekemästä päätöstä ja saatettava asia Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi siten kuin Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY

muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1093/2010 19 artiklassa on säädetty. Finanssivalvonnan on yhdessä 5 momentissa tarkoitettujen viranomaisten kanssa tehtävä yhteinen päätös Euroopan pankkiviranomaisen päätöksen mukaisesti.

Finanssivalvonnan on yhdessä muiden tässä pykälässä tarkoitettujen viranomaisten kanssa pyrittävä koordinoimaan arviointinsa ja varmistamaan päätöstensä johdonmukaisuus. Tätä varten Finanssivalvonnan ollessa vastuussa arviointia koskevasta päätöksestä siinä on ilmoitettava muiden arviointiin osallistuvien viranomaisten mahdolliset näkemykset tai varaumat.

6 §

Säännösten soveltaminen omistusyhteisöihin ja keskusyhteisöihin

Mitä tässä asetuksessa säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön ja keskusyhteisöön, ellei erikseen ole toisin säädetty.

7 §

Säännösten soveltaminen yhteisessä valvontamekanismissa

Mitä tässä asetuksessa säädetään Finanssivalvonnasta, sovelletaan Euroopan keskuspankkiin sen hoitaessa kehyksen perustamisesta YVM:n puitteissa tehtävälle yhteistyölle EKP:n ja kansallisten viranomaisten välillä sekä kansallisten nimettyjen viranomaisten kanssa annetussa Euroopan keskuspankin asetuksessa (EU) N:o 468/2014 ja luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetussa neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1024/2013 säädettyjä tehtäviä.

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 2026.